

FACULTEIT LETTEREN EN WIJSBEGEERTE

Stef Espeel

De Brugse stadsmagistraat in de late 14^e eeuw

Een prosopografische studie voor de periode 1359-1375

Masterproef voorgedragen tot het behalen van de graad van
Master in de geschiedenis

2015-2016

Promotor	Prof. dr. Jan Dumolyn
	Vakgroep Geschiedenis
Commissarissen	Prof. dr. Inge Brinkman
	Dr. Kristof Vermote

FACULTEIT LETTEREN EN WIJSBEGEERTE

Stef Espeel

De Brugse stadsmagistraat in de late 14^e eeuw

Een prosopografische studie voor de periode 1359-1375

Deel 1: Tekst en bijlagen

Masterproef voorgedragen tot het behalen van de graad van
Master in de geschiedenis

2015-2016

Promotor	Prof. dr. Jan Dumolyn Vakgroep Geschiedenis
Commissarissen	Prof. dr. Inge Brinkman Dr. Kristof Vermote

Verklaring

De auteur en de promotor(en) geven de toelating deze studie als geheel voor consultatie beschikbaar te stellen voor persoonlijk gebruik. Elk ander gebruik valt onder de beperkingen van het auteursrecht, in het bijzonder met betrekking tot de verplichting de bron uitdrukkelijk te vermelden bij het aanhalen van gegevens uit deze studie.

Het auteursrecht betreffende de gegevens vermeld in deze studie berust bij de promotor(en). Het auteursrecht beperkt zich tot de wijze waarop de auteur de problematiek van het onderwerp heeft benaderd en neergeschreven. De auteur respecteert daarbij het oorspronkelijke auteursrecht van de individueel geciteerde studies en eventueel bijbehorende documentatie, zoals tabellen en figuren. De auteur en de promotor(en) zijn niet verantwoordelijk voor de behandelingen en eventuele doseringen die in deze studie geciteerd en beschreven zijn.

*Omme de stede ons ende onse naercommers te
eeuweliken daghen in paysen ende in rusten te houdene*

WOORD VOORAF

Opgroeien in en rond het Brugge van nu heeft ontegensprekelijk een invloed gehad op mijn eigen interesses. Niet voor niets werd het artistieke erfgoed van Brugge al in de 19^e eeuw verheven tot Europees cultureel erfgoed. Het spreekt voor zich dat het beeld van nu allesbehalve correspondeert met het beeld van laatmiddeleeuws Brugge, maar het middeleeuwse karakter dat de Reiestad uitstraalt kan slechts weinigen niet bekoren. De neogotiek van de verschillende illustere bouwwerken die hieraan toedraagt, weliswaar stammend uit het 19^e eeuwse romantische verlangen naar de rijkdom van de middeleeuwse cultuur, vindt men overal terug op de pleinen en in de straten van de West-Vlaamse hoofdstad. Toeristen die er tegenwoordig rondkuieren en kiekjes maken van het Provinciaal Hof op de Markt, het Oude Tolhuis en de Poortersloge op het Jan Van Eyckplein of van het Oude Sint-Janshospitaal bewonderen dit middeleeuws karakter dat door de talloze gidsen aan deze gebouwen wordt toegeschreven. Zelfs koning Leopold II van België zei in 1877: *“Ik zou de oude en mooie monumenten gerestaureerd willen zien, zodat Brugge een ander Nürnberg wordt. Moge de gehele stad één uitgestrekt en schitterend museum worden en geen enkele vreemdeling zal België aandoen, zonder de stad te bezoeken”*.¹ De aantrekkingskracht van dit middeleeuws karakter heeft er later voor gezorgd dat ik me niet alleen zou inschrijven voor de opleiding geschiedenis aan de Universiteit van Gent, maar bovendien als vakgebied zou kiezen voor de middeleeuwen.

Deze thesis vormt het slotstuk van deze opleiding en heeft in één jaar een hoop tijd en werk van mezelf gevraagd. Ik ben zeer dankbaar dat ik mijn eindverhandeling kon en mocht schrijven over de stad waar ik geboren ben en die mijn interesse voor het historische métier heeft aangewakkerd. In de eerste plaats bedank ik dan ook mijn promotor, prof. dr. Jan Dumolyn, die zijn passie en zijn onuitputtelijke kennis voor en over het historisch bedrijf en voor zijn eigen geboortestad Brugge heeft overgedragen op mezelf. Zijn expertise op het vlak van prosopografie, de laatmiddeleeuwse stedelijke politiek, het Brugse ambachtswezen en zoveel meer hebben ontegensprekelijk een enorme bijdrage geleverd aan het voor u liggende werk. Eveneens zijn de archivariissen en medewerkers van het stadsarchief en rijksarchief van Brugge een grote logistieke hulp geweest bij de vele bestudeerde bronnenreeksen. Daarnaast verdienen de professoren en assistenten van de vakgroep Geschiedenis aan de faculteit Letteren en Wijsbegeerte een bedankje, daar zij allen een steentje hebben bijgedragen tot de mediëvist die ik hoop na het indragen van deze verhandeling te mogen zijn. Verder ben ik nog dankbetuigingen verschuldigd aan mijn vader en wijlen moeder, voor het verdragen van mijn aanwezigheid, de jarenlange financiële en morele steun en het vele malen nalezen van dit werk. Daarbij hoort ook Inge, voor de zorg en het geluk die ze bijgebracht heeft en nog steeds bijbrengt. Zoals bij velen was en is mijn vriendengroep een heuse steunpilaar, maar eveneens een uitstekende afleider geweest tijdens de drukke thesisweken. In het bijzonder is een speciale vermelding voor mijn kotgenoten en natuurlijk mijn vriendin Sien op zijn plaats. Zij zijn allen verantwoordelijk voor gelukzalige momenten en talloze glimlachen.

---

¹ I. Van Oyen, “Louis Delacenserie (1838-1909). Brugs architect van de neogotiek”, *Vlaanderen* 1 (2002), p. 35.

LIJST VAN AFKORTINGEN

ARA	Algemeen Rijksarchief
A.S.E.B.	Handelingen van het genootschap voor Geschiedenis gesticht onder de benaming Société d'Émulation de Bruges
H.M.G.O.G.	Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent
RAB	Rijksarchief Brugge
SAB	Stadsarchief Brugge
f°	folio
r	recto
v	verso
lb.	pond
sch.	schellingen
d.	denieren
gr.	groten
torn.	tornoois
par.	parisis

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Beroepsstructuur in Brugge in de late middeleeuwen (in %).....	15
Tabel 2: Populatieschattingen van Brugge en aantallen van nieuwe inwoners (minimale cijfers gebaseerd op inwoners ingeschreven in de gilden).....	27
Tabel 3: Aantal geregistreerde immigrerende poorters in Brugge (1331-1409).....	30
Tabel 4: Verdeling van de magistraatszetels volgens Mertens (1360-1380).....	49
Tabel 5: Sociale categorie van de schepenen en de “4-9 verdeling”	100
Tabel 6: Sociale categorie van de raadsleden en de “4-9 verdeling”	101
Tabel 7: Frequentieverdeling Brugse stadsmagistraat: 1359-1375.....	104
Tabel 8: Frequentieverdeling Brugse stadsmagistraat: volledige carrières	105
Tabel 9: Verdeling van de zitjes in de Brugse schepenbank per lid van de stad, 1359-1375.....	108
Tabel 10: Verdeling van de zitjes in de Brugse raad per lid van de stad, 1359-1375.....	110
Tabel 11: Verbanning van en gratie voor personen uit de Brugse stadsmagistraat van 1359-1375.....	114
Tabel 12: Families met meer dan 1 persoon in de stadsmagistraat, 1359-1375	119
Tabel 13: Dominante personen in de stadsmagistraat.....	123
Tabel 14: Pachters van accijnzen, 1359-1375.....	132
Tabel 15: Brugse magistraten (1359-75) die eveneens als voogd optraden (Sint-Jans & Leprozerie)	136
Tabel 16: Magistraten uit de periode 1359-75, lid van de Sint-Joris Kruisbooggilde	138

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Beroepsstructuur laatmiddeleeuws Brugge	16
Figuur 2: Het nieuwkomerscoëfficiënt van de Brugse stadsmagistraat, 1359-1363.....	65
Figuur 3: Sociale verhoudingen in de Brugse schepenbank en raad, 1359-1363.....	66
Figuur 4: Verdeling zetels onder ambachten, 1359-1363.....	67
Figuur 5: Verdeling zetels onder de textielambachten, 1359-1363.....	68
Figuur 6: Het nieuwkomerscoëfficiënt van de Brugse stadsmagistraat, 1363-1370.....	78
Figuur 7: Sociale verhoudingen in de Brugse schepenbank en raad, 1363-1370.....	79
Figuur 8: Verdeling zetels onder ambachten, 1363-1370.....	80
Figuur 9: Verdeling van de zetels onder de textielambachten, 1363-1370.....	81
Figuur 10: Nieuwkomerscoëfficiënt van de Brugse stadsmagistraat, 1370-1375.....	89
Figuur 11: Sociale verhoudingen in de Brugse schepenbank en raad, 1370-1375.....	90
Figuur 12: Verdeling zetels onder ambachten, 1370-1375.....	91
Figuur 13: Verdeling van de zetels onder de textielambachten, 1370-1375.....	92
Figuur 14: Nieuwkomerscoëfficiënt van de Brugse stadsmagistraat, 1359-1375.....	94
Figuur 15: Sociale verhoudingen in de Brugse schepenbank en raad, 1359-1375.....	95
Figuur 16: Verdeling zetels onder ambachten, 1359-1375.....	96
Figuur 17: Verdeling van de zetels onder de textielambachten, 1359-1375.....	97
Figuur 18: Sociale verhoudingen binnen de Brugse schepenbank, 1359-1375.....	102
Figuur 19: Sociale verhoudingen binnen de Brugse raad, 1359-1375	103
Figuur 20: Verdeling van de schepenzetels onder de negen leden, 1359-1375	109
Figuur 21: Verdeling van de raadszetels onder de negen leden, 1359-1375.....	111
Figuur 22: Aantal leden in de stadsmagistraat per familie (2+), 1359-1375.....	120
Figuur 23: Aantal ambtsjaren per familie, 1359-1375.....	120
Figuur 24: Lorenz-curve van de distributie van mandaten in de Brugse stadsmagistraat tussen 1351 en 1500 (interval: 25 jaar).....	122
Figuur 25: Aantal ambtsjaren per persoon (10+ ambten), 1359-1375.....	124

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf.....	V
Lijst van afkortingen	VI
Lijst van tabellen	VII
Lijst van figuren	VIII
Inleiding	1
Onderzoeksvraag en kadering.....	1
Conceptualisering van het klassenonderscheid	3
Overzicht van de hoofdstukken	5
1. Bronnen en methodologie	7
1.1. Bronnenmateriaal	7
1.2. De prosopografische methode: voor- en nadelen.....	9
2. Maatschappij en samenleving te Brugge	13
2.1. De socio-economische situatie in de 14 ^e eeuw.....	13
2.1.1. Industrie: een kentering van textielnijverheid naar luxeproductie	13
2.1.2. Van ‘actieve’ naar ‘passieve’ handel in het graafschap Vlaanderen	17
2.1.3. Ambachtsgilden als socio-economische regulator	22
2.1.4. De demografische evolutie in de 14 ^e eeuw	25
2.2. Een politiek-institutionele achtergrond (1300-1385).....	31
2.2.1. De evolutie van de stedelijke politieke instituties tijdens de woelige 14 ^e eeuw.....	31
2.2.2. Een democratische ontwikkeling?	47
3. De periode 1359-1375 prosopografisch bekeken.....	52
3.1. 1359-1363: Sociale troebelen en de nasleep.....	52
3.1.1. 1358-1359: Voor de weversopstand.....	52
3.1.2. 1359-1362: De weversopstand.....	54
3.1.3. 1362-1363: Terugkeer van de rust.....	63
3.1.4. 1359-1363: Conclusie	64
3.2. 1363-1370: Een stabiele periode?	69

3.2.1.	1363-1365: Het begin van het Register der Wetsvernieuwingen.....	69
3.2.2.	1365-1370.....	72
3.2.3.	1363-1370: Conclusie	77
3.3.	1370-1375: Evolutie naar de ‘Gentse Opstand’	82
3.4.	1359-1375: Een consolidatie van de rust.....	94
3.5.	De naleving van de “4-9 verdeelsleutel”	98
3.6.	Het wisselingsregime en de positiebepaling.....	104
3.6.1.	Het algemene wisselingsregime	104
3.6.2.	De positiebezetting op sociaal vlak.....	107
3.7.	Collectieve verbanning	112
3.8.	Belangrijke families en personen	118
3.8.1.	Dominante families.....	118
3.8.2.	Dominante personen.....	123
3.9.	Bijkomende elementen	130
3.9.1.	Financiële factoren.....	130
3.9.2.	Sociale netwerken.....	134
4.	Algemene conclusie.....	140
5.	Bibliografie	143
	Onuitgegeven bronnen	143
	Uitgegeven bronnen	143
	Geciteerde literatuur.....	144
6.	Appendices	154
6.1.	Magistraatslijsten 1359-1375.....	154
6.2.	Frequentieverdelingen Brugse stadsmagistraat 14 ^e -15 ^e eeuw.....	175
6.3.	Tabellen i.v.m. sociale verhoudingen in de stadsmagistraat	180

INLEIDING

ONDERZOEKSVRAAG EN KADERING

Het politieke bestel van laatmiddeleeuws Brugge is in het (recente) verleden al onderhevig geweest aan verschillende studies betreffende de werking en samenstelling van de stadsmagistraat en de samenhang hiervan met de verschillende opstanden die Vlaanderen en Brugge teisterden doorheen de 14^e en 15^e eeuw. Onder andere de befaamde Guldensporenslag, de opstand van Kustvlaanderen, de Artevelde-periode en de Gentse Opstand zijn belangrijke episodes van conflict geweest waarin Brugge was betrokken in de 14^e eeuw. In de 15^e eeuw ging dit verder, met de Brugse Opstand in 1436-38 als meest bekende. Deze periodes van onrust waren vaak het gevolg van perikelen rond de samenstelling van de stadsmagistraat of het gedrag van de politieke bestuurders van de stad. Corruptie, financieel wanbeleid en nepotisme teerden weeldig in de laatmiddeleeuwse politiek.

Rond de traditie van opstanden in laatmiddeleeuws Vlaanderen is er in de historiografie al veel inkt gevloeid. Het verloop ervan werd dusdanig bestudeerd dat specifiek politieke studies van deze rumoerige periodes talrijk zijn in de bestaande wetenschappelijk literatuur. De laatste tendens hierin is echter de oorzaken en gevolgen voor de stedelijke politiek en economie hiervan onder de loep nemen en de grotere lijn en tendens zoeken in deze periode van opstanden en magistraatswisselingen. In deze verhandeling zal de woelige periode rond 1359-1361 onder de loep worden genomen tot aan het begin van de ‘Gentse Opstand’. J. Mertens heeft deze periode al behandeld, maar een echte oorzaak en aanleiding voor deze woelige paar jaren heeft hij niet kunnen aantonen.² We zullen hier proberen een antwoord te formuleren op deze probleemstelling.

Enkele jaren na die periode van oproer zag het Register der Wetsvernieuwingen aan het licht. Waarom precies startte de documentatie van de politieke besturen van zowel de stadsmagistraat, de deelmannen en de ambachtsbesturen in 1363? Ook hierop zal getracht worden een antwoord te bieden. Daarnaast zal bekeken worden of de aanloop naar de ‘Gentse Opstand’ een invloed had op de samenstelling van de stadsmagistraat. Welke sociale klasse verkreeg meer of net minder invloed? In het groter schema van de 14^e eeuwse Brugse politieke orde staat de periode tussen 1359 en 1375 bekend als een stabielere periode, waar gestreefd werd naar politieke rust. Dit wordt o.a. door J. Dumolyn en J. Haemers beaamd: *“Moreover, in Ghent and Bruges from about 1360, a balance of power developed between the different guilds [...]. Rebellion was no longer necessary to fulfil political demands, because representatives of the guilds took part in city government”*.³ J. Mertens beschreef dit door een vaststaand wisselingsschema op te stellen voor de schepenbank en de raad, maar baseerde zich enkel op zwakke prosopografische gegevens van slechts twee

---

² J. Mertens, “Woelingen te Brugge tussen 1359-1361”, in H. Coppejans, e.a. (eds.), *Album Carlos Wyffels* (Brussel, 1987), pp. 325-30.

³ J. Dumolyn & J. Haemers, “Patterns of urban rebellion in medieval Flanders”, *Journal of Medieval History* 31 (2005): p. 379.

ambtsjaren.⁴ In deze verhandeling zal zijn hypothese worden uitgestrekt naar een langere periode, waardoor we met een breder beeld betere syntheses kunnen maken over de vermaande stabiliteit op het hoogste politieke niveau van de Reiestad vanaf 1360.

Niet alleen het wisselingsschema is van belang voor het toetsen van de stabiliteit, ook de beruchte 4-9 verdeling binnen de laatmiddeleeuwse Brugse schepenbank en raad tussen de *poorterij* en de vertegenwoordigers van de ambachten heeft zijn invloed gehad op de rust en onrust binnen de stad. Hoe deze verdeling precies in elkaar zat en evolueerde doorheen deze periode zal eveneens uitvoerig aan bod komen. Hoe verbanning, familiale relaties en financieel vermogen hun invloed hadden op het politieke bestel zijn tevens enkele focuspunten die voor deze periode zullen worden besproken. Voor de 14^e eeuw is hier al heel wat werk voor verricht door o.a. D. Van den Auweele zijn doctoraatsproef over de laatmiddeleeuwse Brugse schepenbank en door verschillende masterthesissen.⁵

Waarom dan precies deze periode? Is dergelijke vermaande stabiele periode niet onaantrekkelijker dan periodes waarin veel op til stond? Ten eerste is het zeker een interessant gegeven dat rond deze periode net minder geschreven is. Over de woelingen tussen 1359-1361 zijn nog geen echte oorzaken en aanleidingen gevonden in de bronnen, waardoor de queeste naar antwoorden leidt tot betekenisgevend en gewichtig historisch onderzoek. Ook voor het opstellen van het Register der Wetsvernieuwingen is er nog geen aanleiding gegeven, al is deze primaire bronnenreeks al talloze keren aangewend voor historisch onderzoek. De situatie waarin deze tot stand kwam bestuderen is dus van cruciaal belang om hierop antwoorden te kunnen geven. Ten tweede is deze chronologie gekozen door de verhandelingen die in het (recente) verleden al geschreven zijn rond deze problematiek. De stadsmagistraat van Brugge werd in de 14^e eeuw al onder handen genomen door M. Speecke voor de periode 1302-1329, M. Lenoir voor de periode 1328-1361 en K. Vanhaverbeke voor 1375-1407.⁶ De periode die in deze verhandeling dus besproken wordt vormt het laatste hiaat in de prosopografische bestudering van de Brugse stadsmagistraat van de 14^e eeuw. We hopen dat dit resultaat van intensief onderzoek dan ook een uitstekend sluitstuk vormt voor de studie van de politieke situatie binnen deze cruciale eeuw in de ontwikkeling van de alombekende Reiestad.

---

⁴ J. Mertens, “De verdeling van de Brugse schepenzetels op sociaal gebied (XIVde eeuw)”, *Wetenschappelijke tijdingen* 21 (1961), kol. 451-66.

⁵ D. Van den Auweele, *Schepenbank en schepenen te Brugge (1127-1384). Bijdrage tot de studie van een gewone stedelijke rechts- en bestuursinstelling* (doctoraatsverhandeling Katholieke Universiteit Leuven 1977); M. Speecke, *De politieke orde van Brugge, 1302-1329. Een prosopografische studie van de stadsmagistraat*. (Onuitgegeven masterscriptie Universiteit Gent, 2016); M. Lenoir, *De politieke verhoudingen in Brugge tussen 1328 en 1361. Een woelige periode in de Brugse geschiedenis* (Onuitgegeven masterscriptie Universiteit Gent, 2013); K. Vanhaverbeke, “De reële machtsstructuren binnen het stadsbestuur van Brugge in de periode 1375-1407. Verslag van een prosopografische studie.” *A.S.E.B.* 135 (1998): pp. 3-54; Voor de 15^e eeuw: J. Dumolyn, *De Brugse Opstand, 1436-38* (Kortrijk-Heule: UGA, 1997); A. Mattheus, *Prosopografie van het Brugse stadsbestuur 1467-1477* (Onuitgegeven masterscriptie Universiteit Gent, 2011).

⁶ Lenoir, *De politieke verhoudingen*, passim; Vanhaverbeke, “De reële machtsstructuren”, passim.

CONCEPTUALISERING VAN HET KLASSENONDERSCHEID

Om deze studie te kunnen uitvoeren moeten de verschillende mogelijke afkomsten van politici binnen het Brugse in duidelijke begrippen of beelden worden vastgelegd. Een al te marxistische klassenonderscheid in de laatmiddeleeuwse maatschappij streven we hier niet na, maar duidelijke verschillen in professionele en sociale afkomst moeten wel benadrukt worden. Het algemeen beeld in de historiografie van de ambachten die op de voorposten van de opstanden amok maakten om politieke representatie te bestendigen, terwijl de “commerciële elites” zich allieerden met de vorstelijke autoriteit om de macht van de ambachten te beknotten bevat meestal wel elementen van de waarheid. Maar dergelijke conflicten waren meer dan een tegenstelling tussen deze twee groepen. Hieronder zullen we de verschillende “klassen” verder worden toegelicht.

Ten eerste is de term *poortery* al gevallen geweest. Deze term wordt echter problematisch wanneer we hem gebruiken als aanduiding van de sociale achtergrond voor een (groep) individu(en). In de eerste plaats was een ‘poorter’ van Brugge namelijk iemand die binnen de stadsmuren woonde. Men kon deze ‘titel’ afkopen door een kleine som te betalen. Daarmee samenhangend waren de ‘*buitenpoorters*’, die wel de rechten en plichten hadden van een gewone Brugse ‘poorter’, maar niet binnen de stadsmuren woonden. Vanaf het begin van de 14^e eeuw begon deze term echter meer en meer te slaan op een aparte, exclusievere sociale en economische status van de gegoede burgerij als opvolgers van de Vlaamse Hanze van Londen, die in de 12^e en 13^e eeuw de politiek domineerde. Zij die later als ‘poorter’ werden aangeduid kunnen bestempeld worden als de hogere sociale klasse die op politiek en economisch vlak het vaak voor te zeggen hadden in het Brugse. Ook binnen deze verhandeling zal deze term gebruikt worden als aanduiding van iemand die bij de hogere klasse behoorde van de stedelijke samenleving. Dit was een groep met een enorme variëteit aan sociale achtergronden, van de traditionele handelaarsfamilies, de grootgrondbezitters en de rijke ambachtsmeesters die konden opklimmen tot deze sociale status. De term ‘*patriciaat*’ kan niet worden toegepast voor deze ‘elites’. Die anachronistische term, gebruikt voor de senatoriale families in de Romeinse Republiek, is voor deze heterogene groep niet op zijn plaats.

Daarnaast is het belangrijk het verschil te expliceren tussen de ambachten en ambachtsgilden. Dit komt in 2.1.3. uitgebreider aan bod, maar zullen we hier kort al even aanstippen. De ambachten werden oorspronkelijk opgericht met economische doeleinden, maar hun functie evolueerde al snel naar een sociale en religieuze contactzone voor zijn leden. De ambachtsgilde was de eerder religieuze organisatie die instond voor het zielenheil van de ambachtsleden. Vanaf de tweede helft van de 13^e eeuw evolueerden de ambachtsgilden meer en meer naar een autonome politieke organisatie. Zij vormden doorheen de late middeleeuwen het tegengewicht voor de oligarchische bewinden van de handelaars en grootgrondbezitters en veralgemeenden de economische en politieke idealen en verlangens van de arbeidersklasse in hun

corporatistische ideologie.⁷ Rond 1280 werd het duidelijk dat deze ambachtsgilden een leidende rol hadden opgepakt in het organiseren van stakingen en optochten teneinde hun politieke doelen te verwezenlijken. Door hun rol in de *Moerlemaye* (cfr. 2.2.1.1.) werd er een verbod uitgevaardigd op het lidmaatschap van een ambacht, op de samenkomsten van ambachten, de eetfestijnen georganiseerd door ambachten enzovoort. In deze verhandeling worden de termen ‘ambacht’ en ‘ambachtsgilde’ door elkaar gebruikt, maar deze slaan steeds op deze economische organisatie in zijn politieke vorm die doorheen de late middeleeuwen steeds meer inspraak vroeg op het politieke toneel en deze bij momenten ook verkreeg.

Deze strijd, die doorheen de 14^e en 15^e eeuw bleef woelen, is niet eenzijdig te verklaren als de gegoede *poorterij* die weerstand moet bieden tegen de achtergestelde ambachten. De groepen die geen inbreng hadden in het politieke zeggenschap van die tijd sloten zich opportunistisch aan bij dit verzet om zo hun status te versterken. K. Czok spreekt in deze context dan eerder van een *Bürgeropposition* of *Bürgerkämpfe* in de plaats van een ambachtsstrijd of *Zunftkämpfe*.⁸ J. Dumolyn en M. Prak oordelen echter dat in deze contreien, en bij uitbreiding in de steden van de Lage Landen, de ambachten zo doorslaggevend waren, dat de opstanden nog steeds de aanduiding van *ambachtsrevolutie* verdienen.⁹ Voor de Duitse gebieden argumenteert K. Schulz dat de politieke gilden als organisaties in het leven werden geroepen tijdens de reformatie en restructurering van de stadsmagistraat, met hun eigen nieuwe theorie van communale organisatie, medebeslissingsrecht en reguleringsmogendheid van conflicten. Hij heeft aangetoond dat de ambachtsgilden politiek en juridisch geïnstitutionaliseerd werden binnen de beleidsstructuren van de stad na de vele opstanden en onrusten tegen het monopolie van de oligarchie op de macht binnen de Duitse steden.¹⁰ Het beste voorbeeld hiervoor is de stad Keulen, waar de zogenaamde *Gaffeln* als combinaties van ambachten optraden en waaruit vertegenwoordigers werden verkozen in de stadsraad. In het algemeen verloren de ambachten doorheen Europa hun invloed in het begin van de vroegmoderne tijd, uitgezonderd in de Lage Landen.

De ambachten worden in de historiografie echter niet meer beschouwd als een egalitaire en homogene arbeidersorganisatie. Binnen een ambacht waren er eveneens duidelijke klassenverschillen merkbaar.¹¹ De meeste ambachtsmeesters konden door hun ambt een degelijke welstand opbouwen,

---

⁷ J. Dumolyn, “Guild politics and political guilds in fourteenth-century Flanders”, in J. Dumolyn, J. Haemers e.a. (eds.), *The Voices of the People in Late Medieval Europe: Communication and Popular Politics* (Turnhout: Brepols, 2014), pp. 15-48.

⁸ K. Czok, “Zunftkämpfe, Zunftrevolution oder Bürgerkämpfe”, *Wissenschaftliche Zeitschrift der Karl Marx-Universität Leipzig, Gesellschafts- und Sprachwissenschaftliche Reihe* 8 (1958-1959): pp. 129-143.

⁹ M. Prak, “Corporate Politics in the Low Countries: Guilds as Institutions, 14th to 18th Centuries”, in M. Prak (ed.), *Craft Guilds in the Early Modern Low Countries: work, power and representation* (Ashgate Publishing, 2006), pp. 74-106.

¹⁰ K. Schulz, “Die politische Zunft. Eine die spätmittelalterliche Stadt prägende Institution?” in W. Ehbrecht (ed.), *Verwaltung und Politik in Städten Mitteleuropas* (Keulen: Böhlau, 1994), pp. 1-21.

¹¹ W. Blockmans e.a., “Tussen crisis en welvaart. Het sociaal-economisch leven 1300-1482”, *Nieuwe algemene geschiedenis der Nederlanden*, IV (1980): p. 67. Het “klasse”-begrip wordt door Blockmans aangeduid als “een categorie van personen die eenzelfde positie innemen in het productieproces en daaraan ook bewust een gemeenschappelijke identiteit aannemen”. J. Dumolyn argumenteert echter voor een meer objectief “klasse”-begrip, waarbij het klassebewustzijn op zichzelf geen voorwaarde is om tot een klasse te behoren, maar enkel de positie in het productieproces of in de productieverbanden, die samen de economische structuur van een bepaalde maatschappij opmaken. Dumolyn, *De Brugse Opstand*, p. 75.

waardoor zij konden opklimmen op de sociale ladder. Velen konden via het ambt van *deken* of *vinder* opstijgen tot de stadsmagistraat in de 14^e eeuw.¹² Dergelijke rijkere individuen voegden zich toe bij de semi-gesloten commerciële elite van de stad. Deze bestond uit de erfelijke elite van de ambachten van de visverkopers en vleeshouwers, metselaars, rijke drapiers en welgestelde groep makelaars en hosteliers. Het Brugge van de 14^e en 15^e eeuw werd bestuurd door deze complexe politieke en economische netwerken van handelsfamilies, ondernemers-ambachtslieden en gevestigde adel. De hegemonie van de oude handelsklasse uit de 13^e eeuw werd doorbroken, maar deze kleine politiek-economische elite neemt deze dominante rol over samen met een deel van de traditionele handelsfamilies (patriciaat) uit de stedelijke adel. Buiten de korte perioden van opstand en oproer behielden zij in het algemeen voor twee eeuwen de politieke macht in handen.¹³

Het is duidelijk dat er geen afgetekende scheidingslijnen bestaan tussen de verschillende economische en politieke klassen van laatmiddeleeuws Brugge. De personen die meespeelden op het hoogste politieke niveau hadden een grote verscheidenheid aan economische en sociale achtergronden. Welke factoren dan wel de meeste invloed hadden op de grootte of zelfs het bestaan van een politieke carrière komen later aan bod.

OVERZICHT VAN DE HOOFDSTUKKEN

Deze verhandeling is opgedeeld in twee delen. In dit eerste deel worden de gevonden gegevens verwerkt en inhoudelijk geduid. In wat hierop volgt zal getracht worden de probleemstelling en gestelde onderzoeksvragen op systematische en duidelijke manier te beantwoorden. Het tweede deel van deze verhandeling bevat de gevonden gegevens uit de primaire bronnen en secundaire literatuur, gebundeld in overzichtelijke naamfiches per persoon. Elk individu die doorheen de behandelde periode in de Brugse stadsmagistraat zetelde heeft een eigen fiche, gesorteerd op achternaam. In het eerste deel zal dikwijls worden verwezen naar deze namenlijst, waardoor deze onontbeerlijk is bij het verwerken en verstaan van deze verhandeling.

Dit inleidende gedeelte wordt gevolgd door een korte uitleg over het gebruikte bronnenmateriaal die aangewend werd voor deze verhandeling en een verklaring van de gebruikte methodologie, namelijk de intensieve bezigheid van de prosopografie. Het is namelijk van groot belang dat de voorgestelde gegevens door de auteur beschikbaar en te controleren zijn voor en door het bredere publiek en voor de lezers van dit werk. Ook de methodologie moet klaar en duidelijk zijn teneinde de mogelijkheden en tekortkomingen hiervan te begrijpen.

Het tweede hoofdstuk bevat de sociaaleconomische en politiek-institutionele omkadering van Brugge tijdens de 14^e eeuw. Het is essentieel zo'n omkadering te voorzien voor de lezer om de tendensen en sfeer te kunnen vatten die heerste in deze laatmiddeleeuwse metropool. Hiermee wordt de bestudeerde

---

¹² Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 407.

¹³ J. De Rock e.a., "De Poortersloge van Brugge: een sociale en culturele geschiedenis van een uniek laatmiddeleeuws gebouw", *A.S.E.B.* 152 (2015): pp. 250-5.

periode 1359-1375 niet in zijn enge afbakening bestudeerd, maar in relatie met de heersende krachten van die tijd. Dit gedeelte is gebaseerd op bestaande literatuur. Deze omkadering is opgesplitst in een sociaaleconomische en politiek-institutioneel onderdeel. De belangrijkste noties van industrie, handel, ambachtsgilden en demografie komen in het eerste onderdeel aan bod. Daarna worden de belangrijkste periodes van oproer in de 14^e eeuw overlopen waarin Brugge een rol heeft gespeeld. Hieraan gelinkt wordt de ontwikkeling en totstandkoming van de stadsmagistraat besproken. Of deze evolutie een democratisch karakter had zal hier eveneens uiteengezet worden.

In het derde hoofdstuk zal er dieper gefocust worden op het voorgestelde tijdsbestek tussen 1359 en 1375. Er is voor de duidelijkheid en overzichtelijkheid gekozen deze periode in subperiodes op te delen, namelijk: 1359-1363, de periode van het begin van de weversopstand tot aan de totstandkoming van het Register der Wetsvernieuwingen; 1363-1370, de periode na het in het leven roepen van deze administratieve documenten en 1370-1375, de periode die aan de ‘Gentse Opstand’ vooraf ging. Na het algemeen overlopen van de verschillende magistraten die in deze jaren werden verkozen worden de verschillende mechanismen overlopen die in verband staan met de Brugse magistraat. Zo komt de verdeling tussen *poorterie* en ambachten aan bod, het wisselingsregime van de personen die meespeelden op het hoogste politieke gremia van Brugge, de praktijk van verbanning, nepotisme en familiale relaties, de financiële factoren en het belang van sociale netwerken en het leefmilieu. In het vierde en laatste hoofdstuk zal getracht worden een algemeen en helder besluit te formuleren die een uitstekend slot zou moeten vormen voor deze verhandeling. Het eerste deel wordt afgesloten met enkele bijlagen, waaronder een overzicht van de verkozen magistraten per wetsvernieuwing. De frequentietabellen verzameld uit verschillende studies en opgesteld uit mijn eigen gegevens werden hier ook aan toegevoegd, samen met de tabellen met gegevens over de sociale verdeling van ambten binnen de schepenbank en raad.

1. BRONNEN EN METHODOLOGIE

1.1. BRONNENMATERIAAL

Voor deze prosopografische studie hebben we een reeks archiefbronnen geraadpleegd die ons toegang gaven tot een resem significante gegevens betreffende de politieke orde en de spelers op het hoogste gremia van het politieke toneel van Brugge in de periode 1359-1375. De belangrijkste bron hiervoor waren de Registers der Wetsvernieuwingen van 1363-1374 en 1397-1421.¹⁴ Deze primaire bronnen maken deel uit van een reeks registers die loopt tot aan het einde van het Ancien Régime, waarin jaarlijks de vernieuwde bestuurscolleges van zowel de stadsmagistraat als de lagere bestuurscolleges van de stad werden genoteerd.¹⁵ Voor de periode 1375-96 is er echter een lacune in deze reeks, waardoor een schat aan secundaire informatie die van toepassing zou kunnen zijn op deze verhandeling verloren is gegaan. De samenstelling van de stadsmagistraat kan men ook terugvinden in de vanaf 1280 lopende stadsrekeningen, die in het Brugse stadsarchief bewaard worden.¹⁶ Door de registratie van ontvangsten en uitgaven van de stad kunnen veel gegevens gevonden worden die van toepassing waren op de persoonlijkheden die we in ons prosopografisch onderzoek onder de loep hebben genomen. Deze eersterangsbronnen zijn uitstekend van pas gekomen bij de verzameling van financiële en professionele gegevens, zoals de pachters van verschillende accijnzen, de leveranciers van allerlei materialen aan de stad en de militaire en diplomatieke zendingen. Wat betreft deze periode, zijn er geen rekeningen bewaard gebleven voor de jaren 1364-65, 1365-66, 1373-74 en 1374-75.

Verder konden we onze prosopografische lijst aanvullen met gegevens die gevonden werden in de registers van de Sint-Joris schuttersgilde, Oudhof en de reeks oorkonden Blauwe nummers van de ambachten.¹⁷ Voor de Sint-Jorisgilde heeft A. Vanhoutryve al enkele stukken gepubliceerd, waaronder de ledenlijsten van 1321 tot 1531.¹⁸ Verder is er eveneens het archiefmateriaal van de talloze religieuze- en liefdadigheidsinstellingen dat Brugge kende doorheen de late middeleeuwen die allen bewaard worden in het OCMW-archief. Hierin ligt uitzonderlijk veel informatie verscholen met betrekking tot stichtingen, schenkingen en voogdij- en/of dooppeterschappen van vele van deze instellingen. De bronnenuitgaven van L. Gilliodts-Van Severen, N. De Pauw en A. Schouteet zijn eveneens uitstekend van pas gekomen voor de verwerking van de talloze oorkonden die in de 14e eeuw zijn uitgegeven, onder andere met betrekking tot de verbanning.¹⁹ Er is echter ook veel informatie voorhanden in de al verschenen literatuur, zoals eerdere masterthesissen of doctoraatsverhandelingen. Zo heeft G. Maréchal voor het Brugse

---

¹⁴ SAB, 114: Register der Wetsvernieuwingen.

¹⁵ De stadsmagistraat, deelmennencolleges, ambachtsbesturen en waarmerkings- en toezichtscommissies.

¹⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen. De rekeningen voor 1280 zijn verloren gegaan in de brand van het Belfort.

¹⁷ SAB, 385: Sint-Joris schuttersgilde, Oudhof; RAB, Blauwe nrs.

¹⁸ A. Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde van Sint-Joris, historische schets XIIIe eeuw – 1872*. Handzame: Familia et Patria, 1968.

¹⁹ L. Gilliodts-Van Severen, *Inventaire des archives de la ville de Bruges, Première Section. Inventaire des Chartes. Première série: treizième au seizième siècle* (Brugge: Gailliard, 1871-1878), 7 vols.; Id., *Coutume de la ville de Bruges* (Brussel: Gobbaerts, 1874-1875), 2 vols.; N. De Pauw, *Cartulaire historique et généalogiques des Artevelde* (Brussel: Hayez, 1920); A. Schouteet, *Regesten op de oorkonden* (Brugge: Stadsarchief, 1973-1982), 4 vols.

hospitaalwezen verschillende lijsten opgesteld van de voogden van de verschillende instellingen in de middeleeuwen.²⁰ V. Vermeersch heeft een exhaustieve lijst aangelegd van de grafmonumenten die voorkomen in de bronnen en deze die vandaag nog te bewonderen vallen die dateren van voor 1578.²¹ Dit kan aangevuld worden met het driedelige werk van V. Gaillard over grafinscripties in de parochies van Onze-Lieve-Vrouw, Sint-Donaas en Walburga.²² Uit deze verzameling van informatie is met sinecure getracht de vele biografische gegevens van de leden van de stadsmagistraat uit de periode 1359-1375 te verzamelen. Deze werden samengebracht in de het tweede deel van deze verhandeling, de alfabetische namenlijst. Daarin wordt tevens meer uitleg gegeven over de indeling van deze informatie. Deze namenlijst dient om het derde hoofdstuk beter te begrijpen en bij het dieper behandelen van de periode 1359-1375 zal hiernaar veel verwezen worden.

Naast de administratieve en financiële primaire bronnen is er bovendien gebruik gemaakt van verhalende bronnen. Hieruit viel echter minder informatie te puren, aangezien kronieken amper verhalen over stadspolitiek, behalve wanneer er strubbelingen waren die resulteerden in een open conflict. Uit de tradities van de *Flandria Generosa* C was de traditie van de kroniek die (valselyk) werd toegeschreven aan de Ieperse kanunnik Jan van Dixmude toch bruikbaar voor enkele algemene gebeurtenissen.²³ Deze kroniek beschrijft de periode 836-1436 en is tegenwoordig toegeschreven aan ofwel een Bruggeling ofwel een Gentenaar.²⁴ Ook de *Excellente Cronike* van de hand van Nicolaas Despars beschrijft deze periode, maar hieruit hebben we geen informatie gehaald in relatie tot het Brugse stadsbestuur in de periode 1359-75. Het kan zijn dat in de verzameling kronieken nog extra gegevens terug te vinden zijn voor deze periode, maar dit was in deze verhandeling en onder andere door tijdsgedbrek niet exhaustief onderzocht geweest. Aangezien de jaren '60 en de eerste jaren van '70 van de 14de eeuw aanzien worden als een periode van stabilisatie en stedelijke intern-politieke rust, zal hierover waarschijnlijk toch amper verhaald geweest zijn. Daarnaast zijn er voor deze verhandeling verschillende reeksen van oorkonden geraadpleegd. Voor Brugge zijn de meeste uitgegeven door L. Gilliodts-Van Severen.²⁵ In het Algemeen Rijksarchief bevinden zich de oorkonden van Vlaanderen, opgedeeld in twee reeksen. Uit beide reeksen werd eveneens informatie gepuurd. Deze bronnen zullen dienen om een breder kader te schetsen in hoofdstuk 3 wanneer we de Brugse stadsmagistraat prosopografisch onder de loep zullen nemen.

---

²⁰ G. Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid van het Brugse hospitaalwezen in de late middeleeuwen* (Kortrijk: UGA, 1978).

²¹ V. Vermeersch, *Grafmonumenten te Brugge voor 1578* (Brugge: Raaklijn, 1976), 3 vols.

²² V. Gaillard, *Inscriptions funéraires et monumentales de la Flandre occidentale avec des données historiques et généalogiques: arrondissement de Bruges* (Bruges: Gaillard, 1861-1876), 3 vols.

²³ J.J. Lambin & J. Van Dixmude. *Dits de cronike ende genealogie van den prinsen ende graven van den foreeste van buc, dat heet Vlaenderlant, van 863 tot 1436* (Ieper: Lambin, 1839).

²⁴ E. Loncke, *De kronieken van Vlaanderen. Uitgave en studie van het handschrift 436 van de stadsbibliotheek te Brugge* (Onuitgegeven masterscriptie, Universiteit Gent, 2007), p. 29.

²⁵ Gilliodts-Van Severen, *Coutume*, passim.

1.2. DE PROSOPOGRAFISCHE METHODE: VOOR- EN NADELEN

De diverse bronnen die hiervoor beschreven staan lenen zich uitstekend tot het uitvoeren van een prosopografische studie. Dit is al gebleken uit de voorgaande studies betreffende de sociaal-politieke samenstelling van de bestuursorganen te Brugge in verschillende perioden van de late middeleeuwen.²⁶ De Ridder-Symoens definieert de hulpwetenschap prosopografie als *“een collectieve of groepsbiografie waarin de externe karaktertrekken van een populatie die iets gemeenschappelijk heeft (beroep, sociale of geografische oorsprong, leeftijd, opvoeding, enz.) beschreven wordt.”*²⁷ We trachten als historicus dus van een welomschreven groep een reeks biografische gegevens te verzamelen die ons zal toelaten een antwoord te vinden en te formuleren op historische vragen. Dit is een essentieel kenmerk van een prosopografie, naast het feit dat de bestudeerde groep eveneens een homogene samenstelling moet hebben. Zoniet vervallen we louter in een soort ‘postzegel-verzamelen’ waar al gauw het bos door de bomen niet meer kan gezien worden.

De Ridder-Symoens formuleert nog enkele noodzakelijke eigenschappen van een goede prosopografie. Ten eerste is de vraagstelling van cruciaal belang. Wat men wil onderzoeken over wie is de katalysator voor de *range* van biografische gegevens die men gaat verzamelen. De onderzoeksgroep moet goed omschreven en afgelijnd worden, zowel in de tijd als in de ruimte als thematisch. Vervolgens is een voorstudie van het beschikbare en bruikbare bronnenmateriaal aangewezen. Er moeten namelijk voldoende gegevens beschikbaar zijn om dergelijk onderzoek *überhaupt* te kunnen uitvoeren, aangezien men zich niet mag beperken tot slechts één (reeks) bron(nen), wat kan leiden tot foutieve interpretaties. Het gebruik van gediversifieerde bronnen zorgt ervoor dat voldoende significante biografische gegevens worden gevonden die onmisbaar zijn voor een relevant historisch onderzoek. Deze biografieën moeten eveneens volgens eenzelfde model worden samengesteld, gegroepeerd en geordend en statistisch verwerkt en geïnterpreteerd. Een prosopografisch bewerkte populatie vormt vervolgens de ideale achtergrond waarbinnen het individu geplaatst kan worden, en aldus meer grijpbaar wordt. Disparate en onvolledige gegevens worden op dergelijke manier samengebracht om in een coherent geheel van een databestand in hun context te worden geplaatst. Toevallige varianten verdwijnen, grotere groepen worden in hun ‘milieu’s’ geplaatst en algemene trends over langere periodes komen boven water.²⁸

Dat we voldoende gedifferentieerde bronnen hebben, deze werden hiervoor al aangehaald, staat buiten kijf. Dat we hiermee een relevant politiek-institutionele historisch onderzoek mee uit kunnen voeren, wordt in deze verhandeling gepoogd aan te tonen. De politiek, zowel in de late middeleeuwen als heden ten dage, wordt gemaakt door mensen, waarvan de opinies zich relatief snel wijzigen in de tijd. De instellingen en instituties veranderen langzamer. Het is dit spanningsveld dat voorwerp is van onderzoek bij een politiek-institutionele geschiedenis. Centrale thema’s zijn onder meer het verlopen van politieke wisselregimes, hoe opstanden bestuurd worden en op welke manier er een wisseling van personeel en/of

---

²⁶ Zie noot 5.

²⁷ H. De Ridder-Symoens, “Prosopografie en middeleeuwse geschiedenis: een onmogelijke mogelijkheid?” *H.M.G.O.G.* 45 (1991): p. 96.

²⁸ Id., pp. 102-4.

machthebbers plaatsvindt. Het beperkt zich echter niet enkel tot politiek-institutionele geschiedschrijving, de hulpwetenschap van prosopografie leent zich eveneens uitstekend tot het bestuderen van sociale en mentaliteitsgeschiedenis als professionele geschiedenis.²⁹

Er is vanzelfsprekend een keerzijde aan de medaille van het prosopografische bedrijf, specifiek voor de laatmiddeleeuwse periode. Ten eerste zijn er de personen waarvan we in de bronnen weinig tot geen informatie van terugvinden. Dit komt het meeste voor bij diegene die slechts één tot enkele jaren in de stadsmagistraat zetelden. Het is derhalve moeilijk tot onmogelijk om voor deze personen een professionele carrière uit te stippelen en te reconstrueren. Van sommige personen kan soms zelfs het beroep niet worden teruggevonden. Langs de andere kant kan dit beschouwd worden als een *argumentum ex silentio*, waarbij het zwijgen van de bronnen over een bepaald persoon hoogstwaarschijnlijk een indicator vormt voor de lage positie die deze persoon bezat op de sociale ladder. Voor ons onderzoek specifiek kan ene Jacob Dierolf hier als voorbeeld dienen.³⁰ Hij was enkel raadslid in 1363-64 en komt voor de rest in geen enkele instelling van de stadsmagistraat voor. Hij zetelde wel in het college van de deelmannen voor het *Carmers* zestendeel in de jaren 1364-65, 1366-67 en 1368-69. Ondanks deze vier jaren van dienst hebben we van hem in de bronnen amper informatie terug gevonden, behalve dat hij als mogelijke zilversmid gouden en zilveren juwelen heeft verkocht aan het stadsbestuur. We kunnen dus aannemen dat hij een minder belangrijke rol speelde in het politieke leven van Brugge in de periode 1359-75.

Een volgende moeilijkheid is de confrontatie met homoniemen. Zoals we zullen zien werd het politieke leven in laatmiddeleeuws Brugge – en bij uitbreiding in Vlaanderen – gedomineerd door rijke handelsfamilies en commerciële eliteclans. Het is derhalve niet verwonderlijk dat binnen deze families de voornaam duchtig werd doorgegeven aan nakomelingen of dat verwante familieleden dezelfde voornaam droegen in dezelfde periode. En aangezien Brugge, als metropool aan de Noordzee, enkele tienduizenden inwoners kende, is het eveneens niet verwonderlijk dat er twee of meerdere personen met dezelfde voor- en achternaam in dezelfde periode voorkomen in de bronnen. Het omzeilen van dit probleem wordt bijwijlen geholpen door de toevoeging van de aanduiding van de vader bij de naam. Veelal wordt enkel de vader hieraan toegevoegd, maar soms zelfs de grootvader. Zo wordt Jan Bonin soms omschreven in de stadsrekeningen als Jan Bonin fs. (*filius*) Jans fs. Wouters.³¹ Wanneer men geen aanduiding heeft, dan is het een kwestie van aanvoelen om de juiste informatie bij de juiste persoon te plaatsen. Het kan gebeuren dat men meerdere beroepen terugvindt in diverse bronnen voor schijnbaar dezelfde persoon. Ofwel had deze persoon effectief een grillig verloop van zijn professionele carrière, ofwel vallen er onder deze persoon echter twee individuen. Het aantal mandaten dat een persoon kan opnemen is tevens een hekel punt. Vanaf wanneer stopt de ene en vanaf wanneer begint de andere homoniem aan zijn carrière? Wanneer men uit een gegoede familie afkomstig is, kan het zijn dat je al vanaf je dertigste levensjaar een eerste mandaat opneemt in de stadsmagistraat. Vaak blijven deze personen dan ook actief tot aan hun

---

²⁹ De Ridder-Symoens, “Prosopografie”, pp. 106-8.

³⁰ Zie bijgevoegde namenlijst.

³¹ Idem.

zeventigste of meer, en komen lange carrières dus vaak voor, maar hier is tot op vandaag geen enkel systematisch onderzoek over. Een goede leidraad bij de sluwe val van homoniemen is dus het gezond verstand.

Het is bovendien mogelijk dat een individu te linken is aan meerdere professionele activiteiten doorheen zijn carrière. Men kon eerst een paar jaar als *ambochter* rijkdom vergaren en opklimmen op de sociale ladder, om uiteindelijk met de status van *poorter* door het leven te gaan. Dit was meestal weggelegd voor de meesters van de luxe- en voedingsnijverheden die in de 14e eeuw enorm aan belang wonnen. Het is eveneens mogelijk om van het ene ambacht naar het andere te veranderen, al gebeurde dit op mindere schaal. Hoe behandel je deze personen in het prosopografisch onderzoek? Men weet namelijk niet, wanneer een figuur deze dubbele status bezit, welke belangen hij zal nastreven. Zal hij instaan voor de eisen en interesses van de ambachtsgilde waar hij ingeschreven staat, en zich zo eveneens economisch versterken, of zal hij eerder kiezen voor de kant van de meer gegoede *poortery*, waar hij eventueel zijn politieke ambities kracht kan bijzetten? Het maken van dit onderscheid is belangrijk om later de 4-9 verdeling binnen de schepenbank en de raad te kunnen toetsen. Een bijzondere positie is weggelegd voor het ambacht van de makelaars binnen dit vraagstuk. Hierin vond men zowel hosteliërs, waarden en makelaars terug.³² Een overlap van de leden van dit ambacht met de *poortery* was in de late middeleeuwen namelijk legio volgens Van den Auweele.³³ Verbijsterend is het dus niet dat dit eveneens van toepassing was in de zestiger en zeventiger jaren van de 14^e eeuw. Enkele voorbeelden hiervan zijn Jan Camphin en Zegher Honin. Jan Camphin was zowel hosteliër in Brugge, als deken van het ambacht van de makelaars in 1363 en 1366. Hij bezat eveneens de status van poorter. Hij zetelde in de stadsmagistraat vanaf 1358-9, en zong het uit tot 1404-5. Hij bekleedde in de jaren '90 van de 14^e eeuw meerdere malen het burgemeesterambt, zowel voor de schepenbank als voor de raad. Van Zegher Honin weten we dat hij eveneens de status van *poorter* bezat en *deken* was van het ambacht van de makelaars in 1355, 1361 en 1379, alsook *vinder* in 1372, 1373 en 1376. Hij was tevens als makelaar betrokken in de Engelse wolhandel en deed ook handel met Italianen, Spanjaarden, Oosterlingen en inlandse handelaars.³⁴ Hij heeft één jaar als burgemeester van de raad en twee jaar als burgemeester van de schepenbank gediend. Daarnaast heeft hij acht maal de functie van schepen gekregen, en vier maal de functie van raadslid. M. Speecke koos in zijn masterscriptie over de politieke orde van Brugge in de periode 1302-1329 om dergelijke personen aan te duiden in de prosopografische databank en de magistraatslijst als personen met een dubbele status.³⁵ Dit is het duidelijkst naar de buitenwereld toe, wat uiteindelijk één van de wensen is van deze verhandeling. Ik sluit me zodoende aan bij zijn gedachtegang en deze regel is dus eveneens van toepassing op bijgevoegde prosopografische namenlijst.

---

³² Meer over het ambacht van de makelaars in 2.1.2.

³³ Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 402.

³⁴ M. Haegeman, *De anglofilie in het graafschap Vlaanderen tussen 1379 en 1435: politieke en economische aspecten* (Onuitgegeven masterproef, Universiteit Gent, 1986), p. 102.

³⁵ Speecke, *De politieke orde*, p. 13.

Als laatste staat de notie van *poorterschap* eveneens ter discussie. Hierboven werd het onderscheid al gemaakt tussen de twee verschillende betekenissen. De aanduiding ‘*poorter* van Brugge’ (poorter in de brede zin van het woord) kon slaan op het ‘burgerschap’ dat men jaarlijks kon aankopen bij de stad Brugge. Dit had echter niets te maken met de status van deze persoon, al moest men wel een aanzienlijk bedrag neerleggen om dit af te kunnen kopen.³⁶ De term *buitenpoorter* heeft eveneens betrekking op deze betekenis, en is van toepassing op individuen die het *poorterschap* van Brugge hebben afgekocht, maar niet resideren binnen de stadsmuren. Niet elke poorter bezat echter dezelfde juridische en politieke voorrechten. In de 13^e eeuw konden de politieke postjes van Brugge enkel worden ingevuld door zij die lid waren van de Vlaamse Hanze van Londen, dus de rijke groothandelaars. Rond de eeuwwisseling kreeg de term *poorterie* een exclusievere invulling van ‘gegoede’, rijke burgers die zich afscheidden van de *ambochters*. Deze scheidingslijn was in sociaal opzicht daarentegen geen vaststaand feit. Het ging soms ook om ‘geëvolueerde’ *ambochters* die genoeg financiële rijkdom en sociaal aanzien hadden vergaard om de status van *poorter* te bezitten. Het gaat ons in deze verhandeling vooral over de laatste invulling van de notie *poorterie*, namelijk de sociale status die men bezat. Zij vulden doorheen de 14^e eeuw de rol in van het tegengewicht voor de ambachten, die vanaf het begin van de eeuw hun plaats hadden bemachtigd in de politieke orde van Brugge.³⁷

---

³⁶ A. Jamees, *De Brugse poorters: opgelijst uit de stadsrekeningen en ingeleid door A. Jamees*. Handzame: Familia et Patria 1974-1980, 3 vols.

³⁷ J. Dumolyn e.a., “Political Power and Social Groups, c. 1300 – c. 1500.” In J. Dumolyn & A. Brown, eds. *Bruges. A Medieval Metropolis, c. 850 – c. 1550* (Cambridge) (ter perse).

2. MAATSCHAPPIJ EN SAMENLEVING TE BRUGGE

2.1. DE SOCIO-ECONOMISCHE SITUATIE IN DE 14^E EEUW

Hoewel deze studie geen economische insteek heeft blijft het belangrijk het sociaaleconomisch kader te schetsen en deze in het achterhoofd te houden om uiteindelijk een breder beeld beter te kunnen scheppen en interpreteren voor de periode 1359-1375. De professionele en sociale achtergrond van de politici uit de tweede helft van de 14^e eeuw moet kunnen gekaderd worden in een breder regionaal en internationaal beeld indien men ten volle kan begrijpen welke invloed dergelijke individuen kunnen hebben uitgeoefend bij het bekleden van hun ambt in de Brugse stadsmagistraat. Hieronder wordt de evolutie in de Vlaamse industrie weergegeven en de impact hiervan voor Brugge. Daarna komt de handel en de ontwikkelingsgang van de ambachten aan bod. Als laatste wordt de demografie van Brugge besproken, die ontegensprekelijk van groot belang was voor deze economische metropolis.

2.1.1. **INDUSTRIE: EEN KENTERING VAN TEXTIELNIJVERHEID NAAR LUXEPRODUCTIE**

Al vanaf de 11^e eeuw was er in Vlaanderen een aanzienlijke ontwikkeling van de textielindustrie. Dit gebeurde in de eerste plaats op basis van de aanwezigheid van lokale schapenteelt en wolproductie in de slikken en schorren van het Vlaamse kustlandschap. Later, toen het aanbod hiervan de vraag niet meer kon bijhouden, werd dit aangevuld door de actieve handel van Vlaamse kooplui en het bevoorraden met buitenlandse, vooral Engelse en Schotse, wol.³⁸ Deze bloeiende industrie maakte een sterke positieve demografische evolutie mogelijk binnen de industriële centra, waaronder Brugge. In de 11^e en 12^e eeuw volgde een agrarische expansie, die op zijn beurt een sterke stimulans was voor stedelijke groei.³⁹ Deze stijgende urbanisatie en industrialisatie van het Vlaamse land zorgde voor een veranderende relatie tussen stad en platteland. De stedelijke ondernemers gingen goedkope arbeidskrachten zoeken op het platteland om deze in te schakelen in het proces van de textielindustrie.⁴⁰

De 12^e en 13^e eeuw worden gekenmerkt door een zeer gediversifieerd aanbod van het geproduceerde textiel in Vlaanderen. Zowel de dure luxelakens van de hoogste kwaliteit als een breed aanbod van minder kwalitatieve, maar goedkopere soorten laken werden geproduceerd.⁴¹ Er is weinig geweten van de vroegste Brugse textielindustrie, aangezien vele bronnen zijn verloren gegaan in de brand van het Belfort in 1280. De vroegste bronnen, daterend uit 1277, geven echter aan dat de textielproductie vooral draaide rond de lakens van lage en middelhoge kwaliteit. Dergelijke stoffen hadden minder dure

---

³⁸ A. Verhulst, "La laine indigène dans les anciens Pays-Bas entre le XIIe et le XVIIe siècle. Mise en oeuvre industrielle, production et commerce", in: *La lana come materia prima. Atti della Prima Settimana di Studie 18-24 aprile 1969* (Firenze, 1974), pp. 11-42.

³⁹ P. Stabel, *Dwarfs among Giants. The Flemish Urban Network in the Late Middle Ages* (Leuven/Apeldoorn: Garant, 1997), p. 137.

⁴⁰ Id., p. 138.

⁴¹ P. Chorley, "The Cloth Exports of Flanders and Northern France during the Thirteenth Century: A Luxury Trade?" *The Economic History Review* 40, nr. 3 (1987): pp. 377-379.

wol nodig en ook hun productiewijze was goedkoper. Vele van deze stoffen werden echter uitvoerig behandeld door de wevers, volders, ververs en scheerders van Brugge, waardoor ze van veel hogere kwaliteit waren dan deze geproduceerd in de secundaire steden van het Vlaamse landschap.⁴² De Brugse lakenhandelaars en –ondernemers waren georganiseerd in de gildeachtige structuur van de ‘*draperie*’, dewelke onder controle stond van de stadsmagistraat, die in deze periode gedomineerd werd door de elite van handelaars die lid waren van de Vlaamse Hanze van Londen.⁴³ Zij organiseerden de productie van laken in de vorm van gespecialiseerde stielen en namen ook de distributie onder hun vleugels. Het commerciële kapitaal controleerde en monopoliseerde dus de textielindustrie, zowel op het vlak van gespecialiseerde productie, als op het vlak van distributie op de regionale en internationale markt.⁴⁴ De Brugse *drapiers* hadden, in tegenstelling tot de ondernemers uit de andere grote steden Gent, Ieper en Dowaaï, een voorliefde voor de *saaien* die bekend stonden als *Gistelsaaien*.⁴⁵ Dergelijke soorten textiel waren gemaakt van ruwere wol, ingevoerd van het nabije Vlaamse platteland, of van de Britse eilanden. Deze lichtere types laken namen dan ook het grootste aandeel binnen de textielexport van Vlaams laken naar de mediterrane wereld in de 13^e eeuw.⁴⁶

Met de overschakeling van ‘actieve’ naar ‘passieve’ handel (cfr. *infra*) verschoof het zwaartepunt van de productie naar de duurdere soorten lakens, aangezien deze minder onderhevig waren aan fluctuaties van de economie. Dit was eveneens het gevolg van de stijgende productie van laken in de exportgebieden van het Brugse laken (Normandië, Italië en Engeland) en de onveiligheid van Europese handelsroutes door de instabiele politieke situatie en militaire activiteit in de late 13^e en vroege 14^e eeuw. De stedelijke kooplieden en *drapiers* reageerden zeer rationeel hierop, door hun focus te verschuiven op luxeproducten met een hoge toegevoegde waarde, die bedoeld waren voor een rijk internationaal cliënteel.⁴⁷ Dergelijke markt was namelijk veel minder elastisch en minder risicovol. De duurdere lakens werden vervaardigd met de fijnste wol en duurste kleurstoffen en waren eveneens afhankelijk van de vermaarde vaardigheid van de Vlaamse wevers, ververs, vollers en scheerders. Voor deze luxeproducten was er een vaste vraag, waardoor men minder in problemen kwam m.b.t. de lakenhandel in tijden van crisis. Dergelijke soorten lakens werden vooral geproduceerd in de grotere steden van Vlaanderen: Gent, Brugge en Ieper. De productie van lakens van mindere kwaliteit werd uitbesteed aan de secundaire industriesteden, wat op

⁴² Voor een preciezere productiewijze van de Vlaamse middeleeuwse lakens: J.H.A. Munro, “Textile Technology”, in J.R. Strayer e.a. (eds.), *Dictionary of the Middle Ages* (New York, 1988), vol. 11, pp. 693-715 en W. Endrei, “Manufacturing a Piece of Woollen Cloth in Medieval Flanders: How Many Work Hours?”, in E. Aerts en J. Munro (eds.), *Textiles of the Low Countries in European Economic History* (Leuven, 1990), pp. 14-23.

⁴³ Dumolyn, “Production, Markets and Socio-Economic Structures I”, p. 73

⁴⁴ H. Van Werveke, “De koopman ondernemer en de ondernemer in de Vlaamsche lakennijverheid van de late middeleeuwen”, *Mededeelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schoone Kunsten van België, Klasse der Letteren* 8 (1946): pp. 5-26; J.H.A. Munro, “Industrial Entrepreneurship in the Late Medieval Low Countries: Urban Draperies, Fullers and the Art of Survival”, in P. Klep en E. Van Cauwenberghe (eds.), *Entrepreneurship and the Transformation of the Economy (10th-20th Centuries). Essays in Honour of Herman van der Wee* (Leuven, 1994), pp. 377-88.

⁴⁵ G. Espinas & H. Pirenne, *Recueil de documents relatifs à l'histoire de l'industrie drapière en Flandre* (Brussel: Kiessling & Imbreghts, 1906-1966), I, p. 343.

⁴⁶ Chorley, “The Cloth Exports”, pp. 349-79; H.C. Krüger, “The Genoese exportation of Northern Cloths to Mediterranean Ports, Twelfth Century”, *Revue Belge de Philologie et d'Histoire* 65 (1987): pp. 722-50.

⁴⁷ Stabel, *Dwarfs among Giants*, p. 151.

bepaalde ogenblikken wel zorgde voor een conflict met de grotere steden die een deel van hun exportmarkt zagen verloren gaan.⁴⁸ Deze tendens zette het proces op gang van diversificatie van exportcentra van de textielindustrie in Vlaanderen, die zich voltooide doorheen de 14^e eeuw.⁴⁹

Doordat het commerciële kapitaal – in de vorm van de *drapiers* – de productie en distributie van de textielnijverheid volledig in handen had, organiseerden zij zich in een opkomende middenklasse die politieke aspiraties hadden.⁵⁰ Een nieuwe politieke balans was op til, maar de consumptiepatronen binnen de stad veranderden eveneens. Men kon steeds makkelijker aan bepaalde luxegoederen raken, onder andere kwaliteitsvlees, modekleden, meubels en andere luxegoederen. De stedelijke economie paste zich aan en de ambachten en personen die zich inlieten met de productie van dergelijke luxegoederen drongen eveneens aan bij de nieuwe rijke middenklasse van koopman-ondernemers uit de textielindustrie. De nieuwe commerciële elite bestond dus uit de koopman-ondernemers die zich organiseerden als *drapiers*, de *dekens* en *vinders* van de textielambachten (wevers, vollers, ververs en scheerders) en de luxeambachten (vleeshouwers, visverkopers, confectie) samen met de traditionele rijke families die zich inlieten met langeafstandshandel.

TABEL 1: BEROEPSSTRUCTUUR IN BRUGGE IN DE LATE MIDDELEEUWEN (IN %)⁵¹

	1338	1394	1411	1436
Textiel	43,6	15,1	18,1	17,3
Kledij	21,2	14,3	26,9	26,4
Voeding	12,3	11,9	11,4	10,3
Handel en diensten	6,6	20,8	9,3	9,7
Bouw	6,2	14,5	12,8	12,5
Duurzame consumptiegoederen	6,0	14,3	10,2	13,4
Transport	1,6	1,9	1,7	1,8
Luxeartikelen	1,2	4,6	6,5	4,3
Gezondheidszorg	0,8	1,7	1,2	2,1
Wapens	0,4	1,0	1,8	2,1

De overgang naar ‘passieve’ handel in de 14^e eeuw (cfr. *infra*) zorgde vooral in Brugge aldus voor een overgang van een industrie gedomineerd door de textielnijverheid naar een gediversifieerde industrie met een specialisatie in luxeproducten en confectie. In de 13e en zelfs tot 1330 was de textielindustrie wel

⁴⁸ De belangrijkste conflicten waren tussen Ieper en Poperinge en Gent en Dendermonde, maar dit waren echter kortdurige evenementen. De stedelijke ondernemers konden zich al snel aanpassen naar de nieuwe situatie (M. Boone, “L’industrie textile à Gand au bas moyen âge ou les résurrections successives d’une activité réputée moribonde”, in: ID. en W. Prevenier (eds.), *La draperie ancienne des Pays-Bas: débouchés et stratégies de survie (14e – 16e siècle)* (Leuven/Apeldoorn, 1993), pp. 15-61).

⁴⁹ Stabel, *Dwarfs among Giants*, p. 144.

⁵⁰ J. Dumolyn e.a., “Production, Markets and Socio-Economic Relations II: c. 1320 – c. 1500”, in J. Dumolyn & A. Brown (eds.), *Bruges, A Medieval Metropolis, c.850 – c. 1550* (ter perse), p. 178.

⁵¹ Bron: Lijsten van de stadsmilitie en de taxatielijst van 1394, zonder het aandeel van de poortertij. Uit: Dumolyn e.a., “Production, Markets and Socio-Economic Relations II: c. 1320 – c. 1500”, p. 179.

nog steeds de grootste werkgever binnen Brugge, maar vanaf 1340 zou deze industrie toch met een behoorlijke snelheid achteruit zijn gegaan.⁵² Deze tendens kan opgemerkt worden uit tabel 1. Tot aan de periode van de Zwarte Dood was de textielindustrie nog de grootste speler met een totaal aandeel van 43,6% van de economische activiteit binnen de stad. Daarna verloor het zijn dominante positie in de tweede helft van de 14^e eeuw en schommelde het aandeel ervan rond de 17% in de 15^e eeuw. Dit zou in het begin geleid hebben tot een enorme werkloosheid binnen de stad, met als gevolg sociale ellende.

FIGUUR 1: BEROEPSSTRUCTUUR LAATMIDDELEEUWS BRUGGE

De kledij-industrie stagneerde eerst in de 14^e eeuw maar nam dan wel een enorme sprong en bezat in de 15^e eeuw een marktaandeel van om en bij de 26%. Het overschakelen van de textielindustrie naar de luxe-industrie ging wel steeds gepaard met onzekerheid van de economische markt. Commerciële trends konden zich namelijk keren tegen de stedelijke productie, waardoor bepaalde luxegoederen minder goed in de markt gingen liggen. Niettegenstaande deed de productie van duurzame consumptiegoederen, bouwmaterialen en luxegoederen deden het goed in de tweede helft van de 14^e eeuw en de 15^e eeuw. Vanaf het midden van de 15^e eeuw voelde Brugge op dat vlak een groeiende competitie van de Brabantse jaarmarkten van Antwerpen en Bergen-op-Zoom, waarna de mobiele handwerkers en luxe-ambachten zich snel gingen herlokalisieren binnen de nieuwe opkomende handels- en consumptiecentra. Bedrevenheid binnen het ambacht, de snelle toegang tot kapitaal en informatie werd eveneens aangeboden door deze nieuwe centra, soms zelfs met betere economische condities.⁵³

⁵² Dumolyn e.a., "Production, Markets and Socio-Economic Relations II", p. 144.

⁵³ Id., p. 144.

2.1.2. VAN ‘ACTIEVE’ NAAR ‘PASSIEVE’ HANDEL IN HET GRAAFSCHAP VLAANDEREN

Voor de laatmiddeleeuwse handelaars was Brugge binnen de Noordwest-Europese de handelsstad bij uitstek van de 13^e en de 14^e eeuw. De neergang van de jaarmarkten van de Champagnestreek tegen het einde van de 13^e eeuw zorgden voor een ommekeer van handelsroutes over land naar routes van maritieme aard. Dit maakte van Brugge een commerciële draaischijf die het noordwesten van Europa verbond met het Middellandse Zeegebied en op die manier indirect met de Islamitische wereld. Getuige hiervan was de enorme aanwezigheid van buitenlandse handelaren, hun goederen en de inrichting van talloze handelshuizen, toebehorend aan deze buitenlandse handelsnaties en –organisaties. De hegemonie van Brugge als handelsstad begon echter te tanen vanaf de 15e eeuw, waarna uiteindelijk Antwerpen de rol overpakte als dé metropolis aan de Noordzee.

Wanneer we spreken over het concept van de Vlaamse ‘actieve’ handel, bedoelen we de gewoonte van de Vlaamse handelaar die er in de 13e eeuw zelf op uit trok om contacten te leggen en handel te drijven. Dit was voor een groot deel gebaseerd op de commerciële contacten met Zuid-Europa via de jaarmarkten van de Champagnestreek, maar eveneens op de handel met de Britse eilanden, waarmee vooral in Engelse wol werd gehandeld.⁵⁴ Deze wol werd, zoals al aangehaald werd, doorheen de 12^e en 13^e eeuw steeds belangrijker voor de Vlaamse textielnijverheid. De Vlaamse ‘actieve’ handel werd doorheen deze periode in grote mate geregeld door verschillende economische organisaties. Deze van de Vlaamse kuststeden die zich richtten op wolhandel met Engeland en Schotland was de Vlaamse Hanze van Londen. De Hanze van XVII Steden was meer gericht op het controleren van de lakenexport richting Zuid-Europa, onder meer via de jaarmarkten van Champagne. In beide organisaties speelde Brugge een leidinggevende rol.⁵⁵ In de 13^e eeuw hadden de leden van de Vlaamse Hanze van Londen bovendien het exclusieve recht om in de Brugse stadsmagistraat verkozen te worden.⁵⁶ De handelsrelaties met Engeland waren evenwel niet steeds aan de positieve kant. Onder andere in 1270 gebood Margaretha II, de gravin van Vlaanderen, een inbeslagname op alle Engelse goederen in het graafschap Vlaanderen ter compensatie van de verzuimde verplichtingen van de Engelse koning, die zijn voorgangers wel navolgden. Als reactie legde koning Hendrik III van Engeland een verbod op de export van wol op en beval de inbeslagname van alle Vlaamse handelsgoederen op Engels grondgebied.⁵⁷ In de loop van de tweede helft van de 13^e eeuw was de handel over land steeds minder rendabel geworden. Zuidelijke handelsnaties begonnen de maritieme routes in gebruik te nemen – deze liep via de straat van Gibraltar richting de Noordzee – met als voornaamste bestemming de Brugse Zwinhaven. Ook door de industrialisering van het Italiaanse schiereiland verzwakte de Vlaamse ‘actieve’ handel met het zuiden.⁵⁸ De aanhechting van het graafschap Champagne aan de Franse kroon had hier eveneens zijn oorzaak in, want het verloor hierdoor zijn

---

⁵⁴ J.A. Van Houtte, “The Rise and Decline of the Market of Bruges”, *Economic History Review* 19 (1966): pp. 32-3.

⁵⁵ H. Van Werveke, “Hansa in Vlaanderen en aangrenzende gebieden”, *A.S.E.B.* 90 (1953): p. 10.

⁵⁶ Zie hoofdstuk 2.2.

⁵⁷ J.A. Van Houtte, “The Rise and Decline”, p. 32.

⁵⁸ Id., p. 33.

neutraliteit en kreunde onder het geïnstalleerde zware koninklijke belastingapparaat. Dit had als gevolg dat de jaarmarkten van de Champagnestreek in verval raakten en rond 1280 een plotselinge ineenstorting kende.⁵⁹

De internationale handel heeft zich vervolgens op een kwieke manier aangepast. De jaarmarkten werden vervangen door de aanwezigheid en de commerciële activiteit van internationale handelaars in het graafschap Vlaanderen.⁶⁰ Onder andere de uitstekende geografische ligging en de aanwezigheid van industriële, financiële en commerciële kennis in de grote Vlaamse steden, met het commerciële centrum Brugge voorop, zorgde voor de ideale ontmoetingsplaats voor handelaars uit de verschillende windrichtingen van Europa.⁶¹ De concentratie buitenlanders binnen Brugge was uniek voor Noordwest-Europa, zeker tot de late middeleeuwen. Dit fenomeen bracht met zich mee dat Brugge de stapelplaats werd van allerhande exportproducten. We kunnen in dit opzicht spreken van de opkomst van de ‘passieve’ handel, waarbij de Vlaamse handelaar niet meer zelf op zoek ging om zijn producten te verkopen, maar de buitenlandse handelaars naar hem kwamen. Doorheen de 14^e eeuw was de Engelse wolstapel gelokaliseerd in verschillende steden, waaronder Brugge in 1325-6, 1340-8 en 1349-52.⁶² Vanaf 1363 werd deze stapel voor twee eeuwen verplaatst naar Calais. Brugge bleef echter fungeren als verspreidingspunt voor wol bestemd voor de textielindustrie over het hele graafschap Vlaanderen.⁶³ Toen de Britse lakenproductie in de 14^e eeuw floreerde en de Engelsen enkel nog op zoek waren naar een afzetmarkt voor hun eigen afgewerkte textielproducten, moest Vlaanderen zijn handelsmarkt hiervoor beschermen. De handel met de Schotten bestond eveneens vooral uit wol en laken, maar deze producten waren van matige kwaliteit, en ze konden dus niet met de Vlaamse producten concurreren.

De Duitse Hanze had zonder twijfel het meeste invloed binnen Brugge, op vlak van aantal kooplui en hoeveelheid goederen. Tussen 1360 en 1390 zouden zo’n 1020 handelaars die gelieerd waren aan de Duitse Hanze geresideerd hebben in Brugge, met een maximum van 205 op een bepaald tijdstip.⁶⁴ De goederen afkomstig van de regionen gecontroleerd door leden van de Duitse Hanze waren extreem gevarieerd. Dit betrof onder andere wijn uit het Rijnland, bier uit Hamburg en Bremen, graan uit Pruisen, zout uit Luneburg, ertsen uit de Karpaten en hout en pelzen uit Rusland. Hun handelssysteem was gebaseerd op vier ‘factorijen’ of kantoren verspreid over Noordwest-Europa. De basis te Novgorod stond in voor de producten van en naar Rusland, deze in Bergen specialiseerde zich in de vishandel, Londen in wolhandel en later lakenhandel en het Hanzekantoor van Brugge was het koop- en verkoopcentrum voor alle wol uit de Lage Landen.⁶⁵ Enkel de Italianen konden concurreren met de aantallen van de Hanzeaten

---

⁵⁹ R.H. Bautier, “Les foires de Champagne”, in: *La foire*, [Recueil de la Société Jean Bodin, 6] (Brussel, 1953), pp. 97-147.

⁶⁰ R. Doehaerd, *L’expansion économique belge au moyen âge* (Brussel: La Renaissance du Livre, 1984).

⁶¹ Stabel, *Dwarfs among Giants*, p. 141.

⁶² J. De Sturler, *Les relations politiques et les échanges commerciaux entre le duché de Brabant et l’Angleterre au moyen âge. L’étape des laines anglaises en Brabant et les origines du développement du port d’Anvers* (Parijs, 1936), p. 224 en 412-21.

⁶³ Idem, p. 195, 361.

⁶⁴ W. Paracivini (ed.), *Hansekaufleute in Brugge, I, Die Brügger Steuerlisten 1360-1390* (Frankfurt am Main, 1992).

⁶⁵ P. Dollinger, *The German Hansa* (Londen: Macmillan, 1970).

in Brugge. Zij waren verspreid over verschillende handelsnaties, die elk een eigen stadsstaat uit Noord-Italië representeerde, respectievelijk naar het beeld van het politiek verscheurde Italiaanse schiereiland van de late middeleeuwen. De belangrijkste waren de Genuesen, Venetiërs, Florentijnen, Milanezen en degene van Lucca. Zij traden vooral op als de voornaamste tussenhandelaars tussen de Christelijke wereld en de Byzantijnse en Islamitische wereld. Ze brachten mediterrane vruchten, zijde, specerijen en talloze exotische producten naar de Reiestad.⁶⁶

Het uitgebreide aanbod van ruwe goederen bestemd voor de Vlaamse textielindustrie en de afgewerkte producten van de Vlaamse handwerkers hadden nood aan een geavanceerd marktsysteem. De exportindustrie was namelijk de ruggengraat van de accumulatie van rijkdom binnen het graafschap Vlaanderen.⁶⁷ De distributie van agrarische en industriële goederen steunde op dit marktsysteem. De markten waren een typisch stedelijk fenomeen tot en met de 16^e eeuw, waarvan de dag- en weekmarkten de belangrijkste waren. Ze waren tevens cruciaal voor het vormen van een stedelijke hiërarchie binnen het erg verstedelijkte en geïndustrialiseerde Vlaanderen. De grootste steden stonden hierin op het hoogste schavot, zij waren de toegangswegen tot het internationale economische systeem (Brugge en later Antwerpen) en de interregionale handel (Gent en Rijsel). De organisatie en de grootte van markten hing mede af van diverse sociale en economische criteria: de grootte en kwaliteit van de potentiële groep van consumenten, de afstand tot en kwaliteit van andere naburige markten en de effecten van de transportkosten, institutionele competitie tussen verschillende stedelijke markten etc.⁶⁸ De stedelijke maatschappij was enorm afhankelijk van dit systeem van markten en de stadsmagistraat zorgde er dan ook voor dat handel kon plaatsvinden in de beste omstandigheden en dat de handelsroutes veilig en makkelijk te gebruiken waren. Voor Brugge waren marktzekerheid, uniformiteit en de garantie van eerlijke handel belangrijke gegevens. Er werden standaarden rond maten en gewichten ingevoerd en er werden ambtenaren aangesteld die de verschillende markten moesten controleren. Het gebruik van specifieke marktplaatsen voor specifieke goederen zorgde voor een groeiende kwaliteitscontrole en toenemende efficiëntie van taxatie. Dergelijke markten werden door de stad uitvoerig gepromoot, ze waren immers de basis van de belangrijkste geldstromen richting Brugge. Bodes werden uitgestuurd voor reclame te maken, op marktdagen werden muzikanten ingehuurd en de stad werd uitvoerig versierd.⁶⁹

De vele groepen buitenlandse kooplied, die na verloop van tijd integreerden in de Brugse samenleving en assimileerden met de lokale bevolking, troeften als het ware samen rondom de commerciële as die door de stad liep van het Sint-Jansplein tot en met de Markt.⁷⁰ Middenin die as lag het centrale handelsplein binnen Brugge, het Beursplein (nu gesitueerd aan de kruising van de Vlamingstraat – Academiestraat, al is het grotendeels bebouwd op de overkapping van de Reie). De wijken rondom de as

---

⁶⁶ R. De Roover, "La communauté des marchands Lucquois à Bruges de 1377 à 1404", *A.S.E.B.* 86 (1949): pp. 23-89.

⁶⁷ Stabel, *Dwarfs among Giants*, p. 159.

⁶⁸ Id., p. 160.

⁶⁹ Id., p. 161-2.

⁷⁰ W.P. Blockmans, "Urban Space in the Low Countries, 13th-16th Centuries", in A. Grohmann (ed.), *Spazio urbano e organizzazione economica nell'Europa medievale* (Napels, 1994), pp. 163-75.

waren de ideale plaatsen die dienst deden als de verspreidings- en vestigingsregio van de grootste en belangrijkste commerciële gebouwen van de stad. Hostels, notariaten, geldwisselaars en rechtbanken waren hiervan de voornaamste. De geldwisselaars vestigden zich ten noorden van de Waterhalle (oostzijde van de markt), waardoor de Sint-Pietersbrug de “Wissel”-brug genoemd werd.⁷¹ In de nabijheid van deze stedelijke commerciële as werden eveneens talloze hostels ingericht. Onder andere deze van de laatmiddeleeuwse Metteneye-familie kunnen wat meer noordelijker gelokaliseerd worden, aan de Spinolarei.⁷² Zij waren een van de vele waarden- en makelaarsfamilies die vele eigendommen bezat in de nabijheid van het Beursplein en deze uitbaatten als hostel voor de buitenlandse handelaren die hier korttijdig verbleven. De voornaamste functies van het Beursplein in de 14^e eeuw was de mogelijkheid voor handelaars om hier samen te komen, zich te informeren over prijzen, politiek en de markten van vraag en aanbod.⁷³ Het heeft op die manier een van de voornaamste functies van de jaarmarkten overgenomen, aangezien deze vooral dienden om commerciële informatie te vergaren en te verspreiden. Brugge zou de commerciële en financiële activiteit binnen Vlaanderen domineren tot aan het opkomen van de grote Brabantse markten in Antwerpen en Bergen-op-Zoom.

Het Beursplein is vernoemd naar een familie van *hosteliers* en makelaars (Van der Beurse) die een aantal gebouwen bezaten aan het plein en hun commerciële activiteiten daar concentreerden vanaf 1290. Ze verkochten deze gebouwen rond het jaar 1400.⁷⁴ Hun wapenschild bevatte drie geldbeurzen, wat kenmerkend was voor het financiële en commerciële karakter van deze plaats. Een hostel was ten eerste een aanzienlijk gebouw – of amalgaam van gebouwen – met vele kamers en verdiepingen en dat een bepaalde identiteit meegaf met deze die er verbleven of die er werkten. Ten tweede was het een plaats van handel, wat het onderscheid van een herberg, tavernes, kerken en andere plaatsen waar in de eerste plaats andere diensten werden aangeboden.⁷⁵ De *hosteliers* traden meestal ook op als makelaar, of hadden verschillende makelaars of waarden in dienst om hun buitenlandse gasten bij te staan in hun handelstransacties.⁷⁶ Een waard wordt vanaf het ogenblik dat hij onderdak verschaft aan een kooplied een hulpdienst van de handel. Bovendien herbergde hij eveneens de handelswaar van zijn klanten in de bijgebouwen van zijn etablissement. De makelaar was op een manier een hulp van de kooplied door hun de gelegenheden aan te wijzen om zaken te doen en hen in te lichten over het krediet van hun klanten of over de gebruiken van de markt.⁷⁷ In Brugge vervaagde deze grens tussen waarden en makelaars en namen na

⁷¹ J.M. Murray, *Bruges, Cradle of Capitalism 1280-1390* (Cambridge: University Press, 2005), p. 73.

⁷² H. Deneweth & Y. Kemel, “Een verdwenen middeleeuwse wijk tussen Koningstraat, Boomgaardstraat en Verversdijk”, *Het Brugs Ommeland* 40 (2000), pp. 156-7.

⁷³ Murray, *Bruges*, p. 180.

⁷⁴ Id., p. 179; J. Marechal, *Geschiedenis van de Brugse Beurs* (Brugge: De anjelier, 1949), pp. 25-9.

⁷⁵ Murray, *Bruges*, p. 181.

⁷⁶ J.A. Van Houtte, “Makelaars en waarden te Brugge van de 13de tot de 16de eeuw”, in: *Bijdragen voor de Geschiedenis der Nederlanden* 5 (1950): pp. 1-30 en 177-197. Meer recentelijk: A. Greve, “Gast und Gastgeber: Hansekaufleute und Hosteliers in Brügge im 14. Und 15. Jahrhundert”, in: V. Henn en A. Nedkvitne (eds.), *Norwegen und die Hanse. Wirtschaftliche und kulturelle Aspekte im europäischen Vergleich*, 1994, pp. 95-107.

⁷⁷ Van Houtte, “Makelaars en waarden”, p. 1.

verloop van tijd dezelfde personen beide taken waar. Een handelsovereenkomst die gesloten werd tussen twee buitenlandse handelaars moest volgens de wet steeds geregeld worden via een lokale makelaar.⁷⁸

Doorheen de 14^e eeuw smolt deze groep makelaars die enorm veel rijkdom vergaarden door de status van Brugge als *gateway*-markt, samen met de traditionele handelaarsklasse die voor de 13^e eeuw de politieke touwtjes in handen hadden tot een nieuwe commerciële elite. De hosteliërs domineerden eveneens het ambacht van de makelaars door beslag te slaan op de ambten binnen het bestuurscollege van deze ambachtsgilde. Ze overlaptten op vele vlakken met de *poorterij*, dewelke optraden als een soort van opvolger van de Vlaamse Hanze van Londen, en voorheen een monopolie had op de politieke postjes van Brugge.⁷⁹ De hosteliërs waren dus *de facto* samen met de traditionele handelaarsfamilies lid geworden van de machtigste sociale groep binnen Brugge. Deze hosteliërs konden door hun enorme rijkdom de accijnzen en rentes pachten van de stad, die voor hoge bedragen werden verpacht.⁸⁰ De wijn-, bier-, mede- en ponderaccijns werden meestal door dergelijke hosteliërsfamilies gepacht, daar zij dergelijke enorme bedragen in hun bezit hadden. Dit was meestal wel in de vorm van een vennootschap van meerdere personen, maar de centralisering van de contanten werd meestal gedaan bij een dergelijke hosteliërsfamilie, waarvan hun naam dan ook werd genoteerd in de stadsrekeningen. De geherstructureerde commerciële elite van Brugge was dus vooral gestoeld op de diensten die men kon verschaffen aan de internationale handel, en daar waren de *hosteliërs* veruit de meest significante klasse.⁸¹

Samen met de status van het economische en commerciële centrum van Noordwest-Europa verschoof ook het zwaartepunt van het bankenwezen mee naar Brugge in de 14^e eeuw, waar het voorheen nog gevestigd was in Atrecht.⁸² Dit systeem was in grote mate gebaseerd op het gebruik van de wisselbrief en groeide voornamelijk – maar niet exclusief – door de aanwezigheid van de grote Italiaanse handelscompagnieën en –families in Brugge. Dit was een zeer werk- en bruikbaar systeem voor de vele koopmannen in de stad.⁸³ De technische innovatie die aanwezig was in de textielindustrie liet zich eveneens voelen op de financiële en commerciële markt, met onder andere het opduiken van notariaten vanaf het einde van de 13^e eeuw.⁸⁴ Het waren uiteindelijk niet alleen de buitenlandse koopmannen die van deze nieuwe technieken gebruik maakten. Ook de lokale handelaars en makelaars deden een beroep op de nieuwe systemen van boekhouding en waren ook actief op de geldmarkt.⁸⁵

---

⁷⁸ Dumolyn e.a., “Production, Markets and Socio-Economic Relations II: c. 1320 – c. 1500”, p. 150.

⁷⁹ Zie hoofdstuk 2.2. Prosopografische studies tonen aan dat vele makelaarsfamilies eveneens lid waren van de *poorterij* van de stad.

⁸⁰ Zie verder in dit werk: 3.9.1.

⁸¹ Dumolyn e.a., “Production, Markets and Socio-Economic Relations II”, p. 150.

⁸² Stabel, *Dwarfs among Giants*, p. 143.

⁸³ J.M. Murray, “Cloth, banking and finance in medieval Bruges”, in: E. Aerts en J.H. Munro (eds.), *Textiles of the Low Countries in European Economic History* (Leuven, 1990), pp. 24-31.

⁸⁴ J. Murray, *Notarial Instruments in Flanders between 1280 and 1452* (Koninklijke commissie voor Geschiedenis, 1995), passim.

⁸⁵ J.M. Murray, “Cloth, banking and finance”, pp. 24-31.

2.1.3. *AMBACHTSGILDEN ALS SOCIO-ECONOMISCHE REGULATOR*

In Brugge kon men een enorm aanbod van gilden terugvinden. Dit is niet verwonderlijk, aangezien het behoorde tot een van de dichtst bevolkte gebieden van de Nederlanden, en bij uitbreiding West-Europa, met een proto-kapitalistisch karakter.⁸⁶ A. Brown onderscheidt binnen dit amalgaam van organisaties drie soorten gilden.⁸⁷ Een eerste soort waren de devotionele gilden, die rond een bepaalde doctrine, legende of cultus zijn ontstaan. Enkele voorbeelden hiervan zijn de gilde van het Heilig Bloed en de gilde van de Heilige Drievuldigheid. Ook de minder elitaire broederschappen van Onze-Lieve-Vrouwe van den Drogen Boom en van Onze-Lieve-Vrouwe-van-Sneeuw behoren tot deze categorie. Een tweede genre binnen het gildebestand waren de gilden die zich, naast de gelijkaardige spirituele activiteiten van de andere soort, bezighielden met één bepaalde activiteit. De rederijdersgilden, schuttersgilden en de steekspelers (in het geval van Brugge was dit het gezelschap van de *Witte Beer*) zijn hiervan voorbeelden. De schuttersgilden kwamen in Vlaanderen op vanaf de vroege 14e eeuw en waren oorspronkelijk opgericht met militaire doeleinden.⁸⁸ Over het begin van dergelijke gilden in het Brugse bestaat nog onzekerheid binnen de historiografie, maar hun afkomst kan zeker gerelateerd worden aan de laat-13^e-eeuwse stadsmilities.⁸⁹ Voor onze periode is vooral de Sint-Joris kruisbooggilde van toepassing, daar de andere pas doorheen de 15^e eeuw tot volle ontwikkeling komen.⁹⁰ Tijdens de 14^e en 15^e eeuw evolueerde hun functie naar een meer sociale en religieuze rol, terwijl het militaire aspect eveneens bewaard bleef.⁹¹ De derde soort gilden is deze waar het hier om gaat: de ambachtsgilden. Deze waren het meest talrijk, en waren steeds gelinkt aan een bepaald beroep of ambacht. Oorspronkelijk zijn deze opgericht voor economische doeleinden, maar later zorgden deze eveneens voor spirituele bijstand en als sociale contactzone voor hun leden. Al in de 14^e eeuw kende Brugge 55 verschillende ambachtsgilden. Hoe deze precies tot ontwikkeling kwamen, komt hieronder aan bod. Het is echter belangrijk te herhalen dat deze gildestructuur geen strikte afbakening was op sociaal vlak. Leden van de ene soort gilde konden evengoed lid zijn van een andere soort, gilden konden meer prestige bezitten naargelang het aanzien van hun ambacht en devotionele gilden konden evengoed op sociaal vlak regulerend optreden.⁹²

De 13^e eeuw wordt in de historiografie algemeen gezien als beslissende periode voor de ontwikkeling van de ambachtsgilden.⁹³ Het blijft wat onzeker door het ontbreken van bronnen die uitsluitsel geven, maar het is zeker dat er tegen dan al dergelijke organisaties bestonden met zowel een economische, sociale, militaire en religieuze functie, al moeten ze in de eerste plaats als een economische

---

⁸⁶ Zie verder in dit werk, 2.1.4.

⁸⁷ A. Brown, *Civic Ceremony and Religion in Bruges c. 1300-1520* (Cambridge, 2011), p. 134.

⁸⁸ L. Crombie, "Defense, honor and community: the military and social bonds of the dukes of burgundy and the flemish shooting guilds", *Journal of Medieval Military History* 9 (2011): p. 76.

⁸⁹ L. Crombie, "Honour, community and hierarchy in the feasts of the archery and crossbow guilds of Bruges, 1445–81", *Journal of Medieval History* 37 (2011): p. 103.

⁹⁰ Een uitstekend naslagwerk voor de Brugse Sint-Joris kruisbooggilde: A. Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde van Sint-Joris, historische schets XIIIe eeuw – 1872* (Handzame: Familia et Patria, 1968).

⁹¹ Crombie, "Defense, honor and community", p. 76.

⁹² Brown, *Civic Ceremony*, p. 134.

⁹³ C. Wyffels, *De oorsprong der ambachten in Vlaanderen en Brabant* (Brussel, 1951), passim.

instelling worden beschouwd. De eerste sporen van de ambachtsgilden vinden we bij de textielambachten, namelijk de *draperie* (al groepeerde deze organisatie echter koopman-ondernemers in plaats van ambachtslui). De eerste bron die gewag maakt van een ambachtskeure vinden we terug in 1252. Hierin stelde de stadsmagistraat zogenaamde opzichters aan om te waken over dergelijke reglementen.⁹⁴ In een eerste fase werden de *'deken'* en *'vindere'* aangesteld door het stadsbestuur als een bestuur van de ambachtsgilde, en niet door de ambachtslui zelf. De *'deken'* gold als een soort gildemeester en de *'vindere'* als prominenten binnen de ambachtsgilde. Deze personen waren in de eerste fase meestal de rijkere handelaars en poorters die iets te maken hadden met het ambacht in plaats van de echte handarbeiders.⁹⁵ Zij vormden samen de zogenaamde *'smalle wetten'* of kleine rechtbanken die recht spraken over personen die inbreuken pleegden op de bestaande marktreglementen. Ze controleerden grondstoffen, werktuigen, maten en gewichten, productietechnieken en –methoden, werktijden, arbeidsvoorwaarden, eindproducten, het lidmaatschap en de beroepsmonopoliepositie van hun bedrijf en mochten inbreuken tegen de betreffende bepalingen vervolgen.⁹⁶ Vóór de slag bij Kortrijk in 1302 hadden de ambachtsgilden geen autonomie op geen enkel vlak, maar ze werden wel geconsulteerd bij technische of economische problemen aangaande hun ambacht.⁹⁷

Na de troebelen van 1280 evolueerden deze gilden snel, ze richtten hun eigen financiële organisaties op (die vooral liefdadigheidsdoelen diende onder de ambachtsschied) en we kunnen ze eveneens terugvinden de stedelijke militie. Naast de stedelijke overheid waren zij het belangrijkste orgaan wat betreft de marktregulatie en de kwaliteitscontrole van zowel productie als distributie (kleinhandel). Ze reduceerden de transactiekosten van ondernemers en consumenten (de zogenaamde 'zoek- en informatiekosten') en droegen bij aan de productinnovatie en productiviteitsefficiëntie.⁹⁸ Ze namen eveneens de taak op zich om hun leden te beschermen voor exploitatie door de rijkere ondernemers, regelden onderling conflict tussen hun leden en keken er op toe dat belangrijke reglementen en afspraken aangaande hun gilde gerespecteerd werden.⁹⁹ Zoals we in hoofdstuk 2.2. zullen zien, integreerden de ambachtsgilden na 1304 als belangrijk onderdeel in de stedelijke politiek van Brugge.¹⁰⁰ Hun voornaamste belang hiervoor was vanzelfsprekend de economische koers die gevaren werd door de Brugse overheid, en dan vooral om hierin hun stem te laten gelden. De gilden konden zich goed vinden met het stadsbestuur om zo een favorabel economisch klimaat te creëren, althans in de perioden zonder sociale troebelen. Het feit dat deze gilden zorgden voor de kwaliteitscontrole en voor de garantie op kwaliteit was een

⁹⁴ Doorheen de 15^e eeuw werden de benamingen van *'deken'* en *'vinder'* door elkaar gebruikt met *'maners'* en *'gezworenen'*.

⁹⁵ Wyffels, *De oorsprong der ambachten*, pp. 64-5.

⁹⁶ J. Mertens, "De Brugse ambachtsbesturen (1363-1374 n.s.): een oligarchie?", in *Recht en instellingen in de oude Nederlanden tijdens de middeleeuwen en de nieuwe tijd: Liber Amicorum Jan Buntinx*, ed. G. Asaert (Leuven, 1981), p. 185.

⁹⁷ Dumolyn, "Production, Markets and Socio-Economic Structures I: c. 1100 – c. 1320", p. 69.

⁹⁸ P. Stabel, "Guilds in Late Medieval Flanders: Myths and Realities of Guild Life in an Export-Oriented Environment", *Journal of Medieval History* 30 (2004): pp. 197-8.

⁹⁹ S.R. Epstein, "Craft guilds, Apprenticeship and Technological Change in Pre-Industrial Europe", *The Journal of Economic History* 58 (1998): pp. 684-713.

¹⁰⁰ Wyffels, *De oorsprong der ambachten*, pp. 24, 65, 90-91.

voorwaarde voor het functioneren van de Brugse markt en voor een stabiel inkomen voor de kleine producenten. Dit zorgde op zijn beurt voor de hoge welvaart van de Brugse samenleving in zijn geheel.¹⁰¹

Vanaf het begin van de 14^e eeuw mochten de ambachtsgilden het ambachtsbestuur uit hun eigen midden kiezen, waar voorheen vooral hooggeplaatste poorters verkozen werden van buiten het ambacht. In de overgrote meerderheid waren het echter enkel de rijke ambachtsmeesters die voor een bestuursambt in aanmerking kwamen.¹⁰² De autonomie van de gilden bij de verkiezing van hun bestuur evolueerde mee op het elan van de sociale en politieke troebelen en tegenstellingen.¹⁰³ Bijvoorbeeld door de deelname van enkele Brugse ambachten aan de opstandige periode die bekend staat als de ‘Gentse Opstand’ werden de corporaties sterk onderworpen aan het stadsbestuur. Het ambacht van de wevers mocht bijvoorbeeld tussen 1382 en 1407 geen eigen verkozen *deken* hebben, deze werd verkozen van buiten het ambacht door het stadsbestuur.¹⁰⁴ De Brugse vleeshouwers hebben binnen het ambachtsbestand van de Reiestad steeds een aparte plaats ingenomen. Zij bezaten geen *deken* als hoofd van het ambachtsbestuur, maar deze werd een *scildrake* genoemd.¹⁰⁵ Hun aparte positie weerspiegelde de rijkdom en aanzien van de beperkte groep van prominente vleeshouwerfamilies die hun gilde streng afschermden tegen buitenstaanders. In het algemeen bestond een standaardbestuur van een ambachtsgilde uit één *deken* en een aantal *vinders*. Dit aantal kon variëren van vier tot zeven en veranderde bij sommige ambachten doorheen de jaren. Er zijn tevens nog de *gouverneurs*, die het financiële beheer van de ambacht op zich namen, en een *klerk*, die de administratieve taken van de ambacht vervulde, maar deze behoorden niet tot het bestuur dat elk jaar werd verkozen. Zij opereerden onder het gezag en de verantwoordelijkheid van de *deken*.¹⁰⁶

Naast hun politieke participatie, die verder wordt besproken, en hun rol als economische regulator, waren de ambachtsbesturen ook betrokken bij de jaarlijkse controle van de stadsrekeningen. Dit was een cruciaal punt van de volksklassen, om zo financieel wanbeleid van het stadsbestuur tegen te houden. De ambachtsbesturen kregen hiervoor, samen met de hoofdmannen van de zestendelen (die aan het hoofd van de *poorterie* stonden in elk deel van de stad), zelfs een vergoeding van de stad.¹⁰⁷ In de late middeleeuwen is deze economische organisatievorm ongetwijfeld van groot belang geweest bij de verschillende ontwikkelingen in de stad, onder andere het corporatistische politieke systeem.

---

¹⁰¹ Epstein, “Craft guilds”, pp. 684-713.

¹⁰² J. Dumolyn, “De Brugse ambachtsbesturen tijdens de late middeleeuwen: enkele institutionele en rechtshistorische aspecten”, *A.S.E.B.* 147 (2010): p. 320.

¹⁰³ Id., p. 312.

¹⁰⁴ J.A. Van Houtte, *De geschiedenis van Brugge* (Tielt: 1982), p. 144.

¹⁰⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen, *passim*.

¹⁰⁶ Dumolyn, “De Brugse ambachtsbesturen”, p. 313.

¹⁰⁷ A. Van de Velde, *De ambachten van de timmerlieden en de schrijnwerkers te Brugge. Hun wetten, hun geschillen en hun genrochten van de XIV^{de} tot de XIX^{de} eeuw.* (Gent: 1909), p. 9; SAB, 216: Stadsrekeningen, *passim*.

2.1.4. DE DEMOGRAFISCHE EVOLUTIE IN DE 14^E EEUW

De economische voorspoed van Brugge in de late middeleeuwen moest gedragen worden door een demografische basis die groot genoeg was. Verschillende kenmerken van Brugge in de 14^e en 15^e eeuw zouden onmogelijk ontwikkeld kunnen zijn zonder voldoende inwoners, zoals het amalgaam van verschillende gilden, het proto-kapitalistische karakter van de Brugse industrie en de draagkracht van de stad voor de talloze buitenlandse handelaren.

In de dertiende eeuw was er ongetwijfeld een toename van de bevolking te Brugge, door de enorme druk op het platteland en de daaropvolgende migratie naar verstedelijkte gebieden. De precieze aantallen van deze stijging of de snelheid van deze groei valt echter niet makkelijk te berekenen. Wel zijn we meer geïnformeerd over de zogenaamde Malthusiaanse '*positive checks*', de 'natuurlijke' factoren die zorgen dat de groei van de menselijke populatie in toom word gehouden. Dit zijn onder andere epidemieën en oorlogen die zorgen voor massale hongersnood met grote sterfte als gevolg. Te Brugge waren deze natuurlijk al aanwezig voor de 13^e-eeuwse groei van de Vlaamse textielindustrie. De best gedocumenteerde en zwaarste hongersnood vinden we aan het einde van een periode van demografische expansie. Het was de hongersnood van 1315-17, die volgde op een seizoen van slechte oogsten in 1315-16 en een periode van zware regens. Deze algemene Europese hongersnood heeft Vlaanderen op een uitzonderlijk harde manier getroffen.¹⁰⁸ Drie opeenvolgende jaren van ernstig graantekort zorgden voor een verlies van zo'n tien procent van de stedelijke (armere) bevolking en immigranten, maar ook de opkomende middenklasse leed onder het tekort. Deze crisis zorgde op economisch vlak voor de ontwijking van handelsrelaties, Brugge werd minder aantrekkelijk voor buitenlandse handelaars. Deze belangrijke populatiedaling wordt gezien als een keerpunt in de demografische evolutie van Brugge.¹⁰⁹ Er waren nog andere pieken in mortaliteit van de Brugse bevolking in het begin van de 14^e eeuw, zoals in de jaren 1302 en 1328, als gevolg van (burger)oorlog en de daaropvolgende honger.¹¹⁰

De populatiedaling vanaf het begin van de 14^e eeuw staat ontegensprekelijk vast. Maar het precieze aantal inwoners van Brugge tijdens de 14^e eeuw staat nog ter discussie. W. Prevenier schatte in zijn werk de populatie van de stad in de jaren 1338-40 tussen de 36500 en 46000, waarbij hij een voorkeur uitsprak voor het laatste cijfer. Hij baseerde zich hiervoor op lijsten van de stadsmilitie en hield hierbij eveneens rekening met de grootte van huishoudens en de groep stedelingen die niet in aanmerking kwam voor de stadsmilitie.¹¹¹ Voor die laatste groep voegde hij een populatie van 4000 toe bij zijn berekeningen (makelaars, stedelijke officiële, clerici, buitenlanders...), maar dat is volgens J. Dumolyn e.a. een getal dat

---

¹⁰⁸ H. Van Werveke, "La famine de l'an 1316 en Flandre et dans les régions voisines", *Revue du Nord* 41 (1959), pp. 5-14.

¹⁰⁹ Stabel, *Dwarfs among Giants*, p. 150.

¹¹⁰ Murray, *Bruges*, pp. 99-106.

¹¹¹ W. Prevenier, "Bevolkingscijfers en professionele structuren der bevolking van Gent en Brugge in de XIVe eeuw", in *Album Charles Verlinden* (Gent, 1975), pp. 269-303; W. Prevenier, "La démographie des villes du comté de Flandre aux XIVe et XVe siècles. Etat de la question. Essai d'interprétation", *Revue du Nord* 65 (1983): pp. 255-75; J. Dumolyn, "Population et structures professionnelles à Bruges aux XIVe et XVe siècles", *Revue du Nord* 81 (1999): pp. 43-64. De data die W. Prevenier heeft gebruikt voor zijn studie zijn terug te vinden in: J.F. Verbruggen, *Het gemeentelid van Brugge van 1338 tot 1340 en de namen van de weerbare mannen* (Brussel, 1962).

niet strookt met de werkelijkheid. Hij ziet een populatieschatting van 46000 inwoners voor het midden van de 14^e eeuw als een strikt minimum, en zou de populatie van 4000 inwoners die niet tot de militie behoren willen optrekken. Niettegenstaande de Brugse economie in de 14^e eeuw verschoof naar een economie waarin vaardigheden en handwerk belangrijk was, en daardoor waarschijnlijk een kleinere groep niet ingeschreven stond in ambachtsorganisaties of koopmansgilden in vergelijking met andere steden, zou dit aantal wel nog hoger moeten liggen dan de voorgestelde 4000 door Prevenier. Dumolyn schat dat, indien dit aantal slechts een kwart van het aantal gildeleden bedroeg, we de Brugse populatie moeten schatten op zo'n 57000 in het midden van de 14^e eeuw. Logischerwijs lag dit cijfer nog hoger voor de crisis van de vroege 14^e eeuw en de daaropvolgende epidemieën ten gevolge van de hongersnood. Voor laat-13^e-eeuws Brugge wordt een cijfer van om en rond de 60000 inwoners voorgesteld.¹¹²

Dergelijke schattingen zijn eveneens uitgevoerd voor de late 14^e eeuw, door I. De Meyer.¹¹³ Zij heeft haar werk gebaseerd op een van de weinig overgebleven belastinglijsten daterende van de periode 1394-96. Jammer genoeg bleven hiervan enkel de lijsten bewaard van drie van de zes districten, maar dergelijke lijsten geven wel een betere telling van de populatie weer deze van de stadsmilitie. Haar berekeningen kwamen neer op zo'n 18000 inwoners voor de helft van Brugge, wat zich vertaalt in een totaal van ongeveer 36000 inwoners op het einde van de 14^e eeuw. Prevenier paste dit cijfer nog aan tot 37500, door toevoeging van groepen die vrijgesteld waren van belastingen, zoals edellieden, clerici en bepaalde buitenlanders.¹¹⁴ Dit cijfer valt min of meer samen met het populatieniveau van Brugge voor de Zwarte Dood, waardoor het opvalt dat het inwonersaantal doorheen de late middeleeuwen behoorlijk stabiel blijft. Bijkomend bewijs voor deze stabiliteit is de berekening van A. Janssens, die het populatieniveau berekende voor 1477 en uitkwam op het cijfer 42000.¹¹⁵ Deze stabiliteit op lange termijn verhuult echter de fluctuaties op korte termijn. Het inwonersaantal van Brugge correleerde met de pieken en dalen van de economie, dewelke veroorzaakt werden door de *'positive checks'*.¹¹⁶

Op korte termijn was het mortaliteitscijfer dus het belangrijkste voor populatieschommelingen van Brugge. In het algemeen hebben demografen een mortaliteitsratio van drie procent per jaar berekend voor steden in de pre-industriële periode.¹¹⁷ De 14^e eeuw kan echter niet omschreven worden als een stabiele periode, en de Malthusiaanse *'positive checks'* hebben dan ook grote gevolgen gehad. Na de desastreuze crisisjaren van 1315-17, sloeg de pest toe in Europa vanaf 1348. Deze epidemie staat bekend als de 'Zwarte Dood'. Er zijn nog opflakeringen geweest van de pest, maar deze hebben doorheen het

¹¹² Dumolyn, "Production, Markets and Socio-Economic Structures I: c. 1100 – c. 1320", p. 71.

¹¹³ I. De Meyer, "De sociale structuren te Brugge in de 14^e eeuw", in W. Blockmans, I. De Meyer, J. Mertens, C. Pauwelyn en W. Vanderpijpen (eds.), *Studiën betreffende de sociale structuren te Brugge, Kortrijk en Gent in de 14^e en 15^e eeuw* (Kortrijk en Heule, 1971), pp. 7-78.

¹¹⁴ Prevenier, "Bevolkingscijfers", p. 284. Dit cijfer werd recentelijk echter betwist door Heidi Deneweth, die claimt dat het een te optimistische berekening is en het aantal eerder rond de 32000 legt: H. Deneweth, "Een demografische knoop ontward? Brugse bevolkingscijfers voor de vroegmoderne tijd", *A.S.E.B.* 147 (2010), pp. 3-48.

¹¹⁵ A. Janssens, "Brugse bevolkingsaantal in 1477", in *Van Middeleeuwen tot heden. Bladeren door Brugse kunst en Geschiedenis* (Brugge, 1983), pp. 29-35; Dumolyn, "Population", p. 45.

¹¹⁶ Dumolyn, "Population", pp. 43-64.

¹¹⁷ D. Nicholas, *The Metamorphosis of a Medieval City: Ghent in the Age of the Artevelde: 1302-1390* (Londen: University of Nebraska Press, 1987), p. 37.

continent lang niet zo'n impact gehad als de Zwarte Dood. Het gevolg was een enorm verlies van populatie doorheen alle Europese landen en een crisisperiode voor de Europese economie. Vele plaatsen kenden een verlies van een derde, maar sommige hadden zelfs te maken met een verlies van de helft van zijn inwonersaantal.

TABEL 2: POPULATIESCHATTINGEN VAN BRUGGE EN AANTALLEN VAN NIEUWE INWONERS (MINIMALE CIJFERS GEBASEERD OP INWONERS INGESCHREVEN IN DE GILDEN)¹¹⁸

	Schatting van populatie	Nieuwe inwoners (jaarlijkse schatting)
1330-50	46000	145
1350-70		112
1370-90		94
1390-1410	37500	68
1410-30		196
1430-50	35000 (voor de pest) 25000 (kort na de pest)	183
1450-70		162
1470-90	40000	114
1490-1510		59
1510-30	35000	51

Voor Vlaanderen blijven exacte cijfers moeilijk te achterhalen. De gebieden die vandaag Wallonië vormen en de stad Ieper werden wel zwaar getroffen.¹¹⁹ H. Van Werveke ziet het zwijgen van de bronnen over de gevolgen van de pest in Brugge, Gent en de noordelijke kustgebieden als een teken dat deze gebieden gespaard bleven.¹²⁰ Te Gent waren er echter wel sporen hiervan. Er was de neergang van economische productiviteit, het voorkomen van flagellanten in 1349, de hoge prijzen in 1349-50 en lage prijzen door overproductie in 1350-51.¹²¹ Voor Brugge wordt de mortaliteitsratio geschat rond de 30 procent voor de jaren 1349-51, waarin de builenpest voor het eerst hevig woedde.¹²² Ze is hoogstwaarschijnlijk binnengebracht door zeelui vanuit het Middellandse Zeegebied en woedde met zekerheid al voor 15 augustus 1349, toen de graaf twee nieuwe kerkhoven liet instellen. Uit de bronnen is duidelijk dat negen van de dertien stafleden van het gasthuis 'ter Potterie' stierven tussen 12 juli en 17 december 1349. De medische kosten van het Sint-Janshospitaal stegen vier maal boven de norm uit in het werkjaar 1349-50. In het jaar daarop, in 1350-51, registreerde het Sint-Janshospitaal de meeste nieuwe personeelsleden in één jaar, sinds de crisis van 1315-17.¹²³ G. Maréchal concludeerde dat minstens tien procent van de Brugse bevolking overleed tijdens de maanden waarin de pest doorheen de stad raasde in

¹¹⁸ Uit: Dumolyn e.a., "Production, Markets and Socio-Economic Relations II", p. 173.

¹¹⁹ D. Nicholas, *Medieval Flanders* (Londen: Longman, 1992), p. 265.

¹²⁰ H. Van Werveke, "De Zwarte Dood in de Zuidelijke Nederlanden", in *Mededelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België*, Klasse Letteren, 12, nr. 3, Brussel (1950).

¹²¹ Nicholas, *Medieval Flanders*, p. 265.

¹²² J. Vandeburie, "De Zwarte Dood te Brugge. Een status questionis en enkele nieuwe beschouwingen", *A.S.E.B.* 147 (2010): pp. 269-308.

¹²³ G. Maréchal, "De Zwarte Dood te Brugge, 1349-51", *Biekorf* 80 (1980), p. 380.

1349.¹²⁴ Voor Vlaanderen heeft A. Verhulst een schatting gemaakt die spreekt van verliezen van een kwart tot één zesde van de bevolking, in het algemeen minder erg dan in andere gebieden van Europa.¹²⁵ Door het dichtbevolkte karakter van Vlaanderen waren de verliezen nooit zo erg dat er sprake was van ‘verlaten dorpen’ in tegenstelling tot wat er gebeurde doorheen Frankrijk, Engeland en Duitsland. De sociale en economische gevolgen op langere termijn waren echter niet te overzien. De deflatoire spiraal was onvermijdelijk door opeenvolgende epidemieën van de pest en andere ziektes, waardoor de vraag naar landbouwproducten aanzienlijk daalde door de hoge mortaliteitscijfers. Nieuwe uitbraken van de pest kwamen te Brugge voor in de jaren 1360-61, 1368-69, 1399-1400, 1438-39, 1456-59 en 1481-85.¹²⁶ De cijfers in tabel 2 suggereren dat de Zwarte Dood slechts een klein verlies aan populatie veroorzaakte. Deze stabiele trend op lange termijn betekent echter niet dat er op korte termijn geen sterke fluctuaties konden plaatsvinden. W. Blockmans meent dat de tweede golf van de pestepidemie, gedurende de jaren ‘60 van de 14^e eeuw, veel grotere gevolgen had voor het inwonersaantal van de grote steden van de Lage Landen.¹²⁷ De eveneens strenge epidemie van 1438-39, die samenging met een mislukte opstand, een economische blokkade en slechte oogsten, zorgde voor een tijdelijk populatieverlies van twintig procent van de stedelijke bevolking.¹²⁸

Een andere factor bij een negatieve demografische evolutie was het verlies van populatie door (burger)oorlogen. Aantallen die verloren zijn bij bepaalde oorlogen of veldslagen zijn echter onmogelijk met zekerheid te stellen. De slag bij Kortrijk in 1302 zorgde voor al bij al weinig slachtoffers bij de Brugse bevolking, maar bij de daaropvolgende verloren slag bij Pevelenberg in 1304 leed het Vlaamse leger zware verliezen, waarvan het grootste deel van Brugse komaf was.¹²⁹ De volgende episode van hevige oorlogsvoering waarin de Brugse militie aan deelnam was de periode van de Vlaamse Kustopstand tussen 1323 en 1328, dewelke tot een einde werd gebracht door de slag bij Kassel in 1328. Deze slag mondde uit in een overtuigende overwinning voor het Franse leger, en enorme verliezen voor de Vlamingen. De omvang van het toenmalige Vlaamse leger wordt geschat op 16000-20000 manschappen. Hiervan zouden 9000 de dood gevonden hebben, waarvan zeker een kwart afkomstig zou kunnen geweest zijn van Brugge.¹³⁰ Tijdens deze slag zouden evenveel Vlamingen overleden zijn als in de gehele opstandige periode van 1302-1305. Dergelijke dodelijke evenementen bleven doorheen de 14^e eeuw uit, tot aan het begin van de ‘Gentse Opstand’ van 1379-1385. Brugge leed verliezen bij drie verschillende gebeurtenissen: de slag op het Beverhoutsveld tegen de Gentenaren in mei 1382, de daaropvolgende afslachting van de Brugse stedelingen en het bloedbad aangericht door de Fransen bij de slag bij Westrozebeke op 27 november

¹²⁴ Maréchal, “De Zwarte Dood”, pp. 377-92.

¹²⁵ A. Verhulst, *Précis d'histoire rurale de la Belgique* (Brussel: Editions de l'Université de Bruxelles, 1990), p. 91.

¹²⁶ Murray, *Bruges*, p. 106.

¹²⁷ W. Blockmans, “The social and economic effects of the plague in the Low Countries, 1349-1500”, *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis* 58 (1980), pp. 833-63.

¹²⁸ Blockmans, “The social and economic effects”, p. 861. Meer informatie over de opstand van 1436: J. Dumolyn, *De Brugse Opstand, 1436-38* (Kortrijk-Heule: UGA, 1997).

¹²⁹ K. De Vries, *Infantry Warfare in the Early Fourteenth Century (Warfare in History)* (New York: Boydell & Brewer Ltd., 1996), p. 43.

¹³⁰ Id., pp. 108-10.

1382.¹³¹ Voor de slag op het Beverhoutsveld en de nasleep hiervan zijn de Brugse overlijdens geschat op 1000-3000, confiscatierekeningen suggereren een verlies van 1000-2000 Brugse verliezen voor de slag bij Westrozebeke.¹³² Soortgelijke verliezen van de Brugse populatie had een grote economische impact doordat het vooral jonge mannen waren die hun leven riskeerden in dienst van de Brugse stadsmilitie. Zij stonden aan het hoofd van een huishouden, waarop de laatmiddeleeuwse economie is gebaseerd, waardoor het verlies ervan een verlies van economische productie kon betekenen indien de weduwe niet in staat was de economische activiteiten van haar man over te nemen. Slachtoffers van een korte stedelijke oproer waren bovendien meestal specifiek gekozen voor hun positie en rijkdom, waardoor hun overlijden eveneens zorgde voor rupturen in het stedelijke economisch weefsel. Ongetwijfeld konden deze gewelddadige populatieverliezen op korte termijn zorgen voor een discontinuïteit in de economische groei.

Ondanks de algemene Europese crisis van de 14^e eeuw bleven de steden in de Lage Landen aantrekkelijk voor buiten- en binnenlandse immigranten, die de enorme populatieverliezen met een aanzienlijke factor dienden tegen te gaan.¹³³ Dit effect staat in de literatuur bekend als het '*urban graveyard effect*'. Steden konden enkel hun grootte behouden indien er genoeg instroom was van nieuwkomers om de verliezen te compenseren. De oorsprong, aantallen en beroepen van deze nieuwe inwoners is nog maar sinds kort in vraag gesteld, o.a. door E. Thoen.¹³⁴ Hij baseerde zich hiervoor op de lijsten van nieuwe poorters die ingeschreven staan in de stadsrekeningen.¹³⁵ Op deze inschrijvingslijsten komen echter enkel diegene die de burgerrechten afkochten, en dus hiervoor welvarend genoeg waren, en deze die effectief werden neergeschreven in deze bronnen. Dit geeft allesbehalve een volledig beeld weer van alle immigranten. Onder andere bedelaars, dieven, prostituees en de laaggeschoolde arbeiders die op zoek waren naar kleine werkgelegenheden zijn hier niet in geregistreerd. Geschoolde handwerkers die zich wilden inschrijven in een ambachtsgilde moesten dit wel betalen.¹³⁶ Niettegenstaande zijn de gegevens die daarin teruggevonden werden gebruikt om tabel 3 op te maken, die een beeld geeft van immigrerende poorters in Brugge tussen 1331-1409.

De pieken en dalen die opvallen in het jaarlijks totaal van immigranten vallen samen met de fluctuaties in de mortaliteitscijfers van de stad. Zo is er een enorme daling van immigranten tussen de periodes 1340-49 en 1350-59, gevolgd door een geleidelijke stijging tot aan het decennium 1370-79, waarin de immigratiecijfers opnieuw een duik nemen, met een dieptepunt in het decennium 1390-99. Er is dus ongetwijfeld een correlatie tussen de economische conjunctuur op korte termijn en de aantrekkingskracht

---

¹³¹ Murray, *Bruges*, p. 98. Voor een overzicht van de politieke conflicten waarin Brugge betrokken was: zie hoofdstuk 2.2.2.

¹³² Id., p. 98.

¹³³ P. Stabel, "Composition et recompositions des réseaux urbains des Pays-Bas au bas moyen âge", in E. Crouzet-Pavan en E. Lecuppre-Desjardin (eds.), *Villes de Flandre et d'Italie: relectures d'une comparaison traditionnelle* (Turnhout, 2007): pp. 29-64.

¹³⁴ E. Thoen, "Verhuizen naar Brugge in de Late Middeleeuwen", in H. Soly en R. Vermeir (eds.), *Beleid en bestuur in de oude Nederlanden. Liber Amicorum Prof. Dr. M. Baelde* (Gent, 1993), pp. 329-49.

¹³⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen, passim.

¹³⁶ Murray, *Bruges*, pp. 107-10.

van Brugge voor buiten- en binnenlandse immigranten. Zo is er voor de periode na 1360, die als economisch en sociaal stabiele periode een piek op te merken op het gebied van immigratie. De schade die berokkend werd door de desastreuze jaren van de ‘Gentse Opstand’ laat zich vervolgens ook negatief opmerken in de cijfers, aangezien de laatste twee decennia van de 14^e eeuw een dieptepunt betekenden voor de immigratie richting Brugge.

TABEL 3: AANTAL GEREgistREERDE IMMIGRERENDE POORTERS IN BRUGGE (1331-1409)¹³⁷

Periode	Aantal maanden	Totaal	Jaarlijks totaal
1331-39	108	878	98
1340-49	87	1394	192
1350-59	96	595	74
1360-69	96	1200	150
1370-79	60	647	129
1380-89	64	312	59
1390-99	112	508	54
1400-09	112	757	81

Thoen heeft tevens de oorsprong van deze immigranten onderzocht. Deze indicatieve en suggestieve factor is mede van belang voor de studie van immigratie. In de periode 1331-1359 kwamen ongeveer 22 procent van de immigranten van buiten het graafschap Vlaanderen, wat halveerde in de daaropvolgende twee decennia. Hij concludeerde dat de afstand van origine groter werd naarmate het aantal immigranten groter werd.¹³⁸ De meerderheid van de immigranten kwam echter steeds uit een gebied binnen de twintig kilometer verwijderd van Brugge. Van het totaal aantal personen die doorheen de 14^e eeuw naar Brugge immigreerde was niet minder dan 40 procent afkomstig van het graafschap Vlaanderen, waarvan de helft van de kasselrij Brugse Vrije. 207 personen waren geboortig in de Noordelijke Nederlanden en slechts 36 kwamen uit het buitenland.¹³⁹ Men mag ook niet vergeten dat naast de ‘pull’-factoren er eveneens ‘push’-factoren waren die stadstrek vanaf het platteland in de hand werkte. Arbeidsopportuniteiten konden er schaars zijn of de populatiestijging kon een grens overschrijden, waardoor een gebied zijn inwoners niet meer kon voeden, en men van het platteland richting de stad trok als laaggeschoolde arbeider op zoek naar werk. Dit was in tegenstelling tot diegene die van verder kwamen, en meestal geschoolde en gespecialiseerde handwerkers waren. Zij trokken naar Brugge door zijn economische aantrekkingskracht.

Al deze economische factoren – de industrie, handel, ambachten en de demografische evolutie – hebben ongetwijfeld een enorme impact gehad op de samenstelling van de Brugse stadsmagistraat. Daarom is het vanzelfsprekend dat het laatmiddeleeuwse economische kaderverhaal van de Reiestad hierin kort naar voor komt, om de politieke evoluties die verder aan bod komen in zijn context te zien.

¹³⁷ Bron: Thoen, “Verhuizen”, p. 332.

¹³⁸ Id., p. 339. De piek hiervoor viel in de periode 1440-59, toen meer dan 50 procent van de immigranten van buiten het graafschap Vlaanderen afkomstig waren.

¹³⁹ Van Houtte, *De geschiedenis*, pp. 156-7.

2.2. EEN POLITIEK-INSTITUTIONELE ACHTERGROND (1300-1385)

De stadsmagistraat als instelling staat centraal in deze verhandeling. Het is dus vanzelfsprekend dat er een algemeen hoofdstuk wordt gewijd aan de oorsprong en evolutie hiervan. In de late middeleeuwen moet deze evolutie tegen het licht worden gezien van de vele sociale troebelen die Vlaanderen gekend heeft in de 14^e en 15^e eeuw. In Brugge was de samenstelling en aanstelling van deze stadsmagistraat in de meeste gevallen dan ook de reden voor het ontstaan van oproer bij het gros van de bevolking. De textielambachten van de wevers, volders, scheerders en ververs kon men in de meeste van deze opstanden terugvinden op de voorgrond, door hun economische macht in de stad. Het valt ook op dat de handwerkers enkel opriepen tot een revolutie indien hun privileges en economische positie ernstig bedreigd werden. In de meeste gevallen speelden de ambachtsgilden een stabiliserende factor, die eerder compromissen sloten dan geweld te gebruiken. De politieke stem die ze theoretisch verkregen in het stadsbestuur werd soms in de praktijk daarentegen niet strikt nageleefd, waardoor er dan wel tot actie werd over gegaan.

Zoals al gezegd, deze uitgestrekte periode van sociale oproer kan niet gereduceerd worden tot een strijd tussen de traditionele rijke handelaarsfamilies en de politiek onmondige ambachtslui. Binnen de stedelijke ruimte waren er nog meerdere groepen die hun eigen belangen nastreefden en zich opportunistisch allieerden met andere groepen die op een bepaald moment sterk in hun schoenen stonden. Zo zijn er pro-grafelijke handelaarsfamilies die hun macht wilden herwinnen door zich aan te sluiten bij de ambachtsgilden in de laatste decennia van de 13^e eeuw. Ook de commerciële elite, waarvan rijke ambachtsmeesters deel uitmaakten, werkten soms samen met de welgestelde *poorterie* om hun persoonlijke belangen na te streven in plaats van de middenklasse van handwerkers te vertegenwoordigen. De *termini* gekozen voor deze uiteenzetting van de evolutie van de stadsmagistraat begint bij de periode rond de Guldensporenslag en eindigt met de Gentse oorlog. Het begin werd gekozen door de omslag die ze had op de samenstelling van de stadsmagistraat. Het debat over de oorsprong van deze instelling komt kort aan bod, net als de woelige periode in de twee laatste decennia van de 13^e eeuw die de aanvang vormen van de Slag bij Kortrijk. Aangezien in deze verhandeling de periode 1359-75 wordt besproken, waarbij de inloop naar de ‘Gentse Opstand’ en de uiteindelijke ‘Gentse oorlog’ als slot werd gekozen.

2.2.1. *DE EVOLUTIE VAN DE STEDELIJKE POLITIEKE INSTITUTIES TIJDENS DE WOELIGE 14^E EEUW*

2.2.1.1. De oorsprong van de stadsmagistraat tot aan de ‘*Moerlemaye*’

De stadsmagistraat in de 14^e eeuw bestond uit een aantal bestuurlijke colleges, die als belangrijkste en meest invloedrijke stedelijke instellingen golden.¹⁴⁰ De schepensbank was de belangrijkste institutie. Deze bestond uit dertien leden, burgemeester inclusief. Daarnaast was er ook de raad, die eveneens uit dertien leden bestond, met ook een burgemeester. De tesoriers waren de schatbewaarders die de financiële kant van het stadsbestuur voor hun rekening namen. Hun stadsrekeningen werden jaarlijks

---

¹⁴⁰ Vanhaverbeke, “De reële machtsstructuren”, p. 9.

gecontroleerd door de overige colleges van de stadsmagistraat en door de grafelijke commissarissen. Als laatste was er het college der hoofdmannen. Zij waren met zes, kwamen stevast uit de *poortery* en stonden aan het hoofd van hun zestendeel. Zij hadden voornamelijk een militaire taak als opperbevelhebbers van de stedelijke milite van de poorters. Vanaf 1384 stonden ze aan het hoofd van zowel de *poortery* als van de ambachten in de stadsmilitie, aangezien de ambachtsmilities in dat jaar werden afgeschaft als zelfstandige korpsen.¹⁴¹ Ze stonden eveneens in voor de interne rust binnen hun deel van de stad en voor het organiseren van de verdediging van de stad bij een eventuele dreiging van buitenaf. Verder zullen de gerechtelijke en bestuurlijke bevoegdheden bespreken worden in relatie met de politieke ontwikkelingen, na het hierop volgende korte overzicht van de totstandkoming van deze instellingen van de Brugse stadsmagistraat.

Het ontstaan van deze stedelijke politieke instellingen blijft tot op vandaag een heikel punt in de historiografie. Het wordt veelal gerelateerd aan het opkomen van een stedelijke *commune* in de 11^e en 12^e eeuw, dewelke ontstaan is uit een drang naar het controleren van het eigen economische, sociale en politieke leven van de stedelijke gemeenschap en het creëren van een meer autonome positie tegenover de grafelijke autoriteit.¹⁴² De terminologie over deze stedelijke ‘groeperingen’ in de bronnen varieert enorm. Enerzijds is er de *communio*, die voor Vlaanderen enkel expliciet werd vermeld in het geval van Sint-Omaars en Gent. Elders werd *pax* gebruikt, waarbij bedoeld werd op het bewaren van vrede en veiligheid doorheen het optreden van dergelijke communale beweging. De bronnen betreffende Aire-sur-la-Lys spreken van een *amicitia*, wat een vriendschapsband en wederzijdse hulp tussen de leden van deze beweging impliceert. De *cora* of *keure* is nog een andere term hiervoor, die verwijst naar de ‘wet’ die het gemeen aanhing.¹⁴³ Het debat rond het ontstaan van deze beweging in Vlaanderen heeft op historiografisch vlak al heel wat voeten in de aarde gehad. Enerzijds is er L. Vanderkindere, die meende dat de eerste colleges van *keurheren* afstamden van de proto-instellingen van de *commune* binnen de stad.¹⁴⁴ Hij ziet de schepenbanken en andere politieke instellingen evolueren via een *bottom-up* procedé. Daartegenover staat de visie van H. Pirenne, die stelt dat de steden in Vlaanderen op het vlak van communale bewegingen niet de algemene Europese trend volgden. Volgens zijn visie hadden de Vlaamse graven het gevaar van het communale zelfbestuur van de economisch sterk opkomende steden op tijd waargenomen, waarna ze zelf het initiatief namen om de steden een mate van autonomie te verschaffen. Hij kende ze een eigen schepenbank toe, bestaande uit (de meest welgestelde) stedelingen, die optraden als

¹⁴¹ Gilliodts-Van Severen, *Coutume de la ville de Bruges*, I, p. 435.

¹⁴² De vroegste bronvermeldingen van dergelijke communale bewegingen komen voor in Noord- en Centraal-Italië, maar deze kwamen later ook elders voor, zoals in het Heilig Roomse Rijk en Frankrijk. J.K. Hyde, *Society and Politics in Medieval Italy. The Evolution of the Civil Life, 1000-1350* (Londen-Basingstoke, 1973); E. Coleman, “Cities and Communes”, in D. Abulafia (ed.), *Italy in the Central Middle Ages, 1000-1300* (Oxford, 2001); H. Planitz, *Die deutsche Stadt im Mittelalter von der Römerzeit bis zu den Zunftkämpfen* (Graz-Keulen, 1954), pp. 102-25; A. Vermeersch, *Essai sur les origines et la signification de la commune dans le Nord de la France* (Heule, 1966).

¹⁴³ L. Vanderkindere, *Choix d'études historiques* (Brussel, 1909), p. 254; F.-L. Ganshof, “Le droit urbain en Flandre au début de la première phase de son histoire (1127)”, *Revue d'histoire du droit* 19 (1951): pp. 387-415; A. Derville, *Histoire de Saint-Omer* (Rijsel, 1981); A. Verhulst, *The Rise of Cities in North-Western Europe* (Cambridge, 1999).

¹⁴⁴ Vanderkindere, *Choix*, pp. 251-341.

bewindvoerders en rechters.¹⁴⁵ Pirenne prefereert dus een *top-down* benadering op de ontwikkeling van de belangrijkste stedelijke politieke instituties. De mening van Pirenne werd de gangbare visie doorheen de 20^e-eeuwse historiografie, maar dit discussiepunt werd recent opnieuw leven geblazen, met de voornaamste vraag vanaf welke organisatievorm we mogen spreken van een stedelijke instelling, of deze aanwezig waren in het Vlaamse landschap, welke bevoegdheden deze had en van waar de impuls kwam voor de ontwikkeling hiervan.

De aanstelling van en de controle over deze schepenbank ging, vanaf de uitvaardiging van de '*Grote Keure*' door Filips van den Elzas in de periode rond 1170, uit naar de graaf.¹⁴⁶ Vanaf dan kunnen we ook met zekerheid stellen dat er een grafelijke schepenbank aanwezig was in Brugge. De *keure* van 1241, uitgegeven door Johanna van Constantinopel, stelde dat de schepenbank jaarlijks vernieuwd zou moeten worden en dat men lid moest zijn van de Vlaamse Hanze van Londen indien men hierin wou verkozen worden. Dit geeft aan dat Brugge in de 13^e eeuw met zekerheid bestuurd werd door de machtigste handelaarselite die de lagere klassen had uitgesloten van het politieke toneel.¹⁴⁷ De schepenbank was bovendien een grafelijke instelling, geen communale, waardoor het opvalt dat de stedelijke bevolking op politiek vlak geen gewicht had. Het staat eveneens vast dat vanaf dan de raad werd verkozen door de schepenbank. De raad speelde vooral een adviserende rol voor de schepenbank, waar de eigenlijke macht lag.¹⁴⁸ Deze tweedeling is waarschijnlijk een relict van de vroegere communale instellingen, die verdwenen zijn met de centraliserende beweging van graaf Filips van den Elzas in de tweede helft van de 12e eeuw. In de *keure* van 1241 wordt eveneens voor het eerst gewag gemaakt van *burghemeesters* (één voor de schepenbank en één voor de raad) en de compositie van dertien leden per bank.¹⁴⁹ De burgemeester van de raad had enkele administratieve functies, maar trad daarnaast op als openbaar aanklager die de belangen van de stedelijke bevolking behartigde. Deze functie zou eveneens afstammen van de vroegere communale instellingen, waarin dergelijk ambt zou moeten opgetreden hebben als tegengewicht van de grafelijke afgevaardigden.¹⁵⁰ De politieke toplaag domineerde de ambachten in Brugge en stuurde hun doen en laten in hun eigen voordeel door de productie te sturen, net als de prijzen en standaarden aan te passen. Naarmate de ambachten als instituten in de tweede helft van de 13e eeuw steeds meer invloed kregen op het economische leven van de stad vertaalde dit zich in een verlangen naar politieke invloed en zeggenschap.

---

¹⁴⁵ H. Pirenne, *Les villes et les institutions urbaines* (Parijs, 1939), pp. 183-91; Id., "La question des jurés dans les villes flamandes", *Revue belge de philologie et d'histoire* 5 (1926): pp. 401-21.

¹⁴⁶ L. Gilliodts-Van Severen, *Histoire de la magistrature brugeoise* (Brugge: De Plancke, 1888), pp. 200-6.

¹⁴⁷ T. Luykx, *Johanna van Constantinopel, gravin van Vlaanderen en Henegouwen: haar leven (1199/1200-1244), haar regeering (1205-1244), vooral in Vlaanderen* (Brussel, 1946), p. 510.

¹⁴⁸ Van den Auweele, *Schepenbank*, pp. 305-7.

¹⁴⁹ Luykx, *Johanna van Constantinopel*, p. 510.

¹⁵⁰ C. Wyffels, "Is de Brugse keure betreffende het 'poortersgeding', gedagtekend van 1229, in werkelijkheid zestig jaar jonger?", *The Legal History Review* 38 (1968): p. 530.

De groeiende vraag van de ambachten naar meer autonomie mondde uit in de eerste grote Brugse opstand in 1280-81, de *Moerlemaye*, dewelke gedragen werd door deze politiek achtergestelde groep.¹⁵¹ Naast de autonomie voor hun organisatie wilden ze eveneens verkozen schepenen en raadsleden vanuit hun eigen midden. Deze opstand valt echter niet te simplificeren tot een strijd tussen ambachtslui en de rijke handelsklasse, aangezien rijke, pro-grafelijke groepen zich allieerden met de populaire groepen om aan de macht te komen. Na het afbranden van het Belfort in 1280, waar talloze keuren en administratieve bronnen verloren zijn gegaan, stelde de graaf het uitvaardigen van nieuwe keuren en privileges ter vervanging uit. Dit was het startschot voor de tweejarige revolutie waarin de handwerkers zich groepeerden met de *nouveaux riches* en een factie van de handelaarselite onder de noemer van *meentucht*. Ze eisten het recht om de helft van de schepenbank en raad aan te stellen uit hun eigen middelen waarbij de aanstelling van de andere helft bij de graaf bleef. Het protest was mede gericht op het financiële wanbeleid, corruptie en machtsmisbruik van de stedelijke overheid, nog steeds samengesteld uit de rijke handelaarselite van de Vlaamse Hanze van Londen. Niettegenstaande het feit dat deze opstand in het nadeel van de *meentucht* afliep, maakte het wel de onderliggende spanning en polarisatie in het Brugse politieke landschap duidelijk, dewelke opnieuw op de voorgrond zouden komen in het begin van de 14^e eeuw.¹⁵²

In de repressie tijdens de nasleep van de *Moerlemaye* werden geen toegevingen verleend aan de stedelijke middenklasse. De uitgave van de *keure* van 1281 door graaf Gwijde van Dampierre, die erop gebrand was de macht van de Vlaamse steden te beknotten, scherpte de grafelijke macht over het stedelijke politieke bestel aan, verstrengde het strafrecht en verbood clan- en factievorming en het herbergen van ballingen. Het feit dat deze dertien verkozen schepenen binnen de acht dagen van hun aanstelling de raad en twee burgemeesters moesten verkiezen stond vanaf dan vast.¹⁵³ Een nieuwe ordonnantie, uitgegeven in 1298, legde belangrijke financiële en administratieve functies vast. Vooraf waren beide burgemeesters eveneens verantwoordelijk voor de financiële kant van het stadsbestuur, maar in de *Moerlemaye* werd hun wanbeleid bloot gelegd. Na 1280 werd bepaald dat beide burgemeesters jaarlijks verkozen moesten worden op 9 oktober, volgens de *keure* van 1281 door de schepenbank.¹⁵⁴ Met de uitgave van 1298 werd echter verordend dat zowel de raadsleden als de schepenbank hun eigen burgemeester konden kiezen.¹⁵⁵ Het ambt van nieuwe financiële verantwoordelijken, de tesoriers, werd bovendien ingesteld, die tevens jaarlijks verkozen werden op 9 oktober door de burgemeesters, raad en schepenbank. Hun stadsrekeningen werden van dan af aan gecontroleerd door zowel afgevaardigden van

¹⁵¹ C. Wyffels, "Nieuwe gegevens betreffende de 13de eeuwse 'demokratische' stedelijke opstand: de Brugse 'Moerlemaye' (1280-1281)", *Bulletin de la Commission Royale d'Histoire* 132 (1966): pp. 37-142; Id., "Kanttekening bij de Brugse 'Moerlemaye' 1280-1281", in *Album Albert Schouteet* (Brugge: Westvlaams verbond van kringen voor heemkunde, 1973), pp. 253-8.

¹⁵² J. Dumolyn & J. Haemers, "Reclaiming the Common Sphere of the City. The Revival of the Bruges Commune in the Late Thirteenth Century", in J.-P. Genet (ed.), *La légitimité implicite au Moyen Âge* (Rome: Publications de l'École française de Rome, 2015), pp. 161-88.

¹⁵³ Van den Auweele, *Schepenbank*, II, pp. 157-8; Gilliodts-Van Severen, *Coutume*, I, pp. 240-54.

¹⁵⁴ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, I, pp. 240-2.

¹⁵⁵ L. Warnkoenig & A.E. Gheldolf, *Histoire de la Flandre et de ses institutions civiles et politiques, jusqu'à l'année 1305* (Brussel, 1851), IV, p. 304.

de graaf als van de *commune*. Hiervoor werd het college van ‘*twintigmannen*’ in het leven geroepen in 1299, dewelke opgevolgd werd door de ‘*hondertmannen*’ na 1302.¹⁵⁶

2.2.1.2. De periode rond de Guldensporenslag en zijn institutionele gevolgen voor de stadsmagistraat

De slag bij Kortrijk staat bij de Vlamingen in het geheugen gegrift, onder andere door de romantische schrijver Hendrik Conscience en zijn ‘De Leeuw van Vlaanderen’ uit 1838 en de keuze van 11 juli als Vlaamse feestdag. In deze veldslag werd een groot Frans ridderleger verslag door een leger van voetvolk dat uit voornamelijk ambachtsleden bestond, waarbij de weinige ridders die het Vlaamse leger telde nog eens afgestegen waren en eveneens als voetsoldaten vochten. Na deze slag kregen ambachtslieden in het algemeen doorheen Vlaanderen meer inspraak op het politieke toneel van hun stad. Deze woelige periode reikt echter verder dan enkel 11 juli 1302, de gebeurtenissen voor- en achteraf zijn minstens van even groot belang.

Tussen 1294 en 1297 zorgden complexe diplomatische en dynastieke handelingen tussen de Fransen, Engelsen en Vlamingen voor een gespannen sfeer.¹⁵⁷ Voor Brugge betekende dit een bezetting door de Franse legermacht onder leiding van koning Filips IV, en een breuklijn doorheen de stedelijke populatie waarbij de pro-Franse en pro-Vlaamse kant recht tegenover elkaar stonden. Zij werden respectievelijk aangeduid als de *Leliaards*, vernoemd naar de Franse lelie, en de *amici comitis* of de *partie li conte*.¹⁵⁸ Hierin zagen de ambachten hun kans schoon om hun stedelijke politieke macht uit te breiden door de graaf te steunen in zijn strijd tegen de Franse koning. De aanhang van de graaf bestond echter niet enkel uit deze handwerkers, maar eveneens uit ontevreden groepen van het stedelijke patriciaat en rijke handelaars van een lagere sociale achtergrond.¹⁵⁹ De factie van de *Leliaards* daarentegen was een meer uniforme groep afkomstig uit de traditionele rijke handelaarsfamilies die de stedelijke politiek domineerden, al was er te Brugge een grotere tweedeling van deze klasse tussen beide partijen dan in het algemeen in Vlaanderen.¹⁶⁰ De Franse koning, die in 1285 aan de macht kwam, moeide zich meer en meer met de interne politiek van Vlaanderen en probeerde de graaf buitenspel te zetten.¹⁶¹ Om weer in de gratie te komen van de Brugse bevolking herriep de graaf de strenge *keure* van 1281 en herstelde hij de privileges van de stad van voor 1280.¹⁶² Doordat het duidelijk was dat de Franse koning het welvarende graafschap Vlaanderen wilde annexeren verwierp de graaf als reactie zijn feodale banden met de Franse kroon en ging

---

¹⁵⁶ Van den Auweele, *Schepenbank*, II, pp. 158-9.

¹⁵⁷ Murray, *Bruges*, p. 4.

¹⁵⁸ Zij werden later in de literatuur aangeduid als de *Klauwaards*, vernoemd naar de Vlaamse klimmende leeuw.

¹⁵⁹ W. Prevenier, “Motieven voor leliaardsgezindheid in Vlaanderen in de periode 1297-1305”, *Leiegouw* 19 (1977): pp. 273-88.

¹⁶⁰ Nicholas, *Medieval Flanders*, p. 191.

¹⁶¹ J.F. Verbruggen, *The battle of the Golden Spurs (Courtrai, 11 July 1302): a contribution to the history of Flanders’ war of liberation, 1297-1305*, ed. K. De Vries (Woodbridge: Boydell Press, 2002), pp. 1-18.

¹⁶² Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, I, pp. 50-2.

een alliantie aan met Engeland in 1297. In juni 1297 viel het Franse leger Brugge binnen en rond 1300 werd het gehele graafschap toch geïncorporeerd in de gebieden van de Franse kroon.¹⁶³

De annexatie van het graafschap zorgde voor een verdieping van de breuklijn tussen de *Leliaards* en de Vlaamsgezinden. Taksen op voedingsmiddelen werden afgeschaft in Gent. Brugge volgde dit scenario niet doordat het stadsbestuur dit blokkeerde. Ambachtslui mochten niet met de koning van Frankrijk praten om dit ook in Brugge te bewerkstelligen, maar sloegen dit bevel in de wind en hadden in grootse stilte contact met Filips IV. Het stadsbestuur wou de kosten van dit bezoek dan nog eens verhalen op de stadskas, waarna de ambachten hiertegen in opstand kwamen op 4 juni 1301. De charismatische Pieter de Coninck en welgestelde slager Jan Breydel groeiden al snel uit tot de leiders van deze rebellie.¹⁶⁴ Ze namen het stadsbestuur over en bevrijdden Brugge van onder het Franse juk. Even later werd de stad terug veroverd door de Franse troepen van Jacques de Châtillon, graaf van Saint-Pol. Beide leiders werden verbannen en de stadsmuren moesten gesloopt worden. Dit vernederende karwei voor de Bruggelingen werd een halt toe geroepen door een volksmenigte geïnspireerd door de afwezige de Coninck. Intussen waren de zonen van de graaf, Jan en Gwijde van Namen, en kleinzoon van de graaf, Willem van Gulik, door middel van een guerrillaoorlog bezig het graafschap Vlaanderen terug te veroveren op de Fransen. Zij verenigden hun troepen met die van de teruggekeerde Pieter de Coninck in maart 1302 te Brugge, waardoor de Franse partij verjaagd werd uit de stad. De graaf van Saint-Pol hernam de stad kort, maar tijdens de zogenaamde 'Brugse Metten' van 18 mei 1302 slachtten de opstandelingen onder leiding van Pieter de Coninck, Jan Breydel en de volder Jan Heme zo'n 1500 Franse soldaten af die toen de stad bezetten.¹⁶⁵ Deze bloedige dag werd al vlug aanzien als de 'Goede Vrijdag' door tijdsgenoten en kreeg pas later de benaming van 'Brugse Metten' mee. Tijdens dit bloedvergieten riepen de inwoners van de stad de beroemde kreet 'Scilt ende Vriendt', enerzijds om zich te kunnen onderscheiden van de pro-Fransen, aangezien deze strijdkreet moeilijk uit te spreken was voor hen, anderzijds om Gods bijstand in de strijd af te smeken.¹⁶⁶

Intussen hadden de kleinere steden en dorpen van het West-Vlaamse platteland zich ook geschaard achter de Vlaamse graafgezinden, waardoor enkel Gent overbleef als bolwerk van de pro-Franse *Leliaards*. Hierop volgde de gevierde Slag bij Kortrijk van 11 juli 1302, die doorheen het continent geschokte reacties uitlokte van de heersende Europese bovenlaag. Het Vlaamse leger bestaande uit stedelijke milities, waarvan ongeveer 2400 uit het Brugse afkomstig waren, en Vlaamse edelen die zich allieerden met de graaf versloegen het Franse ridderleger en hun Vlaamse sympathisanten. De Fransen werden verdreven uit het graafschap en in de steden werd een nieuw bestuur ingesteld, waarvan de ambachten nu eveneens deel uit maakten. De volgende dag volgde een revolte in Gent, waarbij de ambachten de *Leliaards*

---

¹⁶³ Verbruggen, *The battle of the Golden Spurs*, pp. 11-9; Nicholas, *Medieval Flanders*, p. 192.

¹⁶⁴ Van Houtte, *De geschiedenis*, pp. 67-71.

¹⁶⁵ V. Lambert, "Over carrière promotie, degradatie en rehabilitatie. 700 jaar Jan Breydel en Pieter de Coninck", in: P. Trio, e.a. (eds.), *Omtrent 1302* (Leuven: Universitaire pers Leuven, 2002), pp. 209-17; J. Dumolyn & V. Lambert, "De cruciale decennia in de geschiedenis van een Europese stad: Brugge tussen 1280 en 1302", in: P. Trio, e.a. (eds.), *Omtrent 1302* (Leuven: Universitaire Pers Leuven, 2002), pp. 73-80.

¹⁶⁶ J.F. Verbruggen, "De Goede Vrijdag van Brugge, 18 mei 1302", *Het Brugs Ommeland* 17 (1997): pp. 115-31.

omverwierpen.¹⁶⁷ De romantische naam ‘Guldensporenslag’ werd maar in de 18^e eeuw aan deze slag gegeven, afgeleid van de vele gouden sporen die van de gedode Franse ridders werden afgenomen en als relikwies werden geschonken aan de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Kortrijk. Voor de 14^e-eeuwse middeleeuwen stond deze veldslag bekend als de Slag bij Kortrijk of de Slag bij Groeninge.¹⁶⁸

De overwinning van de Vlamingen mondde uit in de verbanning van de *Leliaards* uit de verschillende Vlaamse steden en de confiscatie van hun goederen. De praktijk van collectieve verbanning werd vanaf de 14^e eeuw meer en meer toegepast in plaats van de massale executie.¹⁶⁹ Ongeveer 250 *Leliaards* werden verbannen uit Brugge als ‘vijanden van de stad’.¹⁷⁰ De inwoners van Brugge hebben in de jaren na 1302 vele voordelige *keuren* en privileges gekregen voor hun steun aan de graaf. Elke burger werd onder andere als evenwaardig gezien voor de wet. Het pachten van stedelijke accijnzen mocht niet meer gebeuren door leden van de stadsmagistraat, waardoor corruptie en financieel wanbeleid werd tegengegaan.¹⁷¹ Ambachten verkregen een significante militaire autonomie. Ze vormden het gros van de stedelijke militia en konden door het steunen van de graaf op militair vlak hun politieke doelen bestendigen.¹⁷² De Slag bij Kortrijk had ook gevolgen voor de samenstelling van de Brugse stadsmagistraat. Het politieke monopolie van de kleine groep traditionele handelaarsfamilies werd doorbroken door een coalitie van verschillende sociale klassen, waaronder leden van de *nouveaux riches*, ambachtslui die door hun rijkdom de sociale ladder opklommen tot rijke handelaars, en vertegenwoordigers van de middenklasse. Ze doelden op een rechtvaardiger bestuur zonder fiscale corruptie en met meer sociale gerechtigheid. Er was geen sprake van een ‘ambachtsrevolutie’, maar de ambachten verkregen wel een stem op het politieke toneel. Deze stedelijke opstandige besturen werden getolereerd door de adellijke families als bondgenoten, onder andere door de zwakke grafelijke positie (hij was nog steeds gevangene in Frankrijk) gecombineerd met de dreiging van Filips IV van Frankrijk. Dit was allesbehalve een ‘democratische revolutie’ in de moderne zin van het woord, zoals historici van de 20^e eeuw dit bestempelden.¹⁷³ De macht werd gedeeld door een (uitgebreide) oligarchie, waarvan de gewone handwerker, vrouwen, knapen en reizigers nog steeds werden uitgesloten.

De periode na 1302 bleef erg onrustig. Verschillende veldslagen werden uitgevochten tussen het Vlaamse militieleger en de Fransen, waarbij de Vlamingen meestal het onderspit moesten delven. Dit zorgde voor druk op de relatie tussen en de eenheid van de drie grootste Vlaamse steden. De strijdmachten van Gent, Kortrijk en Ieper deserteerden zelfs in de verloren slag bij de Pevelenberg in

¹⁶⁷ R. Van Caenegem (ed.), *1302. Le désastre de Courtrai. Mythes et réalités de la bataille des Éperons d'Or* (Antwerp, 2002).

¹⁶⁸ J.F. Verbruggen, “De historiografie van de Guldensporenslag”, *Leiegouw* 19 (1977): pp. 245-72.

¹⁶⁹ J. Dumolyn & M. Pajic, “Enemies of the Count and of the City. The Collective Exile of Rebels in Fourteenth Century Flanders”, *Legal History Review* (2016, ter perse).

¹⁷⁰ J.F. Verbruggen, *Vlaanderen na de Guldensporenslag. De vrijheidsstrijd van het graafschap Vlaanderen 1303-1305* (Brugge, 1991), pp. 19-21.

¹⁷¹ Van den Auweele, *Schepenbank*, pp. 269-70.

¹⁷² J.F. Verbruggen, *The Art of Warfare in Western Europe during the Middle Ages: from the Eighth Century to 1340* (Amsterdam, 1977).

¹⁷³ R. Van Uytven, “Plutokratie in de ‘oude democratieën’ der Nederlanden. Cijfers en beschouwingen omtrent de korporatieve organisatie en de sociale structuur der gemeenten in de late middeleeuwen”, *Handelingen Koninklijke Zuidnederlandse Maatschappij voor Taal- Letterkunde en Geschiedenis* 16 (1962): pp. 373-409.

1304. Dit mondde uit in het vernederende verdrag van Athis-sur-Orge in 1305.¹⁷⁴ De Vlaamse steden werden enorme boetes opgelegd, waarvan het aandeel van Brugge hierin het grootst was. De verdedigingswerken van de steden moesten vernietigd worden en Brugge moest zo'n 3000 stedelingen op bedevaart sturen als vergelding voor het bloedbad van de 'Goede Vrijdag'.¹⁷⁵ De verbannen *Leliaards* werden gepardonneerd en hun goederen die geconfisqueerd werden moesten terugbetaald worden samen met de vergoeding van de geleden schade.¹⁷⁶ Het politieke momentum in het voordeel van de ambachten bleef ook niet duren. In 1309 sloten de ambachten van de vleeshouwers, visverkopers en makelaars samen met de gehele *poorterij* en de rijkere stedelijke bevolking zich aan bij de pro-Franse kant, terwijl de Vlaamsgezinden de steun van de textielambachten en de andere ambachten behielden. Politiek opportunisme en tegengestelde interesses zorgden voor een breuklijn in de Brugse stedelijke bevolking tussen de machtige ambachtsgilden en de commerciële elite die gesteund werd door de grafelijke partij en hoge edellieden. Dergelijke sociale breuklijn bleef gedurende de volgende twee eeuwen de Brugse politiek beheersen.¹⁷⁷

De stadsmagistraat van Brugge kreeg in het begin van de 14^e eeuw ook zijn definitieve formele organisatie. In 1304 vaardigde Filips van Chieti, een zoon van de nog steeds in gevangenschap verblijvende graaf Gwijde van Dampierre, een nieuwe *keure* uit voor Brugge, onder andere met betrekking tot de procedure die moest gevolgd worden bij het verkiezen van de stadsmagistraat.¹⁷⁸ De tekstuele traditie blijft verwarrend en enkel een versie vanuit het standpunt van het *gemeen* is overgeleverd die deze procedure beschrijft. Jaarlijks zouden op 2 februari (Maria Lichtmis) dertien schepenen en dertien raadsleden worden verkozen. De ambachtsgilden hadden het recht om hiervan negen van de dertien schepenen en raadsleden aan te duiden, terwijl de andere vier zouden worden aangeduid door de graaf, uit de gegooide *poorterij*. De *poorterij* was dan al een aanduiding voor de rijkere groep van handelaarsfamilies en grootgrondbezitters, die golden als opvolgers van de leden van de Vlaamse Hanze van Londen en het tegengewicht vormden voor de ambachten in het Brugse politieke systeem. De burgemeester der schepenen werd vervolgens verkozen door de schepenbank uit hun eigen rangen, waarna de burgemeester van de raad gezamenlijk werd aangeduid door de schepenbank en de raad. Het ambt van tesorier werd uitgebreid tot twee personen voor elke jaarlijkse ambtstermijn. De schepenbank fungeerde als hoogste raad, belast met het dagelijkse bestuur en politieke administratie van zowel strafrechtelijke rechtspraak, verzoeningsrechtspraak en de burgerlijke rechtspraak. Vrijwillige rechtspraak werd eveneens door de schepenen uitgesproken. De bevoegdheden van de raad blijven tot op de dag van vandaag onopgehelderd. Ze vormden geen tweede institutie met hun eigen bevoegdheden maar leken eerder te fungeren als

¹⁷⁴ De Vries, *Infantry Warfare*, pp. 32-48.

¹⁷⁵ Murray, *Bruges*, p. 8.

¹⁷⁶ Nicholas, *Medieval Flanders*, pp. 195-7.

¹⁷⁷ J. Dumolyn e.a., "Social Groups, Political Power and Institutions, I: c. 1100 – 1304", in: J. Dumolyn & A. Brown (eds.), *Bruges, A Medieval Metropolis, c.850 – c. 1550* (ter perse), p. 110.

¹⁷⁸ G. De Poerck, "Note critique sur le grand privilege brugeois de 1304 et le règlement d'élection du magistrat", *A.S.E.B.* 74 (1931): pp. 139-57; Gilliodts-Van Severen, *Contume*, I, pp. 286-307.

adviesraad voor de belangrijke schepenbank.¹⁷⁹ Het was dus in 1304 dat de stadsmagistraat zijn uiteindelijke vorm kreeg voor de rest van de late middeleeuwen, al groeide deze nog in grootte en professionaliseerde zich doorheen de 14^e en 15^e eeuw. De *scaerwettters* waren een vorm van politiemacht die belast waren met het bewaren van de publieke orde en de fysieke bescherming van de leden van het stadsbestuur.¹⁸⁰ In de eerste jaren na 1302 werden verschillende institutionele experimenten doorgevoerd, wat bewijst dat de invloed van een groter deel van de stedelijke populatie op het politieke bestel groeide. Kort na 1302 legden de ambachten beslag op het instituut van de *honderdmannen*, die in 1303 werd aangesteld als bewaarders van de vrede en bemiddelaars in conflicten en vetes tussen Brugse stedelingen, naast hun gewoonlijke taak om de rekeningen te controleren om fraude en corruptie tegen te gaan. Deze instelling was echter een kort leven beschoren, en werd kort nadien vervangen door de colleges van de deelmannen en hoofdmannen (*hoofdmannen*).

Na 1337-38 zou er in de bronnen van de honderdmannen geen gewag meer gemaakt worden. Tussen 1305-1311 kreeg het college der deelmannen zijn formele vorm en nam gradueel de meeste bevoegdheden van de honderdmannen over. In het begin waren er drie tot zeven deelmannen per zestendeel (de zes administratieve secties van de stad, waarvan de scheidingen samenvielen met belangrijke straten, niet met parochiegrenzen)¹⁸¹, maar dit aantal werd later vastgesteld op zes personen, geleid door een *deken*. Ze werden aangesteld door de schepenbank en raad binnen de drie dagen van de wetsvernieuwing. Hun bevoegdheden werden geformuleerd rond 1305, waarbij ze moesten optreden bij kleine nalatenschappen, de regeling van kleine schulden, de supervisie over huwelijken en priesterwijdingen, het verwijderen van brandgevaar, en optreden bij grensgeschillen van eigendommen. In het algemeen moesten ze eveneens buurtinspecties uitvoeren in hun zestendeel.¹⁸² Het instituut van de hoofdmannen was al ouder en rivaliseerde op sommige vlakken met de honderdmannen. De hoofdmannen werden uitsluitend uit de *poortery* gerekruteerd, terwijl de honderdmannen hoofdzakelijk uit het ambachtsmilieu afkomstig waren. Oorspronkelijk opereerden de hoofdmannen enkel binnen hun eigen sectie van de stad, hielden hierop toezicht, stonden in voor de verdediging van hun deel en leidden het contingent van de *poortery* van hun zestendeel in de stadsmilitie. Medio 14^e eeuw evolueerden ze in een formele institutie die de belangen van de *poortery* in het algemeen verdedigde, als tegengewicht voor de verkregen macht van de ambachten. Ze werden geleid door de hoofdman van het Sint-Jans zestendeel, de rijkste sectie van de stad.¹⁸³ In deze woelige jaren in het begin van de 14^e eeuw hebben dus de meeste instellingen van de stadsmagistraat die van belang zijn voor deze verhandeling zijn vorm gekregen. Deze zouden doorheen de 14^e eeuw nog aangepast worden qua samenstelling en aanstellingsprocedures.

---

¹⁷⁹ Dit in tegenstelling tot Gent, waar naast de schepenbank van de *keure* ook een schepenbank van *gedele* bestond, met zijn eigen bevoegdheden, organisatie en vergaderingszaal. Zie M. Boone, *Gent en de Bourgondische hertogen ca. 1384 – ca. 1453: een sociaal-politieke studie van een staatsvormingsproces* (Brussel, 1990).

¹⁸⁰ Van Houtte, *De geschiedenis*, pp. 319-44.

¹⁸¹ Deze werden voor 1330 *ambochten* of *officia* genoemd.

¹⁸² R. Van Caeneghem, *Geschiedenis van het strafrecht in Vlaanderen van de XIe tot de XIVe eeuw* (Brussel, 1954), p. 304; Gilliodts-Van Severen, *Coutume*, I, pp. 348-9.

¹⁸³ Verbruggen, *Vlaanderen na de Guldensporenslag*, p. 19; Gilliodts-Van Severen, *Coutume*, I, pp. 281-4, 327-62; Van den Auweele, *Schepenbank*, pp. 296-7.

2.2.1.3. De Vlaamse kustopstand

De volgende episode in de reeksen van revoltes die Vlaanderen teisterde in de 14e eeuw is de Vlaamse kustopstand die duurde van 1323 tot en met 1328. De nieuwe graaf, Robrecht van Béthune, die in 1305 de macht overnam van zijn vader Gwijde van Dampierre, verloor de steun van de gewone ambachtslui door zijn autocratisch beleid. Daarnaast liepen leden van de grafelijke partij over naar de kant van de *Leliaards*, waardoor de pro-Franse kant opnieuw veel invloed vergaarde.¹⁸⁴ Tussen 1310 en 1320 reageerde de traditionele handelselite tegen het aanvankelijk succes van de ambachten die zich in het stadsbestuur konden vestigen. R. Van Uytven berekende dat een kwart van de Brugse schepenen in 1316 opnieuw deel uitmaakte van de top vijf procent van de Brugse belastingbetaler.¹⁸⁵ Door de constante dreiging van instabiliteit door oproer van de middenklasse en lagere klassen konden dergelijke achtergestelde groepen op een beperkte manier wel nog hun invloed doen gelden op het stadsbestuur.¹⁸⁶

De spanningen tussen de Vlaamse graaf en de Franse koning bleven aanhouden. De Brugse bevolking had zijn buik vol van dit conflict en van de financiële lasten dat de vorige onrustige periode met zich had mee gebracht. Onder impuls van de economisch slechte omstandigheden door de hongersnood van 1315-17 ging de stad in de clinch met de graaf in 1318 en in de periode 1321-22 mondde dit uit in een opstand tegen de graaf, onder leiding van de textielwerkers. De scheidingslijn in dit conflict sneed loodrecht door de sociale klassen en gilden.¹⁸⁷ De graaf was nooit een grote liefhebber geweest van de politieke rol die de ambachten hadden gekregen na de Slag bij Kortrijk en vaardigde in 1323 nieuwe regels uit voor de aanstelling van de stadsmagistraat. Dit gebeuren werd verzet naar 11 oktober en er moest eerst een college van acht kiezers worden aangesteld, vier die aangeduid werden door de stad en vier door de graaf. Dat college mocht vervolgens de nieuwe schepenen aanstellen. Lodewijk van Nevers, graaf van Vlaanderen vanaf 1324, vaardigde een jaar later extra reglementen uit, waardoor hij het exclusieve recht verkreeg om de stadsmagistraten aan te duiden. Wanneer hij hier niet in slaagde binnen de acht dagen na 2 februari mochten de ‘ontslagnemende’ schepenen de nieuwe kiezen.¹⁸⁸ Dit charter zou echter nooit in de praktijk zijn uitgevoerd, aangezien er tegen dan al een wijdverspreide opstand was uitgebroken doorheen Vlaanderen.

Ook deze opstand was geen simpele strijd tussen verschillende sociale klassen. Aanvankelijk was het protest gericht tegen het machtsmisbruik dat samenging met de belastinginning doorheen de kasselrij Brugse Vrije. Dit was dus in de eerste plaats tegen de elites die de touwtjes in handen hadden in het stadsbestuur. Elites die hier niet toe behoorden schaarden zich bij de ontevreden massa van overwegend handwerkers. De Brugse bevolking was al ontevreden met het beleid van de Vlaamse graaf (Robrecht van

---

¹⁸⁴ J. Sabbe, “De opstand van Brugge tegen graaf Robrecht van Bethune en zijn zoon Robrecht van Kassel in 1321-1322. Het laatste politieke optreden van de volksleiders Pieter de Coninc en Jan Breidel”, *A.S.E.B.* 107 (1970): pp. 217-49.

¹⁸⁵ Van Uytven, “Plutokratie”, pp. 390-2.

¹⁸⁶ C. Liddy & J. Haemers, “Popular Politics in the Late Medieval City: York and Bruges”, *English Historical Review* 128 (2013): pp. 771-805.

¹⁸⁷ Sabbe, “De opstand”, p. 23-4.

¹⁸⁸ Van den Auweele, *Schepenbank*, pp. 163-4.

Béthune en zijn opvolger Lodewijk van Nevers), en daar kwam nog eens het probleem van Sluis bij, waar Jan van Namen de plak zwaaid. Hij probeerde de voorhaven van Brugge aantrekkelijker te maken om zo buitenlandse handelaars weg te lokken van het Brugse richting Sluis, wat makkelijker bereikbaar was via het Zwin. Dit resulteerde in het platbranden van Sluis door de Brugse militie in 1323. In Februari 1324 werd het stadsbestuur van Brugge omvergeworpen en werd een opstandige magistraat ingesteld met meer volksgezinde leden en vertegenwoordigers van ambachten.¹⁸⁹ Willem de Deken, een welgestelde makelaar, leidde de rebelse jaren door verschillende sociale groepen te verenigen met de textielambachten als ruggengraat.¹⁹⁰ De jonge graaf Lodewijk van Nevers stond zwak in zijn schoenen en kon doorheen het graafschap amper zijn autoriteit doordrukken. In 1326 werd gepoogd een vrede te bewerkstelligen maar dit verdrag faalde. Uiteindelijk werd de opstand neergeslagen door het Franse leger in de slag bij Kassel op 23 augustus 1328. Brugge kreeg hierna de opdracht om 500 gijzelaars te sturen naar Parijs, waaronder de meeste afkomstig waren uit de textielambachten. Sommigen hadden een rijkere komaf, maar hadden de verkeerde kant gekozen in dit conflict. Willem de Deken werd eveneens naar Parijs gebracht en daar geëxecuteerd.¹⁹¹ Aan Brugge werd een nieuwe *keure* toebedeeld, die de politieke macht van de ambachtsgilden samen met de Brugse stedelijke autonomie enorm beknotte. *In se* draaide men de privileges die verkregen werden na 1304 terug en werd wedergekeerd naar de strenge *keure* van 1281. Het stadsbestuur mocht geen taksen of wetten meer uitvaardigen zonder de goedkeuring van de *baljuw* (grafelijke ambtenaar binnen de stad). De ambachten als organisatie mochten hun eigen bestuur niet meer kiezen en de jurisdictie van de schepenbank werd beknot, terwijl de bevoegdheden van de grafelijke ambtenaren werden vergroot. Het belangrijkste was dan nog dat de graaf het alleenrecht eiste van de aanstelling van de schepenbank.¹⁹²

2.2.1.4. Brugge in de Artevelde-periode

In de jaren na 1330 paste Lodewijk van Nevers zijn strenge houding tegenover Brugge aan. Enerzijds zat hij gevangen tussen zijn banden met de Franse kroon als vazal en de relatie met Engeland omwille van de economische voordelen voor de Vlaamse textielindustrie door het belang van Engels wol. Deze export werd geblokkeerd in 1336 door de Engelse koning Edward III, waardoor de centra waar de textielindustrie diep geworteld zat in een crisis terecht kwam. Hij deed dit om de Vlamingen te forceren zich aan de Engelse kant te scharen in het conflict dat ontstaan was tussen de Engelse en Franse kroon. De Vlaamse graaf had de Franse koning aan zijn zijde gehad tijdens de Vlaamse Kustopstand en verried deze alliantie niet om de blokkade op te heffen.¹⁹³ Om in de gratie te komen van Brugge had graaf Lodewijk wel al de boete kwijtgescholden die hij de stad had opgelegd na de Slag bij Kassel en bovendien

¹⁸⁹ Deze ontwikkelingen in deze opstand staan uitvoerig beschreven in: J. Sabbe, *Vlaanderen in opstand 1323-1328: Nikolaas Zannekin, Zeger Janszonne en Willem de Deken* (Brugge, 1992), p. 132.

¹⁹⁰ A. Vandewalle, "Willem de Deken (+1328): volksleider en makelaar", *A.S.E.B.* 115 (1978), pp. 207-11.

¹⁹¹ R. Van Caeneghem, "Nota over de terechtstelling van Willem de Deken in Parijs in 1328", *A.S.E.B.* 90 (1953): pp. 140-2.

¹⁹² J. Van Rompaey, "De Brugse Keure van 1329 en de aanvullende privileges", *Bulletin de la Commission Royale pour la publication des Anciennes Lois et Ordonnances de Belgique* 21 (1965): pp. 35-105.

¹⁹³ Van Houtte, *De geschiedenis*, pp. 115-20.

had hij de opdracht om de stedelijke verdedigingswerken af te breken herroepen. In januari 1338 herstelde hij het Brugse privilege dat de eigendommen van de Brugse stedelingen niet konden geconfisqueerd worden terwijl hij in april van datzelfde jaar alle privileges van voor 1329 opnieuw instelde, waardoor de *keure* van 1304 opnieuw van kracht was.¹⁹⁴ De ambachten verkregen snel terug een machtigere positie, maar ondanks zijn inspanningen keerde de stedelijke bevolking zich tegen de graaf en sloot zich aan bij Gent in de opstand van 1338 tot 1348, onder leiding van de alom bekende Jacob van Artevelde.¹⁹⁵

Volgens prosopografisch onderzoek was het dezelfde opstandige factie van de jaren 1323-28 die zich schaarde achter het rebellerende regime van Gent.¹⁹⁶ In de eerste jaren van de opstand wisten de Vlamingen zich te schikken tussen de Franse en Engelse kroon. De populariteit van Jacob van Artevelde steeg tot ongekennde hoogtes tot aan het einde van de Vlaamse neutraliteit in 1340, onder andere doordat hij het embargo op Engelse wol wist te doorbreken.¹⁹⁷ Terwijl koning Edward III en Filips van Valois de druk op Vlaamse steden bleven opvoeren haalde de ‘anglofiele’, ‘volksgezinde’ partij in de intern-stedelijke politiek van Gent, Brugge en Ieper het op de graaf- en koningsgezinden en op die manier kwamen de grote steden van Vlaanderen in het Engelse kamp terecht.¹⁹⁸ Het verbond tussen Vlaanderen en Engeland kwam er op 26 januari 1340, toen de Vlamingen de Engelse koning Edward III op de Vrijdagsmarkt in Gent uitriepen tot koning van Frankrijk.¹⁹⁹ Hij had aangekondigd de Engelse wolstapel te verplaatsen naar Brugge en werd er enthousiast onthaald op 9 juli 1340.²⁰⁰ Doorheen de Artevelde-periode bleef Gent de dominante macht in het graafschap Vlaanderen, wat geaccepteerd werd door de andere steden.²⁰¹ De besturen die in Ieper en Brugge het voor te zeggen hadden schaarden zich achter de Gentse rebellie, maar de bestaande historiografie heeft zich dus grotendeels op Gent toegelegd. Uit verschillende verhalende bronnen en stadsrekeningen blijkt dat Brugge zeer welwillend stond tegenover Gent. Ze namen deel aan verschillende militaire expedities, vergaderingen van afgevaardigden van de Vlaamse steden en ze hadden gezamenlijke diplomatieke en politieke initiatieven.²⁰² Ook doorheen de moeilijkere tijden bleef Brugge de sterke man van de opstand steunen, zelfs wanneer van Artevelde grond verloor in het Gentse.

Het opstandige bewind kwam vooral ten goede aan de grote steden en veel minder aan de kleine steden en het platteland. De drie grote steden regeerden hun hinterland met elk een kapitein en de drie stadsbesturen oefenden de grafelijke macht uit op gerechtelijk en financieel gebied. Ook op economisch

---

¹⁹⁴ Gilliodts-Van Severen, *Contume*, I, pp. 405-9.

¹⁹⁵ Over de Artevelde-periode in Brugge: L. Gilliodts-Van Severen, “Jacques van Artevelde”, *La Flandre. Revue des monuments d’histoire et d’antiquités* (1879): pp. 257-314, 375-443; P. Rogghé, *Vlaanderen en het zevenjarig beleid van Jacob van Artevelde, 1338-1345. Een kritisch-historische studie* (Brussel, 1942); H. Van Werveke, *Jacob van Artevelde* (Den Haag, 1982); D. Nicholas, *The van Artevelde of Ghent: the Varieties of Cendetta and the Hero in History* (Leiden, 1988); J. Dumolyn en M. Lenoir, “De sociaal-politieke verhoudingen binnen het Brugse stadsbestuur tijdens het midden van de veertiende eeuw (1329-1361)”, *A.S.E.B.* 151 (2014): pp. 323-376.

¹⁹⁶ Dumolyn en Lenoir, “De sociaal-politieke verhoudingen”, pp. 349-59.

¹⁹⁷ Rogghé, *Vlaanderen en het zevenjarig beleid*, p. 16.

¹⁹⁸ Dumolyn en Lenoir, “De sociaal-politieke verhoudingen”, p. 350.

¹⁹⁹ E. Deprez, *Les préliminaires de la Guerre de Cent Ans. La Papauté, la France et l’Angleterre, 1328-1342* (Parijs, 1902), p. 282.

²⁰⁰ Id., p. 323.

²⁰¹ Rogghé, *Vlaanderen en het zevenjarig beleid*, p. 13-5; Van Werveke, *Jacob van Artevelde*, p. 40.

²⁰² Gilliodts-Van Severen, “Jacques van Artevelde”, pp. 257-314, 375-443.

vlak domineerden ze hun achterland.²⁰³ Op 21 juni 1343 werd het graafschap formeel ingedeeld in drie kwartieren. Voor Brugge werden er tevens enkele institutionele veranderingen doorgevoerd. In de stadsrekening van 1339-40 wordt voor het eerst gewag gemaakt van een 'groten rade', die zou moeten bestaan hebben uit een vergadering van de hoofdmannen van de zestendelen en de dekenen van de ambachten. Het elitekorps van de 'Rode Kaproenen' wordt hier bovendien voor het eerst vermeld, een militie gelijkaardig aan de Gentse 'Witte Kaproenen'.²⁰⁴ De macht van Jacob van Artevelde was niet enkel gestoeld op de edelen en *poorterij* die aan zijn kant stonden. Hij baseerde zich hiervoor op de grotere massa, onder andere door de ambachten in de Gentse schepenverkiezing te betrekken, wat ook in de andere steden werd gedaan.²⁰⁵ De rol van de ambachten in de rebelse coalitie in Brugge tussen 1338 en 1347 is eveneens van groot belang geweest. De ambachten mochten in die periode hun eigen reglementen en oorkonden uitgeven zonder inmenging van het stadsbestuur.²⁰⁶ Conflicten tussen Brugse ambachten onderling bleven echter niet uit, waardoor Gentenaars geregeld moesten bemiddelen, wat wijst op de enorme invloed dat Gent had op Brugge in die periode en de zorg van de Gentenaars om de eenheid in Vlaanderen te bewaren. Onder andere in 1344 gingen de Brugse scheerders in staking om hogere lonen te eisen.²⁰⁷ In 1348 verkreeg de pro-grafelijke partij opnieuw de bovenhand en verenigde de stad zich met de nieuwe graaf, Lodewijk van Male.²⁰⁸ De Brugse privileges werden hersteld door de graaf, ondanks de rebelse positie van Brugge in de voorgaande jaren, deels omdat hij Gent als een grotere bedreiging zag en Brugge aan zijn zijde wou hebben.²⁰⁹ Op 6 oktober 1348 volgde nog een bloedig conflict tussen de pro-grafelijke partij en de wevers en vollers, waarna 227 aanhangers van het Artevelde-regime werden verbannen uit de stad.²¹⁰

Op het vlak van de samenstelling van de Brugse schepenbank ging de alliantie tussen de grote Vlaamse steden gepaard met een revolutionair schepencollege dat op 13 juni 1338 in functie trad. A. Vandewalle onderstreept dat het bewind van Jacob van Artevelde van beslissend belang was voor de samenstelling van de Brugse schepenbank. Hij meent dat het regime van 1304 door de Artevelde-aanhangers in 1338 werd hersteld.²¹¹ De meer volksgezinde *poorterij* bleef echter ook in de schepenbank zetelen. Onder andere Gillis van Coudebrouc, een poorter die de sterke man was te Brugge en medestanders van Jacob van Artevelde, zetelde zowel in de voorgaande periode in de stadsmagistraat als

²⁰³ Dumolyn en Lenoir, "De sociaal-politieke verhoudingen", p. 352.

²⁰⁴ Gilliodts-Van Severen, "Jacques van Artevelde", pp. 297-9. Over de Grote Raad in de 14^e en 15^e eeuw: W. Blockmans, *De volksvertegenwoordiging in Vlaanderen in de overgang van middeleeuwen naar nieuwe tijden (1384-1506)* (Brussel, 1978), pp. 81-7. Over de Rode kaproenen: P. Stabel, "Militaire organisatie, bewapening en wapenbezit in het laatmiddeleeuws Brugge", *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis* 89 (2011): pp. 1049-74.

²⁰⁵ Rogghé, *Vlaanderen en het zeventiende eeuwse beleid*, p. 19.

²⁰⁶ Dumolyn en Lenoir, "De sociaal-politieke verhoudingen", p. 354.

²⁰⁷ J. Vermaut, *De textielnijverheid in Brugge en op het platteland in Westelijk Vlaanderen vóór 1800. Konjunktuurverloop, organisatie en sociale verhoudingen* (Onuitgegeven doctoraatsverhandeling, Universiteit Gent), pp. 39-40.

²⁰⁸ P. Rogghé, "Gemeente ende Vriend. Nationale omwentelingen in de XIVde eeuw", *A.S.E.B.* 89 (1952): pp. 114-7.

²⁰⁹ Gilliodts-Van Severen, *Coutume*, I, pp. 410-4; Th. De Limburg-Stirum (ed.), *Cartulaire de Louis de Male, comte de Flandre* (Brugge, 1898), I, pp. 13-5.

²¹⁰ SAB, Groenenboek C, f°110-113.

²¹¹ A. Vandewalle, "De Brugse stadsmagistraat en de deelname van de ambachten aan het bestuur, 14de-15de eeuw", in W. Prevenier en B. Augustyn (eds.), *De Vlaamse instellingen tijdens het Ancien Régime: recent onderzoek in nieuw perspectief, Miscellanea Archivistica Studia* 111 (Brussel, 1999), pp. 29-30.

tijdens de opstandige jaren, wat kan wijzen op een positie van politiek opportunisme langs zijn kant.²¹² Doorheen de opstandige jaren kunnen we wel een gestage toename waarnemen van het aantal ambachtsleden in de schepenbank. Dit resulteerde niet in een totale dominantie van ambachtslui, maar stagneerde op een evenredige verdeling tussen de *poorterij* – die de economische belangen wilden verdedigen in de wol- of lakenhandel, en waarbij een pro-Engelse houding logisch was – en de vertegenwoordigers van de ambachten. In de jaren na 1345, waarin Jacob van Artevelde in Gent door radicale wevers werd vermoord, werd dezelfde politiek doorgezet. De evenredigheid binnen de schepenbank tussen de *poorterij* en de vertegenwoordigers van de ambachten in de drie jaren die daarop volgden bleef behouden.²¹³ Na de bloedige confrontatie van 1348 werd de schepenbank afgezet en vervangen door een meer graafsgezinde magistraat. De ambachten van de wevers en vollers werden nadien geweerd uit de schepenbank, aangezien zij de revolutionaire milities hadden geleverd tijdens de opstandige jaren van het Artevelderegime.²¹⁴

2.2.1.5. De beroering onder leiding van de wevers in 1359-61

Lodewijk van Male voerde doorheen zijn regeerperiode een voorzichtigere en verstandigere politiek dan zijn vader. Hij zocht aanvankelijk geen verdere confrontaties met de opstandige partij in de stad en zelfs in de turbulente jaren waarin de pest opdook kon hij zijn gezag en macht bevestigen in Brugge. Deze periode werd eveneens gekenmerkt door crisissen binnen de textielindustrie en de handel. Deze crisissen kwamen er vooral door moeilijkheden met het hinterland en door de Duitse Hanze: deze hadden hun handelsstapel tijdelijk naar Dordrecht verplaatst in 1358 en pas terug naar Brugge gehaald in 1360, na grote concessies door de stad en de Vlaamse graaf.²¹⁵ Op politiek vlak kende deze periode eveneens moeilijkheden, onder andere door het feit dat de ambachten van de wevers en vollers vanaf 1348 uit de schepenbank werden geweerd, wat voor veel spanning zorgde. De oligarchische tendensen van de handelaars, makelaars en rijke ambachtsmeesters van de luxe-industrieën beantwoordden niet aan het corporatistische ideaal die de textielambachten voor ogen hadden. Opstanden teisterden de stad in de jaren 1351, 1359, 1361, 1367 en 1369, al waren de meeste hiervan onsuccesvol door het ontbreken van solide allianties onder de stadsbevolking. In 1351 werden opnieuw 464 ‘anglofielen’ of aanhangers van het Artevelde-regime verbannen uit de stad.²¹⁶ Meestal waren de onlusten het gevolg van ontwikkelingen in het Vlaamse muntwezen, die de koopkracht van de handwerkers deden dalen.²¹⁷

In mei 1359 braken grote rellen uit op het marktplein. In juli van datzelfde jaar stonden de textielambachten en de andere ambachten lijnrecht tegenover elkaar in een gewelddadige strijd en werd de stadsmagistraat vernieuwd. Doorheen deze woelige periode, tot 1361, probeerden de wevers en vollers hun positie binnen de stadsmagistraat opnieuw te herstellen. Lodewijk van Male pacificeerde de stad met

---

²¹² Dumolyn en Lenoir, “De sociaal-politieke verhoudingen”, p. 355.

²¹³ Id., p. 356-62.

²¹⁴ Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 406.

²¹⁵ J.H.A. Beuken, *De Hanze en Vlaanderen* (Maastricht, 1950), pp. 66-73.

²¹⁶ SAB, Groenenboek C, f°110-113.

²¹⁷ Van Houtte, *De geschiedenis*, pp. 116-9.

een verdrag op 3 september 1361 die bezegeld werd door alle 55 ambachten, dus eveneens de wevers en vollers. Uiteindelijk waren de textielambachten dus geslaagd in hun opzet en verzekerden ze terug hun positie in de schepenbank.²¹⁸ Na 1361 wordt in het algemeen aangenomen dat met de samenstelling van de stadsmagistraat er een stabielere periode ingegaan werd. Vanaf 1363 duiken de *'wetsvernieuwinghe'* op in de Brugse archieven, waarin elk jaar beide burgemeesters, de samenstelling van de schepenbank, raad, trossiers, de colleges van de hoofdmannen en deelmannen, de waarnemings- en toezichtcommissies en de besturen van alle ambachten werden opgesteld.²¹⁹ Aangezien deze onrustige periode binnen het tijdsverloop van deze verhandeling valt zullen we deze woelingen straks verder in detail bespreken.

2.2.1.6. De 'Gentse Opstand'

De laatste opstandige periode van de 14^e eeuw was de Gentse oorlog tussen de twee grootste steden van Vlaanderen, Gent en Brugge. Deze 'Gentse Opstand', die duurde van 1379 tot en met 1385, is voor deze verhandeling eveneens van belang is aangezien we ontwikkelingen in de Brugse stadsmagistraat zullen bespreken in het licht van de inloop hiervan. De oorzaken die het begin van deze zesjarige destructieve Vlaamse burgeroorlog lieten aanvangen zijn legio.²²⁰ Ten eerste was de positie van de graaf sterk, waardoor hij aan de autonomie en privileges van de Vlaamse steden knaagde. Onder andere Gent kon hier niet mee overweg, aangezien ze zich ook al moeilijk aanpaste aan de harde economische omstandigheden na de jaren '40 van de 14^e eeuw. Ongeveer 60 procent van de Gentenaars in die tijd waren tewerkgesteld in de textielindustrie, dewelke dan ook harde klappen kreeg te verduren.²²¹ Er heerste eveneens een sterke 'anglofilie' in het Gent van toen, wat betekende dat zij liever de Engelse koning als eigenaar zagen van de Franse kroon. In Vlaanderen, en in het bijzonder in Gent, was er bovendien een cultuur van opstanden aanwezig. Elke generatie maakte wel een kleine of grote opstand mee. De leider van de oorlog in 1382 was Filips van Artevelde, de zoon van Jacob van Artevelde, die 40 jaar eerder de opstand leidde. Bij vele familievetes en individuele vetes koos de graaf daarenboven al dan niet partij, waardoor er aan vele kanten een anti-grafelijke factie het licht zag.²²² Gent was tevens het voornaamste centrum waar graan werd verscheept en de Gentenaars, met vooral het ambacht van de schippers, waren dus enorm op hun hoede voor ontwikkelingen die hun graanstapel zouden bedreigen. Toen Lodewijk van Male in 1379 opnieuw de toestemming gaf aan Brugge om een verbindingskanaal te graven tussen de Leie en Brugge (de Zuidleie), waarvan de werken gestart waren in 1361 en waardoor de graantoevoer vanuit Artesië kon worden omgeleid, zat het spel op de wagen. De paramilitaire militie van de 'Witte Kaproenen'

²¹⁸ Mertens, "Woelingen te Brugge", pp. 328-9.

²¹⁹ SAB, reeks 114: Register der Wetsvernieuwingen.

²²⁰ M. Ryckaert & M. Vandermaesen, "De Witte Kaproenen: de Gentse opstand (1379-1385) en de geschiedenis van de Brugse Leie", *Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen* 10 (1979): pp. 12-3.

²²¹ Prevenier, "Bevolkingscijfers", pp. 269-303.

²²² A. Holsters, "Moord en politiek tijdens de Gentse opstand 1379-1385", *H.M.G.O.G. nieuwe serie* 37 (1983), p. 108.

uit Gent viel deze kanaalwerkers aan, waardoor het geweld tussen de twee steden en doorheen heel Vlaanderen oplaaide, en dit de aanleiding betekende voor de zogenaamde Gentse oorlog.²²³

De rebelse houding van Gent werd al gauw gesteund door ambachten uit Brugge en Ieper. In Brugge werd daarop het vredesverdrag van 1361 verscheurd door vertegenwoordigers van de graaf. De stad werd, net als Ieper, niet veel later in 1379 ingenomen en de graaf moest zelfs even vluchten naar Frankrijk, van waaruit hij zijn politieke macht weer probeerde op te bouwen.²²⁴ Al in mei 1380 kon de pro-grafelijke partij echter al terug de macht grijpen in Brugge, waarna de textielambachten gestraft werden en moesten zweren dat ze nooit meer in de stadsmagistraat zouden zetelen. De meeste ambachten hadden zich dan opnieuw tegen de Gentenaars en de rebellen gekeerd. Gent werd al vlug ingesloten, waardoor er hongersnood en verdeeldheid heerste in de stad, onder andere tussen de ambachten van de schippers en de wevers. De wevers haalden hierin de bovenhand, en Filips van Artevelde werd in 1382 aan het hoofd gesteld van deze opstand. Hij slaagde erin het tij te keren voor de Gentenaars door de Brugse militie te verslaan in de slag op het Beverhoutsveld op 3 mei 1382. Brugge werd vervolgens ingenomen door de troepen van Gent, die toegejuicht werden door de Bruggelingen die sympathiseerden met de rebellen. Er werd een revolutionair regime ingesteld en Filips van Artevelde verkreeg opnieuw controle over een groot deel van Vlaanderen. Op 27 november van datzelfde jaar werd hij echter verslagen door het Franse en grafelijke leger van Lodewijk van Male in de slag bij Westrozebeke. Hierdoor ging het graafschap grotendeels weer over naar de graaf.²²⁵ Na 1383 werd de datum voor de vernieuwing van de colleges van de stadsmagistraat veranderd. Daar ze voorheen vastgelegd was op Maria Lichtmis (2 februari), werd dit na 1383 op 2 september gedaan.²²⁶ De repressie die hierop volgde in Brugge was veel strenger dan de repressies die volgden op voorgaande opstanden. In 1383-84 werden 224 rebellen geëxecuteerd en werden de repressieve reglementen van na 1329 terug in werking gesteld. Zelfs tot na de dood van Lodewijk van Male, in 1384, konden de ambachten geen politieke zeggenschap meer herwinnen. In Brugge profiteerde de commerciële elite hiervan en grepen ze de politieke macht, gesteund door de graaf. De opstand werd tot aan 1385 wel verder geleid door Gent, tot ze geen andere oplossing zag dan een vrede te ondertekenen met de Bourgondische hertog, die bekend staat als de 'vrede van Doornik', eind 1385.²²⁷

---

²²³ Murray, *Bruges*, p. 18.

²²⁴ R. Demuyndt, "De Gentse oorlog 1379-1385. Oorzaken en karakter", *H.M.G.O.G. nieuwe serie* 5 (1951), pp. 314-6.

²²⁵ K. De Vries & R. Douglas Smith, *The artillery of the Dukes of Burgundy 1363-1477* (Woodbridge: Boydell Press, 2005), pp. 58-64; J. De Smet, "De repressie te Brugge na Westrozebeke (1382-1384). Bijdrage tot de kennis van de sociale en economische toestand van de Brugse bevolking", *A.S.E.B.* 84 (1947) pp. 71-118.

²²⁶ Op 2 september 1383 liet Lodewijk van Male een nieuwe wet installeren in Brugge nadat de stad zowat een jaar in staat van formele rechteloosheid had verkeerd in het kader van de repressie na Westrozebeke. Sindsdien bleef de datum voor de wetsvernieuwing staan op 2 september. Zie Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 477-9.

²²⁷ Een overzicht van deze opstand vindt men terug in: Demuyndt, "De Gentse oorlog 1379-1385", pp. 304-18; Holsters, "Moord en politiek", pp. 89-111; Ryckaert en Vandermaesen, "De Witte Kaproenen", pp. 9-17.

De prosopografie van de Brugse stadsmagistraat in de periode van de Gentse oorlog tot en met 1407 werd eerder al uitgevoerd door K. Vanhaverbeke.²²⁸ Binnen deze verhandeling zal de inloop tot deze opstand straks onder de loep worden genomen. Er zal worden nagegaan worden of er enige sporen zijn van deze oorlog die op til was in de Brugse stadsmagistraat. Misschien had de constructie van de Brugse Leie al enige spanningen op intern-politiek vlak teweeg gebracht. Dergelijke conclusies zullen later worden gemaakt.

2.2.2. EEN DEMOCRATISCHE ONTWIKKELING?

Enkele historici van de 20e eeuw hebben de ontwikkelingen op politiek-institutioneel vlak van de 14e eeuw een democratische stempel meegegeven.²²⁹ Dit werd recentelijk in twijfel getrokken en prosopografische studies ondernomen voor periodes van de 14^e en 15^e eeuw hebben hier nieuw licht op doen schijnen.²³⁰ De discussie gaat in het algemeen over de naleving van de zogezegde 4-9 verdeling binnen de schepenbank en raad van de Brugse stadsmagistraat. Dit zou na de *keure* van Filips van Chieti in 1304 in werking moeten getreden zijn.²³¹ Deze verdeling stelt dat vier leden van de schepenbank en de raad afkomstig mochten zijn uit de meer gegoede klasse van de *poorterij* en de andere negen werden verkozen uit de ambachten. Dit zou de stad zijn corporatistische karakter ten goede komen en op een formele manier de economische organisatiestructuur van de ambachten binnen de stad mede politieke zeggenschap geven. De negen schepenen en raadsleden zouden verkozen worden via het systeem van de ‘Negen Leden’, waarin de Brugse bevolking was ingedeeld. Elk lid van de stad zou bestaan uit een aantal gegroepeerde ambachten die van dezelfde aard waren of de *poorterij*.²³²

1. Het eerste lid was de *poorterij*.²³³
2. De vier textielambachten: de wevers, volders, scheerders en ververs.
3. De voedingsambachten: de vleeshouwers en visverkopers.
4. De 17 kleine neringen (timmerlieden, metselaars, tegeldekking, loodgieters, plaasteraars, strodekking, zaggers, wijnmeters, wijnschroders, kuipers, wielwerkers, draaiers, schrijnwerkers, beeldmakers en zadelaars, bogemakers, lijnemakers, pottbakkers).
5. De smeden en ondergeschikte ambachten (*van den hamere*: zilversmeden, wapenmakers, tinnenstoommakers).
6. De lederambachten (*van den ledere*: cordewaniers, zwartledertouwers, huidevetters, dobberers, beurzemakers, witledertouwers).

---

²²⁸ K. Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur in Brugge in de periode 1375-1407: sociaal-institutionele benadering aan de hand van een prosopografische methode* (Onuitgegeven masterthesis, Katholieke Universiteit Leuven, 1997).

²²⁹ Van Uytven, “Plutokratie”, pp. 373-409.

²³⁰ Zie noot 5 van hoofdstuk 1.

²³¹ De Poerck, “Note critique”, pp. 139-59.

²³² Dumolyn, *De Brugse Opstand*, p. 106.

²³³ Aangezien de *poorterij* het eerste lid was waren er dus vijf i.p.v. vier poorters binnen de theoretische samenstelling van de instituten van de Brugse stadsmagistraat. Dit was enkel zo wanneer men de 9 resterende leden van de schepenbank en de raad effectief aan alle leden toebedeelde.

7. De confectie-ambachten (*van der naelde*: kousemakers, handschoenwerkers, kleermakers, lamwerkers, wiltwerkers (bontverwerkende ambachten), kulkstikkers (maken matrassen, kussens e.d.), oudekleerkopers, oudegrauwwerkers).
8. De bakkers en ondergeschikte ambachten (molenaars, hoedemakers, tapijtwevers, wolleslagers, barbiers, riemmakers, schedemakers).
9. De makelaars en ondergeschikte ambachten (paternostermakers, fruitiers, kaarsgieters en schippers).

Hiervan werd het lid van de *poortery* geleid door de hoofdman van het Sint-Jans zestendeel. De andere leden werden geleid door een zogenaamde *zwaerdeken*, de deken van de belangrijkste ambacht van het desbetreffende lid. De term ‘Negen Leden’ werd echter voor het eerst expliciet geformuleerd in het privilege van Maria van Bourgondië, wat afgedwongen werd door Brugge in 1477. Al in 1338 was dit systeem evenwel al in ontwikkeling om als vaste vorm te dienen waarin de ambachten werden opgetekend voor onder andere militaire, politieke en fiscale doeleinden.²³⁴ Het staat dus vast dat ambachten een mechanisme hadden voor 1477 om de aanstelling van hun vertegenwoordigers in de stadsmagistraat onderling te beslissen. In welke periode deze ontwikkeling plaatsvond, blijft evenwel onduidelijk.

D. Van den Auweele en J. Mertens hebben eerder al discussie gevoerd over de sociale samenstelling van de stadsmagistraat, maar deze leidde tot onzekere conclusies omdat ze gestoeld waren op een studie van een beperkt aantal schepenjaren in één specifieke periode, namelijk de schepenjaren 1369-70 en 1370-71. We hopen met deze verhandeling en de vorige verhandelingen met betrekking tot de prosopografie van de 14e eeuwse Brugse stadsmagistraat te kunnen bijdragen aan een uiteindelijk besluit. Deze andere prosopografische studies hebben het standpunt van A. Vandewalle geconfirmeerd dat door politiek opportunisme en het verschuiven van de macht tussen verschillende spelers op het politieke veld deze verdeling veelal niet werd gerespecteerd en de invloed van de ambachten vooral sterk stond in tijden dat zij de dominante speler waren op het stedelijke toneel.²³⁵ Wanneer de vraag wordt gesteld in hoeverre het 4-9 schema wordt toegepast in de 14^e en bij uitbreiding in de 15^e eeuw vindt Van den Auweele dat het verkeerd is om ervan uit te gaan van niet. Het was namelijk de norm waaraan men zich te houden had, maar door de verschillende sociaalpolitieke onrusten werd deze norm niet gerespecteerd. Men moet tevens gewarig zijn voor de omzetting van het reglementen waarbij men zich als poorter inschreef in de ambachten en via het ambtsbestuur van deze ambachten in de stadsmagistraat doordrong. Het theoretische overzicht van de ambachten werd op deze manier doorbroken, maar duidelijk bewijs hiervan terug vinden in de bronnen blijft een lastige tot onmogelijke taak. Het opdelen van de stadsmagistraat in *poortery* en ambachten en de verhouding hiertussen bestuderen wordt volgens Van den Auweele dan ook een riskante onderneming door het onoplosbaar identificatieprobleem.²³⁶

²³⁴ Dumolyn en Lenoir, “De sociaal-politieke verhoudingen”, 338.

²³⁵ Vandewalle, “De Brugse stadsmagistraat”, pp. 27-40.

²³⁶ Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 397.

Mertens heeft daarentegen een alternerend systeem opgesteld op basis van de schepenjaren 1369-70 en 1370-71. Volgens dit schema zag hij de ‘ideale’ regeling voor de verdeling van de magistraatszetels:

TABEL 4: VERDELING VAN DE MAGISTRAATSZETELS VOLGENS MERTENS (1360-1380).²³⁷

<i>Voor de even jaren:</i>									
Rangorde van de leden	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Aantal schepenen	5	4	1	0	1	2	0	0	0
Aantal raadsleden	4	3	1	1	0	1	1	0	2
<i>Voor de oneven jaren:</i>									
Rangorde van de leden	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Aantal schepenen	4	4	1	1	0	1	1	0	1
Aantal raadsleden	5	3	1	0	1	2	0	1	0

Hij meent dat de *poorterij* over een tijdspanne van twee jaar telkens negen ambten vertegenwoordigde. In de schepenbank zaten er het ene jaar vijf poorters en in de raad vier, terwijl dit in het daaropvolgende jaar het omgekeerde geval was. De ambachten kregen elke twee jaar 17 van de 26 postjes in de schepenbank en raad. In het geval van de ambachten gaf hij tevens de textielambachten ook jaarlijks zeven mandaten, zodat zij het overwicht hadden van de ambachten. Dit zou volgens Mertens de regel geweest zijn voor de periode 1360-1380, maar dit valt echter niet uit de bronnen af te leiden. Van den Auweele gaf al aan dat de normatieve en verhalende bronnen spreken over een 4-9 verdeling en een 8-18 verdeling over een tijdspanne van twee jaar.²³⁸ Ook heeft Mertens al aangegeven dat het voor de andere jaren niet evident is om deze wisselregeling aan te tonen omdat er identificatieproblemen zijn.²³⁹ Van den Auweele besloot dat dit alternerende systeem niet klopte, onder andere door de manifeste interferentie tussen de *poorterij* en het ambacht van de makelaars. Ook was er geen vaste interne verdeling vast te stellen tussen de ambachten onderling, maar wel een machtsstrijd tussen de diverse leden en binnen elk lid van de ‘Negen Leden’ afzonderlijk. Bovendien volgde de samenstelling van de stadsmagistraat niet noodzakelijk de structuur van de ‘Negen Leden’.²⁴⁰ In een later artikel geeft Mertens toe dat hij “*in de jeugdige overmoed de ‘gebruikelijke regeling’ van de verdeling van de magistraatszetels (schepenen en raadsleden) onder de ‘leden’ van de stadsbevolking*” heeft weergegeven.²⁴¹ Door de vele homoniemen die in laatmiddeleeuws Brugge kunnen onderscheiden worden is het meestal een hele taak iemand met zekerheid te identificeren en daardoor is deze expliciete regeling toepassen op de jaren 1360-1380 te gedurfd.

Na 1302 zou de 4-9 regel in functie moeten getreden hebben. Het zou de sociale diversificatie en de doorstroming van het politieke personeel moeten hebben bevorderd doordat de ambachten een kans

²³⁷ Mertens, “De verdeling van de Brugse schepenzetels”, k. 451-66.

²³⁸ Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 398.

²³⁹ Mertens, “De verdeling van de Brugse schepenzetels”, k. 460.

²⁴⁰ Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 402.

²⁴¹ J. Mertens, “Brugge en Gent. De vertegenwoordiging van de “leden” in de stadsmagistraat”, in J. De Zutter, L. Charles en A. Capiteyn (eds.), *Qui Valet Ingenio. Liber Amicorum Johan Decavele* (Gent: Stichting Mens en Kultuur, 1996), p. 386.

zouden hebben gekregen. Van deze ambachten hebben enkel de bovenlaag echter een kans gekregen om verkozen te worden in de stadsmagistraat. Zij die geïntegreerd waren in het ambachtelijk bestel van het bestuurscollege van *dekens* en *vinders* van de ambachten zijn dan ook in de instituten van de stadsmagistraat terug gevonden. Hier speelt dus de factor rijkdom en sociaal aanzien een grote rol. Er is een manifeste interferentie tussen het opbouwen van een persoonlijk fortuin en het verkrijgen van een politiek mandaat. Dit wordt geïllustreerd met de pachters van de verschillende accijnsrechten die de stad verkocht. De accijnzen op wijn, bier, mede en de ponder accijns werden verkocht aan de meest biedende gedurende 13 weken door de stad omdat ze op die manier meer geld in het laatje brachten dan wanneer de stad deze pachtrechten in eigen regie zouden uitbaten. Ook de kleinere pachten, die per jaar werden verkocht en minder waard waren, en de pachten van de halle, de nieuwe halle, de kraan en het issuwerecht werden in pacht gegeven (ook voor één jaar, maar opnieuw duurder). Het pachten van dergelijke rechten vergde een enorme kapitaalsinvestering en kwam dus enkel aan de rijkere toplaag toe. Hiervoor werden zelfs vennootschappen opgericht om dit te kunnen bekostigen en op die manier werd het risico dat eraan verbonden was kleiner. Het houden van deze pachten werd in het algemeen gemonopoliseerd door de families waaruit de stadsmagistraat grotendeels was opgebouwd. De grootste kapitaalsinvesteringen kwamen van de meest kapitaalkrachtige families, die tot de *poorterij* en het ambacht van de makelaars behoorden, maar de vooraanstaande families van de ambachten worden eveneens teruggevonden op de pachterslijsten in de stadsrekeningen.²⁴²

Dan zou men vermoeden dat de vele sociaalpolitieke woelingen en de politieke regimewisselingen van de 14^e eeuw een vlotte doorstroming van magistraten tot gevolg zou hebben gehad. Van den Auweele stelt echter dat deze opstoten op korte termijn wel hun gevolg hadden door de aanstelling van rebelse of graafsgezinde magistraten, maar op middellange termijn was hier niets meer van te merken. Gecompromitteerde figuren die in een bepaalde periode hun gratie van de stad waren verloren namen na verloop van tijd hun positie weer in op het hoogste politieke echelon van de stad. De Brugse stadsmagistraat in de 14^e eeuw had vervolgens een zeker plutocratisch karakter waarin enkele poortersfamilies de politieke macht monopoliseerden. Doorheen deze eeuw heeft hij dan ook vele telgen van deze families terug gevonden in de magistratuurslijsten.²⁴³ De invloed van familieclans bij de ambachten was echter niet zo uitgesproken, waardoor er onder hun vertegenwoordigers dan ook een snellere doorstroming zou geweest zijn. Wel zijn er markante individuen opgedoken volgens Van den Auweele die via de functie van *deken* van hun ambacht tot in de magistraat wisten door te stoten.²⁴⁴ Volgens J. Heers valt het hele middeleeuwse stadsbestel echter te herleiden tot een kluwen van familiale relaties die alles

²⁴² Mertens, "Brugge en Gent", p. 403-5.

²⁴³ Dergelijke poorterijfamilies waren: Van Aartrijke, Bave, Vander Buerse, Bonin, Cant, Van Coudebrouc, Cortscoof, Goederic, Van Hertsberghe, Honin, Hooft, Metten Eye, Scinkel, Walkier, Vande Walle, Van Wulfsberghe. Markante personen waren Tideman Vanden Berghe en Willem van Bochout. Deze twee komen verder aan bod in hoofdstuk 3.8. Zie Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 407.

²⁴⁴ Jacob Dommel: *deken* van de volders; Jacob Mommaerd: *deken* van de wevers; Jan de Rode: *deken* van de wevers; Baselis de Maets: *deken* van de bakkers. Zie Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 407.

determineren.²⁴⁵ Voor Brugge kunnen deze conclusies niet bevestigd worden aangezien bij de ambachten de familiale banden een ondergeschikte rol speelden. Dergelijke uitspraken zullen verder in hoofdstuk 3.8. worden getoetst aan de periode 1359-75.

Van een democratische evolutie in de stadsmagistraat kunnen we dus niet echt spreken. De hoogste politieke organen van de stad bleven nog steeds in handen van de stedelijke topklasse. Deze werd echter wel wat uitgebreid door de inbreng van de commerciële elite en de rijke ambachtsmeesters. Zij waren het dan ook die als vertegenwoordigers van het ambachtswezen in de magistraat zouden zetelen. Het politieke systeem van de 14^e eeuw zou dus beter worden aangeduid als een oligarchische plutocratie waarin sociale status, familiebanden, netwerken en financieel vermogen een grote rol hebben gespeeld in de samenstelling van de stadsbestuurders van laatmiddeleeuws Brugge.

---

²⁴⁵ J. Heers, *Le clan familial au moyen âge. Etude sur les structures politiques et sociales des milieux urbains* (Parijs: Presses Universitaires de France, 1974), pp. 261-267.

3. DE PERIODE 1359-1375 PROSOPOGRAFISCH BEKEKEN

In dit hoofdstuk zal de periode tussen 1359 en 1375 besproken worden op interstedelijk politiek niveau. Deze periode werd opgedeeld in verschillende kleinere tijdsvakken om het enerzijds overzichtelijker te maken en om de thematische samenhang makkelijker te kunnen aantonen. Eerst worden de stadsmagistraten chronologisch overlopen met daarbij de samenhang met politieke en economische ontwikkelingen die een invloed hebben gehad op Brugge. De sociale status en achtergrond en de beroepen van deze magistraten zijn allemaal terug te vinden in de bijgevoegde namenlijst in deel 2 van deze verhandeling. Extra informatie en belangrijke ontwikkelingen hebben we gehaald uit de verhalende bronnen (kronieken) en zullen besproken worden indien hun gebeuren van belang was voor de stadsmagistraat. Daarna zal er meer analytisch te werk gegaan worden en doorheen de periode het belang van familiale relaties en materiele welgesteldheid bestuderen in correlatie met het verkrijgen van ambten op het hoogste politieke niveau van Brugge. Ook de naleving tussen 1359 en 1375 van de 4-9 regel die hiervoor besproken werd zal later worden toegelicht. De praktijk van verbanning, die in de 14^e eeuw frequent werd gebruikt, wordt onder de loep genomen in relatie met de leden van de stadsmagistraat. Voor alle ambtsjaren hebben we magistraatslijsten opgesteld en deze zijn bijgevoegd in de appendices achteraan deze verhandeling. In deze lijsten hebben we telkens de schepenbank, raad, tesoriers en, vanaf 1363, het college van de hoofdmannen opgesomd samen met hun vermeende beroep en hun status in de stad. Bij de vermelding van de verschillende stadsmagistraten zijn de namen weergegeven zoals ze in de bronnen zijn teruggevonden. Voor elke persoon kan de gestandaardiseerde naam worden teruggevonden in de namenlijst.

3.1. 1359-1363: SOCIALE TROEBELEN EN DE NASLEEP

3.1.1. 1358-1359: VOOR DE WEVERSOPSTAND

De periode die in deze verhandeling wordt besproken vangt aan met de sociale troebelen in Brugge in de periode 1359-61. We hebben echter gekozen om ook het jaar ervoor in rekening te nemen en de sociale samenstelling van de schepenbank en de raad van dat ambtsjaar kort te bespreken. De ambtsjaren 1358-59, 1359-60 en 1360-61 werden al bestudeerd in de verhandeling van M. Lenoir, maar enkel de schepenbank werd geanalyseerd.¹ We zullen deze jaren hier trachten aan te vullen met meer (en soms acutere) informatie over de schepenbank, raad en tesoriers. In het ambtsjaar 1358-59 hebben de volgende schepenen, raadsleden en tesoriers gezeteld:

Schepenbank:

Metten Eye, Jacob [Burgemeester]
Van Aertrike, Symoen

Raad:

Vanden Walle, Jacob [Burgemeester]
Van Oostburch, Pieter

---

¹ Lenoir, *De politieke verhoudingen in Brugge*, passim.

Van Cassele, Jan (fs. Loys)
Heldebolle, Jan (fs. Pieters)
Van Bouchout, Willem
Blankaert, Jan
Van Dudzele, Jan (fs. Pauwels)
Vanden Lode, Daniel
Volkaert, Ghildolf
Van Ryssele, Jan
Van Hulsebussche, Pieter
De Vos, Bouden
De Hoedemakere, Pieter

Van Wulfsberghe, Willem
Bonin, Pieter (fs. Lambrecht)
Van Aertrike, Joris
Van Thorout, Jan
Floreins, Zegher
Poelvoet, Michiel
Adaem, Jan
Scouwijn, Jacob
Maes, Clais
Van Lo, Wouter
Camphin, Jan

Tresoriers:

De Pinkere, Pieter
Van Aelst, Lamsin

Voor de leden van de schepenbank hebben we kunnen achterhalen dat er zes poorters in zetelden. Hiervan zijn er vier die de dubbele status hadden van poorter en ambachtslid, Jacob Metteneye, Jan Van Cassele, Jan Heldebolle en Bouden De Vos. Het valt op dat deze allemaal in het ambacht van de makelaars waren ingeschreven. Verder waren er drie schepenen die waren ingeschreven in de textielambachten, waarvan twee scheerders en een volder. Er waren geen afgezanten van de wevers te bekennen in de stadsmagistraat. Daarnaast was er nog een visverkoper, handschoenwerker, cordewanier en een makelaar, dat maakt een totaal van vertegenwoordigers van ambachten van zeven (zonder de dubbele mee te rekenen). In de schepenbank van dat jaar zaten dus vijf personen die als makelaar kunnen worden bestempeld. In de raad zetelden er vijf poorters. Jan Camphin was poorter en tevens terug te vinden als lid van het makelaarsambacht. Er waren vijf vertegenwoordigers van de ambachten in de raad terug te vinden, waaronder een verver en een scheerder, maar opnieuw geen vertegenwoordigers van het weversambacht. Van twee personen, Jan Van Thorout en Clais Maes, hebben we geen informatie teruggevonden over hun beroep of sociale status. De tresoriers waren beiden poorters, al kunnen we Pieter de Pinkere eveneens terugvinden als een scheerder in de lijst van de stedelijke militia van 1338-40.²

In 1358 ging een economisch moeilijker periode van start. In 1351 was er een conflict ontstaan met de Duitse Hanze, waarbij één van hun schepen was overvallen door Engelsen en de Vlaamse graaf de Hanzeaten niet had willen steunen om niet in de problemen te komen met Engeland. In de daaropvolgende jaren groeide de ontevredenheid bij de Duitse Hanze over de Reiestad, onder andere door omvangrijke tollën, het weeghuis en de partijdigheid van de Brugse schepenen. In 1358 verplaatsten ze daarom hun stapel naar Dordrecht en werd een handelsblokkade georganiseerd tegen Vlaanderen. Na

---

² Zie bijgevoegde namenlijst, p. 154-5.

grote concessies door de stad én door de graaf hebben de Oosterlingen deze stapel wel terug naar Brugge verplaatst in 1360.³ Hiervoor werden Willem Van Bochout, Jan Camphin, Tydeman Vanden Berghe en Willem fs. Vernaechte in 1359 aangesteld als gevolmachtigd afgevaardigde om samen met afgevaardigden van Gent te onderhandelen met Lübeck en een overeenkomst te treffen met de Duitse Hanze.⁴ De drie eerstgenoemden vinden we doorheen deze periode nog terug in de stadsmagistraat. In de kroniek die werd toegeschreven aan ene Jan van Dixmude werd neergeschreven dat er datzelfde jaar de toren en het Romaanse schip van de toenmalige Sint-Salvatorskerk afbrandde door onoplettendheden bij het ambacht van de loodgieters die de goten van de kerk moesten herstellen.⁵ De *Jacquerie* van mei 1358 werd eveneens vermeld in deze kroniek.⁶ Deze Franse boerenopstand lijkt echter op het eerste zicht geen gevolg te hebben gehad voor de Brugse stadsmagistraat van dat jaar, al was er in Vlaanderen ook alweer een opstandige sfeer aanwezig. In Gent waren na de periode van Artevelde de wevers uit het stadsbestuur geweerd, waarna een nieuwe emancipatiegolf zich opdroeg onder dit ambacht, geïnspireerd op de Franse *Jacquerie*.⁷ Dergelijke opstandige activiteit was ook op til in Brugge, maar daar was de tegenstelling tussen de wevers en volders minder scherp aanwezig. In Brugge waren het meestal onenigheden tussen de textielambachten en de overige delen van de bevolking. Tussen 1350 en 1359 zetelde geen enkele wever of volder in de schepenbank, door hun aandeel in de revolutionaire Artevelde-periode in Brugge.⁸ Deze spanningen werden dan nog eens aangesterkt door ontwikkelingen in het Vlaamse muntwezen die de koopkracht van de handwerkers sterk aantastten. Een stijging van de graanprijzen was vaak ook een aanzet tot onlusten, waarvan er voorbeelden waren in 1357-58, 1359-60 en 1360-61.⁹

3.1.2. 1359-1362: DE WEVERSOPSTAND

Wanneer de onrusten in Brugge nu precies ontstonden blijft onduidelijk. J. Mertens stelt dat ze in alle geval al ontstonden voor 23 april 1359 en in de loop van het jaar dat daar vooraf gaat. Het mandaat van ene Jan Bachterhalle als hoofdman van het Sint-Jans zestendeel werd namelijk een jaar verlengd om op deze manier continuïteit te bewerkstelligen.¹⁰ Het zou dus mogelijk geweest zijn dat er in het werkjaar 1358 al sociale troebelen waren in het Brugse. Dit valt niet te verifiëren in de stadsrekeningen, want in de rekening van 1358-1359 wordt hier geen gewag van gemaakt en de rekening van het jaar 1357-1358

³ J.H.A. Beuken, *De Hanze en Vlaanderen* (Maastricht, 1950), pp. 66-73. In de stadsrekening vinden we aanduiding van de uitgave van nieuwe privileges aan de "Oosterlinghen" om de stapel terug te brengen naar Brugge: SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-1360, f°105v.

⁴ Schouteet, *Regesten*, III, p. 145.

⁵ J.J. Lambin & J. Van Dixmude, *Dits de cronike ende genealogie van den prinsen ende graven van den foreeste van buc, dat heet Vlaenderlant, van 863 tot 1436* (Ieper: Lambin, 1839), p. 246.

⁶ Id., p. 246. Voor meer informatie over deze Franse boerenopstand, zie: M. Dommanget, *La Jacquerie* (Parijs: Maspero, 1971); F.W.N. Hugenholtz, *Drie boerenopstanden uit de veertiende eeuw: Vlaanderen, 1323-1328; Frankrijk, 1358; Engeland, 1381: onderzoek naar het opstandig bewustzijn* (Haarlem: Tjeenk Willink, 1949).

⁷ V. Fris, "Les Origines de la Réforme Constitutionnelle de Gand de 1360-1369", in *Fédération archéologique et historique de Belgique. Annales du XXe Congrès*, vol. 2 (Gent, 1907), pp. 444-5.

⁸ Lenoir, *De politieke verhoudingen*, p. 41. Uitgezonderd in het schepenaar 1356-57 zetelde er 1 volder in de schepenbank.

⁹ Van Houtte, *De geschiedenis*, pp. 116-9. "Item int selve jaer maest een horibele beete somere, de welke grote hitte in den Mey dat coeren alomme bedarf ende dat coeren in Vlaenderen galt zes goudene conincscilden, ende in Vrankeryc acht schilden." In: Lambin & Van Dixmude, *Dits de cronike*, p. 243.

¹⁰ Mertens, "Woelingen", p. 327; Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 89.

ontbreekt in deze reeks. Op 2 februari 1359 werd er alleszins wel een nieuwe stadsmagistraat verkozen en aangesteld:

Schepenbank:

Vanden Walle, Jacob [Burgemeester]
Van Wulfsberghe, Willem
Van Thorout, Jan
Bonin, Jan (fs. Jans fs. Wouters)
Bave, Jacob
Van Aertrike, Joris
Canin, Wouter
Poelvoet, Michiel
Florens, Zegher
Maes, Clais
Scouwync, Jacob
Camphin, Jan (fs. Jans)
Vanden Berghe, Tydeman

Raad:

Metten eye, Jacob [Burgemeester]
Van Aertrike, Symoen
Blankaert, Jan
Heldebolle, Jan
Van Bouchout, Willem
Van Dudzele, Jan
Van Meulenbeke, Jan
Van Bellengheem, Jan
Volkaert, Ghildolf
Vanden Hoorne, Gillis
Metten eye, Jan
De Vos, Bouden
De Boghemakere, Jan

Tresoriers:

De Pinkere, Pieter
Van Aelst, Lamsin

Wat er meteen opvalt is de enorme continuïteit tussen deze magistraat en die van het jaar ervoor. Van de 28 ambten, tresoriers inbegrepen, kunnen er slechts acht bestempeld worden als ‘nieuwe’ magistraten, ten opzichte van het vorige jaar. Hiervan zijn er drie nieuwkomers in de schepenbank en vijf in de raad. Beide tresoriers bleven op hun post.¹¹ Deze ontwikkeling kan waarschijnlijk toegeschreven worden aan de nood aan continuïteit door de groeiende onrustigheden in de stad. Qua samenstelling zien we in de schepenbank een overwicht van zeven poorters tegenover vier ambachtsleden. Er waren ook nog twee schepenen waarvan we hun afkomst of beroep ongekend bleef. Van de zeven poorters waren er tevens twee dubbele, beide waren ingeschreven in het ambacht van de makelaars. In de raad was er een overwicht van zeven ambachtslui tegenover zes poorters, waarvan er vier de dubbele status bezaten. Opnieuw waren alle personen die de dubbele status bezaten ingeschreven in het makelaarsambacht.

De onrusten van het jaar 1359 begonnen op 24 mei, en drie dagen later braken zware rellen uit op de markt.¹² De aanleiding hiervoor en waarom precies op die datum het conflict uitbrak blijft ons hier onbekend. De onrust bleef duren doorheen juni en er moest voortdurend de wacht worden gehouden om

---

¹¹ Voor de gehele stadsmagistraat is de coëfficiënt van de nieuwkomers 0,29 (28/28 of 34/34 onbekenden wordt bestempeld als coëfficiënt 1, indien er geen nieuwkomers zijn is de coëfficiënt 0).

¹² Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 90.

ergere beroering te voorkomen. Op 12 juni begon de stad met de bijzondere bewaking die in de stadsrekeningen beschreven staat als bewaking “ten poorten bi daghe ende bi nachte”, uitgevoerd door de *scaernvetters* en de *scotters* (schutters).¹³ De volgende dag werd bovendien nog “gewaect ende awet gedaen bi der wet”. Hiervoor werden 182 personen opgetrommeld om de wacht te houden. Deze wachtbeurten duurden 26 dagen en nachten, waardoor mag aangenomen worden dat deze bewaking verslapte na de eerste week van juli. Dat hadden ze beter niet gedaan, want op 17 juli braken opnieuw bloedige rellen uit op de markt, tussen de wevers en volders enerzijds en de kleinere ambachten anderzijds. Opnieuw werd bewaking ingesteld en het conflict doofde snel uit. Deze wacht bestond uit 120 personen.¹⁴ Een zending van Brugse gezanten naar een onderzoek te Kortrijk op 26 juli zou waarschijnlijk gezorgd hebben voor de voorlopige terugkeer van de rust.¹⁵ De oorzaak van deze opstanden zou volgens Mertens te maken hebben met de machtsverhoudingen tussen de verschillende sociale lagen van de stad en de vertegenwoordiging hiervan in de stadsmagistraat.¹⁶ Extra bevindingen voegen hier het feit van financieel wanbeleid toe. In de stadsrekeningen is er in het werkjaar 1359-1360 uitzonderlijk weer sprake van een college van honderdmannen.¹⁷ Deze instelling kwam sinds 1337-38 niet meer voor in de bronnen, maar wel voor dat jaar. Pas in oktober reageerde de graaf, door in samenspraak met afgevaardigden van Gent en Brugge een aanzienlijk aantal bannelingen gratie te verlenen die verbannen waren na de opstandige periode van de jaren ‘40, op voorwaarde dat ze een eed zouden zweren en enkele beloften zouden afleggen.¹⁸ Ze moesten trouw aan de graaf zweren, beloven nooit meer te rebelleren tegen hem en ze mochten geen wrok koesteren omwille van maatregelen die tegen hen werden getroffen. Bovendien moesten ze alle personen die wel opstandig gedrag vertoonden verraden bij de graaf zodat de rust behouden zou blijven.¹⁹ Onder deze bannelingen die gratie verleend kregen zaten o.a. Jan Van Bredene, Jan Van Male, Jan De Rode en Lamsin de Vos, die later nog in de stadsmagistraat zouden terugkomen. Hiervan werden Jan Van Male, Jan De Rode en Lamsin de Vos verbannen in 1351 na de opstandige jaren onder het Artevelde-regime.²⁰ De graaf keurde enkele dagen later de autonome organisatie van het weversambacht goed, waarbij zij zelf het recht kregen rechtstreeks hun *deken* en *vinders* te kiezen en ze opnieuw vertegenwoordigd mochten worden in de colleges van de stadsmagistraat.²¹

De stadsrekening van dat jaar, die liep van 2 februari 1359 tot en met 2 februari 1360, vermeldt echter 31 schepenen en 29 raadsleden.²² Dit aantal moet hoogstwaarschijnlijk in het licht van de sociale onrust binnen Brugge worden gezien. Als het gevolg van de onrusten in 1359 liet de graaf namelijk de wet

---

¹³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°114r-v.

¹⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°115r.

¹⁵ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 99.

¹⁶ Mertens, “Woelingen”, p. 327.

¹⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°100v-103r.

¹⁸ De Pauw, *Cartulaire*, p. 709.

¹⁹ Id., p. 709-10.

²⁰ SAB, Groenenboek C, f°110-113.

²¹ De Pauw, *Cartulaire*, p. 709.

²² SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°51v.

al vernieuwen op 17 november 1359, toen de *wethouders* (leden van de stadsmagistraat) enkele keren naar Male werden gestuurd onder het mom van ‘parlementen’.²³ De nieuwe stadsmagistraat zag er als volgt uit:

Schepenbank:

Vanden Walle, Lambrecht [Burgemeester]
Van Assenede, Pieter
Coopman, Pieter
De Repere, Pieter
Bave, Lamsin
Vander Pale, Jan
Van Male, Jan
Harync, Wouter
Vanden Hoorne, Jan
Slabbaert, Jan
De Drayere, Willem
De Wulf, Jan
Honin, Zegher

Raad:

Oste, Jan [Burgemeester]
Van Wulfsberghe, Willem
Bonin, Jan (fs. Jans)
Steenkin, Clais
De Hont, Berthelmeeus
De Reepere, Pieter
Goederye, Everaerd
Den Bakere, Maertin
Gaderpennync, Pieter
Van Ryssele, Jan
Vanden Paradyse, Jan
De Scotelare, Pieter
Van Thorout, Jacob

Tresoriers:

Van Bredinee, Jan
Van Aelst, Lamsin

Mertens heeft voor deze stadsmagistraat al onderzocht dat er negen schepenen en acht raadsleden waren die totaal nieuw zijn in de stadsmagistraat.²⁴ Zij hadden met andere woorden voorheen nog nooit in de schepenbank of de raad gezeteld. Deze aanstelling zou dus voor een grote vernieuwing van het bestuur hebben gezorgd en zou het feit bevestigen dat deze troebelen draaiden rond de vertegenwoordiging van de verschillende geledingen van de bevolking in de stadsmagistraat. Tegenover het vorige schepenjaar waren er amper drie personen die in de stadsmagistraat bleven zetelen. Dit waren de raadsleden Willem Van Wulfsberghe en Jan Bonin (fs. Jans) die uit de voorgaande schepenbank kwamen en tesorier Lamsin Van Aelst, van wie zijn ambt werd verlengd.²⁵ In de schepenbank hadden de ambachters nu een overwicht van zeven tegenover zes poorters, waarvan er twee ook terug te vinden zijn in het makelaarsambacht en één bij de paternostermakers.²⁶ Bovendien waren Pieter Van Assenede en Jan Slabbaert de eerste wevers die opnieuw in de schepenbank zetelden sinds het verbod op enige politieke deelname van de wevers. De raad kende een totaal van vijf ambachtslui en zes poorters. Één raadslid die de status van poorter had was

---

²³ Mertens, “Woelingen”, p. 328; SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°104v.

²⁴ Mertens, “Woelingen”, p. 328.

²⁵ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,89.

²⁶ Jan Vander Pale en Zegher Honin bezaten beiden de poortersstatus en waren ook ingeschreven in het makelaarsambacht, Lamsin Bave was zowel poorter als paternostermaker.

bovendien als makelaar gekend en wordt dus beschouwd als dubbel. Ook hierin zetelde opnieuw een wever, Berthelmeus de Hont. Jan van Bredinee werd als nieuwe tesorier aangesteld. Hij was poorter en had nog maar net op 8 oktober gratie verleend gekregen van de graaf als banneling. Ook Jan Van Male had nog maar net gratie gekregen en hij zetelde elf dagen later al in de schepenbank. Dit waren bovendien hun enigste mandaten dat zij ingevuld hebben op het hoogste politieke niveau van Brugge. Zij zouden dus een zekere rol hebben gespeeld in deze opstandige periode. Wat bovendien merkwaardig is, is dat er een persoon (Pieter de Reepere) zowel in de schepenbank als in de raad voorkwam. Het was mogelijk dat dit een homoniem was van twee verschillende personen ofwel was dit dezelfde persoon waarvan de schrijfwijze van de naam één letter verschilde en hij dus twee ambten vervulde. Hier hebben we gekozen voor de laatste mogelijkheid. Van deze uitzonderlijke vernieuwing is er geen affiliatie op te merken met de magistraten die aan de macht waren in de Artevelde periode. Enkel raadsleden Jan Oste, Willem van Wulfsberghe en Jan Vanden Paradyse hebben in de opstandige periode van de jaren '40 van de 14^e eeuw ook in de schepenbank gezeten.

Naast deze dubbele schepenbank werden nog vijf extra schepenen vermeld in de stadsrekening van het ambtsjaar 1359-1360. We vinden over deze personen geen aanduiding van wanneer zij andere schepenen vervingen, maar dit moet gebeurd zijn in de periode tussen 18 november 1359 en 1 februari 1360, aangezien zij nog genoteerd staan in deze stadsrekening. Het betreft Pieter Vander Haghe als burgemeester, Jan Van Aertrike, Jacob Mommaert, Jan Cant en Pieter Gaderpenninc. Pieter Gaderpenninc kwam over van de raad die verkozen werd op 17 november 1359. Zij zouden Lambrecht Vanden Walle, Pieter Coopman, Jan Van Male, Jan vanden Hoorne en Jan Slabbaert vervangen hebben. Lambrecht vanden Walle en Jan Van Male werden als bannelingen gepardonneerd in 1361, waardoor het mogelijk is dat zij tussen 18 november 1359 en 1 november 1360 opnieuw werden verbannen uit de stad. Samen met de drie anderen (zij werden niet verbannen, maar hadden misschien andere sympathieën) werden zij dus vervangen door de die andere vijf schepenen, waarbij Pieter Vander Haghe als burgemeester werd aangeduid. Hij zou later als één van de leiders van deze opstand worden gezien. Dezelfde ontwikkeling deed zich voor in de raad, waar Michiel Poelvoet, Cornelis van Aeltre en Pieter van Leffinghe genoteerd staan als drie extra raadsleden. Zij zouden in de periode tussen november '59 en februari '60 ter vervanging gekomen zijn voor Pieter de Reepere, Everaerd Goederye en Jan Van Ryssele. In de lijst van bannelingen die in 1361 gratie kregen van Lodewijk van Male komt er ene 'Jan Van Risele' voor, waardoor het ook hier doet vermoeden dat deze drie doorheen deze periode niet in de lijn liepen van het gewenste bestuur en deze vervangen zijn. Ook de nieuwe tesorier Jan Van Bredinee werd al vervangen, door ene Kerstiaen van Biervliet, maar zijn sociale achtergrond blijft ongekend.

Doorheen dit woelige jaar met vele veranderingen in de Brugse stadsmagistraat werden dus ook aan de "Oosterlinghen" concessies gedaan en privileges verleend teneinde de handelsstapel van de Duitse Hanze terug naar Brugge te halen (cfr. *supra*). Dit heeft ongetwijfeld een goede indruk nagelaten bij de belangrijke en rijke Brugse handelaars, die tevreden moeten geweest zijn dat hun stad opnieuw dergelijk

belangrijke rol had in de Noordwest-Europese handel. Dit ambtsjaar werd er in de stadsrekeningen gewag gemaakt van de verschillende instellingen en personen die het ‘moederbouc der rekeninghe’ moesten controleren. Naast de instelling van de honderdmannen, die dit jaar uitzonderlijk opnieuw werd ingesteld, waren ook enkele belangrijke individuen, zoals Jacob Metteneye, Tideman Vanden Berghe, Pieter Vander Haghe, de *deken* van de wevers, de *deken* van de volders en nog vele anderen hiervoor aangesteld, die al op 15 september 1359 de rekening moesten controleren.²⁷ Dat er hierop zoveel controle kwam was ongezien. In de latere jaren werden slechts enkelen hiervoor aangesteld die slechts op het einde van het ambtsjaar dit moesten keuren, terwijl we voor dit jaar over honderden personen spreken, samen met prominente figuren, middenin het jaar. Het financieel beleid van de stad was dus zonder twijfel een zeer groot twistpunt in deze woelige jaren, wat doet vermoeden dat op dit vlak er wanbeleid was op dat vlak voor de opstand. De ambachten van de wevers en volders kregen tijdens het rekenjaar 1359-60 ook al hun maandgelden die doorheen de vorige 11 jaren hun werd onthouden na hun rol tijdens de Artevelde-periode. Dit werd bevolen door de ‘wet’ (stadsmagistraat) in overeenkomst met alle andere ambachten van de stad. Dit bedroeg maar liefst 975 lb. torn., een enorm bedrag dat de stad moest ophoesten.²⁸ Ze waren hier alleszins wel bereid voor.

De nieuw samengestelde stadsmagistraat van de vernieuwing in november 1359 (inclusief de laatste vervangingen in de schepenbank en de raad) zou ook aangebleven zijn voor het ambtsjaar 1360-1361. Dit wordt bevestigd door de bronnen, aangezien de stadsrekening de volgende stadsmagistraat beschrijft voor dat ambtsjaar:

<u>Schepenbank:</u>	<u>Raad:</u>
Vanden Haghe, Pieter [Burgemeester]	Hoste, Jhan [Burgemeester]
Van Aertrijke, Jhan	Van Wulfsberghe, Willem [Burgemeester]
Bave, Lamsin	Bonin, Jhan (fs. Jhans fs. Wouters)
De Reepre, Pieter	Vanden Paradyse, Jan
Vander Pale, Jhan	Steenkin, Clais
Mommaerd, Jacob	Van Wulfsberghe, Willem
Harinc, Wouter	Van Meulenbeke, Jhan
De Wulf, Jhan	Poelvoet, Michiel
Van Assenede, Pieter	Van Thorout, Jacob
Gaderpenninc, Pieter	Van Leffinghe, Pieter
De Drayere, Willem	Vanden Hoorne, Gillis
Cant, Jan (fs. Robrechts)	De Bakere, Maertin
Honin, Zegher	De Hont, Bertelmeus
	De Scuettelare, Pieter

²⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°105r.

²⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°107v.

Tresoriers:

Bave, Jacob

Van Biervliet, Kerstiaen

We zien dus de verkozen stadsmagistraat van 17 november 1359 terugkomen, met de nieuwe namen die intussentijd werden toegevoegd.²⁹ In de raad zien we echter Cornelis van Aeltre niet terug. Hij zou ofwel vervangen zijn door Jan van Meulenbeke of door Gillis vanden Hoorne. Pieter Gaderpenninc had tussen november 1359 en februari 1360 de overstap gemaakt naar de schepenbank en bleef hierin zetelen in het volgende ambtsjaar. Zijn plaats in de raad werd eveneens ingevuld door één van de twee bovenstaande mogelijkheden. Jacob Bave voegde zich bij Kerstiaen van Biervliet als tweede tesorier en verving dus waarschijnlijk Lamsin van Aelst. In de raad zien we Willem van Wulfsberghe twee keer voorkomen, één keer als burgemeester en een andere keer als gewoon raadslid. Een mogelijke hypothese zou zijn dat doorheen het ambtsjaar burgemeester Jan Hoste kwam te overlijden en Willem van Wulfsberghe het ambt van de burgemeester van de raad overnam. We zien in de bronnen alleszins geen spoor meer van Jan Hoste na het schepenjaar 1360-1361, wat deze hypothese enigszins staakt. Deze schepenbank kon evenwel de rust niet terugbrengen. De onrusten bleven aanhouden en pas op 2 maart 1360 kwam het tot een overeenkomst met het grootzegel van de stad en de zegels van alle 55 neringen, wevers en volders inclusief.³⁰ Deze schepenbank stond doorheen zijn ambtstermijn herhaaldelijk in contact met het woelige Gent, en vanaf juni 1360 stonden de ambachten van Gent insgelijks in verbinding met de *deken*s van alle neringen van Brugge.³¹

Met de aangestelde stadsmagistraat van februari 1361 gebeurden eveneens merkwaardige dingen. Voor de schepenbank zijn er twee reeksen schepenen terug te vinden in de stadsrekeningen. Hierin vinden we geen spoor van een raad, maar wel van twee burgemeesters van de raad. Ook Mertens maakt geen gewag van een raad, hij baseerde zich voor de analyse van de woelige jaren tussen 1359 en 1361 enkel op de schepenbank. Uitsluitend bewijs hiervan is er niet, maar hier is dan voor gekozen om de raad te zien als een niet verkozen instelling in het ambtsjaar 1361-1362, buiten de burgemeesters gerekend. Dit zou met de stedelijke onrust kunnen te maken gehad hebben, maar hierover werd er in de bronnen niets teruggevonden. De twee reeksen schepenen kunnen opgedeeld worden in twee groepen. De eerste groep zou als schepenbank hebben aangetreden bij de wetsvernieuwing van 2 februari 1361:

Schepenbank:

Vander Haghe, Pieter [Burgemeester]

Van Wulfsberghe, Willem

Raad:

Vanden Walle, Lambrecht [Burgemeester]

---

²⁹ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,32.

³⁰ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 107-9. Uit dit vredeverdrag komt het citaat dat vooraan op p. IV in dit werk werd ingevoegd: “Omme de stede ons ende onse naercommers te eeuweliken daghen in paysen ende in rusten te houdene”. Dit verdrag is te vinden in: SAB, 96: Stadscartularia, 1: Rudenboek, f°48, n°3.

³¹ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 102.

Van Bochoud, Willem
De Mackenare, Joris
Van Bassevelde, Bertelmeus
Van Meulebeke, Jan
Roel, Jan
Poelvoet, Michiel
Van Zantvoorde, Clais
De Scuetelare, Pieter
De Clerc, Diederick
De Boghemakere, Jan
De Rode, Jan

Tresoriers:

Bave, Jacob
Van Biervliet, Kerstiaen

Hierin vinden we zeven ambachtsleden terug tegenover vier poorters, waarvan er één de dubbele status bezat.³² De afkomst van twee personen bleef ongekend. Van Bertelmeus Van Bassevelde, Jan Roel en Diederick De Clerc is dit bovendien de enige keer dat zij in de stadsmagistraat zetelden, en dat voor slechts zeven maanden. Jan Van Meulebeke zetelde eveneens voor de laatste keer in de stadsmagistraat, na een carrière van drie ambten tussen 1359 en 1361. Deze personen zouden dus hoogstwaarschijnlijk een opstandig karakter hebben getoond. Het nieuwkomersaantal ten opzichte van de vorige magistraat binnen deze 16 ambten komt op 7 personen.³³ Pieter Vander Haghe bleef aangesteld als burgemeester van de schepenbank. Vier raadsleden van de vorige stadsmagistraat zetelden nu in de schepenbank en de tresoriers werden beiden opnieuw ingesteld als schatbewaarders.

Bij drie personen uit de stadsmagistraat van de vernieuwing van 2 februari 1361 zien we het bijchrift “blivende” in de stadsrekeningen. Dit was bij Michiel Poelvoet, Clais van Zantvoorde en Jan de Rode. Deze aanduiding zou de indicatie moeten zijn geweest voor het feit dat zij ook in de tweede groep van schepenen hebben gezeteld, die in een uitzonderlijke wetsvernieuwing op 29 augustus 1361 werd verkozen.³⁴ Bij Joris De Mackenare valt geen tweede persoon op te merken, noch de aanduiding “blivende”, al wordt hij hier wel bij deze groep gerekend waarvan hun ambt werd verlengd.³⁵ In de raad werd volgens de bronnen dus enkel de burgemeester verkozen. Lambrecht Vanden Walle vulde dit ambt in gedurende de eerste maanden van 1361. Hij was poorter en zetelde in totaal tien keer in de

---

³² Joris De Mackenare, makelaar én poorter.

³³ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,44.

³⁴ Mertens, “Woelingen”, p. 329.

³⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°38r-v.

stadsmagistraat (ook voor 1359), met dit ambt als de laatste mandaat van zijn politieke carrière.³⁶ Van de tresoriers was Jacob Bave een poorter, terwijl over Kerstiaen van Biervliet geen sociale achtergrond is gekend. Zij bleven ook op post na de wetsvernieuwing in de zomer van 1361. De tweede schepenbank van het jaar 1361-1362 bestond dus uit negen nieuwe leden naast deze vier personen die bleven zetelen voor én na 29 augustus 1361:

Schepenbank:

Van Aertrike, Symoen [Burgemeester]
Bonin, Jan (fs. Jans fs. Wouters)
Bave, Clais
De Mackenare, Joris
Van Bassevelde, Jan
Maes, Willem
Van Staden, Gocin
Poelvoet, Michiel
Van Zantvoorde, Clais
Vanden Berghe, Tydeman
Van Beernem, Jacob
Van Thoroud, Jacob
De Rode, Jan

Raad:

Metten eye, Jacob [Burgemeester]

Tresoriers:

Bave, Jacob
Van Biervliet, Kerstiaen

Deze buitengewone vernieuwing van de schepenbank zou in het licht moeten gezien worden van de pacificatie die de graaf de stad heeft opgelegd op 2/3 september 1361. Hierbij heeft de graaf de ambachtsbesturen opgeroepen om garant te staan voor het bewaren van de rust en vrede en legde hij de stad een vredesverdrag op.³⁷ Voordien waren er namelijk nog geregeld conflicten met doden tot gevolg en moest er tevens regelmatig de wacht worden gehouden om de rust te bewaren.³⁸ Dit ambtsjaar werd ook gestart met het delven van de '*niene Leye*', die dienst zou doen als verbindingskanaal tussen Brugge en de Leie. Deze schepenbank kende vijf ambachtsleden tegenover zeven poorters, waarvan er drie de dubbele status bezaten. Daarvan waren er twee personen die zowel als poorter en als makelaar kunnen worden aangeduid en één poorter-vleeshouwer. Clais Van Zantvoorde bleef zetelen in de schepenbank na 29 augustus, waardoor we hier ook met één ongekennde achtergrond opgescheept zitten. Jacob Metten eye,

---

³⁶ Zie bijgevoegd namenlijst, p. 222.

³⁷ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 117-9.

³⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°102v-103v.

zowel poorter als makelaar, verving Lambrecht Vanden Walle als burgemeester van de raad. De tesoriers bleven op hun post.³⁹

Na het vredesakkoord van 2 en 3 september 1361 verleende de graaf opnieuw gratie aan een groot aantal bannelingen.⁴⁰ Van deze bannelingen vinden we 26 personen terug in de stadsmagistraat in de jaren 1359-1375.⁴¹ Pieter vander Haghe, die burgemeester was van de schepenbank in 1359-60, 1360-61 en tijdens de eerste vernieuwing van 1361-62, en Jan van Varsenare (hij werd niet in de stadsmagistraat terug gevonden) werden in Brugge als leiders van de opstand aangeduid. Zij werden overgeleverd aan de graaf en het valt te vermoeden dat zij de gevolgen hebben moeten dragen van deze opstand, al is er van hun lot geen getuigenis.⁴² Pieter vander Haghe vinden we alleszins niet meer terug in de stadsmagistraat na zijn burgemeesterschap in de schepenbank in 1359-60, 1360-61 en 1361-62. Wel werd in zijn naam nog een erfelijke rente gepacht van 4 sch. gr. torn. aan de stad op een eigendom in de wijk 'Ten Zande' tot en met 1363.⁴³ Of dit betekent dat hij de repercussies van de weversopstand overleefde, wordt hier in het midden gelaten. Jan Van Varsenare vinden we wel terug in de stadsrekeningen van de ambtsjaren 1362-63 en 1363-64, dus hij heeft het waarschijnlijk niet met zijn leven moeten bekopen.⁴⁴

3.1.3. 1362-1363: TERUGKEER VAN DE RUST

Na de troebele jaren van 1359-1361 zou volgens Vandewalle een meer stabiele periode zijn ingegaan in de Brugse institutionele geschiedenis, omdat vanaf dan alle ambachten opnieuw in het stadsbestuur zetelden.⁴⁵ De eerste stadsmagistraat die ingesteld werd na de pacificatie van 2 en 3 september 1361 zag er als volgt uit op 2 februari 1362:

<u>Schepenbank:</u>	<u>Raad:</u>
Van Aertrycke, Symoen [Burgemeester]	Metten eye, Jacob [Burgemeester]
Bonin, Jan (fs. Jans fs. Wouters)	Vanden Walle, Jacob
Bave, Clais	Van Wulfsberghe, Willem
De Mackenare, Joris	Van Aertrycke, Jan
De Rode, Jan	De Maerscalc, Bouden
Maes, Willem	De Vos, Lamsin
Van Bassevelde, Jan	Dommel, Jacob
Poelvoet, Michiel	Cant, Jan
Van Staden, Gosin	Gaderpenninc, Pieter
Van Zandvoorde, Clais	De Smit, Jacob

³⁹ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,63.

⁴⁰ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6. "Ende dit siin de ballinghen die min here inghebrocht heeft bi den paise vorseid, ende waren neder ingheroupen metter clocke".

⁴¹ Zie hoofdstuk 3.7.

⁴² Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 113.

⁴³ Zie bijgevoegde namenlijst, p. 87.

⁴⁴ SAB, 216 Stadsrekeningen 1362-63, o.a. f°89v; 1363-64, f°99v.

⁴⁵ Vandewalle, "De Brugse stadsmagistraat", p. 230.

Van Berneem, Jacob
Van Thoroud, Jacob
Vanden Berghe, Tydeman

De Bos, Bouden
Van Moerkerke, Hughe
De Boghemakere, Jan

Tresoriers:

Camphine, Jan
Baven, Jacob

Meteen valt op dat de schepenbank die in augustus 1361 werd ingesteld hun ambtstermijn werd verlengd voor het jaar 1362-1363. Opnieuw zou dit voor het behoud van de rust moeten gezorgd hebben, net als de verlenging van de magistraat die uitzonderlijk werd ingesteld in 1359. Ook Jacob Metten eye bleef burgemeester in de raad, maar voor dit ambtsjaar wordt er wel gewag gemaakt van een verkozen raad. Hierin zetelden zes vertegenwoordigers van de ambachten en zeven poorters. Van de zeven poorters bezaten er drie de dubbele status, waarvan twee makelaars en één visverkoper. Beide tesoriers waren poorters, maar Jan Camphine was tevens ingeschreven bij de makelaars. Jacob Bave zijn ambt als tesorier werd verlengd. Voor deze stadsmagistraat zijn er dus *de facto* 13 nieuwkomers, wanneer we in gedachte houden dat hierbij twaalf raadleden behoren die niet verkozen zouden zijn geweest in de vorige magistraat.⁴⁶ Dit is dus een gekunsteld cijfer waarbij men zich toch kritisch moet opstellen. Het feit dat er van de bekende namen slechts één persoon van de 16 nieuw was, zegt veel meer dan het speculatieve cijfer van 13 nieuwkomers.

Verder is er voor de stad Brugge tijdens dit ambtsjaar amper informatie teruggevonden in de verhalende bronnen. Dat het zo stil bleef in de bronnen rond de Reiestad kan gezien worden als bewijs dat de rust hierin was teruggekeerd door de pacificatie van 2/3 september 1361. De vernieuwde stadsmagistraat van 2 februari 1362 kon deze vrede dan ook verder bestendigen.

3.1.4. 1359-1363: CONCLUSIE

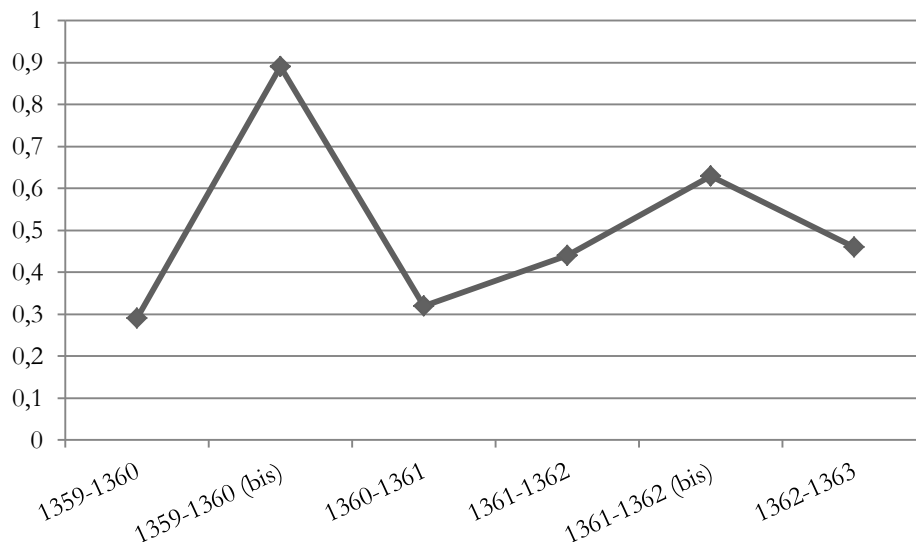
Om deze periode van onrust op langere termijn te bestuderen zullen we eerst en vooral de nieuwkomerscoëfficiënt van de stadsmagistraat tijdens deze woelige jaren onder de loep nemen. Door deze coëfficiënt te analyseren kunnen we het wisselingsproces van magistraten tussen de verschillende instellingen van de stadsmagistraat beter begrijpen. Dit werd gedaan om de regel van *wepelgank* te omzeilen, waarbij een magistraat geen twee jaar na elkaar zich kon kandidaat stellen voor éénzelfde instelling. De lagere bestuursorganen van de stad – het deelmannencollege en de toezicht- en waarmerkingscommissies – werden door politieke spelers gebruikt om niet van het politieke toneel te verdwijnen. Deze lagere instellingen werden eveneens als springplank gebruikt om hogerop te komen in de politiek belangrijkere stadsmagistraat, of om hun politieke carrière mee af te sluiten.

---

⁴⁶ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,46.

Sommige van deze cijfers in deze periode zijn echter wel kunstmatig, aangezien er twee uitzonderlijke wetsvernieuwingen hebben plaatsgevonden, één in 1359 en de ander in 1361, beiden in het licht van de woelige politieke toestand. Ook het feit dat de raad ontbreekt voor het ambtsjaar 1361 draagt bij tot het totstandkomen van dit ‘artificieel’ karakter. Niettemin hebben we toch de gevonden gegevens grafisch verwerkt in figuur 2. Deze coëfficiënt werd hier berekend vanaf 1359-1360. Er is een grote en een kleine piek op te merken, die beiden corresponderen met de magistraten die uitzonderlijk vernieuwd zijn.

FIGUUR 2: HET NIEUWKOMERSCOËFFICIËNT VAN DE BRUGSE STADSMAGISTRAAT, 1359-1363

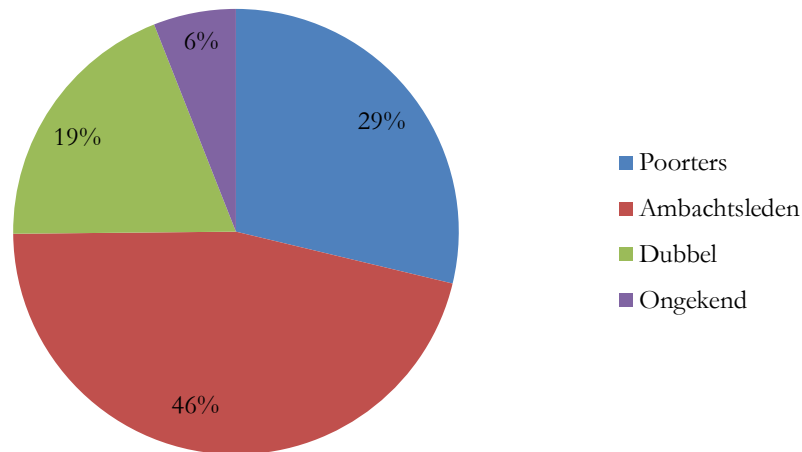

De eerste vernieuwing, deze van november 1359 zorgde voor de grootste piek, en was in het voordeel van de opstandigen. De andere, kleinere piek, dateert van augustus 1361 en gebeurde in het licht van de pacificatie van begin september van datzelfde jaar. Deze zal dus waarschijnlijk meer graafsgezinden in de stadsmagistraat hebben ingesteld, aangezien deze in het licht van de opgelegde pacificatie van september 1361 werd vernieuwd. De andere vernieuwingen bleven min of meer op dezelfde hoogte, rond een coëfficiënt van 0,4.

Alle ambten die werden ingevuld in deze periode zijn vervolgens grafisch verwerkt in figuur 3, om een beter beeld te kunnen krijgen van de sociale verhoudingen die van kracht waren in de schepenbank en raad van Brugge tussen 1359 en 1363. De ambten van het schepenjaar 1358-1359 zijn hierbij meegeteld en ook met de uitzonderlijke vernieuwingen werd rekening gehouden. Bovendien was er in het ambtsjaar 1360-1361 voor de raad een totaal van 14 zitjes. Dit was het gevolg van de wisseling van de burgemeesterssjerp tijdens dat jaar. Deze titel ging over van Jan Hoste naar Willem Van Wulfsberghe. Laatstgenoemde, die als gewoon raadslid was verkozen in dat jaar, werd dus twee ambten aangerekend voor dat jaar. Ook hebben we ons beperkt tot enkel de schepenbank en de raad, aangezien het tesorierschap steeds bekleed werd door poorters en we maar vanaf het schepenjaar 1363-1364 zekerheid hebben over de invulling van het college der hoofdmannen. Tussen 1359-1363 hadden de

vertegenwoordigers van de ambachtsleden het overwicht binnen beide instellingen, met een aandeel van 46% van alle zetels.

FIGUUR 3: SOCIALE VERHOUDINGEN IN DE BRUGSE SCHEPENBANK EN RAAD, 1359-1363

De *poorterij* haalde een totaal van 29% van de zetels terwijl 19% hiervan naar personen ging die een dubbele status genoten. De overige 6% kwam toe aan personen waarvan de sociale achtergrond ongekend bleef. In totale cijfers komt dit neer op een totaal aantal ambten van 167, waarvan er 77 naar ambachten gingen, 48 naar de *poorterij*, 32 voor de dubbele en 10 naar de ongekende.

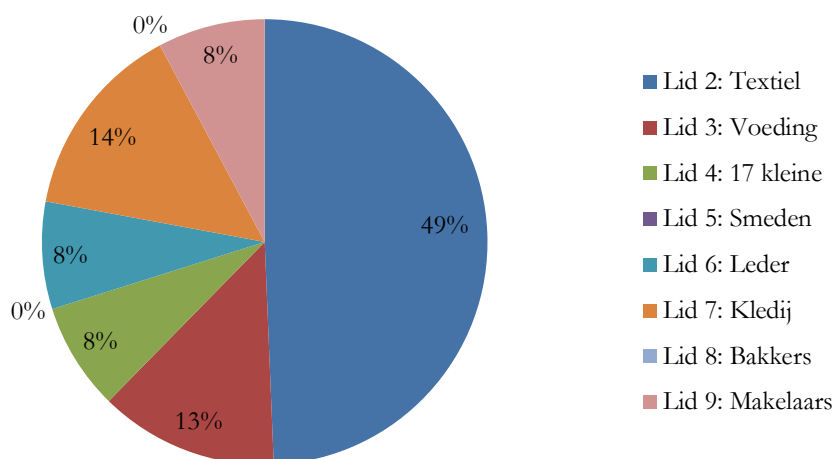
En wat met de doorstroming van de magistraten, over hoeveel personen werden deze ambten precies verdeeld? Bij de *poorterij* werden deze 48 stuks verdeeld over een totaal van 20 personen, waardoor per persoon gemiddeld 2,4 ambten werden ingevuld. De 77 ambten die werden ingevuld door vertegenwoordigers van Brugse ambachten werden verdeeld over een totaal van 41 personen. Zij bezaten dus per persoon 1,9 ambten doorheen deze periode. 23 Van de 32 zetels die toebedeeld werden aan personen met een dubbele status werden toegewezen aan een ‘poorter-makelaar’, goed voor een aandeel van 71,9% van deze zetels. Zij verdeelden dit aantal onder 11 personen, waardoor zij gemiddeld elk 2,1 ambten bezaten tussen 1359 en 1363. Pieter Gaderpenninc vervulde als ‘poorter-visverkoper’ in deze periode 4 ambten, Jan Van Bassevelde als poorter en vleeshouwer 2 ambten, Lamsin Bave als ‘poorter-paternostermaker’ 2 ambten en Pieter de Pinkere als ‘scheerder-poorter’ 1 ambt. De 10 zitjes van de personen met ongekende sociale achtergrond werden onderverdeeld onder 5 verschillende personen. Zij vervulden dus gemiddeld elk 2 ambten. Binnen de vertegenwoordigers van de ambachten was er dus een – weliswaar in kleine mate – betere doorstroming.

48 Zetels gingen dus naar het eerste lid (cfr. naar het model van de ‘Negen Leden’⁴⁷) van de stedelijke bevolking, maar hoe werden de 77 ambachtszetels dan verdeeld over de overige acht leden van

⁴⁷ Zie hoofdstuk 2.2.2.

de stad? In juli 1359 stonden de textielambachten tegenover de andere, kleinere ambachten in een gewelddadige strijd om de macht. De textielambachten probeerden vervolgens tot 1361 hun macht terug te herstellen in de stadsmagistraat. Figuur 4 toont de verdeling van de zetels onder de verschillende ambachten in deze periode. De textielambachten bezaten hierin een aandeel van 49% (38 van de 77), dus in het algemeen werden ze in deze periode nooit weggedrongen door de kleine ambachten. De ambachten die verenigd waren onder het zevende lid '*van der naelde*' en de voedingsambachten kwamen op de tweede en de derde plaats, met respectievelijk een aandeel van 14% en 13%. Dit is geen verrassing, aangezien deze industrieën groeiende waren in de Brugse economie. Het vijfde lid, dat '*van den hamere*', waarin de smeden de leidende rol had en het achtste lid, verenigd onder de bakkers, bezaten in deze periode geen enkele zetel. De andere leden bezaten elk 6 zetels, wat neerkwam op een aandeel van elk 8%.

FIGUUR 4: VERDELING ZETELS ONDER AMBACHTEN, 1359-1363

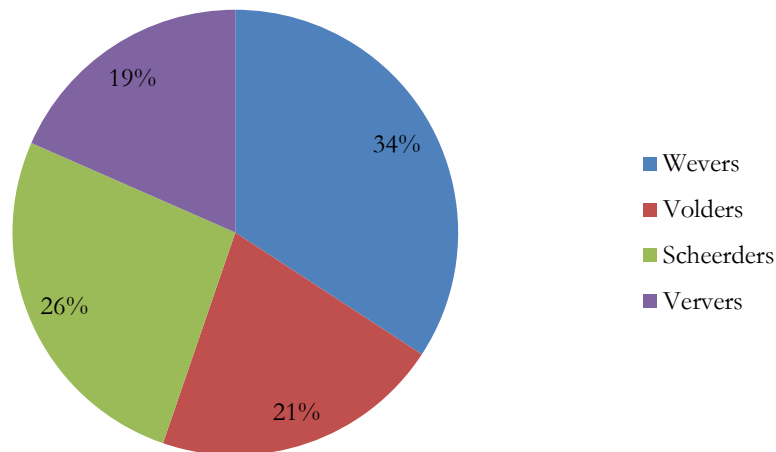
Dat de makelaars slechts zo'n klein aandeel hadden hierin valt grotendeels te verklaren door het aantal 'poorter-makelaars' dat we terugvonden in de stadsmagistraat. Van den Auweele heeft deze interferentie tussen sociale achtergronden al aangekaart in zijn werk.⁴⁸ Naar hun loyaliteit is het echter gissen. Hier werden de makelaars niet, zoals Lenoir deed in zijn prosopografische studie voor de voorgaande periode, zonder verpinken bij de *poortery* gerekend. Zij konden evengoed de belangen van het negende lid van de stad verdedigen onder invloed van hun persoonlijk belang. Deze met de dubbele status werden hier dus apart verwerkt.

Dat de textielambachten een overwicht bleven behouden, staat buiten kijf. Maar hoe zat het met de verdeling van de zetels tussen de textielambachten? We hebben al gezien dat de eerste wevers maar opduiken in de uitzonderlijke vernieuwing van de stadsmagistraat van 18 november 1359 in het licht van interstedelijke strijd. In figuur 5 staat het aandeel van elk van de vier textielambachten doorheen deze

⁴⁸ Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 402.

periode. De wevers halen met een aandeel van 34% doorheen deze jaren toch nog de overhand op de andere textielambachten, ondanks hun verloren positie in de eerste jaren van deze periode. Daarna volgen de scheerders met 26% van de zetels, de volders met 21% en de ververs met het minste aandeel, 19%. Tussen de vier textielambachten was er alleszins minder conflict dan in het naburige Gent, waar de volders en wevers in deze periode tegenover elkaar stonden. In Brugge spanden ze in de meeste gevallen samen tegen andere ambachten.

FIGUUR 5: VERDELING ZETELS ONDER DE TEXTIELAMBACHTEN, 1359-1363

Deze woelige periode met zijn twee uitzonderlijke vernieuwingen heeft zonder twijfel zijn stempel gedrukt op de stadsmagistraat. Deze vernieuwingen zijn er gekomen om de rust te bewaren in de stad na bloedige conflictsituaties in de stad. Niettegenstaande bleef het aandeel van de ambachten hierin wel behoorlijk stabiel. In vergelijkend kader zal hier dieper op ingegaan worden in 3.5. Waarom werd er dan opgeroepen om in opstand te komen? Waarschijnlijk gebeurde dit onder leiding van de volders en wevers, die deels hun politieke zeggenschap hadden verloren na de tumultueuze Artevelde-periode. Het hoge nieuwkomerscoëfficiënt in de stadsmagistraat tijdens de uitzonderlijke vernieuwingen zouden er op wijzen dat het onder andere ging over de vertegenwoordiging van de verschillende geledingen van de stadsbevolking op het hoogste stedelijke politieke niveau. Indicaties in de stadsrekeningen wijzen er op dat ook het financiële plaatje een rol heeft gespeeld. De controle van deze rekeningen werd opeens nauw gevolgd door verschillende instanties, die elke sociale groep van de stad moest vertegenwoordigen. Het beeld dat deze opstand daarnaast ook het gevolg was van eerder financieel wanbeleid dringt zich dus op.

3.2. 1363-1370: EEN STABIELE PERIODE?

3.2.1. 1363-1365: HET BEGIN VAN HET REGISTER DER WETSVERNIEUWINGEN

Het kan geen toeval zijn dat een jaar na de terugkeer van de rust na de onrustige periode van 1359-61 er voor het eerst in de bronnen gedocumenteerde wetsvernieuwingen terug te vinden vallen in de vorm van het Register der Wetsvernieuwingen.⁴⁹ Deze registers werden bijgehouden als bijkomende waarborg voor het naleven van de regels en akkoorden die werden opgesteld tussen de verschillende ambachten en de poorters betreffende hun vertegenwoordiging in de stedelijke politieke instituties. Men kon zo ook de ambachtsbesturen en de samenstelling van verschillende andere stedelijke instellingen, zoals de waarmerkings- en toezichtcommissies, controleren. Vanaf dan werden ook de hoofdmannen van alle zestendelen systematisch genoteerd. Waarom precies dat jaar gekozen werd als beginpunt van deze documenten kunnen we niet afleiden uit de bronnen. Hoogstens wordt er gewag gemaakt in de stadsrekeningen van de aankoop van perkament voor verschillende doeleinden. Ook het opstellen van het wezenboek en renteboek komt voor in dat jaar, maar over de wetsvernieuwingen wordt er geen woord gerept.⁵⁰ De stadsrekeningen van de jaren 1364-65 en 1365-66 ontbreken bovendien, waardoor ook hierin geen sporen kunnen worden teruggevonden van de beweegredenen tot het opstellen van deze registers. De eerste stadsmagistraat die neergepend werd in deze documentatieregisters (1363-1364) was als volgt samengesteld:

Schepenbank:

Oenin, Zegher [Burgemeester]
Vanden Walle, Jacob
Van Wulfsberghe, Willem
Van Aertricke, Joris
Bave, Jacob
Van Hassenede, Pieter
De Hond, Bartholomeus
Dommel, Jacob
De Backere, Engelram
Volkaerd, Ghildolf
De Smet, Jacob
Plachier, Jacob
Van Thielt, Joris

Raad:

Heldebolle, Jan [Burgemeester]
Bonin, Jan
De Machenare, Joris
Broederlam, Andries
De Rode, Jan
Van Bassevelde, Jan
Vander Moere, Gerard
Vromond, Jacob
Van Zandvoorde, Nikolaas
Van Bernem, Jacob
Van Ruslede, Jacob
Dierolf, Jacob
Vanden Berghe, Tideman

Hoofdmannen:

Tresoriers:

⁴⁹ SAB, 114: Register der Wetsvernieuwingen.

⁵⁰ SAB, 216: Stadrekeningen 1363-64, f°100v-101r en 102r. Over de wezengelden en lijf- en erfrentes: zie 3.9.1.

Sint-Jans: Vindegoet, Wouter
Sint-Jacobs: Van Bochaute, ?
Sint-Donaas: Vander Pale, Jan
Sint-Niklaas: ?
O.L.V.: Bave, Clais
Carmers: ?

Van Aertrike, Jan
Bave, Jan

In de schepenbank zetelden er dat jaar acht ambachtslui en vijf poorters, waarvan één poorter met de dubbele status. Burgemeester Zegher Oenin was zowel makelaar als poorter. In de raad zetelden vijf ambachtslieden en zes poorters. Van de poorters bezaten vier personen de dubbele status. Drie van de vier waren opnieuw makelaars en de andere een vleeshouwer. Van twee van de dertien raadsleden konden we geen beroep of sociale status terugvinden in de bronnen. Beide tesoriers waren ook poorters, net als alle hoofdmannen. De hoofdmannen werden in regel steevast uit de poorterij gehaald, dus dat levert geen verrassing op. Wel konden ze de dubbele status bezitten van poorter die lid was van een ambacht. We zullen dit college dan ook niet verder toelichten in de volgende jaren op vlak van sociale afkomst. De voornaam van de hoofdman van het Sint-Jacobs zestendeel was niet meer leesbaar maar hebben we toegeschreven aan Willem van Bochout. De volledige namen van de hoofdmannen van het Sint-Niklaas en Carmers zestendeel zijn eveneens onleesbaar in de bronnen.

In de schepenbank keerden ten opzichte van vorig jaar vijf personen terug die het vorige jaar ook in de stadsmagistraat zetelden. Van deze vijf personen waren er vier die het jaar ervoor raadslid waren en één persoon die het tesorierambt bekleedde. In de raad keerden zeven personen terug die in het vorige ambtsjaar in de magistraat een zitje hadden. Dit waren allen schepenen in dat jaar. Één van de twee tesoriers kwam eveneens uit de stadsmagistraat van het jaar voordien. Voor dit jaar tellen we het college van de hoofdmannen niet mee, aangezien we hierover voor het ambtsjaar 1362-1363 geen informatie beschikken. In totaal komt het neer op 13 nieuwkomers voor 28 ambten ten opzichte van het vorige schepenjaar.⁵¹

Voor het volgende werkjaar (1364-65) zag de stadsmagistraat er als volgt uit:

Schepenbank:

Bonin Jan [Burgemeester]
Van Artrike, Jan
Rynvisch, Filips
Van Biervliet, Christiaan
De Roode, Jan
Van Ypre, Jan
Van Bassevelde, Jan

Raad:

Honin Zegher [Burgemeester]
Vanden Walle, Jacob
Van Wulfsberghe, Willem
De Marscalc, Boudewijn
Van Bochout, Willem
Van Assenede, Pieter
Dommel, Jacob

---

⁵¹ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,46.

Vander Moere, Gerard
Florens, Zeger
Van Zantvoorde, Nikolaas
Van Berneem, Jacob
Van Thoroud, Jacob
Vanden Berghe, Tideman

Cant, Jan
Folcard, Gildolf
Van Risele, Jan
Plachier, Jacob
De Vos, Jan
De Maets, Baselis

Hoofdmannen:

Sint-Jans: Vindegoed, Wouter
Sint-Jacobs: De Wale, Jan
Sint-Donaas: Vander Pale, Jan
Sint-Niklaas: Van Artrike, Symoen
O.L.V.: Bave, Clais
Carmers: Van Artrike, Joris

Tresoriers:

De Vos, Boudewijn
Bave, Jacob

We zien dezelfde verhoudingen van sociale achtergronden terugkomen, maar dan in de andere instelling. Nu heeft de schepenbank een verhouding van vijf ambachtslui tegenover zes poorters (en twee personen waarvan hun afkomst onbekend bleef) en de raad een verhouding van acht ambachtslui tegenover vijf poorters. In de schepenbank zijn er van de zes poorters drie met een dubbele status, in de raad één van de vijf. Al degene met de dubbele status kwamen opnieuw uit het makelaarsmilieu. Wat bovendien opviel is de wisselwerking tussen de raad en de schepenbank, en in mindere mate met de andere instellingen van het tresorierschap en het college der hoofdmannen. Zeven van de dertien schepenen zetelden het jaar ervoor in de raad, net als zeven raadsleden die toen in de schepenbank zetelden. Schepen Jan van Artrike was het jaar voordien tresorier en raadslid Willem van Bochout was hoofdman van het Sint-Jacobs zestendeel. Ook tresorier Jacob Bave was een jaar geleden schepen. Van de hoofdmannen zijn er drie op hun post gebleven en Joris Van Artrike werd hoofdman van het Carmers zestendeel na een jaar in de schepenbank te zetelen. We zien dus een grote wisselwerking tussen de verschillende instellingen van de stadsmagistraat, waarschijnlijk om in roulatie te blijven op het hoogste politieke niveau en toch de regel van de *wepelgank* te vermijden zoals al vermeld is geweest. Van de 34 ambten waren er dus 21 personen die het vorige jaar eveneens in de stadsmagistraat zetelden.⁵²

Als we nu de twee jaren samen bekijken op vlak van sociale verdeling binnen de schepenbank en de raad (de tresoriers en hoofdmannen komen steeds uit de poortertij) zien we een verhouding van 13 poorters tegenover 26 ambachtslieden en 9 personen met de dubbele status van poorter en *ambochter*. Zeven daarvan zijn terug te brengen tot de makelaars en twee ambten behoorden tot Jan van Bassevelde, die vleeshouwer was. Welke belangen zij verdedigden kunnen we moeilijk achterhalen door middel van de

---

⁵² Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,38.

prosopografische methode. Er is alleszins wel al een stabielere tendens op te merken in vergelijking met de woelige jaren van 1359-1361.

3.2.2. 1365-1370

In de rustigere jaren van de 14^e eeuw is er niet veel informatie beschikbaar over de stedelijke politiek van Brugge. Er werd namelijk enkel over verhaald wanneer er disputen opdoken die resulteerden in een open strijd. Ook de stadsrekeningen van de jaren 1364-65 en 1365-66 ontbreken, waardoor we geen extra informatie over die jaren kan ontleden worden uit die primaire bronnenreeks. We kunnen de wisselwerking en het opduiken van bepaalde personen in de stadsmagistraat niet linken aan een bepaalde gebeurtenis uit datzelfde of het vorige jaar, dus bespreken we verder enkel de samenstelling ervan en de verhoudingen tussen de sociale achtergronden. In hoofdstuk 3.5. en 3.6. zal dit exhaustiever uit de doeken worden gedaan, dus beperken we ons hier tot het overlopen van de magistraten uit deze ambtsjaren.

De leden van de stadsmagistraat van het jaar 1365-1366 waren:

Schepenbank:

De Vos, Lamsin [Burgemeester]
Vanden Walle, Jacob
Van Aertrike, Joris
Van Bochoute, Willem
Vindegoed, Wouter
De Hond, Bartholomeus
Vanden Bussche, Thomas
Cant, Jan
Volkaerd, Ghildolf
Van Risele, Jan
Plachier, Jacob
De Vos, Jan
De Scotelaere, Pieter

Raad:

Rynvisch, Filips [Burgemeester]
De Wale, Jan
Bave, Nikolaas
Bonin, Jan (fs. Lambrechts)
Mommaerd, Jacob
Harinc, Wouter
Vanden Moere, Gerard
Vanden Horne, Jan
Van Berneem, Jacob
Van Ruslede, Jacob
Van Zantvorde, Nikolaas
Vanden Moere, Vincent
Visole, Joris

Hoofdmannen:

Sint-Jans: Walkier, Jan
Sint-Jacobs: De Machenare, Jan
Sint-Donaas: Bonin, Jan
Sint-Niklaas: Van Aertrike, Symoen
O.L.V.: De Reepere, Pieter
Carmers: Bave, Jan

Tresoriers:

Van Aertrike, Jan
Bave, Jacob

Voor de schepenbank hebben we een totaal van vier poorter teruggevonden tegenover negen ambachtsleden. Voor het eerst is een wever als burgemeester verkozen (Lamsin de Vos), al kan het zijn dat hij tevens poorter was, maar hier hebben we geen uitsluitend bewijs van teruggevonden. De raad kende een verhouding van acht ambachtslui tegenover vier poorters, met burgemeester Filips Rynvisch die de dubbele status bezat van poorter en makelaar. Één persoon die zetelde in de raad zijn sociale achtergrond blijft ongekend (Nikolaas Van Zantvorde). Beide tesoriers zijn eveneens poorters, net als alle hoofdmannen. We zien voor het eerst het duidelijk opduiken van de 4-9 regel. Ook de plaatsen binnen de schepenbank en raad lijken van belang zijn geweest, aangezien de plaatsen 1 tot 4/5 meestal weggelegd is voor de *poortery* terwijl de rest voor de ambachten is gereserveerd, in volgorde van belangrijkheid.

Ten opzichte van het vorige jaar keren negen personen uit de stadsmagistraat terug naar de schepenbank, waarvan zeven uit de raad en twee uit het college der hoofdmannen. In de raad keren er vijf personen terug, vier uit de schepenbank van het jaar ervoor en één uit de hoofdmannen. In dat college zijn er twee personen die we het jaar voordien eveneens in de stadsmagistraat terugvonden. Symoen Van Aertrike bleef aan als hoofdmann van het Sint-Niklaas zestendeel en Jan Bonin kwam uit de schepenbank. Tresorier Jacob Bave bleef eveneens op zijn plaats en Jan Van Aertrike kwam over van de schepenbank. Dit kwam neer op een terugkeer van 18 personen op een totaal van 34 ambten.⁵³

De stadsmagistraat van het ambtsjaar 1366-1367 zag er als volgt uit:

<u>Schepenbank:</u>	<u>Raad:</u>
Rynvisch Filips [Burgemeester]	De Vos, Lamsin [Burgemeester]
Bonin, Jan (fs. Jans)	Vanden Walle, Jacob (fs. Wouters)
Machenare, Joris	Van Aertrike, Joris
Bonin, Jan (fs. Lambrecht)	Bochout, Willem
De Rode, Jan	Vindegoet, Wouter
Van Ypre, Jan	Van Bassevelde, Jan
Dommel, Jacob	Van Daverloe, Jacob
Vanden Moere, Gerard	Volkaerd, Ghildolf
Floreins, Zeger	Van Risele, Jan
Van Zantvorde, Nikolaas	Vander Porte, Gillis
Scuwinc, Paulus	De Vos, Jan
Van Ruslede, Jacob	De Maets, Baselis
Oenin, Zeger	Vanden Berghe, Tideman

<u>Hoofdmannen:</u>	<u>Tesoriers:</u>
Sint-Jans: Walkier, Jan	Van Aertrike, Jan

---

⁵³ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,47.

Sint-Jacobs: De Machenare, Jan
Sint-Donaas: Van den Hecke, Willem
Sint-Niklaas: Van Aertrike, Symoen
O.L.V.: Van den Eede, Jacob
Carmers: De Marscalc, Boudin

Bave, Jacob

De schepenbank had dat jaar een overwicht van zeven ambachtsleden tegenover vijf poorters. Van die vijf poorters hadden drie personen de dubbele status, andermaal allen makelaars. Nikolaas Van Zantvorde zijn sociale achtergrond blijft ongekend. In de raad was er *idem dito* een overwicht van de ambachtsleden, ditmaal zeven tegenover zes poorters. Van de zes poorters waren er twee met de dubbele status, één makelaar en één vleeshouwer. De tesoriers en hoofdmannen waren allen poorters, zoals de regel dat voorschreef. In de schepenbank keerden vijf raadsleden en een hoofdman van het jaar 1365-66 terug. In de raad waren dit acht personen die het jaar ervoor in de schepenbank zetelden, waaronder Lamsin de Vos, die als wever opnieuw het burgemeestersambt waarnam, dit keer in de raad. Beide tesoriers bleven op post, net als drie van de zes hoofdmannen. In totaal komt dit dus neer op 19 personen die in de stadsmagistraat bleven in vergelijking met het jaar ervoor, hetzij in een andere instelling.⁵⁴

De volgende namen vormden de stadsmagistraat van 1367-1368:

Schepenbank:

Vanden Berghe, Tideman [Burgemeester]
Vanden Walle, Jacob (fs. Wouters)
Van Artrike, Simon
Bave, Jacob
Van Bochout, Willem
Van Hassnede, Pieter
Vanden Peereboeme, Willem
Wittekele, Wouter
Daverloe, Jacobus
Van Theimseke, Nikolaas
Van Risele, Jan
Van Mourkerke, Hugo
Van Thielt, Joris

Raad:

Bonin, Jan (fs. Jans) [Burgemeester]
De Machenare, Joris
Bonin, Jan (fs. Lambrecht)
De Marshcalc, Boudewijn
De Rode, Jan
Priem, Piter
Scufel, Willem
Van Viven, Jan
Scardau, Pieter
Van Berneem, Jacob
Van Roeslaer, Jacob
Van Ruslede, Jacob
Oenin, Zeger

Hoofdmannen:

Sint-Jans: Walkier, Jan

Tesoriers:

Rynvisch, Filips

---

⁵⁴ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,44.

Sint-Jacobs: De Machenare, Jan
Sint-Donaas: Hooft, Jan (fs. Gillis)
Sint-Niklaas: Broederslam, Andries
O.L.V.: Van den Eede, Jacob
Carmers: Van Aertrike, Joris

Van Aertrike, Jan

De schepenbank bleef een overwicht behouden van ambachtsleden. Ditmaal waren het acht ambachters tegenover vijf poorters, waarvan één poorter de dubbele status bezat (opnieuw interferentie met het ambacht van de makelaars). De raad kende een verhouding van zes ambachtsleden tegenover vijf poorters, waarvan er twee poorters ook als ambachtslui ingeschreven stonden, beiden als makelaar. Qua nieuwkomers in de stadsmagistraat tegenover het vorige ambtsjaar tellen we in de schepenbank zes stuks, net als in de raad. In het college der hoofdmannen bleven er drie op hun post en beide tresoriers zetelden ook het jaar ervoor in de stadsmagistraat. 15 Personen in de stadsmagistraat van 1367-68 kunnen we bijgevolg niet terugvinden in de magistraat van het vorige jaar.⁵⁵

Voor de stadsmagistraat van het ambtsjaar 1368-1369 komen we bij de volgende samenstelling:

Schepenbank:

Bonin, Jan (fs. Lambrecht) [Burgemeester]
Goederic, Everaard
Van Aertrike, Joris
Bave, Jan
De Rode, Jan
De Hond, Bartholomeus
Dommel, Jacob
Vander Moere, Gerard
Floreins, Zeger
Van Zantvorde, Nikolaas
Van Bernem, Jacob
Van Ruslede, Jacob
Oenin, Zeger

Raad:

Rynvisch, Filips [Burgemeester]
Vanden Walle, Jacob (fs. Wouters)
Van Bochoute, Willem
Vindegod, Wouter
Van Hassnede, Pieter
Vanden Bussche, Thomas
Cant, Jan
Hauwe, Jan
Van Risele, Jan
Goetkint, Jacob
Vander Porte, Gillis
Hoste, Nikilaas
De Maets, Baselis

Hoofdmannen:

Sint-Jans: Walkier, Jan
Sint-Jacobs: De Wale, Jan
Sint-Donaas: Bonin, Jan (fs. Jans fs. Wouters)
Sint-Niklaas: Broederslam, Andries

Tresoriers:

Van Aertrike, Jan
Bave, Jacob

---

⁵⁵ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,44.

O.L.V.: Van den Eede, Jacob
Carmers: De Marscalc, Boudin

De sociale verhoudingen in de schepenbank vertaalden zich in een overzicht van zeven ambachtsleden tegenover vijf poorters. Van die vijf poorters waren er twee die de dubbele status bezaten, opnieuw beiden makelaar. De sociale achtergrond van één persoon bleef onbekend. In de raad was de verhouding negen ambachtsleden tegenover vier poorters, met één poorter die bovendien bij de makelaars ingeschreven stond. Beide tesoriers waren evenzo lid van de *poortery*. In de schepenbank kwamen vijf personen terug die het jaar voordien in de raad zetelden en één persoon die toen als hoofdman in de magistraat zat. In de raad zien we vier schepenen van het voorgaande jaar terugkomen, net als één tesorier. In het college der hoofdmannen bleven opnieuw drie personen aangesteld over hetzelfde zestendeel. Beide tesoriers kunnen we eveneens terugvinden in de magistraat van het jaar ervoor. Dit komt neer op een totaal van 16 personen die terugkeren in de stadsmagistraat in vergelijking met het jaar voordien.⁵⁶ In dit jaar werd Vlaanderen – net als Artesië, Brabant, Holland en Zeeland – opnieuw getroffen door een zware opflakking van de pest.⁵⁷

In het ambtsjaar 1369-1370 zag de stadsmagistraat er als volgt uit:

Schepenbank:

Rynvisch, Filips [Burgemeester]
Vanden Walle, Jacob
Bave, Jacob
Van Bochout, Willem
Van Biervliet, Christiaan
Maes, Willem
Van Ypre, Jan
Van Bassevelde, Jan
De Bakere, Engelram
Volkaerd, Gildolf
Van Risele, Jan
Van Thielt, Joris
Van Mourkerke, Hugo

Raad:

Bonin, Jan (fs. Jans) [Burgemeester]
Van Aertrike, Joris
Goederic, Everaard
Van Thoroud, Jacob
De Rode, Jan
Wittekele, Wouter
Vanden Moere, Gerard
Van Zantvorde, Nikolaas
Van Viven, Jan
Van Bernem, Jacob
Van Ruslede, Jacob
Van Roeslare, Jacob
Oenin, Zeger

Hoofdmannen:

Sint-Jans: Walkier, Jan
Sint-Jacobs: De Wale, Jan

Tesoriers:

Van Aertrike, Jan
Bonin, Jan (fs. Lambrecht)

---

⁵⁶ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,53.

⁵⁷ Lambin en Van Dixmude, *Dits de cronike*, p. 249.

Sint-Donaas: Goederic, Bernard
Sint-Niklaas: De Marscalc, Boudin
O.L.V.: Van den Eede, Jacob
Carmers: Metten eye, Jacob (ser)

In de schepenbank zetelden er dat jaar zeven ambachtsleden tegenover vijf poorters. Van de vijf poorters waren er twee met de dubbele status, één als makelaar en één als vleeshouwer. Van een enkeling bleef de sociale achtergrond ongekend (Christiaan Van Biervliet). Dezelfde samenstelling van sociale achtergronden vinden we terug in de raad, met het enige verschil dat de twee personen met de dubbele status beiden tot het ambacht van de makelaars konden getraceerd worden. Hierin bleef de sociale achtergrond van één persoon onbekend, wederom van Nikolaas van Zantvorde. De rest van de colleges waren allen poorters. In de schepenbank waren er acht nieuwkomers van de dertien ten opzichte van de stadsmagistraat van het jaar ervoor. In de raad waren dit vijf nieuwkomers. In het college van de hoofdmannen bleven drie personen op hun post voor hetzelfde zestendeel, een vierde (Boudin de Marscalc) transfereerde van het Carmers zestendeel naar deze van Sint-Niklaas. Jacob Metteneye, hoofdman van het Carmers zestendeel voor dit jaar, maakt bovendien zijn terugkeer in de stadsmagistraat sinds het ambtsjaar 1362-1363. In tussentijd had hij wel drie maal het ambt van deken van de deelmannen van het Carmers zestendeel bekleed en éénmaal gewoon deelman van dezelfde stadssectie.⁵⁸ Beide tesoriers zetelden ook het jaar ervoor in de stadsmagistraat.⁵⁹

In juni van het ambtsjaar 1369-1370 huwde de dochter van de Vlaamse graaf, Margaretha van Vlaanderen, met de Bourgondische hertog Filips de Stoute.⁶⁰ Dit huwelijk werd gesloten in Gent en we hebben in de stadsrekeningen indicatie gevonden van de zending van een aantal leden van de Brugse stadsmagistraat om dit gebeuren bij te wonen.⁶¹ Jacob van Bernem, Willem Van Bochout, Jan Bonin (fs. Jans), Everaard Goederic, Jan Van Risele, Jan De Rode en Gildolf Volkaerd werden naar dit huwelijk gestuurd als vertegenwoordigers van Brugge (zowel van de *poorterij* als van de ambachten). Zij bezaten in die periode dus een zeer hoog aanzien in de stad.

3.2.3. 1363-1370: CONCLUSIE

Om de periode 1363-1370 even breder onder de loep te nemen zijn ook voor deze periode de nieuwkomerscoëfficiënten van elke wetsvernieuwing grafisch verwerkt om een beter beeld te krijgen van de wisseling van personen tussen de verschillende instellingen.

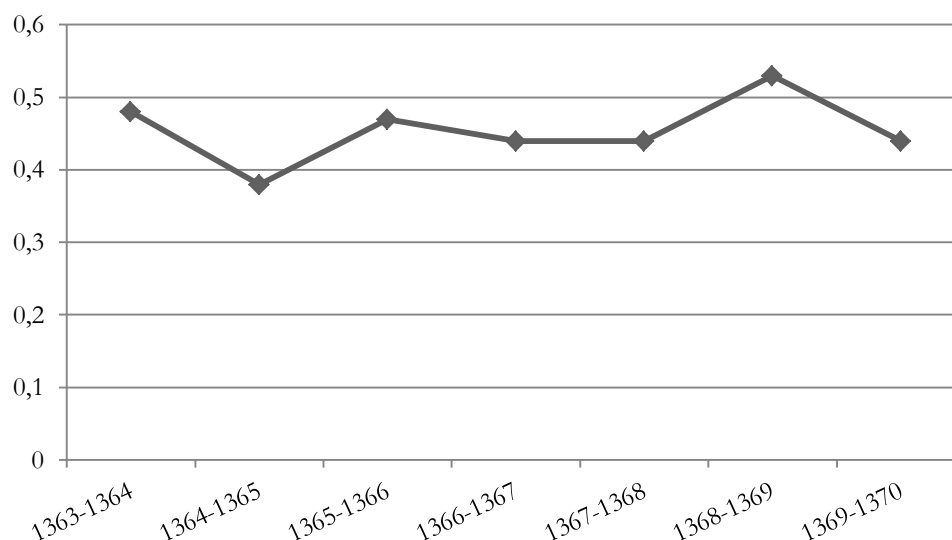
⁵⁸ Zie bijgevoegde namenlijst, p. 142.

⁵⁹ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,44.

⁶⁰ Lambin & Van Dixmude, *Dits de cronike*, p. 249.

⁶¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°68r-71r.

FIGUUR 6: HET NIEUWKOMERSCOËFFICIËNT VAN DE BRUGSE STADSMAGISTRAAT, 1363-1370

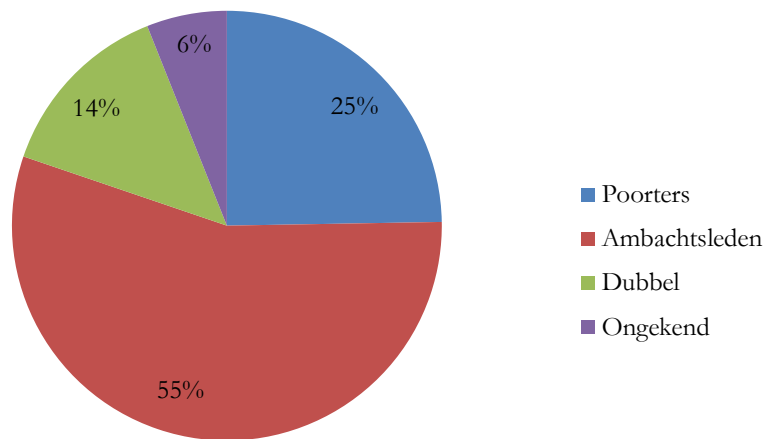
Nieuwkomers worden, zoals al gezegd voor de vorige periode, gezien als personen die het jaar ervoor niet in de stadsmagistraat – de schepenbank, raad, tesoriers en college der hoofdmannen – zetelden. Het kan dus opnieuw zijn dat zij eventuele tussenjaren opvulden met ambten in de lagere stedelijke instellingen, zoals het college van de deelmannen, de waarmerkings- en toezichtcommissies of in hun ambachtsbesturen. We zien in figuur 6 dat het aantal nieuwkomers in de Brugse stadsmagistraat doorheen deze vijf jaar behoorlijk stabiel blijft, zeker in vergelijking met de vorige periode. In 1364-1365 zien we een klein dalletje in deze coëfficiënt. Een verklaring hiervoor hebben we niet, maar misschien valt het te relateren aan de gewenste stabiliteit na de introductie van de wetsvernieuwingen. Een kleine piek valt wel op in het ambtsjaar 1368-1369. Was dit in verband te brengen met de opflakkering van de pestepidemie? Van bijna alle andere magistraten die het jaar ervoor in de magistraat zetelden vinden we nog informatie terug in de bronnen na 1369. Enkel van raadslid Willem Scufel was dit zijn laatste (en ook zijn enigste) ambtsjaar in de Brugse stadsmagistraat. Er is dus geen bewijs dat deze piek iets met deze pestgolf te maken had. Het blijft wel opvallend dat deze (kleine) piek samenvalt met de tijdelijke terugkeer van deze epidemie.

Op het vlak van de verdeling van de ambten in de schepenbank en de raad op sociaal vlak tussen de *poorterie* en de ambachtsleden in de periode 1363-1370, na de introductie van de Registers der Wetsvernieuwingen, zien we een duidelijk overwicht van de ambachtsleden. Het feit dat we tesoriers en hoofdmannen hier niet in meetellen is andermaal omdat deze ambten voor 100% bezet werden door poorters. Figuur 7 toont de precieze verhouding in de schepenbank en raad, weergegeven in percentages. In absolute cijfers zetelden er doorheen deze zeven ambtsjaren 45 ‘zuivere’ poorters in deze twee instellingen tegenover 101 ambachtsleden. Het aandeel van de ambachten lag in deze periode zo’n 10% hoger dan in de voorgaande periode. 25 ambten werden bekleed door personen met de dubbele status en

11 keer bleef de sociale achtergrond van de persoon onbekend. Meer dan de helft van de ambten binnen deze instellingen ging dus naar vertegenwoordigers van ambachtsleden.

FIGUUR 7: SOCIALE VERHOUDINGEN IN DE BRUGSE SCHEPENBANK EN RAAD, 1363-1370

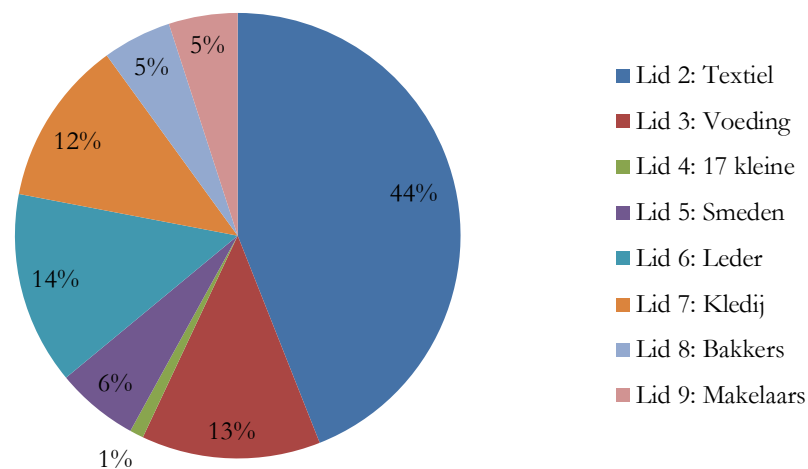
Wanneer het college van de hoofdmannen en de tressoriers meegeteld worden komen we op een totaal van 96 poorters tegenover 101 ambachtslieden, 30 dubbele en 11 ongekende sociale achtergronden. De ambachtslieden behielden zo nipt hun overwicht in de volledige stadsmagistraat, met zo'n 42,4% van de zitjes tegenover 40,3% voor de *poorterij*. Het blijft echter precair deze cijfers op deze manier te interpreteren, aangezien we niet kunnen weten waar de belangen lagen van elk individu die de dubbele status van poorter en ambachtslid bezat. Bovendien had geen enkel ambachtslid die geen lid van de *poorterij* was geen enkel ambt bekleed als tressorier of als hoofdman, dus hadden ze hierin geen rechtstreekse invloed.

De 96 ambten die in deze periode door de *poorterij* werden ingenomen werden verdeeld over slechts 23 poorters. Dit komt neer op 4,2 ambten per persoon, een gemiddelde dat een stuk hoger ligt dan in de voorgaande periode. De 30 ambten die bekleed werden door personen met de dubbele status van poorter en ambachtslid werd 25 keer ingevuld door iemand die was ingeschreven in het ambacht van de makelaars. Deze werden verdeeld over een totaal van 8 personen. Zij vulden doorheen deze periode elk 3,1 ambten in de stadsmagistraat. Voorts werden 4 ambten ingevuld door Jan Van Bassevelde, zowel poorter als lid van het elitaire ambacht van de vleeshouwers, en één ambt door Willem Van den Hecke, loodgieter en poorter. De interferentie van *poorterij* en makelaars zien we in deze periode dus ook flagrant opduiken, 83,3% van de ambten die ingevuld werden door personen met een dubbele status in de periode 1363-1370 werd door iemand ingevuld die zowel poorter als makelaar was. Naar hun loyauteit blijft het wederom gissen. De 101 ambten die door de vertegenwoordigers van de ambachten werden ingenomen werden verdeeld over 41 personen, wat neerkomt op zo'n 2,5 ambten per persoon. Bij de vertegenwoordigers van de ambachten was er dus opnieuw een kleinere doorstroming dan bij de leden van

de *poortertij*. De doorstroming in beide groepen lag wel lager dan in de vorige periode. Voor de periode 1363-1370 kunnen we besluiten dat er inderdaad een stabielere periode is ingegaan op het vlak van de samenstelling van de stadsmagistraat. De verdeling van de zitjes in zowel de schepenbank als in de raad lijkt hier meer volgens de regels gespreid tussen de *poortertij* en het ambachtswezen in vergelijking met de voorgaande jaren, waardoor de 4-9 verdeling nagenoeg nageleefd lijkt te worden, al wordt daar in later dieper op ingegaan.⁶² Qua doorstroming van personen die zetelden in deze instellingen scoort het ambachtswezen het best. Bij de leden van de *poortertij* werden er bijna dubbel zoveel ambten per persoon opgenomen in de periode tussen 1363 en 1370.

Om dieper in te gaan op de ambten die de ambachtsleden toegewezen kregen wordt de verhouding tussen de verschillende leden geanalyseerd, weliswaar zonder de poortertij, het eerste lid van de stedelijke bevolking. Het aandeel van de *poortertij* tegenover de ambachten werd hierboven al besproken. Ook al had de textielindustrie doorheen de tweede helft van de 14^e eeuw heel wat grond verloren in het Brugse, de textielambachten hadden nog altijd het overwicht onder de ambachten wat betreft het aandeel in de stadsmagistraat.

FIGUUR 8: VERDELING ZETELS ONDER AMBACHTEN, 1363-1370

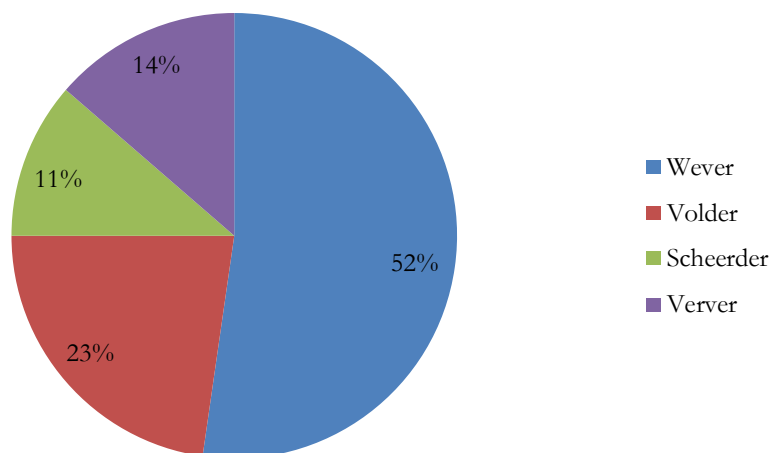
Figuur 8 toont de verdeling onder de resterende acht leden tussen 1363-1370. De textielambachten bezaten 44% van alle zetels die door vertegenwoordigers van de ambachten werden ingevuld. Hun aandeel daalde in vergelijking met de vorige periode met 5%. Na de textielambachten komen de leden van de luxueuze voedingsambachten, de lederambachten en de confectie-ambachten '*van der naelde*', met respectievelijk 14%, 13% en 12% van het aantal ambten. Net als in de jaren voordien hadden zij dus ook een grote invloed op het politieke bestuur. Het feit dat de makelaars hierin slechts 5% van de ambten invulden valt opnieuw te verklaren door de grote overlap van dit ambacht met de *poortertij*. We hebben al

⁶² Zie hoofdstuk 3.5.

aangetoond dat 83,3% van de ambten ingevuld door personen met een dubbele status bekleed werd door een makelaar die ook poorter was. Hoe zij zich gedragen hebben in de magistratuur blijft hier een raadsel.

Qua verdeling van de zitjes onder de textielambachten konden we het volgende concluderen: het weversambacht had in de periode na de weversopstand van 1359-61 hun overwicht onder de textielambachten in de stadsmagistraat volledig hersteld. In figuur 9 zien we dat ze tussen 1363 en 1370 een aandeel van 52% bezaten in het totaal aantal zitjes dat de textielambachten bezaten, terwijl dat voorheen maar 34% was. Het voldersambacht had er slechts 23% , de verwers 14% en de scheerders 11%. Het is echter al aangetoond dat de textielambachten bij interstedelijke politieke conflicten in Brugge meestal samenwerkten, ofwel tegen de andere ambachten, of tegen een coalitie van verschillende groepen met verschillende sociale achtergronden. Dit in tegenstelling tot Gent, waar de wevers veelal loodrecht tegenover de volders hebben gestaan in een open strijd. In elk geval moet in Brugge het verschil in aandeel tussen textielambachten niet worden bekeken als een heikel punt dat kon uitmonden in een conflictsituatie.

FIGUUR 9: VERDELING VAN DE ZETELS ONDER DE TEXTIELAMBACHTEN, 1363-1370

We kunnen dus concluderen dat de periode na de invoering van het register der wetsvernieuwingen er een was van stabiliteit. Het ambachtswezen bleef zijn invloed behouden in de stadsmagistraat doorheen deze jaren. De textielindustrie blijft opnieuw de grootste vertegenwoordiger hiervan, met de wevers die het belangrijkste aandeel daarin hadden.

3.3. 1370-1375: EVOLUTIE NAAR DE ‘GENTSE OPSTAND’

Voor de jaren 1370-1375 zal er ons meer gefocust worden op de tendensen die aanwezig waren in de jaren voor het uitbreken van de ‘Gentse Opstand’. Hadden de ambachten in het algemeen meer of minder invloed gekregen in de stadsmagistraat? Hadden bepaalde ambachten hierin meer invloed vergaard, ten koste andere? In dit hoofdstuk zullen deze vragen beantwoord worden.

De stadsmagistraat van het jaar 1370-1371 was als volgt samengesteld:

<u>Schepensbank:</u>	<u>Raad:</u>
Bonin, Jan [Burgemeester]	De Vos, Lamsin [Burgemeester]
Van Aertrike, Joris	Vanden Walle, Jacob
Goederic, Everaard	Bochout, Willem
Walkier, Jan	Bave, Jacob
De Rode, Jan	Minne, Diederik
Mommaerd, Jacob	Vanden Bussche, Thomas
Dommel, Jacob	De Pinkere, Jan
Vanden Moere, Gerard	Mulard, Jacob
Van Hassnede, Michiel	Van Risele, Jan
Van Zantvorde, Nikolaas	Van Poperinghen, Daniël
Van Ruslede, Jacob	Vander Porte, Gillis
Van Bernem, Jacob	De Maets, Baselis
Vanden Berghe, Tideman	Van Ruddervorde, Jan

<u>Hoofdmannen:</u>	<u>Tresoriers:</u>
Sint-Jans: Vindegoed, Wouter	Van Aertrike, Jan
Sint-Jacobs: De Muntre, Jan	Rynvisch, Filips
Sint-Donaas: Goederic, Bernard	
Sint-Niklaas: De Marscalc, Boudin	
O.L.V.: Van den Eede, Jacob	
Carmers: Metten eye, Jacob	

In de schepensbank van dat jaar zien we zeven ambachtsleden tegenover vijf poorters, waarvan twee poorters met een dubbele status. Beide personen met de dubbele status waren tevens lid van de makelaars. Van één persoon blijft de sociale achtergrond onbekend (andermaal Nikolaas Van Zantvoorde). In de raad zetelden er zeven ambachtslieden en zes poorters, waarvan er eveneens twee poorters de dubbele status hadden. Ditmaal betrof het een visverkoper, Jacob Mulard, en een smid, Daniël van Poperinghen. Laatstgenoemde zetelde in de periode 1359-1375 maar éénmalig in de stadsmagistraat. In het ambtsjaar 1378-1379 zou hij wel nog als raadslid hebben gefungeerd. Hij bekleedde tussen 1367 en 1374 ook één

keer het ambt van deken van de deelmannen van het Sint-Jacobs zestedeel en was driemaal gewoon deelman van dezelfde stadswijk. Hij was tijdens de Gentse oorlog gijzelaar te Gent en is van daaruit naar Zeeland getrokken waar hij is gestorven als vluchteling. Hij was vast en zeker een prominent figuur binnen het ambacht van de smeden. Hij fungeerde in 1368 als *vinder* en in 1371 als *deken* in het ambachtsbestuur en was in 1376 en 1377 *deken* van de Sint-Elooisgilde van de smeden.⁶³ Verder waren de tesoriers en hoofdmannen opnieuw allen poorters, waarbij twee personen eveneens te linken waren aan het ambacht van de makelaars.

In de schepenbank zien we acht personen terugkomen die het jaar ervoor eveneens in de stadsmagistraat zetelden. Dit betreft zeven personen uit de raad en één hoofdman. In de raad komen slechts vier personen terug, allen uit de schepenbank van het vorige jaar. Van de tesoriers werd de ene zijn ambt verlengd, de andere kwam uit de schepenbank. In het college der hoofdmannen werden van drie personen hun ambt verlengd. Dit kwam neer op een totaal van 17 nieuwkomers voor 34 ambten ten opzichte van het jaar ervoor.⁶⁴

De instellingen van de Brugse stadsmagistraat voor het schepenjaar 1371-1372 bestonden uit de volgende personen:

<u>Schepenbank:</u>	<u>Raad:</u>
De Vos, Lamsin [Burgemeester]	Bonin, Jan [Burgemeester]
Vanden Walle, Jacob	Van Aertrike, Joris
Van Bochout, Willem	Goederic, Everaerd
Metteneye, Jacob (fs. Jacob)	Walkier, Jan
De Visch, Jacob	De Rode, Jan
Van Aertrike, Jan	Wittekele, Wouter
Van Bassevelde, Jan	Vanden Moure, Gerard
Kant, Jan	Van Viven, Jan
Puppe, Roeland	Wandelaerd, Joris
Van Ryssele, Jan	De Koelnaere, Wouter
Bonin, Lamsin	Van Bernem, Jacob
Vanden Poorte, Gillis	De Maets, Baselis
Van Ruddervorde, Jan	Vanden Berghe, Tideman
<u>Hoofdmannen:</u>	<u>Tesoriers:</u>
Sint-Jans: Vindegoed, Wouter	Van Aertrike, Jan
Sint-Jacobs: Zwyn, Jan	Rynvisch, Filips

⁶³ Zie bijgevoegde namenlijst, pp. 161-2.

⁶⁴ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,50.

Sint-Donaas: Goederic, Bernard
Sint-Niklaas: De Marscalc, Boudin
O.L.V.: Van den Eede, Jacob
Carmers: Van Thoroud, Jacob

In de schepenbank van dat jaar behielden de ambachtsleden het overwicht tegen over de poorters met zeven tegen zes. Van de zes poorters waren er wel drie personen met de dubbele status, twee makelaars en een vleeshouwer. In de raad zetelden er zeven ambachtsleden en vijf poorters, waarvan er twee poorters eveneens aangesloten waren bij de makelaars. Van één persoon in de raad bleef de sociale achtergrond onbekend. Beide tesoriers waren opnieuw poorters, maar Filips Rynvisch eveneens makelaar. Jan Van Aertrike, de andere tesorier, zetelde dat jaar eveneens in de schepenbank, wat toch wel opmerkelijk is. Hij vervulde dat jaar dus twee ambten. In het college van de hoofdmannen was Jan Zwyn zowel visverkoper als poorter. Qua wisselwerking waren er in de schepenbank zes personen die overkwamen van de raad van het jaar voordien, één persoon van de tesoriers en één van de hoofdmannen. In de raad waren er acht personen die overkwamen van de schepenbank van het vorige jaar. Beide tesoriers bleven op hun post, net als vier van de zes hoofdmannen. Dit kwam neer op een totaal van 12 nieuwkomers tegenover 34 ambten ten opzichte van het vorige jaar.⁶⁵

In april 1371 sloot deze stadsmagistraat een akkoord met graaf Lodewijk van Male. In ruil voor een jaarlijkse rente van 1000 lb. par. zou de graaf de import van buitenlandse bieren verbieden in het graafschap Vlaanderen. Engels bier en Duits bier (“Oosterschbier”) waren hierop de uitzonderingen.⁶⁶ In mei beviel hertogin Margaretha van Male, de dochter van Lodewijk van Male en vrouw van Filips de Stoute, van een eerste zoon. Die zoon zou later als Jan zonder Vrees zijn vader opvolgen als hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen.⁶⁷ Deze heugelijke gebeurtenis vinden we eveneens terug in de Brugse stadsrekeningen. Het stadsbestuur kocht namelijk bij Joris Van Thielt (drie keer schepen in de voorgaande periode) een gouden kroes aan die als geschenk werd gegeven aan de hertogin ter gelegenheid van de geboorte. Joris van Thielt was een zilversmid die in de jaren ‘60 en ‘70 van de 14^e eeuw talloze zilveren drinkbekers en andere zilveren voorwerpen verkocht aan de stad. Die werden gebruikt als huwelijks geschenken voor hooggeplaatste personen en hun zonen of dochters. Hij bekleedde in 1366, 1368, 1370 en 1374 het ambt van *deken* van het ambacht van de zilversmeden en bezat dus een hoog aanzien. Zijn connectie met de stadsmagistraat leverde hem bijgevolg commerciële voordelen op.⁶⁸

Het ambtsjaar 1372-1373 kende de volgende stadsmagistraat:

Schepenbank:

Bonin, Jan [Burgemeester]

Raad:

De Vos, Lamsin [Burgemeester]

---

⁶⁵ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,35.

⁶⁶ ARA, Oorkonden van Vlaanderen, 1^e reeks, n° 538.

⁶⁷ Lambin & Van Dixmude, *Dits de cronike*, p. 250.

⁶⁸ Zie bijgevoegde namenlijst, p. 197-8.

Bave, Jacob
Van Thorout, Jacob (fs. Pieter)
De Muntere, Jan
Maes, Willem
Mommaerd, Jacob
Vanden Bussche, Thomas
Vanden Moere, Gerard
Van Hassnede, Michiel
Wandelaerd, Joris
Van Bernem, Jacob
Van Leffinghen, Pieter
Goederic, Everaard

Hoofdmannen:

Sint-Jans: Walkier, Jan
Sint-Jacobs: Van Bochout, Willem
Sint-Donaas: Goederic, Bernard
Sint-Niklaas: De Marscalc, Boudin
O.L.V.: Van den Eede, Jacob
Carmers: Van Aertrike, Joris

Metteneye, Jacob
De Zoutre, Nikolaas
De Brune, Guy
Van Bassevelde, Jan
De Bakere, Engelram
Volkaerd, Gildolf
De Smet, Jacob
Cokermoes, Simon
Van Mourkerke, Hugo
Van Leke, Jan (fs. Christiaan)
Danwilt, Raven
? (Ontbrekend)

Tresoriers:

Van Aertrike, Jan
Vanden Berghe, Tideman

De schepenbank telde dat jaar zeven ambachtsleden en vijf poorters. Één poorter, Everaard Goederic, bezat de dubbele status. Hij was zowel ingeschreven in het ambacht van de makelaars en bezat de status van poorter. Over één persoon hebben we geen indicatie gevonden van sociale achtergrond. In de raad zetelden er dat jaar acht ambachtsleden tegenover drie poorters. Twee van de drie waren echter personen met een dubbele achtergrond, één uit het ambacht van de makelaars en de andere was een vleeshouwer. Van één personen bleef de sociale achtergrond ongekend en het laatste raadslid ontbreekt in de bronnen, wat opmerkelijk is. Beide tresoriers waren poorters, maar één was eveneens makelaar. Vier raadsleden van het vorige schepenjaar zetelden dit jaar in de schepenbank, samen met een hoofdman van toen. In de raad zien we maar drie schepenen terugkomen. Het college der hoofdmannen was samengesteld uit zes namen die ook in de magistraat van het jaar ervoor opdoken. Drie hoofdmannen bleven op hun post, twee kwamen uit de raad en één uit de schepenbank. Ook beide tresoriers kwamen uit de vorige magistraat, de ene werd opnieuw tresorier terwijl de andere van de raad overkwam. Dit kwam neer op een totaal van 16 personen op 34 ambten die terugkeerden in de stadsmagistraat ten opzicht van het vorige jaar.⁶⁹

In 1373-1374 was volgende stadsmagistraat in functie:

---

⁶⁹ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,53.

Schepenbank:

Vanden Berghe, Tideman [Burgemeester]
 Van Aertrike, Joris
 Metteneye, Jacob
 De Visch, Jacob
 De Brune, Guy
 De Rode, Jan
 Van Ypre, Jan
 Dommel, Jacob
 De Bakere, Engelram
 Puppe, Roeland
 Van Hulsbussche, Pieter
 De Smit, Jacob
 Bonin, Lamsin

Hoofdmannen:

Sint-Jans: Vindegoed, Wouter
 Sint-Jacobs: Zwyn, Jan
 Sint-Donaas: Bonin, Jan
 Sint-Niklaas: Ruebs, Jacob
 O.L.V.: Minne, Diederick
 Carmers: Bertoen Clais

Raad:

Walkier, Jan [Burgemeester]
 Van Thoroud, Jacob
 Van Oostbuergh, Pieter
 Kaerlin, Jan
 Maes, Willem
 Wittekele, Wouter
 De Hondt, Jan
 Van Assenede, Michiel
 Vanden Spikere, Michiel
 Van Bernem, Jacob
 De Boghemakere, Jan
 Vanden Moure, Vincent
 Van Zinghene, Frans

Tresoriers:

Bave, Jacob
 Van Bochout, Willem

In de schepenbank was er een verhouding van acht ambachtsleden tegenover vier poorters en één persoon met een ongekende achtergrond. Van de vier poorters kunnen we er drie linken aan het ambacht van de makelaars. Dezelfde sociale verhouding vinden we dat jaar terug in de raad, maar de vier poorters waren allen ‘zuivere’ poorters. Beide tresoriers en alle hoofdmannen waren eveneens opnieuw poorters. Van de zes hoofdmannen waren twee personen aangesloten bij een ambacht. Het betrof een visverkoper en een scheerder. In de schepenbank kwamen vier raadsleden van het vorige jaar over, samen met een tresorier en een hoofdman. In de raad waren dit vier schepenen en een hoofdman van het vorige schepenjaar. Van de zes hoofdmannen waren er vijf nieuw ten opzichte van het voorgaande jaar, één persoon kwam over van de schepenbank. Beide tresoriers hadden het jaar ervoor wel in de stadsmagistraat gezeteld, de ene als schepen en de ander als hoofdman. In totaal komt dit neer op een nieuwkomersaantal van 20 personen op 34 ambten in vergelijking met vorig jaar.⁷⁰ Deze magistraat heeft in 1373 de goedkeuring gekregen van graaf Lodewijk van Male voor het opleggen van accijnzen in Brugge voor de

---

⁷⁰ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,59.

komende drie jaar. Deze gelden zouden moeten gebruikt geweest zijn voor het afbetalen van een rente ter waarde van 3200 lb. par. ten behoeve van de graaf.⁷¹

De voorlaatste onderzochte stadsmagistraat, deze van 1374-1375, was als volgt samengesteld:

Schepenbank:

Walkier, Jan [Burgemeester]
Van Oostbuerch, Pieter
De Marscalc, Boudewijn
De Muntere, Jan
De Vos, Lamsin
Van Aertrike, Jan (fs. Jan)
Van Bassevelde, Jan
Vanden Moere, Gerard
Van Assenede, Michiel
Wandelaer, Joris
Scuwing, Paulus
Oste, Nikolaas
Danwilt, Raven

Raad:

Vanden Berghe, Tideman [Burgemeester]
Van Aertrike, Joris
Van Lichtervelde, Rogier
Metteneye, Jacob
Vindegode, Wouter
De Rode, Jan
Dommel, Jacob
Cant, Jan
Puppe, Roeland
De Smet, Jacob
Cokermoes, Simon
Van Leke, Jan
Vander Porte, Gillis

Hoofdmannen:

Sint-Jans: Smout, Pieter
Sint-Jacobs: Zwyn, Jan
Sint-Donaas: Bonin, Jan
Sint-Niklaas: Ruebs, Jacob
O.L.V.: Minne, Diederick
Carmers: Bertoen Clais

Tresoriers:

Bave, Jacob
Bochout, Willem

Zes personen vertegenwoordigden dit jaar de ambachten in de schepenbank. Hierin zetelden eveneens zes poorters, waarvan er één persoon de dubbele status had als vleeshouwer én poorter. Van één persoon is de sociale achtergrond niet gekend. In de raad was dit een verhouding van acht ambachtsleden tegenover vijf poorters. Van de vijf poorters waren er twee terug te brengen in het ambacht van de makelaars. De tresoriers en hoofdmannen waren vanzelfsprekend allemaal poorters, maar één van de hoofdmannen was bovendien visverkoper, zoals het jaar ervoor (dezelfde Jan Zwyn). Dit jaar zetelden slechts drie personen in de schepenbank die ook het jaar ervoor in de stadsmagistraat hadden gediend. Het betrof allemaal raadsleden. In de raad zetelden echter zeven personen die het vorige jaar schepen waren en één iemand die hoofdman was. In het college der hoofdmannen bleven vijf personen aan het hoofd van

---

⁷¹ ARA, Oorkonden van Vlaanderen, 1e reeks, n° 537 bis.

hun zestendeel en ook beide tesoriers hun ambt werd verlengd. In totaal waren er dus 16 nieuwkomers in de stadsmagistraat van 1374-75.⁷²

Het ambtsjaar 1375-1376 is het laatste jaar dat in het kader van deze verhandeling onderzocht werd. De stadsmagistraat was toen op deze manier samengesteld:

<u>Schepenbank:</u>	<u>Raad:</u>
Maze, Willem [Burgemeester]	Bonine, Jan [Burgemeester]
Van Aertrike, Joris	De Muntere, Jan
Van Bochout, Willem	Van Thorout, Jacob
Metteneye, Jacob	Minne, Diederik
Van Lichtervelde, Rogier	Den Vos, Lamsin
Mommaerde, Jacob	Hareng, Wouter
Reinghers, Laurens	Vanden Moere, Gerard
Den Moer, Pieter	Van Berneem, Jacob
De Smed, Jacob	Vanden Spikere, Michiel
Volkaerde, Gildolf	Van Assenede, Michiel
De Vos, Boudewijn	Vanden Moere, Vincent
Van Moerkerke, Hugo	Dan Coolnare, Wouter
Goedericke, Everaard	Everboude, Lieven
<u>Hoofdmannen:</u>	<u>Tesoriers:</u>
Sint-Jans: Smout, Pieter	Vanden Berghe, Tideman
Sint-Jacobs: Zwyn, Jan	Baefs, Jacob
Sint-Donaas: Bonin, Jan	
Sint-Niklaas: Ruebs, Jacob	
O.L.V.: Minne, Diederic	
Carmers: Van Aertrycke, Jan	

In de schepenbank zetelden er in dat jaar zeven ambachtsleden en zes poorters. Van de zes poorters waren er drie met de dubbele status, allen afkomstig uit het makelaarsmilieu. Aan het hoofd van de schepenbank stond ene ‘Willem Maze’, een wever die later zou uitgroeien tot één van de leiders van de Brugse rebellen tijdens de ‘Gentse Opstand’.⁷³ In de raad zien we een aftekening van negen ambachtsleden tegenover vier ‘zuivere’ poorters. De tesoriers en hoofdmannen waren allen poorters, maar één tesorier had de dubbele status van poorter en makelaar en één hoofdman (opnieuw Jan Zwyn) was poorter en lid van het ambacht van de visverkopers. Jan Bonin zien we zowel terugkomen als hoofdman van het Sint-

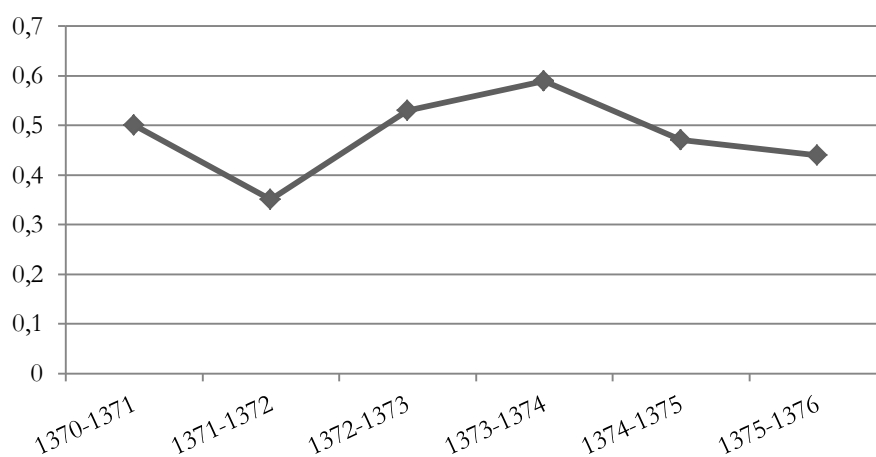
⁷² Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,47.

⁷³ De Smet, “De repressie te Brugge na Westrozebeke”, p. 89.

Donaas zestendeel en als raadslid. Er is voorkeur gegeven deze persoon als één en dezelfde persoon te zien, daar de andere Jan Bonin als zoon van ene Lambrecht werd aangeduid.⁷⁴ Ook Diederik Minne voerde dat jaar zowel het ambt van raadslid en het ambt van hoofdman uit, ditmaal van het zestendeel Onze-Lieve-Vrouw. In de schepenbank zetelden vier personen die het jaar voordien in de raad zaten en één persoon uit het tresorierambt. In de raad kwamen vier schepenen van het jaar ervoor terug, samen met twee hoofdmannen. Deze twee waren Jan Bonin en Diederik Minne, die samen met drie andere hoofdmannen ook in dit college op hun post bleven. De zesde hoofdman kwam over van de schepenbank. Van de twee tresoriers werd er van één persoon zijn ambt verlengd, de ander kwam uit de raad. Dit kwam neer op een totaal van 15 nieuwkomers in de stadsmagistraat van 1375-76 ten opzichte van het vorige ambtjaar.⁷⁵

Ook voor deze periode hebben we de evolutie van de nieuwkomerscoëfficiënt grafisch verwerkt. In figuur 10 zien we de evolutie van het aantal nieuwkomers in de stadsmagistraat tussen 1370-1375. Wel moet men opnieuw indachtig zijn met dit cijfer, aangezien dit de nieuwkomers omschrijft ten opzichte van het vorige schepenjaar. Vele magistraten bleven de lagere instellingen gebruiken om zo aan de *wepelgank* te ontsnappen, maar in het politieke milieu te blijven.

FIGUUR 10: NIEUWKOMERSCOËFFICIËNT VAN DE BRUGSE STADMAGISTRAAT, 1370-1375

In deze periode valt een duidelijk dal op te merken voor het schepenjaar 1371-1372. Toen was de nieuwkomerscoëfficiënt het laagst en was het aantal personen dat in de stadsmagistraat bleef ten opzichte van het jaar ervoor het grootst. Wat de oorzaak hiervan is, blijft hier echter onduidelijk. Het zou kunnen berusten op toeval. Verder blijft de coëfficiënt gedurende de jaren '70 van de 14^e eeuw wel behoorlijk stabiel, ongeveer op dezelfde hoogte als in de periode 1363-1370.

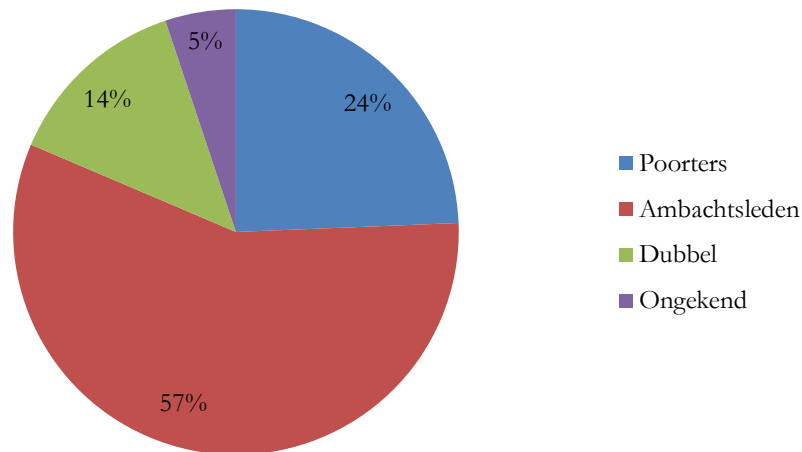
Op het vlak van sociale verhoudingen bekijken we de schepenbank en raad apart van de tresoriers en het college der hoofdmannen, zoals in de voorgaande periode. In de laatste twee genoemde instellingen

⁷⁴ Zie bijgevoegde namenlijst, p. 44 en 48.

⁷⁵ Nieuwkomerscoëfficiënt: 0,44.

was de bezettingsgraad van vertegenwoordigers van de *poorterij* namelijk 100%. Deze sociale verhoudingen in de schepenbank en raad in de periode van 1370 tot en met 1375 wordt hieronder in figuur 11 weergegeven.

FIGUUR 11: SOCIALE VERHOUDINGEN IN DE BRUGSE SCHEPENBANK EN RAAD, 1370-1375

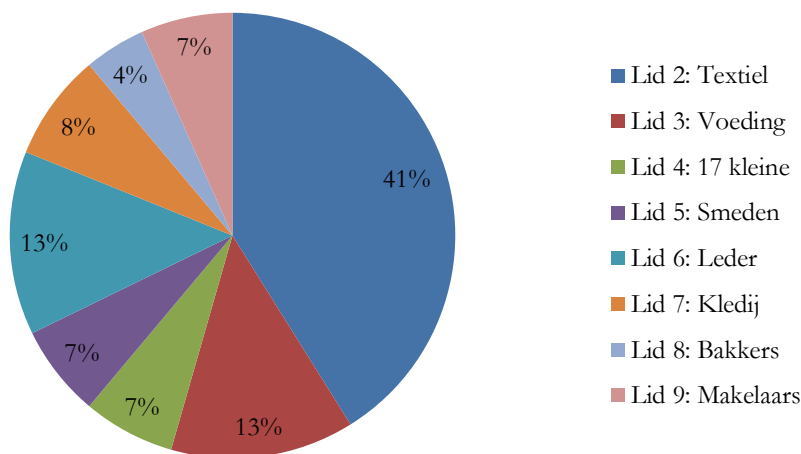
Wat als eerste opvalt is de quasi gelijkenis met de voorgaande periode. Zowel de poorters als degene met de dubbele status van poorter en ambachter bleven hetzelfde aandeel in deze twee instellingen behouden in vergelijking met de periode 1363-1370. Het aandeel van de ambachtsleden is gestegen met amper 2%, ten koste van de personen met een dubbele status en deze met een onbekende sociale achtergrond. In absolute cijfers gaat dit over een verhouding van 89 ambten voor vertegenwoordigers van de ambachtsleden, 39 voor de ‘zuivere’ poorters, 21 voor zij met een dubbele status en 8 ambten werden ingevuld door personen waarvan we hun sociale achtergrond niet konden achterhalen. Wanneer de tesorierambten en het college der hoofdmannen wel worden meegeteld komen we voor deze periode op een verhouding van 75 ambten voor ‘zuivere’ poorters, 89 voor vertegenwoordigers van de ambachtsleden, 32 voor deze met een dubbele status en 8 bleven ongekend. Dit vertaalt zich in een overwicht van 43,6% van de ambten die toegewezen werden aan de ambachtsleden en 36,8% aan de ‘zuivere’ *poorterij* in de volledige stadsmagistraat. 15,7% Van de ambten werd ingevuld door personen met de dubbele status en 3,9% van de ambten door iemand waarvan zijn sociale afkomst niet duidelijk is.

Was er dan een verschil in de doorstroming van de magistraten? De 75 ambten die door de ‘zuivere’ poorters werden ingevuld werden verdeeld over een totaal van 20 personen. Dit komt neer op 3,75 ambten per persoon. Bij de ambachtsleden waren er 40 personen die de 89 toegewezen ambten verdeelden. Per persoon vervulden zij 2,2 ambten doorheen deze periode, opnieuw bijna de helft van de deze die enkel tot de *poorterij* behoorden. De doorstroming bleef dus quasi op hetzelfde peil in vergelijking met de voorgaande periode (respectievelijk 4,2 en 2,5 ambten per persoon). Van de 32 ambten die vervuld

werden door personen met een dubbele sociale achtergrond waren dit 21 keer poorters die te linken waren aan het ambacht van de makelaars.⁷⁶ Deze 21 ambten werden ingevuld door 7 verschillende personen, die gemiddeld gezien in deze periode dus elk 3 ambten invulden in de stadsmagistraat. Dit cijfer strookt eerder met dat van de doorstroming van de *poortery* dan dat van de ambachtsleden. De andere 11 ambten werden 5 keer ingevuld door twee personen die zowel poorter als visverkoper waren. Hiervan bekleedde Jan Zwyn er 4, allen als hoofdman van het Sint-Jacobs zestendeel. Jacob Mulard was éénmalig raadslid in 1370-71, maar zou in de periode na 1375 wel nog 14 keer in de stadsmagistraat terug komen.⁷⁷ Jan Van Bassevelde, die ook in de voorgaande periode als poorter en vleeshouwer in de stadsmagistraat zetelde, bezat in deze periode 3 ambten. De poorter/scheerder Clais Bertoen zetelde tweemaal als hoofdman en Daniël van Poperinghen, die zowel poorter als smid was, slechts één keer, maar dan in de raad. Over Nikolaas van Zantvoorde, Joris Wandelaer, Guy de Brune en Frans van Zinghene hebben we geen sociale achtergrond gevonden in de bronnen, maar zij namen wel 7 ambten waar in die periode. Één raadslid in het jaar 1372-73 blijft ons eveneens onbekend. We kunnen alleszins besluiten dat deze doorstromingscijfers in de lijn liggen van de vorige periode.

Zou er dan een verschil geweest zijn in het aandeel van verschillende leden als vertegenwoordigers van ambachten in de stadsmagistraat? Net als de voorgaande periodes werd hiervoor enkel de verhoudingen tussen de leden twee tot en met negen bekeken. Het eerste lid is namelijk de *poortery*, waarvan zijn aandeel hierboven al vergeleken werd met de ambachten.

FIGUUR 12: VERDELING ZETELS ONDER AMBACHTEN, 1370-1375

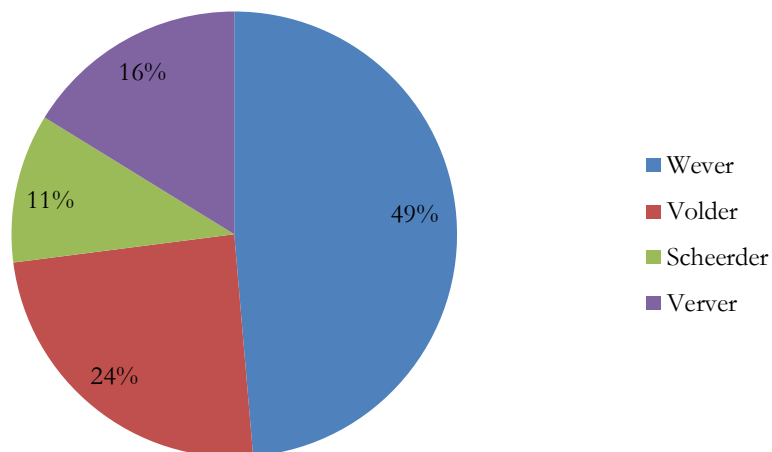
Het tweede lid, van de textielambachten, blijft de machtigste onder de vertegenwoordigers van de ambachten met 41% van de ambten in de schepensbank en de raad, te zien in figuur 12. Opnieuw volgen

⁷⁶ De poorters/makelaars hun aandeel hierin was 65,6%, wat een stuk minder is dan de voorgaande periode. Opnieuw blijft het echter gissen naar hun loyaliteit.

⁷⁷ Zie bijgevoegde namenlijst, p. 156.

de voedingsambachten, de lederambachten en de confectie-ambachten met respectievelijk een aandeel van 13%, 13% en 8%. De rest van de zetels werden nagenoeg gelijk verdeeld over de andere leden. De trend van de vorige periode werd dus doorgezet. Was er onder de textielambachten dan een verschil te merken met betrekking tot de verdeling van de ambtszetels?

FIGUUR 13: VERDELING VAN DE ZETELS ONDER DE TEXTIELAMBACHTEN, 1370-1375

We zien in figuur 13 de verdeling van de zetels van de textielambachten grafisch weergegeven. Het ambacht van de wevers verloor 3% van het aantal zetels in bezit van de textielambachten in vergelijking met de voorgaande periode, terwijl de volders en verver erop vooruitgingen met respectievelijk 1% en 2%. Deze verschillen zijn dus verwaarloosbaar. De wevers bleven hun overwicht behouden tegenover de drie andere textielambachten, maar samen stonden ze nog steeds het sterkst tegenover de andere ambachten. Met het oog op de periode van de ‘Gentse Opstand’, waarbij de conflicten van start gaan in 1379, valt er geen merkwaardigheid op te merken in verband met het aandeel van een bepaald ambacht of van het ambachtswezen in het algemeen. Deze periode blijft de trend houden die in 1363-1370 al was ingezet.

Wel zien we in de magistratuur enkele opmerkelijke personen terugkomen. Simon Cokermoes was raadslid in 1372-73 en 1374-75. Hij was één van de leiders van de Brugse rebellen tijdens de ‘Gentse Opstand’ en liep over wanneer de Gentenaren de grafelijke troepen versloegen tijdens de slag op het Beverhoutsveld. Hij deed mee aan het rebelse beleg van Oudenaarse en werd na de slag bij Westrozebeke verbannen. Hij stierf in ballingschap.⁷⁸ Willem Maes was schepen in 1372-73, raadslid in 1373-74 en zelfs burgemeester van de schepenen in het ambtsjaar 1375-76. Ook hij zou uitgroeien tot één van de leiders van de Brugse rebellen tijdens de ‘Gentse Opstand’.⁷⁹ De smid/poorter Daniël van Poperingen was in 1370-71 raadslid en vermoedelijk ook in 1378-79. Hij zou tijdens de ‘Gentse Opstand’ gijzelaar geweest zijn te Gent, vandaaruit naar Zeeland getrokken zijn, waar hij is gestorven ‘als fugitys om causen van

⁷⁸ Despars, *Cronijcke*, II, p. 47; SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°79; Van Oost, *Sociale stratificatie*, p. 136.

⁷⁹ De Smet, “De repressie te Brugge na de slag bij Westrozebeke”, p. 89.

moyten'.⁸⁰ Te slotte was er Jan Walkier, die in deze periode van vijf jaar zowel schepen, raadslid, hoofdman van het Sint-Jans zestendeel, als burgemeester van de schepenbank en van de raad geweest is. Hij was dus een belangrijk poorter van de stad, aangezien hij aan het hoofd stond van de gehele *poortერი*. Hij heeft tijdens de 'Gentse Opstand' gefungeerd als één van de rebellenleiders en ging naar diverse plaatsen met een rebellenleger als opperhoofdman.⁸¹ In deze jaren duiken dus wel meer en meer individuele gevallen op in de Brugse stadsmagistraat die tijdens de Gentse oorlog een belangrijke rol hebben gespeeld.

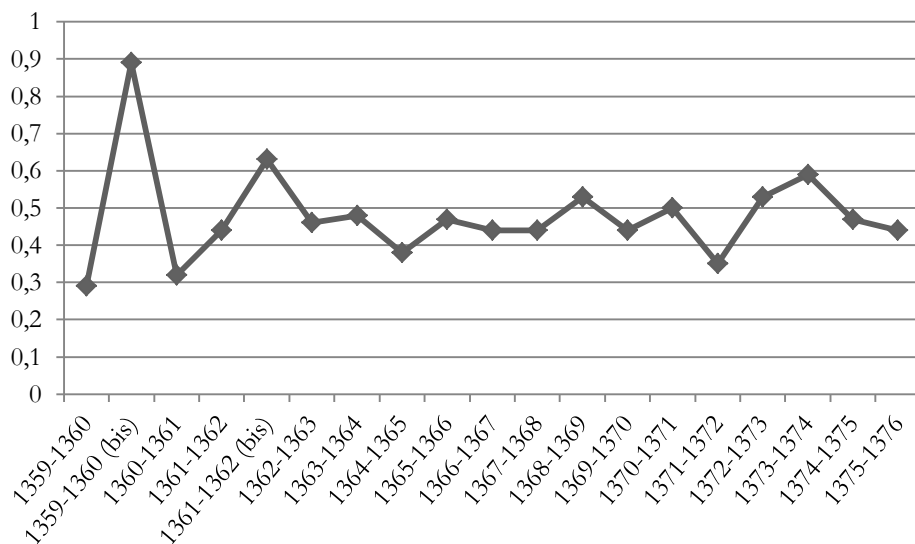
⁸⁰ De Smet, "De repressie te Brugge na de slag bij Westrozebeke", p. 99.

⁸¹ Bijgevoegde namenlijst, p. 216.

3.4. 1359-1375: EEN CONSOLIDATIE VAN DE RUST

In wat hierboven beschreven staat hebben we telkens de periodes apart geanalyseerd. In wat volgt worden de algemene trends beschreven die uit de verschillende periodes kunnen afgeleid worden. Als we nu de nieuwkomerscoëfficiënt erbij nemen voor de gehele periode die in deze verhandeling onder ogen wordt genomen zien we de evolutie naar voor komen in figuur 14. Het meest opvallende is de grote piek tijdens de weversopstand, waarbij de uitzonderlijke wetsvernieuwing van november 1359 zorgde voor een grote reorganisatie van de magistraat. Ook de uitzonderlijke wetsvernieuwing van augustus 1361, net voor de opgelegde pacificatie van de stad, liet zijn sporen na op het vlak van vernieuwing in de stadsmagistraat. Het bewijs hiervan zien we in de tweede (kleinere) piek. Voor de rest van deze periode van 16 jaar keerde de rust terug, alleszins op het vlak van wisseling in de magistraat. De coëfficiënt bleef zowat gelijk, mits een dalletje in het begin van de jaren '70. Hiervoor is er echter geen verklaring te vinden in de bronnen, waardoor dit zou kunnen berusten op toeval.

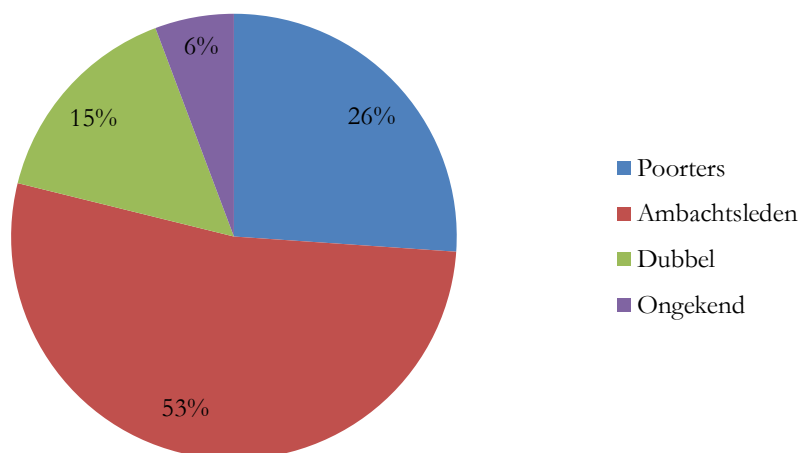
FIGUUR 14: NIEUWKOMERSCOËFFICIËNT VAN DE BRUGSE STADSMAGISTRAAT, 1359-1375

Voor een globaal overzicht van de sociale verhoudingen in deze periode moeten we figuren 3, 7 en 11 samenvoegen. Deze cijfers werden samengebracht in figuur 15, en geven dus enkel deze weer van de schepenbank en de raad. Zoals al enkele keren gezegd geweest is, werden de ambten van tesorier en hoofdman enkel ingevuld door poorters, dus is binnen deze instellingen geen vergelijking mogelijk. In het algemeen bezaten de ambachten in deze periode meer dan de helft van de ambtszetels in de schepenbank en raad. De 'zuivere' *poorterij* bezat net iets meer dan een kwart. Een aandeel van 15% was weggelegd voor personen die de dubbele status van poorter en ambachtslid bezaten en 6% werd ingevuld door personen waarvan de sociale achtergrond hier ongekend bleef.

FIGUUR 15: SOCIALE VERHOUDINGEN IN DE BRUGSE SCHEPENBANK EN RAAD, 1359-1375

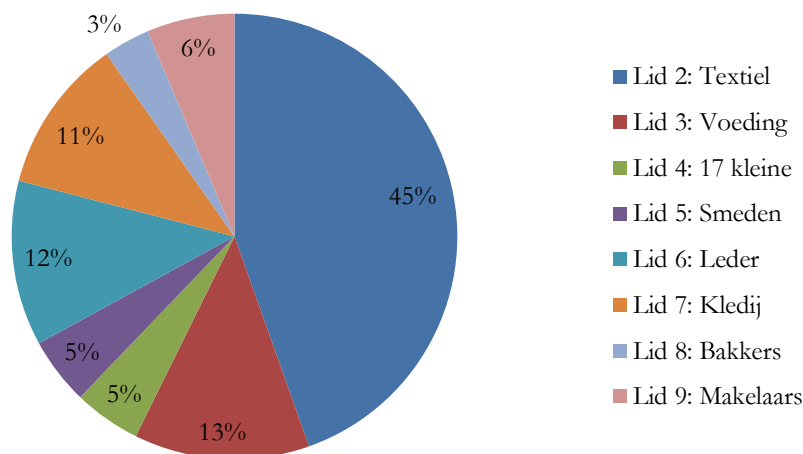
Wanneer we de ambten van tressoriers en het college der hoofdmannen er wel bij nemen komen we op een totaal van 225 ambten voor de ‘zuivere’ *poortery*, 267 voor de vertegenwoordigers van de ambachten, 97 voor poorters-ambachtsleden en 33 voor personen met een ongeken­de sociale achtergrond op een totaal van 622 ambten die te verdelen waren in de periode 1359-1375. Dit kwam neer op een aandeel van 36,2% van de *poortery* in de volledige stadsmagistraat tegenover 42,9% van de ambachten. 15,6% ging naar de dubbele en 5,3% naar de ongeken­de. De instellingen van tressoriers en hoofdmannen zorgden voor een toename van de politieke invloed voor de *poortery*. Zij hadden beide instelling stevig onder controle, maar moesten wel een overwicht van ambachtsleden dulden in de schepenvanck en de raad.

De 225 ambten van de ‘zuivere’ *poortery* werden doorheen deze ganse periode ingevuld door 38 verschillende ‘zuivere’ poorters. Per persoon bezaten zij dus gemiddeld ongeveer 5,9 ambten, een getal dat opvallend hoger ligt dan in de periodes afzonderlijk. De verklaring hiervoor is het feit dat vele poorters in alle periodes hebben gezeteld en dus op die manier dit gemiddelde omhoog trekken voor de gehele periode. De 267 zetels die ingevuld werden door de vertegenwoordigers van de ambachtsleden werden verdeeld over 81 afzonderlijke personen. Zij bezaten doorheen deze 16 jaar een gemiddelde van 3,3 ambten per persoon, bijna de helft van de zetels van de poorters die in de stadsmagistraat zetelden in die periode. Binnen de vertegenwoordigers van de ambachten was er in een aanzienlijk mindere mate sprake van monopolisering van politieke ambten en was de doorstroming veel groter. In de verkozen magistraten tussen 1359 en 1375 vinden we 21 personen terug die zowel tot de *poortery* behoorden als kunnen gelinkt worden aan een ambacht. Zij verdeelden onderling 97 zetels van de stadsmagistraat, wat neerkomt op gemiddeld 4,9 ambten per persoon. 13 van deze 21 personen (62%) kunnen zowel bestempeld worden als poorter en makelaar, waardoor we de stelling van Van den Auweele over de manifeste interferentie van makelaars en poorters kunnen bevestigen voor deze periode in de 14^e eeuw. De resterende 33 ambten,

ingevuld door personen waarvan hun afkomst ongekend bleef, werden verdeeld onder 12 verschillende personen. Zij hadden een doorstroming van 2,8 ambten per persoon. Dit cijfer is echter kunstmatig, aangezien deze personen normaliter bij een andere groep zouden moeten worden ingedeeld.

Figuur 16 geeft de politieke verhoudingen weer tussen de leden van Brugge over de hele periode 1359-1375, zonder het eerste lid, deze van de *poorterij*.

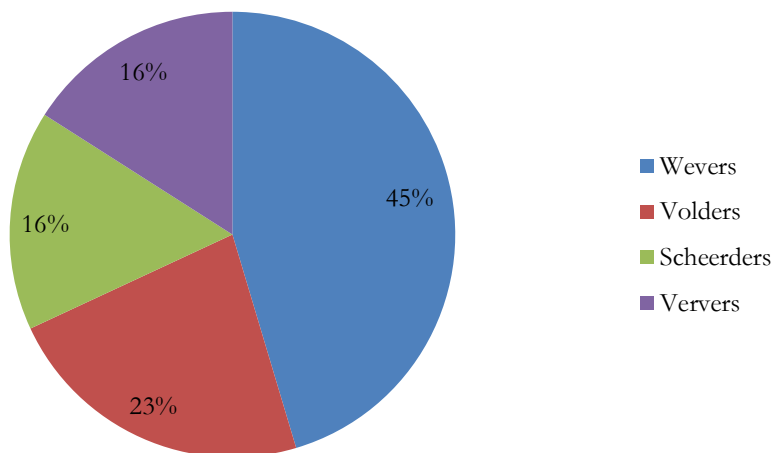
FIGUUR 16: VERDELING ZETELS ONDER AMBACHTEN, 1359-1375

Over al deze jaren hebben de textielambachten 45% van alle zetels die toebehoorden aan vertegenwoordigers van de ambachten weggekaapt. Zij bleven dus met grote voorsprong de leidende groep van ambachten binnen Brugge, ook al was de bevolking meer gediversifieerd dan deze verhouding doet uitschijnen. Dergelijk overwicht zou men verwachten in de industriestad Gent, waar 3/5^e van de bevolking in die tijd tewerkgesteld was in de textielindustrie. In Brugge floreerde de handel, waardoor er een veel diversere bevolking was. Na de textielambachten volgden de voedingsambachten, lederambachten en confectie-ambachten, die ongeveer op hetzelfde niveau zaten qua politieke inspraak. Zij bezaten respectievelijk 13%, 12% en 11% van de ambachtszetels in de stadsmagistraat. Zoals dit al gezegd werd, is dit geen verrassing, aangezien de luxenijverheden waaraan deze ambachten waren gelinkt een economische groei kenden doorheen de 14^e eeuw.

De verdeling van de zetels die de textielambachten toegewezen kregen onder de vier ambachten onderling laat ook geen verrassingen zien in globaal opzicht. Aangezien in elke periode deze verdeling ongeveer gelijk liep, is figuur 17, die de periode 1359-1375 onder de loep neemt, ongeveer gelijk aan figuren 5, 9 en 13. We zien hierin opnieuw het overwicht van de wevers, hun aandeel bedroeg over de gehele periode zo'n 45% van de zetels van alle textielambachten. Daarna kwamen de volders met 23% en de scheerders en ververs met elk 16% van deze zetels.

FIGUUR 17: VERDELING VAN DE ZETELS ONDER DE TEXTIELAMBACHTEN, 1359-1375

Opnieuw moet er aan worden herinnerd dat de tegenstelling tussen de textielambachten lang niet zo sterk was als in andere steden. In de meeste gevallen werkten zij zelfs samen. Het traditionele beeld van wevers die het meeste invloed hadden blijft wel, wat ook weerspiegeld wordt in de toewijzing van *zwuerdeken* voor het tweede lid van de Brugse bevolking aan de deken van het ambacht van de wevers. Zij waren dus ongetwijfeld het leidende ambacht van het tweede lid.

We kunnen hierna concluderen dat de stellingen van verschillende historici kunnen bevestigd worden. De periode in de jaren '60 en '70 van de 14^e eeuw waren inderdaad een stabielere periode in de Brugse politieke geschiedenis, middenin de woelige 14^e en 15^e eeuw. Het ambachtswezen bleef hierin een sterke invloed behouden, waarbij de textielambachten een leidende rol hadden. Waarschijnlijk heeft deze vertegenwoordiging de gemoederen niet doen oplaaien in deze periode.

3.5. DE NALEVING VAN DE “4-9 VERDEELSLEUTEL”

Over de 4-9 verdeelsleutel is al veel geschreven geweest. Deze regeling zou na de slag bij Kortrijk en de uitvaardiging van de keure onder toezicht van Filips van Chieti ingesteld geweest zijn. G. De Poerck heeft de uitgave van de ‘Grote Keure’ van 1304 uitvoerig bestudeerd en stelde dat de aanstelling van de schepenbank bijna volledig in handen was van de ambachtsleden.⁸² Deze keure beweert dat vanaf dan er jaarlijks in Brugge dertien schepenen en dertien raadsleden zouden verkozen worden. Volgens de overgeleverde editie van de keure uit 1304 zouden de ambachten negen leden van beide instellingen hebben mogen kiezen. Daarna kon de *poortery* van de stad per instelling acht personen aanduiden waaruit de graaf de resterende vier leden per bank kon kiezen. Deze regeling zou de sociale diversificatie en de doorstroming van het politieke personeel moeten hebben bevorderd. De inbreng van de *poortery* werd (thans op theoretisch vlak) beperkt, terwijl de ambachten een kans kregen.

Deze regeling is echter maar een theoretisch kader, een norm waaraan men zich te houden had bij het aanstellen van een nieuwe stadsmagistraat doorheen de 14^e en 15^e eeuw. Verschillende prosopografische studies van de Brugse politieke orde hebben al aangetoond dat aan deze regeling vaak verzaakt werd in het kader van sociaalpolitieke onrusten in de stad.⁸³ De tekstuele traditie van de *keure* waaruit deze regeling zou blijken blijft bovendien verwarrend en enkel een versie vanuit het standpunt van het *gemeen* is overgebleven die deze procedure beschrijft. Het is vanzelfsprekend dat dergelijke onduidelijkheden enkel kunnen opgelost worden door diepgaand prosopografisch onderzoek, waarvan deze verhandeling het sluitstuk vormt voor de 14e eeuw.⁸⁴ Daarenboven worden we bij het nagaan van deze verdeelsleutel geconfronteerd met een moeilijkheid die het indelen van de leden van de magistraat compliceert. Personen met een dubbele status van poorter en ambachter kunnen onmogelijk met zekerheid worden ingedeeld in één van de twee categorieën. Doorheen de 14e en 15e eeuw zijn er sporen van ambachtsbesturen die geleid worden door een poorter als *deken*. Dergelijke poorters konden zich dan opwerken richting de stadsmagistraat door de immatriculatie in een ambacht. Dit betrof meestal de rijke vleeshouwers en visverkopers, kapitaalkrachtige smeden en bouwondernemers en de economisch sterke textielambachten.⁸⁵ De meeste personen die een dubbele status bezaten waren zowel poorter als makelaar. Deze interferentie werd al vastgelegd door Van den Auweele en is in de voorgaande delen al aan bod gekomen. Deze personen kunnen dus zowel bij de *poortery* als bij de ambachtsleden worden ingedeeld. De prosopografische studie gaat helaas niet zo ver dat we de psychologische drijfveren van de bestudeerde individuen kunnen achterhalen. Naar hun motivatie en loyauteit als schepenen of raadslid blijft het dus gissen.

---

⁸² De Poerck, “Note critique”, pp. 139-59.

⁸³ Zie noot 5 van hoofdstuk 1.

⁸⁴ Voor de periode 1302-1328: zie Speecke, *De politieke orde*; voor de periode 1328-1361, zie: Lenoir, *De politieke verhoudingen*; en voor de periode 1375-1407, zie: Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur in Brugge*. Voor de 15^e eeuw: 1407-1436: Dumolyn, *De Brugse Opstand*; Mattheus, *Prosopografie van het Brugse stadsbestuur, 1467-1477*.

⁸⁵ Dumolyn, *De Brugse Opstand*, passim.

Niettemin hebben we hier wel getracht een beeld te schetsen van de naleving (of net niet) van deze verdeelsleutel. In de voorgaande periode werd dit onderzocht voor de Brugse schepenbank, maar M. Lenoir heeft hierin stevast de leden van het ambacht van de makelaars gelijkgesteld aan de *poortery*.⁸⁶ Er bestaat geen twijfel over dat dit eenzijdig over dezelfde kam scheren zorgt voor een vertekende synthese. In elk geval luidde zijn conclusie dat in de periode tussen 1328 en 1361 deze verdeelsleutel in de schepenbank amper gerespecteerd werd. Het is al aangehaald dat deze regeling slechts de norm was die onderhevig was aan de sociaalpolitieke situatie in de stad. Het is dus geen verrassing dat er in de periode na de Vlaamse kustopstand en tijdens de woelige Artevelde-periode hierin dan ook fluctuaties waren op vlak van de verdeling van de ambten aan zowel de *poortery* en de ambachten. In het begin van de dertiger jaren van de 14^e eeuw, net na de Vlaamse kustopstand, was het overwicht van de *poortery* in de schepenbank manifest. Slechts tijdens de ambtsjaren 1345-46, 1348-49 en 1358-59 meent Lenoir dat de 4-9 verdeling in ere gehouden werd. Het betreft twee jaren in de periode van het Artevelderegime, waarbij de volksgezinde factie de macht greep. Dat de ambachtsleden daarin meer invloed verwierven spreekt voor zich. Betreffende de periode na 1375, bestudeerd door K. Vanhaverbeke, werd er nagelaten systematisch de samenstelling van alle ambtsjaren op professioneel vlak te duiden. Hiervoor werden te weinig aanwijzingen gevonden om voor de hele periode de verdeelsleutel te onderzoeken. Niettegenstaande is er wel een steekproef uitgevoerd geweest voor de ambtsjaren 1375-76, 1386-87, 1396-97 en 1406-07.⁸⁷ Ze concludeerde dat zowel de interne verdeling onder de ‘Negen Leden’ in de vorm van Mertens zijn voorgestelde schema als de 4-9 verdeling niet werd nagevolgd. In 1375-76 werd dit nog iets beter gerespecteerd, maar na de ‘Gentse Opstand’ werd zowel de schepenbank als de raad gedomineerd door leden van de *poortery* die uit het handelsmilieu kwamen.

Voor de periode 1359-75 werden de professionele verhoudingen in de stadsmagistraat wel systematisch geanalyseerd. De gevonden gegevens die per individu gegroepeerd staan in de bijgevoegde namenlijst, werden volgens de verschillende categorieën voor de schepenbank in tabel 5 verwerkt. Bij de dubbele personen werden de ‘poorter-makelaars’ bovendien tussen de haakjes aangeduid. De personen waarvan we een dubbele status hebben teruggevonden in de bronnen werden apart genoteerd, net als degene waarvan we hun sociale of professionele achtergrond niet konden achterhalen. Besluiten dat voor een bepaald ambtsjaar de 4-9 verdeling zeker werd nageleefd kunnen we niet, door de vele gevallen van dubbele sociale status. Er is echter wel aangekaart indien de 4-9 verdeling mogelijk zou kunnen zijn. In het algemeen zou dit mogelijk geweest zijn indien het aantal van ‘zuivere’ poorters niet meer dan vier leden telde en de vertegenwoordigers van de ambachten niet meer dan negen personen. Beide categorieën konden vervolgens opgevuld worden door ofwel personen die zowel poorter als ambachter waren of door degene waarvan hun beroep ongekend bleef. Op de vijf schepenen die tussen 18 november 1359 en 2 februari 1360 werden ingesteld kan deze regel niet van toepassing zijn. Aangezien het ambtstermijn van de schepenbank van de uitzonderlijke vernieuwing van 17 november 1359 wel werd verlengd voor het

---

⁸⁶ Lenoir, *De politieke verhoudingen*, pp. 60-3.

⁸⁷ Vanhaverbeke, “De reële machtsstructuren”, pp. 18-20.

volgende jaar wordt de naleving hiervan bekeken tijdens het ambtstermijn 1360-1361. Tabel 5 geeft aan dat enkel tijdens de schepenjaren 1359-60 (vernieuwing van 2 februari 1359) en 1374-75 deze verdeling niet mogelijk zou geweest zijn. In alle andere jaren zou dit wel mogelijk geweest zijn, meestal wanneer de zitjes bij de ambachtsleden zou moeten opgevuld worden door de personen met een dubbele/ongekende status.

TABEL 5: SOCIALE CATEGORIE VAN DE SCHEPENEN EN DE “4-9 VERDELING”

Sociale categorie van de schepenen:	Poorter	Ambachts-leden	Dubbel (Po-Ma)	Onzeker/ongekend	4-9 mogelijk?
1358-1359:	2	7	4 (4)	0	✓ (✕)
1359-1360:	5	4	2 (2)	2	✕ (✕)
1359-1360 (bis):	3	7	3 (2)	0	✓ (✕)
1359-1360 (tris):	2	2	1 (0)	0	N.V.T.
1360-1361:	3	6	4 (2)	0	✓ (✕)
1361-1362:	3	7	1 (1)	2	✓ (✓)
1361-1362 (bis):	4	5	3 (2)	1	✓ (✕)
1362-1363:	4	5	3 (2)	1	✓ (✕)
1363-1364:	4	8	1 (1)	0	✓ (✕)
1364-1365:	3	5	3 (2)	2	✓ (✕)
1365-1366:	4	9	0	0	✓ (✓)
1366-1367:	2	7	3 (3)	1	✓ (✕)
1367-1368:	4	8	1 (1)	0	✓ (✕)
1368-1369:	3	7	2 (2)	1	✓ (✕)
1369-1370:	3	7	2 (1)	1	✓ (✓)
1370-1371:	3	7	2 (2)	1	✓ (✕)
1371-1372:	3	7	3 (2)	0	✓ (✕)
1372-1373:	4	7	1 (1)	1	✓ (✕)
1373-1374:	1	8	3 (3)	1	✓ (✓)
1374-1375:	5	6	1 (0)	1	✕ (✕)
1375-1376:	3	7	3 (3)	0	✓ (✕)

In de 18 bestudeerde ingestelde magistraten waarin deze verdeelsleutel mogelijk was komt het namelijk acht keer voor dat we voor de schepenbank vier ‘zuivere’ poorters kunnen terugvinden. Zeven keer waren er drie ‘zuivere’ poorters, twee keer twee en slechts éénmaal vinden we maar één ‘zuivere’ poorter terug in de schepenbank. Wanneer we echter de dubbele personen die zowel poorter als makelaar waren bij de categorie van de *poorterij* rekenen, komen we op een heel ander beeld. Dan kan er geconcludeerd worden dat deze verdeling enkel zou hebben gegolden in de ambtsjaren 1361-62 (vernieuwing van 2 februari 1361), 1365-66, 1369-70 en 1373-74. Het is echter al gesteld geweest dat de

eenzijdige veralgemening van deze personen naar de categorie van de *poortery* voor een vertekend beeld kan zorgen.

Voor het college van de raad hebben we voor de periode 1359-75 dezelfde gegevens opgesteld in tabel 6. Ook voor de raad kwamen er tussen 18 november 1359 en 2 februari 1360 enkele personen als vervanging, ditmaal drie raadsleden. Op die vernieuwing kan deze verdeelsleutel vanzelfsprekend niet toegepast worden. Bovendien hebben we voor het ambtsjaar 1361-62 enkel de burgemeester van de raad teruggevonden in de bronnen. Voor die ambtsjaren is de mogelijke 4-9 verdeling dus ook niet van toepassing. Verder is deze tabel op dezelfde manier opgebouwd als deze van de schepenbank (tabel 5).

TABEL 6: SOCIALE CATEGORIE VAN DE RAADSLEDEN EN DE “4-9 VERDELING”

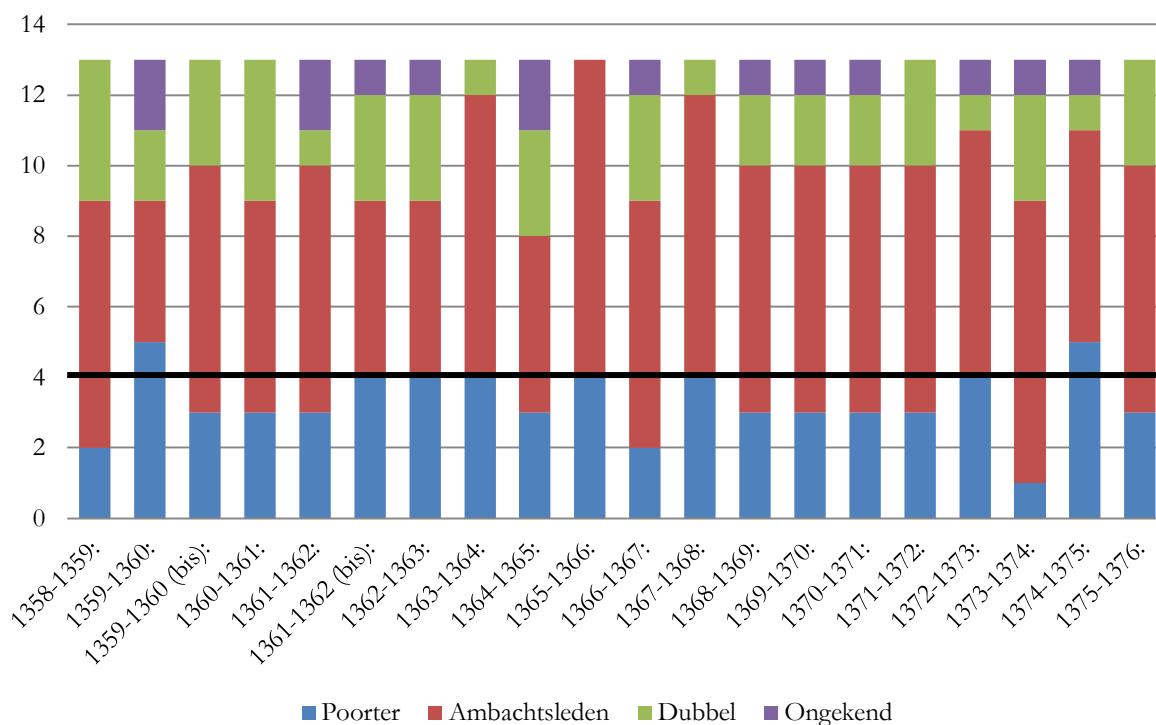
Sociale categorie van de raadsleden:	Poorter	Ambachts- leden	Dubbel (Po-Ma)	Onzeker/ ongekend	4-9 mogelijk?
1358-1359:	5	5	1 (1)	2	✕ (✕)
1359-1360:	2	7	4 (4)	0	✓ (✕)
1359-1360 (bis):	5	5	2 (1)	1	✕ (✕)
1359-1360 (tris):	0	3	0	0	N.V.T.
1360-1361:	4 (5)	8	0	1	✓ (✓)
1361-1362:	1	0	0	0	N.V.T.
1361-1362 (bis):	0	0	1 (1)	0	N.V.T.
1362-1363:	4	6	3 (2)	0	✓ (✕)
1363-1364:	2	5	4 (3)	2	✓ (✕)
1364-1365:	4	8	1 (1)	0	✓ (✕)
1365-1366:	3	8	1 (1)	1	✓ (✓)
1366-1367:	4	7	2 (1)	0	✓ (✕)
1367-1368:	3	6	2 (2)	2	✓ (✕)
1368-1369:	3	9	1 (1)	0	✓ (✓)
1369-1370:	3	7	2 (2)	1	✓ (✕)
1370-1371:	4	7	2 (0)	0	✓ (✓)
1371-1372:	4	6	2 (2)	1	✓ (✕)
1372-1373:	1	8	2 (1)	2	✓ (✓)
1373-1374:	4	8	0	1	✓ (✓)
1374-1375:	3	8	2 (2)	0	✓ (✕)
1375-1376:	4	9	0	0	✓ (✓)

Wanneer men de personen van de categorie met dubbele achtergrond zou gebruiken om de overige plaatsen bij de *poortery* en bij de vertegenwoordigers van de ambachten op te vullen zou de 4-9 regel in deze periode in grote mate gerespecteerd worden. Enkel de raad van het ambtsjaar 1358-59 en deze van de uitzonderlijke vernieuwing van 17 november 1359 zou deze regel niet gevolgd hebben, aangezien er

voor die jaren telkens vijf poorters in zetelden. De rest van deze periode zou deze verdeelsleutel wel zijn navolging gekend hebben. Er is voor de raad echter ook een bedenking gesteld in verband met de overlap van *poortery* en makelaars. In de kolom van de categorie van de dubbele personen vindt men tussen haakjes eveneens de aantallen van de personen die zowel poorter als makelaar waren. Indien men dit aantal steevast bij de *poortery* zou rekenen komen we opnieuw op een totaal ander beeld. De 4-9 verdeelsleutel zou in dat geval maar naleving hebben gekend in de ambtsjaren 1360-61, 1365-66, 1368-69, 1370-71, 1372-73, 1373-74 en 1375-76. Van de 16 mogelijke jaren schieten er maar 7 meer over.

Van zowel de schepenbank als het college van de raad zijn deze cijfers slechts speculatief, aangezien we van de personen met een dubbele sociale achtergrond niet weten welke belangen ze verdedigden. Het is onmogelijk ze zonder verpinken ofwel bij de *poortery* in te delen of bij de ambachtsleden. Hun aantallen verdelen over beide categorieën om een ideale 4-9 verdeling te verkrijgen blijft ook zeer kunstmatig en is bijgevolg niet wenselijk om hieruit vaststaande besluiten uit te leiden. Wel kan geconcludeerd worden dat de ambachten een vaststaande – alhoewel miniem fluctuerende – invloed verkregen na de woelige jaren van de weversopstand. Op figuren 18 en 19 zien we de sociale verhoudingen tussen poorters, ambachtsleden, dubbele en ongekende sociale achtergronden in respectievelijk de schepenbank en de raad. Telkens werd op de grens van 4 poorters een dikke lijn toegevoegd om een beter beeld te krijgen van de naleving van deze verdeelsleutel.

FIGUUR 18: SOCIALE VERHOUDINGEN BINNEN DE BRUGSE SCHEPENBANK, 1359-1375

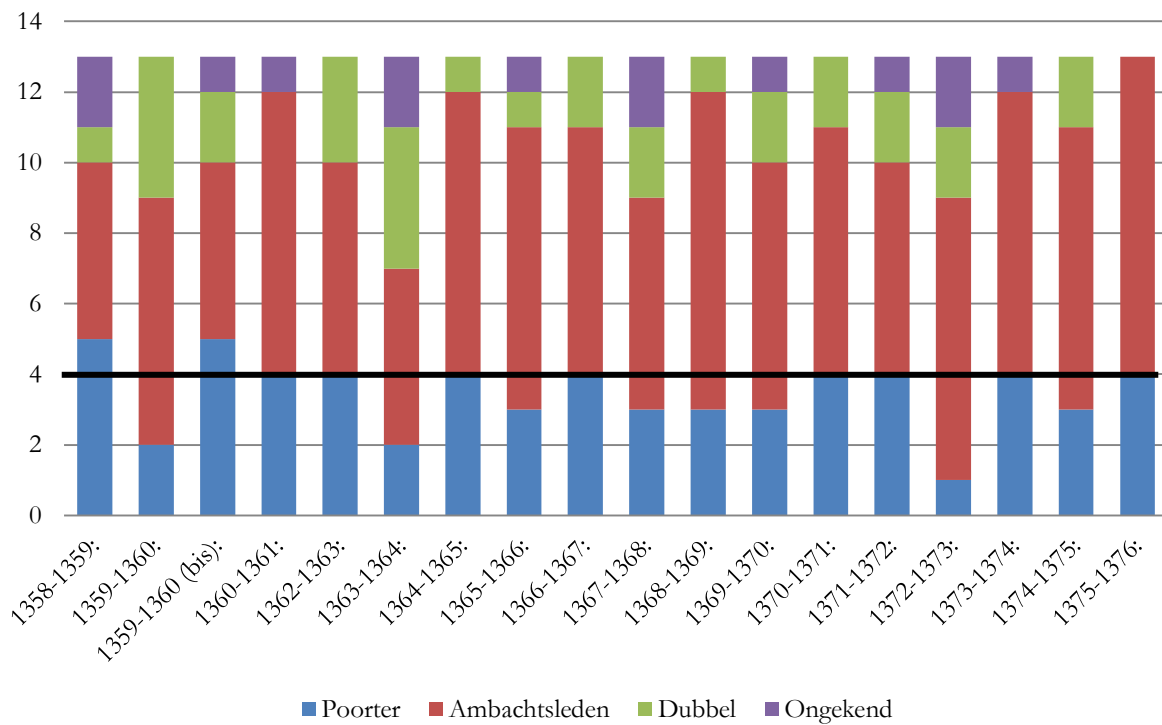

We zien dat in de schepenbank de vertegenwoordigers van de ambachtsleden doorheen deze periode hun aantallen min of meer bleven vasthouden, met enkele vanzelfsprekende fluctuaties. De

vernieuwing van de vijf schepenen tussen 18 november 1359 en 2 februari 1360 werd hier niet in opgenomen. Ook in de raad is deze trend opmerkelijk; de vertegenwoordigers van de ambachten bleven in het algemeen hetzelfde niveau van inspraak hebben, al was het niet volgens de perfecte naleving van de 4-9 verdeelsleutel. De verhouding tussen de *poortery* en de ambachten bleef alleszins wel schommelen rond deze norm.

FIGUUR 19: SOCIALE VERHOUDINGEN BINNEN DE BRUGSE RAAD, 1359-1375

In figuur 19, waarop de sociale verdeling van de raadszetels beschreven staat, werden de jaren 1359-1360 (tris), en de twee vernieuwingen van het ambtsjaar 1361-1362 niet opgenomen. Het blijft moeilijk om dergelijke naleving strikt te controleren, aangezien men steeds zal stoten op hiaten in het bronnenbestand wat betreft het achterhalen van de professionele achtergronden van alle raadsleden. Hier is wel een verdienstelijke poging gedaan deze verdeelsleutel te toetsen aan de werkelijke naleving in de zestiger en zeventiger jaren van de 14e eeuw.

3.6. HET WISSELINGSREGIME EN DE POSITIEBEPALING

3.6.1. HET ALGEMENE WISSELINGSREGIME

Het wisselingsregime van een stadsbestuur is één van de belangrijkste kenmerken om de representativiteit van het politieke bestel te bestuderen. In Brugge schommelde het bevolkingsaantal in de tweede helft van de 14e eeuw tussen de 42000 en 37000.⁸⁸ Tussen 1359 en 1375 hebben 152 personen gezeteld in de stadsmagistraat, de tesoriers en het college der hoofdmannen inbegrepen. Doorheen deze periode van 16 jaar komt dat neer op een representativiteit van 0,38% van de totale Brugse bevolking.⁸⁹ In 3.4. werd de nieuwkomerscoëfficiënt al onder de loep genomen. Dit cijfer staat echter enkel in verband met het voorgaande ambtsjaar en dus niet met de gehele periode. Om het wisselingsproces van een langere periode in kaart te brengen is men beter af met een zogezegde frequentieverdeling. In tabel 7 is deze verdeling van de Brugse stadsmagistraat opgemaakt voor de periode tussen 1359 en 1375.

TABEL 7: FREQUENTIEVERDELING BRUGSE STADSMAGISTRAAT: 1359-1375

1359-1375 (VOLLEDIG)						
<i>Mandaten/ Carrière</i>	<i>Aantal personen</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>	<i>Aandeel mandaten</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>
1	40	26,3	26,3	40	6,47	6,47
2	35	23,0	49,3	70	11,3	17,8
3	18	11,8	61,2	54	8,74	26,5
4	14	9,21	70,4	56	9,06	35,6
5	9	5,92	76,3	45	7,28	42,9
6	6	3,95	80,3	36	5,83	48,7
7	4	2,63	82,9	28	4,53	53,2
8	6	3,95	86,8	48	7,77	61,0
9	4	2,63	89,5	36	5,83	66,8
10	5	3,29	92,8	50	8,09	74,9
11	2	1,32	94,1	22	3,56	78,5
12	1	0,66	94,7	12	1,94	80,4
13	3	1,97	96,7	39	6,31	86,7
15	1	0,66	97,4	15	2,43	89,2
16	2	1,32	98,7	32	5,18	94,3
17	1	0,66	99,3	17	2,75	97,1
18	1	0,66	100	18	2,91	100
<i>Totaal</i>	152	100		618	100	

Uit deze tabel kunnen we verschillende opmerkelijkheden afleiden. Ten eerste vulde iets meer dan een kwart van de magistraten doorheen deze periode maar 1 ambt in. Dit correspondeerde slechts met een aandeel van 6,5% van alle mandaten. Bijna de helft van het aantal magistraten bezaten 1 of 2 ambten, wat al een aanzienlijk aandeel is, maar zij bezaten slechts 17,8% van de politieke ambten. 80% Van de magistraten bezaten 6 of minder ambten en ongeveer 90% bezat 9 of minder ambten. Dat wil zeggen dat de bovenste 10% van de politieke machthebbers tussen 1359 en 1375 10 of meer ambten bezaten per persoon. Deze 10% dominantste personen bezaten 33,2% van de politieke mandaten die te verdelen waren in deze 16 jaar. Deze trend is allerm minst opzienbarend, doorheen de 14^e en 15^e eeuw werd al

⁸⁸ Zie hoofdstuk 2.2.2.

⁸⁹ Hiervoor werd het geschatte bevolkingsaantal van 40000 inwoners gebruikt.

aangetoond dat er steeds een kleine groep dominante individuen het grootste deel van de politieke mandaten opnam in Brugge. De personen die 10 of meer ambten bezaten worden verder nog besproken (cfr. 3.8.2.).

De gebruikte periodebreuken van de jaren 1359 en 1375 die in deze verhandeling van kracht zijn zorgen echter voor een vertekend beeld wanneer het gaat om de lengte van politieke carrières. Verschillende magistraten hebben namelijk ook mandaten ingevuld in de periode voor 1359 en na 1375. Pieter Gaderpenninc bezit bijvoorbeeld tussen 1359-1375 slechts 4 ambten, maar wanneer men zijn volledige politieke carrière in acht neemt heeft hij in totaal maar liefst 28 keer in de stadsmagistraat gezeteld. Om deze problematiek deels te ontrafelen is in tabel 8 de frequentieverdeling van de leden van de Brugse stadsmagistraat opgesteld (alle magistraten die tussen 1359-75 een ambt vervulden in de magistraat) waarbij hun volledige politieke carrière is ingerekend.

TABEL 8: FREQUENTIEVERDELING BRUGSE STADSMAGISTRAAT: VOLLEDIGE CARRIÈRES

1359-1375 (VOLLEDIG): complete carrières meegerekend, ook ambtsjaren buiten 1359-75.						
<i>Mandaten/ Carrière</i>	<i>Aantal personen</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>	<i>Aandeel mandaten</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>
1	21	13,8	13,8	21	2,11	2,11
2	20	13,2	27,0	40	4,02	6,13
3	17	11,2	38,2	51	5,13	11,3
4	20	13,2	51,3	80	8,04	19,3
5	13	8,55	59,9	65	6,54	25,9
6	12	7,89	67,8	72	7,23	33,1
7	7	4,61	72,4	49	4,92	38,0
8	2	1,32	73,7	16	1,61	39,6
9	4	2,63	76,3	36	3,62	43,3
10	4	2,63	78,9	40	4,02	47,3
11	2	1,32	80,3	22	2,21	49,5
12	5	3,29	83,6	60	6,03	55,5
13	3	1,97	85,5	39	3,92	59,5
14	3	1,97	87,5	42	4,22	63,7
15	4	2,63	90,1	60	6,03	69,7
16	1	0,66	90,8	16	1,61	71,3
17	5	3,29	94,1	85	8,55	79,9
18	1	0,66	94,7	18	1,81	81,7
19	1	0,66	95,4	19	1,91	83,6
20	1	0,66	96,1	20	2,01	85,6
21	1	0,66	96,7	21	2,11	87,7
22	2	1,32	98,0	44	4,42	92,2
24	1	0,66	98,7	24	2,41	94,6
26	1	0,66	99,3	26	2,61	97,2
28	1	0,66	100	28	2,81	100
<i>Totaal</i>	152	100		994	100	

Hiervoor werd er ten rade gegaan bij de verhandelingen van M. Lenoir voor de voorgaande periode en K. Vanhaverbeke voor de periode 1375-1407.⁹⁰ Voor het tijdsbestek voor 1359 zijn de gegevens echter incompleet doordat Lenoir enkel de schepenbank heeft onderzocht door de problematische identificatie

⁹⁰ Lenoir, *De politieke verhoudingen*, passim; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur in Brugge*, passim.

van de raadsleden voor de invoering van de wetsvernieuwingen. Deze frequentieverdeling geeft bijgevolg wel nog een vertekend beeld, niettemin werd toch getracht de werkelijke wisseling en duur van politieke carrières beter uit de doeken te doen.

Ten eerste valt uit tabel 8 op dat het bereik van het aantal mandaten per carrière veel hoger ligt, wat niet geheel onlogisch is aangezien de bestudeerde periode slechts 16 jaren telt. Het totaal aantal ambten voor dezelfde 152 personen heeft zich wel uitgebreid van 618 naar 994 stuks. Het algemene gemiddelde valt zo hoger uit op een gemiddelde van 6,6 ambten per persoon. Het aandeel van personen die slechts 2 of minder ambten hebben uitgevoerd doorheen hun carrière komt nu slechts op 27,0% in tegenstelling tot de 49,3% van tabel 7. Zij bezaten amper 6,13% van het aantal ambten. Van iets meer dan de helft van de personen die doorheen 1359-1375 in de stadsmagistraat zetelden duurde hun politieke carrière maximum 4 ambten. Hun aandeel kwam neer op amper 19,3% van het aantal ambten. Wanneer men de grens van de 80% gaat opzoeken van de mandatarissen komt men op politieke carrières van 11 ambten of minder. Dit cijfer is bijna dubbel zo hoog dan wanneer men de periode 1359-75 strikt afbakt. De grens van de 90% ligt bij 15 mandaten of minder. Dat wil zeggen dat 10% van de personen die zetelde in de Brugse stadsmagistraat tussen 1359 en 1375 in totaal meer dan 15 zetels invulden in hun ganse politieke carrière. Het aantal mandaten dat zij voor hun rekening namen kwam neer op zo'n 30,3%. Dit getal komt wel min of meer overeen met de 33,3% die we konden afleiden uit tabel 7. Er duikt dus een totaal ander beeld op – die dichter bij de werkelijkheid ligt – dan wanneer men een strikte afbakening van de periode respecteert. De laagste 90% van de magistraten (in tabel 8: 16 ambten of minder) hun ambten werden veel meer gespreid dan in tabel 7. Het blijft echter een mankement dat voor de periode 1328-1361 enkel de schepenbank werd onderzocht en er tot nu toe voor het college van de raad nog geen prosopografisch onderzoek werd verricht.

Om deze bevindingen in een breder historisch kader te passen, moeten de frequentietabellen van de andere periodes erbij genomen worden.⁹¹ Deze vergelijking doen we wel met tabel 7, aangezien de andere studies ook een strikte afbakening van de periodes hebben gehanteerd voor hun frequentietabellen. Op basis van de studie van D. Van den Auweele werd dergelijke tabel opgesteld voor de periode 1280-1301 voor de Brugse schepenbank.⁹² Binnen deze periode bezat 55% van de magistraten slechts 1 of 2 mandaten (aandeel mandaten: 10,5%). 80% Zetelde 5 keer of minder in de schepenbank en 92,8% 7 keer of minder. De andere 7,2% (dit waren maar 7 personen op een totaal van 84) bezat 28,2% van de mandaten in de schepenbank in die periode. De daaropvolgende tijdsspanne, tussen 1302 en 1329, werd de volledige stadsmagistraat prosopografisch onderzocht door M. Speecke.⁹³ Hierin bezat de helft van de magistraten slechts 1 mandaat. De grens van 80% van de magistraten ligt bij 3 ambten of minder en 90% bij 5 ambten of minder. De 10% magistraten die de meeste zetels hebben bezet, komen op een aandeel van 31% van het totaal aantal ambten. M. Lenoir berekende voor de schepenbank dat tussen 1328-1361

---

⁹¹ Zie appendix 6.2.

⁹² Van den Auweele, *Schepenbank*, bijlage 1, pp. 18-59.

⁹³ Speecke, *De politieke orde*, p. 188.

80% van de magistraten 3 of minder mandaten bezaten doorheen hun carrière.⁹⁴ 4 Of minder ambten waren weggelegd voor 88% van de magistraten. De overige 12%, die per persoon 5 tot 11 ambten bezaten in deze periode, kaapten 30,6% van het totaal aantal ambten weg. Voor de periode na 1375, tot en met 1407, steunen we op de gegevens verwerkt door K. Vanhaverbeke.⁹⁵ Iets meer dan de helft van de mandatarissen bezaten toen slechts 1 of 2 ambten in hun carrière. De grens van 80% ligt bij 6 of minder ambten en 90,8% van het totaal aantal magistraten bezat 12 of minder ambten. De overige 9,2%, die de meeste mandaten bezaten in dit tijdsbestek, waren goed voor 36,3% van de te verdelen ambten. Voor het begin van de 15e eeuw, in de periode van 1407 tot 1436, komen we opnieuw op hetzelfde beeld uit.⁹⁶ Bijna de helft van de magistraten bezaten slechts 1 of 2 mandaten, 80% 6 of minder en 90% 8 of minder. De overige 10% bezat 29,4% van het totaal aantal te verdelen ambten.

Het valt op dat al deze frequentietabellen markante gelijkenissen tentoonstellen. Telkens bezat ongeveer de helft van de magistraten slechts 1 of 2 mandaten. De trend dat de hoogste 10% van de magistraten maar liefst rond de 30% van het totaal aantal ambten bezaten zien we eveneens alsmaar terugkomen. Beide bevindingen stroken bovendien met de resultaten uit deze studie, waardoor deze trend kan uitgebreid worden naar de gehele 14e en het begin van de 15e eeuw. Wanneer we de complete carrières van de magistraten meerekenen (thans voor de periode 1359-75) valt op dat de grens van de helft van de magistraten hoger komt te liggen, namelijk bij 4 of minder ambten. 30% Van de mandaten blijft echter gemonopoliseerd door de 10% magistraten met de langste politieke carrières. We kunnen dus besluiten dat door de gehele 14e en de eerste helft van de 15e eeuw ongeveer één derde van de mandaten in de Brugse stadsmagistraat ingevuld werd door slechts 10% van de magistraten. Deze 10% hadden vanzelfsprekend dan ook de langste carrières. Verder zal er dieper worden ingegaan op de rol van familiale banden in de Brugse stadsmagistraat.

3.6.2. DE POSITIEBEZETTING OP SOCIAAL VLAK

Over het wisselingsschema opgesteld door J. Mertens (cfr. 2.2.2. en tabel 4) is al veel geschreven. Het valt echter moeilijk dit alternerend systeem, dat werd opgesteld op basis van de ambtsjaren 1369-70 en 1370-71, toe te passen op de hele periode 1359-75, aangezien we enerzijds enkele personen hun sociale en professionele achtergrond niet konden achterhalen en anderzijds in enkele gevallen een dubbele sociale status hebben teruggevonden in de bronnen. Het invullen van het aantal vertegenwoordigers per lid blijft dus een quasi onmogelijke opdracht. In plaats daarvan viel het al op tijdens de verwerking van de stadsmagistraten in 3.1., 3.2. en 3.3. dat de ambachten en *poorterie* bij benadering vaste plaatsen binnen de schepenbank en de raad werden toegewezen. Dit was ook zo voor de vertegenwoordigers van de verschillende ambachten. Tabel 9 geeft deze verdeling weer doorheen de periode 1359 en 1375. Voor beide colleges (schepenbank en raad) wordt de burgemeester in de tweede kolom weergegeven (B), waarna de andere twaalf schepenen of raadsleden volgen. In de kolom zelf wordt hun lid weergegeven (cfr. 2.2.2.,

⁹⁴ Lenoir, *De politieke verhoudingen*, p. 48.

⁹⁵ Vanhaverbeke, “De reële machtsstructuren”, tabel 1, p. 47.

⁹⁶ Dumolyn, *De Brugse opstand*, bijlage 8, tabel 3.

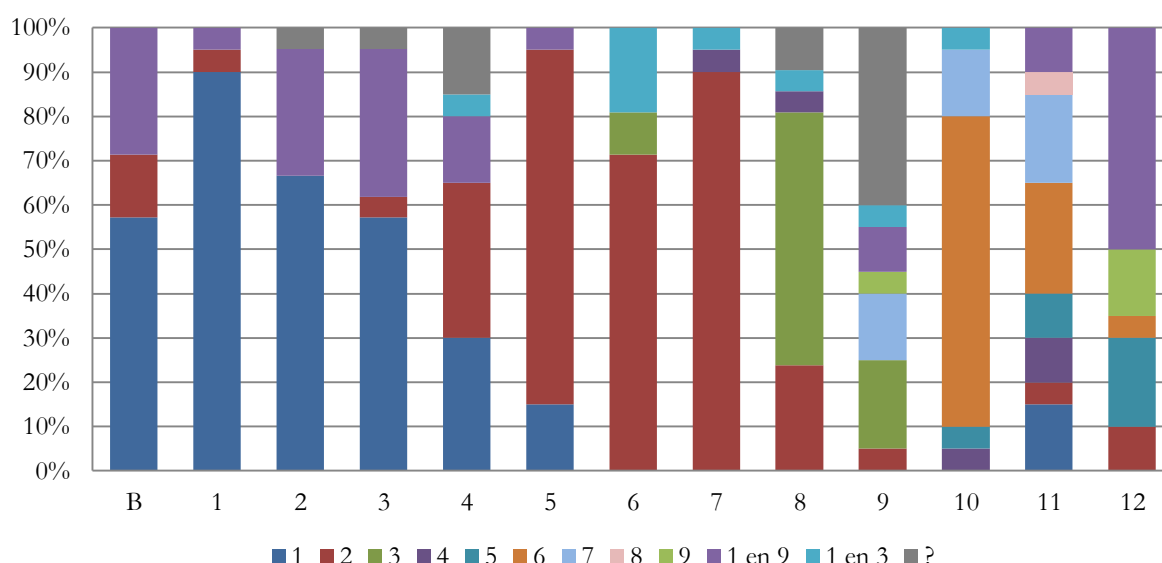
naar het model van de ‘Negen Leden’). Wanneer de professionele achtergrond ongekend bleef werd dit aangeduid door een vraagteken.

TABEL 9: VERDELING VAN DE ZITJES IN DE BRUGSE SCHEPENBANK PER LID VAN DE STAD, 1359-1375

Rangorde in de schepenbank:	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1358-1359	1/9	1	1/9	1/9	1	2	2	2	3	7	6	1/9	9
1359-1360	1	1	?	1	1	1	2	2	3	?	6	1/9	1/9
1359-1360 (bis)	1	2	1	1	1/9	1/9	2	2	3	2	6	4	1/9
1359-1360 (tris)	1	/	1	2	/	/	2	/	1/3	/	/	/	/
1360-1361	1	1	1/9	1	1/9	2	2	4	2	1/3	6	2	1/9
1361-1362	1	1	1	1/9	?	2	3	2	?	9	6	7	2
1361-1362 (bis)	1	1	1	1/9	1/3	2	3	2	?	1/9	6	1	2
1362-1363	1	1	1	1/9	2	2	1/3	2	3	?	6	1	1/9
1363-1364	1/9	1	1	1	1	2	2	2	2	3	4	6	5
1364-1365	1	1	1/9	?	2	2	1/3	2	3	?	6	1	1/9
1365-1366	2	1	1	1	1	2	2	2	3	7	6	5	9
1366-1367	1/9	1	1/9	1	2	2	2	2	3	?	6	7	1/9
1367-1368	1/9	1	1	1	1	2	2	2	2	9	7	6	5
1368-1369	1	1/9	1	1	2	2	2	2	3	?	6	7	1/9
1369-1370	1/9	1	1	1	?	2	2	1/3	2	3	7	5	6
1370-1371	1	1	1/9	1	2	2	2	2	3	?	7	6	1/9
1371-1372	2	1	1	1/9	1/9	1	1/3	2	3	7	5	6	5
1372-1373	1	1	1	1	2	2	2	2	3	?	6	7	1/9
1373-1374	1/9	1	1/9	1/9	?	2	2	2	2	3	6	4	5
1374-1375	1	1	1	1	2	1	1/3	2	3	?	6	8	9
1375-1376	2	1	1	1/9	1	2	2	2	4	3	1/9	6	1/9

Deze ietwat onoverzichtelijke tabel werd grafisch verwerkt in figuur 20 die weergeeft welk lid van de stadsbevolking de meeste afgevaardigden op welke plaats in de schepenbank had aangesteld doorheen de periode 1359-1375.

FIGUUR 20: VERDELING VAN DE SCHEPENZETELS ONDER DE NEGEN LEDEN, 1359-1375

Eerst en vooral werd het burgemeesterambt gedomineerd door de *poorterij*, al waren er ook enkele jaren weggelegd voor het de textielambachten en enkele voor personen met een dubbele status (allen poorter-makelaar). Hetzelfde beeld zien we voor de zetels van eerste, tweede en derde schepen. Vanaf de vierde schepenzetel, die grotendeels gedeeld werd onder de *poorterij* en textielambachten, komt het tweede lid fors opzetten. Zij domineerden doorheen deze periode de vijfde, zesde en zevende schepenzetels. Op de achtste schepenzetel werden vooral personen aangesteld afkomstig van de voedingsambachten. De negende schepen werd grotendeels ingevuld door personen waarvan de sociale achtergrond niet achterhaald werd in het kader van deze verhandeling. Hierover kunnen we dus geen conclusies trekken. De lederambachten domineerden de tiende schepenzetel, terwijl de elfde schepenzetel ingevuld werd door afgevaardigden van verschillende leden, waarvan de leden van de leder- en kledijambachten de grootste leveranciers waren. Tot slot is er de twaalfde schepenzetels, waar vooral ‘poorter-makelaars’ in zetelden. Gecombineerd met lid 9 (onder leiding van de makelaars) had deze groep een aandeel van 65% van het totaal van twaalfde schepenzetels doorheen de bestudeerde periode. In het geval van de schepenbank kunnen we dus concluderen dat de plaats binnen de schepenbank zeker van belang was voor de aanstelling van de schepenen uit het systeem van de ‘Negen Leden’ van de Brugse stadsbevolking. Er bestaat geen twijfel over het feit dat niet elk lid elk jaar een afgevaardigde kon aanstellen voor de schepenbank en raad, zoals dat in de ideale, eerder theoretische verdeling zou moeten geweest zijn. Eerst kwam de *poorterij*, daarna de textielambachten, vervolgens de luxueuze voedingsambachten. De leder- en confectie-ambachten volgden hierop en op de laatste zetel werden vooral makelaars aangesteld, al waren dit in de meeste gevallen ‘poorter-makelaars’.

Zou deze trend ook merkbaar geweest zijn in de raad? Tabel 10 werd op dezelfde manier opgesteld als tabel 9, waarbij wordt nagegaan op welke plaats binnen de raad welk lid van de ‘Negen Leden’ werd aangesteld tussen 1359 en 1375.

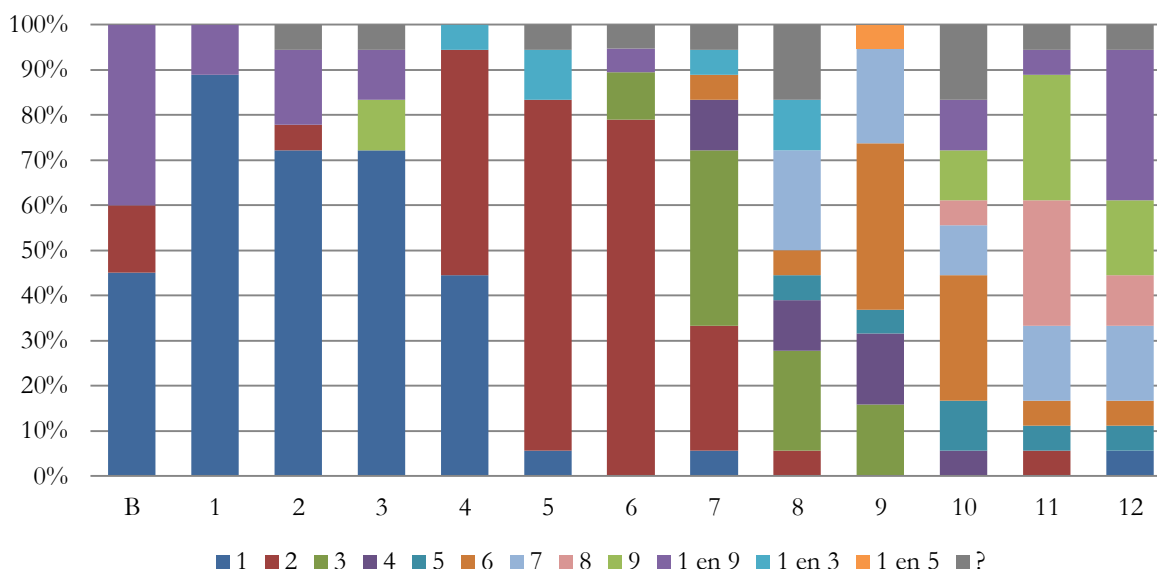
TABEL 10: VERDELING VAN DE ZITJES IN DE BRUGSE RAAD PER LID VAN DE STAD, 1359-1375

Rangorde in de raad:	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1358-1359	1	1	1	1	1	?	3	2	2	6	?	7	1/9
1359-1360	1/9	1	2	1/9	1	2	2	2	3	3	1/9	1/9	7
1359-1360 (bis)	1	1	1	9	2	1	1/9	4	1/3	7	?	9	1
1359-1360 (tris)	/	/	/	/	/	/	2	/	/	4	/	/	7
1360-1361	1	1	?	9	1	2	2	1	7	3	4	2	9
1361-1362	1	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1361-1362 (bis)	1/9	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1362-1363	1/9	1	1	1	1	2	2	2	1/3	4	1/9	6	7
1363-1364	1/9	1	1/9	1	2	1/3	2	3	?	6	7	?	1/9
1364-1365	1/9	1	1	1	1	2	2	2	3	7	6	5	8
1365-1366	1/9	1	1	1	2	2	2	3	6	7	?	8	9
1366-1367	2	1	1	1	1	1/3	2	3	7	6	5	8	1/9
1367-1368	1	1/9	1	1	2	2	?	3	?	6	9	7	1/9
1368-1369	1/9	1	1	1	2	2	2	3	7	5	6	8	8
1369-1370	1	1	1/9	1	2	2	2	?	3	6	7	9	1/9
1370-1371	2	1	1	1	1	2	2	1/3	7	1/5	6	8	5
1371-1372	1	1	1/9	1	2	2	2	3	?	7	6	9	1/9
1372-1373	2	1/9	1	?	1/3	2	3	4	5	6	9	9	/
1373-1374	1	1	1	1	2	2	2	3	4	6	6	8	?
1374-1375	1/9	1	1	1/9	1	2	2	2	3	4	5	9	6
1375-1376	1	1	1	1	2	2	2	6	4	3	8	7	9

Opnieuw werd deze onoverzichtelijke reeks gegevens op een ordentelijke manier grafisch verwerkt in figuur 21 teneinde inzichtelijk betere conclusies te kunnen formuleren voor de verdeling van postjes in het college van de raad over de vertegenwoordigers van de bevolking van de stad. Het burgemeestersambt en de eerste raadszetels werden wederom overwegend gedomineerd door de *poortery* gecombineerd met ‘poorter-makelaars’. Vanaf de vierde raadszetel ging deze dominantie over naar het tweede lid, de textielambachten. Daarna komen de voedingsambachten aan zet bij de zevende raadszetel en de leder- en confectie-ambachten bij de achtste, negende en tiende zetel. De laatste twee raadszetels worden verdeeld over een allegaartje van verschillende leden, vooral onder de leden zeven, acht en negen. De ‘poorter-makelaars’ worden dan weer ruim vertegenwoordigd op de twaalfde en laatste raadszetel.

FIGUUR 21: VERDELING VAN DE RAADSZETELS ONDER DE NEGEN LEDEN, 1359-1375

Een algemeen alternerend systeem doorheen de jaren voor de verschillende leden van de stad in de colleges van de schepenbank en de raad komt hier niet aan de orde. Het opstellen van een dergelijk stelsel lijkt ook overbodig en niet wenselijk. Doordat er personen in de namenlijst voorkomen waarvan hun professionele achtergrond ongekend is, dubieus blijft of dubbel kan worden teruggevonden in de bronnen wordt het onmogelijk een soortgelijke regeling op te stellen voor deze periode. Wel is er getracht de positiebepaling en het belang van de verschillende posities binnen beide colleges van de stadsmagistraat aan te tonen. Figuren 20 en 21 hebben aangetoond dat de eerste vier posities van beide colleges in de meeste gevallen naar de *poorterij* gingen, waarna de volgende zetels respectievelijk aan de textielambachten, de voedingsambachten en de leder- en confectie-ambachten werden toegewezen. De laatste zetels werden gewoonlijk doorheen de jaren verdeeld over de andere, lagere leden van de stadsbevolking terwijl de laatste zetel in de meeste gevallen werd toegewezen aan iemand met een achtergrond in de makelaarswereld. Deze ontwikkeling is te linken aan figuur 16, waarin de algemene verdeling van zetels onder de ambachten in beide colleges wordt weergegeven. De textielambachten domineerden in het algemeen de zetels die aan de ambachten werden toebedeeld, gevolgd door de luxueze voedings-, leder- en confectie-ambachten. Er kan geconcludeerd worden dat de zetels in zowel de schepenbank als de raad in volgorde van belangrijkheid werden toebedeeld aan de vertegenwoordigers van de ‘Negen Leden’ van de stad.

3.7. COLLECTIEVE VERBANNING

Het is hiervoor al beschreven geweest dat tijdens de 14^e eeuw sociale en politieke troebelen in Vlaanderen en in Brugge schering en inslag waren. Dit fenomeen kende doorheen weinig Europese regio's zijn gelijke, uitgezonderd het verstedelijkte Noord-Italië. Deze strubbelingen verliepen in onze contreien meestal tussen de graaf en de grootste steden, tussen de commerciële elite en de middenklasse van ambachtslieden en tussen de grotere steden en de kleinere plattelandssteden. Indien er een shift was in de machtsbalans die resulteerde in een open confrontatie tussen twee partijen volgde een overwinning of nederlaag veelal met een (harde) repressie. Die repressie was in vele gevallen dan de reden voor de volgende opstand.⁹⁷ Één mogelijkheid van repressie was de collectieve verbanning, uit de stad, of zelfs uit het graafschap. Dit gebeurde soms tijdelijk maar soms ook levenslang. In de historiografie en de rechtshistorische traditie is het gebruik van verbanning op grote schaal bijna exclusief gelinkt aan de politiek van de laatmiddeleeuwse Italiaanse stadstaten. Politieke oppositie kwam steeds meer in een criminele sfeer terecht en het verbannen, als een manier om hiervan af te geraken, van interne vijanden binnen de stad werd rechtsmatig gebruikt.⁹⁸ C. Shaw ziet de grote graad van onafhankelijkheid van de laatmiddeleeuwse Italiaanse vorsten als katalysator hierin. Dit zorgde voor het vruchtbare klimaat waarin de macht werd gecontesteerd, met massaverbanningen als gevolg.⁹⁹

In Vlaanderen werd dit fenomeen echter heel weinig bestudeerd. Er is naderhand dan ook weinig interesse door buitenlandse historici omtrent dit onderwerp. Dit is nooit systematisch bestudeerd geweest en enkel zeer gefragmenteerd aan bod gekomen in de Belgische historiografie. J. Dumolyn en M. Pajic menen echter dat dergelijke praktijk van collectieve verbanning ook opging voor de Lage Landen.¹⁰⁰ Onder andere het uitroepen van een strijdkreet om oproer te zaaien was zeker al genoeg om verbannen te worden uit de stad en bestempeld te worden als een gevaarlijk individu die oproep tot een opstand.¹⁰¹ Na het verbannen werd echter ook gratie verleend. Soms werden individuele *rappel de bans* uitgegeven door de graaf, maar collectieve pardons werden evenzeer verleend. Op 5 oktober 1351 werden honderden wevers, volders en andere ambachtslui collectief verbannen uit zowel Brugge, Gent en Ieper, maar deze kregen op vraag van de Engelse koning Edward III vergiffenis van graaf Lodewijk van Male. Sommigen keerden daarop terug naar Vlaanderen, anderen niet.¹⁰² Naast verbanning werden eveneens eigendommen geconfisqueerd van de verbannen personen en in sommige gevallen werd zelfs overgegaan tot het vernietigen van hun huizen.¹⁰³ Ook werden vaak gijzelaars genomen, zodat de opstandige steden of groepen gehoorzaamheid zouden bieden en hun boetes zouden betalen die ze opgelegd kregen van de

---

⁹⁷ Dumolyn & Pajic, "Enemies", ter perse.

⁹⁸ Bijvoorbeeld in Firenze: F. Ricciardelli, "Exile as evidence of civic identity in Florence in the time of Dante: Some examples", *Reti Medievali* 5 (2004): pp. 1-15.

⁹⁹ C. Shaw, *The Politics of Exile in Renaissance Italy* (Cambridge: Cambridge University Press, 2005), p. 5.

¹⁰⁰ Dumolyn & Pajic, "Enemies", ter perse.

¹⁰¹ P. Rogghé, "Gemeente ende Vrient: Nationale omwentelingen in de 14e eeuw", *A.S.E.B.* 89 (1952): pp. 101-35.

¹⁰² De Limburg-Stirum, *Cartulaire*, I, p. 78-9; Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 8-9.

¹⁰³ A. Delcourt, *La vengeance de la commune. L'arsin et l'abattis de maison en Flandre et en Hainaut* (Rijsel: E. Raoust, 1930).

graaf. Dit waren bijgevolg geen politieke criminelen, maar zij stonden eerder garant voor de betaling van de boete of uitvoering van de straf.¹⁰⁴

De praktijken van verbanning, confiscaties en gijzelingen werden meestal aangewend door de overwinnaar om rust te brengen, maar deze periode van kalmte bleef maar intact tot dat de verbannen personen gratie kregen en ze terug konden komen. Verbanning gebeurde in Brugge voor het eerst in grote aantallen na de slag bij Kortrijk in 1302, maar vooral na de woelige periodes van 1323-28 (Vlaamse Kustopstand), 1338-48 (Artevelde-periode) en 1359-61.¹⁰⁵ Na deze laatste periode van oproer verdween deze praktijk van collectieve verbanning op grote schaal geleidelijk aan. Dit was het gevolg van de interne pacificatie door middel van meer inclusieve corporatistische instituties en een restauratie van de grafelijke macht door Lodewijk van Male. Hij bestendigde dit door een slimme politiek en het vermijden van confrontatie in de periode 1361-1379.¹⁰⁶

Voor deze periode is onder andere de grote collectieve verbanning van 1351 van belang geweest.¹⁰⁷ Op 5 augustus 1349 had graaf Lodewijk van Male aan alle Vlaamse steden de opdracht gegeven de rebellen te straffen die tegen het gezag van hemzelf en van zijn vader in opstand kwamen tijdens de periode van het Artevelde-regime. Dit onderzoek duurde zo'n twee jaar en op 5 oktober 1351 werd een groot aantal deelnemers van de revolte verbannen uit het graafschap.¹⁰⁸ In het geval van Brugge werden 464 personen verbannen. Zij werden gezien als vijanden van de graaf, van de stad en van het graafschap Vlaanderen. Als straf voor hun rebels gedrag mochten zij nooit meer terugkeren naar het graafschap. Naar het einde van de vijftiger jaren van de 14^e eeuw werden deze politieke bannelingen steeds minder als bedreiging gezien voor de stedelijke politieke stabiliteit. De verbanning van deze 464 Bruggelingen werd vervolgens in twee delen teruggedraaid in 1359 en in 1361. De lijst van bannelingen die gratie verleend kregen in 1359 bevat 231 namen. Zij zouden in het licht van de onrusten in de stad gepardonneerd geweest zijn, als toegeving van de graaf om de rust terug te laten keren. De lijst van 1361 bevat 185 personen, die uitgegeven werd na de opgelegde pacificatie van de stad door de graaf op 2/3 september 1361. Samen komt dit neer op een totaal van 416, waarvan er 230 perfect overeen komen met de lijst van personen die verbannen werden in 1351. De overige 234 bannelingen stierven ofwel in ballingschap of verkozen om te blijven op hun nieuwe verblijfplaats.¹⁰⁹ Personen die in de lijsten van collectieve pardons voorkwamen, maar niet verbannen werden in 1351 zouden tussen 1351 en 1359 omwille van verscheidene redenen verbannen zijn geweest, waarschijnlijk door opstootjes in die periode.

---

¹⁰⁴ Over gijzelaars in het algemeen: A.J. Kosto, *Hostages in the Middle Ages* (Oxford: Oxford University Press, 2012). Over het lot van de Vlaamse gijzelaars doorheen de 14^e eeuw wordt op het moment van het schrijven van deze verhandeling een doctoraatsonderzoek uitgevoerd door M. Pajic (vooral in relatie tot Engeland).

¹⁰⁵ J. Dumolyn, "The Legal Repression of Revolts in Late Medieval Flanders", *The Legal History Review* 68 (2000): p. 517.

¹⁰⁶ Dumolyn & Pajic, "Enemies", ter perse.

¹⁰⁷ SAB, Groenenboek C, f° 110-113.

¹⁰⁸ De Limburg-Stirum, *Cartulaire*, I, p. 78-9; Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 8-9.

¹⁰⁹ Dumolyn & Pajic, "Enemies", ter perse.

Onder de personen die tussen 1359 en 1375 dienden in de Brugse stadsmagistraat hebben we sporen gevonden van bannelingen en van gratieverleningen. In de overgeleverde lijsten van 1351, 1359 en 1361 zijn 33 dergelijke individuen terug te vinden. Deze personen werden opgelijst in tabel 11. Deze informatie werd gepuurd uit de bijgevoegde namenlijst in deel 2, waar verwijzingen naar bijbehorende bronnen ingevoegd staan.

TABEL 11: VERBANNING VAN EN GRATIE VOOR PERSONEN UIT DE BRUGSE STADSMAGISTRAAT VAN 1359-1375

Personen:	Beroep (lid):	1351 (verbanning):	1359 (genade):	1361 (genade):
Assenede, Michiel Van	Vleeshouwer (3)	X		
Bassevelde, Jan Van	Poorter/ Vleeshouwer (1/3)			X
Beernem, Jacob Van	Huidevetter (6)	X		
Bellengheem, Jan Van	Scheerder (2)			X
Bredene, Jan Van	Poorter (1)	X	X	
Canin, Wouter	Scheerder (2)			X
Daverlo, Jacob Van	Wever (2)			X
Florens, Zegher	Vleeshouwer (3)			X
Heldebolle, Jan	Poorter (1)			X
Hulsbussche, Pieter Van	Cordewanier (6)			X
Lode, Daniel Vanden	Scheerder (2)			X
Maes, Clais	?			X
Male, Jan Van	Scheerder (2)	X	X	X
Moere, Pieter Vanden	Wever/Scheerder (2)			X
Pinkere, Pieter De	Poorter/Scheerder (1/2)			X
Priem, Pieter	Volder (2)			X
Risele, Jan Van	Handschoenwerker (7)			X
Rode, Jan De	Wever (2)	X	X	
Scouwijn, Jacob	Huidevetter (6)			X
Scufel, Willem	?			X
Scuwinc, Paulus	Huidevetter (6)			X
Thorout, Jan Van	?			X
Visch, Jacob De	Poorter/makelaar (1/9)			X
Viven, Jan Van	Vleeshouwer (3)			X
Volkaerd, Gildolf	Visverkoper (3)			X

Vos, Jan De	Zilversmid (5)	X		
Vos, Lamsin De	Wever (2)	X	X	
Vromond, Jacob	Vleeshouwer (3)			X
Walkier, Jan	Poorter (1)			X
Walle, Jacob Vanden	Poorter (1)			X
Walle, Lambrecht Vanden	Poorter (1)			X
Zoutre, Nikolaas De	Poorter (1)	X		X
Zwyn, Jan	Poorter/visverkoper (1/3)			X
Totaal (33)		8	4	27

Van de 33 personen die we terugvinden op de diverse verbannings- en gratielijsten kunnen er 20 gelinkt worden aan het ambachtswezen, een duidelijk overwicht. Van de ‘zuivere’ poorterie zien we 6 personen opduiken, en 4 individuen bezaten de dubbele sociale status. Over 3 personen die verbannen werden vonden we geen indicatie van professionele of sociale achtergrond. Binnen het ambachtswezen hadden de textielambachten het grootste aandeel, er komen 4 wevers, 4 scheerders en 1 volder in deze tabel voor. D. Van den Auweele meent echter dat rebelse houdingen (of net niet) tijdens opstanden vooral een individuele zaak bleef. De *poorterie* had geen specifieke organisatie voor hun sociale klasse, wat de individualiteit van opvallende acties in de hand werkte. De corporatistische collectieve structuur van het ambachtswezen zou dit afgeremd hebben. Per ambacht werd er meer in blok gereageerd.¹¹⁰

Van deze 33 personen die terug te vinden zijn in deze lijsten werden er 8 verbannen in 1351, 4 kregen er genade in 1359 en 27 keer werd gratie verleend in 1361. De 8 bannelingen uit 1351 kunnen waarschijnlijk bestempeld worden als volksgezinde sympathisanten die het Artevelde-regime hebben gesteund. Van Michiel Van Assenede, Jan De Vos en Jacob van Beernem vinden we enkel hun verbanning uit 1351 terug, waardoor zij waarschijnlijk een individuele *rappel de ban* toegewezen hebben gekregen. Jan Van Bredene, Jan Van Male, Jan De Rode en Lamsin De Vos werden allen in 1351 verbannen en kregen tevens allen gratie in 1359. Van dit select groepje is Jan Van Male ook terug te vinden in de lijst die gratie verleend kreeg in 1361. Nikolaas de Zoutre werd als banneling in 1351 maar gepardonneerd in 1361. De rest van de personen die opgesomd staan in tabel 11, die enkel op de genadelijst van 1361 terug te vinden zijn, zouden doorheen de periode tussen 1351 en 1359 verbannen zijn, waarschijnlijk door kleinere opstootjes of gewoon als ‘vijand van de stad, de graaf en het graafschap’.

Uit deze lijst zullen hieronder enkele opvallende individuen gelicht worden waarvan hun verbanning en de genade die verleend werd aan hen in verband zou gestaan hebben met hun voorkomen of terugkeer in de Brugse stadsmagistraat in de woelige periode van 1359-61 en de uitzonderlijke wetsvernieuwingen van 29 augustus 1359 en 17 november 1361. Jacob Vanden Walle was burgemeester

¹¹⁰ Van den Auweele, *Schepenbank*, pp. 126-7.

van de schepenbank in de eerste vernieuwing van 1359-60 en werd waarschijnlijk na de vernieuwing van 17 november 1359 verbannen. Hij verkreeg gratie in 1361. Jan Van Bellengheem, Wouter Canin, Zegher Florens, Jan Heldebolle, Clais Maes, Pieter de Pinkere, Jacob Scouwijn, Jan Van Thorout en Gildolf Volkaerd, die ook in de stadsmagistraat zetelden die ingesteld werd op 2 februari 1359, waren hetzelfde lot beschoren. Van die vervangen magistraat werden dus tien leden verbannen, eventueel door corruptie, (financiële) wanpraktijken of machtsmisbruik, maar alleszins in een poging om de rust in de stad te laten terugkeren. Jan Van Bredene, die tesorier was tussen 17 november 1359 en 2 februari 1360, komt voor in de oorkonde van 1359. Hij verkreeg genade op 8 oktober en zetelde een grote maand later al in de stadsmagistraat. Voorheen had hij slechts tweemaal in de schepenbank gezeteld en na zijn tesoriersambt komt hij ook niet meer voor in de stadsmagistraat. Hij was in 1364-65 wel *deken* van het deelmannencollege van het Sint-Donaas zestendeel. Ook Jan Van Male werd gratie verleend in 8 oktober 1359 en zetelde in de stadsmagistraat van 17 november 1359. Dat zij na hun verbanning en gratie meteen in de stadsmagistraat konden of mochten zetelen getuigt ofwel van sterke sociale netwerken of van een verzoeningspoging van de graaf om de terugkeer van de rust in de hand te werken. Jan Van Male werd waarschijnlijk opnieuw verbannen tussen 2 februari 1360 en 10 september 1361, aangezien hij eveneens gratie werd verleend in 1361. Jan Van Risele zetelde in de raad die ingesteld werd door de uitzonderlijke wetsvernieuwing van 17 november 1359 en komt voor in de genadelijst van 1361. Tussen 2 februari 1360 en 10 september 1361 zou hij dus verbannen moeten geweest zijn. Jan Van Bassevelde is terug te vinden in de oorkonde van 10 september 1361 die aan een groot deel bannelingen genade verleende, maar we vinden hem eveneens terug in de schepenbank van de uitzonderlijke wetsvernieuwing van 29 augustus 1361, die zou ingesteld zijn in het licht van de pacificatie van 2/3 september daaropvolgend. Hij zou dus ofwel als banneling in het graafschap en in de stad zijn teruggekeerd, en zelfs in de schepenbank gezeteld hebben, of al een individuele *rappel de ban* toegekend zijn kort voor de vernieuwing, die officieel werd gemaakt door de oorkonde van 10 september 1361. Lambrecht Vanden Walle zetelde als burgemeester van de schepenbank in de magistraat die op 17 november 1359 werd ingesteld en als burgemeester van de raad van de magistraat die ingesteld werd op 2 februari 1361 die plaats moest ruimen voor een nieuwe wetsvernieuwing op 29 augustus 1361. Hij is echter terug te vinden in de lijst van 1361, waardoor hij ofwel al zetelde in de stadsmagistraat toen hij in feite nog verbannen was, of dat hij tussen 29 augustus en 10 september werd verbannen. Aangezien hij plaats moest ruimen voor een andere burgemeester, eind augustus van dat jaar, kan waarschijnlijk aangenomen worden dat hij zeer kort na de vernieuwing werd verbannen en kort daaropvolgend al gratie verleend kreeg na de pacificatie van de stad met de graaf onder druk van het *gemeen*.

De praktijk van verbanning werd na de woelige Artevelde-periode en tot het einde van de woelige jaren 1359-1361 frequent aangesproken door de graaf van Vlaanderen. Dit was een van de meest gebruikte repressiemiddelen in 14^e-eeuws Vlaanderen. In de meeste gevallen, waarschijnlijk ook bij de verbanning van een groot deel van de eerste stadsmagistraat van 1359, werd het eveneens aangesproken om de rust te laten weder keren in de stad. Op hetzelfde moment zou de graaf ook getracht hebben de rust te laten

terugkeren door een groot aantal bannelingen gratie te verlenen en hun terug toegang te verschaffen tot het graafschap en de stad. Op die manier hoopte de graaf de bevolking wat te sussen. Het staat alleszins vast dat een groot aantal individuen die in de stadsmagistraat zetelden tussen 1359 en 1375 hiermee in contact zijn gekomen.

3.8. BELANGRIJKE FAMILIES EN PERSONEN

Familiale banden en nepotisme waren in de middeleeuwen en bij uitbreiding het Ancien Régime een enorme factor van politieke machtsverwerving op stedelijk en regionaal niveau. Op het vlak van familiale banden en verwantschappen tussen leden van de Brugse stadsmagistraat zijn er in de late middeleeuwen wel enkele regels opgesteld.¹¹¹ Dit was om machtige families het monopoliseren van zetels te beletten en om corruptie tegen te gaan. Verwanten tot de derde graad mochten niet samen in een schepenbank zetelen, net als een schoonzoon met zijn schoonvader. Voor de schepenbank mocht men zich eveneens nooit twee jaar na elkaar verkiesbaar stellen. De regel van *wepelgank*, waarbij men één jaar moest wachten om opnieuw in een instelling van de stadsmagistraat te zetelen, was dus van tel. Zoals we hiervoor al hebben gezien werden de instellingen wel naast elkaar gebruikt om jaar na jaar toch mee te spelen op het hoogste politieke niveau van Brugge. In wat volgt zullen we de proef op de som nemen voor de periode 1359-1375 ofdat deze regels gevolgd werden of niet. We gaan eveneens de impact van grote en machtige families en van dominante individuen met een lange politieke carrière bekijken op de stadsmagistraat.

3.8.1. DOMINANTE FAMILIES

Medio 20e eeuw is J. Mertens op zoek gegaan naar de meest voorkomende Brugse families in de schepenbank.¹¹² Hij was namelijk van mening dat de oligarchische en plutocratische tendens die van kracht was op het politieke toneel in de 13e eeuw, toen enkel leden van de Vlaamse Hanze van Londen in de magistraat konden verkozen worden, tevens van toepassing was voor de 14^e eeuw. Hij ziet vanaf het einde van de 13^e eeuw al een afgesloten klasse ontstaan die op een groot deel van de ambten in de stadsmagistraat een monopolie probeerde uit te oefenen. Volgens zijn berekeningen voor de 14^e eeuw zijn 30% van de families die in de schepenbank zetelden families die meer dan 1 lid afvaardigde. Zij bezaten ongeveer 62% van het totaal aantal zetels. Hij baseerde zich hiervoor echter enkel op de schepenbank en niet op de bredere stadsmagistraat. We kunnen wel vermoeden dat er in de instellingen van het trossierschap en het college der hoofdmannen ook een dergelijke tendens aanwezig was, aangezien deze enkel leden van de *poorterij* betrof. Mertens heeft uit zijn cijfers besloten dat de strekking van de 13e eeuw om hoge politieke ambten te beperken tot een aantal vooraanstaande families tijdens de 14e eeuw grotendeels bleef bestaan.¹¹³

Tabel 12 geeft de families weer die doorheen de jaren tussen 1359 en 1375 meer dan één persoon afvaardigden in de stadsmagistraat. We hebben van alle verwantschappen geen bewijs teruggevonden, maar hebben deze tabel gebaseerd op de achternamen van de magistraten. Het zou dus kunnen dat bepaalde personen wel een homoniem bezaten, maar niet gerelateerd waren aan elkaar. Deze met de meeste afgevaardigden waren de families Bonin en Bave met vier stuks, gevolgd door Van Aertrike, Metteneye, Vanden Moere en De Vos elk met drie telgen van hun familie.

---

¹¹¹ Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 272.

¹¹² J. Mertens, "De XIVde eeuwse voornaamste Brugse schepenfamilies", *Ons Heem* 9 (1951): pp. 233-6.

¹¹³ Id., p. 234.

TABEL 12: FAMILIES MET MEER DAN 1 PERSOON IN DE STADMAGISTRAAT, 1359-1375

Familie	Aantal leden in de stadsmagistraat	Aantal ambtsjaren per familie
Aertrike, Van	3	39
Assenede, Van	2	11
Bakere, De	2	6
Bassevelde, Van	2	10
Bave	4	27
Bonin	4	26
Goederic	2	11
Hond, De	2	6
Hoorne, Vanden	2	4
Hoste	2	4
Machenare, De	2	9
Maes	2	8
Metten Eye	3	12
Moere, Vanden	3	15
Pinkere, De	2	3
Thorout, Van	2	12
Vos, De	3	16
Walle, Vanden	2	14
Totaal	44	233

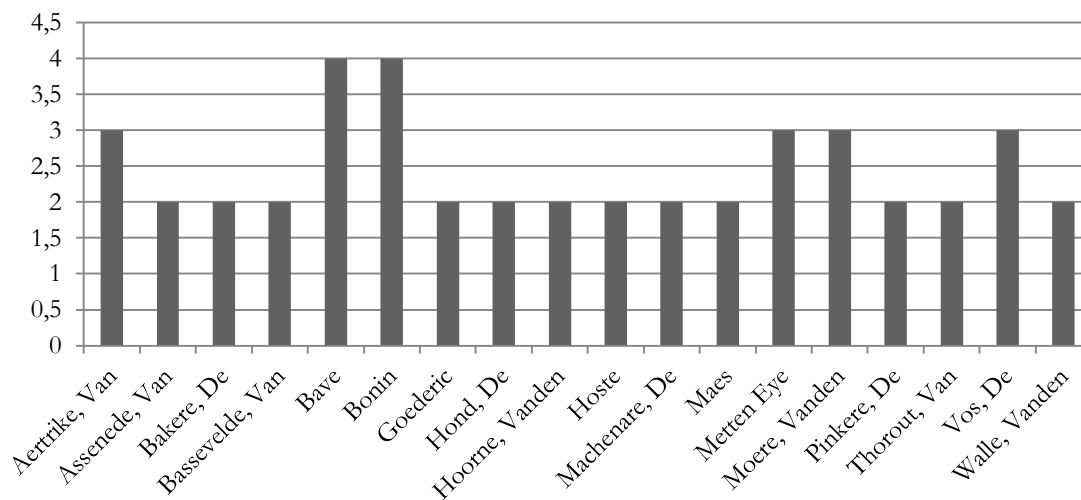
D. Van den Auweele heeft op zijn beurt voor de 14^e eeuw al tal van families aangeduid die doorheen deze eeuw veel politieke macht naar zich wisten toe te trekken.¹¹⁴ Hiervan komen er een aantal terug in deze lijst: de Van Aartrijkes, Bonins, Baves, Metteneyes, Goederics, Metteneyes en de Vanden Walles. Mertens duidt de families Bonin, Van Artrike en Van de Walle aan als de meest invloedrijke schepenfamilies voor de 14^e eeuw.¹¹⁵ De families Bonin en Van de Walle zijn oud gekende schepenfamilies terwijl de Van Aertrikes pas in 1300 voor het eerst in de magistraat verschijnen. Ze hadden in de 13^e eeuw wel al een redelijke graad van welstand vergaard en hun leden zouden vooral handelaars geweest zijn.¹¹⁶

¹¹⁴ Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 407.

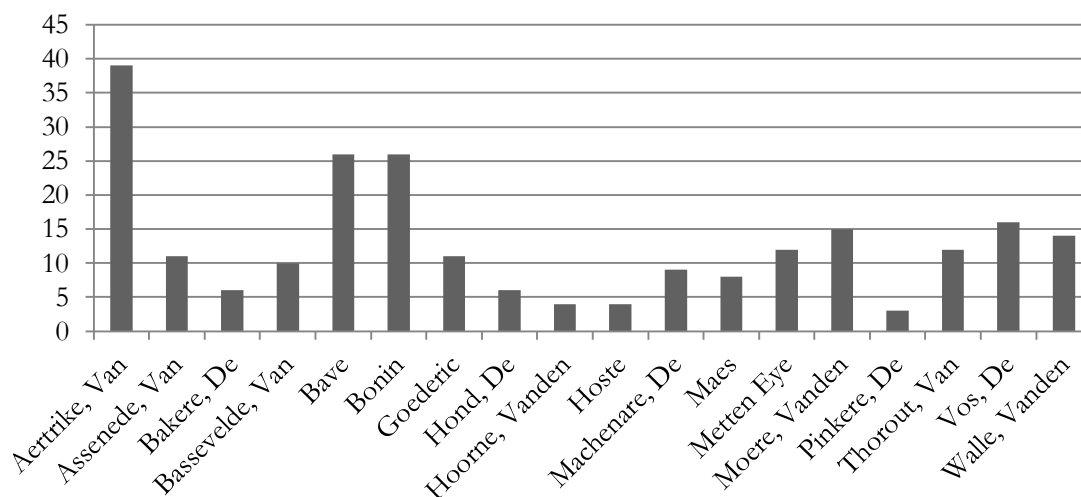
¹¹⁵ Mertens, "De XIVde eeuwse", p. 236.

¹¹⁶ Id., p. 236.

FIGUUR 22: AANTAL LEDEN IN DE STADSMAGISTRAAT PER FAMILIE (2+), 1359-1375

FIGUUR 23: AANTAL AMBTSJAREN PER FAMILIE, 1359-1375

Het algemene gemiddelde van de totale stadsmagistraat in deze periode bedroeg 4,1 ambten per persoon in die 16 jaar. We hebben echter in hoofdstukken 3.1., 3.2. en 3.3. al gezien dat deze gemiddelden bij de *poorterie* anders lagen dan bij de vertegenwoordigers van de ambachtsleden. De vertegenwoordigers van de families in tabel 12 en figuur 22 bezaten niettemin gemiddeld 5,4 ambten per persoon. Dit cijfer ligt zeer dicht bij het gemiddelde van de *poorterie*, wat niet verwonderlijk is, aangezien het grootste aantal van die families tot deze sociale klasse behoorden. Op het vlak van het aantal ambtsjaren per familie steekt de familie van de Van Aertrikes er duidelijk bovenuit, zoals figuur 23 aantoont. Zij bezaten met drie personen niet minder dan 39 ambten doorheen deze periode. De families Bave en Bonin volgden met respectievelijk 27 en 26 ambten, weggelegd voor vier personen binnen beide families. Samen bezaten al deze families, die twee of meer telgen in de magistratuur hadden zetelen, niet minder dan 233 ambten doorheen de periode 1359-1375. Dit komt neer op 37,6% het totaal aantal ambten.

Sommige families hadden vaste en uitgestrekte netwerken binnen de stad om zoveel mogelijk macht en status te accumuleren. Dit kan geïllustreerd worden door de familie Metteneye, die tussen 1351 en 1500 maar liefst 108 telgen als schepen of raadslid hadden afgevaardigd in de Brugse stadsmagistraat.¹¹⁷ Een provisoire genealogie van deze makelaarsfamilie die zich eveneens bezighield met de internationale handel werd opgemaakt door Dumolyn e.a. en toont aan dat de praktijk van het huwelijk niet correspondeerde met individuele voorkeuren, maar eerder gebruikt werd in het belang van het collectief en als bindingsmiddel tussen de hoogste lagen van de maatschappij. Op die manier werd politieke macht bestendigd en tot een zekere hoogte gemonopoliseerd. Alle huwelijkspartners dat deze familie had in deze anderhalve eeuw behoorden tot de hoogste sociale kringen. Ofwel waren dit telgen van een adellijke geslacht, of ze behoorden tot de wereld van hosteliërs, rijke handelaarsfamilies of grootgrondbezitters. Van de 26 bekende families die in dat tijdsbestek huwelijksbanden had met de Metteneye familie waren er maar liefst 19 die eveneens telgen hadden in de Brugse stadsmagistraat. Ook in deze periode wordt dit fenomeen uitstekend geïllustreerd door de vrouwelijke huwelijkspartners van broers Jan en Jacob (fs. Jacobs) Metteneye, respectievelijk Elisabeth en Clara Breydel. De Breydel familie bezat een uitgebreid eigendom aan landerijen buiten de stad en leverde regelmatig vertegenwoordigers uit het rijke vleeshouwersambacht aan de stadsmagistraat.¹¹⁸ De Metteneyes waren dus niet alleen een van de dominantste families aangaande de Brugse stadsmagistraat, maar zij hielden er eveneens een uitgebreid politiek netwerk op na door banden met andere Brugse families aan te gaan die ook in de stadsmagistraat vele ambten bezaten. Ook Jacob Bave valt op in dit opzicht. Hij zou gehuwd geweest zijn met ene Liegaerd vande Walle, de dochter van Lambrecht Vande Walle, die op het einde van de vijftiger en begin van de zestiger jaren van de 14^e eeuw ook in de Brugse stadsmagistraat zetelde.¹¹⁹ Jan Bonin huwde met een andere dochter van het Vande Walle geslacht, namelijk met Gertrude Vande Walle. De Metteneyes waren dus geen alleenstaand geval, waarschijnlijk waren dergelijke banden schering en inslag op de hoogste politieke echelons van laatmiddeleeuws Brugge.

De grafiek van figuur 24 geeft de kwantitatieve analyse weer van de overgebleven lijsten van de Brugse stadsmagistraat in de tweede helft van de 14^e en de 15^e eeuw.¹²⁰ Deze Lorenz-curve toont aan dat de Brugse politiek gedomineerd werd door twee contradictorische sociale tendensen. Enerzijds was er maar een lage drempel tot de toegang van de Brugse magistraat, anderzijds bewijst het dat sterke sociale netwerken de politieke arena van de Reiestad domineerden. De helft van het totaal van mandaten werd namelijk ingenomen door de 20% dominantste families. Elke kwarteeuw kwam deze tendens terug, waarschijnlijk veroorzaakt door deze dichte sociale netwerken van hooggeplaatste politiek dominante families die door huwelijk en handelscontacten hun relatie onderhielden. Het is echter niet zo dat de politieke elite van Brugge doorheen deze anderhalve eeuw steeds samengesteld bleef uit dezelfde families. Niet elke familie kon zich op biologisch en sociaal vlak reproduceren teneinde dominant te blijven op

---

¹¹⁷ Dumolyn e.a., "Political Power and Social Groups, c. 1300 – c. 1500", p. 234.

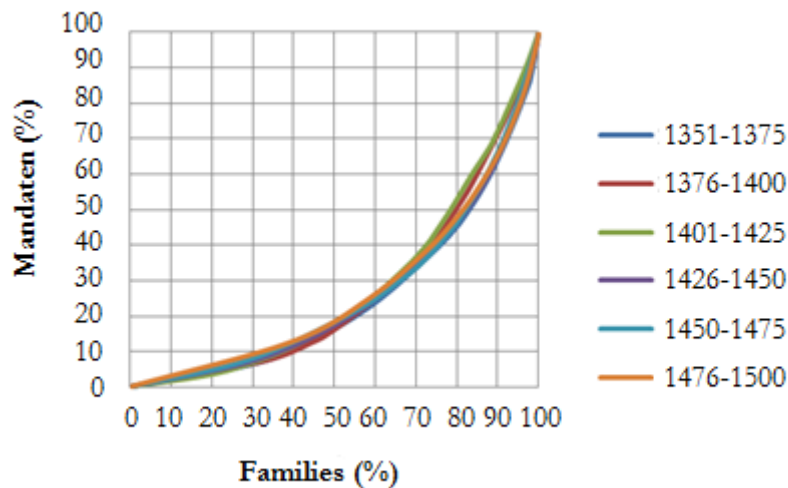
¹¹⁸ Id., p. 235.

¹¹⁹ Bijgevoegde namenlijst, pp. 23-4 en 224-5.

¹²⁰ Uit: Dumolyn e.a., "Political Power and Social Groups, c. 1300 – c. 1500", p. 237.

politiek vlak. Geslachten kwamen en gingen, andere ambitieuze families bleven op de loer liggen op zoek naar opportuniteiten om hun politieke aspiraties te verwezenlijken. De Brugse politieke elite zou meer dan de helft van zijn aantallen verliezen op een eeuw tijd.¹²¹ Dat de Metteneyefamilie zo lang meedraaide op dit hoge niveau was eerder uitzonderlijk.

FIGUUR 24: LORENZ-CURVE VAN DE DISTRIBUTIE VAN MANDATEN IN DE BRUGSE STADSMAGISTRAAT TUSSEN 1351 EN 1500 (INTERVAL: 25 JAAR)

De keerzijde van deze medaille is dat een groot deel van deze families echter geen lang leven beschoren waren in deze stadsmagistraat. Toegang tot het politieke systeem was dus relatief open, al was dit voor de meeste gevallen wel maar voor enkele jaren. De andere helft van de mandaten, niet ingenomen door de top 20% van de families, werd ingenomen door individuen die niet tot een belangrijke Brugse politieke ‘dynastie’ behoorden. Dergelijke verzameling individuen vormde een brede satellietgroep rond een stabiele kern van families met een gevestigde waarde. Deze satellietgroep was steeds aan verandering onderhevig qua samenstelling. Dat alleenstaande individuen zonder de belangrijke sociale contacten toch konden opklimmen tot de Brugse stadsmagistraat had te maken met de ontwikkelingen na 1304. Door de politieke inspraak dat de ambachten verkregen konden relatief nieuwe politici makkelijker opklimmen naar het hoogste politieke niveau via het systeem van de ‘Negen Leden’. Dit relatief open karakter van de magistraat bleef behouden doorheen de Bourgondische en Habsburgse periode, ondanks de beknotting van de macht van de ambachten.¹²²

Deze beoogde structurele stabiliteit dat de Lorenz-curve uitstraalt is echter verre van de realiteit. Dat de ongelijke verdeling van mandaten in de tweede helft van de 14^e eeuw overeenkwam met deze in de 15^e eeuw was net een van de focuspunten van conflict. Deze politiek dominante families waren niet allen afkomstig uit de *poorterij*, maar hier waren ook enkele ambachtsfamilies in aanwezig. Onder andere rijke

¹²¹ F. Buylaert, “The Late Medieval ‘Crisis of the Nobility’ Reconsidered: the Case of Flanders”, *Journal of Social History* 45 (2012): pp. 1117-34.

¹²² Dumolyn e.a., “Political Power and Social Groups, c. 1300 – c. 1500”, p. 240.

ambachtsmeesters uit erfelijke ambachten waren hiervoor verantwoordelijk, maar ook de praktijk dat poorters zich inschreven in ambachten om via die corporaties op te klimmen op de politieke ladder. Ook in deze periode zien we voor de rijkere ambachten van de visverkopers, vleeshouwers en lederambachten steeds dezelfde afgevaardigden terugkomen.¹²³ Pas in 1477 werd de eis gesteld dat de aanstelling van de personen in de stadsmagistraat formeel gebeurde via het systeem van de ‘Negen Leden’, wat aantoont dat deze regel doorheen de jaren al lang niet meer werd gerespecteerd.¹²⁴

3.8.2. *DOMINANTE PERSONEN*

Naast de dominante families zijn er ook een aantal dominante individuen op te merken tussen de magistraten van de periode 1359-1375. In tabel 13 en figuur 24 hebben we de personen samengebracht die doorheen deze periode 10 ambten of meer uitoefenden in de stadsmagistraat. In totaal bezaten 16 personen 10 of meer ambten, wat overeenkomt met de bovenste 10% van de magistraten uit de frequentietabel (tabel 7). Hieronder zullen de meeste van deze dominante personen biografisch besproken worden door de informatie te overlopen die we in de bronnen en literatuur vonden.

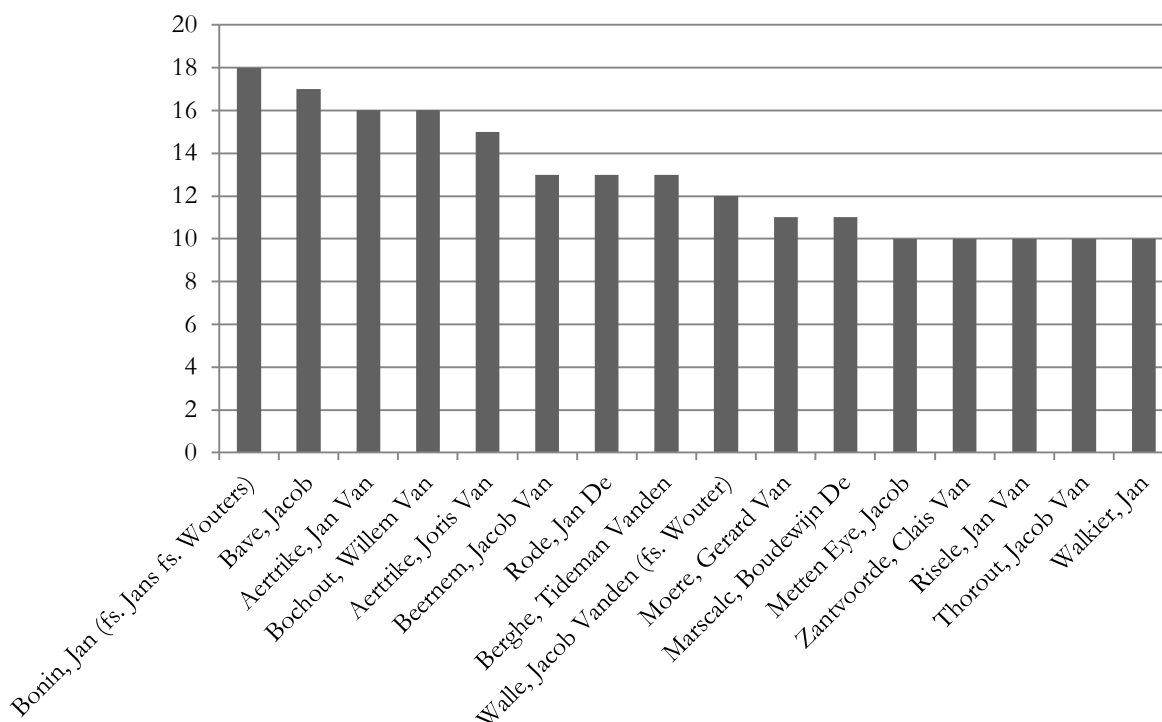
**TABEL 13: DOMINANTE PERSONEN IN DE STADSMAGISTRAAT
(10 OF MEER AMBTEN)**

Magistraat	Status/beroep	Aantal ambtsjaren
Bonin, Jan (fs. Jans fs. Wouters)	Poorter	18
Bave, Jacob	Poorter	17
Aertrike, Jan Van	Poorter	16
Bochout, Willem Van	Poorter	16
Aertrike, Joris Van	Poorter	15
Beernem, Jacob Van	Huidevetter	13
Rode, Jan De	Wever	13
Berghe, Tideman Vanden	Poorter/Makelaar	13
Walle, Jacob Vanden (fs. Wouter)	Poorter	12
Moere, Gerard Van	Verver	11
Marscalc, Boudewijn De	Poorter	11
Metten Eye, Jacob	Poorter/Makelaar	10
Zantvoorde, Clais Van	Ongekend	10
Risele, Jan Van	Handschoenwerker	10
Thorout, Jacob Van	Poorter	10
Walkier, Jan	Poorter	10
<i>Totaal</i>		205

¹²³ Enkele voorbeelden: Gildolf Volkaerd (visverkoper); Jan Van Bassevelde (vleeshouwer); Jacob Van Beernem (Huidevetter); Jan Van Risele (Handschoenwerker).

¹²⁴ J. Haemers, *For the Common Good: State Power and Urban Revolts in the Reign of Mary of Burgundy, 1477-1482* (Turnhout: Brepols, 2009), pp. 159-60.

FIGUUR 25: AANTAL AMBTSJAREN PER PERSOON (10+ AMBTEN), 1359-1375

Jan Bonin (fs. Jans fs. Wouters) was de absolute koploper met 18 ambten.¹²⁵ In de lijst van de stadsmilitie uit 1338-40 vinden we hem terug als poorter uit het Sint-Niklaas zestendeel. Hij zetelde zowel in de raad als de schepenbank en was in beide instellingen ook burgemeester geweest. In de bestudeerde periode voerde hij ook vier keer het hoofdmanschap van het Sint-Donaas zestendeel uit. Voor 1359 en na 1375 zetelde hij ook in de magistraat, waardoor zijn totaal aantal ambten op 24 kwam voor zijn ganse politieke carrière. Hij werd als vertegenwoordiger van Brugge met enkele anderen naar het huwelijk van Margaretha van Male en Filips de Stoute gezonden in Gent. Hij ontving zowel wezengeld als erfrente van de stad, maar er werden geen pachten van accijnzen gekocht in zijn naam. Hij was getrouwd met Gertrude Van de Walle, waarschijnlijk een dochter uit het machtige geslacht Vande Walle. Hiermee had hij een dochter, Lutgarde Bonin, die samen met haar moeder begraven werd in de Onze-Lieve-Vrouwekerk. Zijn dochter huwde in 1370 en kreeg hiervoor een zilveren drinkbeker als huwelijksgeschenk van het stadsbestuur. Het feit dat zelfs zijn dochter dergelijk geschenk kreeg van de stad voor haar huwelijk toont aan dat hij een groot aanzien had binnen de stad. Zijn vader was Jan Bonin (fs. Wouters), en zetelde zelf 9 ambtstermijnen als schepen in de Brugse stadsmagistraat. Zijn vader was eveneens tijdelijk vervangend voogd van het Sint-Janshospitaal in 1351. Hij had een broer, Wouter Bonin (fs. Jans fs. Wouters). Hij komt niet voor in de stadsmagistraat, maar zou wel een erfrente ontvangen hebben. Jan Bonin zelf heeft in 1356-57 opgetreden als voogd van de leprozerie. In 1360 was hij voogd over het godshuis 'der Potterie' en tussen 1363-64 oppervoogd van het Sint-Janshospitaal. In 1377 bezat hij het voogdijschap over het

¹²⁵ Deze informatie vindt men terug in de bijgevoegde namenlijst, p. 48-50.

Bogardenklooster. Al deze posten tonen het enorme netwerk aan dat Bonin had opgebouwd in de stad aan de hand van inspraak in caritatieve instellingen. Hij werd in 1360 ook genoteerd als testamentaris van Gillis van Coudenbrouc, een prominente Brugse figuur tijdens de Artevelde-periode. Hij zou in 1377 ook testamentuitvoerder geweest zijn van Mergriete, weduwe Gillis Vanden Walle. Vermoedelijk werd hij vermoord in 1383. Als telg van het machtige patriciërsgezicht Bonin die van de 13^e tot de 15^e eeuw een belangrijke politieke en economische rol speelde in Brugge heeft hij in de periode 1359-1375 alleszins een grote stempel gedrukt op de politieke en economische koers dat de Reiestad gevaren heeft.

Jacob Bave bezat 17 ambten in deze periode.¹²⁶ Hij werd als poorter elf keer aangesteld als tesorier, vijf keer zetelde hij in de schepenbank en één keer in de raad. Het grootste deel van zijn politieke carrière bracht hij dus door als Brugse schatbewaarder. Hij bleef actief na 1375, tweemaal als tesorier, één keer als schepen, raadslid en hoofdman van het Sint-Jans zestendeel. Dat maakt dat hij aan het hoofd van de volledige *poortery* stond, een teken van een hoge sociale positie binnen de stad. In totaal verkreeg hij in zijn politieke carrière 22 mandaten. Hij zetelde in 1371-72 ook éénmalig in het deelmannencollege als deken van het Sint-Janszestendeel. Doorheen de jaren '60 en '70 van de 14e eeuw werd hij verschillende keren uitgezonden op diplomatieke zendingen in opdracht van de stad. In de stadsrekeningen van 1369-71 zijn sporen te vinden van hem als lakenverkoper. Waarschijnlijk was hij een rijke handelaar, al kan dat niet met zekerheid worden gezegd. In 1372 pachtte hij wel voor 13 weken de wijnaccijns, wat hem bestempelt tot een vermogend persoon. Liegaerd Vande Walle kan worden aangeduid als zijn vrouw, opnieuw een dochter uit het Vande Walle geslacht. Zijn schoonvader zou Lambrecht Vande Walle geweest zijn, die ook in de magistratuur zetelde in de opstandige jaren onder leiding van de wevers tussen 1359 en 1361. In totaal zou zijn schoonvader 10 keer in de stadsmagistratuur hebben gezeteld. Jacob Bave was lid van de Sint-Joris kruisbooggilde. Hij zou overleden zijn op 23 oktober 1388. Vermeersch vond zijn – inmiddels verdwenen – grafmonument terug in de bronnen. Het zou een vloerzerk met koper betreffen (blauwsteen ingelegd met koperen omlijsting) in de Onze-Lieve-Vrouwekerk.

Jan Van Aertrike was een telg uit het belangrijke Brugse houterliersgeslacht dat in 1447-1457 ook een familielid in de Raad van Vlaanderen had.¹²⁷ Deze familie is al onderwerp geweest van historisch onderzoek. Ze lijkt zich in de 15^e eeuw met het bezit van de heerlijkheid Tillegem bij Brugge in de schemerzone te bevinden tussen adel en niet-adel.¹²⁸ Ook bij deze Jan Van Aertrike vonden we de titel “Heere van Tillegem” terug in de verwerking van grafinscripties van de hand van V. Gaillard. Hij was poorter van de stad en trad in 1351 en 1354 op als leenman van de graaf van Vlaanderen. Tussen 1358 en 1363 pachtte hij aan de stad een erfelijke rente op eigendommen nabij de wijk *‘hofsteden ten freren ackere’*. Hij bezat doorheen de periode 1359-1375 in totaal 16 ambten in de stadsmagistratuur, waaronder negen keer als tesorier. Na 1375 zetelde hij nog vijf keer in de stadsmagistratuur, bijgevolg bestond zijn politieke carrière

---

¹²⁶ Bijgevoegde namenlijst, pp. 23-4.

¹²⁷ Id., p. 5-7.

¹²⁸ J. Dumolyn, *Staatsvorming en vorstelijke ambtenaren in het graafschap Vlaanderen (1419-1477)* (Leuven, Garant: 2003), Bijlage op CD-Rom, Fiche ‘Artrijke, Lodewic van’.

uit in totaal 21 ambtsjaren op het hoogste politieke niveau van Brugge. Hij zetelde in 1373-74 in het deelmannelcollege, als deken van het Carmerszestendeel. Doorheen zijn jaren van activiteit in de magistratuur werd hij enkele jaren als diplomatieke zendeling uitgestuurd, waardoor we zijn naam zien terugkomen onder de rubriek '*riders ende boden*' van de Brugse stadsrekeningen. Hij ontving bijna elk jaar wezengeld van de stad, o.a. in 1366 over ene 'Janne den Coninc'. Hij ontving eveneens een erfrente in 1370-71. In 1359 verkocht hij laken aan het stadsbestuur en in 1367 een schaakbord en tafelbord die zouden gepresenteerd geweest zijn als geschenk aan de hertogin van Brabant. Hij zou dus een belangrijke handelaar geweest zijn. Jan Van Aertrike was getrouwd met Élisabeth van Steelant, dewelke stierf in 1363. Zijn schoonvader was Robrecht van Steelant en vader Bernaerd van Aertrike. Hij had twee zonen, Joris en Bernaerd, en één dochter, Beatrice. Jan Van Aertrike was lid van de Sint-Joris kruisbooggilde en was in 1389 in dienst als redenaar van '*bet Proosse*'. Hij zou in 1368 samen met zijn vrouw een kapel hebben gesticht in de parochie van Onze-Lieve-Vrouw. In februari 1393 zou hij zijn laatste adem hebben uitgeblazen. Zijn broer, Joris Van Aertrike, zetelde doorheen deze periode ook in de stadsmagistratuur, in totaal voor 17 ambtstermijnen.¹²⁹ Hij was insgelijks poorter en zetelde tussen 1359-75 15 keer in de magistratuur. We zien hem eveneens terugkomen tussen de '*riders ende boden*'. Hij ontving wezengeld van de stad en verkocht hout aan het stadsbestuur. Ook hij zou zich bezig hebben gehouden met handelsactiviteiten. Hij pachtte in totaal zeven keer de visserij in een deel van de stadswateren. Hij was getrouwd met Lisbette, weduwe van Jan van Leke en zijn vader was dus dezelfde Bernaerd van Aertrike. Tussen 1358 en 1368 kwam er nog ene 'Symoens Van Aertrike' voor, die acht mandaten uitvoerde. Er is niet geslaagd geweest hem te linken als broer van de bovenstaande Jan en Joris, maar hij was alleszins wel lid van de bredere familie.¹³⁰

D. Van den Auweele heeft onder andere Willem van Bochout als markant individu aangeduid voor de Brugse politiek van de 14^e eeuw.¹³¹ Hij gold *idem dito* als een van de dominantste personen op het politieke niveau van de periode 1359-75, met 16 ambten in de stadsmagistratuur.¹³² Als poorter verkocht hij in 1358 laken aan de stad en hij kan dus aangeduid worden als lakenhandelaar of handelaar in het algemeen. In totaal duurde zijn politieke carrière 19 mandaten. In 1359 werd hij samen met Willem fs. Vernaechte, Jan Camphin en Tydeman Vanden Berghe als gevolmachtigd afgevaardigde van Brugge aangesteld om samen met de afgevaardigden van Gent te onderhandelen met Lübeck en een overeenkomst te treffen met de Duitse Hanze in het licht van de terugtrekking van de handelsstapel uit Brugge van de Duitse Hanze. In 1369 werd hij als een van de vertegenwoordigers van Brugge naar het huwelijk van Margaretha van Male en Filips de Stoute gestuurd in Gent. Daarnaast trad hij meermaals op als diplomatieke zendeling. Hij huwde in 1360 en kreeg hiervoor een zilveren drinkbeker als huwelijksgeschenk van het stadsbestuur. Ook zijn dochter, die huwde in 1370, kreeg zo'n drinkbeker. Hij

---

¹²⁹ Bijgevoegde namenlijst, pp. 8-9.

¹³⁰ Id., pp. 10-1.

¹³¹ Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 407.

¹³² Bijgevoegde namenlijst, pp. 40-1.

pachtte drie maal de visserij tussen de Ezelpoort en de Sint-Leonarduspoort. Hij trad net als Jan Bonin op als testamentuitvoerder van Mergriete, weduwe van Gillis Vanden Walle.

Jacob van Beernem is de eerste *ambochter* die we terugvinden in de lijst met dominante personen.¹³³ Hij was samen met Jan de Rode het ambachtslid met de meeste ambten in de periode 1359-75. Ze hadden in dit tijdsbestek elk 13 mandaten vervuld in de stadsmagistraat. Jacob Van Beernem had als beroep huidevetter. Al in de militielijsten van 1338-40 komt hij voor als deel van dat ambacht en hij heeft in 1366 en 1374 het ambt van *deken* van de huidevetters uitgeoefend. Op 4 oktober 1351 werd hij verbannen uit het graafschap Vlaanderen, waarschijnlijk door sympathieën aan het regime van de Artevelde-periode. Na 1375 zetelde hij nog één keer in de magistraat als raadslid, wat zijn totale politieke carrière op 14 ambtstermijnen brengt. Doorheen zijn carrière wisselde hij voortdurend tussen de schepenbank en de raad, waardoor hij jaren aan een stuk in de magistraat kon aanblijven. Ook hij werd in 1369 naar het huwelijk van Margaretha van Male en Filips de Stoute gezonden, naast talrijke andere diplomatieke zendingen die hij doorheen de jaren uitvoerde. Hij huwde in 1361 en kreeg als huwelijksgeschenk een zilveren drinkbeker. Jan Van Beernem was zijn zoon en Wouter van Beernem zijn vader. In 1375 pachtte hij de wijnaccijns voor 13 weken, waardoor hem toch een aanzienlijke welvaart wordt toegeschreven.

De naam Jan de Rode vinden we in de bronnen zowel terug als wever en als makelaar.¹³⁴ Aangezien hij in deze periode eveneens terug te vinden is als *deken* van het ambacht van de wevers is er hier een voorkeur gegeven aan Jan de Rode, wever. Ook Van den Auweele duidt Jan de Rode aan als markant individu die door zijn functie van *deken* van de wevers zou opgeklommen zijn tot de magistraat.¹³⁵ Hij was nog tweemaal schepen na 1375 en vervulde dus in totaal 15 ambten in de Brugse stadsmagistraat. Hij zou verbannen geweest zijn op 4 oktober 1351, waarna deze verbanning in 1359 werd opgegeven door de graaf, in het licht van toegevingen om de rust in de stad te bewaren. Jan de Rode zou dus sympathisant geweest zijn van het Artevelde-regime. Ook hij werd gestuurd naar het hertogelijke huwelijk in 1369 in Gent. Hij heeft frequent verschillende soorten laken verkocht aan het stadsbestuur, wat zijn status van wever geloofwaardiger maakt, maar meer als gegoede wever-drapier (ondernemer, geen handwerker) die misschien meer bezig was met de handel dan met de productie. Hij trouwde met ene Margriete. In 1370 bezat hij het voogdijschap over het godshuis '*der Potterie*' en tussen 1376-80 over het gasthuis van Maria Magdalena (leprozerie). Jacob van Beernem en Jan de Rode waren beiden machtige ambachtsleden die waarschijnlijk door hun materiële welvaart en hoge positie binnen hun ambacht konden opklimmen tot de Brugse stadsmagistraat en hier en lange periode in meedraaien.

---

¹³³ Bijgevoegde namenlijst, pp. 31-2.

¹³⁴ Id., pp. 169-70.

¹³⁵ In deze context haalt D. Van den Auweele ook de volgende personen aan: Jacob Dommel, *deken* van de volders; Jacob Mommaerd, *deken* van de wevers en Baselis de Maets, *deken* van de bakkers. Deze personen komen ook in de periode 1359-75 voor. Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 407.

Tideman Vanden Berghe wordt tevens door Van den Auweele als opmerkelijk bestempeld voor zijn invloed op de 14e eeuwse Brugse politiek.¹³⁶ Hij was in 1368 *deken* van het ambacht van de makelaars, maar bezat ook de status van poorter van Brugge.¹³⁷ Hij zetelde 13 keer in de stadsmagistraat tussen 1359 en 1375, maar zijn politieke carrière duurde in totaal 20 ambtstermijnen, een laatste keer als schepen in 1389-90. Hij bezat meestal de 12e plaats als schepen/raadslid, maar bekleedde eveneens het burgemeestersambt, van zowel de schepenbank als van raad. In 1386-87 was hij bovendien hoofdman van het Carmers zestendeel. Samen met Willem fs. Vernaechte, Willem van Bochout en Jan Camphin werd hij naar Lübeck gestuurd in 1359 om te onderhandelen met de Duitse Hanze en later bleef hij diplomatieke zendingen uitvoeren in dienst van de stad. Hij verkocht doorheen de jaren hout en laken aan de stad, een indicatie voor het feit dat hij zich zou bezig hebben gehouden met handelactiviteiten. In 1361 pachtte hij de 'ouderhalle' en 'niewerhalle' (cfr. infra), maar hij pachtte in de periode 1359-75 geen grote accijnzen van de stad. Tussen 1366-72 pachtte hij aan de stad eveneens een erfelijke rente van 48 sch. gr. torn. per jaar voor een landerij buiten Brugge aan de Sint-Katelijnepoort. Tideman was bijgevolg een vermogend man. Een dochter van hem huwde in 1362, en opnieuw werd een zilveren drinkbeker als huwelijksgeschenk gegeven. Op sociaal vlak was hij desgelijks zeer actief. Hij was lid van de Sint-Joris kruisbooggilde en zou in 1374 en 1384 voogd geweest zijn over het Sint-Janshospitaal. In 1389-90 bezat hij het voogdijschap over het godshuis 'der Potterie' en in 1393 en 1395 over het Bogardenklooster. Tideman Vanden Berghe was als 'poorter-makelaar' een zeer machtig figuur binnen Brugge in de tweede helft van de 14^e eeuw. Ook van Jacob Metten eye zijn we zeker dat hij zowel poorter als makelaar was en ook hij heeft zijn stempel gedrukt op de stedelijke politiek van Brugge in deze periode.¹³⁸

Ten slotte zal de poorter Jacob Vanden Walle nog kort worden toegelicht.¹³⁹ Hij kwam al voor in de schepenbank van 1349-50 en zetelde in totaal 18 keer in de stadsmagistraat, tot 1378-79. In 1358-59 was hij de burgemeester van de raad en het jaar daarop de burgemeester van de schepenbank, weliswaar tot en met de uitzonderlijke vernieuwing van 17 november 1359. Hij werd in de periode daaropvolgend verbannen aangezien de oorkonde van 10 september 1361 zijn naam vermeldt als banneling die genade werd verleend. In 1362-63 komt hij terug voor in de magistraat als raadslid en hij bleef ononderbroken schipperen tussen schepenbank en raad tot en met 1371-72. Tussen 1359-75 vervulde hij 12 ambten in de magistraat. Ook hij heeft verschillende diplomatieke zendingen ondernomen in dienst van de stad. Tot en met 1366 kreeg hij wezengeld van de stad en in 1372 pachtte hij zowel de mede- als ponderaccijns voor 13 weken lang. Zijn vader was Wouter Vanden Walle en hij had een zoon, Jan Vanden Walle. Zijn moeder zou ene 'Clare' geweest zijn. Tussen 1351-58 was hij oppervoogd van het Sint-Janshospitaal en in 1370 over het godshuis 'der Potterie'. Hij zou zelfs leenman geweest zijn van de graaf van Vlaanderen in 1375. Jacob Vanden Walle was dus bezig met zijn politieke carrière op te bouwen na het Artevelde-tijdperk in Brugge. Na 17 november 1359 werd hij echter verbannen, maar hij kon zijn politieke positie toch

¹³⁶ Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 407.

¹³⁷ Bijgevoegde namenlijst, pp. 35-6.

¹³⁸ Id., pp. 131-3.

¹³⁹ Id., pp. 220-1.

bestendigen nadat hij genade verleend kreeg in 1361. Dat hij nadien nog talrijke ambten uitvoerde zou het gevolg kunnen geweest zijn van zijn welstand en sociale netwerken.

Over deze besproken dominante personen in de Brugse stadsmagistraat tussen 1359 en 1375 is dus enorm veel biografische informatie teruggevonden. Dat is geen toeval, aangezien er over de belangrijkste figuren het meeste informatie is neergepend in de primaire bronnen. Personen die minder belangrijk waren zijn ook minder vermeld in de bronnen, waardoor we bij sommigen die een klein aantal ambten uitvoerden in de magistraat geen of amper een indicatie kunnen vaststellen over hun sociale achtergrond. Van de 16 personen die 10 of meer ambten hebben ingevuld in de bestudeerde periode waren er 9 poorters. Twee bezaten de dubbele status van 'poorter-makelaar' en vier ervan waren ambachtsleden (huidevetter, wever, verver, handschoenwerker). Één persoon zijn sociale achtergrond bleef ongekend. Er is al aangetoond in 3.4. dat de doorstroming bij de *poortery* geringer was dan bij de vertegenwoordigers van de ambachtsleden. Het is dan ook geen verrassing een enorm overwicht te vinden van poorters bij deze selectie van dominantste personen in het stadsbestuur. Doorheen deze jaren hebben zij de continuïteit van de stadsmagistraat in de hand gewerkt.

3.9. BIJKOMENDE ELEMENTEN

De politici van de stadsmagistraat in de 14^e eeuw vergaarden op economisch en politiek vlak enorm veel invloed, anders zouden ze niet in de stadsmagistraat terecht zijn gekomen. Maar naast familiale en professionele relaties, waren er nog factoren die bijdroegen tot het verhogen van de status van een individu. Hoe hoger zijn aanzien, hoe waarschijnlijker het feit dat hij in de politiek ook een rol zou spelen. Uit de primaire bronnen verwerkt in de namenlijst zullen we hier twee pistes bekijken, en of deze elementen wel degelijk ook invloed hebben gehad in de hier bestudeerde periode. Het betreft enerzijds de financiële factor: de materiële welgesteldheid van de groep politici die hier onder de loep wordt genomen. Anderzijds waren hun sociale netwerken in de stad ook belangrijk: waren ze lid van een of andere gilde? Hadden ze een rol in een Brugse liefdadigheidsinstelling of hospitaal? Hieronder komen deze elementen aan bod in relatie tot de magistraten die in de bestudeerde periode in de Brugse politiek hebben gezeteld.

3.9.1. *FINANCIËLE FACTOREN*

Om de financiële vermogendheid van de laatmiddeleeuwse medemens te kunnen reconstrueren maken we in de context van deze verhandeling gebruik van enkele indicaties die terug te vinden zijn in de primaire bronnen. Vooral de reeks van de stadsrekeningen is hier van groot belang, aangezien hierin de wezengelden, de lijf- en erfrentes en de verkoop van stedelijke pachten worden beschreven. Ook transacties en varia van talloze individuen vallen terug te vinden in deze fiscale bronnen. We beschikken voor deze periode niet over confiscatieregisters, waarbij bezittingen systematisch werden genoteerd, die de tijd hebben doorstaan. Over onroerende en roerende goederen wordt het dus moeilijk om een uitspraak te doen.

Te Brugge werden alle beschikbare gelden van de wezen, ongeacht hun oorsprong, aan de stad toevertrouwd onder de naam van wezengeld. Voorbeelden hiervan waren de gerede gelden in de openstaande nalatenschappen van de ouders, de verkoopprijs van onroerende goederen en meubilaire goederen, de opbrengst van afgeloste renten en schuldvorderingen, verdere geldsommen als gift of vergoeding ontvangen of voortkomende van wereldlijke origine en later verkregen erfenissen.¹⁴⁰ Deze gelden vormden een grote bron van inkomsten voor de stad, daar ze verzameld werden in de gemeentekas op het belfort en gebruikt werden zoals het gewone stadsgeld. Er moet wel rekening gehouden worden met het feit dat men telken jare ook grote sommen aan de weeskinderen moest uitkeren. Oorspronkelijk werden de intresten van de belegde weesgelden op de vervaldag van de belegging door de burgemeesters en schepenen aan één of aan beide voogden uitbetaald.¹⁴¹ Vanaf 1297 kwam het beheer van de stadsgelden en dus ook de weesgelden onder controle van de twee tresoriers. In het begin van de 14e eeuw was de stad echter niet meer in staat het geld uit te keren en vanaf die tijd waren de wezen dan ook niet meer verplicht hun penningen bij de stad te beleggen.¹⁴² De stad had in deze troebele jaren een enorme wezenschuld

---

¹⁴⁰ J. Maréchal, "Het weezengeld in de Brugsche stadsfinancien van de middeleeuwen", *A.S.E.B.* 82 (1939): pp. 2-3.

¹⁴¹ P. Van Zeir, "De armenzorg te Brugge", *Biekorf* 61 (1960): pp. 375-6.

¹⁴² Maréchal, "Het weezengeld", pp. 21-2.

opgebouwd die het stelselmatig moest afbouwen, onder andere door wezengelden om te zetten in lijfrentes etc.¹⁴³ De wezengelden die daarna aan de stad werden toevertrouwd werden wel nog jaarlijks vergoed, althans voor zover de financiële toestand van de stad het toeliet. Onder andere in tijden van oorlog gebeurde dit bijvoorbeeld niet. Tussen 1315-18 kwam dit onder andere niet voor, alsook in 1320, ten tijde van financiële crisis, in 1328, ten gevolge van de Vlaamse Kustopstand en tussen 1382 en 1385, tijdens de ‘Gentse Opstand’.¹⁴⁴ In de weesboeken, waarvan enkele exemplaren bewaard zijn gebleven vanaf 1340, komt het eveneens voor dat men op dat ogenblik geen intrest meer uitkeerde, maar slechts een deel van de wezenschuld afloste. Dit grote boekhoudkundige werk werd neergeschreven in enkele rubrieken in de stadsrekeningen. In de rekening van het jaar 1380-81 gebeurde dit voor de laatste keer in een uitvoerig kapittel, sindsdien werden enkel nog de eindsommen opgegeven. Een systematische studie van de weesgelden en lijfrentes wordt hier achterwege gelaten door tijdsgebrek.¹⁴⁵

Een andere maatstaf die kan aangewend worden om de financiële vermogendheden van de personen te meten die zetelden in de stadsmagistraat zijn de stedelijke accijnzen. Deze werden verpacht door het stadsbestuur aangezien ze op die manier meer geld in het laatje brachten dan wanneer ze deze in eigen regie zouden uitbaten. Onder deze pachters vinden we een groot aantal personen terug die in de stadsmagistraat hebben gezeteld tussen 1359 en 1375. De grote accijnzen waren deze op wijn, bier, mede en op de ‘ponder’ (het publieke weegtoestel). Ze werden om de 13 weken verpacht aan de hoogstbiedende en waren de duurste pachten. De kleinere pachten, deze van het stedelijke visserij-recht, de straatbelasting (kelchiede), het issuwe-recht, de Kraan, de oude en nieuwe Halle werden voor een langere termijn verpacht, meestal één tot drie jaar. Alle pachten werden op voorhand aan de stad betaald, dus moesten de pachters van dergelijke accijnzen een aanzienlijke som op voorraad hebben om dit te kunnen betalen. In de meeste gevallen werd daarom een vennootschap opgericht van verschillende personen die hun kapitaal concentreerden bij één iemand, om de kosten te delen. Deze persoon werd als verantwoordelijke genoteerd in de stadsrekeningen, terwijl de rest werd aangeduid als ‘zine gheselscepe’.¹⁴⁶ Enkel kapitaalkrachtige personen konden zich dus veroorloven om zich met dergelijke zaken in te laten. D. Van den Auweele heeft al aangetoond in zijn studie van de schepenbank tot 1384 dat wanneer politici niet zetelden in de stadsmagistraat, ze zich bezighielden met het pachten van accijnzen.¹⁴⁷

In tabel 14 zijn alle politici opgelijst die in de stadsmagistraat zetelden tussen 1359 en 1375 en in deze periode eveneens stedelijke accijnzen hebben gepacht. Van de 152 politici zijn er 46 teruggevonden in de bronnen die dergelijke accijnzen hebben gepacht.

---

¹⁴³ Maréchal, “Het weezengeld”, pp. 24-5.

¹⁴⁴ Id., pp. 26-7.

¹⁴⁵ Dergelijke studie werd al uitgevoerd voor het einde van de 13e en begin van de 14e eeuw voor Brugge: Maréchal, “Het weezengeld”, pp. 1-41; voor Gent in de Bourgondische periode: M. Boone, “Geldhandel en pandbedrijf in Gent tijdens de Bourgondische periode: politieke, fiscale en sociale aspecten”, *Revue belge de philologie et d’histoire* 66 (1988), pp. 767-91.

¹⁴⁶ Zie SAB, 216: Stadsrekeningen, passim.

¹⁴⁷ Van den Auweele, *Schepenbank*, p. 404.

TABEL 14: PACHTERS VAN ACCIJNZEN, 1359-1375

Personen (lid):	Aantal termijnen grote pachten (wijn, bier, mede en ponder)	Aantal termijnen kleinere pachten (visserij, 'zwene', hallen, kraan en issuwe)
Vos, Jan De (5?)	28	1
Wulfsberghe, Willem Van (1)	20	1
Rynvisch, Filips (1/9)	17	/
Scotelare, Pieter De (9)	15	3
Wale, Jan De (1)	10	10
Ruebs, Jacob (1)	7	1
Plachier, Jacob (6)	7	/
Eede, Jacob Vanden (1)	6	/
Wandelaerd, Joris (?)	5	4
Metten eye, Jacob (1/9)	4	1
Bave, Jan (1)	2	6
Camphin, Jan (1/9)	2	/
Goederic, Bernard (1)	2	/
Goederic, Everaard (1/9)	2	/
Honin, Zegher (3)	2	/
Walle, Jacob Vanden (1)	2	/
Zoutre, Nikolaas De (1)	1	4
Machenare, Jan De (1)	1	3
Dudzele, Jan Van (2)	1	1
Minne, Diederic (1)	1	1
Aertrike, Symoen Van (1)	1	/
Assenede, Michiel Van (3)	1	/
Bartoen, Clais (1/2)	1	/
Bave, Jacob (1)	1	/
Beernem, Jacob Van (6)	1	/
Hauwe, Jan (3)	1	/
Hoedemakere, Pieter De (9)	1	/
Hoste, Jan (1)	1	/
Moere, Vincent Vanden (8)	1	/
Oostburch, Pieter Van (1)	1	/
Visch, Jacob De (1/9)	1	/

Aertrike, Joris Van (1)	/	7
Smout, Pieter (1)	/	6
Vindegoed, Wouter (1)	/	4
Bave, Lamsin (1/9)	/	3
Biervliet, Christiaan Van (?)	/	3
Bochout, Willem Van (1)	/	3
Volkaerd, Ghildolf (3)	/	3
Berghe, Tideman Vanden (1/9)	/	2
Danwilt, Raven (9)	/	2
Hoorne, Jan Vanden (3)	/	2
Theimseke, Nikolaas Van (9)	/	2
Walkier, Jan (1)	/	2
Assenede, Pieter Van (2)	/	1
Harinc, Wouter (2)	/	1
Scouwijn, Jacob (6)	/	1
Totaal	145	78

Van het totaal van 46 personen had de *poortery* een overwicht van 19 poorters. Dit kwam neer op een totaal van 41,3% van de pachters in deze periode die poorters waren. De ‘poorter-makelaars’ hadden een aandeel van 15%, met 7 van de 46 personen die deze dubbele status bezaten. Daarnaast waren het vooral individuen te linken aan de textielambachten, de voedingsambachten en de makelaars. 31 Personen pachtten doorheen deze jaren een grote accijns voor minstens 1 termijn. De grote uitschieters hierin zijn Jan De Vos, die waarschijnlijk een zilversmid was, met 28 pachten. Willem Van Wulfsberghe pachtte er 20 stuks, Filips Rynvisch 17, Pieter De Scotelaere 15 en Jan De Wale 10. Enkele van deze pachters van grote accijnzen hielden zich ook bezig met de kleinere pachten. Daarnaast waren er eveneens politici die zich enkel inlieten met de kleinere pachten. Dit waren doorgaands degene die iets minder kapitaalkrchtig waren. De grootste pachters hierin waren Joris Van Aertrike, die hiervan 7 stuks pachtte, Pieter Smout 6 en Wouter Vindegoed 4.

Een systematische studie van deze pachters zal hier niet worden uitgevoerd, maar het is toch opvallend dat bijna een derde van de politici die tussen 1359-1375 een ambt vervulden in de Brugse stadsmagistraat terug te vinden zijn als pachter van een grote of kleine accijns. De financiële factor speelde dus vast en zeker ook een rol. Aangezien men zich met de dagelijkse politiek moest bezighouden en geen activiteiten voor eigen gewin kon uitvoeren moest men alleszins welvarend genoeg zijn. Dat de financiële factor echter een dergelijke rol speelde is toch wel opmerkelijk.

3.9.2. SOCIALE NETWERKEN

Onder sociale netwerken binnen de stad verstaan we het milieu waarin men zich begaf, waar hun dagelijkse leefwereld zich afspeelde. Het is geen sinecure dit per persoon te reconstrueren, zeker in de laatmiddeleeuwse context. Voor deze verhandeling betrekken we hierin vooral het lidmaatschap van een gilde en/of een broederschap, een eventueel voogdij- of dooppeterschap van een caritatieve instelling en schenkingen of stichtingen die gedaan worden binnen het Brugse.

3.9.2.1. Caritatieve instellingen

In de bronnen en in het werk van G. Maréchal hebben we vele politici kunnen linken aan een bepaalde instelling of hospitaal in laatmiddeleeuws Brugge.¹⁴⁸ Hier en daar komen (opper)voogden voor in de bijgevoegde namenlijst van een bepaald gasthuis, godshuis of hospitaal en er zitten eveneens enkele dismeesters tussen van de Brugse armendissen. Deze dissens werden ingedeeld per parochie, en in principe werden enkel de armen van de bijhorende parochie geholpen. Het armenbestuur in een parochie werd gevormd door een groep dismeesters die duidelijk te onderscheiden was van het *gemeen* en van de kerkfabriek. Zij stonden volledig zelfstandig tegenover deze instellingen. De meeste namen van de dismeesters zijn bekend uit de charters en de rekeningen. De gevallen waarvan hun professionele achtergrond gekend is wijzen er op dat zij werden gezocht onder de welgestelde ambachtslieden en *poortery*. Voor hun arbeid kregen zij alleszins geen vergoeding, wat dit vermoeden enkel aansterkt.¹⁴⁹ Deze dismeesters werden verkozen door de aanzienlijken van de parochie en deze verkozenen mochten de opgelegde taak niet van de hand wijzen. Ze droegen samen de verantwoordelijkheid voor de armenzorg op de parochie, maar toch konden zij afzonderlijk handelen. Er zijn talrijke stichtingen aanvaard door slecht één dismeester of een deel van de groep en ook in verkopeningen en verpachtingen gebeurde het dat niet elke dismeester aanwezig was. Daarnaast was het ook hun taak de armen op te zoeken en deze regelmatig een bezoek te brengen. Zij handelden dan ook steeds in naam van de armen van hun parochie en beheerden het bezit van deze armendissen.¹⁵⁰ Tegen dat iemand dergelijke post dus werd toegewezen zou hij een behoorlijke reputatie en rijkdom moeten hebben opgebouwd in het Brugse. Voor deze betreffende periode vinden we acht personen terug in de stadsmagistraat die doorheen hun carrière ook dismeester waren in een Brugse parochie. Voor de Onze-Lieve-Vrouweparochie was dit Lamsin Van Aelst (1345), Cornelis van Aeltre (1399-1400, 1407) en Jan Van Bellengheem (1363-67, 1369-70, 1374-76 en 1384-91). De parochie van Sint-Salvator kende Pieter Vander Haghe (1349, 1351-52) en Gillis Vanden Hoorne (1350-57 en 1360-61) als dismeesters. Jan Hoste (1340), Wouter De Koolnare (1376 en 1390) en Willem Vanden Peerebome (1420-29) waren dismeester in de Sint-Jacobsparochie.

---

¹⁴⁸ G. Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid van het Brugse hospitaalwezen in de late middeleeuwen* (Kortrijk: UGA, 1978).

¹⁴⁹ P. Van Zeir, "De inrichting van de Armendissen van de oude Brugse stadsparochies vóór 1526", *A.S.E.B.* 97 (1960): pp. 107-8.

¹⁵⁰ Id., p. 112.

Belangrijker was echter de controle over de verschillende gasthuizen, godshuizen en hospitalen dat de stad kende. G. Maréchal heeft al aangetoond dat de stichters van de verschillende liefdadigheidsinstellingen niet in kerkelijke, maar in burgerlijke kring moeten worden gezocht, met in het bijzonder in deze van de rijke kooplui.¹⁵¹ Zij controleerden het beheer van deze hospitalen. Hun economische dominantie dat zich vertaalde in een politieke dominantie in de late middeleeuwen weerspiegelde duidelijk in de liefdadigheid. Er werd een systeem van voogden ingevoerd voor deze instellingen om makkelijker controle uit te oefenen over de meesters van deze hospitalen door de stadsmagistraat. De schepenen konden per instelling twee toezieners aanstellen, de *voogden*. De eerste voogd van de leprozerie werd vermeld in 1248, deze van het Heilige Geesthuis in 1254. Voor het Sint-Janshospitaal was er voor het eerst in 1272 sprake van voogden, maar zij worden slecht bij naam genoemd vanaf 1289. De jongere instellingen werden onmiddellijk ingeschakeld in dit systeem met voogden: de *Potterie* en de passantenhuizen hadden van bij aanvang dergelijke ambten.

Deze voogden waren in de eerste plaats de ogen en oren van de stadsmagistraat. Ze moesten verantwoording afleggen voor het gevoerde beleid en moesten steeds het belang en het voordeel van de instelling in het oog houden. Bij het aanvaarden van dergelijke voogdij waren ze verplicht dit ook onder ede te beloven. Bij elke beslissing aangaande de instelling diende dit opnieuw verklaard te worden, evenals de redenen die tot een bepaalde stap bewogen. Ze waren vooral actief op twee gebieden: toezicht op het financieel beleid en toezicht op het aanvaarden van het personeel van de instelling. De rol die de voogden speelden was wel verschillend van instelling tot instelling en hing af van de omvang van het personeel. Hun rol varieerde van de controle op het beheer tot effectief dagelijks beheer van de instelling. Bij de hospitalen van Sint-Jan en O.-L.-Vrouw van de Potterie beperkten zij zich tot het toezicht op het beheer gevoerd door de meester van de instelling. Ze namen weinig initiatieven en traden zelden of nooit op in naam van de instelling. Ze bekommerden zich dus niet om de dagelijkse gang van zaken en vertegenwoordigden het huis niet naar buiten uit. Bij Sint-Juliaan en de leprozerie traden de voogden dan wel zeer actief op. Zij werden in het algemeen aangeduid voor een onbepaalde termijn en bleven in functie tot ze om een of andere reden ontslag namen of kregen.

Voor het Sint-Janshospitaal en de leprozerie werden respectievelijk 57 en 55 namen teruggevonden.¹⁵² Zij werden gegroepeerd in tabel 15. Hiervan waren er slechts 8 die doorheen hun carrière geen magistraatszetels bekleed hadden, allen daterend uit de 13e en het begin van de 14e eeuw. Onvolledige magistraatslijsten zouden hiervan aan de basis kunnen liggen. Voor de bestudeerde periode in deze verhandeling (1359-75) zijn eveneens enkele personen opgedoken die een rol hadden als voogd in deze hospitalen.

---

¹⁵¹ Over voogdijschap in het hospitaalwezen van laatmiddeleeuws Brugge: Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, pp. 57-79.

¹⁵² Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, pp. 63-4.

TABEL 15: BRUGSE MAGISTRATEN (1359-75) DIE EVENEENS ALS VOOGD OPTRADEN (SINT-JANS & LEPROZERIE)

<i>Sint-Jan</i>		<i>Leprozerie</i>	
Magistraat	Jaren	Magistraat	Jaren
Jacob Vande Walle (fs. Wouter)	1351-58	Pieter Bonin (fs. Lambrechts)	1352-53 & 1358-59
Zeger Honin	1351 & 1363-64	Pieter Vander Haghe	1352-55
Pieter de Pinkere	1353-55	Jan Bonin (fs. Jans fs. Wouters)	1356-57
Pieter Vander Haghe	1357 & 1360	Jan Van Ruddervoorde	1356
Jacob Metteneye	1358-59	Jacob Scouwijn	1358-59
Lambrecht Vande Walle	1359	Pieter Van Assenede	1361
Jan Hoste	1360	Lamsin Bave	1361
Jan Bonin (fs. Jans fs. Wouters)	1363-64	Jan de Rode	1376-80
Jan Walkier	1374	Jacob Van Thoroud	1376
Tideman Vanden Berghe	1374 & 1384	Gillis Vander Poorte	1380
Rogier Van Lichtervelde	1379	Jan de Muntre	1390-94
Willem Maes	1379		
Jan Heldebolle	1393-94		
Clais den Zoutre	1402-03		
Pieter Gaderpenninc	1404-05		

23 Verschillende individuen uit de Brugse stadsmagistraat tussen 1359-75 hadden op een bepaald moment in hun carrière dus een post bekleed als voogd van ofwel het Sint-Janshospitaal of van het leprozenhuis. Wanneer de andere liefdadigheidsinstellingen hierbij worden betrokken komen we op een totaal van 36 verschillende personen die doorheen hun carrière voogd van een instelling zijn geweest binnen Brugge. Sommige personen namen dit ambt op in meerdere instellingen, zoals Jan Bonin, die zowel voogd is geweest van het Sint-Janshospitaal, de leprozerie, over het hospitaal van O.-L.-Vrouw van de Potterie en zelfs van het Bogardenklooster. Het valt dus op dat de meest prominente figuren die zetelden in de magistraat eveneens postjes hadden op de liefdadigheidsinstellingen. Verder zal hier niet op ingegaan worden, aangezien deze studie, over de samenhang van de sociale en politieke kringen en het hospitaalwezen binnen Brugge, al gemaakt werd van de hand van G. Maréchal.¹⁵³

3.9.2.2. Sint-Joris kruisbooggilde

Zoals al gezegd is geweest (cfr. 2.1.3.) kwamen in Vlaanderen de schuttersgilden op vanaf de vroege 14e eeuw en waren deze oorspronkelijk opgericht met militaire doeleinden. Hun afkomst kan gerelateerd worden aan de laat-13e-eeuwse stadsmilities. Doorheen de 14e en 15e eeuw verschoof hun functie naar een meer sociale en religieuze rol binnen de stad. Het militaire aspect bleef ook bewaard, maar het werd meer en meer een sociale netwerksite die als uitwisselingsplaats diende tussen de verschillende soorten elites. De

¹⁵³ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, passim.

traditionele elite kwam er in contact met de commerciële elite en politieke elite (soms vielen deze samen). Het lidmaatschap van de kruisbooggilde van Sint-Joris en Sint-Denijs was open voor alle poorters en voor diegene die de relatief bescheiden bijdrage kon betalen van zes ponden *parisis* en twee *stoopen* wijn uit het Rijnland.¹⁵⁴ Er was een significante aanwezigheid van de hogere sociale kringen van Brugge, maar veel leden waren eveneens lid van een amabachtsgilde. Later kende Brugge ook nog de boogschuttersgilde van Sint-Sebastiaan, maar deze werd binnen de stedelijke rangorde lager gezien dan de kruisbooggilde. Dit viel op tijdens de jaarlijkse Heilige Bloedprocessie, waar ze een plaats toegewezen kregen na de kruisbooggilde.¹⁵⁵

Deze schuttersgilden hielden elk jaar schietwedstrijden. Dergelijke evenementen werden onder andere georganiseerd om hun deelnemers sociaal te onderscheiden van de meerderheid van de inwoners van de stad. Zo'n wedstrijd was een opvallende manier op hun hiërarchie binnen de stad en binnen de gilde tentoon te stellen voor de gehele stadsbevolking. Daarenboven werden twee keer per jaar ook maaltijden georganiseerd, één op de dag van hun patroonheilige en één volgend op hun jaarlijkse schietcompetitie.¹⁵⁶ Door het spenderen van grote sommen geld aan dure wijn en kostelijk voedsel werden ze geassocieerd met een hoge status en eer. Deze maaltijden waren ook belangrijk voor de gemeenschapscreatie, niet alleen binnen de gilde, maar ook met verenigingen en gilden van buiten Brugge. Het benadrukken van de hiërarchie binnen de gilden in de vorm van een vaste volgorde van zitplaatsen is nog een andere reden waarom deze maaltijden werden gehouden. Doorheen de 14^e en 15^e eeuw was er alleszins een grote affiliatie tussen het stadsbestuur en de hoogste rangen van de verschillende schuttersgilden. Deze complexe politieke en economische netwerken van handelsfamilies, ondernemers-ambachtslieden en gevestigde adel die het stadsbestuur domineerden in de late middeleeuwen neigde eveneens naar een dominantie van de belangrijkste bestuurlijke posten binnen deze schuttersgilden.¹⁵⁷

Hoe zat het dan met de groep politici die in 1359-1375 aan het roer stond van Brugge? Voor deze periode was enkel de Sint-Joris kruisbooggilde van belang, daar de andere schuttersgilden namelijk nog niet tot ontwikkeling waren gekomen. In de stadsrekeningen vinden we ook sporen van deze gilde. Ze worden aangeduid als de '*scotters*' en hiervoor werd geregeld laken aangekocht door het stadsbestuur. In het naslagwerk van A. Vanhoutryve werd de ledenlijst van deze gilde onder handen genomen en hierin vonden we dan ook talrijke individuen die binnen deze verhandeling van belang zijn.¹⁵⁸ Deze zijn gegroepeerd in tabel 16.

---

¹⁵⁴ Brown, *Civic Ceremony*, p. 146.

¹⁵⁵ Van de boogschuttersgilde van Sint-Sebastiaan zijn vermeldingen teruggevonden in de bronnen vanaf 1379. Voor een uitgebreid naslagwerk rond deze gilde: M. Lemahieu, *De koninklijke hoofdgilde van Sint-Sebastiaan Brugge 1379-2005* (Brugge, 2005).

¹⁵⁶ Crombie, "Defense, honor and community", p. 85-90; Brown, *Civic Ceremony*, p. 145.

¹⁵⁷ Brown, *Civic Ceremony*, pp. 148-9.

¹⁵⁸ Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, pp. 206-16.

**TABEL 16: MAGISTRATEN UIT DE PERIODE 1359-75, LID VAN DE SINT-JORIS
KRUISBOOGGILDE**

Naam:	Beroep/Status:	Totaal aantal ambtstermijnen:
Adaem, Jan	Scheerder (2)	1
Aertrike, Jan Van	Poorter (1)	21
Aertrike, Symoen Van	Poorter (1)	13
Bave, Jacob	Poorter (1)	22
Berghe, Tideman Vanden	Poorter/makelaar (1/9)	20
Hoste, Jan	Poorter (1)	5
Metten eye, Jan	Poorter/makelaar (1/9)	13
Mulard, Jacob	Poorter/visverkoper (3)	15
Muntere, Jan De	Poorter (1)	15
Oostburch, Pieter Van	Poorter (1)	14
Spikere, Michiel Vanden	Metselaar (4)	4
Staden, Gosin Van	Vleeshouwer (3)	2
Steenkin, Clais	Makelaar (9)	3
Visch, Jacob De	Poorter/makelaar (1/9)	3
Vos, Bouden De	Poorter/makelaar (1/9)	26
Vos, Jan De	Zilversmid (5)	4
Walkier, Jan	Poorter (1)	16
Zinghene, Frans Van	?	1
Zwyn, Jan	Poorter/visverkoper (1/3)	4

Van de 152 politici zijn er sporen terug te vinden van 19 personen die lid waren van deze schuttersgilde. Hiervan bezaten er 13 de status van poorter, waarvan er 4 ‘poorter-makelaar’ en 2 ‘poorter-visverkoper’ waren. De overgrote meerderheid was dus afkomstig uit de hogere klassen. Van de 19 personen die lid waren van deze kruisbooggilde waren er 10 die meer dan 10 ambten uitvoerden doorheen hun carrière in de Brugse stadsmagistraat. Dat deze twee variabelen – lid zijn van de gilde en een lange politieke carrière hebben – afhankelijk waren van elkaar kan niet worden besloten, maar het valt wel op dat deze gilde een contactplaats was voor een selectie van de hoogste sociale kringen binnen de stad. De hoogste en belangrijkste politici van de 14e eeuw verkeerden dus in hogere sociale kringen dan normaal, wat de representativiteit van het stadsbestuur tegenover de volledige laatmiddeleeuwse Brugse bevolking doet dalen.

Deze extra factoren tonen aan dat de stabiele kern van machtige families enerzijds op financieel vlak sterk in hun schoenen stonden, en dat ze hun sociale netwerken in de stad bestendigden en uitbreidden. Ze deden dit onder andere door een rol te spelen in het hospitaalwezen van Brugge, maar ook door zich in te laten met vrijetijdsbesteding waarbij ze door middel van elitaire sociabiliteit zich konden

onderscheidden van de rest van de stadsbevolking. De overlap van dergelijke factoren met de stadsmagistraat van die tijd zijn in deze verhandeling niet systematisch bestudeerd geweest, aangezien dit niet het doel was. Er is wel aangetoond dat er van een interferentie tussen hoge sociale kringen van de stedelijke bevolking en het stadsbestuur zeker sprake is.

4. ALGEMENE CONCLUSIE

Om een besluit vormen voor deze verhandeling moet er terug gegaan worden naar het inleidende gedeelte, waar de onderzoeksvragen en probleemstellingen die hier van toepassing zijn voorgesteld werden. Eerst en vooral waren er de oorzaken en aanleidingen die zorgden voor de woelige jaren tussen 1359 en 1361. Het probleem van onvoldoende representativiteit en vertegenwoordiging binnen de stadsmagistraat komt als eerste naar voor, onder andere te zien in de evolutie van de nieuwkomerscoëfficiënt. De eerste uitzonderlijke wetsvernieuwing, in november 1359, bevat talloze magistraten die voor het eerst op het hoogste politieke niveau acteerden. Voor velen was dat ook de enige keer dat ze in de magistraat zouden zetelen. Deze woelige periode werd afgesloten met een tweede uitzonderlijke vernieuwing in augustus 1361, die ingesteld werd in het licht van een vredesakkoord met de graaf. Deze vernieuwing is een jaar langer aan de macht gebleven en vele hiervan keerden ook terug in de stadsmagistraat in latere periodes. De ambachten van de wevers en de volders wilden in deze woelige jaren hun verloren positie van na de Artevelde-periode terug winnen. Dit is hen ook gelukt, aangezien we na 1359 in de stadsmagistraat opnieuw frequent wevers en volders terugvinden. De textielambachten hadden doorheen deze periode zelfs de overhand op de andere ambachten, met de wevers en volders voorop. Zij hebben dus met deze strijd hun positie in de stadsmagistraat terug bemachtigd. Daarnaast zou het financiële plaatje ook een rol hebben gespeeld als aanleiding voor deze woelige jaren. Nieuwe elementen uit de stadsrekeningen wijzen hierop. Doordat deze rekeningen door onder andere een uitzonderlijk college van honderdmannen en andere vooraanstaande individuen moest gecontroleerd worden op andere tijdstippen dan normaal, zou dit kunnen wijzen op financieel wanbeleid van de stadsmagistraat in de jaren voor de weversopstand.

Een ander punt dat nog naar een verklaring zocht was het opduiken van de registers van de wetsvernieuwingen vanaf 1363. Hiervoor werden echter geen indicaties gevonden in de primaire bronnen. In de stadsrekeningen van 1362-1363 en 1363-64 wordt er in de rubriek "*ghemene uitgheven*" geen woord gerept over deze registers, terwijl er wel gewag wordt gemaakt van de vergoeding voor de fabricatie van rente- en wezenboeken. Eventueel zouden deze registers dan later zijn opgesteld en is men teruggegaan tot het ambtsjaar 1363, maar deze hypothese kan niet getoetst worden, aangezien de twee volgende rekeningen ontbreken in het archief. De meest plausibele uitleg voor het opduiken van deze primaire bronnenreeks blijft dus de vermaande stabiele periode die vanaf 1360 inging voor de Brugse politieke orde en het feit dat de ambachtsbesturen na de pacificatie van 1361 ook garant stonden voor het behouden van de rust in de stad. Dit betrof tevens de ambachten van de wevers en volders, aangezien de zegels van alle 55 de ambachten van de stad toegevoegd werden aan deze pacificatie. Op die manier konden de ambachtsbesturen en de samenstelling van verschillende andere stedelijke instellingen, zoals de waarmerkings- en toezichtcommissies, eenvoudiger gecontroleerd worden en konden ze de verantwoordelijken voor deze instellingen makkelijker ter verantwoording roepen bij een eventueel geschil of probleem.

Verder kan besloten worden dat de gemeente stabiliteit op politiek vlak ook werkelijk werd ingesteld en gehandhaafd. De ambachten verkregen een duurzame vertegenwoordiging in de schepenbank en de raad. Al werd de 4-9 verdeling niet geheel volgens de regel nagevolgd, toch schommelde de beoogde verhouding steeds rond de gestelde norm. De verdeling onder de ambachten werd nog niet strikt verdeeld onder de vorm van de 'Negen Leden', waarbij elk lid één vertegenwoordiger mocht afvaardigen, maar deze indeling van de stadsbevolking werd hoogstwaarschijnlijk wel al gebruikt om de vertegenwoordigers van het ambachtswezen aan te wijzen. De textielambachten domineerden deze vertegenwoordiging, gevolgd door de rijkere voedingsambachten en leder- en confectie-ambachten. Deze volgorde van dominantie komt terug in de plaatsen die de ambachten toegewezen kregen in de schepenbank en de raad. De makelaars hadden eveneens een enorme invloed in de stadsmagistraat, maar hun invloed kwam vooral van de personen die een dubbele status genoten van 'poorter-makelaar'. Deze interferentie komt ook manifest naar voren voor de hier bestudeerde periode.

Qua representativiteit valt het echter op dat vele leden van de stadsmagistraat, zowel uit de *poortery* als van de ambachten, steeds terugkomen in de stadsmagistraat. Qua poortersfamilies zouden we dit ergens kunnen verwachten. Hun sociaaleconomische dominantie door hun status van rijke ondernemers en handelaars vertaalde zich in een constante invloed op het hoogste politieke niveau. Dezelfde trend is echter op te merken bij de vertegenwoordigers van de ambachten, waarbij rijke ambachtsmeesters de beschikbare zetels voor de ambachten domineerden. Bij dergelijke individuen die opklommen in de ambachtsbesturen om zo uit te komen in de stadsmagistraat was het familiale aspect minder belangrijk. Nepotisme kwam vooral voor bij de rijke handelaarsfamilies, hosteliers en grootgrondbezitters die als poorters in de stadsmagistraat zetelden. Belangrijke dynastieke families zoals de Van de Walles, Bonins en Metteneyes komen frequent in deze periode voor, net als in de gehele 14^e eeuw. Dergelijke rijke families hebben doorheen de 14^e en 15^e eeuw de stadsmagistraat blijven domineren. Enkel de kortstondige opstanden die doorheen deze periode veelvuldig de stad teisterden doorbrak hun decennialange dominantie. De woelige jaren van 1359-61 zorgde niet alleen voor een herstel van de status van de wevers en volders in de stadsmagistraat, ook de andere ambachten hun politieke invloed werd veilig gesteld, tenminste tot en met de 'Gentse Opstand', waarna de wevers van het politieke toneel werden geweerd. De samenstelling van de stadsmagistraat heeft in elk geval geen opmerkelijke verandering gekend in het begin van de zeventiger jaren van de 14^e eeuw. Niet de *poortery* noch de ambachten verkregen duidelijk overwicht in deze instellingen naar aanloop van deze burgeroorlog. We zien ook geen duidelijke verandering in dominantie van een bepaald ambacht tegenover een andere. De textielambachten bleven de grootste. Wel zien we doorheen deze jaren individuen opduiken in de stadsmagistraat die later een (grote) rol gingen spelen in de Gentse oorlog.

De hogere sociale kringen die de magistraat domineerden, slaagden er ook in om op financieel en sociaal vlak een eigen positie in te nemen in de stad, apart van het overgrote deel van de bevolking, de 'gewone' handwerkers, buitenlanders, dieven en de armsten. De verschillende pachten die verpacht

werden door de stad, werden eveneens gedomineerd door deze rijke groepen van hosteliers, traditionele handelfamilies, grootgrondbezitters en rijke ambachtsmeesters. Deze politieke elite kwam grotendeels overeen met de stedelijke commerciële elite. De stadsmagistraat had bovendien een enorme invloed op het vlak van de liefdadigheidsinstellingen. Zo werden talloze voogden van hospitalen en dismeesters van armendissen gerekruteerd uit de hogere sociale lagen van de stedelijke bevolking, in vele gevallen individuen die ook een politieke carrière hebben opgebouwd of op het punt stonden dergelijke carrière uit te bouwen. Daarnaast besteedden de meesten dan nog hun vrije tijd in elitaire sociale kringen, bijvoorbeeld als lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.

De eventuele ‘democratische’ evolutie, ingezet na de Guldensporenslag, waarbij de ambachten het monopolie van de rijke handelaarsfamilies en grootgrondbezitters op politiek vlak konden doorbreken, naar mate van tijd zich ontwikkelde naar een deels plutocratische oligarchie. Hoewel de ambachten op theoretisch vlak ook politieke medezeggenschap hadden, waren de meeste afgevaardigden rijke ambachtsmeesters en in vele gevallen zelfs poorters die zich inschreven in de ambachten om zo op te klimmen tot het stadsbestuur. Er ontstond op die manier een stabiele kern van terugkerende magistraten die een langdurige politieke carrière uitbouwden waarrond individuen met veel kortere carrière kwamen en gingen.

Er is getracht met deze verhandeling een lacune op te vullen in de kleine traditie van de prosopografie van de Brugse stadsmagistraat in de late middeleeuwen. Complementair met de bestaande studies is de gehele 14e eeuw onder handen genomen, thans de Brugse schepenbank. Hopelijk wordt deze studie in latere stadia gebruikt voor andere, diverse historische probleemstukken en is hiermee een significante bijdrage geleverd aan het historische en socio-culturele debat.

5. BIBLIOGRAFIE

ONUITGEGEVEN BRONNEN

ARA, Oorkonden van Vlaanderen, 1^e reeks, n° 531, 532, 533, 536, 537 bis, 538, 539.

ARA, Oorkonden van Vlaanderen, 2^e reeks, n° 184.

RAB, Oorkonden met blauw nummer, n° 4701, 8662, 8097, 9056.

SAB, reeks 96: Stadscartularia, 1: Rudenboek.

SAB, reeks 96: Stadscartularia, 13: Groenenboek C.

SAB, reeks 114: Register der wetsvernieuwingen 1363-1374 en 1397-1421.

SAB, reeks 216: Stadsrekeningen 1358-1359, 1359-1360, 1360-1361, 1361-1362, 1362-1363, 1363-1364, 1366-1367, 1367-1368, 1368-1369, 1369-1370, 1370-1371, 1371-1372, 1372-1373, 1375-1376.

UITGEGEVEN BRONNEN

DE PAUW, (N.). *Cartulaire historique et généalogiques des Artevelde*. Brussel: Hayez, 1920.

DE LIMBURG-STIRUM, (T.) (ed.). *Cartulaire de Louis de Male, comte de Flandre*. Brugge: De Plancke, 1898, 2 v.

GAILLARD, (V.). *Inscriptions funéraires et monumentales de la Flandre occidentale avec des données historiques et généalogiques: arrondissements de Bruges*. Brugge: Gaillard, 1861-1867, 3 v.

GILLIODTS-VAN SEVEREN, (L.). *Contume de la ville de Bruges*. Brussel: Gobbaerts, 1874-1875, 2 v.

—, *Inventaire des archives de la ville de Bruges, Première Section. Inventaire des Chartes. Première série: treizième au seizième siècle*. Brugge: Gailliard, 1871-1878, 7 v.

JAMEES, (A.). *Brugse poorters. Opgetekend uit de stadsrekeningen en ingeleid*. Handzame/Zedelgem: Familia et Patria/Flandria Nostria, 1974-1990, 3 v.

LAMBIN, (J.J.) & VAN DIXMUDE, (J.). *Dits de cronike ende genealogie van den prinsen ende graven van den foreeste van buc, dat beet Vlaenderlant, van 863 tot 1436*. Ieper: Lambin, 1839.

SCHOUTEET, (A.). *Regesten op de oorkonden*. Brugge: Stadsarchief, 1973-1982, 4 v.

VERBRUGGEN, (J.F.). *Het gemeenteleger van Brugge van 1338 tot 1340 en de namen van de weerbare mannen*. Brussel: Palais des Académies, 1962.

GEciteerde literatuur

- BAUTIER, (R.H.). “Les foires de Champagne”, in: *La foire*, [Recueil de la Société Jean Bodin, 6]. Brussel, 1953, pp. 97-147.
- BEUKEN, (J.H.A.). *De Hanzze en Vlaanderen*. Maastricht: Van Aelst, 1950.
- BLOCKMANS, (W.). *De volksvertegenwoordiging in Vlaanderen in de overgang van middeleeuwen naar nieuwe tijden (1384-1506)*. Brussel, 1978.
- , “The social and economic effects of the plague in the Low Countries, 1349-1500”, *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis* 58 (1980): pp. 833-863.
- , “Urban Space in the Low Countries, 13th-16th Centuries”, in A. Grohmann (ed.), *Spazio urbano e organizzazione economica nell'Europa medievale*, pp. 163-175. Napels, 1994.
- , Pieters, (G.) & Prevenier, (W.). “Tussen crisis en welvaart. Het sociaal-economisch leven 1300-1482”, *Nieuwe algemene geschiedenis der Nederlanden*, IV (1980): pp. 42-86.
- BOONE, (M.). “Geldhandel en pandbedrijf in Gent tijdens de Bourgondische periode: politieke, fiscale en sociale aspecten”, *Revue belge de philologie et d'histoire* 66 (1988): pp. 767-791.
- , *Gent en de Bourgondische hertogen ca. 1384 – ca. 1453: een sociaal-politieke studie van een staatsvormingsproces*. Brussel: Koninklijke academie voor wetenschappen, letteren en schone kunsten van België, 1990.
- , “L’industrie textile à Gand au bas moyen âge ou les resurrections successives d’une activité réputée moribonde”, in: M. Boone en W. Prevenier (eds.), *La draperie ancienne des Pays-Bas: débouchés et stratégies de survie (14e – 16e siècle)*, pp. 15-61. Leuven/Apeldoorn, 1993.
- BROWN, (A.). *Civic Ceremony and Religion in Bruges c. 1300-1520*. Cambridge; NY: Cambridge University Press, 2011.
- BUYLAERT, (F.). “The Late Medieval ‘Crisis of the Nobility’ Reconsidered: the Case of Flanders”, *Journal of Social History* 45 (2012): pp. 1117-34.
- CHORLEY, (P.). “The Cloth Exports of Flanders and Northern France during the Thirteenth Century: A Luxury Trade?” *The Economic History Review* 40, nr. 3 (1987): pp. 377-379.
- COLEMAN, (E.). “Cities and Communes”, in D. Abulafia (ed.), *Italy in the Central Middle Ages, 1000-1300*. Oxford, 2001.
- CROMBIE, (L.). “Defense, honor and community: the military and social bonds of the dukes of burgundy and the flemish shooting guilds”, *Journal of Medieval Military History* 9 (2011): pp. 76-96.

- , “Honour, community and hierarchy in the feasts of the archery and crossbow guilds of Bruges, 1445–81”, *Journal of Medieval History* 37 (2011): pp. 102-113.
- CZOK, (K.). “Zunftkämpfe, Zunftrevolution oder Bürgerkämpfe”, *Wissenschaftliche Zeitschrift der Karl Marx-Universität Leipzig, Gesellschafts- und Sprachwissenschaftliche Reihe* 8 (1958-1959): pp. 129-143.
- DELCOURT, (A.). *La vengeance de la commune. L'arsin et l'abattis de maison en Flandre et en Hainaut*. Rijsel: E. Raoust, 1930.
- DE MEYER, (I.). “De sociale structuren te Brugge in de 14e eeuw”, in W. Blockmans, I. De Meyer, J. Mertens, C. Pauwelyn en W. Vanderpijpen (eds.), *Studiën betreffende de sociale structuren te Brugge, Kortrijk en Gent in de 14e en 15e eeuw*, pp. 7-78. Kortrijk/Heule: UGA, 1971.
- DEMUYNCK, (R.). “De Gentse oorlog 1379-1385. Oorzaken en karakter”, *H.M.G.O.G. nieuwe serie* 5 (1951): pp. 305-318.
- DENEWETH, (H.). “Een demografische knoop ontward? Brugse bevolkingscijfers voor de vroegmoderne tijd”, *A.S.E.B.* 147 (2010): pp. 3-48.
- & KEMEL, (Y.). “Een verdwenen middeleeuwse wijk tussen Koningstraat, Boomgaardstraat en Verversdijk”, *Het Brugs Ommeland* 40 (2000): pp. 143-168.
- DE POERCK, (G.). “Note critique sur le grand privilege brugeois de 1304 et le règlement d'élection du magistrat”, *A.S.E.B.* 74 (1931): pp. 139-157.
- DEPREZ, (E.). *Les préliminaires de la Guerre de Cent Ans. La Papauté, la France et l'Angleterre (1328-1342)*. Parijs: Fontemoing, 1902.
- DE RIDDER-SYMOENS, (H.). “Prosopografie en middeleeuwse geschiedenis: een onmogelijke mogelijkheid?”, *H.M.G.O.G.* 45 (1991): pp. 95-117.
- DE ROCK (J.), BUYLAERT, (F.), DUMOLYN, (J.) & GEELLEN, (I.). “De Poortersloge van Brugge: een sociale en culturele geschiedenis van een uniek laatmiddeleeuws gebouw”, *A.S.E.B.* 152 (2015): pp. 225-284.
- DE ROOVER, (R.). “La communauté des marchands Lucquois à Bruges de 1377 à 1404”, *A.S.E.B.* 86 (1949): pp. 23-89.
- DERVILLE, (A.). *Histoire de Saint-Omer*. Rijsel: Presses universitaires de Lille, 1981.
- DE SMET, (J.). “De repressie te Brugge na de slag bij Westrozebeke (1382-1384). Bijdrage tot de kennis van de sociale en economische toestand van de Brugse bevolking”, *A.S.E.B.* 84 (1947): pp. 71-118.
- DE STURLER, (J.). *Les relations politiques et les échanges commerciaux entre le duché de Brabant et l'Angleterre au moyen âge. L'étape des laines anglaises en Brabant et les origines du développement du port d'Anvers*. Parijs: Droz, 1936.

- DE VRIES, (K.). *Infantry Warfare in the Early Fourteenth Century (Warfare in History)*. New York: Boydell & Brewer Ltd., 1996.
- & DOUGLAS-SMITH, (R.). *The artillery of the Dukes of Burgundy 1363-1477*. Woodbridge: Boydell Press, 2005.
- DOEHAERD, (R.). *L'expansion économique belge au moyen âge*. Brussel: La Renaissance du Livre, 1984.
- DOLLINGER, (P.). *The German Hansa*. Londen: Macmillan, 1970.
- DUMOLYN, (J.). “De Brugse ambachtsbesturen tijdens de late middeleeuwen: enkele institutionele en rechtshistorische aspecten”, *A.S.E.B.* 147 (2) (2010): pp. 309-327.
- , *De Brugse Opstand, 1436-38*. Kortrijk-Heule: UGA, 1997.
- , “Guild politics and policital guilds in fourteenth-century Flanders”, in J. Dumolyn, J. Haemers e.a. (eds.), *The Voices of the People in Late Medieval Europe: Communication and Popular Politics*, pp. 15-48. Turnhout: Brepols, 2014.
- , “Population et structures professionnelles à Bruges aux XIVe et XVe siècles”, *Revue du Nord* 81 (1999): pp. 43-64.
- , *Staatsvorming en vorstelijke ambtenaren in het graafschap Vlaanderen (1419-1477)*. Leuven, Garant: 2003.
- , “The Legal Repression of Revolts in Late Medieval Flanders”, *The Legal History Review* 68 (2000): pp. 479-521.
- & BROWN (A.) (eds.). *Bruges. A Medieval Metropolis, c. 850 – c. 1550*. Cambridge, ter perse.
- & HAEMERS (J.). “Patterns of urban rebellion in medieval Flanders”, *Journal of Medieval History* 31 (2005): pp. 369-393.
- & HAEMERS (J.). “Reclaiming the Common Sphere of the City. The Revival of the Bruges Commune in the Late Thirteenth Century”, in J.-P. Genet (ed.), *La légitimité implicite au Moyen Âge*, pp. 161-188. Rome: Publications de l'École française de Rome, 2015.
- & LAMBERT, (V.). “De cruciale decennia in de geschiedenis van een Europese stad: Brugge tussen 1280 en 1302”, in: P. Trio, e.a. (eds.), *Omtrent 1302*, pp. 65-79. Leuven: Universitaire Pers Leuven, 2002.
- & LENOIR (M.). “De sociaal-politieke verhoudingen binnen het Brugse stadsbestuur tijdens het midden van de veertiende eeuw (1329-1361)”, *A.S.E.B.* 151 (2014): pp. 323-376.

- & PAJIC (M.). “Enemies of the Count and of the City. The Collective Exile of Rebels in Fourteenth-Century Flanders”, *Legal History Review* (2016, ter perse).
- EPSTEIN, (S.R.). “Craft guilds, Apprenticeship and Technological Change in Pre-Industrial Europe”, *The Journal of Economic History* 58 (1998): pp. 684-713.
- ESPINAS (G.) & PIRENNE (H.). *Recueil de documents relatifs à l'histoire de l'industrie drapière en Flandre*. Brussel: Kiessling & Imbreghts, 1906-1966. 4 v.
- FRIS, (V.). “Les Origines de la Réforme Constitutionnelle de Gand de 1360-1369”, in *Fédération archéologique et historique de Belgique. Annales du XXe Congrès*, pp. 427-459. Gent, 1907.
- GANSHOF, (F.-L.). “Le droit urbain en Flandre au début de la première phase de son histoire (1127)”, *Revue d'histoire du droit* 19 (1951): pp. 387-415.
- GILLIODTS-VAN SEVEREN, (L.). *Histoire de la magistrature brugeoise*. Brugge: De Plancke, 1888.
- , “Jacques van Artevelde”, in: *La Flandre. Revue des monument d'histoire et d'antiquités* (1879): pp. 257-314, 375-443.
- HAEGEMAN, (M.). *De anglofilie in het graafschap Vlaanderen tussen 1379 en 1435: politieke en economische aspecten*. Onuitgegeven masterproef, Universiteit Gent, 1986.
- HAEMERS, (J.). *For the Common Good: State Power and Urban Revolts in the Reign of Mary of Burgundy, 1477-1482*. Turnhout: Brepols, 2009.
- HEERS, (J.). *Le clan familial au moyen âge. Etude sur les structures politiques et sociales des milieux urbains*. Parijs: Presses Universitaires de France, 1974.
- HOLSTERS, (A.). “Moord en politiek tijdens de Gentse opstand 1379-1385”, *H.M.G.O.G. nieuwe serie* 37 (1983): pp. 89-111.
- HYDE, (J.K.). *Society and Politics in Medieval Italy. The Evolution of the Civil Life, 1000-1350*. Londen-Basingstoke, 1973.
- JANSSENS, (A.). “Brugse bevolkingsaantal in 1477”, in *Van Middeleeuwen tot heden. Bladeren door Brugse kunst en Geschiedenis*, pp. 29-35. Brugge: Jong Kristen Onthaal voor toerisme, 1983.
- KRÜGER, (H.C.). “The Genoese exportation of Northern Cloths to Mediterranean Ports, Twelfth Century”, *Revue Belge de Philologie et d'Histoire* 65 (1987): pp. 722-750.
- LAMBERT, (V.). “Over carrière promotie, degradatie en rehabilitatie. 700 jaar Jan Breydel en Pieter de Coninck”, in: P. Trio, e.a. (eds.), *Omtrent 1302*. Leuven: Universitaire pers Leuven, 2002, pp. 209-217.

- LEMAHIEU, (M.). *De koninklijke hoofdgilde van Sint-Sebastiaan Brugge 1379-2005*. Brugge, 2005.
- LENOIR, (M.). *De machtsverhoudingen te Brugge tussen 1328 en 1361. Een woelige periode in de Brugse geschiedenis*. Masterproef, Universiteit Gent, 2013.
- LIDDY, (C.) & HAEMERS, (J.). “Popular Politics in the Late Medieval City: York and Bruges”, *English Historical Review* 128 (2013): pp. 771-805.
- LONCKE, (E.). *De kronieken van Vlaanderen. Uitgave en studie van het handschrift 436 van de stadsbibliotheek te Brugge*. Onuitgegeven masterproef, Universiteit Gent, 2007.
- LUYKX, (T.). *Johanna van Constantinopel, gravin van Vlaanderen en Henegouwen: haar leven (1199/1200-1244), haar regeering (1205-1244), vooral in Vlaanderen*. Brussel: Standaard-Boekhandel, 1946.
- MARÉCHAL, (G.). *De sociale en politieke gebondenheid van het Brugse hospitaalwezen in de middeleeuwen*. Kortrijk-Heule: Standen en Landen 73, 1978.
- , “De Zwarte Dood te Brugge, 1349-51”, *Biekorf* 80 (1980): pp. 377-392.
- MARÉCHAL, (J.). *Geschiedenis van de Brugse Beurs*. Brugge: De anjelier, 1949.
- , “Het weezengeld in de Brugsche stadsfinancien van de middeleeuwen”, *A.S.E.B.* 82 (1939), pp. 1-41.
- MATTHEUS, (A.). *Prosopografie van het Brugse stadsbestuur 1467-1477*. Onuitgegeven masterproef, Universiteit Gent, 2011.
- MERTENS, (J.). “De Brugse ambachtsbesturen (1363-1374 n.s.): een oligarchie?”, in Asaert, (G.) (ed.). *Recht en instellingen in de oude Nederlanden tijdens de middeleeuwen en de nieuwe tijd: Liber Amicorum Jan Buntinx*, pp. 185-198. Leuven, 1981.
- , “De verdeling van de Brugse schepenzetels op sociaal gebied (XIVde eeuw)”, *Wetenschappelijke tijdingen* 21 (1961): kol. 451-466.
- , “De XIVde eeuwse voornaamste Brugse schepenfamilies”, *Ons Heem* 9 (1951): pp. 233-236.
- , “Woelingen te Brugge tussen 1359-1361”, in H. Coppejans, e.a. (eds.), *Album Carlos Wyffels*, pp. 325-330. Brussel, 1987.
- MUNRO, (J.H.A.). “Industrial Entrepreneurship in the Late Medieval Low Countries: Urban Draperies, Fullers and the Art of Survival”, in P. Klep & E. Van Cauwenberghe (eds.), *Entrepreneurship and the Transformation of the Economy (10th-20th Centuries). Essays in Honour of Herman van der Wee*, pp. 377-88. Leuven, 1994.
- MURRAY, (J.M.). *Bruges, Cradle of Capitalism 1280-1390*. Cambridge: University Press, 2005.

- , “Cloth, banking and finance in medieval Bruges”, in: E. Aerts en J.H. Munro (eds.), *Textiles of the Low Countries in European Economic History*, pp. 24-31. Leuven, 1990.
- , *Notarial Instruments in Flanders between 1280 and 1452*. Brussel: Palais des Académies, 1995.
- NICHOLAS, (D.). *Medieval Flanders*. Londen: Longman, 1992.
- , *The Metamorphosis of a Medieval City: Ghent in the Age of the Artevelde: 1302-1390*. Londen: University of Nebraska Press, 1987.
- , *The van Artevelde of Ghent: the Varieties of Cendetta and the Hero in History*. Leiden: Brill, 1988.
- PARACIVINI, (W.) (ed.). *Hansekaufleute in Brugge, I, Die Brügger Steuerlisten 1360-1390*. Frankfurt am Main: Lang, 1992.
- PIRENNE, (H.). *Les villes et les institutions urbaines*. Parijs: Alcan, 1939.
- , “La question des jurés dans les villes flamandes”, *Revue belge de philologie et d'histoire* 5 (1926): pp. 401-421.
- PLANITZ, (H.). *Die deutsche Stadt im Mittelalter von der Römerzeit bis zu den Zunftkämpfen*. Graz-Keulen, 1954.
- PRAK, (M.). “Corporate Politics in the Low Countries: Guilds as Institutions, 14th to 18th Centuries”, in PRAK (M.) (ed.), *Craft Guilds in the Early Modern Low Countries: work, power and representation*, pp. 74-106. Ashgate Publishing, 2006.
- PREVENIER, (W.). “Bevolkingscijfers en professionele structuren der bevolking van Gent en Brugge in de XIVe eeuw”, in *Album Charles Verlinden*, pp. 269-303. Gent, 1975.
- , “La démographie des villes du comté de Flandre aux XIVe et XVe siècles. Etat de la question. Essai d'interprétation”, *Revue du Nord* 65 (1983): pp. 255-75.
- , “Motieven voor leliardsgezindheid in Vlaanderen in de periode 1297-1305”, *Leigouw* 19 (1977): pp. 273-288.
- RICCIARDELLI, (F.). “Exile as evidence of civic identity in Florence in the time of Dante: Some examples”, *Reti Mediaevali* 5 (2004): pp. 1-15.
- ROGGHÉ, (P.). “Gemeente ende Vriend. Nationale omwentelingen in de XIVe eeuw”, *A.S.E.B.* 89 (1952): pp. 101-135.
- , *Vlaanderen en het zevenjarig beleid van Jacob van Artevelde, 1338-1345. Een critisch-historische studie*. Brussel: Manteau, 1942.

- RYCKAERT (M.) & VANDERMAESEN, (M.). “De Witte Kaproenen: de Gentse opstand (1379-1385) en de geschiedenis van de Brugse Leie”, *Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen* 10 (1979).
- SABBE, (J.). “De opstand van Brugge tegen graaf Robrecht van Béthune en zijn zoon Robrecht van Kassel in 1321-1322. Het laatste politieke optreden van de volksleiders Pieter de Coninc en Jan Breidel”, *A.S.E.B.* 107 (1970): pp. 217-249.
- , *Vlaanderen in opstand 1323-1328: Nikolaas Zannekin, Zeger Janszōne en Willem de Deken*. Brugge: Van de Wiele, 1992.
- SCHULZ, (K.). “Die politische Zunft. Eine die spätmittelalterliche Stadt prägende Institution?” in W. Ehbrecht (ed.), *Verwaltung und Politik in Städten Mitteleuropas*, pp. 1-21. Keulen: Böhlau, 1994.
- SHAW, (C.). *The Politics of Exile in Renaissance Italy*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005.
- SPEECKE, (M.). *De politieke orde van Brugge, 1302-1329. Een prosopografische studie van de stadsmagistraat*. Onuitgegeven masterproef, Universiteit Gent, 2016.
- STABEL, (P.). “Composition et recompositions des réseaux urbains des Pays-Bas au bas moyen âge”, in E. Crouzet-Pavan en E. Lecuppre-Desjardin (eds.), *Villes de Flandre et d'Italie: relectures d'une comparaison traditionnelle*, pp. 29-64. Turnhout, 2007.
- , *Dwarfs among Giants. The Flemish Urban Network in the Late Middle Ages*. Leuven/Apeldoorn: Garant, 1997.
- , “Guilds in Late Medieval Flanders: Myths and Realities of Guild Life in an Export-Oriented Environment”, *Journal of Medieval History* 30 (2004): pp. 187-212.
- , “Militaire organisatie, bewapening en wapenbezit in het laatmiddeleeuws Brugge”, *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis* 89 (2011): pp. 1049-74.
- THOEN, (E.). “Verhuizen naar Brugge in de Late Middeleeuwen”, in H. Soly & R. Vermeir (eds.), *Beleid en bestuur in de oude Nederlanden. Liber Amicorum Prof. Dr. M. Baelde*, pp. 329-349. Gent, 1993.
- VAN CAENEGHEM, (R.) (ed.). *1302. Le désastre de Courtrai. Mythes et réalités de la bataille des Éperons d'Or*. Antwerpen: Fonds Mercator, 2002.
- , *Geschiedenis van het strafrecht in Vlaanderen van de XIe tot de XIVe eeuw*. Brussel: Koninklijke academie voor wetenschappen, letteren en schone kunsten van België, 1954.
- , “Nota over de terechtstelling van Willem de Deken in Parijs in 1328”, *A.S.E.B.* 90 (1953): pp. 140-142.

- VANDEBURIE, (J.). “De Zwarte Dood te Brugge. Een status questionis en enkele nieuwe beschouwingen”, *A.S.E.B.* 147 (2010): pp. 269-308.
- VAN DEN AUWEELE, (D.). *Schepenbank en schepenen te Brugge (1127-1384). Bijdrage tot de studie van een gewone stedelijke rechts- en bestuursinstelling*. Onuitgegeven doctoraatsverhandeling Katholieke Universiteit Leuven, 1977.
- VANDERKINDERE, (L.). *Choix d'études historiques*. Brussel: Weissenburch, 1909.
- VAN DE VELDE, (A.). *De ambachten van de timmerlieden en de schrijnwerkers te Brugge. Hun wetten, hun geschillen en hun gewrochten van de XIV^{de} tot de XIX^{de} eeuw*. Gent: Siffer, 1909.
- VANDEWALLE, (A.). “De Brugse stadsmagistraat en de deelname van de ambachten aan het bestuur, 14de-15de eeuw”, in W. Prevenier en B. Augustyn (eds.), *De Vlaamse instellingen tijdens het Ancien Régime: recent onderzoek in nieuw perspectief, Miscellanea Archivistica Studia* 111, pp. 27-40. Brussel, 1999.
- , “Willem de Deken (+1328): volksleider en makelaar”, *A.S.E.B.* 115 (1978): pp. 207-211.
- VANHAVERBEKE, (K.). “De reële machtsstructuren binnen het stadsbestuur van Brugge in de periode 1375-1407. Verslag van een prosopografische studie”, *A.S.E.B.* 135 (1998): pp. 3-54.
- , *Het stadsbestuur in Brugge in de periode 1375-1407: sociaal-institutionele benadering aan de hand van een prosopografische methode*. Onuitgegeven masterproef, Katholieke Universiteit Leuven, 1997.
- VANHOUTRYVE, (A.). *De Brugse kruisbooggilde van Sint-Joris, historische schets XIIIe eeuw – 1872*. Handzame: Familia et Patria, 1968.
- VAN HOUTTE, (J.A.). *De geschiedenis van Brugge*. Tielt: Lannoo, 1982.
- , “Makelaars en waarden te Brugge van de 13de tot de 16de eeuw”, *Bijdragen voor de Geschiedenis der Nederlanden* 5 (1950): pp. 1-30 en 177-197.
- , “The Rise and Decline of the Market of Bruges”, *Economic History Review* 19 (1966): pp. 29-47.
- VAN OYEN, (I.). “Louis Delacenserie (1838-1909). Brugs architect van de neogotiek”, *Vlaanderen* 1 (2002), pp. 35-37.
- VAN ROMPAEY, (J.). “De Brugse Keure van 1329 en de aanvullende privileges”, *Bulletin de la Commission Royale pour la publication des Anciennes Lois et Ordonnances de Belgique* 21 (1965): pp. 35-105.
- VAN UYTVEN, (R.). “Plutokratie in de ‘oude democratieën’ der Nederlanden. Cijfers en beschouwingen omtrent de korporatieve organisatie en de sociale structuur der gemeenten in de late middeleeuwen”, *Handelingen Koninklijke Zuidnederlandse Maatschappij voor Taal- Letterkunde en Geschiedenis* 16 (1962): pp. 373-409.

- VAN WERVEKE, (H.). “De koopman ondernemer en de ondernemer in de Vlaamsche lakennijverheid van de late middeleeuwen”, *Mededeelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schoone Kunsten van België, Klasse der Letteren* 8 (1946): pp. 5-26.
- , “De Zwarte Dood in de Zuidelijke Nederlanden”, in *Mededeelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, Klasse Letteren*, 12, nr. 3, Brussel (1950).
- , “Hansa in Vlaanderen en aangrenzende gebieden”, *A.S.E.B.* 90 (1953): pp. 5-42.
- , *Jacob van Artevelde*. Den Haag: Kruseman, 1982.
- , “La famine de l’an 1316 en Flandre et dans les régions voisines”, *Revue du Nord* 41 (1959): pp. 5-14.
- VAN ZEIR, (P.). “De armenzorg te Brugge”, *Biekerf* 61 (1960): pp. 357-378.
- , “De inrichting van de Armendissen van de oude Brugse stadsparochies vóór 1526”, *A.S.E.B.* 97 (1960): pp. 104-153.
- VERBRUGGEN, (J.F.). “De Goede Vrijdag van Brugge, 18 mei 1302”, *Het Brugs Ommeland* 17 (1997): pp. 115-131.
- , “De historiografie van de Guldensporenslag”, *Leiegouw* 19 (1977): pp. 245-272.
- , *Het gemeenteleger van Brugge van 1338 tot 1340 en de namen van de weerbare mannen*. Brussel: Palais des Académies, 1962.
- , *The Art of Warfare in Western Europe during the Middle Ages: from the Eighth Century to 1340*. Amsterdam: North-Holland, 1977.
- , *The battle of the Golden Spurs (Courtrai, 11 July 1302): a contribution to the history of Flanders’ war of liberation, 1297-1305*, ed. K. De Vries. Woodbridge: Boydell Press, 2002.
- , *Vlaanderen na de Guldensporenslag. De vrijheidstrijd van het graafschap Vlaanderen 1303-1305*. Brugge: West-Vlaamse Gidsenkring, 1991.
- VERHULST, (A.). “La laine indigène dans les anciens Pays-Bas entre le XIIe et le XVIIe siècle. Mise en oeuvre industrielle, production et commerce”, in: *La lana come materia prima. Atti della Prima Settimana di Studie 18-24 aprile 1969*, pp. 11-42. Firenze, 1974.
- , *The Rise of Cities in North-Western Europe*. Cambridge: Cambridge University Press, 1999.
- , *Précis d’histoire rurale de la Belgique*. Brussel: Editions de l’Université de Bruxelles, 1990.

- VERMAUT, (J.). *De textielnijverheid in Brugge en op het platteland in Westelijk Vlaanderen vóór 1800. Konjunktuurverloop, organisatie en sociale verhoudingen*. Onuitgegeven doctoraatsverhandeling, Universiteit Gent, 1974.
- VERMEERSCH, (A.). *Essai sur les origines et la signification de la commune dans le Nord de la France*. Heule, 1966.
- VERMEERSCH, (V.). *Grafmonumenten te Brugge voor 1578*. Brugge: Raaklijn, 1976, 3 v.
- WARNKOENIG (L.) & GHELDOLF, (A.E.). *Histoire de la Flandre et de ses institutions civiles et politiques, jusqu'à l'année 1305*. Brussel: Hayez, 1835-1864, 4 v.
- WYFFELS, (C.). *De oorsprong der ambachten in Vlaanderen en Brabant*. Brussel: Koninklijke Vlaamse academie voor wetenschappen, letteren en schone kunsten van België, 1951.
- , “Is de Brugse keure betreffende het ‘poortersgeding’, gedagtekend van 1229, in werkelijkheid zestig jaar jonger?”, *The Legal History Review* 38 (1968): pp. 525-533.
- , “Kanttekening bij de Brugse ‘Moerlemaye’ 1280-1281”, in *Album Albert Schouteet*, pp. 253-258. Brugge: Westvlaams verbond van kringen voor heemkunde, 1973.
- , “Nieuwe gegevens betreffende de 13de eeuwse ‘demokratische’ stedelijke opstand: de Brugse ‘Moerlemaye’ (1280-1281)”, *Bulletin de la Commission Royale d'Histoire* 132 (1966): pp. 37-142.

6. APPENDICES

6.1. MAGISTRAATSLIJSTEN 1359-1375

AMBTSJAAR 1358-1359									
SCHEPENBANK					RAAD				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Metten eye, Jacob (B)	Makelaar	Poorter		1	Vanden Walle, Jacob (B)		Poorter	
2	Van Aertrike, Symoen		Poorter		2	Van Oostburch, Pieter		Poorter	
3	Van Cassele, Jan (fs. Loys)	Makelaar	Poorter		3	Van Wulfsberghe, Willem		Poorter	
4	Heldebolle, Jan (fs. Pieters)	Makelaar	Poorter		4	Bonin, Pieter (fs. Lambrecht)		Poorter	
5	Van Bouchout, Willem		Poorter		5	Van Aertrike, Joris		Poorter	
6	Blankaert, Jan	Scheerder			6	Van Thorout, Jan			
7	Van Dudzele, Jan (fs. Pauwels)	Volder			7	Floreins, Zegher	Vleeshouwer		
8	Vanden Lode, Daniel	Scheerder			8	Poelvoet, Michiel	Verver		
9	Volkaert, Ghildolf	Visverkoper			9	Adaem, Jan	Scheerder		
10	Van Ryssele, Jan	Handschoenwerker			10	Scouwijn, Jacob	Huidevetter		
11	Vanden Hulsebussche, Pieter	Cordewanier			11	Maes, Clais			
12	De Vos, Bouden	Makelaar	Poorter		12	Van Lo, Wouter	Schepper		
13	De Hoedemakere, Pieter	Makelaar			13	Camphin, Jan	Makelaar	Poorter	
	Totaal ambachters:	7				Totaal ambachters:	5		
	Totaal poorters:	2				Totaal poorters:	5		
	Totaal dubbel:	4				Totaal dubbel:	1		
	Totaal onbekend/onzekeer:	0				Totaal onbekend/onzekeer:	2		
TRESORIER									
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen					
1	De Pinkere, Pieter	Scheerder	Poorter						
2	Van Aelst, Lamsin		Poorter						
	Totaal poorters	1							
	Totaal dubbel	1							

AMBT'SJAAR 1359-1360 (2 februari 1359 – 17 november 1359)

SCHEPENBANK					RAAD				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Vanden Walle, Jacob (B)		Poorter		1	Metten eye, Jacob (B)	Makelaar	Poorter	
2	Van Wulfsberghe, Willem		Poorter		2	Van Aertrike, Symoen		Poorter	
3	Van Thorout, Jan				3	Blankaert, Jan	Scheerder		
4	Bonin, Jan (fs. Jans fs. Wouters)		Poorter		4	Heldebolle, Jan	Makelaar	Poorter	
5	Bave, Jacob		Poorter		5	Van Bouchout, Willem		Poorter	
6	Van Aertrike, Joris		Poorter		6	Van Dudzele, Jan	Volder		
7	Canin, Wouter	Scheerder			7	Van Meulenbeke, Jan	Volder		
8	Poelvoet, Michiel	Verver			8	Van Bellengheem, Jan	Scheerder		
9	Florens, Zegher	Vleeshouwer			9	Volkaert, Ghildolf	Visverkoper		
10	Maes, Clais				10	Vanden Hoorne, Gillis	Vleeshouwer		
11	Scouwync, Jacob	Huidevetter			11	Metten eye, Jan	Makelaar	Poorter	
12	Camphin, Jan (fs. Jans)	Makelaar	Poorter		12	De Vos, Bouden	Makelaar	Poorter	
13	Vanden Berghe, Tydeman	Makelaar	Poorter		13	De Boghemakere, Jan	Grauwwerker		
	Totaal ambachters:	4				Totaal ambachters:	7		
	Totaal poorters:	5				Totaal poorters:	2		
	Totaal dubbel:	2				Totaal dubbel:	4		
	Totaal onbekend/onzekeer:	2				Totaal onbekend/onzekeer:	0		
TRESORIERIERS									
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen					
1	De Pinkere, Pieter	Scheerder	Poorter						
2	Van Aelst, Lamsin		Poorter						
	Totaal ambachters:	0							
	Totaal poorters:	1							
	Totaal dubbel:	1							
	Totaal onbekend/onzekeer:	0							

AMBTSTJAAR 1359-1360 (bis) (18 november 1359 – 1 februari 1360)

SCHEPENBANK					RAAD				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Vanden Walle, Lambrecht (B)		Poorter		1	Oste, Jan (B)		Poorter	
2	Van Assenede, Pieter	Wever/scheerder			2	Van Wulfsberghe, Willem		Poorter	
3	Coopman, Pieter		Poorter		3	Bonin, Jan (fs. Jans)		Poorter	
4	De Repere, Pieter		Poorter	Ook raadslid	4	Steenkin, Clais	Makelaar		
5	Bave, Lamsin	Paternostermaker	Poorter		5	De Hont, Berthelmeeus	Wever		
6	Vander Pale, Jan	Makelaar	Poorter		6	De Reepere, Pieter		Poorter	Ook schepen
7	Van Male, Jan	Scheerder			7	Goederye, Everaerd	Makelaar	Poorter	
8	Harync, Wouter	Volder			8	Den Bakere, Maertin	Metselaar		
9	Vanden Hoorne, Jan	Vleeshouwer/Barbier			9	Gaderpennync, Pieter	Visverkoper	Poorter	
10	Slabbaert, Jan	Wever			10	Van Ryssele, Jan	Handschoenwerker		
11	De Drayere, Willem	Cordewanier			11	Vanden Paradyse, Jan			
12	De Wulf, Jan	Timmerman			12	De Scotelare, Pieter	Makelaar		
13	Honin, Zegher	Makelaar	Poorter		13	Van Thorout, Jacob		Poorter	
	Totaal ambachters:	7				Totaal ambachters:	5		
	Totaal poorters:	3				Totaal poorters:	5		
	Totaal dubbel:	3				Totaal dubbel:	2		
	Totaal onbekend/onzeke:	0				Totaal onbekend/onzeke:	1		
TRESORIERS									
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>					
1	Van Bredinee, Jan		Poorter						
2	Van Aelst, Lamsin		Poorter						
	Totaal ambachters:	0							
	Totaal poorters:	2							
	Totaal dubbel:	0							
	Totaal onbekend/onzeke:	0							

AMBTSTJAAR 1359-60 (tris) (tussen 18 november en 1 februari kwamen zij in de plaats)									
SCHEPENBANK					RAAD				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Vander Haghe, Pieter (B)		Poorter		1	/			
2	/				2	/			
3	Van Aertrike, Jan		Poorter		3	/			
4	Mommaert, Jacob	Wever			4	/			
5	/				5	/			
6	/				6	/			
7	Cant, Jan (fs. Robrechts)	Scheerder			7	Poelvoet, Michiel	Verver		
8	/				8	/			
9	Gaderpenninc, Pieter	Visverkoper	Poorter		9	/			
10	/				10	Van Aeltre, Cornelis	Timmerman		
11	/				11	/			
12	/				12	./			
13	/				13	Van Leffinghe, Pieter	Schepper		
	Totaal ambachters:	2				Totaal ambachters:	3		
	Totaal poorters:	2				Totaal poorters:	0		
	Totaal dubbel:	1				Totaal dubbel:	0		
	Totaal onbekend/onzeke:	0				Totaal onbekend/onzeke:	0		
TRESORIERS									
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>					
1	Van Biervliet, Christiaan								
2	/								
	Totaal ambachters:	0							
	Totaal poorters:	0							
	Totaal dubbel:	0							
	Totaal onbekend/onzeke:	1							

AMBT'SJAAR 1360-1361									
SCHEPENBANK					RAAD				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Vanden Haghe, Pieter (B)		Poorter		1	Hoste, Jhan (B)		Poorter	
2	Van Aertrijke, Jhan		Poorter		2	Van Wulfberghe, Willem (B)		Poorter	
3	Bave, Lamsin	Paternostermaker	Poorter		3	Bonin, Jhan (fs. Jhans fs. Wouters)		Poorter	
4	De Reepre, Pieter		Poorter		4	Vanden Paradyse, Jhan			
5	Vander Pale, Jhan	Makelaar	Poorter		5	Steenkin, Clais	Makelaar		
6	Mommaerd, Jacob	Wever			6	Van Wulfsberghe, Willem		Poorter	Burgemeester
7	Harinc, Wouter	Volder			7	Van Meulenbeke, Jhan	Volder		
8	De Wulf, Jhan	Timmerman			8	Poelvoet, Michiel	Verver		
9	Van Assenede, Pieter	Wever/Scheerder			9	Van Thorout, Jacob		Poorter	
10	Gaderpenninc, Pieter	Visverkoper	Poorter		10	Van Leffinghe, Pieter	Schepper		
11	De Drayere, Willem	Cordewanier			11	Vanden Hoorne, Gillis	Vleeshouwer		
12	Cant, Jan (fs. Robrechts)	Scheerder			12	De Bakere, Maertin	Metselaar		
13	Honin, Zegher	Makelaar	Poorter		13	De Hont, Bertelmeus	Wever		
					14	De Scuetelare, Pieter	Makelaar		
	Totaal ambachters:	6				Totaal ambachters:	8		
	Totaal poorters:	3				Totaal poorters:	5		
	Totaal dubbel:	4				Totaal dubbel:	0		
	Totaal onbekend/onzeker:	0				Totaal onbekend/onzeker:	1		
TRESORIERS									
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>					
1	Bave, Jacob		Poorter						
2	Van Biervliet, Kerstiaen								
	Totaal ambachters:	0							
	Totaal poorters:	1							
	Totaal dubbel:	0							
	Totaal onbekend/onzeker:	1							

AMBTJSJAAR 1361-1362 (2 februari 1361 – 29 augustus 1361)

SCHEPENBANK					RAAD				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Vander Haghe, Pieter (B)		Poorter		1	Vanden Walle, Lambrecht (B)		Poorter	
2	Van Wulfsberghe, Willem		Poorter		2	/			
3	Van Bochoud, Willem		Poorter		3	/			
4	De Mackenare, Joris	Makelaar	Poorter		4	/			
5	Van Bassevelde, Bertelmeus				5	/			
6	Van Meulebeke, Jan	Volder			6	/			
7	Roel, Jan	Vleeshouwer			7	/			
8	Poelvoet, Michiel	Verver			8	/			
9	Van Zantvoorde, Clais				9	/			
10	De Scuetelare, Pieter	Makelaar			10	/			
11	De Clerc, Diederick	Huidevetter			11	/			
12	De Boghemakere, Jan	Grauwwerker			12	/			
13	De Rode, Jan	Wever/Makelaar			13	/			
	Totaal ambachters:	7				Totaal ambachters:	0		
	Totaal poorters:	3				Totaal poorters:	1		
	Totaal dubbel:	1				Totaal dubbel:	0		
	Totaal onbekend/onzeke:	2				Totaal onbekend/onzeke:	0		
TRESORIER									
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>					
1	Bave, Jacob		Poorter						
2	Van Biervliet, Kerstiaen								
	Totaal ambachters:	0							
	Totaal poorters:	1							
	Totaal dubbel:	0							
	Totaal onbekend/onzeke:	1							

AMBTSJAAR 1361-1362 (bis) (30 augustus 1361 – 1 februari 1362)

SCHEPENBANK					RAAD				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Van Aertryke, Symoen (B)		Poorter		1	Metten eye, Jacob (B)	Makelaar	Poorter	
2	Bonin, Jan (fs. Jans fs. Wouters)		Poorter		2	/			
3	Bave, Clais		Poorter		3	/			
4	De Mackenare, Joris	Makelaar	Poorter		4	/			
5	Van Bassevelde, Jan	Vleeshouwer	Poorter		5	/			
6	Maes, Willem	Wever			6	/			
7	Van Staden, Gocin	Vleeshouwer			7	/			
8	Poelvoet, Michiel	Verver			8	/			
9	Van Zantvoorde, Clais				9	/			
10	Vanden Berghe, Tydeman	Makelaar	Poorter		10	/			
11	Van Beernem, Jacob	Huidevetter			11	/			
12	Van Thoroud, Jacob		Poorter		12	/			
13	De Rode, Jan	Wever/Makelaar			13	/			
	Totaal ambachters:	5				Totaal ambachters:	0		
	Totaal poorters:	4				Totaal poorters:	0		
	Totaal dubbel:	3				Totaal dubbel:	1		
	Totaal onbekend/onzeke:	1				Totaal onbekend/onzeke:	0		
TRESORIER									
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen					
1	Bave, Jacob		Poorter						
2	Van Biervliet, Kerstiaen								
	Totaal ambachters:	0							
	Totaal poorters:	1							
	Totaal dubbel:	0							
	Totaal onbekend/onzeke:	1							

AMBTJAAR 1362-1363									
SCHEPENBANK					RAAD				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Van Aertrycke, Symoen (B)		Poorter		1	Metten eye, Jacob (B)	Makelaar	Poorter	
2	Bonin, Jan (fs. Jans fs. Wouters)		Poorter		2	Vanden Walle, Jacob		Poorter	
3	Bave, Clais		Poorter		3	Van Wulfsberghe, Willem		Poorter	
4	De Mackenare, Joris	Makelaar	Poorter		4	Van Aertrycke, Jan		Poorter	
5	De Rode, Jan	Wever/Makelaar			5	De Maerscalc, Bouden		Poorter	
6	Maes, Willem	Wever			6	De Vos, Lamsin	Wever		
7	Van Bassevelde, Jan	Vleeshouwer	Poorter		7	Dommel, Jacob	Volder		
8	Poelvoet, Michiel	Verver			8	Cant, Jan	Scheerder		
9	Van Staden, Gosin	Vleeshouwer			9	Gardepenninc, Pieter	Visverkoper	Poorter	
10	Van Zandvoorde, Clais				10	De Smit, Jacob	Timmerman		
11	Van Berneem, Jacob	Huidevetter			11	De Bos, Bouden	Makelaar	Poorter	(zie: De Vos)
12	Van Thoroud, Jacob		Poorter		12	Van Moerkerke, Hughe	Cordewanier		
13	Vanden Berghe, Tydeman	Makelaar	Poorter		13	De Boghemakere, Jan	Grauwwerker		
	Totaal ambachters:	5				Totaal ambachters:	6		
	Totaal poorters:	4				Totaal poorters:	4		
	Totaal dubbel:	3				Totaal dubbel:	3		
	Totaal onbekend/onzekeer:	1				Totaal onbekend/onzekeer:	0		
TRESORIERS									
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen					
1	Camphine, Jan	Makelaar	Poorter						
2	Baven, Jacob		Poorter						
	Totaal ambachters:	0							
	Totaal poorters:	1							
	Totaal dubbel:	1							
	Totaal onbekend/onzekeer:	0							

AMBTJSJAAR 1363-1364									
SCHEPENBANK					RAAD				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Oenin, Zegher (B)	Makelaar	Poorter		1	Heldebolle, Jan (B)	Makelaar	Poorter	
2	Vanden Walle, Jacob		Poorter		2	Bonin, Jan		Poorter	
3	Van Wulfberghe, Willem		Poorter		3	De Machenare, Joris	Makelaar	Poorter	
4	Van Aertrike, Joris		Poorter		4	Broederlam, Andries		Poorter	
5	Bave, Jacob		Poorter		5	De Rode, Jan	Wever/Makelaar		
6	Van Hassenede, Pieter	Wever/Scheerder			6	Van Bassevelde, Jan	Vleeshouwer	Poorter	
7	De Hond, Bartholomeus	Wever			7	Vander Moere, Gerard	Verver		
8	Dommel, Jacob	Volder			8	Vromond, Jacob	Vleeshouwer		
9	De Backere, Engelram	Scheerder			9	Van Zandvoorde, Nikolaas			
10	Volkaerd, Gildolf	Visverkoper			10	Van Bernem, Jacob	Huidevetter		
11	De Smet, Jacob	Timmerman			11	Van Ruslede, Jacob	Schepper		
12	Plachier, Jacob	Cordewanier			12	Dierolf, Jacob			
13	Van Thielt, Joris	Zilversmid			13	Vanden Berghe, Tideman	Makelaar	Poorter	
	Totaal ambachters:	8				Totaal ambachters:	5		
	Totaal poorters:	4				Totaal poorters:	2		
	Totaal dubbel:	1				Totaal dubbel:	4		
	Totaal onbekend/onzekeer:	0				Totaal onbekend/onzekeer:	2		
TRESORIERS					HOOFDMANNEN				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Zestendeel</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Van Aertrike, Jan		Poorter		Sint-Jan	Vindegoet, Wouter		Poorter	
2	Bave, Jan		Poorter		Sint-Jakob	Van Bochaute, ?		Poorter	
					Sint-Donaas	Vander Pale, Jan	Makelaar	Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	?			
	Totaal poorters:	2			O.-L.-V.	Bave, Clais		Poorter	
	Totaal dubbel:	0			Carmers	?			
	Totaal onbekend/onzekeer:	0							

AMBTJSJAAR 1364-1365									
SCHEPENBANK					RAAD				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Bonin, Jan (B)		Poorter		1	Honin, Zegher (B)	Makelaar	Poorter	
2	Van Artrike, Jan		Poorter		2	Vanden Walle, Jacob		Poorter	
3	Rynvisch, Filips	Makelaar	Poorter		3	Van Wulfsberghe, Willem		Poorter	
4	Van Biervliet, Christiaan				4	De Marscalc, Boudewijn		Poorter	
5	De Roode, Jan	Wever/Makelaar			5	Van Bochout, Willem		Poorter	
6	Van Ypre, Jan	Wever			6	Van Assenede, Pieter	Wever/Scheerder		
7	Van Bassevelde, Jan	Vleeshouwer	Poorter		7	Dommel, Jacob	Volder		
8	Vander Moere, Gerard	Verver			8	Cant, Jan	Scheerder		
9	Florens, Zeger	Vleeshouwer			9	Folcard, Gildolf	Visverkoper		
10	Van Zantvoorde, Nikolaas				10	Van Risele, Jan	Handschoenwerker		
11	Van Berneem, Jacob	Huidevetter			11	Plachier, Jacob	Cordewanier		
12	Van Thoroud, Jacob		Poorter		12	De Vos, Jan	Zilver-smid		
13	Vanden Berghe, Tideman	Makelaar	Poorter		13	De Maets, Baselis	Bakker		
	Totaal ambachters:	5				Totaal ambachters:	8		
	Totaal poorters:	3				Totaal poorters:	4		
	Totaal dubbel:	3				Totaal dubbel:	1		
	Totaal onbekend/onze-ker:	2				Totaal onbekend/onze-ker:	0		
TRESORIERS					HOOFDMANNEN				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Zestendeel	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	De Vos, Boudewijn	Makelaar	Poorter		Sint-Jan	Vindegoed, Wouter		Poorter	
2	Bave, Jacob		Poorter		Sint-Jakob	De Wale, Jan		Poorter	
					Sint-Donaas	Vander Pale, Jan	Makelaar	Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	Van Artrike, Symoen		Poorter	
	Totaal poorters:	1			O.-L.-V.	Bave, Clais		Poorter	
	Totaal dubbel:	1			Carmers	Van Artrike, Joris		Poorter	
	Totaal onbekend/onze-ker:	0							

AMBTJSJAAR 1365-1366									
SCHEPENBANK					RAAD				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	De Vos, Lamsin (B)	Wever			1	Rynvisch, Filips (B)	Makelaar	Poorter	
2	Vanden Walle, Jacob		Poorter		2	De Wale, Jan		Poorter	
3	Van Aertrike, Joris		Poorter		3	Bave, Nikolaas		Poorter	
4	Van Bochoute, Willem		Poorter		4	Bonin, Jan (fs. Lambrechts)		Poorter	
5	Vindegoed, Wouter		Poorter		5	Mommaerd, Jacob	Wever		
6	De Hond, Bartholomeus	Wever			6	Harinc, Wouter	Volder		
7	Vanden Bussche, Thomas	Volder			7	Vanden Moere, Gerard	Verver		
8	Cant, Jan	Scheerder			8	Vanden Horne, Jan	Vleeshouwer/Barbier		
9	Volkaerd, Ghildolf	Visverkoper			9	Van Berneem, Jacob	Huidevetter		
10	Van Risele, Jan	Handschoenwerker			10	Van Ruslede, Jacob	Schepper		
11	Plachier, Jacob	Cordewanier			11	Van Zantvorde, Nikolaas			
12	De Vos, Jan	Zilversmid			12	Vanden Moere, Vincent	Wolslager		
13	De Scotelaere, Pieter	Makelaar			13	Visole, Joris	Makelaar		
	Totaal ambachters:	9				Totaal ambachters:	8		
	Totaal poorters:	4				Totaal poorters:	3		
	Totaal dubbel:	0				Totaal dubbel:	1		
	Totaal onbekend/onzekeer:	0				Totaal onbekend/onzekeer:	1		
TRESORIERIERS					HOOFDMANNEN				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Zestendeel</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Van Aertrike, Jan		Poorter		Sint-Jan	Walkier, Jan		Poorter	
2	Bave, Jacob		Poorter		Sint-Jakob	De Machenare, Jan		Poorter	
					Sint-Donaas	Bonin, Jan		Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	Van Aertrike, Symoen		Poorter	
	Totaal poorters:	2			O.-L.-V.	De Reepere, Pieter		Poorter	
	Totaal dubbel:	0			Carmers	Bave, Jan		Poorter	
	Totaal onbekend/onzekeer:	0							

AMBTSJAAR 1366-1367									
SCHEPENBANK					RAAD				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Rynvisch, Filips (B)	Makelaar	Poorter		1	De Vos, Lamsin (B)	Wever		
2	Bonin, Jan (fs. Jans)		Poorter		2	Vanden Walle, Jacob (fs. Wouters)		Poorter	
3	Machenare, Joris	Makelaar	Poorter		3	Van Aertrike, Joris		Poorter	
4	Bonin, Jan (fs. Lambrecht)		Poorter		4	Bochout, Willem		Poorter	
5	De Rode, Jan	Wever/Makelaar			5	Vindegoet, Wouter		Poorter	
6	Van Ypre, Jan	Wever			6	Van Bassevelde, Jan	Vleeshouwer	Poorter	
7	Dommel, Jacob	Volder			7	Van Daverloe, Jacob	Wever		
8	Vanden Moere, Gerard	Verver			8	Volkaerd, Gildolf	Visverkoper		
9	Floreins, Zeger	Vleeshouwer			9	Van Risele, Jan	Handschoenwerker		
10	Van Zantvorde, Nikolaas				10	Vander Porte, Gillis	Cordewanier		
11	Scuwinc, Paulus	Huidevetter			11	De Vos, Jan	Zilversmid		
12	Van Ruslede, Jacob	Schepper			12	De Maets, Baselis	Bakker		
13	Oenin, Zeger	Makelaar	Poorter		13	Vanden Berghe, Tideman	Makelaar	Poorter	
	Totaal ambachters:	7				Totaal ambachters:	7		
	Totaal poorters:	2				Totaal poorters:	4		
	Totaal dubbel:	3				Totaal dubbel:	2		
	Totaal onbekend/onzeker:	1				Totaal onbekend/onzeker:	0		
TRESORIERIERS					HOOFDMANNEN				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Zestendeel</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Van Aertrike, Jan		Poorter		Sint-Jan	Walkier, Jan		Poorter	
2	Bave, Jacob		Poorter		Sint-Jakob	De Machenare, Jan		Poorter	
					Sint-Donaas	Van den Hecke, Willem	Loodgieter	Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	Van Aertrike, Symoen		Poorter	
	Totaal poorters:	2			O.-L.-V.	Van den Eede, Jacob		Poorter	
	Totaal dubbel:	0			Carmers	De Marscalc, Boudin		Poorter	
	Totaal onbekend/onzeker:	0							

AMBTJSJAAR 1367-1368									
SCHEPENBANK					RAAD				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Vanden Berghe, Tideman (B)	Makelaar	Poorter		1	Bonin, Jan (fs. Jans) (B)		Poorter	
2	Vande Walle, Jacob (fs. Wouters)		Poorter		2	De Machenare, Joris	Makelaar	Poorter	
3	Van Artrike, Simon		Poorter		3	Bonin, Jan (fs. Lambrecht)		Poorter	
4	Bave, Jacob		Poorter		4	De Marshcalc, Boudewijn		Poorter	
5	Van Bochout, Willem		Poorter		5	De Rode, Jan	Wever/Makelaar		
6	Van Hassnede, Pieter	Wever/Scheerder			6	Priem, Piter	Volder		
7	Vanden Peereboeme, Willem	Wever			7	Scufel, Willem			
8	Wittekele, Wouter	Volder			8	Van Viven, Jan	Vleeshouwer		
9	Daverloe, Jacobus	Wever			9	Scardau, Pieter			
10	Van Theimseke, Nikolaas	Makelaar			10	Van Berneem, Jacob	Huidevetter		
11	Van Risele, Jan	Handschoenwerker			11	Van Roeslaer, Jacob	Kaarsengieter		
12	Van Mourkerke, Hugo	Cordewanier			12	Van Ruslede, Jacob	Schepper		
13	Van Thielt, Joris	Zilversmid			13	Oenin, Zeger	Makelaar	Poorter	
	Totaal ambachters:	8				Totaal ambachters:	6		
	Totaal poorters:	4				Totaal poorters:	3		
	Totaal dubbel:	1				Totaal dubbel:	2		
	Totaal onbekend/onzeker:	0				Totaal onbekend/onzeker:	2		
TRESORIERS					HOOFDMANNEN				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Zestendeel	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Rynvisch, Filips	Makelaar	Poorter		Sint-Jan	Walkier, Jan		Poorter	
2	Van Aertrike, Jan		Poorter		Sint-Jakob	De Machenare, Jan		Poorter	
					Sint-Donaas	Hooft, Jan (fs. Gillis)		Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	Broederslam, Andries		Poorter	
	Totaal poorters:	1			O.-L.-V.	Van den Eede, Jacob		Poorter	
	Totaal dubbel:	1			Carmers	Van Aertrike, Joris		Poorter	
	Totaal onbekend/onzeker:	0							

AMBTJSJAAR 1368-1369									
SCHEPENBANK					RAAD				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Bonin, Jan (fs. Lambrecht) (B)		Poorter		1	Rynvisch, Filips (B)	Makelaar	Poorter	
2	Goederic, Everaard	Makelaar	Poorter		2	Vandewalle, Jacob (fs. Wouter)		Poorter	
3	Van Aertrike, Joris		Poorter		3	Van Bochoute, Willem		Poorter	
4	Bave, Jan		Poorter		4	Vindegoed, Wouter		Poorter	
5	De Rode, Jan	Wever/Makelaar			5	Van Hassnede, Pieter	Wever/Scheerder		
6	De Hond, Bartholomeus	Wever			6	Vanden Bussche, Thomas	Volder		
7	Dommel, Jacob	Volder			7	Cant, Jan	Scheerder		
8	Vander Moere, Gerard	Verver			8	Hauwe, Jan	Visverkoper		
9	Floreins, Zeger	Vleeshouwer			9	Van Risele, Jan	Handschoenwerker		
10	Van Zantvorde, Nikolaas				10	Goetkint, Jacob	Smid		
11	Van Bernem, Jacob	Huidevetter			11	Vander Porte, Gillis	Cordewanier		
12	Van Ruslede, Jacob	Schepper			12	Hoste, Nikilaas	Tijkwever		
13	Oenin, Zeger	Makelaar	Poorter		13	De Maets, Baselis	Bakker		
	Totaal ambachters:	7				Totaal ambachters:	9		
	Totaal poorters:	3				Totaal poorters:	3		
	Totaal dubbel:	2				Totaal dubbel:	1		
	Totaal onbekend/onzekeer:	1				Totaal onbekend/onzekeer:	0		
TRESORIERS					HOOFDMANNEN				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Zestendeel</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Van Aertrike, Jan		Poorter		Sint-Jan	Walkier, Jan		Poorter	
2	Bave, Jacob		Poorter		Sint-Jakob	De Wale, Jan		Poorter	
					Sint-Donaas	Bonin, Jan (fs. Jans fs. Wouters)		Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	Broederslam, Andries		Poorter	
	Totaal poorters:	2			O.-L.-V.	Vanden Eede, Jacob		Poorter	
	Totaal dubbel:	0			Carmers	De Marscalc, Boudin		Poorter	
	Totaal onbekend/onzekeer:	0							

AMBTJSJAAR 1369-1370									
SCHEPENBANK					RAAD				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Rynvisch, Filips (B)	Makelaar	Poorter		1	Bonin, Jan (fs. Jans) (B)		Poorter	
2	Vanden Walle, Jacob		Poorter		2	Van Aertrike, Joris		Poorter	
3	Bave, Jacob		Poorter		3	Goederic, Everaard	Makelaar	Poorter	
4	Van Bochout, Willem		Poorter		4	Van Thorout, Jacob		Poorter	
5	Van Biervliet, Christiaan				5	De Rode, Jan	Wever/Makelaar		
6	Maes, Willem	Wever			6	Wittekele, Wouter	Volder		
7	Van Ypre, Jan	Wever			7	Vanden Moere, Gerard	Verver		
8	Van Bassevelde, Jan	Vleeshouwer	Poorter		8	Van Zantvorde, Nikolaas			
9	De Bakere, Engelram	Scheerder			9	Van Viven, Jan	Vleeshouwer		
10	Volkaerd, Gildolf	Visverkoper			10	Van Bernem, Jacob	Huidevetter		
11	Van Risele, Jan	Handschoenwerker			11	Van Ruslede, Jacob	Schepper		
12	Van Thielt, Joris	Zilversmid			12	Van Roeslare, Jacob	Kaarsengieter		
13	Van Mourkerke, Hugo	Cordewanier			13	Oenin, Zeger	Makelaar	Poorter	
	Totaal ambachters:	7				Totaal ambachters:	7		
	Totaal poorters:	3				Totaal poorters:	3		
	Totaal dubbel:	2				Totaal dubbel:	2		
	Totaal onbekend/onzekeer:	1				Totaal onbekend/onzekeer:	1		
TRESORIERS					HOOFDMANNEN				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Zestendeel</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Van Aertrike, Jan		Poorter		Sint-Jan	Walkier, Jan		Poorter	
2	Bonin, Jan (fs. Lambrecht)		Poorter		Sint-Jakob	De Wale, Jan		Poorter	
					Sint-Donaas	Goederic, Bernard		Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	De Marscalc, Boudin		Poorter	
	Totaal poorters:	2			O.-L.-V.	Van den Eede, Jacob		Poorter	
	Totaal dubbel:	0			Carmers	Metten eye, Jacob (ser)		Poorter	
	Totaal onbekend/onzekeer:	0							

AMBTSJAAR 1370-1371									
SCHEPENBANK					RAAD				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Bonin, Jan (B)		Poorter		1	De Vos, Lamsin (B)	Wever		
2	Van Aertrike, Joris		Poorter		2	Vanden Walle, Jacob		Poorter	
3	Goederic, Everaard	Makelaar	Poorter		3	Bochout, Willem		Poorter	
4	Walkier, Jan		Poorter		4	Bave, Jacob		Poorter	
5	De Rode, Jan	Wever/Makelaar			5	Minne, Diederik		Poorter	
6	Mommaerd, Jacob	Wever			6	Vanden Bussche, Thomas	Volder		
7	Dommel, Jacob	Volder			7	De Pinkere, Jan	Wever		
8	Vanden Moere, Gerard	Verver			8	Mulard, Jacob	Visverkoper	Poorter	
9	Van Hassnede, Michiel	Vleeshouwer			9	Van Risele, Jan	Handschoenwerker		
10	Van Zantvorde, Nikolaas				10	Van Poperinghen, Daniël	Smid	Poorter	
11	Van Ruslede, Jacob	Schepper			11	Vander Porte, Gillis	Cordewanier		
12	Van Bernem, Jacob	Huidevetter			12	De Maets, Baselis	Bakker		
13	Vanden Berghe, Tideman	Makelaar	Poorter		13	Van Ruddervorde, Jan	Zilversmid/Makelaar		
	Totaal ambachters:	7				Totaal ambachters:	7		
	Totaal poorters:	3				Totaal poorters:	4		
	Totaal dubbel:	2				Totaal dubbel:	2		
	Totaal onbekend/onzekeer:	1				Totaal onbekend/onzekeer:	0		
TRESORIERIERS					HOOFDMANNEN				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Zestendeel</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Van Artrike, Jan		Poorter		Sint-Jan	Vindegoed, Wouter		Poorter	
2	Rynvisch, Filips	Makelaar	Poorter		Sint-Jakob	De Muntre, Jan		Poorter	
					Sint-Donaas	Goederic, Bernaerd		Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	De Marscalc, Boudin		Poorter	
	Totaal poorters:	1			O.-L.-V.	Van den Heede, Jacob		Poorter	
	Totaal dubbel:	1			Carmers	Metten eye, Jacob	Makelaar	Poorter	
	Totaal onbekend/onzekeer:	0							

AMBTSJAAR 1371-1372									
SCHEPENBANK					RAAD				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	De Vos, Lamsin (B)	Wever			1	Bonin, Jan (B)		Poorter	
2	Vanden Walle, Jacob		Poorter		2	Van Aertrike, Joris		Poorter	
3	Van Bochout, Willem		Poorter		3	Goederic, Everaerd	Makelaar	Poorter	
4	Metteneye, Jacob (fs. Jacob)	Makelaar	Poorter		4	Walkier, Jan		Poorter	
5	De Visch, Jacob	Makelaar	Poorter		5	De Rode, Jan	Wever/makelaar		
6	Van Aertrike, Jan		Poorter		6	Wittekele, Wouter	Volder		
7	Van Bassevelde, Jan	Vleeshouwer	Poorter		7	Vanden Moure, Gerard	Verver		
8	Kant, Jan	Scheerder			8	Van Viven, Jan	Vleeshouwer		
9	Puppe, Roeland	Visverkoper			9	Wandelaerd, Joris			
10	Van Ryssele, Jan	Handschoenwerker			10	De Koelnaere, Wouter	Schepper		
11	Bonin, Lamsin	Zilversmid			11	Van Bernem, Jacob	Huidevetter		
12	Vanden Poorte, Gillis	Cordewanier			12	Van Roeslaer, Jacob	Kaarsengieter		
13	Van Ruddervorde, Jan	Zilversmid/Makelaar			13	Vanden Berghe, Tideman	Makelaar	Poorter	
	Totaal ambachters:	7				Totaal ambachters:	7		
	Totaal poorters:	3				Totaal poorters:	3		
	Totaal dubbel:	3				Totaal dubbel:	2		
	Totaal onbekend/onzekeer:	0				Totaal onbekend/onzekeer:	1		
TRESORIERS					HOOFDMANNEN				
<u>Nr.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>	<u>Zestendeel</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Status</u>	<u>Opmerkingen</u>
1	Van Aertrike, Jan		Poorter		Sint-Jan	Vindegoed, Wouter		Poorter	
2	Rynvisch, Filips	Makelaar	Poorter		Sint-Jakob	Zwyn, Jan	Visverkoper	Poorter	
					Sint-Donaas	Goederic, Bernaerd		Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	De Marscalc, Boudin		Poorter	
	Totaal poorters:	1			O.-L.-V.	Van den Heede, Jacob		Poorter	
	Totaal dubbel:	1			Carmers	Van Thoroud, Jacob		Poorter	
	Totaal onbekend/onzekeer:	0							

AMBTJSJAAR 1372-1373									
SCHEPENBANK					RAAD				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Bonin, Jan (B)		Poorter		1	De Vos, Lamsin (B)	Wever		
2	Bave, Jacob		Poorter		2	Metteneye, Jacob	Makelaar	Poorter	
3	Van Thorout, Jacob (fs. Pieter)		Poorter		3	De Zoutre, Nikolaas		Poorter	
4	De Muntere, Jan		Poorter		4	De Brune, Guy			
5	Maes, Willem	Wever			5	Van Bassevelde, Jan	Vleeshouwer	Poorter	
6	Mommard, Jacob	Wever			6	De Bakere, Engelram	Scheerder		
7	Vanden Bussche, Thomas	Volder			7	Volkaerd, Gildolf	Visverkoper		
8	Vanden Moere, Gerard	Verver			8	De Smet, Jacob	Timmerman		
9	Van Hassnede, Michiel	Vleeshouwer			9	Cokermoes, Simon	Smid		
10	Wandelaerd, Joris				10	Van Mourkerke, Hugo	Cordewanier		
11	Van Bernem, Jacob	Huidevetter			11	Van Leke, Jan (fs. Christiaan)	Kaarsengieter		
12	Van Leffinghen, Pieter	Schepper			12	Danwilt, Raven	Makelaar		
13	Goederic, Everaard	Makelaar	Poorter		13	?			Ontbrekend
	Totaal ambachters:	7				Totaal ambachters:	8		
	Totaal poorters:	4				Totaal poorters:	1		
	Totaal dubbel:	1				Totaal dubbel:	2		
	Totaal onbekend/onzekeer:	1				Totaal onbekend/onzekeer:	2		
TRESORIERS					HOOFDMANNEN				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Zestendeel	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Van Aertrike, Jan		Poorter		Sint-Jan	Walkier, Jan		Poorter	
2	Vanden Berghe, Tideman	Makelaar	Poorter		Sint-Jakob	Van Bochout, Willem		Poorter	
					Sint-Donaas	Goederic, Bernard		Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	De Marscale, Boudin		Poorter	
	Totaal poorters:	1			O.-L.-V.	Van den Eede, Jacob		Poorter	
	Totaal dubbel:	1			Carmers	Van Aertrike, Joris		Poorter	
	Totaal onbekend/onzekeer:	0							

AMBTJSJAAR 1373-1374									
SCHEPENBANK					RAAD				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Vanden Berghe, Tideman (B)	Makelaar	Poorter		1	Walkier, Jan (B)		Poorter	
2	Van Aertrike, Joris		Poorter		2	Van Thoroud, Jacob		Poorter	
3	Metteneye, Jacob	Makelaar	Poorter		3	Van Oostbuergh, Pieter		Poorter	
4	De Visch, Jacob	Makelaar	Poorter		4	Kaerlin, Jan		Poorter	
5	De Brune, Guy				5	Maes, Willem	Wever		
6	De Rode, Jan	Wever/Makelaar			6	Wittekele, Wouter	Volder		
7	Van Ypre, Jan	Wever			7	De Hondt, Jan	Verver		
8	Dommel, Jacob	Volder			8	Van Assenede, Michiel	Vleeshouwer		
9	De Bakere, Engelram	Scheerder			9	Vanden Spikere, Michiel	Metselaar		
10	Puppe, Roeland	Visverkoper			10	Van Bernem, Jacob	Huidevetter		
11	Van Hulsbussche, Pieter	Cordewanier			11	De Boghemakere, Jan	Grauwwerker		
12	De Smit, Jacob	Timmerman			12	Vanden Moure, Vincent	Wolslager		
13	Bonin, Lamsin	Zilversmid			13	Van Zinghene, Frans			
	Totaal ambachters:	8				Totaal ambachters:	8		
	Totaal poorters:	1				Totaal poorters:	4		
	Totaal dubbel:	3				Totaal dubbel:	0		
	Totaal onbekend/onzeker:	1				Totaal onbekend/onzeker:	1		
TRESORIERS					HOOFDMANNEN				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Zestendeel	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Bave, Jacob		Poorter		Sint-Jan	Vindegoed, Wouter		Poorter	
2	Van Bochout, Willem		Poorter		Sint-Jakob	Zwyn, Jan	Visverkoper	Poorter	
					Sint-Donaas	Bonin, Jan		Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	Ruebs, Jacob	Wisselaar	Poorter	
	Totaal poorters:	2			O.-L.-V.	Minne, Diederick		Poorter	
	Totaal dubbel:	0			Carmers	Bertoen, Clais	Scheerder	Poorter	
	Totaal onbekend/onzeker:	0							

AMBTJSJAAR 1374-1375									
SCHEPENBANK					RAAD				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Walkier, Jan (B)		Poorter		1	Vanden Berghe, Tideman (B)	Makelaar	Poorter	
2	Van Oostbuerch, Pieter		Poorter		2	Van Aertrike, Joris		Poorter	
3	De Marscalc, Boudewijn		Poorter		3	Van Lichtervelde, Rogier		Poorter	
4	De Muntere, Jan		Poorter		4	Metteneye, Jacob	Makelaar	Poorter	
5	De Vos, Lamsin	Wever			5	Vindegoed, Wouter		Poorter	
6	Van Aertrike, Jan (fs. Jan)		Poorter		6	De Rode, Jan	Wever/Makelaar		
7	Van Bassevelde, Jan	Vleeshouwer	Poorter		7	Dommel, Jacob	Volder		
8	Vanden Moere, Gerard	Verver			8	Cant, Jan	Scheerder		
9	Van Assenede, Michiel	Vleeshouwer			9	Puppe, Roeland	Visverkoper		
10	Wandelaer, Joris				10	De Smet, Jacob	Timmerman		
11	Scuwing, Paulus	Huidevetter			11	Cokermoes, Simon	Smid		
12	Oste, Nikolaas	Tijkwever			12	Van Leke, Jan	Kaarsengieter		
13	Danwilt, Raven	Makelaar			13	Vander Porte, Gillis	Cordewanier		
	Totaal ambachters:	6				Totaal ambachters:	8		
	Totaal poorters:	5				Totaal poorters:	3		
	Totaal dubbel:	1				Totaal dubbel:	2		
	Totaal onbekend/onzeke:	1				Totaal onbekend/onzeke:	0		
TRESORIERS					HOOFDMANNEN				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Zestendeel	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Bave, Jacob		Poorter		Sint-Jan	Smout, Pieter		Poorter	
2	Bochout, Willem		Poorter		Sint-Jakob	Zwyn, Jan	Visverkoper	Poorter	
					Sint-Donaas	Bonin, Jan		Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	Ruebs, Jacob	Wisselaar	Poorter	
	Totaal poorters:	2			O.-L.-V.	Minne, Diederic		Poorter	
	Totaal dubbel:	0			Carmers	Bertoen, Clais	Scheerder	Poorter	
	Totaal onbekend/onzeke:	0							

AMBTJSJAAR 1375-1376									
SCHEPENBANK					RAAD				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Maze, Willem (B)	Wever			1	Bonine, Jan (B)		Poorter	
2	Van Aertrike, Joris		Poorter		2	Den Muntere, Jan		Poorter	
3	Van Bochout, Willem		Poorter		3	Van Thorout, Jacob		Poorter	
4	Metteneye, Jacob	Makelaar	Poorter		4	Minne, Diederik		Poorter	
5	Van Lichtervelde, Rogier		Poorter		5	Den Vos, Lamsin	Wever		
6	Mommaerde, Jacob	Wever			6	Hareng, Wouter	Volder		
7	Reinghers, Laurens	Volder			7	Vanden Moere, Gerard	Verver		
8	Den Moer, Pieter	Wever			8	Van Berneem, Jacob	Huidevetter		
9	Den Smed, Jacob	Timmerman			9	Vanden Spikere, Michiel	Metselaar		
10	Volkaerde, Gildolf	Visverkoper			10	Van Assenede, Michiel	Vleeshouwer		
11	De Vos, Boudewijn	Makelaar	Poorter		11	Vanden Moere, Vincent	Wolslager		
12	Van Moerkerke, Hugo	Cordewanier			12	Dan Coolnare, Wouter	Schepper		
13	Goedericke, Everaard	Makelaar	Poorter		13	Everboude, Lieven	Makelaar		
	Totaal ambachters:	7				Totaal ambachters:	9		
	Totaal poorters:	3				Totaal poorters:	4		
	Totaal dubbel:	3				Totaal dubbel:	0		
	Totaal onbekend/onzeke:	0				Totaal onbekend/onzeke:	0		
TRESORIERS					HOOFDMANNEN				
Nr.	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen	Zestendeel	Naam	Beroep	Status	Opmerkingen
1	Vanden Berghe, Tideman	Makelaar	Poorter		Sint-Jan	Smout, Pieter		Poorter	
2	Baefs, Jacob		Poorter		Sint-Jakob	Zwyn, Jan	Visverkoper	Poorter	
					Sint-Donaas	Bonin, Jan		Poorter	
	Totaal ambachters:	0			Sint-Niklaas	Ruebs, Jacob	Wisselaar	Poorter	
	Totaal poorters:	1			O.-L.-V.	Minne, Dierick		Poorter	
	Totaal dubbel:	1			Carmers	Van Aertrycke, Jan		Poorter	
	Totaal onbekend/onzeke:	0							

6.2. FREQUENTIEVERDELINGEN BRUGSE STADSMAGISTRAAT 14^E-15^E EEUW

1280-1301 (SCHEPENEN)						
<i>Mandaten/Carrière</i>	<i>Aantal personen</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>	<i>Aandeel mandaten</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>
1	30	35,7	36,1	30	10,5	10,5
2	16	19,0	55,4	32	11,1	21,6
3	8	9,5	65,1	24	8,4	30,0
4	10	11,9	77,1	40	13,9	43,9
5	3	3,6	80,7	15	5,2	49,1
6	5	6,0	86,7	30	10,5	59,6
7	5	6,0	92,8	35	12,2	71,8
8	3	3,6	95,2	24	8,4	80,1
12	1	1,2	96,4	12	4,2	84,3
13	1	1,2	97,6	13	4,5	88,9
14	1	1,2	98,8	14	4,9	93,7
18	1	1,2	100	18	6,3	100
<i>Totaal</i>	84	100		287	100	

(Opgesteld op basis van D. Van den Auweele, *Schepenbank*, bijlage 1, pp. 18-59)

1302-1329 (VOLLEDIG)						
<i>Mandaten/Carrière</i>	<i>Aantal personen</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>	<i>Aandeel mandaten</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>
1	140	50,7	50,7	140	21,3	21,3
2	51	18,5	69,2	102	15,5	36,8
3	30	10,9	80,1	90	13,7	50,5
4	13	4,7	84,8	52	7,9	58,4
5	14	5,1	89,9	70	10,6	69,0
6	14	5,1	94,9	84	12,8	81,8
7	3	1,1	96,0	21	3,2	85,0
8	7	2,5	98,6	56	8,5	93,5
9	1	0,4	98,9	9	1,4	94,8
10	1	0,4	99,3	10	1,5	96,4
11	1	0,4	99,6	11	1,7	98,0
13	1	0,4	100	13	2,0	100,0
<i>Totaal</i>	276	100		658	100	

(Uit: M. Speecke, *De politieke orde van Brugge, 1302-1329. Een prosopografische studie van de stadsmagistraat*.

Onuitgegeven masterscripte Universiteit Gent, 2016, p. 188)

1328-1361 (SCHEPENEN)						
<i>Mandaten/Carrière</i>	<i>Aantal personen</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>	<i>Aandeel mandaten</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>
1	66	36,1	36,1	66	14,7	14,7
2	54	29,5	65,6	108	24,1	38,8
3	27	14,8	80,4	81	18,1	56,9
4	14	7,7	88,0	56	12,5	69,4
5	11	6,0	94,0	55	12,3	81,7
6	5	2,7	96,8	30	6,7	88,4
7	2	1,1	97,8	14	3,1	91,5
9	3	1,6	99,5	27	6,0	97,5
11	1	0,5	100	11	2,5	100
<i>Totaal</i>	183	100		448	100	

(Opgesteld op basis van M. Lenoir, *De politieke verhoudingen in Brugge tussen 1328 en 1361. Een woelige periode in de Brugse geschiedenis*. Onuitgegeven masterscriptie Universiteit Gent, 2013, p. 48)

1359-1375 (VOLLEDIG)						
<i>Mandaten/Carrière</i>	<i>Aantal personen</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>	<i>Aandeel mandaten</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>
1	40	26,3	26,3	40	6,47	6,47
2	35	23,0	49,3	70	11,3	17,8
3	18	11,8	61,2	54	8,74	26,5
4	14	9,21	70,4	56	9,06	35,6
5	9	5,92	76,3	45	7,28	42,9
6	6	3,95	80,3	36	5,83	48,7
7	4	2,63	82,9	28	4,53	53,2
8	6	3,95	86,8	48	7,77	61,0
9	4	2,63	89,5	36	5,83	66,8
10	5	3,29	92,8	50	8,09	74,9
11	2	1,32	94,1	22	3,56	78,5
12	1	0,66	94,7	12	1,94	80,4
13	3	1,97	96,7	39	6,31	86,7
15	1	0,66	97,4	15	2,43	89,2
16	2	1,32	98,7	32	5,18	94,3
17	1	0,66	99,3	17	2,75	97,1
18	1	0,66	100	18	2,91	100
<i>Totaal</i>	152	100		618	100	

(Opgesteld uit de eigen prosopografische namenlijst)

1359-1375 (VOLLEDIG): complete carrières meegerekend, ook ambtsjaren buiten 1359-75.						
<i>Mandaten/ Carrière</i>	<i>Aantal personen</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>	<i>Aandeel mandaten</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>
1	21	13,8	13,8	21	2,11	2,11
2	20	13,2	27,0	40	4,02	6,13
3	17	11,2	38,2	51	5,13	11,3
4	20	13,2	51,3	80	8,04	19,3
5	13	8,55	59,9	65	6,54	25,9
6	12	7,89	67,8	72	7,23	33,1
7	7	4,61	72,4	49	4,92	38,0
8	2	1,32	73,7	16	1,61	39,6
9	4	2,63	76,3	36	3,62	43,3
10	4	2,63	78,9	40	4,02	47,3
11	2	1,32	80,3	22	2,21	49,5
12	5	3,29	83,6	60	6,03	55,5
13	3	1,97	85,5	39	3,92	59,5
14	3	1,97	87,5	42	4,22	63,7
15	4	2,63	90,1	60	6,03	69,7
16	1	0,66	90,8	16	1,61	71,3
17	5	3,29	94,1	85	8,55	79,9
18	1	0,66	94,7	18	1,81	81,7
19	1	0,66	95,4	19	1,91	83,6
20	1	0,66	96,1	20	2,01	85,6
21	1	0,66	96,7	21	2,11	87,7
22	2	1,32	98,0	44	4,42	92,2
24	1	0,66	98,7	24	2,41	94,6
26	1	0,66	99,3	26	2,61	97,2
28	1	0,66	100	28	2,81	100
<i>Totaal</i>	152	100		994	100	

(Opgesteld uit: eigen prosopografische namenlijst; Lenoir, *De politieke verhoudingen*; Vanhaverbeke, “De reële machtsstructuren”.)

1375-1407 (VOLLEDIG)						
<i>Mandaten/Carrière</i>	<i>Aantal personen</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>	<i>Aandeel mandaten</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>
1	79	30,4	30,4	79	6,74	6,7
2	62	23,9	54,2	124	10,6	17,3
3	27	10,4	64,6	81	6,91	24,2
4	15	5,8	70,4	60	5,12	29,4
5	11	4,2	74,6	55	4,69	34,0
6	14	5,4	80,0	84	7,17	41,2
7	5	1,9	81,9	35	2,99	44,2
8	5	1,9	83,8	40	3,41	47,6
9	4	1,5	85,4	36	3,07	50,7
10	6	2,3	87,7	60	5,12	55,8
11	4	1,5	89,2	44	3,75	59,6
12	4	1,5	90,8	48	4,1	63,7
13	3	1,2	91,9	39	3,33	67,0
14	3	1,2	93,1	42	3,58	70,6
15	3	1,2	94,2	45	3,84	74,4
16	2	0,8	95,0	32	2,73	77,1
17	1	0,4	95,4	17	1,45	78,6
18	2	0,8	96,2	36	3,07	81,7
19	2	0,8	96,9	38	3,24	84,9
20	2	0,8	97,7	40	3,41	88,3
21	3	1,2	98,8	63	5,38	93,7
22	1	0,4	99,2	22	1,88	95,6
24	1	0,4	99,6	24	2,05	97,6
28	1	0,4	100,0	28	2,39	100,0
<i>Totaal</i>	260	100		1172	100	

(Uit: K. Vanhaverbeke, "De reële machtsstructuren binnen het stadsbestuur van Brugge in de periode 1375-1407. Verslag van een prosopografische studie." *A.S.E.B.* 134 (1998), tabel 1, p. 47)

1407-1436 (VOLLEDIG)						
<i>Mandaten/Carrière</i>	<i>Aantal personen</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>	<i>Aandeel mandaten</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>
1	93	33,3	33,3	93	8,9	8,9
2	42	15,1	48,4	84	8,1	17,0
3	35	12,5	60,9	105	10,1	27,1
4	27	9,7	70,6	108	10,4	37,4
5	17	6,1	76,7	85	8,2	45,6
6	8	2,9	79,6	48	4,6	50,2
7	11	3,9	83,5	77	7,4	57,6
8	17	6,1	89,6	136	13,1	70,6
9	14	5,0	94,6	126	12,1	82,7
10	3	1,1	95,7	30	2,9	85,6
11	6	2,2	97,9	66	6,3	91,9
12	1	0,4	98,2	12	1,2	93,1
13	2	0,7	98,9	26	2,5	95,6
15	2	0,7	99,6	30	2,9	98,5
16	1	0,4	100,0	16	1,5	100,0
<i>Totaal</i>	279	100		1042	100	

(Uit: J. Dumolyn, *De Brugse opstand van 1436-38*, bijlage 8, tabel 3)

1467-1477 (VOLLEDIG)						
<i>Mandaten/Carrière</i>	<i>Aantal personen</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>	<i>Aandeel mandaten</i>	<i>%</i>	<i>% Cumulatief</i>
1	112	56,9	56,9	112	29	28,6
2	33	16,8	73,6	66	17	45,4
3	21	10,7	84,3	63	16	61,5
4	17	8,6	92,9	74	19	80,4
5	9	4,6	97,5	45	11	91,8
6	3	1,5	99	18	4,6	96,4
7	2	1	100	14	3,6	100,0
<i>Totaal</i>	197	100		392	100	

(Uit: A. Mattheus, *Prosopografie van het Brugse stadsbestuur 1467-1477*. Onuitgegeven masterscriptie Universiteit Gent, 2011, p. 17)

6.3. TABELLEN I.V.M. SOCIALE VERHOUDINGEN IN DE STADSMAGISTRAAT

<i>Sociale verhouding in de schepenbank & raad (1359-1375)</i>				
	1359-1363	1363-1370	1370-1375	<i>Totaal</i>
Poorters	48	45	39	132
Ambachtsleden	77	101	89	267
Dubbel	32	25	21	78
Ongekend	10	11	8	29
<i>Totaal</i>	167	182	157	506

(Opgesteld uit de bijgevoegde namenlijst: deel 2)

<i>Verdeling van de ambachtszetels onder de ambachten (1359-1375)</i>				
	1359-1363	1363-1370	1370-1375	<i>Totaal</i>
Lid 2: Textiel	38	44	37	119
Lid 3: Voeding	10	13	11	34
Lid 4: 17 kleine	6	1	6	13
Lid 5: Smeden	0	7	6	13
Lid 6: Leder	6	14	12	32
Lid 7: Kledij	11	12	7	30
Lid 8: Bakkers	0	5	4	9
Lid 9: Makelaars	6	5	6	17
<i>Totaal</i>	77	101	89	267

(Opgesteld uit de bijgevoegde namenlijst: deel 2)

<i>Verdeling van de zetels onder de textielambachten (1359-1375)</i>				
	1359-1363	1363-1370	1370-1375	<i>Totaal</i>
Wevers	13	23	18	54
Volders	8	10	9	27
Scheerders	10	5	4	19
Ververs	7	6	6	19
<i>Totaal</i>	38	44	37	119

(Opgesteld uit de bijgevoegde namenlijst: deel 2)

FACULTEIT LETTEREN EN WIJSBEGEERTE

Stef Espeel

De Brugse stadsmagistraat in de late 14^e eeuw

Een prosopografische studie voor de periode 1359-1375

Deel 2: Prosopografische namenlijst (A-Z)

Masterproef voorgedragen tot het behalen van de graad van
Master in de geschiedenis

2015-2016

Promotor	Prof. dr. Jan Dumolyn Vakgroep Geschiedenis
Commissarissen	Prof. dr. Inge Brinkman Dr. Kristof Vermote

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	III
Duiding naamfiches	VIII
Bibliografie	X
Adaem, Jan	1
Aelst, Lamsin Van	2
Aeltre, Cornelis Van.....	3
Aertrike, Jan Van	5
Aertrike, Joris Van.....	8
Aertrike, Symoen Van.....	10
Assenede, Michiel Van.....	12
Assenede, Pieter Van	14
Bakere, Engelram De.....	16
Bakere, Maartin De	18
Bartoen, Clais	19
Bassevelde, Berthelmeus Van.....	20
Bassevelde, Jan Van	21
Bave, Jacob	23
Bave, Jan	25
Bave, Lamsin	27
Bave, Nikolaas.....	29
Beernem, Jacob Van.....	31
Bellengheem, Jan Van.....	33
Berghe, Tideman Vanden.....	35
Biervliet, Christiaan Van.....	37
Blankaert, Jan	38
Bochout, Willem Van	40
Boghemakere, Jan De	42
Bonin (fs. Lambrecht), Jan.....	44
Bonin (fs. Lambrecht), Pieter	46
Bonin, Jan	48
Bonin, Lamsin	51
Bredene, Jan Van	52
Broederlam, Andries	53
Brune, Guy De.....	54
Bussche, Thomas Vanden.....	55

Camphin, Jan.....	56
Canin, Wouter.....	58
Cant, Jan.....	60
Cassele, Jan Van.....	62
Clerc, Diederik De.....	64
Cokermoes, Simon	65
Coopman, Pieter.....	67
Danwilt, Raven.....	69
Daverlo, Jacob Van	70
Dierolf, Jacob	71
Dommel, Jacob	72
Drayere, Willem De	74
Dudzele, Jan Van.....	75
Eede, Jacob Van den.....	77
Everboud, Lieven	78
Florens, Zegher.....	79
Gaderpenninc, Pieter	81
Goederic, Bernard	83
Goederic, Everaard	84
Goetkint, Jacob	86
Haghe, Pieter Vanden.....	87
Harinc, Wouter	89
Hauwe, Jan.....	91
Hecke, Willem Van den.....	93
Heldebolle, Jan.....	94
Hoedemakere, Pieter De	96
Hond, Bartholomeus De	97
Hondt, Jan De.....	98
Honin, Zegher.....	99
Hooft, Jan	101
Hoorne, Gillis Vanden.....	103
Hoorne, Jan Vanden	104
Hoste, Jan	106
Hoste, Nikolaas.....	108
Hulsbussche, Pieter Van.....	109
Kaerlin, Jan.....	110

Koolnare, Wouter De	111
Leffinghe, Pieter Van	113
Leke, Jan Van	115
Lichtervelde, Rogier Van	116
Lo, Wouter Van	117
Lode, Daniel Vanden	118
Machenare, Jan De	120
Machenare, Joris De	121
Maes, Clais	123
Maes, Willem	124
Maets, Baselis De	126
Male, Jan Van	127
Marscalc, Boudewijn De	128
Metten Eye, Jacob	130
Metten Eye, Jacob (de jonge)	132
Metten Eye, Jan	133
Meulebeke, Jan Van	135
Minne, Diederick	136
Moere, Pieter Vanden	137
Moere, Gerard Vanden	138
Moere, Vincent Vanden	139
Moerkerke, Hughe Van	140
Mommaerd, Jacob	142
Mulard, Jacob	144
Muntere, Jan De	145
Oostburch, Pieter Van	147
Pale, Jan Vander	149
Paradyse, Jan Vanden	150
Peerebome, Willem Vanden	151
Pinkere, Jan De	152
Pinkere, Pieter De	153
Plachier, Jacob	155
Poelvoet, Michiel	156
Poorte, Gillis Vanden	157
Poperinghen, Daniël Van	158
Priem, Pieter	160

Puppe, Roeland.....	162
Reepere, Pieter De.....	163
Reinghers, Laurens	164
Risele, Jan Van	165
Rode, Jan De	167
Roel, Jan.....	169
Roeslare, Jacob Van	170
Ruddervoorde, Jan Van	172
Ruebs, Jacob.....	174
Ruslede, Jacob Van.....	175
Rynvisch, Filips	176
Scardau, Pieter.....	178
Scotelare, Pieter De	179
Scouwijn, Jacob.....	181
Scufel, Willem	182
Scuwinc, Paulus.....	183
Slabbaert, Jan.....	184
Smet, Jacob De	186
Smout, Pieter.....	188
Spikere, Michiel Vanden.....	190
Staden, Gosin Van.....	191
Steenkin, Clais	192
Theimseke, Nikolaas Van.....	193
Thielt, Joris Van.....	194
Thorout, Jacob Van.....	196
Thorout, Jan Van.....	198
Vindegoed, Wouter	199
Visch, Jacob De	201
Visole, Joris.....	203
Viven, Jan Van	204
Volkaerd, Gildolf.....	205
Vos, Bouden De	207
Vos, Jan De	209
Vos, Lamsin De	211
Vromond, Jacob	213
Wale, Jan De.....	214

Walkier, Jan.....	216
Walle, Jacob Vanden.....	218
Walle, Lambrecht Vanden.....	220
Wandelaer, Joris.....	222
Wittekele, Wouter.....	224
Wulf, Jan De.....	225
Wulfsberghe, Willem Van.....	227
Ypre, Jan Van.....	229
Zantvoorde, Clais Van.....	230
Zinghene, Frans Van.....	232
Zoutre, Nikolaas De	233
Zwyn, Jan.....	235

DUIDING NAAMFICHES

Deze verhandeling, die de politieke orde behandelt in Brugge gedurende de periode 1359-1375, bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat de eigenlijke verhandeling met de duiding en verwerking van de gevonden gegevens. Het tweede deel is de verzameling van naamfiches van alle personen die in die periode in de stadsmagistraat zetelden. Zowel de leden van de schepenbank, de raad als de tresoriers en de hoofdmannen van de zestendelen werden hierbij gerekend. Deze lijst is alfabetisch op de achternaam gerangschikt, waarbij met de voorzetsels ‘van’, ‘vanden’, ‘de’, etc. geen rekening werd gehouden. Dergelijke voorzetsels werden gevoegd bij de voornaam.

Voor elke naam in deze lijst werd een persoonlijke fiche bijgehouden met gegevens die gegroepeerd staan per thema. Deze gegevens werden gevonden in verschillende bronnenreeksen die in het eerste deel beschreven staan. Als eerste komen de persoonlijke gegevens aan bod. Onder andere de naamsvarianten zijn hierin belangrijk. In de 14^e eeuw waren eigennamen nog niet gestandaardiseerd met als gevolg dat dezelfde personen dikwijls op verschillende schrijfwijzen terug in de bronnen voorkomen. Ook een eventuele titel, zegel, overlijdensdatum of geografische situering, in de vorm van aanduiding van zestendeel waarin deze persoon woonde, vindt men terug onder deze categorie. De rubriek van de professionele gegevens volgt hierop. Onder andere het beroep, de status, de titels en het persoonlijk of professioneel optreden van de persoon en de eventuele pachtneming van onroerend goed van de stad wordt hier uit de doeken gedaan, indien we hiervan sporen vonden in de bronnen. Indien dit niet zo is, wordt dit aangeduid met het teken “/” of “?”. Binnen deze categorie wordt eveneens de eventuele verbanning en/of terugroeping van verbanning aangedaan.

De politieke gegevens van de persoon vormen een derde categorie van de naamfiches. Zowel de ambtsjaren als de functie die de persoon had binnen het Brugse stadsbestuur worden besproken. De gegevens voor de periode 1359-75 worden eerst apart weergegeven. Er werd voor de ambtsjaren en functies van elke persoon binnen deze periode vooral gesteund op het doctoraatswerk van D. Van den Auweele en het Register der Wetsvernieuwingen, dewelke kunnen worden teruggevonden in het Brugse stadsarchief.¹ Deze gegevens werden vervolgens nog eens dubbel gecontroleerd in de stadsrekeningen, waar ze tevens staan opgelijst. We hebben gekozen om voor deze gegevens in de naamfiche geen verwijzingen in te voegen, aangezien ze allen uit dezelfde bron voortvloeien. Voor de politieke gegevens hebben we ons echter niet beperkt tot de periode tussen 1359 en 1375. Per persoon zijn we eveneens op zoek gegaan of dat ze ambtstermijnen hebben uitgevoerd binnen de Brugse stadsmagistraat voor of na onze periode. Hiervoor zijn we ten rade gegaan bij de thesis van M. Lenoir voor de periode 1328-1361 en bij de thesis van K. Vanhaverbeke voor de periode 1375-1407.² Voor de periode 1328-1361 is echter enkel

---

¹ D. Van Den Auweele, *Schepenbank en schepenen te Brugge (1127-1384). Bijdrage tot de studie van een gewone stedelijke rechts- en bestuursinstelling* (doctoraatsverhandeling geschiedenis Katholieke Universiteit Leuven, 1977); SAB, 114: Register der Wetsvernieuwingen (vanaf 1363); SAB, 216: Stadsrekeningen.

² M. Lenoir, *De politieke verbindingen in Brugge tussen 1328 en 1361. Een woelige periode in de Brugse geschiedenis* (Masterproef, Universiteit Gent, 2014); K. Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur in Brugge in de periode 1375-1407: sociaal-institutionele benadering aan de hand van een prosopografische methode* (Masterproef, Katholieke Universiteit Leuven, 1997).

de schepenbank onderzocht, dus voor deze periode hebben we geen informatie over enige raadsleden en tesoriers. De studie over de periode 1375-1407 bevat deze wel. Prosopografische informatie uit deze periode werd eveneens overgenomen in deze namenlijst. Bij de studie naar de duur van loopbanen binnen de Brugse stadsmagistraat is het volgens ons dan ook historisch meer correct om per persoon hun volledige carrière in acht te nemen, en ons niet te beperken tot de periode 1359-75. Vervolgens hebben we eveneens het college der deelmannen uitgepluisd om enige samenhang tussen dit orgaan en de stadsmagistraat bloot te leggen.³ Ten slotte hebben we bij de politieke gegevens ook nog het politieke optreden, in de vorm van taken en diensten in dienst van de stad, bijgevoegd.

De materiële gesteldheid per persoon vormt binnen deze verhandeling een belangrijk aspect. Dit is dan ook de vierde categorie van informatie op de naamfiches. Hierbinnen wordt bekeken of er wezengeld werd ontvangen, lijf- of erfrentes werden verkregen, de transacties die ze uitvoerden doorheen hun carrière en of ze bepaalde accijnzen pachtten of inden. Op deze manier konden we nagaan of de financiële factor een rol speelde in relatie tot de duur van de politieke carrières. Dergelijke informatie werd vooral teruggevonden in de stadsrekeningen. De familiale banden werden eveneens onderzocht in de categorie “Huwelijk/Nageslacht”. Informatie over de echtgenote, ouders, broers en zussen en eventuele bredere familie werd hierin gegroepeerd, alsook duiding over eventuele familieleden die tevens zetelden in de Brugse stadsmagistraat. Als laatste categorie is er het sociale milieu en de netwerken van de onderzochte persoon. Er werd nagegaan of hij lid was van een gilde en/of broederschap, doorheen zijn leven voogd was van een bepaalde instellingen en of hij schenkingen en/of stichtingen van eender welke aard heeft verricht. Indien er nog sporen waren of zijn van een grafmonument van deze persoon, hebben we dit ook bij deze categorie vermeld.

Het is belangrijk te weten dat deze lijst geen volledigheid pretendeert. Niet alle mogelijke bronnen zijn voor deze verhandeling geraadpleegd, onder andere door het gebrek aan tijd. Het is eveneens mogelijk dat er door onze hand enige fouten in deze lijst zijn geslopen, of dat sommige informatie in de bronnen verkeerd is geïnterpreteerd. Er is desondanks wel getracht de meest relevante gegevens te verzamelen om voor onze vraagstelling een duidelijk antwoord te kunnen scheppen. Hiervoor hopen we dat dit deel van deze verhandeling een uitstekend hulpmiddel vormt voor het begrijpen en verwerken van het tekstgedeelte.

---

³ De personen die zetelden in het college der deelmannen staan vanaf 1363 opgelijst in het Register der Wetsvernieuwingen. Hiervoor hebben we bij de naamfiches niet steeds verwijzingen ingevoerd.

BIBLIOGRAFIE

AFKORTINGEN

ARA	Algemeen Rijksarchief
A.S.E.B.	Handelingen van het genootschap voor Geschiedenis gesticht onder de benaming Société d'Émulation de Bruges
SAB	Stadsarchief Brugge
RAB	Rijksarchief Brugge
f ^o	folio
r	recto
v	verso
lb.	pond
sch.	schellingen
d.	denieren
gr.	groten
torn.	tornoois

ONUITGEGEVEN BRONNEN

ARA, Oorkonden van Vlaanderen, 1e reeks, n° 532, 539.

SAB, reeks 96: Stadscartularia: 13. Groenenboek C.

SAB, reeks 114: Register der Wetsvernieuwingen 1363-1374 en 1397-1421. (afgekort tot 'Wetsvernieuwingen')

SAB, reeks 216: Stadsrekeningen 1358-1359, 1359-1360, 1360-1361, 1361-1362, 1362-1363, 1363-1364, 1366-1367, 1367-1368, 1368-1369, 1369-1370, 1370-1371, 1371-1372, 1372-1373, 1375-1376.

SAB, reeks 431: Magdalena- en Nazarethhospitaal.

SAB, reeks 385: Sint-Jorisgilde, Reg. Oudhof.

RAB, Fonds Smeden, Register der immeuble goederen.

RAB, Oorkonden met blauw nummer, n° 4701, 8662, 8097, 9056.

UITGEGEVEN BRONNEN

DE PAUW, (N.). *Cartulaire historique et généalogiques des Artevelde*. Brussel: Hayez, 1920.

GAILLARD, (V.). *Inscriptions funéraires et monumentales de la Flandre occidentale avec des données historiques et généalogiques : arrondissements de Bruges*. Brugge: Gaillard, 1861-1867, 3 v.

- GILLIODTS-VAN SEVEREN, (L.). *Contume de la ville de Bruges*. Brussel: Gobbaerts, 1874-1875, 2 v.
- , *Inventaire des archives de la ville de Bruges, Première Section. Inventaire des Chartes. Première série: treizième au seizième siècle*. Brugge: Gailliard, 1871-1878, 7 v.
- JAMEES, (A.). *Brugse poorters. Opgetekend uit de stadsrekeningen en ingeleid*. Handzame/Zedelgem: Familia et Patria/Flandria Nostria, 1974-1990, 3 v.
- ROMBAUTS, (W.). *Het oud archief van de kerkfabriek van Sint-Jacobs te Brugge (XIV^{de}-XIX^{de} eeuw). Deel II: Regesten*. Brussel: Rijksarchief België, 1986.
- SCHOUTEET, (A.). *Regesten op de oorkonden*. Brugge: Stadsarchief, 1973-1982, 4 v.
- VERBRUGGEN, (J.F.). *Het gemeenteleger van Brugge van 1338 tot 1340 en de namen van de weerbare mannen*. Brussel: Palais des Académies, 1962.

LITERATUUR

- DE SMET, (J.). “De repressie te Brugge na de slag bij Westrozebeke (1382-1384). Bijdrage tot de kennis van de sociale en economische toestand van de Brugse bevolking,” *A.S.E.B.* 84 (1947): pp. 71-118.
- GELDHOF, (J.). *Pelgrims, dulle lieden en vondelingen te Brugge 1275-1975: zeven eeuwen geschiedenis van het Sint-Juliaansgasthuis en van de Psychiatrische kliniek O.-L.-Vrouw te Brugge-Sint-Michiels*. Brugge: Psychiatrische kliniek O.-L.-Vrouw, 1975.
- HAEGEMAN, (M.). “De anglofilie in het graafschap Vlaanderen tussen 1379 en 1435: politieke en economische aspecten.” Onuitgegeven masterproef, Universiteit Gent, 1986.
- LENOIR, (M.). *De machtsverhoudingen te Brugge tussen 1328 en 1361. Een woelige periode in de Brugse geschiedenis*. Masterproef, Universiteit Gent, 2013.
- MARÉCHAL, (G.). *De sociale en politieke gebondenheid van het Brugse hospitaalwezen in de middeleeuwen*. Kortrijk-Heule: Standen en Landen 73, 1978.
- SOSSON, (J.P.). *Les travaux public de la ville de Bruges XIVe-XVe siècles. Les matériaux. Les hommes*. Brussel, 1977.
- VAN DEN AUWEELE, (D.). *Schepenbank en schepenen te Brugge (1127-1384). Bijdrage tot de studie van een gewone stedelijke rechts- en bestuursinstelling*. Doctoraatsverhandeling Katholieke Universiteit Leuven, 1977.
- VANHAVERBEKE, (K.). *Het stadsbestuur in Brugge in de periode 1375-1407: sociaal-institutionele benadering aan de hand van een prosopografische methode*. Onuitgegeven masterproef, Katholieke Universiteit Leuven, 1997.
- VANHOUTRYVE, (A.). *De Brugse kruisbooggilde van Sint-Joris, historische schets XIIIe eeuw – 1872*. Handzame: Familia et Patria, 1968.
- VAN ZEIR, (P.). “De inrichting van de Armendissen van de oude Brugse stadsparochies voor 1526,” *A.S.E.B.* 97 (1960): pp. 104-153.
- VERMEERSCH, (V.). *Grafmonumenten te Brugge voor 1578*. Brugge: Raaklijn, 1976, 3 v.

ADAEM, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Scheerder.⁴

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1359: Betaald als één van de honderdmannen.⁵

1367: Vinder in het ambacht van de scheerders.⁶

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1358-59: Raadslid 8.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Politiek optreden (taken en diensten): /

1358: Riders en boden.⁷

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁸

---

⁴ J.F. Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 135.

⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°100r-102r.

⁶ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°35r

⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r.

⁸ A. Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, p. 211.

AELST, LAMSIN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Zestendeel: Sint-Donaas⁹

Overlijden: Voor 2 september 1402.¹⁰

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter¹¹

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1358-59: Tresorier 2.

1359-60: Tresorier 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1360: Verkocht Brugs laken aan het stadsbestuur.¹²

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Katheline.¹³

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1345: dismeester van de Onze-Lieve-Vrouweparochie.¹⁴

Schenkeningen/stichtingen:

16 augustus 1360: stichting van een kapel door Lamsin van Aelst aan het altaar van Sint-Fiacrius in de parochie van Onze-Lieve-Vrouw.¹⁵

---

⁹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 83.

¹⁰ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 182.

¹¹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 83; Schouteet, *Regesten*, III, p. 262.

¹² SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°49r.

¹³ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 182.

¹⁴ Schouteet, *Regesten*, III, p. 29; P. Van Zeir, "Inrichting van de armendissen," p. 143.

¹⁵ Gaillard, *Inscriptions Funéraires*, II, p. 249.

AELTRE, CORNELIS VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Timmerman.¹⁶

Status: /

Lid: 4

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1360-75, 1382-85 en 1392-1400: Beëdigd stadswerklid.¹⁷

Persoonlijk/Professioneel optreden:

Tijdens zijn periode als beëdigd stadswerklid verrichte hij verscheidene werken met timmerlieden, onder andere aan de bedding en de kaaïen van de nieuwe spui te Damme.¹⁸

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375):

1359-60 (tris): Raadslid 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1385-86: raadslid, 1386-87: schepen, 1390-91: schepen).¹⁹

Politiek optreden (taken en diensten):

1359-62: Riders en boden.²⁰

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1361: Vergoed voor een ton pek die hij heeft gebruikt bij werkzaamheden aan de kraan en aan de 'Eechoudbrugge'.²¹

1359-76, 1383-84, 1385-86, 1395-97: leverde hout aan de stad.²²

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote:

1396: Huwde met de dochter van Jacob Braderic, kreeg toen een vergulde kroes van de stad.²³

---

¹⁶ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 83.

¹⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-63, 1366-73; J.P. Sosson, *Travaux public*, pp. 190-1; Schouteet, *Regesten*, IV, p. 169.

¹⁸ Idem.

¹⁹ K. Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

²⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°79v; 1360-61, f°79v; 1361-62, f°78r.; 1362-63, f°81v..

²¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°101v.

²² SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°56r-v; 1360-97, passim.

Info dochters: Margriete.²⁴

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1399-1400, 1407: dismeester van de Onze-Lieve-Vrouweparochie.²⁵

---

²³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1395-96, f°79v.

²⁴ Gaillard, *Inscriptions Funéraires*, II, p. 180.

²⁵ Van Zeir, “Inrichting van de armendissen,” p. 144.

AERTRIKE, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Van Aertrijke, Jhan; Van Aertrycke, Jan; Van Artrike, Jan.

Titels: Heere van Tilleghem.²⁶

Overlijden: In februari 1393.²⁷

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter²⁸

Lid: 1

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1351, 1354: Leenman van de graaf van Vlaanderen.²⁹

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1358-63: Pachtte aan de stad een erfelijke rente op eigendommen nabij '*hofsteden ten freren ackere*'.³⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 16

1359-60 (tris): Schepen 2.

1360-61: Schepen 1.

1362-63: Raadslid 3.

1363-64: Tresorier 1.

1364-65: Schepen 1.

1365-66: Tresorier 1.

1366-67: Tresorier 1.

1367-68: Tresorier 2.

1368-69: Tresorier 1.

1369-70: Tresorier 1.

1370-71: Tresorier 1.

1371-72: Schepen 5.

1371-72: Tresorier 1.

1372-73: Tresorier 1.

1374-75: Schepen 5.

1375-76: Hoofdman Carmers.

---

²⁶ Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Saint-Donas*, p. 48.

²⁷ Id., p. 48.

²⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°11v.

²⁹ Schouteet, *Regesten*, vol. III, p. 86, 110-1.

³⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°11v; 1359-60, f°11v; 1360-61, f°11v; 1361-62, f°11r; 1362-63, f°10r; 1363-64, f°9v.

Totaal aantal ambtsjaren: 21 (1376-77: Schepen; 1377-78: Tresorier; 1378-79: Tresorier; 1379-80: Raadslid; 1382-83: Schepen).³¹

Jaren binnen het college der deelmannen:

1373-74: Deken van Carmers zestendeel.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-63, 1368-70: Riders en boden.³²

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1358-62: 36 lb. gr. torn. per jaar met Joris van Aertrike.³³

1363: 18 lb. gr. torn.³⁴

1366: 21 lb. gr. torn. over Janne den Coninc.³⁵

1367: 24 lb. gr. torn.³⁶

1368-71: 36 lb. gr. torn.³⁷

Lijf-/Erfrenten:

1370-71: 37 lb. gr. torn.³⁸

Transacties en varia:

1359: Verkocht laken aan de stad.³⁹

1367: Verkocht een schaakbord en tafelbord aan het stadsbestuur die vervolgens gepresenteerd werden aan de hertogin van Brabant.⁴⁰

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Élisabeth van Steelant, stierf in 1363.⁴¹

Info schoonfamilie: Schoonvader Robrecht van Steelant.⁴²

Info zonen: Joris en Bernaerd.⁴³

Info dochters: Beatrice.⁴⁴

---

³¹ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

³² SAB, 216: Stadsrekeningen, 1360-61, f°77r-f°81v; 1361-62, f°81v; 1362-63, f°78v-f°85r; 1363-64, f°81v; 1368-69, f°71r; 1369-70, f°68v; 1370-71, f°70v.

³³ SAB, 216: Stadsrekeningen, 1358-59, f°43v; 1359-1360, f°39v; 1360-61, f°39v; 1361-62, f°36v; 1362-63, f°36v.

³⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen, 1363-64, f°37r.

³⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen, 1366-67, f°23r.

³⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen, 1367-68, f°26r.

³⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen, 1368-69, f°24v; 1369-70, f°29r; 1370-71, f°26v; 1371-72, f°26r.

³⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen, 1370-71, f°22v; 1371-72, f°22r.

³⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen, 1359-60, f°50r.

⁴⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen, 1367-68, f°82v.

⁴¹ Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Saint-Donas*, p. 48.

⁴² Id., p. 48.

⁴³ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 169.

⁴⁴ Id., IV, p. 169.

Info vader: Bernaerd van Aertrike.⁴⁵

Info broers/zussen: Joris van Aertrike

Info bredere familie: Symoen van Aertrike

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn broer Joris van Aertrike, bekleedde in totaal 17 ambtstermijnen in de Brugse stadsmagistraat.

Symoen Van Aertrike zetelde in totaal 13 keer in de Brugse stadsmagistraat.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁴⁶

1389: redenaar van '*het Proosse*'.⁴⁷

Schenkeningen/stichtingen:

1368: Heeft samen met zijn vrouw een kapel gesticht in de parochie van Onze-Lieve-Vrouw.⁴⁸

---

⁴⁵ Schouteet, *Regesten*, III, p. 86; SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°43v.

⁴⁶ Vanhoutryve, *De Brugse Kruisbooggilde*, p. 209.

⁴⁷ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 58.

⁴⁸ Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Notre Dame*, p. 241.

AERTRIKE, JORIS VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Artrike, Joris van

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.⁴⁹

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 15

1358-59: Raadslid 4.
1359-60: Schepen 5.
1363-64: Schepen 3.
1364-65: Hoofdman Carmers.
1365-66: Schepen 2.
1366-67: Raadslid 2.
1367-68: Hoofdman Carmers.
1368-69: Schepen 2.
1369-70: Raadslid 1.
1370-71: Schepen 1.
1371-72: Raadslid 1.
1372-73: Hoofdman Carmers.
1373-74: Schepen 1.
1374-75: Raadslid 1.
1375-76: Schepen 1.

Totaal aantal ambtsjaren: 17 (1357-58: schepen, 1378-79: schepen).⁵⁰

Politiek optreden (taken en diensten):

1358-59, 1363, 1366, 1369-71: Riders en boden⁵¹

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1358-62: samen met Jan Van Aertrike: 36 lb. gr. torn. per jaar.⁵²
1363: 18 lb. gr. torn. per jaar.⁵³
1367: 24 lb. gr. torn. per jaar.⁵⁴

---

⁴⁹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 188-90.

⁵⁰ M. Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 128; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁵¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-89, f°73v-89r; 1359-60, f°74r; 1363-64, f°83v; 1366-67, f°75r; 1368-69, f°65r-73r; 1369-70, f°70r; 1370-71, f°68v-70v; 1371-72, f°58r..

⁵² SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°43v; 1359-1360, f°39v; 1360-61, f°39v; 1361-62, f°36v; 1362-63, f°36v.

⁵³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°37r.

1368-71: 36 lb. gr. torn. per jaar.⁵⁵

Transacties en varia:

1362: verkocht hout aan de stad.⁵⁶

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1358-60 en 1371: Pachtte in deze jaren de visserij tussen de Boeveriepoort en de Smedepoort.⁵⁷

1366: Pachtte in dat jaar de visserij tussen de Sint-Katelijnepoort en de Boeverie met de '*nieuwe Leie*' dat ertoe behoort.⁵⁸

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Lisbette (weduwe van Jan van Leke).⁵⁹

Info vader: Bernaerd van Aertrike.⁶⁰

Info broers/zussen: Jan van Aertrike.

Info bredere familie: Symoen van Aertrike

Familieleden in de stadsmagistraat: Jan van Aertrike, bekleedde in totaal 21 ambtstermijnen in de Brugse stadsmagistraat.

Symoen Van Aertrike zetelde in totaal 13 keer in de Brugse stadsmagistraat.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°26r.

⁵⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°24v; 1369-70, f°29r; 1370-71, f°26v; 1371-72, f°26r.

⁵⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°54r.

⁵⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°17r; 1359-60, f°17r; 1360-61, f°17r; 1371-72, f°10v.

⁵⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°12r.

⁵⁹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 190.

⁶⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°43v.

AERTRIKE, SYMOEN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Van Artrike, Symoen; Van Artrike, Simon; Van Aertrycke, Symoen; Van Aertryke Symoen.

Titel: ser⁶¹

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 8

1358-59: Schepen 1.

1359-60: Raadslid 1.

1361-62 (bis): Burgemeester van de schepenen.

1362-63: Burgemeester van de schepenen.

1364-65: Hoofdman Sint-Niklaas.

1365-66: Hoofdman Sint-Niklaas.

1366-67: Hoofdman Sint-Niklaas.

1367-68: Schepen 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 13 (1348-49: Schepen; 1350-51: Schepen; 1352-53: Schepen; 1354-55: Schepen; 1356-57: Schepen).⁶²

Jaren binnen het college der deelmannen:

1368-69: Deelman Sint-Niklaas.⁶³

Politiek optreden (taken en diensten):

1359-61, 1367: Riders en boden, in 1360 o.a. naar een parlement te Bergen en naar Calais voor een ontmoeting met de Engelse koning.⁶⁴

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1361-62: 24 lb. gr. torn. per jaar over Beatricen, Wouters van Ziecele zijn dochter.⁶⁵

1366: 24 lb. gr. torn.⁶⁶

---

⁶¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°95v.

⁶² Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 128.

⁶³ SAB, 114: Wetsvernieuwingen.

⁶⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°84v; 1360-61, f°85r-86r; 1361-62, f°81v; 1367-68, f°69v-75r.

⁶⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°35v; 1362-63, f° 35v.

⁶⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°26v.

1367: 30 lb. gr. torn.⁶⁷

1368: 20 lb. 13sch. 11d. gr. torn.⁶⁸

Transacties en varia:

1357, 1359-63, 1366: Verkocht *presentwijn* aan het stadsbestuur.⁶⁹

1361: Verkocht hout aan de stad.⁷⁰

1362: Kreeg 54 sch. gr. torn. van het stadsbestuur voor zijn huwelijk.⁷¹

1365: Vlaanderen geeft Brugge de opdracht om 6085 lioene, hetzij 12170 lb.par., uit te keren aan Symoen van Aertrike, Jan van den Hoerne, Baslis de Maets, Ghildolf Folkarde, Jacop van Viven en Lauwers Blancen, burgers van Brugge, zijnde het aandeel van de stad Brugge in de 40000 lioenen, die aan de graaf van Vlaanderen werden toegestaan.⁷²

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1368: Pachtte dat jaar de wijnnaccijns voor 1 seizoen.⁷³

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Huwde in 1362.

Info zonen: Philips van Aertrike fs. Symoen.⁷⁴

Info dochters: Lyeiard en Marie.⁷⁵

Info bredere familie: Jan en Joris Van Aertrike.

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn zoon Philips van Aertrike zetelde als raadslid in 1389-90, 1395-96, 1398-99, 1401-02 en 1403-04. Hij zetelde als schepen in 1396-97, 1397-98, 1399-1400, 1400-01 en 1406-07. Hij zetelde als hoofdman van het Sint-Jakobs zestedeel in 1404-05 en 1405-06.⁷⁶

Jan en Joris van Aertrike zetelden in totaal respectievelijk 21 en 17 keer in de Brugse stadsmagistraat.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris Kruisbooggilde.⁷⁷

---

⁶⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°25r.

⁶⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°23v.

⁶⁹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 130; SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°95v-96r; 1360-61, f°92r-v; 1361-62, f°90r; 1362-63, f°48v; 1363-64, f°49v-50r; 1366-67, f°38r.

⁷⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°58r.

⁷¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°91v.

⁷² Schouteet, *Regesten*, III, p. 185.

⁷³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°13r.

⁷⁴ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur in Brugge*, Bijlage: prosopografische lijst, deel 1, p. 6.

⁷⁵ Kregen beide een lijfrente van 30 sch. gr. torn. in 1361. SAB: 216, Stadsrekeningen 1361-62, f°28r.

⁷⁶ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur in Brugge*, Bijlage: prosopografische lijst, deel 1, p. 6.

⁷⁷ Vanhoutryve, *De Brugse Kruisbooggilde*, p. 216.

ASSENEDE, MICHIEL VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Van Hassnede, Michiel

Titels: In het wapenschild van 'Michiel van Assenede' staat er 'S'Michiel van Assenede F. ser Michiels'.⁷⁸

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Vleeshouwer

Status: /

Lid: 3

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1397: Vinder in het ambacht van de vleeshouwers.⁷⁹

Verbanning: Verbannen uit het graafschap Vlaanderen op 5 oktober 1351 als 'Michiel van Assenede dictus vat'.⁸⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 5

1370-71: Schepen 8.

1372-73: Schepen 8.

1373-74: Raadslid 7.

1374-75: Schepen 8.

1375-76: Raadslid 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 8 (1380-81: Raadslid; 1381-82: Burgemeester schepenen; 1382-83: Burgemeester raad).⁸¹

Jaren binnen het college der deelmannen:

1365-66: deelman Sint-Niklaas.

1366-67: deelman Sint-Niklaas.

1369-70: deelman Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten):

1370: Riders en boden.⁸²

1379: Werd als deputatie van de stad Brugge op 14 september naar Oudenaarde gestuurd waar de graaf toen verbleef.⁸³ Hij wordt op 27 september opnieuw als deel van een deputatie naar de graaf gestuurd en

---

⁷⁸ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 149.

⁷⁹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1397-1421, f°3v.

⁸⁰ SAB, Groenenboek C, f°110-113.

⁸¹ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur in Brugge*, passim.

⁸² SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°69v.

⁸³ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 373.

ze wordt verwezen naar hem als den here Michiele van Assenede.⁸⁴ Op 7 oktober 1379 wordt hij naar Eeklo gestuurd door Brugge voor het parlement dat daar samenkomt. Hij wordt als de enige heer aangeduid die uit Brugge afkomstig is.⁸⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

Lijf-/Erfrenten:

1367: Ontving een erfrente van 50 sch. gr. torn. per jaar.⁸⁶

Transacties en varia:

1379: Betaalde 5 lb. gr. torn. ‘*pointinghe*’ aan de stad.⁸⁷

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1371: pachtte de ponderaccijs voor 1 seizoen.⁸⁸

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Kateline.⁸⁹

Info vader: Michiel van Assenede.⁹⁰

---

⁸⁴ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 374.

⁸⁵ Id., p. 374.

⁸⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°21r.

⁸⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°93v.

⁸⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°21r.

⁸⁹ W. Rombauts, *Het oud archief van Sint-Jacobs*, II, p. 40.

⁹⁰ Schouteet, *Regesten*, III, p. 217-8.

ASSENEDE, PIETER VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Van Hassenede, Pieter; Van Hassnede, Pieter

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever/Scheerder

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1363: Vinder in het ambacht van de scheerders.⁹¹

1366: Deken van het ambacht van de wevers.⁹²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 6

1359-60 (bis): Schepen 1.

1360-61: Schepen 8.

1363-64: Schepen 5.

1364-65: Raadslid 5.

1367-68: Schepen 5.

1368-69: Raadslid 4.

Totaal aantal ambtsjaren: 6

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1359: op 1 december wordt hij uitgestuurd met twee andere naar Keulen omwille van de Oosterlingen. Hierdoor waren ze 22 dagen weg en de kosten die zij hiervoor gemaakt hadden was 376 lb. gr. torn.⁹³

1359: op 12 september en 6 oktober door Brugge uitgezonden naar een parlement in Ursel voor 3 dagen.⁹⁴

1359-61, 1363, 1366-68: riders en boden.⁹⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1360-62, 1366, 1368: verkocht laken aan de stad.⁹⁶

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

---

⁹¹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°4r.

⁹² SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°27r.

⁹³ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 64.

⁹⁴ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 102; SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°86v-88v.

⁹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°102v; 1360-61 f°77r, f°78r, f°84v; 1361-62, f°81v; 1363-64, f°84v; 1366-67, f°70v-78r; 1367-68, f°74r; 1368-69, f°64v.

⁹⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°45v, f°51r; 1362-63, f°43r; 1366-67, f°31r; 1368-69, f°28v.

1366: pachtte de exploitatie van de ‘*ouderhalle*’.⁹⁷

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1361: Voogd van het gasthuis Maria Magdalena (leprozerie).⁹⁸

---

⁹⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°20v.

⁹⁸ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

BAKERE, ENGELRAM DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: De Backere, Engelram; De Bakere, Inghelram

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Scheerder.⁹⁹

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1365, 1370, 1371 en 1374: deken van het ambacht van de scheerders.¹⁰⁰

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1358-63, 1366-72: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 8 sch. 8 d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'hofstede Ten Hoye'*.¹⁰¹

1367: pachtte aan de stad nog een erfelijke rente van 8 sch. 8d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'Ramen Ten Hoye'*.¹⁰²

1368-72: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 24 sch. 7d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'Ramen Ten Hoye'*.¹⁰³

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1363-64: Schepen 8.

1369-70: Schepen 8.

1372-73: Raadslid 5.

1373-74: Schepen 8.

Totaal aantal ambtsjaren: 4

Jaren binnen het college der deelmannen:

1367-68: deelman Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1361, 1363, 1369-70: Riders en boden.¹⁰⁴

MATERIELE GESTELDHEID

---

⁹⁹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 135.

¹⁰⁰ SAB, 114: Wetsvernieuwingen, 1363-74, f°18v, f°59v, f°68r, f°92r.

¹⁰¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f° 12v; 1359-60, f°12v; 1362-63, f°11r; 1363-64, f°10v; 1366-67, f°8v; 1367-68, f°7v; 1368-69, f°7r; 1369-70, f°7r; 1370-71, f°7v; 1371-72, f°7v; 1372-73, f°8r.

¹⁰² SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°7r.

¹⁰³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°6v; 1369-70, f°7r; 1370-71, f°7r; 1371-72, f°7r; 1372-73, f°7v.

¹⁰⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°84r; 1363-64, f°84v; 1369-70, f°71v-75v; 1370-71, f°70v.

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

BAKERE, MAERTIN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Den Bakere, Maertin

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Metselaar (*Machenaer*).¹⁰⁵

Status: /

Lid: 4

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1359: betaald als een van de honderdmannen.¹⁰⁶

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1360-63: pachtte samen met Willem van der Beke een erfelijke rente van 7 lb. gr. torn. per jaar op een eigendom onder de bogen van de '*niewerhalle*'.¹⁰⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1359-60: Raadslid 10.

1360-61: Raadslid 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

¹⁰⁵ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 135.

¹⁰⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°101v.

¹⁰⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°12r.

BARTOEN, CLAIS

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Bertoen, Clais; Bertoen, Nikolaas.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Scheerder¹⁰⁸

Status: Poorter

Lid: 1 en 2

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1373-74: Hoofdman Carmers.

1374-75: Hoofdman Carmers.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1367-68: deelman Carmers.

1371-72: deelman Carmers.

1374-75: deelman Carmers.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIELE GESTELDHEID

Wezengeld:

1367: 48 sch. gr. torn. per jaar.¹⁰⁹

1368: 5 lb. gr. torn. per jaar.¹¹⁰

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1360: Pachtte dat jaar de ponderaccijns voor 1 seizoen.¹¹¹

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

¹⁰⁸ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 135.

¹⁰⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°22r.

¹¹⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°21r.

¹¹¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°23r.

BASSEVELDE, BERTHELMEUS VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

/

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1361-62: Schepen 4.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

BASSEVELDE, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Zestendeel: Woonde in de Ganzestraat, in het Sint-Donaaszestendeel.¹¹²

Overlijden: Voor 1386.¹¹³

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Vleeshouwer.

Status: Poorter.¹¹⁴

Lid: 1 en 3

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364, 1366, 1368, 1370 en 1374: Vinder in het ambacht van de vleeshouwers.¹¹⁵

Verbanning: Aan ene 'Jan van Bassevelde' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.¹¹⁶

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 9

1361-62 (bis): Schepen 4.

1362-63: Schepen 6.

1363-64: Raadslid 5.

1364-65: Schepen 6.

1366-67: Raadslid 5.

1369-70: Schepen 7.

1371-72: Schepen 6.

1372-73: Raadslid 4.

1374-75: Schepen 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 12 (1376-77: schepen; 1379-80: raadslid; 1383-84: schepen).¹¹⁷

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1365-66: deken Sint-Donaas.

1367-68: deken Sint-Donaas.

1370-71: deken Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

---

¹¹² Geldhof, *Pelgrims, dulle lieden, vondelingen*, p. 27.

¹¹³ Zijn vrouw Katelijne wordt dan vermeld als de weduwe van Jan van Bassevelde: Geldhof, *Pelgrims, dulle lieden, vondelingen*, p. 27.

¹¹⁴ Jamees, *Brugse Poorters*, dl. 1, p. 21.

¹¹⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen, 1363-74.

¹¹⁶ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

¹¹⁷ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur in Brugge*, passim.

1372: riders en boden.¹¹⁸

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1362: kreeg een zilveren drinkbeker van de stad voor zijn huwelijk.¹¹⁹

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Katelijne van Curtrike, f. Clais. Ze stichtte in 1386 in Sint-Juliaans een wekelijkse maandagsmis.¹²⁰ Hij huwde met haar in 1362.

Info vader: Clais van Bassevelde.¹²¹

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1364-81: Voogdijschap over het Sint-Juliaansgesticht te Brugge.¹²²

---

¹¹⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1372-73, f°56v.

¹¹⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°93r.

¹²⁰ Geldhof, *Pelgrims, dulle lieden, vondelingen*, p. 27.

¹²¹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1368.

¹²² Geldhof, *Pelgrims, dulle lieden, vondelingen*, p. 27.

BAVE, JACOB

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Baven Jacob; Baefs, Jacob

Overlijden: 23 oktober 1388.¹²³

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 17

1359-60: Schepen 4.
1360-61: Tresorier 1.
1361-62: Tresorier 1.
1361-62 (bis): Tresorier 1.
1362-63: Tresorier 2.
1363-64: Schepen 4.
1364-65: Tresorier 2.
1365-66: Tresorier 2.
1366-67: Tresorier 2.
1367-68: Schepen 3.
1368-69: Tresorier 2.
1369-70: Schepen 2.
1370-71: Raadslid 3.
1372-73: Schepen 1.
1373-74: Tresorier 1.
1374-75: Tresorier 1.
1375-76: Tresorier 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 22 (1378-79: tresorier; 1379-80: tresorier; 1380-81: schepen; 1382-83: Hoofdman Sint-Jans; 1383-84: raadslid).¹²⁴

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1371-72: deken Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-63, 1366-70, 1372: Riders en boden.¹²⁵

---

¹²³ Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Notre Dame*, p. 323.

¹²⁴ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur in Brugge*, passim.

¹²⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°87v; 1361-62, f°76r; 1362-63, f°78r; 1363-64, f°82v; 1366-67, f°70v; 1367-68, f°71r; 1368-69, f°64v; 1369-70, f°68v; 1370-71, f°68v-76v; 1372-73, f°55v.

MATERIELE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1360: had kosten gemaakt in zijn herberg, waarvoor de stad 120 lb. gr. torn. betaalde.¹²⁶

1369-71: verkocht laken aan de stad.¹²⁷

1379: Stad kocht een '*banier*' paard aan hem.¹²⁸

1379: Betaalde 5 lb. gr. torn. '*pointinghe*' aan de stad.¹²⁹

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1372: Pachtte dat jaar de wijnaccijns voor 1 seizoen.¹³⁰

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Liegaerd van de Walle.¹³¹

Info schoonfamilie: Schoonvader Lambrechts van de Walle.¹³²

Info zonen: Jacob Bave, overleed op 7 augustus 1436, werd samen begraven met zijn vader.¹³³

Info bredere familie in de stadsmagistraat: Schoonvader Lambrechts Vande Walle zetelde in deze periode 10 keer in de stadsmagistraat, waaronder als burgemeester van de schepenen in 1359-1360 en burgemeester van de raad in 1361-1362, tijdens de woelige weversopstand.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.¹³⁴

Grafmonument: Vloerzerk met koper (blauwsteen ingelegd met koperen omlijsting) in de Onze-Lieve-Vrouwekerk. Dit grafmonument is verdwenen.¹³⁵

---

¹²⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°107v.

¹²⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°32v; 1370-71, f°33v; 1371-72, f°29v.

¹²⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°80r.

¹²⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°94r.

¹³⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1372-73, f°18v.

¹³¹ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 161; V. Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 92.

¹³² Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Notre Dame*, p. 323.

¹³³ Id., p. 323; Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 92.

¹³⁴ Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, p. 206.

¹³⁵ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 92.

BAVE, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Baefs, Jan.

Zestendeel: Carmers.¹³⁶

Overlijden: 4 mei 1423.¹³⁷

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter¹³⁸

Lid: 1

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1380: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 3 lb. 5 sch. 10 d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'bi sinte Claren'*.¹³⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1363-64: Tresorier 2.

1365-66: Hoofdman Carmers.

1368-69: Schepen 3.

Totaal aantal ambtsjaren: 5 (1385-86: raadslid; 1391-92: schepen).¹⁴⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1367-68: deken Carmers.

1369-70: deken Carmers.

Politiek optreden (taken en diensten):

1363 en 1368: Riders en boden.¹⁴¹

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1379: betaalde 5 lb. gr. *'pointinghe'* aan de stad.¹⁴²

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

---

¹³⁶ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 99.

¹³⁷ Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Notre Dame*, p. 325.

¹³⁸ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 99.

¹³⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°7r.

¹⁴⁰ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur in Brugge*, passim.

¹⁴¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°82r; 1368-69, f°69v.

¹⁴² SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°94r.

1358-63: Pachtte de visserij tussen de ‘*Speypoorte*’ en de Kruispoort.¹⁴³

1362: Pachtte dat jaar de ponderaccijns voor 1 seizoen.¹⁴⁴

1367: Pachtte dat jaar de wijnaccijns voor 1 seizoen.¹⁴⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Kateline.¹⁴⁶

Info vader: Jan Bave.¹⁴⁷

Info broers/zussen: Nikolaas Bave.

Familieleden in de stadsmagistraat: Nikolaas Bave, zetelde 5 jaar in de stadsmagistraat van Brugge (cr. Infra).

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Schenkeningen/stichtingen:

1368: Hij heeft samen met zijn vrouw, Boudin de Vos en deze zijn vrouw en Jacob van Ackere en deze zijn vrouw de rechten overgedragen van een eigendom aan broeder Pieter de Weeze van het Bogardenklooster te Brugge die vermeld staan in twee doorgestoken brieven.¹⁴⁸

---

¹⁴³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°17r; 1359-60, f°17r; 1360-61, f°17r; 1361-62, f°16v; 1362-63, f°14v; 1363-64, f°14v.

¹⁴⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°25v.

¹⁴⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°17r.

¹⁴⁶ Schouteet, *Regesten*, III, p. 198.

¹⁴⁷ Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Notre Dame*, p. 325.

¹⁴⁸ Schouteet, *Regesten*, III, p. 198.

BAVE, LAMSIN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Zestendeel: Carmers.¹⁴⁹

Overlijden: 4 oktober 1365.¹⁵⁰

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Paternostermaker

Status: Poorter¹⁵¹

Lid: 1 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1366: Deken van het ambacht van de paternostermakers.¹⁵²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1359-60 (bis): Schepen 4.

1360-61: Schepen 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1360: Riders en boden.¹⁵³

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1358-63, 1366: 5 lb. gr. torn. per jaar.¹⁵⁴

1367-72: Op zijn naam nog steeds 6 lb. gr. torn. per jaar.¹⁵⁵

Transacties en varia:

1362-63: Verkocht tegels en bouwmaterialen aan de stad.¹⁵⁶

---

¹⁴⁹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 99.

¹⁵⁰ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 45.

¹⁵¹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 99.

¹⁵² Schouteet, *Regesten*, III, p. 189.

¹⁵³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°78v-84v.

¹⁵⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°43v; 1359-60, f°39v; 1360-61, f°39v; 1361-62, f°36v; 1362-63, f°36v; 1363-64, f°37r; 1366-67, f°27v.

¹⁵⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°26r; 1368-69, f°24v; 1369-70, f°29r; 1370-71, f°27r; 1371-72, f°26r; 1372-73, f°28v.

¹⁵⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°50v; 1363-64, f°52r.

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Martine Dop, overleden op 20 oktober 1350.¹⁵⁷

Info dochters: Zijn dochter huwde in 1360, waarvoor ze een zilveren drinkbeker van het stadsbestuur kreeg als huwelijksgeschenk.¹⁵⁸

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1361: Voogd van het gasthuis Maria Magdalena (leprozerie).¹⁵⁹

Grafmonument: Vloerzerk met koper (blauwsteen ingelegd met koper) in de Urbanistenkerk (Rijke Klaren). Dit grafmonument is verdwenen.¹⁶⁰

---

¹⁵⁷ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 45.

¹⁵⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°103r.

¹⁵⁹ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

¹⁶⁰ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 45.

BAVE, NIKOLAAS

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Bave, Clais

Overlijden: 2 februari 1367.¹⁶¹

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: / (Lakenhandelaar?)

Status: Poorter

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 5

1361-62 (bis): Schepen 2.

1362-63: Schepen 2.

1363-64: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

1364-65: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

1365-66: Raadslid 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 5

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1366-67: Deken Onze-Lieve-Vrouw.

Politiek optreden (taken en diensten):

1362: riders en boden.¹⁶²

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1359: 3 lb. gr. torn.¹⁶³

1360: 4 lb. gr. torn.¹⁶⁴

1361-63, 1366: 4 lb. gr. torn. over Heinric Woelepond: 4lb.gr.torn.¹⁶⁵

1367: 16 lb. gr. torn. over Heinric Woelepond.¹⁶⁶

1368: 18 lb. 12d. gr. torn. per jaar over Heinricke Woelpond.¹⁶⁷

Transacties en varia:

---

¹⁶¹ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 70. Deze overlijdensdatum wordt echter in vraag gesteld aangezien Clais Bave nog terugkomt in de stadsrekening van 1372-73 als lakenverkoper.

¹⁶² SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°80r.

¹⁶³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°34r.

¹⁶⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°34r.

¹⁶⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°31r; 1362-63, f°32r; 1363-64, f°31v; 1366-67, f°23v.

¹⁶⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°22v.

¹⁶⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°21v.

1363, 1368 en 1372: Verkocht laken aan het stadsbestuur.¹⁶⁸

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1361-63: Pachtte dat jaar de visserij in de stadsvijver bij Sint-Baafs.¹⁶⁹

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Kateline.¹⁷⁰

Info vader: Jan Bave.¹⁷¹

Info broers/zussen: Jan Bave.

Familieleden in de stadsmagistraat: Broer Jan Bave, zetelde 3 jaar in de stadsmagistraat van Brugge (cfr. supra).

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Grafmonument: Vloerzerk met koper (blauwsteen ingelegd met koper) in de Onze-Lieve-Vrouwekerk. Dit grafmonument is verdwenen.¹⁷²

---

¹⁶⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°42r; 1368-69, f°28r; 1372-73, f°35v.

¹⁶⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°17r; 1362-63, f°14v; 1363-64, f°14v.

¹⁷⁰ Schouteet, *Regesten*, III, p. 198.

¹⁷¹ Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Notre Dame*, p. 325.

¹⁷² Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 70.

BEERNEM, JACOB VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Van Berneem, Jacob; Van Bernem, Jacob

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Huidevetter¹⁷³

Status: /

Lid: 6

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1366 en 1374: Deken van het ambacht van de huidevetters.¹⁷⁴

Verbanning: Verbannen uit het graafschap Vlaanderen op 5 oktober 1351 als *Jacop van Beernheem*.¹⁷⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 13

1361-62 (bis): Schepen 10.

1362-63: Schepen 10.

1363-64: Raadslid 9.

1364-65: Schepen 10.

1365-66: Raadslid 8.

1367-68: Raadslid 9.

1368-69: Schepen 10.

1369-70: Raadslid 9.

1370-71: Schepen 11.

1371-72: Raadslid 10.

1372-73: Schepen 10.

1373-74: Raadslid 9.

1375-76: Raadslid 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 14 (1379-80: Raadslid).¹⁷⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1362-63, 1366, 1368-72: Riders en boden. In 1369 o.a. naar het huwelijk van Margaretha van Male en Filips de Stoute in Gent.¹⁷⁷

---

¹⁷³ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 178.

¹⁷⁴ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°25v, f°93v.

¹⁷⁵ SAB, 96: Stadsartularia, 13: Groenenboek C, f°110-113.

¹⁷⁶ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur in Brugge*, passim.

¹⁷⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°78r, f°80v; 1363-64, f°83r; 1366-67, f°78r; 1368-69, f°66r; 1369-70, f°68v-71r; 1370-71, f°70v-76r; 1371-72, f°59r; 1372-73, f°55v.

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia: Huwde in 1361 en kreeg hiervoor een zilveren drinkbeker van de stad.¹⁷⁸

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1375: Pachtte dat jaar de wijnaccijns voor 1 seizoen.¹⁷⁹

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Huwde in 1361.

Info zonen: Jan van Beerneem fs. Jacobs.

Info vader: Wouter van Bernheem.¹⁸⁰

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

¹⁷⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°101v.

¹⁷⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1375-76, f°16r.

¹⁸⁰ Schouteet, *Regesten*, III, p. 16.

BELLENGHEEM, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Bellenghem, Jan Van

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Scheerder.¹⁸¹

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1371-72: Vinder in het ambacht van de scheerders.¹⁸²

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1362-63, 1366-72: Pachtte aan de stad erfelijke rentes van 5 sch. 5 d. torn. per jaar, 18 sch. 10 d. torn. per jaar en 6 sch. 5 d. torn. per jaar op 3 eigendommen in de wijk 'Ten Hoye'.¹⁸³

Verbanning: Ene 'Jan van Bellingheem' heeft genade gekregen door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.¹⁸⁴

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1359-60: Raadslid 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 5 (1351-52: schepen; 1355-56: schepen; 1386-87: schepen; 1387-88: raadslid).¹⁸⁵

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1363-64: deelman Sint-Donaas.

1370-71: deelman Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1359: Riders en boden.¹⁸⁶

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

---

¹⁸¹ Verbruggen, *Gemeentelager van Brugge*, p. 136.

¹⁸² SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°68r, f°76r.

¹⁸³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°11r; 1363-64, f°10v; 1375-76, f°7r; 1380-81, f°7r-v; 1366-67, f°8v-9r; 1367-68, f°7r; 1368-69, f°6v; 1369-70, f°7v; 1370-71, f°7v; 1371-72, f°7r; 1372-73, f°7v.

¹⁸⁴ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-116.

¹⁸⁵ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 129; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

¹⁸⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f° 75r.

1362: Hij verkocht in dit jaar bier zonder toestemming. Hij moest hiervoor een boete betalen van 30 sch. gr. torn. aan Symoen van Aertrike.¹⁸⁷

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: Olivier van Bellegheem.¹⁸⁸

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1363-67, 1369-70, 1374-76 en 1384-91: dismeester van de Onze-Lieve-Vrouwekerk te Brugge.¹⁸⁹

---

¹⁸⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°20r.

¹⁸⁸ Schouteet, *Regesten*, III, p. 187.

¹⁸⁹ Van Zeir, 'Inrichting van de armendissen', pp. 143-4.

BERGHE, TIDEMAN VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Berghe, Tydeman Vanden; Berghe, Thideman Vanden.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.¹⁹⁰

Status: Poorter

Lid: 1 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1368: Deken van het ambacht van de makelaars.¹⁹¹

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1366-72: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 48 sch. gr. torn. per jaar voor een landerij buiten Brugge aan de Sint-Katelijnepoort.¹⁹²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 13

1359-60: Schepen 12.

1361-62 (bis): Schepen 9.

1362-63: Schepen 12.

1363-64: Raadslid 12.

1364-65: Schepen 12.

1366-67: Raadslid 12.

1367-68: Burgemeester van de schepenen.

1370-71: Schepen 12.

1371-72: Raadslid 12.

1372-73: Tresorier 2.

1373-74: Burgemeester van de schepenen.

1374-75: Burgemeester van de raad.

1375-76: Tresorier 1.

Totaal aantal ambtsjaren: 20 (1357-58: schepen; 1379-80: tresorier; 1383-84: schepen; 1384-85: raadslid; 1385-86: burgemeester van de raad; 1386-87: hoofdman Carmers; 1389-90: schepen).¹⁹³

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

---

¹⁹⁰ Schouteet, *Regesten*, III, p. 89.

¹⁹¹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°47v.

¹⁹² SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°11r; 1368-69, f°9r; 1369-70, f°10r; 1370-71, f°10r; 1372-73, f°11v.

¹⁹³ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 129; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

1359: Hij wordt samen met Willem fs. Vernaechte, Willem van Bochout en Jan Canphin aangesteld als gevolmachtigd afgevraagd van Brugge om samen met afgevaardigden van Gent te onderhandelen met Lübeck en een overeenkomst te treffen met de Duitse Hanze.¹⁹⁴

1359-63, 1366-68, 1370-72: Riders en boden.¹⁹⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1358: Verkocht laken aan de stad.¹⁹⁶

1368: Verkocht hout aan de stad.¹⁹⁷

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1361: pachtte de exploitatie van de 'ouderballe' en de 'niewerballe'.¹⁹⁸

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info dochters: Zijn dochter huwde in 1362 en kreeg hiervoor een zilveren drinkbeker als huwelijksgegeschenk van het stadsbestuur.¹⁹⁹

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1386: "Zorger" van de Sint-Joris kruisbooggilde.²⁰⁰

Voogdij-/dooppeterschap:

1374 en 1384: Voogdijschap over het Sint-Janshospitaal.²⁰¹

1389-90: Voogdijschap over het godshuis 'der Potterie'.²⁰²

1393 en 1395: Voogdijschap over het Bogardenklooster te Brugge.²⁰³

---

¹⁹⁴ Schouteet, *Regesten*, III, p. 145.

¹⁹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f° 73v; 1361-62, f° 88r; 1362-63, f° 78v; 1363-64, f° 81v; 1366-67, f° 70v; 1367-68, f° 69v-73r; 1368-69, f° 71r-72r; 1370-71, f° 70v; 1371-72, f° 58r; 1372-73, f° 55v.

¹⁹⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f° 117r.

¹⁹⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f° 38v.

¹⁹⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f° 17v.

¹⁹⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f° 93v.

²⁰⁰ SAB, 385: Sint-Jorisgilde, Register Oudhof, f° 66v.

²⁰¹ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

²⁰² Id., p. 66.

²⁰³ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 96, 113.

BIERVLIET, CHRISTIAAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Biervliet, Christiaan Van; Biervliet, Kerstiaan Van

PROFESSIONELE GEGEVENS

Status: /

Lid: /

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1362-63, 1366-72: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 18 lb. gr. torn per jaar op een eigendom *'bi Ste Cruus'*.²⁰⁴

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 5

1359-60 (tris): Tresorier 1.

1360-61: Tresorier 2.

1361-62: Tresorier 2.

1361-62 (bis): Tresorier 2.

1364-65: Schepen 3.

1369-70: Schepen 4.

Totaal aantal ambtsjaren: 5

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): 1360-61: Riders en boden.²⁰⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1358-59: Verkocht laken aan de stad.²⁰⁶

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1367-69: Pachtte dat jaar de exploitatie van de waterloop van de *'Ouden Zwene'*.²⁰⁷

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN: /

---

²⁰⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°13v; 1363-64, f°13r; 1366-67, f°11r; 1367-68, f°9r; 1368-69, f°8v; 1369-70, f°9v; 1370-71, f°9v; 1371-72, f°10r; 1372-73, f°10v.

²⁰⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°79v; 1361-62, f°76r.

²⁰⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°48v-49r; 1359-60, f°45v-46r.

²⁰⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°10r; 1368-69, f°9r; 1369-70, f°10v.

BLANKAERT, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Blankaerde, Jan; Blankaerd, Jan.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Scheerder.²⁰⁸

Status: /

Lid: 2

Persoonlijk/Professioneel optreden:

1358: Samen met Clais van den Hecke en Jan Bernaerd heeft hij de tuin van de *Ramen te Cattevoorde* geoogst om er een weide van te maken. Voor de samenhangende delfwerken kregen ze 36 lb. gr. torn.²⁰⁹

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1359-60: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 17 sch. 3 d. gr. torn. op een eigendom nabij de ramen in de wijk *'Ramen te Cattevoorde'*.²¹⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1358-59: Schepen 5.

1359-60: Raadslid 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1352-53: schepen; 1355-56: schepen).²¹¹

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1359: Riders en boden.²¹²

MATERIELE GESTELDHEID

Wezengeld:

1358-63, 1366-72: 24 lb. gr. torn. per jaar.²¹³

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: Symoen Blankaerd.²¹⁴

---

²⁰⁸ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 136.

²⁰⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f° 102v.

²¹⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f° 9r; 1360-61, f° 9r.

²¹¹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 111.

²¹² SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f° 81v.

²¹³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f° 43r; 1359-60, f° 39r; 1360-61, f° 38v; 1361-62, f° 36r; 1362-63, f° 36r; 1363-64, f° 36v; 1366-67, f° 26v; 1367-68, f° 25r; 1368-69, f° 24r; 1369-70, f° 28v; 1370-71, f° 26r; 1371-72, f° 25v; 1372-73, f° 28r.

Info broers/zussen: Zijn zus Marie krijgt eveneens wezengeld doorheen deze jaren (24 lb. gr. torn. per jaar).²¹⁵

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

²¹⁴ O.a. SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°43r.

²¹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°43r; 1360-61, f°39r.

BOCHOUT, WILLEM VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Bochaute, Willem Van; Bochoud, Willem Van; Bochout, Willem Van; Bochoute, Willem Van; Bouchout, Willem Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Lakenhandelaar

Status: Poorter

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 16

1358-59: Schepen 4.
1359-60: Raadslid 4.
1361-62: Schepen 2.
1363-64: Hoofdman Sint-Jakob.
1364-65: Raadslid 4.
1365-66: Schepen 3.
1366-67: Raadslid 3.
1367-68: Schepen 4.
1368-69: Raadslid 2.
1369-70: Schepen 3.
1370-71: Raadslid 2.
1371-72: Schepen 2.
1372-73: Hoofdman Sint-Jakob.
1373-74: Tresorier 2.
1374-75: Tresorier 2.
1375-76: Schepen 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 19 (1377-78: schepen; 1378-79: raadslid; 1379-80: schepen).²¹⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358-61, 1363, 1366-71: Riders en boden, in 1369 o.a. naar het huwelijk van Margaretha van Male en Filips de Stoute in Gent.²¹⁷

1359: wordt samen met Willem fs. Vernaechte, Jan Canphin en Thideman vanden Berghe aangesteld als gevolmachtigd afgevaardigde van Brugge om samen met afgevaardigden van Gent te onderhandelen met Lübeck en een overeenkomst te treffen met de Duitse Hanze.²¹⁸

---

²¹⁶ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

²¹⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°76r; 1359-60, f° 73v; 1360-61, f°78v; 1361-62, f°80r; 1363-64, f°84r; 1366-67, f°70v; 1367-68, f°69v-72v; 1368-69, f°65v-69r; 1369-70, f°69v-75v; 1370-71, f°69v-76r; 1371-72, f°57v.

²¹⁸ Schouteet, *Regesten*, III, p. 145.

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1358: Verkocht laken aan de stad.²¹⁹

1360: Kreeg een zilveren drinkbeker van de stad voor zijn huwelijk.²²⁰

1379: Betaalde 5 lb. gr. *'pointinghe'* aan de stad.²²¹

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1370-72: Pachtte dat jaar de visserij tussen de Ezelpoort en de Sint-Leonarduspoort.²²²

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Huwde in 1360.

Info dochters: Zijn dochter huwde in 1370 en kreeg hiervoor een zilveren drinkbeker als huwelijksgeschenk van het stadsbestuur.²²³

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Testament(aris): Testamentuitvoerder van wijlen Mergriete, weduwe van Gillis vanden Walle.²²⁴

---

²¹⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°117r.

²²⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°103r.

²²¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°94r.

²²² SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°10v; 1371-72, f°11r; 1372-73, f°12r.

²²³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°81r.

²²⁴ Schouteet, *Regesten*, III, p. 247.

BOGHEMAKERE, JAN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Grauwwerker.²²⁵

Status: /

Lid: 7

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364, 1368-69 en 1370: Deken van het ambacht van de grauwwerkers.²²⁶

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1359-60: Raadslid 12.

1361-62: Schepen 11.

1373-74: Raadslid 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 3

Jaren binnen het college der deelmannen: 4

1363-64: deken Sint-Niklaas.

1367-68: deken Sint-Niklaas.

1371-72: deken Sint-Niklaas.

1374-75: deelman Sint-Niklaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1359: Riders en boden.²²⁷

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1358: Verkocht laken aan de stad.²²⁸

1360: Verkocht 2516 *nammen* (buikdeel van dierenhuiden, dat voor bontwerk gebruikt werd) aan de stad voor 188 lb. 14 sch. gr. torn.²²⁹

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

---

²²⁵ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 194.

²²⁶ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74 f°11v, f°42v, f°51r, f°59r.

²²⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°74v.

²²⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f° 117r.

²²⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°104v.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

BONIN (FS. LAMBRECHT), JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 5

1366-67: Schepen 3.

1367-68: Raadslid 2.

1368-69: Burgemeester van de schepenen.

1369-70: Tresorier 2.

1375-76: Hoofdman Sint-Donaas.

Totaal aantal ambtsjaren: 6 (1377-78: raadslid (?)).²³⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1366-67: Riders en boden.²³¹

1382: Bezegelde op 20 mei als 'revolutionair hoofdman van de poorterij' mee de oorkonde die de wevers dezelfde rechten terugschonk als de andere ambachten.²³²

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1379: Betaalde 10 lb. gr. torn. *'pointingbe'* aan de stad.²³³

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info dochters: Zijn dochter huwde in 1366 en kreeg hiervoor een zilveren drinkbeker van het stadsbestuur als huwelijksgeschenk.²³⁴

Info vader: Lambrecht Bonin.

Info broers/zussen: Pieter Bonin fs. Lambrecht

---

²³⁰ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

²³¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°70v; 1367-68, f°71r-73r.

²³² Schouteet, *Regesten*, III, p. 262.

²³³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f° 93v.

²³⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°83v.

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn broer Pieter Bonin fs. Lambrecht zetelde 1 ambtstermijn in de Brugse stadsmagistraat (cfr. infra) en zijn zoon Jacob Bonin zetelde in de periode 1382-1406 14 keer in de stadsmagistraat.²³⁵

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1377: Voogdijschap van het Bogardenklooster.²³⁶

---

²³⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74; 1397-1421.

²³⁶ Schouteet, *Regesten*, III, p. 245.

BONIN (FS. LAMBRECHT), PIETER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Overlijden: 2 september 1359.²³⁷

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter

Lid: 1

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1351: leenman van de graaf van Vlaanderen.²³⁸

Persoonlijk/Professioneel optreden:

1351: Hij was als leenman van de graaf van Vlaanderen aanwezig bij de bestraffing van Kateline de Rode, herbergierster in de 'Rosestrate' te Brugge, die bier had verkocht dat niet met *grute* van Jan vanden Gruuthuse, leenhouder van het grafelijk leen van de *grute*, was vervaardigd.²³⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1358-59: Raadslid 3.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358: Riders en boden.²⁴⁰

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Elisabeth Walkiers, overleden op 4 november 1375.²⁴¹

Info zonen: Hij had 4 zonen.²⁴²

Info dochters: Hij had 1 dochter.²⁴³

---

²³⁷ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 60.

²³⁸ Schouteet, *Regesten*, III, p. 86.

²³⁹ Id., p. 471.

²⁴⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°74v-76v.

²⁴¹ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 60.

²⁴² Id., p. 60.

Info vader: Lambrecht Bonin.

Info broers/zussen: Broer: Jan Bonin fs. Lambrecht.

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn broer zetelde in totaal 6 maal in de stadsmagistraat van Brugge (cfr. supra).

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1352-53 en 1358 of 1359: Voogd van de leprozerie.²⁴⁴

Grafmonument: Vloerplaat uit koper in de Begijnhofkerk.²⁴⁵

---

²⁴³ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 60.

²⁴⁴ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

²⁴⁵ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 60.

BONIN, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Bonin(e), (fs. Jan(s)) (fs. Wouters), Jan.

Zestendeel: Sint-Niklaas²⁴⁶ of Sint-Donaas.

Overlijden: Vermoedelijk vermoord in 1383.²⁴⁷

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.²⁴⁸

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 18

1359-60: Schepen 3.

1359-60 (bis): Raadslid 2.

1360-61: Raadslid 1.

1361-62 (bis): Schepen 1.

1362-63: Schepen 1.

1363-64: Raadslid 1.

1364-65: Burgemeester van de schepenen.

1365-66: Hoofdman Sint-Donaas.

1366-67: Schepen 1.

1367-68: Burgemeester van de raad.

1368-69: Hoofdman Sint-Donaas.

1369-70: Burgemeester van de raad.

1370-71: Burgemeester van de schepenen.

1371-72: Burgemeester van de raad.

1372-73: Burgemeester van de schepenen.

1373-74: Hoofdman Sint-Donaas.

1374-75: Hoofdman Sint-Donaas.

1375-76: Burgemeester van de raad.

Totaal aantal ambtsjaren: 24 (1354-55: schepen; 1356-57: schepen; 1376-77: burgemeester van de schepenen; 1377-78: burgemeester van de raad; 1381-82: schepen; 1382-83: raadslid).²⁴⁹

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

---

²⁴⁶ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 94.

²⁴⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1383-84, f°150v.

²⁴⁸ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 94.

²⁴⁹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 112; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

1359-60, 1362-63, 1366-69, 1371-72: Riders en boden. In 1369 o.a. naar het huwelijk van Margaretha van Male en Filips de Stoute in Gent.²⁵⁰

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1367-72: 24 lb. gr. torn. per jaar.²⁵¹

Lijf-/Erfrenten:

1358-63, 1366-72: 20 lb. gr. torn. per jaar erfrente.²⁵²

Transacties en varia:

1363: Verloor een rijpaard in dienst van de stad en werd hiervoor vergoed door de stad.²⁵³

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Gertrude van de Walle, overleden in 1383. Ze was op dat moment al weduwe. Ze is samen begraven met haar dochter in de Onze-Lieve-Vrouwekerk.²⁵⁴

Info schoonfamilie: (?) Schoonvader Willem van de Walle.²⁵⁵

Info dochters: Lutgarde Bonin, samen met haar moeder begraven in de Onze-Lieve-Vrouwekerk.²⁵⁶ Ze huwde in 1370 en kreeg hiervoor een zilveren kruik als huwelijksgeschenk van het Brugse stadsbestuur.²⁵⁷

Info vader: Jan Bonin fs. Wouters. Tijdelijk vervangend voogd van het Sint-Janshospitaal in 1351.²⁵⁸

Info broers/zussen: Wouter Bonin fs. Jans fs. Wouters. Hij ontving eveneens een erfrente van 20 lb. gr. torn per jaar.²⁵⁹

Familie in de stadsmagistraat: Zijn vader Jan Bonin fs. Wouters zetelde 9 ambtstermijnen als schepen in de Brugse stadsmagistraat.²⁶⁰

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

---

²⁵⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f° 77v; 1360-61, f° 79r; 1362-63, f° 78v; 1363-64, f° 82r; 1366-67, f° 70v; 1367-68, f° 70v; 1368-69, f° 72r; 1369-70, f° 69v-71r; 1371-72, f° 57v; 1372-73, f° 59r.

²⁵¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f° 22r; 1368-69, f° 21r; 1369-70, f° 26r; 1370-71, f° 23v; 1371-72, f° 23r; 1372-73, f° 26r.

²⁵² SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f° 33r; 1360-61, f° 29r; 1362-63, f° 29r; 1363-64, f° 28r; 1366-67, f° 21v; 1367-68, f° 21r; 1368-69, f° 20r; 1369-70, f° 25r; 1370-71, f° 22v; 1371-72, f° 22r; 1372-73, f° 25r.

²⁵³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f° 94v.

²⁵⁴ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 86.

²⁵⁵ Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Notre Dame*, p. 152.

²⁵⁶ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 86.

²⁵⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f° 81r.

²⁵⁸ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 63.

²⁵⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f° 33r; 1360-61, f° 29r; 1362-63, f° 29r; 1363-64, f° 28r; 1366-67, f° 21v; 1367-68, f° 21r; 1368-69, f° 20r; 1369-70, f° 25r; 1370-71, f° 22v; 1371-72, f° 22r; 1372-73, f° 25r.

²⁶⁰ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, pp. 111-2.

1356-57: Voogdijschap van de leprozerie.²⁶¹

1360: Voogdijschap over het godshuis '*der Potterie*'.²⁶²

1363-64: Oppervoogd van het Sint-Janshospitaal.²⁶³

1377: Voogdijschap over het Bogardenklooster te Brugge.²⁶⁴

Testament(aris):

1360: Testamentaris van Gillis van Coudenbrouc.²⁶⁵

1377: Testamentuitvoerder van wijlen Mergriete, weduwe van Gillis vanden Walle.²⁶⁶

---

²⁶¹ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

²⁶² Id., p. 66.

²⁶³ Id., p. 64.

²⁶⁴ Schouteet, *Regesten*, III, p. 245.

²⁶⁵ OCMW-Archief, Oorkonden Sint-Janshospitaal, nr. 698.

²⁶⁶ Schouteet, *Regesten*, III, p. 247.

BONIN, LAMSIN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Zilversmid

Status: /

Lid: 5

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1365: Deken van het ambacht van de zilversmeden.²⁶⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1371-72: Schepen 10.

1373-74: Schepen 12.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1374-75: deelman Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten):

1371-72: Riders en boden.²⁶⁸

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1373: Voogdijschap over het godshuis '*der Potterie*'.²⁶⁹

---

²⁶⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwing 1363-74, f°19v.

²⁶⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°61v.

²⁶⁹ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 66.

BREDENE, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Bredinee, Jan Van.

Zestendeel: Sint-Jakobs.²⁷⁰

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter²⁷¹

Lid: 1

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1358-60: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 5 sch. 10 d. gr. torn. op een eigendom nabij de *Braemberch*.²⁷²

Verbanning: Verbannen uit het graafschap Vlaanderen op 5 oktober 1351 als 'Jan van Bredene'.²⁷³ 'Jan van Bredene, de tauwere (poorter)' werd als banneling gepardonneerd door graaf Lodewijk van Male in 1359.²⁷⁴

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1359-60 (bis): Tresorier 1.

Totaal aantal ambtsjaren: 3 (1350-51: schepen; 1352-53: schepen).²⁷⁵

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1364-65: deken Sint-Donaas.

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

²⁷⁰ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 90.

²⁷¹ Id., p. 90.

²⁷² SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f° 4r; 1359-60, f° 4r; 1360-61, f° 4r.

²⁷³ SAB, Groenenboek C, f° 110-113.

²⁷⁴ N. De Pauw, *Cartulaire historique et généalogiques des Artervelde* (Brussel: Hayez, 1920), pp. 718-23.

²⁷⁵ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 130.

BROEDERLAM, ANDRIES

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Broederslam, Andries.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter²⁷⁶

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1363-64: Raadslid 3.

1367-68: Hoofdman Sint-Niklaas.

1368-69: Hoofdman Sint-Niklaas.

Totaal aantal ambtsjaren: 3

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1363: Riders en boden.²⁷⁷

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

²⁷⁶ Schouteet, *Regesten*, III, p. 188-90.

²⁷⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°82r.

BRUNE, GUY DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Den Brunen, Guy; Den Brunen, Ginote.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: /

Lid: /

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1372-73: Raadslid 3.

1373-74: Schepen 4.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1370-71: deelman Carmers.

1374-75: deken Carmers.

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1359: Heeft verschillende boeken verkocht aan de stad die gebruikt werden voor o.a. het klasseren van de honderdmannen en de presentwijn.²⁷⁸

1379: Betaalde 5lb.gr. '*pointinghe*' aan de stad.²⁷⁹

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote:

1397: Zijn weduwe verkocht een stal in de *Kruidhalle* voor 20 lb. gr. torn.²⁸⁰

Info vader: ser. Ghijs de Brune.²⁸¹

Info broers/zussen: Broer Jan de Brune fs. ser Ghijs.²⁸²

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

²⁷⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°104r.

²⁷⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f° 93v.

²⁸⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1397-98, f°25r.

²⁸¹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen, f°65r.

²⁸² SAB, 114: Wetsvernieuwingen, f°10r.

BUSSCHE, THOMAS VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Bussche, Maes Vanden.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Volder

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1363, 1366-67, 1369, 1371, 1373-74: Deken van het ambacht van de volders.²⁸³

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1365-66: Schepen 6.

1368-69: Raadslid 5.

1370-71: Raadslid 5.

1372-73: Schepen 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 5 (1378-79: raadslid (?)).²⁸⁴

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1360: Riders en boden.²⁸⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

²⁸³ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74 f°4r, f°51r, f°68r, f°84r.

²⁸⁴ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

²⁸⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°80r.

CAMPBIN, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Camphine (fs. Jans), Jan; Canphine, Jan.

Titels: ser.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.²⁸⁶ Hostelier.²⁸⁷

Status: Poorter.²⁸⁸

Lid: 1 en 9.

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1363 en 1366: Deken van het ambacht van de makelaars.²⁸⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1358-59: Raadslid 12.

1359-60: Schepen 11.

1368-69: Tresorier 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 22 (1385-86: Hoofdman Sint-Jakobs; 1386-87: schepen; 1387-88: schepen; 1388-89: raadslid; 1389-90: schepen; 1391-92: burgemeester van de schepenen; 1392-93: burgemeester van de raad; 1393-94: burgemeester van de schepenen; 1394-95: burgemeester van de schepenen; 1395-96: schepen; 1396-97: burgemeester van de schepenen; 1397-98: burgemeester van de raad; 1398-99: hoofdman Sint-Jans; 1399-1400 burgemeester van de schepenen; 1400-01: hoofdman Sint-Jans; 1401-02: burgemeester van de schepenen; 1402-03: burgemeester van de schepenen; 1403-04: raadslid; 1404-05 raadslid).²⁹⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1364-65: deken Onze-Lieve-Vrouw.

Politiek optreden (taken en diensten):

1358-59, 1362-63, 1366, 1371-72: Riders ende boden.²⁹¹

1359: Wordt samen met Willem fs. Vernaechte, Willem van Bochout en Thideman vanden Berghe aangesteld als gevolmachtigd afgevraagde van Brugge om samen met afgevaardigden van Gent te onderhandelen met Lübeck en een overeenkomst te treffen met de Duitse Hanze.²⁹²

---

²⁸⁶ Schouteet, *Regesten*, III, p. 242.

²⁸⁷ Haegeman, *De anglofilie*, p. 103.

²⁸⁸ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 185.

²⁸⁹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°9r, f°31v.

²⁹⁰ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

²⁹¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1359-60, f°79v; 1362-63, f°78r; 1363-64, f°84r; 1366-67, f°78r; 1371-72, f°62v-64v; 1372-73, f°56r.

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1362-63, 1366-68: 16 lb. gr. torn. per jaar.²⁹³

1369-72: 20 lb. gr. torn. per jaar.²⁹⁴

1362-63, 1366-72: 24 lb. gr. torn. per jaar over Kateline, f. Jans van der Lecke.²⁹⁵

Transacties en varia:

1358: Kreeg 12 lb. gr. torn. van de stad van een accijns op *'enen laghele wijns dat ghepresenteerd was den cardenael Peregoort'*.²⁹⁶

1371: Verkocht laken aan de stad.²⁹⁷ Hij werd eveneens vergoed voor kosten dat hij gemaakt heeft in het belang van de stad. Deze kosten worden niet verder gespecificeerd.²⁹⁸

1379: betaalde 5 lb. gr. torn. *'pointinghe'* aan de stad.²⁹⁹

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1366-67: Pachtte dat jaar de wijnaccijns voor telkens 1 seizoen per jaar.³⁰⁰

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1398-99: Kerkmeester van de Onze-Lieve-Vrouwekerk.³⁰¹

Voogdij-/dooppeterschap:

1396-1404: Voogdij-schap van het Sint-Juliaansgesticht te Brugge.³⁰²

Schenken/stichtingen: Stichtte in 1403 een broederschap van de Heilige Drievuldigheid in de kerk van Sint-Donaas, met Georgius Braderic, Johannes Honin, Johannes Heldebolle, Nicholaus Barbesean en Johannes Hoste.³⁰³

Testament(aris):

1381: Testamentuitvoerder van wijlen Balduinus le Vos (Boudin de Vos), en heeft als pure aalmoes een rente van 20 sch. par. per jaar overgedragen aan het Bogardenklooster te Brugge.³⁰⁴

---

²⁹² Schouteet, *Regesten*, III, p. 145.

²⁹³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°32v; 1363-64, f°32v; 1366-67, f°24v; 1367-68, f°23r; 1368-69, f°22r.

²⁹⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°26v; 1370-71, f°24r; 1372-73, f°26v.

²⁹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°36r; 1363-64, f°36v; 1367-68, f°25v; 1369-70, f°28v; 1370-71, f°26v, 1371-72, f°25v; 1372-73, f°28v.

²⁹⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°103r.

²⁹⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°29v.

²⁹⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°71r.

²⁹⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°93v.

³⁰⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°18r; 1367-68, f°16v.

³⁰¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1398-99, f°45v.

³⁰² Geldhof, *Pelgrims, dulle lieden, vondelingen*, p. 27.

³⁰³ Schouteet, *Regesten*, IV, 185.

CANIN, WOUTER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Canine, Wouter

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Scheerder³⁰⁵

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1363: Deken van het ambacht van de scheerders.³⁰⁶

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1359-63 en 1366-72: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 20 sch. gr. torn. op een eigendom '*bi pieters van den briele*'.³⁰⁷

Verbanning: Aan ene 'Wouter Canin' genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.³⁰⁸

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1359-60: Schepen 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 3 (1348-49: schepen; 1357-58: schepen).³⁰⁹

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358: Riders en boden.³¹⁰

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Lisebette³¹¹

---

³⁰⁴ Schouteet, *Regesten*, III, p. 259.

³⁰⁵ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 136.

³⁰⁶ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°4r.

³⁰⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°6v; 1360-61, f°6v; 1361-62, f°6r; 1362-63, f°6r; 1363-64, f°5v; 1366-67, f°4v; 1367-68, f°4r; 1368-69, f°3v; 1369-70, f°4r; 1370-71, f°4r; 1371-72, f°4r; 1372-73, f°4r.

³⁰⁸ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

³⁰⁹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 114.

³¹⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Schenkeningen/stichtingen:

1358: Heeft met zijn vrouw, Lisebette, 3 gemet 1 lijn en 50 roeden land, gelegen onder de parochie van Zarren overgedragen aan broeder Wouter van Oerscamp, ten behoeve van het Bogardenklooster te Brugge.³¹²

---

³¹¹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 141.

³¹² Id, p. 141.

CANT, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Kant, Jan (fs. Robrechts)

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Scheerder

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1366-67, 1369 en 1372-73: Deken van het ambacht van de scheerders.³¹³

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 8

1359-60 (tris): Schepen 6.

1360-61: Schepen 11.

1362-63: Raadslid 7.

1364-65: Raadslid 7.

1365-66: Schepen 7.

1368-69: Raadslid 8.

1371-72: Schepen 7.

1374-75: Raadslid 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 12 (1377-78: schepen; 1378-79: raadslid; 1379-80: schepen; 1383-84: schepen).³¹⁴

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1370-71: Deken Onze-Lieve-Vrouwe.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-61, 1368, 1371: Riders en boden.³¹⁵

MATERIELE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1358-59, 1363 en 1367: Verkocht 'torcken' (fakkels) aan de stad.³¹⁶

1359: Huwde in dat jaar en kreeg een zilveren drinkbeker als huwelijksgegeschenk voor zijn huwelijk.³¹⁷

---

³¹³ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f° 27r, f° 35r, f° 51v, f° 76r, f° 84r.

³¹⁴ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

³¹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f° 78r, f° 84v; 1361-62, f° 87r; 1368-69, f° 69v-72v; 1371-72, f° 57v.

³¹⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f° 104r; 1359-60, f° 110r; 1363-64, f° 95r; 1367-68, f° 78r.

³¹⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f° 107v.

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Huwde op 26 november 1359.³¹⁸

Info vader: Robrecht Cant.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1374: kerkmeester van Sint-Salvator te Brugge.³¹⁹

---

³¹⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°107v.

³¹⁹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 236.

CASSELE, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Cassele, Jan Van (fs. Loys)

Zestendeel: Sint-Niklaas.³²⁰

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.³²¹

Status: Poorter.³²²

Lid: 1 en 9

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1358-59: Schepen 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 7 (1341-42: schepen; 1343-44: Schepen; 1346-47: Schepen; 1348: Schepen; 1354-55: Schepen; 1356-57: Schepen).³²³

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358: Riders en boden.³²⁴

MATERIËLE GESTELDHEID

Lijf-/Erfrenten:

1310: De stad Brugge is een lijfrente van 3 lb. 10 sch. gr. Vl. per jaar schuldig aan Jan en zijn zus Kateline.³²⁵

1319: Lijfrente van 15 lb. gr. Vl. per jaar aan zijn ouders en hemzelf.³²⁶

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: Loys van Cassele

Info moeder: Marie, dochter van Jacob Bonyn.³²⁷

Info broers/zussen: Broer Jacob van Cassele.³²⁸ Zussen: Kateline, Beatrise, Marie, Coline en Margriete van Cassele.³²⁹

---

³²⁰ Verbruggen, *Gemeentelager van Brugge*, p. 94.

³²¹ Id., p. 233.

³²² Id., p. 94.

³²³ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 130.

³²⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r.

³²⁵ Schouteet, *Regesten*, II, p. 54.

³²⁶ Id., p. 116.

³²⁷ Id., p. 54.

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn vader Loys van Cassele was schepen in 1318-19.³³⁰

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1355-56: Voogdijschap over het godshuis '*der Potterie*'.³³¹

---

³²⁸ Schouteet, *Regesten*, II p. 116.

³²⁹ Id., p. 116.

³³⁰ Id., p. 113.

³³¹ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 66.

CLERC, DIEDERIC DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Clercq, Diederick De; Clerc, Dierick De.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Huidevetter.

Status: /

Lid: 6

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1360: Éen der hoofdmannen van de *scaerwettters*.³³²

1363: Vinder in het ambacht van de huidevetters.³³³

1365: Deken van het ambacht van de huidevetters.³³⁴

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1361-62: Schepen 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1361: Riders en boden.³³⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

³³² SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°44v. De *scaerwettters* kunnen vergeleken worden met de hedendaagse politie.

³³³ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°5v.

³³⁴ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°19v.

³³⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°78r.

COKERMOES, SIMON

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Cokermoes, Symoen

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Smid.

Status: /

Lid: 5

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1365: Vinder in het ambacht van de smeden.³³⁶

1363, 1370 en 1373: Deken van het ambacht van de smeden.³³⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1372-73: Raadslid 8.

1374-75: Raadslid 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 3 (1382-83: Raadslid).³³⁸

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1365-66: deelman Sint-Donaas.

1371-72: deelman Sint-Donaas.

1373-74: deelman Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-61 en 1370: riders en boden.³³⁹

Één van de leiders van de Brugse rebellen tijdens de Gentse opstand: liep over wanneer de Gentenaren de grafelijke troepen versloegen tijdens de slag op het Beverhoutsveld³⁴⁰; deed mee aan het rebelse beleg van Oudenaarde³⁴¹; werd na de slag bij Westrozebeke verbannen.³⁴²

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1375: Kreeg een schenking van Jacob Andries en zijn vrouw Lisebette, van een huis *'op 't Oostproosche, ghebeten ten besemkine'*. Hij verhuurde het op zijn beurt aan dezelfde Jacob Andries, voor een erfelijke rente

---

³³⁶ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°19r.

³³⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°5r, f°60v, f°85r.

³³⁸ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

³³⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°80r; 1361-62, f°86r; 1370-71, f°70v.

³⁴⁰ Despars, *Cronijcke*, II, p. 47.

³⁴¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°79.

³⁴² Van Oost, *Sociale stratificatie*, p. 136.

van 20 sch. gr. torn. per jaar. Op 21 maart 1376 droegen Simon en zijn vrouw Griele die erfelijke rente van 20 sch. gr. torn. over aan het St.-Eloois godshuis van de smeden.³⁴³

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Griele.³⁴⁴

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

³⁴³ RAB, Fonds Smeden, Register der immeuble goederen, f°1-2v.

³⁴⁴ Id., f°1-2v.

COOPMAN, PIETER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Copman, Pieter; Coopman, Pieter fs. Jans

Zestendeel: Onze-Lieve-Vrouwe.³⁴⁵

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.³⁴⁶

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1359-60 (bis): Schepen 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1347-48: schepen; 1349-50: schepen; 1352-53: schepen).³⁴⁷

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1358-62, 1366, 1370: 3 lb. gr. torn. per jaar.³⁴⁸

1367: 4 lb. gr. torn. per jaar.³⁴⁹

1368-69: 6 lb. gr. torn. per jaar.³⁵⁰

Transacties en varia:

1354: ten behoeve van Pieter Coopman werd door Diederic van Beerneem 9 gemet 2 lijn en 53 roeden land gelegen te Cadzand overgedragen aan Reyngher vanden Wulpitte.³⁵¹

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1350: pachtte de wijnaccijns voor 1 seizoen.³⁵²

HUWELIJK/NAGESLACHT

---

³⁴⁵ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 87.

³⁴⁶ Id., p. 87.

³⁴⁷ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 114.

³⁴⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°40r; 1359-60, f°36r; 1360-61, f°36r; 1361-62, f°33r; 1362-63, f°33v; 1366-67, f°25r; 1370-71, f°24v.

³⁴⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°23v.

³⁵⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°22v; 1369-70, f°27r.

³⁵¹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 112.

³⁵² SAB, 216: Stadsrekeningen 1350-51, f°22v.

Info vader: Jan Coopman.³⁵³

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1356 en 1359: Voogdijschap over het Bogardenklooster te Brugge.³⁵⁴

---

³⁵³ Pieter Coopman werd in de stadsrekeningen veel aangeduid als Pieter Coopman fs. Jans. Eveneens in Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 87.

³⁵⁴ Schouteet, *Regesten*, III, p. 123, 153.

DANWILT, RAVEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Danwild, Raven; Dauwilt, Raven.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar

Status: /

Lid: 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1367 en 1370: Vinder in het ambacht van de makelaars.³⁵⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1372-73: Raadslid 11.

1374-75: Schepen 12.

Totaal aantal ambtsjaren: 5 (1376-77: schepen; 1379-80: schepen; 1382-83: schepen).³⁵⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1372: Riders en boden.³⁵⁷

MATERIËLE GESTELDHEID

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1371-72: Pachtte het *issuwer*recht voor telkens 1 jaar.³⁵⁸

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

³⁵⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°39v, f°64v.

³⁵⁶ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

³⁵⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1372-73, f°58r.

³⁵⁸ SAB, 216: Stadrekeningen 1371-72, f°21v; 1372-73, f°24r.

DAVERLO, JACOB VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Daverloe, Jacob Van; Daverloe, Jacobus.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever.³⁵⁹

Status: /

Lid: 2

Verbanning: Aan ene 'Jacop van Daverlo' genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.³⁶⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1366-67: Raadslid 6.

1367-68: Schepen 8.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1368-69: Deken Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1367: Riders en boden.³⁶¹

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

³⁵⁹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 106.

³⁶⁰ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

³⁶¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°70r-71r.

DIEROLF, JACOB

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Zilversmid (?) Hij verkocht zilveren en gouden juwelen aan het stadsbestuur (cfr. infra).

Lid: 5 (?)

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1363-64: Raadslid 11.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1364-65: deelman Carmers.

1366-67: deelman Carmers.

1368-69: deelman Carmers.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1363: verkocht zilveren en gouden juwelen aan het stadsbestuur die deze wegschonk aan hoge ambtenaren van het binnen- en buitenland.³⁶²

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

³⁶² SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°97v.

DOMMEL, JACOB

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Dommol, Jacob

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Volder

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1365 en 1375-76: Deken van het ambacht van de volders.³⁶³

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 8

1362-63: Raadslid 6.

1363-64: Schepen 7.

1364-65: Raadslid 6.

1366-67: Schepen 6.

1368-69: Schepen 6.

1370-71: Schepen 6.

1373-74: Schepen 7.

1374-75: Raadslid 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 12 (1377-78: schepen; 1379-80: schepen; 1382-83: tresorier; 1383-84: schepen).³⁶⁴

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1367-68: deken Onze-Lieve-Vrouw.

1369-70: deken Onze-Lieve-Vrouw.

1371-72: deken Onze-Lieve-Vrouw.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-61, 1363, 1366, 1370: Riders en boden.³⁶⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1363 en 1367: verkocht laken aan het stadsbestuur.³⁶⁶

---

³⁶³ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°18v.

³⁶⁴ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

³⁶⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°81v; 1361-62, f°84r; 1363-64, f°84v; 1366-67, f°70v; 1370-71, f°69v.

³⁶⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°41v; 1367-68, f°29v.

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Marie (cfr. supra).

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

DRAYERE, WILLEM DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Draiere, Willem De.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Cordewanier.³⁶⁷

Status: /

Lid: 6

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1359-60 (bis): Schepen 10.

1360-61: Schepen 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1360: Riders en boden.³⁶⁸

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info dochters: Zijn dochter huwde in 1360 en kreeg hiervoor een zilveren drinkbeker van het stadsbestuur als huwelijksgeschenk.³⁶⁹

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

³⁶⁷ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 173.

³⁶⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°81v.

³⁶⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°103r.

DUDZELE, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Dudzele, Jan Van (fs. Pauwels); Dudzele, Ihans Van.

Overlijden: Voor 2 februari 1360 (datum van het opmaken van een nieuwe stadsrekening), aangezien hij in de stadsrekening van 1359-60 zichzelf neergeschreven staat bij het pachten van een eigendom van de stad en vanaf de rekening 1360-61 wordt er gewag gemaakt van de *'wedene Ihans Van Dudzele'*.³⁷⁰

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Volder.³⁷¹

Status: /

Lid: 2

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1358-59: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 8 lb. 7 sch. gr. torn. op een eigendom in de wijk *'Braemberch'*.³⁷²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1358-59: Schepen 6.

1359-60: Raadslid 5.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1359: Riders en boden, o.a. naar Antwerpen en Mechelen.³⁷³

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1359: kreeg een rente op een land waarop het huis van ene Jan Duetels stond dat moest afgebroken worden indien men een brug wou construeren.³⁷⁴

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1358: Pachtte het *issum*recht.³⁷⁵ Pachtte in dit jaar eveneens de ponderaccijns voor 1 seizoen.³⁷⁶

---

³⁷⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°2r.

³⁷¹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 125.

³⁷² SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59 f°2r; 1359-60, f° 2r.

³⁷³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°74r-75v.

³⁷⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°112r.

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Zijn weduwe pachtte in 1360 de erfelijke rente op een eigendom in de wijk *'Braemberch'* verder.³⁷⁷

Info vader: Pauwels van Dudzele, leenman van de graaf in 1332.³⁷⁸

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn vader Pauwels van Dudzele was schepen in 1332-33, 1333-34, 1334-35 en 1336-37.³⁷⁹

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

³⁷⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°18r.

³⁷⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°25v.

³⁷⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°2r.

³⁷⁸ Schouteet, *Regesten*, II, p. 213.

³⁷⁹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 137.

EEDE, JACOB VAN DEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Van den Heede, Jacob; Vanden Eede, Jacob

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 7

1366-67: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

1367-68: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

1368-69: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

1369-70: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

1370-71: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

1371-72: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

1372-73: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

Totaal aantal ambtsjaren: 7

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1363, 1366-69, 1371: Pachtte in elk van deze jaren de medeaccijns, telkens voor 1 seizoen.³⁸⁰

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: Jacob van den Heede.³⁸¹

Info broers/zussen: Broer Roegiaerd van den Heede.³⁸²

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

³⁸⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°26r; 1366-67, f°20r; 1367-68, f°18r; 1368-69, f°14v; 1369-70, f°20r; 1371-72, f°20v.

³⁸¹ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 138.

³⁸² Id., IV, p. 138.

EVERBOUD, LIEVEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Everboude, Lieven; Everboud, Lievin.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar, Herbergier.

Status: /

Lid: 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1365, 1369 en 1374: Vinder in het ambacht van de makelaars.³⁸³

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1375-76: Raadslid 12.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: 4

1363-64: deelman Carmers.

1367-68: deelman Sint-Niklaas.

1373-74: deken Sint-Niklaas.

1374-75: deelman Carmers.

Politiek optreden (taken en diensten):

1359-60: Riders ende boden. In 1359 o.a. naar Lübeck en samen met Jan Camphin, Cornelis van Aeltre, Jan de Wale, Jan Roel en Jacob de Visch naar Eeklo op 14 juni en de nacht die erop volgde.³⁸⁴

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1367: verkocht hout aan de stad.³⁸⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

³⁸³ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°22v, f°56r, f°96r.

³⁸⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f° 78v-79v; 1360-61, f°80v-81r.

³⁸⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°41v.

FLORENS, ZEGHER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Florens, Zegher; Floreins, Zeger; Florens, Zeger

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Vleeshouwer.³⁸⁶

Status: /

Lid: 3

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1363, 1365, 1367, 1369, 1371 en 1374: Deken van het ambacht van de vleeshouwers.³⁸⁷

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1361-63, 1366-72: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 29 sch. 6d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'Braemberch'*.³⁸⁸

Verbanning: Aan ene 'Zegher Florens' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.³⁸⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 5

1358-59: Raadslid 6.

1359-60: Schepen 8.

1364-65: Schepen 8.

1366-67: Schepen 8.

1368-69: Schepen 8.

Totaal aantal ambtsjaren: 6 (1357-58: schepen).³⁹⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1370-71: deelman Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten):

1368: riders en boden.³⁹¹

MATERIËLE GESTELDHEID

---

³⁸⁶ Verbruggen, *Gemeentelager van Brugge*, p. 147.

³⁸⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°4r, f°18v, f°35r, f°51v, f°68r, f°92v.

³⁸⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°2v; SR 1362-63, f°2v; 1363-64, f°1v; 1366-67, f°1v; 1367-68, f°1v; 1368-69, f°1v; 1369-70, f°1v; 1370-71, f°1v; 1371-72, f°1v; 1372-73, f°1v.

³⁸⁹ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 114-6.

³⁹⁰ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 119.

³⁹¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°69v-72r.

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

GADERPENNINC, PIETER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Gaderpennync, Pieter; Gardepenninc, Pieter.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wijn- en visverkoper.³⁹²

Status: Poorter

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1359-60 (bis): Raadslid 8.

1359-60 (tris): Schepen 8.

1360-61: Schepen 9.

1362-63: Raadslid 8.

Totaal aantal ambtsjaren: 28 (1356-57: schepen; 1380-81: raadslid; 1381-82: schepen; 1384-85: schepen; 1386-87: schepen; 1387-88: raadslid; 1388-89: schepen; 1389-90: raadslid; 1390-91: hoofdman Sint-Jakobs; 1391-92: hoofdman Sint-Jakobs; 1392-93: schepen; 1393-98: hoofdman Sint-Jakobs; 1398-99: raadslid; 1399-1400: schepen; 1400-01: schepen; 1401-02: raadslid; 1402-03: schepen; 1403-04: raadslid; 1404-05: hoofdman Onze-Lieve-Vrouw; 1406-07: hoofdman Onze-Lieve-Vrouw; 1407-08: schepen; 1408-09: schepen; 1409-10: raadslid; 1410-11: raadslid).³⁹³

Jaren binnen het college der deelmannen: 6

1363-64: deken Sint-Jacobs

1365-66: deken Sint-Jacobs

1367-68: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

1369-70: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

1372-73: deken Onze-Lieve-Vrouw.

1374-75: deken Onze-Lieve-Vrouw.

Politiek optreden (taken en diensten):

1359-60, 1362: Riders en boden, o.a. in 1359 naar Gent.³⁹⁴

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1360 en 1362: verkocht bruinvissen aan de stad.³⁹⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

---

³⁹² Haegeman, *De anglofilie*, p. 103.

³⁹³ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 120; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

³⁹⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f° 83r; 1360-61, f° 77v; 1362-63, f° 79r.

³⁹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f° 101r; 1362-63, f° 89v.

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1404-05: Voogdijschap van het Sint-Janshospitaal.³⁹⁶

---

³⁹⁶ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

GOEDERIC, BERNARD

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Goederic, Bernaerd.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1369-70: Hoofdman Sint-Donaas.

1370-71: Hoofdman Sint-Donaas.

1371-72: Hoofdman Sint-Donaas.

1372-73: Hoofdman Sint-Donaas.

Totaal aantal ambtsjaren: 4

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1359: Één der *scaernwettters* die de poorten moesten bewaken.³⁹⁷

MATERIËLE GESTELDHEID

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1367-68: Pachtte in deze jaren de bieraccijns telkens voor 1 seizoen per jaar.³⁹⁸

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

³⁹⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°44r.

³⁹⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°17v; 1368-69, f°13v.

GOEDERIC, EVERAARD

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Goederic, Everaerd; Goedericke, Everaard; Goederye, Everaerd.

Overlijden: 17 juni 1377.³⁹⁹

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.⁴⁰⁰

Status: Poorter

Lid: 1 en 9

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 7

1359-60: Raadslid 6.2.

1368-69: Schepen 1.

1369-70: Raadslid 2.

1370-71: Schepen 2.

1371-72: Raadslid 2.

1372-73: Schepen 12.

1375-76: Schepen 12.

Totaal aantal ambtsjaren: 7

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358-59: Riders ende boden, in 1358 o.a. Gent en Antwerpen en in 1369 o.a. naar het huwelijk van Margaretha van Male en Filips de Stoute in Gent.⁴⁰¹

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1358-59: 7 lb. 4 sch. gr. torn. per jaar.⁴⁰²

Transacties en varia:

1371: Één van zijn knapen werd gebeten door een paard op een excursie naar Sluis ten behoeve van de stad en hiervoor werd hij vergoed door het stadsbestuur.⁴⁰³

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

---

³⁹⁹ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 61.

⁴⁰⁰ Schouteet, *Regesten*, III, p. 242.

⁴⁰¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1359-60, f° 74v-93v; 1368-69, f°65v-68v; 1369-70, f°76r; 1370-71, f°69r-76v; 1371-72, f°61v; 1372-73, f°57r.

⁴⁰² SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°38v; 1359-60, f°34v.

⁴⁰³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°71v.

1366-67: Pachtte in deze jaren de bieraccijns voor telkens 1 seizoen per jaar.⁴⁰⁴

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: Jacob Goederic.⁴⁰⁵

Info broers/zussen: Broer Wouter Goderyck, overleden op 14 september 1380.⁴⁰⁶ Zus Christine Goderyck, overleden op 23 januari 1360.⁴⁰⁷

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn vader Jacob Goederic zetelde in 1331-32, 1333-34, 1335-36 en 1344-45 als schepen in de stadsmagistraat van Brugge.⁴⁰⁸

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Grafmonument: Vloerzerk met koper (blauwsteen ingelegd met koper) in de Predikherenkerk (Dominicanen); deze kerk en zerk zijn beiden verdwenen.⁴⁰⁹

---

⁴⁰⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°18v; 1367-68, f°17v.

⁴⁰⁵ Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Notre Dame*, p. 459.

⁴⁰⁶ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 61.

⁴⁰⁷ Id., p. 61.

⁴⁰⁸ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 121.

⁴⁰⁹ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 61.

GOETKINT, JACOB

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Smid

Status: /

Lid: 5

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364: Deken van het ambacht van de smeden.⁴¹⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1368-69: Raadslid 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1365-66: deelman Sint-Jans.

1367-68: deelman Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁴¹⁰ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f° 12v.

HAGHE, PIETER VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Haghe, Pi(e)ter Vander; Haghe, Pieter Vanden (fs. Pieters).

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.

Lid: 1

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1358-63: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 4 sch. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *Ten Zande*.⁴¹¹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1359-60 (tris): Burgemeester van de schepenen.

1360-61: Burgemeester van de schepenen.

1361-62: Burgemeester van de schepenen.

Totaal aantal ambtsjaren: 7 (1350-51: schepen; 1352-53: schepen; 1354-55: schepen; 1356-57: schepen).⁴¹²

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358, 1360-61: riders en boden. In 1360 o.a. naar Sluis om het bouwen van huizen op de nieuwe kaai te controleren en naar Calais voor een ontmoeting met de Engelse koning.⁴¹³

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1350: heeft 14 sch. gr. torn. van het ambacht van de wevers en de volders te Brugge ontvangen.⁴¹⁴

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info zonen: (?) Jan van der Haghe fs. Pieters, kapelaan van de Sint-Donaaskerk te Brugge.⁴¹⁵

Info vader: Pieter vanden Haghe.⁴¹⁶

---

⁴¹¹ SAB, 216: Stadrekeningen 1358-59, f°7v; 1359-60, f°7v; 1360-61, f°7v; 1361-62, f°7v; 1362-63, f°7r; 1363-64, f°6r.

⁴¹² Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 136.

⁴¹³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1360-61, f°77r-79v; 1361-62, f°78.

⁴¹⁴ Schouteet, *Regesten*, III, p. 75.

⁴¹⁵ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 223.

⁴¹⁶ Id., III, p. 76-7.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1349, 1351, 1352: Dismeester van de Sint-Salvatorsparochie.⁴¹⁷

Voogdij-/dooppeterschap:

1352-55: Voogd van de leprozerie.⁴¹⁸

1357: Oppervoogd van het Sint-Janshospitaal.⁴¹⁹

---

⁴¹⁷ Van Zeir, “Inrichting van de armendissen”, p. 149.

⁴¹⁸ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

⁴¹⁹ Id., p. 64.

HARINC, WOUTER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Hareng, Wouter; Harync, Wouter.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Volder

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1367 en 1397: Vinder in het ambacht van de volders.⁴²⁰

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1363: Voor een huis op de dijk van de '*nieuwe Leye*'.⁴²¹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1359-60 (bis): Schepen 7.

1360-61: Schepen 6.

1365-66: Raadslid 5.

1375-76: Raadslid 5.

Totaal aantal ambtsjaren: 5 (1378-79: schepen).⁴²²

Jaren binnen het college der deelmannen: 4

1364-65: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

1366-67: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

1369-70: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

1373-74: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-61: Riders en boden.⁴²³

MATERIËLE GESTELDHEID

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1361: Pachtten van de dijken van de nieuwe Leie.⁴²⁴

---

⁴²⁰ SAB, 114: Wetsvernieuwingen: 1363-74, f°35r; 1397-1421, f°4r.

⁴²¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°14v.

⁴²² Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁴²³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°80v; 1361-62, f°83v.

⁴²⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°17r.

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

HAUWE, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Hawe, Jan; Hauwe Ihan.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Visverkoper

Status: /

Lid: 3

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364: vinder in het ambacht van de visverkopers.⁴²⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1368-69: Raadslid 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 2 (1378-79: raadslid?).⁴²⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1364-65: deelman Sint-Niklaas.

1366-67: deelman Sint-Niklaas.

1369-70: deken Sint-Niklaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1361 en 1368: Riders en boden.⁴²⁷

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1361: verkocht een bruinvis aan de stad.⁴²⁸

1368: verkocht wijn aan de stad.⁴²⁹

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1369: Pachtte de medeaccijns voor 1 seizoen.⁴³⁰

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

---

⁴²⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°12r.

⁴²⁶ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁴²⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°78r; 1368-69, f°71r.

⁴²⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°99r.

⁴²⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°34v.

⁴³⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°21v.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

HECKE, WILLEM VAN DEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Ecke, Willem Vanden.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Loodgieter

Status: Poorter

Lid: 1 en 4

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1366-67, 1372 en 1374: Vinder in het ambacht van de loodgieters.⁴³¹

1368 en 1371: Deken van het ambacht van de loodgieters.⁴³²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1366-67: Hoofdman Sint-Donaas.

Totaal aantal ambtsjaren: 2 (1380-81: tresorier).⁴³³

Jaren binnen het college der deelmannen: 4

1368-69: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

1370-71: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

1372-73: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

1374-75: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1379: Betaalde 4 lb. gr. torn. *'pointinghe'* aan de stad.⁴³⁴

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁴³¹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°27v, f°35v, f°76v, f°92v.

⁴³² SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°43v, f°68v.

⁴³³ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁴³⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°93v.

HELDEBOLLE, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Heldebolle, Jhan (fs. Pieters)

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.⁴³⁵

Status: Poorter.⁴³⁶

Lid: 1 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1397: Deken van het ambacht van de makelaars.⁴³⁷

Verbanning: Ene 'Jan Heldebolle' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁴³⁸

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1358-59: Schepen 3.

1359-60: Raadslid 3.

1363-64: Burgemeester van de raad.

Totaal aantal ambtsjaren: 17 (1356-57: schepen; 1383-84: schepen; 1384-85: burgemeester van de raad; 1385-86: burgemeester van de schepenen; 1388-89: burgemeester van de raad; 1389-90: burgemeester van de schepenen; 1391-92: raadslid; 1399-1400: schepen; 1400-01: schepen; 1401-02: schepen; 1403-04: raadslid; 1404-05: schepen; 1405-06: raadslid; 1406-07 schepen, vervangen op 24 april 1407).⁴³⁹

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358-59 en 1363: Riders en boden, in 1358 o.a. naar Gent en Antwerpen.⁴⁴⁰

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1358-60, 1366: 40 sch. gr. torn. per jaar.⁴⁴¹

1361-63: over Ymmesoete Fermijns: 40 sch. gr. torn. per jaar.⁴⁴²

---

⁴³⁵ Haegeman, *De anglofilie*, p. 103.

⁴³⁶ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 108.

⁴³⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1397-1421, f°8r.

⁴³⁸ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 114-6.

⁴³⁹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 121; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁴⁴⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1359-60, f° 74v-93v; 1363-64, f°82r-83v.

⁴⁴¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°36v; 1359-60, f°32v; 1360-61, f°32v; 1366-67, f°27r.

Lijf-/Erfrenten:

1358-63, 1366-72: kreeg 20 lb. gr. torn per jaar erfrente.⁴⁴³

1400: heeft samen met zijn vrouw een erfrente van 15 lb. par. per jaar ten laste van de stad Brugge overgedragen aan de stad Brugge.⁴⁴⁴

Transacties en varia:

1385: Heeft als burgemeester van de raad van Brugge aan Jacob Hauschilde drie achtsten van het eigendomsrecht van een huis overgedragen, gelegen bij de Sint-Jansbrug in Brugge.⁴⁴⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Margareta Bonin, overleden op 27 mei 1400.⁴⁴⁶

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Schenken/stichtingen: Stichtte in 1403 een broederschap van de Heilige Drievuldigheid in de kerk van Sint-Donaas, met Georgius Braderic, Johannes Honin, Johannes Camphin, Nicholas Barbesean en Johannes Hoste.⁴⁴⁷

Voogdij-/dooppeterschap:

1393, 1395, 1398, 1404, 1413, 1416, 1421: Voogdijschap over het Bogardenklooster te Brugge.⁴⁴⁸

1389-1418: Voogdijschap over het godshuis 'ter Potterie'.⁴⁴⁹

1393: Voogdijschap over het Sint-Janshospitaal.⁴⁵⁰

---

⁴⁴² SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°30r; 1362-63, f°31r; 1363-64, f°37r.

⁴⁴³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°33r; 1360-61, f°29r; 1362-63, f°29r; 1363-64, f°28r; 1366-67, f°21v; 1367-68, f°21r; 1368-69, f°20r; 1369-70, f°25r; 1370-71, f°22v; 1371-72, f°22r; 1372-73, f°25r.

⁴⁴⁴ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 173.

⁴⁴⁵ Id., p. 16.

⁴⁴⁶ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 102.

⁴⁴⁷ Schouteet, *Regesten*, IV, 185.

⁴⁴⁸ Id., p. 96 e.v.

⁴⁴⁹ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 66.

⁴⁵⁰ Id., p. 64.

HOEDEMAKERE, PIETER DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.⁴⁵¹

Status: /

Lid: 9

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1366-72: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 23 sch. gr. torn. per jaar en een erfelijke rente van 23 sch. 4 d. gr. torn per jaar op twee eigendommen in de wijk *'hofsteden ten freren ackere'*.⁴⁵²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1358-59: Schepen 12.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1351-52: schepen; 1355-56: schepen; 1357-58: tesorier).⁴⁵³

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1366: Pachtte de ponderaccijns voor 2 seizoenen.⁴⁵⁴

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁴⁵¹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 235.

⁴⁵² SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°7r-v; 1367-68, f°6r; 1368-69, f°5v; 1369-70, f°6r-v; 1370-71, f°6r-v; 1371-72, f°6r; 1372-73, f°6v.

⁴⁵³ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 116.

⁴⁵⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°20v.

HOND, BARTHOLOMEUS DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Hont, Berthelme(e)us De; Hond, Berthelme(e)us De.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever.⁴⁵⁵

Status: /

Lid: 2

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 5

1359-60 (bis): Raadslid 4.

1360-61: Raadslid 11.

1363-64: Schepen 6.

1365-66: Schepen 5.

1368-69: Schepen 5.

Totaal aantal ambtsjaren: 5

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-61 en 1368: Riders en boden.⁴⁵⁶

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁴⁵⁵ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 109.

⁴⁵⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°91r; 1361-62, f°80r; 1368-69, f°66r.

HONDT, JAN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Hond, Jan De; Hont, Jan De.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Verver

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1366 en 1370: Deken van het ambacht van de verwers.⁴⁵⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1373-74: Raadslid 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1370: Riders en boden.⁴⁵⁸

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁴⁵⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°27r, f°59v.

⁴⁵⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°70v.

HONIN, ZEGHER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Honin, Zegher; Oenin, Zeger.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar

Status: Poorter.⁴⁵⁹

Lid: 1 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1355, 1361 en 1379: Deken van het ambacht van de makelaars.⁴⁶⁰

1372-73 en 1376: Vinder in het ambacht van de makelaars.⁴⁶¹

Persoonlijk/Professioneel optreden:

Als makelaar betrokken in de Engelse wolhandel; deed verder ook zaken met Italianen, Spanjaarden, Oosterlingen en inlandse handelaars.⁴⁶²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 8

1359-60 (bis): Schepen 12.

1360-61: Schepen 12.

1363-64: Burgemeester van de schepenen.

1364-65: Burgemeester van de raad.

1366-67: Schepen 12.

1367-68: Raadslid 12.

1368-69: Schepen 12.

1369-70: Raadslid 12.

Totaal aantal ambtsjaren: 15 (1347-48: schepen; 1349-50: schepen; 1353-54: schepen; 1377-78: raadslid(?); 1381-82: schepen; 1382-83: raadslid; 1383-84: burgemeester van de schepenen).⁴⁶³

Jaren binnen het college der deelmannen: 4

1365-66: deken Sint-Jans.

1370-71: deken Sint-Jans.

1372-73: deken Sint-Jans.

1374-75: deelman Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten):

---

⁴⁵⁹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 125.

⁴⁶⁰ Id., p. 114, 168 en 241.

⁴⁶¹ Id., p. 220 en 232; SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°88v.

⁴⁶² Haegeman, *De anglofilie*, p. 102.

⁴⁶³ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 122; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

1360-61, 1363, 1366-68 en 1371: Riders en boden.⁴⁶⁴

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1356: rente van 6 lb. 9s. par. gekregen van verschillende personen over een bezet op de Coudenberghe in Varsenare.⁴⁶⁵

1379: Betaalde 10 lb. gr. torn. '*pointinghe*' aan de stad.⁴⁶⁶

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1362-63: pachtte in deze jaren de wijnaccijns voor telkens 1 seizoen per jaar.⁴⁶⁷

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info zonen: Zijn zoon huwde in 1360 en kreeg van het stadsbestuur een zilveren drinkbeker als huwelijksgeschenk.⁴⁶⁸

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1351 en 1363-64: Oppervoogd van het Sint-Janshospitaal.⁴⁶⁹

---

⁴⁶⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°78r-83v; 1361-62, f°80r; 1363-64, f°81v-83v; 1366-67, f°70v; 1367-68, f°71r-73r; 1368-69, f°64v; 1371-72, f°58v.

⁴⁶⁵ Schouteet, *Regesten*, p. 506.

⁴⁶⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f° 93v.

⁴⁶⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°24r; 1363-64, f°23v.

⁴⁶⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°103r.

⁴⁶⁹ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, pp. 63-4.

HOOFT, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Hooft, Jan (fs. Gillis); Hoofd, Jan.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter⁴⁷⁰

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1367-68: Hoofdman Sint-Donaas.

Totaal aantal ambtsjaren: 2 (1340-41: schepen).⁴⁷¹

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1368-69: deelman Sint-Donaas.

1371-72: deelman Sint-Donaas.

1374-75: deelman Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1359: Riders en boden, o.a. naar Ieper.⁴⁷²

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1360: 19 lb. gr. torn. achterstallige rente wezengeld die normaal aan zijn vader Gillis Hooft toebehoorde, maar die achtergehouden werd door een huispacht van zijn vader nabij de *Eeckhoutbrug*.⁴⁷³

Transacties en varia:

1369-70, 1372: verkocht laken aan het stadsbestuur.⁴⁷⁴

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: Gillis Hooft.

Info broers/zussen: Zus Kateline, f. Gillis Hooft. Ze kreeg eveneens wezengeld in 1360.⁴⁷⁵

---

⁴⁷⁰ Schouteet, *Regesten*, III, p. 188-90.

⁴⁷¹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 122.

⁴⁷² SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°81v.

⁴⁷³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°35v-37v.

⁴⁷⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°32v; 1370-71, f°30r; 1372-73, f°35v.

⁴⁷⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°39r.

Info bredere familie: Grootvader: Wouter Hooft staat vermeld als de vader van Gillis Hooft in de stadsrekening van 1360.⁴⁷⁶

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn vader Gillis Hooft zetelde in 1339-40, 1341-42, 1344-45, 1346-47 en 1348 als schepen in de stadsmagistraat van Brugge.⁴⁷⁷

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁴⁷⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°37v.

⁴⁷⁷ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 122.

HOORNE, GILLIS VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Horne, Gillis Vanden; Hoorne, Gillis Van den.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Vleeshouwer.⁴⁷⁸

Status: /

Lid: 3

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1367 en 1370: Vinder in het ambacht van de vleeshouwers.⁴⁷⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1359-60: Raadslid 9.

1360-61: Raadslid 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 5 (1349-50: schepen; 1407-08: schepen; 1408-09: schepen).⁴⁸⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1359: Gaat met een aantal anderen naar een parlement in Male.⁴⁸¹

1359: Één der *scaerwettters* die de stadspoorten moesten bewaken.⁴⁸²

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1350-57 en 1360-61: dismeester van de parochie van Sint-Salvator.⁴⁸³

---

⁴⁷⁸ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 147.

⁴⁷⁹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°35r, f°59v

⁴⁸⁰ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 132; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁴⁸¹ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, IV, p. 306.

⁴⁸² SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°44r.

⁴⁸³ Van Zeir, 'Inrichting van de armendissen', pp. 149-50.

HOORNE, JAN VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Horne, Jan Vanden.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Vleeshouwer/Barbier.⁴⁸⁴

Status: /

Lid: 3/8

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1367: Vinder in het ambacht van de barbiers.⁴⁸⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1359-60 (bis): Schepen 8.

1365-66: Raadslid 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 3 (1379-80: raadslid).⁴⁸⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: 4

1363-64: deelman Sint-Jacobs.

1366-67: deken Sint-Jacobs.

1368-69: deken Sint-Jacobs.

1371-72: deken Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten):

1359: Jean van den Hoorne heeft 9 dagen 's nachts gewaakt wanneer er een beroerte was in 1359-60.⁴⁸⁷

1359: Jan van den Hoorne werd met twee anderen ter enquete naar Ieper gezonden.⁴⁸⁸

1385: Bij de vrede van Doornik is Janne van den Hoorne één van de gedeputeerden van Brugge en wordt hij als den here van Janne van den Hoorne vernoemd.⁴⁸⁹

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1350: Lodewijk van Male, graaf van Vlaanderen, beveelt aan burgemeesters, schepenen en raad van de stad Brugge het bedrage van 500 lb. par., die de stad hem in mei eerstkomende verschuldigd is, uit te betalen aan Jhan vanden Hoorne, zijn schuldeiser, te Brugge.⁴⁹⁰

---

⁴⁸⁴ Barbier: zie volgende noot; Vleeshouwer: Verbruggen, *Gemeentelager van Brugge*, p. 147.

⁴⁸⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°38v.

⁴⁸⁶ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁴⁸⁷ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 98.

⁴⁸⁸ Id., p. 103.

⁴⁸⁹ Id., p. 385.

⁴⁹⁰ Schouteet, *Regesten*, p. 459.

1351: "Quittance du comte à la ville de Bruges de 140lb.de gros Tournois, somme que la ditte ville avait promis a prester par parties, de semaine en semaine, de la Toussains darreinement passé jusques a la chandeleur prochainement venant, et qui été payée tant au creancier de nostre cuissine a Bruges, comme pour pain, pour vin et autres choses necessaires pour nostre hostel. Les paiements partiels sont renseignés comme suit sur le dos de la pièce. A Jean van den Hoorne, pour 3 mois, 72 lb. gros."⁴⁹¹

1365: Vlaanderen geeft Brugge de opdracht om 6085 lioenen, hetzij 12170 lb. par., uit te keren aan Symoen van Aertrike, Jan van den Hoerne, Baslis de Maets, Ghildolf Folkarde, Jacop van Viven en Lauwers Blancen, burgers van Brugge, zijnde het aandeel van de stad Brugge in de 40000 lioenen, die aan de graaf van Vlaanderen werden toegestaan.⁴⁹²

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1358-59: pachtte deze jaren de visserij in de stadsvijver voor 10 lb. gr. torn. per jaar.⁴⁹³

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁴⁹¹ GilliodtsVan Severen, *Inventaire*, II, p. 7.

⁴⁹² Schouteet, *Regesten*, III, p. 185.

⁴⁹³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°17r; 1359-60, f°17r.

HOSTE, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Oste, Jan; Hoste, Jehan

Titels: Here

Zestendeel: Sint-Jans.⁴⁹⁴

Overlijden: Stierf als burgemeester in het schepenzaar 1360-61, werd vervangen door Willem van Wulfsberghe.⁴⁹⁵

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter⁴⁹⁶

Lid: 1

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1359: betaald als opperdeken van de honderdmannen.⁴⁹⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1359-60: Burgemeester van de raad 2.

1360-61: Burgemeester van de raad.

Totaal aantal ambtsjaren: 5 (1341-42: schepen; 1343-44: schepen; 1345-46: schepen; 1347-48: schepen; 1350-51: schepen).⁴⁹⁸

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1360: Riders en boden, o.a. naar Sluis om het bouwen van huizen op de nieuwe kaai te controleren.⁴⁹⁹

MATERIELE GESTELDHEID

Wezengeld:

1360: 24 lb. 4 sch. gr. torn.⁵⁰⁰

1361-62, 1366-68: In zijn naam: 6 lb. gr. torn. over Beatricen, de dochter van Wouter van Ziecele.⁵⁰¹

---

⁴⁹⁴ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 82.

⁴⁹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°41r.

⁴⁹⁶ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 185; Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 82.

⁴⁹⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°100r-102r.

⁴⁹⁸ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, pp. 122-3.

⁴⁹⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°79v.

⁵⁰⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°36r.

⁵⁰¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°35v; 1362-63, f°35v; 1368-69, f°23v.

1369-72: In zijn naam: 12 lb. gr. torn. over Beatricen, dochter van Wouters van Ziecele.⁵⁰²

Transacties en varia:

1360-61: Ene Ihan Hoste verkocht aanzienlijke hoeveelheden hout aan de stad.⁵⁰³

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1359: Pachtte de ponderaccijns voor 1 seizoen.⁵⁰⁴

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Ysoye: Zij maakte in 1372 een overeenkomst met Jaquemie Zwyns betreffende de opbrengst van een huis, staande aan de markt te Damme, welk huis voor 3/4e aan haar toebehoorde en 1/4e aan desbetreffende Jaquemie.⁵⁰⁵

Info vader: ser. Jan Hoste.⁵⁰⁶

Info zonen: Jan Hoste, stichtte in 1403 een broederschap van de Heilige Drievuldigheid in de kerk van Sint-Donaas, met Georgius Braderic, Johannes Honin, Johannes Heldebolle, Nicholas Barbesean en Johannes Camphin.⁵⁰⁷

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁵⁰⁸

1340: dismeester van Sint-Jakobsparochie.⁵⁰⁹

Voogdij-/dooppeterschap:

1360: Oppervoogd van het Sint-Janshospitaal.⁵¹⁰

Schenkeningen/stichtingen:

1364: In zij naam werd een kapel gesticht ter ere van Sint-Katarina in de parochie van Sint-Donaas.⁵¹¹

---

⁵⁰² SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°28v; 1370-71, f°26r; 1372-73, f°28r.

⁵⁰³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°56v-57r.

⁵⁰⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°24v.

⁵⁰⁵ Schouteet, *Regesten*, III, p. 227.

⁵⁰⁶ Verbruggen, *Gemeenteliker van Brugge*, p. 82.

⁵⁰⁷ Schouteet, *Regesten*, IV, 185.

⁵⁰⁸ Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, p. 209.

⁵⁰⁹ Van Zeir, "Inrichting van de armendissen", p. 147.

⁵¹⁰ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

⁵¹¹ Gaillard, *Inscriptions funéraires, Sint-Donat*, p. 13.

HOSTE, NIKOLAAS

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: (H)oste, Nikilaas.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Tijkwever.⁵¹²

Status: /

Lid: 2

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1368-69: Raadslid 11.

1374-75: Schepen 11.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1368: 35 sch. gr. torn. per jaar.⁵¹³

Transacties en varia:

1369 en 1371: verkocht laken aan het stadsbestuur.⁵¹⁴

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info dochters: Zijn dochter huwde in 1368 en kreeg van het stadsbestuur een zilveren drinkbeker als huwelijksgevenk.⁵¹⁵

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵¹² SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1397-1421, f° 61r; f° 102r.

⁵¹³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°21r.

⁵¹⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°33r; 1371-72, f°30r.

⁵¹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°77r.

HULSBUSSCHE, PIETER VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Huls(e)bussche, Pieter Vanden

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Cordewanier⁵¹⁶

Status: /

Lid: 6

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1374: Deken van het ambacht van de cordewaniers.⁵¹⁷

Verbanning: Aan ene 'Pieter van Hulsebusch' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁵¹⁸

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1358-59: Schepen 10.

1373-74: Schepen 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 3 (1354-55: schepen).⁵¹⁹

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1364-65: deelman Sint-Jacobs.

1369-70: deelman Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵¹⁶ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 174.

⁵¹⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°93r.

⁵¹⁸ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁵¹⁹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 132.

KAERLIN, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Caerlin, Jan.

Zestendeel: Sint-Donaas.⁵²⁰

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.⁵²¹

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1373-74: Raadslid 3.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Lijf-/Erfrenten:

1361-62: lijfrente van 5 lb. gr. torn. over Zegaerd Caerlin, zijn vader.⁵²²

Transacties en varia:

1361, 1366, 1370: verkocht laken aan het stadsbestuur.⁵²³

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: Zegaerd Caerlin.⁵²⁴

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵²⁰ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 84.

⁵²¹ Id., p. 84.

⁵²² SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°29r; 1362-63, f°29v.

⁵²³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°50v; 1366-67, f°32r; 1370-71, f°30v.

⁵²⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°29r; 1362-63, f°29v.

KOOLNARE, WOUTER DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Koelnaere, Wouter De; Coolnare, Wouter Dan.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Schepper

Status: /

Lid: 7

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1365 en 1370: Vinder in het ambacht van de scheppers.⁵²⁵

1368, 1372 en 1374: Deken van het ambacht van de scheppers.⁵²⁶

Persoonlijk/Professioneel optreden:

1370: Vergoed voor het maken van een *tonput* in de ezelstraat, die gebruikt werd als vergaarbak aan een afvoerkanaal of als waterbak in geval van brand.⁵²⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1371-72: Raadslid 9.

1375-76: Raadslid 11.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1367-68: deelman Sint-Jacobs.

1369-70: deelman Sint-Jacobs.

1372-73: deelman Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten):

1368: Riders en boden.⁵²⁸

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

---

⁵²⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°20r, f°61v.

⁵²⁶ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°45r, f°78r, f°94r

⁵²⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°82r.

⁵²⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°72r.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1376 en 1390: dismeester Sint-Jacobskerk te Brugge.⁵²⁹

---

⁵²⁹ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 61-2; P. Van Zeir, “Inrichting van de armendissen”, p. 147.

LEFFINGHE, PIETER VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Leffinghen, Pieter Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Schepper

Status: /

Lid: 7

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1366, 1370 en 1373: Deken van het ambacht van de scheppers.⁵³⁰

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1366-72: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 11 sch. 2 d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'bofsteden ten Hoye'*.⁵³¹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1359-60 (tris): Raadslid 12.

1360-61: Raadslid 8.

1372-73: Schepen 11.

Totaal aantal ambtsjaren: 3

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1366-67: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

1368-69: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360 en 1370: Riders en boden.⁵³²

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1356: Was samen met 'Jan Groeninghe' en 'Janne den Bakere den scepper' 48 sch. gr. torn. schuldig aan het Sint-Janshospitaal.⁵³³

1358: Was nog 25 sch. gr. torn. schuldig aan het Sint-Janshospitaal.⁵³⁴

---

⁵³⁰ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f° 29r, f° 61v, f° 86r.

⁵³¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f° 9v; 1367-68, f° 7v; 1368-69, f° 7r; 1369-70, f° 8r; 1370-71, f° 8r; 1371-72, f° 7v; 1372-73, f° 8.

⁵³² SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f° 81r; 1370-71, f° 70v.

⁵³³ OCMW-Archief, Oorkonden Sint-Janshospitaal, nr. 652.

⁵³⁴ OCMW-Archief, Oorkonden Sint-Janshospitaal, nr. 676.

1360: kreeg van het stadsbestuur voor zijn huwelijk een zilveren drinkbeker als huwelijksgeschenk.⁵³⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Huwde in 1360.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵³⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°103r.

LEKE, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Leke, Jan Van (fs. Christiaan); Lecke, Jan Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Kaarsengieter

Status: /

Lid: 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364 en 1366: Vinder in het ambacht van de kaarsengieters.⁵³⁶

1373: Deken van het ambacht van de kaarsengieters.⁵³⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1372-73: Raadslid 10.

1374-75: Raadslid 11.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1372: Riders en boden.⁵³⁸

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: Christiaan Van Leke.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵³⁶ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°14v, f°30r.

⁵³⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°87v.

⁵³⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1372-73, f°56v-61r.

LICHTERVELDE, ROGIER VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter⁵³⁹

Lid: 1

Persoonlijk/Professioneel optreden:

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1374-75: Raadslid 2.

1375-76: Schepen 4.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1378-79: Burgemeester van de schepenen (?); 1379-80: Burgemeester van de raad).⁵⁴⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1379: Voogdijschap van het Sint-Janshospitaal.⁵⁴¹

---

⁵³⁹ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 370.

⁵⁴⁰ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁵⁴¹ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

LO, WOUTER VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Loo, Wouter Van

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Schepper.⁵⁴²

Status: /

Lid: 7

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1358-59: Raadslid 11.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵⁴² Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 188.

LODE, DANIEL VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Lede, Daniel Vanden; Loode, Daneel vanden.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Scheerder.⁵⁴³

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1368 en 1404: Deken van het ambacht van de scheerders.⁵⁴⁴

Persoonlijk/Professioneel optreden:

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1358-63, 1366-72: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 34 sch. 3d. gr. torn per jaar op een eigendom in de wijk 'Ramen Ten Hoye'.⁵⁴⁵

Verbanning: Aan ene 'Daneel vanden Loode' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁵⁴⁶

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1358-59: Schepen 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1348-49: Schepen; 1350-51: Schepen; 1353-54: Schepen).⁵⁴⁷

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1364-65: deelman Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1358-59 en 1368: Riders en boden.⁵⁴⁸

MATERIELE GESTELDHEID

/

---

⁵⁴³ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 139.

⁵⁴⁴ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°42v; 1397-1421, f°58v.

⁵⁴⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°12v; 1359-60, f°12v; 1360-61, f°12v; 1361-62, f°12r; 1362-63, f°11r; 1363-64, f°10r; 1366-67, f°9r; 1368-69, f°7r; 1369-70, f°7v; 1370-71, f°7v; 1371-72, f°7r; 1372-73, f°8r.

⁵⁴⁶ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁵⁴⁷ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 133.

⁵⁴⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1359-60, f°73r-93v; 1368-69, f°72r.

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

MACHENARE, JAN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Maechenare, Jan De.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.⁵⁴⁹

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1365-66: Hoofdman Sint-Jacob.

1366-67: Hoofdman Sint-Jacob.

1367-68: Hoofdman Sint-Jacob.

Totaal aantal ambtsjaren: 3

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): 1361: Riders en boden.⁵⁵⁰

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1366-67: 16 lb. gr. torn. per jaar.⁵⁵¹; 1368: 15 lb. 5 sch. gr. torn.⁵⁵²; 1369: 20 lb. gr. torn.⁵⁵³; 1370-72: 12 lb. gr. torn. per jaar.⁵⁵⁴

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1361-63: Pachtte in deze jaren de visserij van de Gentpoort tot aan de Boeverie.⁵⁵⁵

1363: Pachtte de ponderaccijs voor 1 seizoen.⁵⁵⁶

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵⁴⁹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 188-90.

⁵⁵⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°80r.

⁵⁵¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°24v-25r; 1367-68, f°23r-24r.

⁵⁵² SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°21v-22v.

⁵⁵³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°27r-28v.

⁵⁵⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°26v; 1371-72, f°25v; 1372-73, f°28v.

⁵⁵⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°16v; 1362-63, f°14v; 1363-64, f°14v.

⁵⁵⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°26v.

MACHENARE, JORIS DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: De Mackenare, Joris; Machenare, Joris; De Machenen, Joris.

Zestendeel: Sint-Niklaas.⁵⁵⁷

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar

Status: Poorter.⁵⁵⁸

Lid: 1 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1400: Vinder in het ambacht van de makelaars.⁵⁵⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 6

1361-62: Schepen 3.

1361-62 (bis): Schepen 3.

1362-63: Schepen 3.

1363-64: Raadslid 2.

1366-67: Schepen 2.

1367-68: Raadslid 1.

Totaal aantal ambtsjaren: 6

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1364-65: deelman Sint-Niklaas.

1372-73: deelman Sint-Niklaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360, 1362-63 en 1367: Riders en boden.⁵⁶⁰

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1358-59: 12 sch. gr. torn. per jaar.⁵⁶¹

1360-63, 1366: 20 sch. gr. torn. per jaar.⁵⁶²

1367: 48 sch. gr. torn. per jaar.⁵⁶³

---

⁵⁵⁷ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 96.

⁵⁵⁸ Id., p. 96.

⁵⁵⁹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1397-1421, f°31v.

⁵⁶⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°79r; 1362-63, f°79v; 1363-64, f°84v; 1367-68, f°69r-74r.

⁵⁶¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f° 36r; 1359-60, f°32r.

⁵⁶² SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°32r; 1361-62, f°29v; 1362-63, f°30v; 1363-64, f°30r; 1366-67, f°23r.

Transacties en varia:

1361-62: verkocht voedsel en *wammen* (buikdeel van dierenhuiden, dat voor bontwerk gebruikt werd) aan het stadsbestuur.⁵⁶⁴

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵⁶³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°22r.

⁵⁶⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°101r; 1362-63, f°93r.

MAES, CLAIS

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Maes, Nikolaas; Naes, Clais.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: /

Lid: /

Persoonlijk/Professioneel optreden:

1358: heeft samen met Jan Slabbaert de '*groter Eechoutbrughe*' vermaakt of gemaakt en hiervoor was de stad nog een bedrag van 275 lb. 15 sch. gr. torn. schuldig aan beide heren.⁵⁶⁵

Verbanning: Aan ene 'Clais Naes' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁵⁶⁶

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1358-59: Raadslid 10.

1359-60: Schepen 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵⁶⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f° 103r.

⁵⁶⁶ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

MAES, WILLEM

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Maze, Willem; Naes, Willem.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1370-71, 1374: Deken van het ambacht van de wevers.⁵⁶⁷

Persoonlijk/Professioneel optreden:

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1358-60: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 27 sch. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *Braemberch*.⁵⁶⁸

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 6

1361-62 (bis): Schepen 5.

1362-63: Schepen 5.

1369-70: Schepen 5.

1372-73: Schepen 4.

1373-74: Raadslid 4.

1375-76: Burgemeester van de schepenen.

Totaal aantal ambtsjaren: 6

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1363-64: deelman Sint-Donaas.

1365-66: deelman Sint-Donaas.

1367-68: deelman Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1361-62, 1370 en 1372: Riders en boden.⁵⁶⁹

Één van de leiders van de Brugse rebellen tijdens de Gentse opstand.⁵⁷⁰

MATERIËLE GESTELDHEID

---

⁵⁶⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f° 12r, f° 67v, f° 93r.

⁵⁶⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f° 5r; 1359-60, f° 5r; 1360-61, f° 5r.

⁵⁶⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f° 89r; 1362-63, f° 84r; 1370-71, f° 70v; 1372-73, f° 57r.

⁵⁷⁰ De Smet, "De repressie te Brugge na de slag bij Westrozebeke", p. 89.

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1379: Voogdijschap over het Sint-Janshospitaal.⁵⁷¹

---

⁵⁷¹ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

MAETS, BASELIS DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Maets, Baslis De.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Bakker

Status: /

Lid: 8

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1359: Betaald als één van de honderdmannen.⁵⁷²

1365, 1367 en 1371: Deken van het ambacht van de bakkers.⁵⁷³

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1364-65: Raadslid 12.

1366-67: Raadslid 11.

1368-69: Raadslid 12.

1370-71: Raadslid 11.

Totaal aantal ambtsjaren: 5 (1378-79: raadslid (?)).⁵⁷⁴

Politiek optreden (taken en diensten): 1368: Riders en boden.⁵⁷⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1365: Vlaanderen geeft Brugge de opdracht om 6085 lioene, hetzij 12170 lb. par., uit te keren aan o.a. Baslis de Maets, zijnde het aandeel van de stad Brugge in de 40000 lioenen, die aan de graaf van Vlaanderen werden toegestaan.⁵⁷⁶

1368: kreeg voor zijn huwelijk een zilveren drinkbeker van her stads als huwelijksgeschenk.⁵⁷⁷

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Huwde in 1368.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵⁷² SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°102r.

⁵⁷³ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f° 20v, f°37v.

⁵⁷⁴ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁵⁷⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°66r.

⁵⁷⁶ Schouteet, *Regesten*, III, p. 185.

⁵⁷⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°76v.

MALE, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Scheerder.⁵⁷⁸

Status: /

Lid: 2

Verbanning:

Ene Jan van Male, de vulre' werd verbannen uit het graafschap Vlaanderen op 5 oktober 1351.⁵⁷⁹ Dezelfde Jan van Male (volder)' werd als banneling gepardonneerd door graaf Lodewijk van Male in 1359.⁵⁸⁰ Het zou om dezelfde Jan van Male kunnen gaan die zich heeft verlegd van beroep van scheerder (jaren 1338-1340) tot volder (1351).

Aan ene Jan van Male werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁵⁸¹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1359-60 (bis): Schepen 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁵⁷⁸ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 139. Er is nog een Jan Van Male teruggevonden als vinder in het ambacht van de strodekkers in de jaren 1363 en 1367 (SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°5r, f°36r). Hier hebben we echter geopteerd voor het beroep van sscheerder.

⁵⁷⁹ SAB, 96: Stadscartularia, 13: Groenenboek C, f°110-113.

⁵⁸⁰ De Pauw, *Cartulaire des Artevelde*, pp. 718-23.

⁵⁸¹ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

MARSCALC, BOUDEWIJN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: De Maerscalc, Bouden; De Maerscalc, Boudin; De Marscalc, Boudin; De Marshcalc, Boudewijn.

Titels: ser.

Overlijden: In het jaar 1386.⁵⁸²

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter

Lid: 1

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1359: Betaald als één van de honderdmannen.⁵⁸³

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 11

1362-63: Raadslid 4.

1364-65: Raadslid 3.

1366-67: Hoofdman Carmers.

1367-68: Raadslid 3.

1368-69: Hoofdman Carmers.

1369-70: Hoofdman Sint-Niklaas.

1370-71: Hoofdman Sint-Niklaas.

1371-72: Hoofdman Sint-Niklaas.

1372-73: Hoofdman Sint-Niklaas.

1373-74: Hoofdman Sint-Niklaas.

1374-75: Schepen 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 14 (1377-78: raadslid (?); 1383-84: raadslid; 1386-87: schepen).⁵⁸⁴

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1365-66: deelman Carmers.

Politiek optreden (taken en diensten):

1361-62 en 1367: Riders en boden.⁵⁸⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

---

⁵⁸² Geldhof, *Pelgrims, dulle lieden, vondelingen*, p. 27.

⁵⁸³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°100r-102r.

⁵⁸⁴ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁵⁸⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°87r; 1362-63, f°81r; 1367-68, f°69r-72v.

Transacties en varia:

1379: Betaalde 5 lb. gr. torn. '*pointinghe*' aan de stad.⁵⁸⁶ (SR, 1379-80, f° 93r)

1380: Betaalde 2 lb. gr. torn. '*pointinghe*' aan de stad.⁵⁸⁷ (SR 1380-81, f°19r)

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Kateline.⁵⁸⁸

Info zonen: Boudin de Maerscalc junior.⁵⁸⁹

Familieleden in de stadsmagistraat: Zoon Boudin de Maerscalc was tesorier in 1427 en 1432; raadslid in 1399, 1403, 1413, 1425 en 1430; schepen in 1402, 1414 en 1435; burgemeester van de raad in 1416 en burgemeester van de schepenen in 1421.⁵⁹⁰

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1373-86: Voogdijschap over het Sint-Juliaansgesticht te Brugge.⁵⁹¹

---

⁵⁸⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f° 93r.

⁵⁸⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°19r.

⁵⁸⁸ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 161.

⁵⁸⁹ Geldhof, *Pelgrims, dulle lieden, vondelingen*, p. 27.

⁵⁹⁰ Id., p. 27.

⁵⁹¹ Id., p. 27.

METTEN EYE, JACOB

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Metteneye, Jacob

Overlijden: In 1389.⁵⁹²

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.⁵⁹³

Status: Poorter.⁵⁹⁴

Lid: 1 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364, 1367, 1370 en 1373: Deken van het ambacht van de makelaars.⁵⁹⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 10

1358-59: Burgemeester van de schepenen.

1359-60: Burgemeester van de raad.

1361-62 (bis): Burgemeester van de raad.

1362-63: Burgemeester van de raad.

1369-70: Hoofdman Carmers.

1370-71: Hoofdman Carmers.

1372-73: Raadslid 1.

1373-74: Schepen 2.

1374-75: Raadslid 3.

1375-76: Schepen 3.

Totaal aantal ambtsjaren: 11 (1348: schepen).⁵⁹⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: 4

1363-64: deken Carmers.

1365-66: deken Carmers.

1366-67: deelman Carmers.

1368-69: deken Carmers.

Politiek optreden (taken en diensten):

1358, 1361-62, 1370-72: Riders en boden.⁵⁹⁷

---

⁵⁹² Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 77.

⁵⁹³ Schouteet, *Regesten*, III, pp. 188-90; Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 234.

⁵⁹⁴ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 370.

⁵⁹⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°15v, f°39v, f°64v, f°88v.

⁵⁹⁶ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 123.

MATERIELE GESTELDHEID

Wezengeld:

1358: 100 lb. gr. torn.⁵⁹⁸

1359: 50 lb. gr. torn.⁵⁹⁹

1360-62 en 1366-72: 70 lb. gr. torn. per jaar.⁶⁰⁰

Lijf-/Erfrenten:

1358-63 en 1366-72: kreeg 3 lb. 15 sch. gr. torn. erfrente per jaar.⁶⁰¹

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1363: pachtte de exploitatie van de '*nieuwe halle*'.⁶⁰²

1366 en 1370: pachtte in deze jaren de ponderaccijns voor telkens 1 seizoen per jaar.⁶⁰³

1368-69: pachtte in deze jaren de wijnaccijns voor telkens 1 seizoen per jaar.⁶⁰⁴

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Marie Bonin. Ze stierf in 1378 en is samen met hem begraven in de Augustijnerkerk.⁶⁰⁵

Info zonen: Zijn zoon huwde in 1362 en kreeg hiervoor 2 zilveren drinkbekers van het stadsbestuur als huwelijksgeschenk.⁶⁰⁶

Info dochters: Zijn dochter huwde in 1361 en kreeg hiervoor 2 zilveren drinkbekers van het stadsbestuur als huwelijksgeschenk.⁶⁰⁷

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap: 1382: Voogdijschap over het godshuis '*der Potterie*'.⁶⁰⁸

Grafmonument: Vloerzerk met koper (blauwsteen in reliëf ingelegd met koper) in de Augustijnerkerk. De kerk en de zerk zijn beiden verdwenen.⁶⁰⁹

---

⁵⁹⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1361-62, f°87r; 1362-63, f°78v; 1370-71, f°70v; 1371-72, f°59v-64v; 1372-73, f°57r.

⁵⁹⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°42v.

⁵⁹⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°38v.

⁶⁰⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°38v; 1361-62, f°35v; 1362-63, f°35v; 1366-67, f°26v; 1367-68, f°25r; 1368-69, f°23v; 1369-70, f°28v; 1370-71, f°26r; 1371-72, f°25r; 1372-73, f°28r.

⁶⁰¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°33r; 1360-61, f°29r; 1361-62, f°27r; 1362-63, f°29r; 1363-64, f°28r; 1366-67, f°21v; 1367-68, f°21r; 1368-69, f°20r; 1369-70, f°25r; 1370-71, f°22v; 1371-72, f°22r; 1372-73, f°25r.

⁶⁰² SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°27r.

⁶⁰³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°20v; 1370-71, f°20v.

⁶⁰⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°12v; 1369-70, f°19v.

⁶⁰⁵ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 77.

⁶⁰⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°93v.

⁶⁰⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62 f°101v.

⁶⁰⁸ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 66.

⁶⁰⁹ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 77.

METTEN EYE, JACOB (DE JONGE)

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Metten eye, Jacob (de jonge) (fs. Jacob).

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.

Status: Poorter.

Lid: 1 en 9

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1371-72: Schepen 3.

Totaal aantal ambtsjaren: 5 (1379-80: raadslid; 1381-82: schepen; 1382-83: raadslid; 1384-85: burgemeester van de schepenen).⁶¹⁰

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Clara Breydel wordt door V. Vermeersch aangeduid als zijn tweede vrouw. Zij stierf op 4 februari 1363 en werd begraven in de Onze-Lieve-Vrouwekerk.⁶¹¹ (Huwde in 1362? Cfr. Jacob Metteneye, zijn vader)

Info schoonfamilie: Schoonvader: Jan Breydel.⁶¹²

Info vader: Jacob Metteneye.

Info broers/zussen: Broer Jan Metteneye, daar ze waarschijnlijk dezelfde vader hebben.

Info familie in de stadsmagistraat: Vader Jacob Metteneye zetelde 11 keer in de stadsmagistraat en broer Jan Metteneye 13 keer. Zij komen ook voor in deze namenlijst.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁶¹⁰ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁶¹¹ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 65.

⁶¹² Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Notre Dame*, p. 324.

METTEN EYE, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Overlijden: 30 juli 1413.⁶¹³

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.⁶¹⁴ Hostelier.

Status: Poorter

Lid: 1 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1379: Vinder in het ambacht van de makelaars.⁶¹⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1359-60: Raadslid 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 13 (1383-84: hoofdman Sint-Jans; 1385-86: raadslid; 1386-87: burgemeester van de raad; 1387-88: schepen; 1388-89: raadslid; 1389-90: schepen; 1392-93: schepen; 1394-95: raadslid; 1395-96: raadslid; 1398-99: schepen; 1399-1400: raadslid; 1400-01: hoofdman Carmers).⁶¹⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1350: Ontving 10 sch. gr. torn. van het ambacht van de volders te Brugge in mindering van de som van 3 d. gr. torn., die het ambacht hem verschuldigd is.⁶¹⁷

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Elisabeth Breydel, overleden in 1430.⁶¹⁸

Info vader: Jacob Metteneye.⁶¹⁹

Info broers/zussen: Broer Jacob Metteneye (de jonghe) fs. Jacobs.

---

⁶¹³ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 117.

⁶¹⁴ Schouteet, *Regesten*, III, pp. 251-2.

⁶¹⁵ Id., III, pp. 251-2.

⁶¹⁶ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁶¹⁷ Schouteet, *Regesten*, III, pp. 79-80.

⁶¹⁸ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 117.

⁶¹⁹ O.a. SAB, 216: Stadsrekeningen 1386-87, f°95v.

Familieleden in de stadsmagistraat: Vader Jacob Metteneye zetelde 11 keer in de stadsmagistraat en broer Jacob Metteneye 5 keer. Zij komen ook voor in deze namenlijst.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁶²⁰

Voogdij-/dooppeterschap:

1398: Was samen met Niclais Baerbesaen voogd over Jacob, zoon van Jacob Metteneye en vrouw Maergriete/Marie. Hiervoor droegen ze 3 lb. 15 sch. torn. per jaar over aan de stad Brugge.⁶²¹

Grafmonument: Vloerzerk met koper (witsteen ingelegd met koper) in de Augustijnerkerk. Dit grafmonument is verdwenen.⁶²²

---

⁶²⁰ Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, p. 209.

⁶²¹ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 146.

⁶²² Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 117.

MEULEBEKE, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Meulenbeke, Jan Van; Meulenbeke, Jhan Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Volder.⁶²³

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364: Vinder in het ambacht van de volders.⁶²⁴

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1359-60: Raadslid 6.

1360-61: Raadslid 5.

1361-62: Schepen 5.

Totaal aantal ambtsjaren: 3

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-61: Riders en boden.⁶²⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1361: Ontving een zilveren drinkbeker van de stad.⁶²⁶

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁶²³ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 129.

⁶²⁴ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°12r.

⁶²⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°80r; 1361-62, f°78r.

⁶²⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°101r.

MINNE, DIEDERIC

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Minne, Diederik; Minne, Dierick.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 5

1370-71: Raadslid 4.

1373-74: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

1374-75: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

1375-76: Raadslid 3.

1375-76: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

Totaal aantal ambtsjaren: 5

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1371-72: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

Politiek optreden (taken en diensten): 1370-71: Riders en boden.⁶²⁷

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1362-63, 1366-70 en 1372: verkocht laken aan het stadsbestuur.⁶²⁸

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1367: Pachtte de exploitatie van de *'nieuwe halle'* voor 1 jaar.⁶²⁹

1371: Pachtte dat jaar de medeaccijns voor 1 seizoen.⁶³⁰

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁶²⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°69v-76v; 1371-72, f°64v.

⁶²⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°40r; 1363-64, f°44v; 1366-67, f°34r; 1367-68, f°32r; 1368-69, f°28r; 1369-70, f°35r; 1370-71, f°30r; 1372-73, f°32v-33r.

⁶²⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°20r.

⁶³⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°19r.

MOERE, PIETER VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Moer, Pieter Den; Moere, Pieter Vanden; Mour(e), Pieter Den

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever/Scheerder.⁶³¹

Status: /

Lid: 2

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1366-70: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 20 sch. 3d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk 'hofsteden ten Hoye'.⁶³²

1367-72: pachtte aan de stad nog een erfelijke rente van 15 sch. 7d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk 'Ramen ten Hoye'.⁶³³

Verbanning: Aan ene 'Pieter vanden Moere' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁶³⁴

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1375-76: Schepen 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁶³¹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 111 en 139.

⁶³² SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°8v; 1367-68, f°7r; 1368-69, f°6v; 1369-70, f°7v; 1370-71, f°7v.

⁶³³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°7r; 1368-69, f°6v; 1369-70, f°7r; 1370-71, f°7r; 1371-72, f°7r; 1372-73, f°7v.

⁶³⁴ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

MOERE, GERARD VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Vanden Moure, Gerard; Vander Moere, Gerard.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Verver

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1367 en 1373: Deken van het ambacht van de verwers.⁶³⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 11

1363-64: Raadslid 6.

1364-65: Schepen 7.

1365-66: Raadslid 6.

1366-67: Schepen 7.

1368-69: Schepen 7.

1369-70: Raadslid 6.

1370-71: Schepen 7.

1371-72: Raadslid 6.

1372-73: Schepen 7.

1374-75: Schepen 7.

1375-76: Raadslid 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 13 (1378-79: schepen; 1383-84: schepen).⁶³⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): 1366, 1368, 1370-72: Riders en boden.⁶³⁷

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁶³⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°35r.

⁶³⁶ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁶³⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°75r; 1368-69, f°67r; 1370-71, f°70v; 1371-72, f°62v; 1372-73, f°56r.

MOERE, VINCENT VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Vanden Moure, Vincent.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wolslager

Status: /

Lid: 8

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1363-64 en 1366: Deken van het ambacht van de wolslagers.⁶³⁸

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1365-66: Raadslid 11.

1373-74: Raadslid 11.

1375-76: Raadslid 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 3

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1367-68: deelman Carmers.

1371-72: deelman Carmers.

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1372: Verkocht was aan de stad, wat als geschenk gegeven werd door het stadsbestuur aan de hertog van Brabant.⁶³⁹

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1371: Pachtte dat jaar de ponderaccijs voor 1 seizoen.⁶⁴⁰

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁶³⁸ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°8r, f°15r, f°30v.

⁶³⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1372-73, f°66v.

⁶⁴⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°21r.

MOERKERKE, HUGHE VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Van Moerkerke, Hugo; Van Mourkerke, Hugo.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Cordewanier.⁶⁴¹

Status: /

Lid: 6

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1366, 1368 en 1373: Deken van het ambacht van de cordewaniers.⁶⁴²

Persoonlijk/Professioneel optreden:

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 5

1362-63: Raadslid 11.

1367-68: Schepen 11.

1369-70: Schepen 12.

1372-73: Raadslid 9.

1375-76: Schepen 11.

Totaal aantal ambtsjaren: 6 (1377-78: schepen).⁶⁴³

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1363-64: deelman Sint-Jans.

1370-71: deelman Sint-Jans.

1374-75: deelman Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten):

1367: Riders en boden.⁶⁴⁴

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1395: Verkreeg de som van 4 lb. gr. torn. van de stad Brugge (1/3e van een rente ten laste van deze stad sedert het jaar 1383, staande ten name van Jacob Dommele van Houste).⁶⁴⁵

---

⁶⁴¹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 175.

⁶⁴² SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°25r, f°44r, f°85v

⁶⁴³ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁶⁴⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°70v.

⁶⁴⁵ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 107.

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

MOMMAERD, JACOB

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Mommaerde, Jacob; Mommaert, Jacob; Mommard, Jacob.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever.⁶⁴⁶

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364, 1369 en 1374: Vinder in het ambacht van de wevers.⁶⁴⁷

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1361: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 18 sch. 11 d. gr. torn. per jaar, één van 13 sch. 4 d. gr. torn. per jaar en één van 18 sch. 3 d. gr. torn. per jaar op eigendommen in de wijk 'Braemberch'.⁶⁴⁸

1362-63, 1366-72, 1375 en 1380: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 32 sch. 3d. gr. torn. per jaar op 2 percelen en nog een van 18 sch. 3 d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk 'Braemberch'.⁶⁴⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 6

1359-60 (tris): Schepen 3.

1360-61: Schepen 5.

1365-66: Raadslid 4.

1370-71: Schepen 5.

1372-73: Schepen 5.

1375-76: Schepen 5.

Totaal aantal ambtsjaren: 9 (1377-78: schepen; 1378-79: raadslid; 1380-81: burgemeester van de raad).⁶⁵⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1366-67: deken Sint-Donaas.

1373-74: deelman Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-61 en 1368: Riders en boden.⁶⁵¹

---

⁶⁴⁶ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 112.

⁶⁴⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°12r, f°51r, f°91r.

⁶⁴⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°3v.

⁶⁴⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°3v-4r; 1363-64, f°3r; 1366-67, f°2v; 1367-68, f°2v; 1368-69, f°2r-v; 1369-70, f°2v; 1370-71, f°2v; 1371-72, f°2v; 1372-73, f°2v; 1375-76, f°3r; 1380-81, f°2r-v.

⁶⁵⁰ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁶⁵¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°76r; 1361-62, f°81v; 1368-69, f°70r-71r.

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1358: Ontving gelden bestemd voor het ambacht van de wevers.⁶⁵²

1362: Verkocht laken aan de stad.⁶⁵³

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1360: Voogdijschap over het hospitaal O.-L.-Vrouw der *Potterie*.⁶⁵⁴

---

⁶⁵² SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°47r.

⁶⁵³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°40r.

⁶⁵⁴ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 66.

MULARD, JACOB

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Mulaerd, Jacob; Musard, Jacob.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Visverkoper

Status: Poorter

Lid: 1 en 3

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364, 1366, 1368-69 en 1373: Vinder in het ambacht van de visverkopers.⁶⁵⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1370-71: Raadslid 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 15 (1385-86: schepen; 1386-87: raadslid; 1387-88: schepen; 1388-89: raadslid; 1389-90: schepen; 1390-91: raadslid; 1391-92: schepen; 1392-93: hoofdman Sint-Jacobs; 1393-94: schepen; 1394-95: raadslid; 1395-96: schepen; 1396-97: schepen; 1397-98: schepen; 1398-99: hoofdman Sint-Jacobs).⁶⁵⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: 4

1365-66: deelman Sint-Jacobs.

1368-69: deelman Sint-Jacobs.

1371-72: deelman Sint-Jacobs.

1374-75: deelman Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1380: Betaalde 2 lb. gr. torn. '*pointinghe*' aan de stad.⁶⁵⁷

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁶⁵⁸

---

⁶⁵⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°12r, f°27v, f°43r, f°51v, f°84v.

⁶⁵⁶ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁶⁵⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°18r.

MUNTERE, JAN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Muntre, Jan De; Muntere, Jan Den; Muntre, Jan.

Zestendeel: Woonde in de Steenstraat (Sint-Jacobs zestendeel).⁶⁵⁹

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Lakenhandelaar.⁶⁶⁰

Status: Poorter

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1370-71: Hoofdman Sint-Jacobs.

1372-73: Schepen 3.

1374-75: Schepen 3.

1375-76: Raadslid 1.

Totaal aantal ambtsjaren: 15 (1378-79: schepen; 1380-81: schepen; 1382-83: schepen; 1383-94: schepen; 1386-87: schepen; 1387-88: burgemeester van de schepenen; 1388-89: schepen; 1389-90: raadslid; 1390-91: raadslid; 1394-95: schepen; 1395-96: schepen, vervangen door Jan de Vos).⁶⁶¹

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1364-65: deelman Sint-Jacobs.

1368-69: deelman Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten):

1370, 1372: Riders en boden.⁶⁶²

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1369 en 1372: verkocht laken aan het stadsbestuur.⁶⁶³

1385: Verkreeg op 20 december van Jacob van Ruslede fs. Jan de *'wettelijke ghifte'* van *'het rechte vierendeel'* van 11 gemeten land in de parochie Loppem.⁶⁶⁴

HUWELIJK/NAGESLACHT

---

⁶⁵⁸ Vanhoutryve, *De Brugse kruitbooggilde*, p. 209.

⁶⁵⁹ Geldhof, *Pelgrims, dulle lieden, vondelingen*, p. 27.

⁶⁶⁰ Id., p. 27.

⁶⁶¹ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁶⁶² SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°70v; 1372-73, f°56r.

⁶⁶³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°32r; 1372-73, f°32v.

⁶⁶⁴ OCMW, Magdalena- en Nazarethhospitaal, nr. 387 bis.

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁶⁶⁵

1374: kerkmeester van Sint-Salvator te Brugge.⁶⁶⁶

Voogdij-/dooppeterschap:

1390-94: Voogd van het hospitaal van de H. Maria Magdalena, het leprozenhuis.⁶⁶⁷

1386-1395: Voogdijschap van het Sint-Juliaansgesticht.⁶⁶⁸

---

⁶⁶⁵ Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, p. 206.

⁶⁶⁶ Schouteet, *Regesten*, III, p. 236.

⁶⁶⁷ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

⁶⁶⁸ Geldhof, *Pelgrims, dulle lieden, vondelingen*, p. 27; RAB, Oork. Blauwe nrs., 4701.

OOSTBURCH, PIETER VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Oostbeurch, Pieter Van; Oostbeurgh, Pieter Van.

Zestendeel: Sint-Jans.⁶⁶⁹

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.⁶⁷⁰

Lid: 1

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1351: Leenman van de graaf van Vlaanderen.⁶⁷¹

Persoonlijk/Professioneel optreden:

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1358-63: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 36 sch. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'Ter Sleet'*.⁶⁷²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1358-59: Raadslid 1.

1373-74: Raadslid 2.

1374-75: Schepen 1.

Totaal aantal ambtsjaren: 14 (1348: schepen; 1349-50: Schepen; 1351-52: Schepen; 1353-54: Schepen; 1355-56: Schepen; 1357-58: Schepen; 1376-77: Schepen; 1381-82: Schepen; 1382-83: Raadslid; 1384-85: Schepen; 1385-86: burgemeester van de schepenen).⁶⁷³

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1372: Pachtte dat jaar de ponderaccijns voor 1 seizoen.⁶⁷⁴

---

⁶⁶⁹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 82.

⁶⁷⁰ Id., p. 82.

⁶⁷¹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 86.

⁶⁷² SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°14r; 1359-60, f°14r; 1360-61, f°14r; 1361-62, f°14r; 1362-63, f°13v; 1363-64, f°12r.

⁶⁷³ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, pp. 138-9; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁶⁷⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1372-73, f°24r.

1381: krijgt van Brugge namens het gezelschap van de schutters verder het accijns om op het hoppebier te innen, ten einde het gezelschap toe te laten te voorzien in de kosten van de ambtskledij tijdens de jaarlijkse feesten en de ommeegang, waarvoor de stad gewoonlijk een toelage schenkt (schuttersfeesten).⁶⁷⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1381: *'Zorger'* van de Sint-Joris kruisbooggilde, Oudhof.⁶⁷⁶

1386-88: Deken van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁶⁷⁷

---

⁶⁷⁵ Schouteet, *Regesten*, p. 627.

⁶⁷⁶ SAB, Reg. Oudhof, f° 62r.

⁶⁷⁷ SAB, Reg. Oudhof, f° 66v; f° 67r; f° 67v

PALE, JAN VANDER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Pale, J(h)an Vanden.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.⁶⁷⁸

Status: Poorter

Lid: 1 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1397 en 1405: Vinder in het ambacht van de makelaars.⁶⁷⁹

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1361-63, 1366-72: pachtte aan de stad een erfelijke rente van 10 sch. gr. torn per jaar op een eigendom in de wijk *'Braemberch'*.⁶⁸⁰

1375 en 1380: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 32 sch. gr. torn. en nog één van 18 sch. 3 d. gr. torn. per jaar op eigendommen in de wijk *'Braemberch'*.⁶⁸¹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1359-60 (bis): Schepen 5.

1360-61: Schepen 4.

1363-64: Hoofdman Sint-Donaas.

1364-65: Hoofdman Sint-Donaas.

Totaal aantal ambtsjaren: 4

Jaren binnen het college der deelmannen: 1371-72: deken Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten): 1360: Riders en boden.⁶⁸²

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN: /

⁶⁷⁸ O.a. SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°5v.

⁶⁷⁹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1397-1421, f° 8r; f°70v.

⁶⁸⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°5v; 1362-63, f°5v; 1363-64, f°4v; 1366-67, f°4r; 1368-69, f°3v; 1369-70, f°3v; 1370-71, f°3v; 1371-72, f°3v; 1372-73, f°3v.

⁶⁸¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1375-76, f°3r; 1380-81, f°3v.

⁶⁸² SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°76r, f°82r.

PARADYSE, JAN VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Paradise, J(h)an Vanden.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: /

Lid: /

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1359-60 (bis): Raadslid 10.

1360-61: Raadslid 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1342-43: Burgemeester van de schepenen; 1347-48: Schepen).⁶⁸³

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁶⁸³ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 133.

PEEREBOME, WILLEM VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Peereboeme, Willem Vanden

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever.⁶⁸⁴

Status: /

Lid: 2

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1367-68: Schepen 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1368-69: deelman Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1361: verkocht laken aan het stadsbestuur.⁶⁸⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1420-29: dismeester van de Sint-Jacobsparochie.⁶⁸⁶

---

⁶⁸⁴ Verbruggen, *Gemeentelager van Brugge*, p. 114.

⁶⁸⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f° 47r.

⁶⁸⁶ Van Zeir, 'Inrichting van de armendissen', p. 148.

PINKERE, JAN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever.⁶⁸⁷

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1365: Vinder in het ambacht van de wevers.⁶⁸⁸

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1380: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 12 sch. 6 d. gr. torn. per jaar op eigendommen in de wijk 'Ten Hoye'.⁶⁸⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1370-71: Raadslid 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1330-31: Schepen; 1337-38: Schepen; 1380-81: raadslid).⁶⁹⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): 1370: Riders en boden.⁶⁹¹

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1379: Verkocht laken aan het stadsbestuur.⁶⁹²

1380: Betaalde 20 sch. gr. torn. aan de stad als 'preste' van de wevers.⁶⁹³

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁶⁸⁷ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, I, p. 392; Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 114.

⁶⁸⁸ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°18v.

⁶⁸⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°7r.

⁶⁹⁰ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 117; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁶⁹¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°73r.

⁶⁹² SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°30r.

⁶⁹³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°18r. Een 'preste' was een soort lening.

PINKERE, PIETER DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Pinkere, Piter De.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Scheerder.⁶⁹⁴

Status: Poorter (?)

Lid: 1 (?) en 2

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1366-72: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 52 sch. 11 d. gr. torn. per jaar voor een eigendom in de wijk 'Ramen ten Hoye'.⁶⁹⁵

1366-72: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 9 sch. 2 d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk 'hofsteden ten Hoye'.⁶⁹⁶

Verbanning: Aan ene 'Pieter de Pinkere' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁶⁹⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1358-59: Tresorier 1.

1359-60: Tresorier 1.

Totaal aantal ambtsjaren: 9 (1339-40: Schepen; 1344-45: Schepen; 1348: Schepen; 1349-50: Schepen; 1352-53: Burgemeester van de schepenen; 1354-55: Burgemeester van de schepenen; 1356-57: Schepen).⁶⁹⁸

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Grielen, verkocht in 1359 laken aan het stadsbestuur.⁶⁹⁹

---

⁶⁹⁴ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 140.

⁶⁹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°8v; 1368-69, f°6v; 1369-70, f°7v; 1370-71, f°7v; 1371-72, f°7r; 1372-73, f°7v.

⁶⁹⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°9v; 1367-68, f°7r-v; 1368-69, f°7v; 1369-70, f°8r; 1370-71, f°8r; 1372-73, f°8v.

⁶⁹⁷ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁶⁹⁸ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 117.

⁶⁹⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°50r.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1353-55: Oppervoogd van het Sint-Janshospitaal.⁷⁰⁰

---

⁷⁰⁰ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 63.

PLACHIER, JACOB

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Cordewanier.⁷⁰¹

Status: /

Lid: 6

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1363-64: Schepen 11.

1364-65: Raadslid 10.

1365-66: Schepen 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 3

Jaren binnen het college der deelmannen: 1: 1366-67: deelman Sint-Niklaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360 en 1363: Riders en boden.⁷⁰²

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1363: verkoopt bouwmaterialen aan de stad.⁷⁰³

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1359, 1361-62 en 1367: Pachtte in deze jaren de medeaccijns. In 1359 en 1362 voor 2 seizoenen en in 1361 en 1367 voor 1 seizoen per jaar.⁷⁰⁴

1362: Pachtte dat jaar eveneens de ponderaccijns voor 1 seizoen.⁷⁰⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁷⁰¹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 175.

⁷⁰² SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°81v; 1363-64, f°85r.

⁷⁰³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°50v.

⁷⁰⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°24r; 1361-62, f°21v; 1362-63, f°25r; 1367-68, f°19r.

⁷⁰⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°25v.

POELVOET, MICHIEL

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Poelevoet, Michel; Poelvoed, Michiel.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Verver.⁷⁰⁶

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1363: Deken van het ambacht van de verwers.⁷⁰⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 7

1358-59: Raadslid 7.

1359-60: Schepen 7.

1359-60 (tris): Raadslid 6.

1360-61: Raadslid 6.

1361-62: Schepen 7.

1361-62 (bis): Schepen 7.

1362-63: Schepen 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 9 (1355-56: Schepen; 1357-58: Schepen).⁷⁰⁸

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1364-65: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

Politiek optreden (taken en diensten):

1358-1362: Riders en boden, in 1359 o.a. naar Gent en Ieper.⁷⁰⁹

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁷⁰⁶ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 175.

⁷⁰⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°4r.

⁷⁰⁸ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 124.

⁷⁰⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1359-60, f°83r-v; 1360-61, f°79r; 1361-62, f°78r; 1362-63, f°79r.

POORTE, GILLIS VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Porte, Gillis Vander.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Cordewanier

Status: /

Lid: 6

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364-65: Vinder in het ambacht van de cordewaniers.⁷¹⁰

1366-67, 1369 en 1372: Deken van het ambacht van de cordewaniers.⁷¹¹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 5

1366-67: Raadslid 9.

1368-69: Raadslid 10.

1370-71: Raadslid 10.

1371-72: Schepen 11.

1374-75: Raadslid 12.

Totaal aantal ambtsjaren: 7 (1378-79: raadslid; 1379-80: schepen).⁷¹²

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1373-74: Deken Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten):

1370-71: Riders en boden.⁷¹³

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap: 1380: Voogd van het hospitaal van de H. Maria Magdalena, het leprozenhuis.⁷¹⁴

---

⁷¹⁰ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°13r, f°19v.

⁷¹¹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°36v, f°52v, f°77v. Schouteet, *Regesten*, III, p. 189.

⁷¹² Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁷¹³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°71v-76v; 1371-72, f°61r-64v.

POPERINGHEN, DANIËL VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Poperingen, Daneel Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Smid.⁷¹⁵

Status: Poorter.⁷¹⁶

Lid: 1 en 5.

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1368: Vinder in het ambacht van de smeden.⁷¹⁷

1371: Deken van het ambacht van de smeden.⁷¹⁸

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1380: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 35 sch. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'benoorden der Zuudzandbrugghe'*.⁷¹⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1370-71: Raadslid 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 2 (1378-79: raadslid (?)).⁷²⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: 4

1367-68: deelman Sint-Jacobs.

1369-70: deken Sint-Jacobs.

1372-73: deelman Sint-Jacobs.

1374-75: deelman Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten):

1370: Riders en boden.⁷²¹

Tijdens de Gentse opstand gijzelaar te Gent, is vandaaruit naar Zeeland getrokken waar hij is gestorven 'als fugityf om causen van moyten'.⁷²²

MATERIËLE GESTELDHEID

---

⁷¹⁴ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

⁷¹⁵ RAB, Oorkonden met blauwe nrs., 9056.

⁷¹⁶ De Smet, "De repressie te Brugge na de slag bij Westrozebeke", p. 99.

⁷¹⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°43v.

⁷¹⁸ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°69r.

⁷¹⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°5r.

⁷²⁰ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁷²¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°74v.

⁷²² De Smet, "De repressie te Brugge na de slag bij Westrozebeke", p. 99.

Transacties en varia:

1377: Kocht van Jacob Losscaerd f. Jans en Catherine, zijn vrouw, een huis in de *'Smeidestrate'*.⁷²³

Na zijn vlucht in de 'Gentse Opstand' werden de onroerende goederen in zijn bezit voor 372 lb. gr. torn. doorverkocht aan zijn weduwe. Hij had eveneens nog 744 lb. gr. torn. zuiver bezit, 664 lb. gr. torn te goed, en nog 1269 lb. gr. torn. schulden.⁷²⁴

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1376-77: Deken van de Sint-Elooi gilde van de smeden.⁷²⁵

---

⁷²³ RAB, Oorkonden met blauwe nrs., 9056.

⁷²⁴ De Smet, "De repressie te Brugge na de slag bij Westrozebeke", p. 99.

⁷²⁵ RAB, Oorkonden met blauwe nrs., 9056.

PRIEM, PIETER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Priem, Piter.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Volder.⁷²⁶

Status: /

Lid: 2

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1361-63, 1366-72: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 12 d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'bi pieters van den briele'*.⁷²⁷

Verbanning: Aan ene 'Pieter Priem' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁷²⁸

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1367-68: Raadslid 5.

Totaal aantal ambtsjaren: 3 (1348-49: Schepen; 1377-78: raadslid (?)).⁷²⁹

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1363-64: deelman Onze-Lieve-Vrouw.

1365-66: deken Onze-Lieve-Vrouw.

1368-69: deken Onze-Lieve-Vrouw.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1378: verkocht samen met zijn vrouw op 28 oktober een rente van 16 lb. 6 sch. 1 hallinc 1 poitevin par. en 3 kapoenen op diverse percelen in Brugge aan Pieter Hoste fs. Jan.⁷³⁰

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Baerbere.⁷³¹

---

⁷²⁶ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 130.

⁷²⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°6v; 1363-64, f°5v; 1366-67, f°4v; 1367-68, f°4r; 1368-69, f°3v; 1369-70, f°4r; 1370-71, f°4r; 1371-72, f°4r; 1372-73, f°4r.

⁷²⁸ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁷²⁹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 125; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁷³⁰ Rombauts, *Het oud archief van Sint-Jakobs*, II, p. 37.

Info vader: Bernaerd Priem, ontving wezengeld in 1359 en is overleden op 15 september 1363.⁷³²

Info moeder: Margareta van der Beurse, overleden op 27 juli 1350.⁷³³

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn vader Bernaerd Priem zetelde in 1334-35 en 1354-55 als schepen in de Brugse stadsmagistraat.⁷³⁴

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁷³¹ Rombauts, *Het oud archief van Sint-Jakobs*, II, p. 37.

⁷³² Rombauts, *Het oud archief van Sint-Jakobs*, II, p. 37; SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°38r; Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 43.

⁷³³ Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 43.

⁷³⁴ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, pp. 124-5.

PUPPE, ROELAND

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Puppe, Roland.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Visverkoper

Status: /

Lid: 3

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364 en 1368: Vinder in ambacht van de visverkopers.⁷³⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1371-72: Schepen 8.

1373-74: Schepen 9.

1374-75: Raadslid 8.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1377-78: Schepen).⁷³⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1370-71: deelman Sint-Jacobs.

1372-73: deken Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten):

1371: Riders en boden.⁷³⁷

MATERIELE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁷³⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°12r, f°43r.

⁷³⁶ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁷³⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°59r.

REEPERE, PIETER DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Reepre, Pieter De; Repere, Pieter De.

Zestendeel: Onze-Lieve-Vrouw.⁷³⁸

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.⁷³⁹

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1359-60 (bis): Schepen 3.

1359-60 (bis): Raadslid 5.

1360-61: Schepen 3.

1365-66: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw.

Totaal aantal ambtsjaren: 6 (1350-51: Schepen; 1352-53: Schepen).⁷⁴⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1363-64: Deken Onze-Lieve-Vrouw.

Politiek optreden (taken en diensten):

1359-61: Riders en boden.⁷⁴¹

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1359, 1361, 1363: Verkocht laken aan het stadsbestuur.⁷⁴²

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁷³⁸ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 88.

⁷³⁹ Id., p. 88.

⁷⁴⁰ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, pp. 117-8.

⁷⁴¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°81r; 1360-61, f°77v-80v; 1361-62, f°77v.

⁷⁴² SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°50r; 1361-62, f°46v; 1363-64, f°41r.

REINGHERS, LAURENS

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Reinghers, Lauwers.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Volder.⁷⁴³

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1367 en 1369: Vinder in het ambacht van de volders.⁷⁴⁴

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1375-76: Schepen 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 3 (1380-81: Schepen; 1382-83: Schepen).⁷⁴⁵

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: ser. Lauwers Reinghers.⁷⁴⁶

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁷⁴³ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 131.

⁷⁴⁴ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°35r, f°51v.

⁷⁴⁵ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁷⁴⁶ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 131.

RISELE, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Ryssele, Jan Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Handschoenwerker.

Status: /

Lid: 7

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1366 en 1372: Vinder in het ambacht van de handschoenwerkers.⁷⁴⁷

Persoonlijk/Professioneel optreden:

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

Verbanning: Aan ene 'Jan van Risele' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁷⁴⁸

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 10

1358-59: Schepen 9.

1359-60 (bis): Raadslid 9.

1364-65: Raadslid 9.

1365-66: Schepen 9.

1366-67: Raadslid 8.

1367-68: Schepen 10.

1368-69: Raadslid 8.

1369-70: Schepen 10.

1370-71: Raadslid 8.

1371-72: Schepen 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 12 (1350-51: Schepen; 1352-53: Schepen).⁷⁴⁹

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358, 1361, 1366-70: Riders en boden. In 1369 o.a. naar het huwelijk van Margaretha van Male en Filips de Stoute in Gent.⁷⁵⁰

---

⁷⁴⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°28v en f°78r.

⁷⁴⁸ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁷⁴⁹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, pp. 139-40.

⁷⁵⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1361-62, f°87r; 1366-67, f°70v; 1367-68, f°70v-75r; 1368-69, f°65v-72v; 1369-70, f°68r-71r; 1370-71, f°69r.

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

RODE, JAN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Roode, Jan De.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever/Makelaar.⁷⁵¹

Status: /

Lid: 2 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1365: Deken van het ambacht van de wevers.⁷⁵²

Verbanning: Hij werd verbannen uit het graafschap Vlaanderen op 5 oktober 1351.⁷⁵³ In 1359 werd zijn verbanning opgeheven door Lodewijk van Male, met instemming van de stad Brugge.⁷⁵⁴

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 13

1361-62: Schepen 12.

1361-62 (bis): Schepen 12.

1362-63: Schepen 4.

1363-64: Raadslid 4.

1364-65: Schepen 4.

1366-67: Schepen 4.

1367-68: Raadslid 4.

1368-69: Schepen 4.

1369-70: Raadslid 4.

1370-71: Schepen 4.

1371-72: Raadslid 4.

1373-74: Schepen 5.

1374-75: Raadslid 5.

Totaal aantal ambtsjaren: 15 (1376-77: Schepen; 1379-80: Schepen).⁷⁵⁵

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-63, 1366-72: Riders en boden. In 1360 o.a. naar naar een parlement te Bergen en naar Calais voor een ontmoeting met de Engelse koning en 1369 o.a. naar huwelijk van Margaretha van Male en Filips de Stoute in Gent.⁷⁵⁶

---

⁷⁵¹ Wever: Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 115; Makelaar: De Pauw, *Cartulaire des Artevelde*, p. 722.

⁷⁵² SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°18v.

⁷⁵³ SAB, 96: Stadschartularia, 13: Groenenboek C, f°110-113; RAB, Politieke Charters, 1^e reeks, nr. 497.

⁷⁵⁴ Schouteet, *Regesten*, III, p. 151; De Pauw, *Cartulaire des Artevelde*, p. 722.

⁷⁵⁵ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1361-62, 1367-69, 1372: Verkocht laken aan het stadsbestuur.⁷⁵⁷

1367: In dat jaar werd hij vergoed voor het verlies van zijn paard dat in dienst stond van de stad.⁷⁵⁸

1378: Hij heeft samen met zijn vrouw, Margriete, een huis overgedragen aan Lodewijk vanden Walle, staande in de Cardewanierstrate te Brugge.⁷⁵⁹

1379: Betaalde 5 lb. gr. torn. '*pointinghe*' aan de stad.⁷⁶⁰

1380: Betaalde 2 lb. gr. torn. aan de stad als '*preste*' van de wevers.⁷⁶¹

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Margriete.⁷⁶²

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1370: Voogdij-schap over het godshuis '*der Potterie*'.⁷⁶³

1376-1380: Voogd van de leprozerie.⁷⁶⁴

---

⁷⁵⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°77r-86r; 1361-62, f°77v; 1362-63, f°80r; 1363-64, f°81v; 1366-67, f°70v; 1367-68, f°69v-75r; 1368-69, f°66r-73r; 1369-70, f°68r-76v; 1370-71, f°68v-75v; 1371-72, f°57v; 1372-73, f°61v.

⁷⁵⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°47r; 1362-63, f°40v; 1367-68, f°32r; 1368-69, f°31r; 1369-70, f°35r; 1372-73, f°35v.

⁷⁵⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°78r.

⁷⁵⁹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 249.

⁷⁶⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°93v.

⁷⁶¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°18r.

⁷⁶² Schouteet, *Regesten*, III, p. 249.

⁷⁶³ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 66.

⁷⁶⁴ Id., p. 64.

ROEL, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Vleeshouwer.⁷⁶⁵

Status: /

Lid: 3

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1361-62: Schepen 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1359, 1361: Riders en boden.⁷⁶⁶

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁷⁶⁵ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 149.

⁷⁶⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°79v; 1361-62, f°78r.

ROESLARE, JACOB VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Roeslaer, Jacob Van; Roeselare, Jacob Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Kaarsengieter.⁷⁶⁷

Status: /

Lid: 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1356: Tresorier van het ambacht van de kaarsengieters.⁷⁶⁸

1364, 1366 en 1368: Vinder in het ambacht van de kaarsengieters.⁷⁶⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1367-68: Raadslid 10.

1369-70: Raadslid 11.

1371-72: Raadslid 11.

Totaal aantal ambtsjaren: 5 (1377-78: Raadslid (?); 1379-80: Raadslid).⁷⁷⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1370-71: deelman Carmers.

1372-73: deken Carmers.

Politiek optreden (taken en diensten):

1369 en 1371: Riders en boden.⁷⁷¹

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1370-71: Verkocht lampolie aan het stadsbestuur, wat gebruikt werd voor de wachters *'up de halle'*.⁷⁷²

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

---

⁷⁶⁷ RAB, Oorkonden met blauwe nrs., 8662 en 8097.

⁷⁶⁸ Id., 8662.

⁷⁶⁹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°14v, f°30r, f°46v.

⁷⁷⁰ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁷⁷¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°71v; 1371-72, f°57v-64v.

⁷⁷² SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°83r; 1371-72, f°72v.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

RUDDERVOORDE, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Ruddervorde, Jan Van.

Overlijden: Voor 11 april 1372.⁷⁷³

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Zilversmid/Makelaar.

Status: /

Lid: 5/9.

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1359: Betaald als één van de honderdmannen.⁷⁷⁴

1365: Deken van het ambacht van de makelaars.⁷⁷⁵

1371: Vinder in het ambacht van de zilversmeden.⁷⁷⁶

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1358-60: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 6 sch. gr. torn. per jaar op een eigendom *'up de hofbrughe'*.⁷⁷⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1370-71: Raadslid 12.

1371-72: Schepen 12.

Totaal aantal ambtsjaren: 3 (1356-57: Schepen).⁷⁷⁸

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1368-69: Deken Sint-Niklaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1358, 1361, 1370-71: Riders en boden.⁷⁷⁹

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1359-62: 5 lb. gr. torn. per jaar.⁷⁸⁰

---

⁷⁷³ Schouteet, *Regesten*, III, pp. 226-7.

⁷⁷⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°100r-102r.

⁷⁷⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°22v.

⁷⁷⁶ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°69r.

⁷⁷⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°15r; 1359-60, f°15r; 1360-61, f°15r.

⁷⁷⁸ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 139.

⁷⁷⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1361-62, f°80r; 1370-71, f°76r; 1371-72, f°57v.

Transacties en varia:

1371: Verkocht laken aan het stadsbestuur.⁷⁸¹

1380-82: Verkocht zilversmeedwerk aan het stadsbestuur dat gebruikt werd als geschenken voor hoge officiële.⁷⁸²

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info zonen: Zegher van Ruddervoorde.⁷⁸³

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1356: Voogd van de leprozerie.⁷⁸⁴

---

⁷⁸⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°37v; 1360-61, f°37v; 1361-62, f°34v; 1362-63, f°35r.

⁷⁸¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°29v.

⁷⁸² Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, 408; SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°91r.

⁷⁸³ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 38.

⁷⁸⁴ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

RUEBS, JACOB

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wisselaar.⁷⁸⁵

Status: Poorter

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1374-75: Hoofdman Sint-Niklaas.

1375-76: Hoofdman Sint-Niklaas.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1368-69: deelman Sint-Niklaas.

1371-72: deelman Sint-Niklaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1368-70: Riders en boden.⁷⁸⁶

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1379: Betaalde 10 lb. gr. torn. '*pointinghe*' aan de stad.⁷⁸⁷

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1363, 1366-71: Pachtte in deze jaren de wijnaccijns voor telkens 1 seizoen per jaar.⁷⁸⁸

1371: Pachtte dat jaar eveneens de exploitatie van de '*crane*'.⁷⁸⁹

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁷⁸⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°28r.

⁷⁸⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°73r; 1369-70, f°73r; 1370-71, f°71r.

⁷⁸⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°93v.

⁷⁸⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°23v; 1366-67, f°17v; 1367-68, f°17r; 1368-69, f°13r; 1369-70, f°18r; 1370-71, f°17r; 1371-72, f°17r.

⁷⁸⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°21v.

RUSLEDE, JACOB VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Ruselede, Jacob Van; Ruselede, Jacop Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Schepper.⁷⁹⁰

Status: /

Lid: 7

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364 en 1371: Deken van het ambacht van de scheppers.⁷⁹¹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 7

1363-64: Raadslid 10.

1365-66: Raadslid 9.

1366-67: Schepen 11.

1367-68: Raadslid 11.

1368-69: Schepen 11.

1369-70: Raadslid 10.

1370-71: Schepen 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 8 (1377-78: Raadslid (?)).⁷⁹²

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): 1363: Riders en boden.⁷⁹³

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: (?) Jan van Ruslede

Familieleden in de stadsmagistraat: Ene Jan Van Ruslede zetelde in 1342-43 als schepen in de Brugse stadsmagistraat.⁷⁹⁴

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁷⁹⁰ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 189.

⁷⁹¹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°13v, f°70r.

⁷⁹² Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁷⁹³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°84v.

⁷⁹⁴ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 139.

RYNVISCH, FILIPS

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Rynvisch, Philips.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar

Status: Poorter.⁷⁹⁵

Lid: 1 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1354: leenman van de graaf van Vlaanderen.⁷⁹⁶

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 8

1364-65: Schepen 2.

1365-66: Burgemeester van de raad.

1366-67: Burgemeester van de schepenen.

1367-68: Tresorier 1.

1368-69: Burgemeester van de raad.

1369-70: Burgemeester van de schepenen.

1370-71: Tresorier 2.

1371-72: Tresorier 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 10 (1377-78: tresorier; 1378-79: Burgemeester van de raad (?)).⁷⁹⁷

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1359, 1366-71: Riders en boden.⁷⁹⁸

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1362-63, 1366: 24 lb. gr. torn. over ene 'Bertelmeeus den Zwertruddre'.⁷⁹⁹

1367-68: 40 lb. gr. torn. over diezelfde 'Bertelmeeus den Zwertruddre' en dan nog extra 24 lb. gr. torn.⁸⁰⁰

1369-70: 48 lb. gr. torn. over diezelfde 'Bertelmeeus den Zwertruddre' en een extra 36 lb. gr. torn.⁸⁰¹

1371-72: 48 lb. gr. torn. over ene 'Jacoppe Doppe' en nog 36 lb. gr. torn. extra.⁸⁰²

---

⁷⁹⁵ Verbruggen, *De slag der gulden sporen*, p. 218.

⁷⁹⁶ Schouteet, *Regesten*, III, pp. 110-1.

⁷⁹⁷ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim

⁷⁹⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°81v; 1366-67, f°70v; 1367-68, f°70r-v; 1368-69, f°64v-73r; 1369-70, f°70r; 1370-71, f°68v-74r; 1371-72, f°57v.

⁷⁹⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°36v; 1363-64, f°37r; 1366-67, f°27r.

⁸⁰⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°25v; 1368-69, f°24r.

⁸⁰¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°29r; 1370-71, f°26v.

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1360-61, 1363: Pachtte in deze jaren de wijnaccijns. In 1360 en 1363 was dit voor 1 seizoen en in 1361 voor 2 seizoenen per jaar.⁸⁰³

1360-63: Pachtte in deze jaren de bieraccijns. In 1360 was dit voor slechts 1 seizoen, in 1361 voor 2 seizoenen en in 1362-63 voor 4 seizoenen per jaar.⁸⁰⁴

1362-63: Pachtte in deze jaren de ponderaccijns voor telkens 1 seizoen per jaar.⁸⁰⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info zonen: Everaert Rynvisch, stierf op 9 maart 1422.⁸⁰⁶

Info dochters: Marie Rynvisch. Kreeg in 1399 een rente van 13 lb. 13 sch. op een stuk land van ongeveer 5 lijnen 21 roeden, gelegen in het stadsgebied van Brugge buiten de Speyerpoorte.⁸⁰⁷

Info vader: Everaerd Rynvisch

Familieleden in de stadsmagistraat: Vader Everaerd Rynvisch: schepen in Brugge in 1328, raadslid in 1334, 1339 en 1341. Zoon Everaert Rynvisch: raadslid in 1386, 1390, 1393, 1398, 1401, 1402, 1408, 1410, 1411, 1413, 1418, 1420, 1422; hoofdman in 1387, 1388, 1391, 1400, 1405; schepen in 1392, 1404, 1407, 1409, 1412, 1414.⁸⁰⁸

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁸⁰² SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°25v-26r; 1372-73, f°28v.

⁸⁰³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°21v; 1361-62, f°20r; 1363-64, f°24r.

⁸⁰⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°22r; 1361-62, f°21r; 1362-63, f°24v; 1363-64, f°24v.

⁸⁰⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°25v; 1363-64, f°26v.

⁸⁰⁶ Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Notre Dame*, p. 337.

⁸⁰⁷ Schouteet, *Regesten*, p. 1548.

⁸⁰⁸ Gaillard, *Inscriptions Funéraires, Notre Dame*, p. 337.

SCARDAU, PIETER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Scardau, Pieter Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: /

Lid: /

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1361-63, 1366-72: Pachtte samen met ene 'Ryquaerde van Zomergheem' aan de stad een erfelijke rente van 34 sch. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk 'Braemberch' en pachtte dan nog alleen een erfelijke rente aan de stad van 30 sch. gr. torn. per jaar, eveneens op een eigendom in de wijk 'Braemberch'.⁸⁰⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1367-68: Raadslid 8.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1364-65: deelman Sint-Donaas.

1366-67: deelman Sint-Donaas.

1368-69: deelman Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1359: verkocht 24 voeten 'tafelments' (= houten bintbalken) aan de stad.⁸¹⁰

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁸⁰⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°2v; SR 1362-63, f°3r; 1363-64, f°2r; 1366-67, f°1v; 1367-68, f°1v; 1368-69, f°1v; 1369-70, f°1v; 1370-71, f°1v; 1371-72, f°1v; 1372-73, f°1v.

⁸¹⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°53v.

SCOTELARE, PIETER DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Scotelaere, Pieter De; Scutelare, Pieter De.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar/hostelier.⁸¹¹

Status: /

Lid: 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1371: Deken van het ambacht van de makelaars.⁸¹²

Persoonlijk/Professioneel optreden: Dreef handel op Aquitanië en Italië, was ook hostelier die veel Engelse gasten herbergde voor wie hij ook als makelaar optrad.⁸¹³ Bij hem werd eveneens gewerkt aan de productie en herstel van de tenten van de stad.⁸¹⁴

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1380: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 40 sch. gr. torn. per jaar op een eigendom in de Sint-Jansstraat.⁸¹⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1359-60 (bis): Raadslid 11.

1360-61: Raadslid 12.

1361-62: Schepen 9.

1365-66: Schepen 12.

Totaal aantal ambtsjaren: 6 (1378-79: Raadslid; 1380-81: Schepen).⁸¹⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1364-65: deken Carmers.

1366-67: deken Carmers.

1368-69: deelman Carmers.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-61: Riders en boden. In 1360 naar Calais voor een ontmoeting met de Engelse koning.⁸¹⁷

---

⁸¹¹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 171 en 242.

⁸¹² SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°72v.

⁸¹³ W. Prevenier, 'Les perturbations', p. 483; M. Haegeman, *De anglofilie*, p. 99.

⁸¹⁴ O.a. SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°42r.

⁸¹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°8r.

⁸¹⁶ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁸¹⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°86r; 1361-62, f°81r.

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1359: verkocht wijn aan de stad.⁸¹⁸

1360: verloor een paard dat in dienst stond van de stad en werd hiervoor vergoed van de stad voor 15 lb. gr. torn.⁸¹⁹

1368: verkocht hout aan de stad.⁸²⁰

1379: Betaalde 5 lb. gr. torn. '*pointinghe*' aan de stad.⁸²¹

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1359, 1362, 1366, 1369-72: Pachtte in deze jaren de wijnaccijns. In 1359, 1362, 1366, 1369, 1371-72 was dit telkens voor 1 seizoen per jaar, in het jaar 1370 voor 2 seizoenen.⁸²²

1362, 1368: Pachtte in deze jaren de exploitatie van de '*ouderhalle*'.⁸²³

1363: Pachtte in dat jaar de medeaccijns voor 2 seizoenen.⁸²⁴

1363, 1366-67, 1369-70: Pachtte in deze jaren de ponderaccijns voor telkens 1 seizoen per jaar.⁸²⁵

1366: Pachtte de visserij in de vest tussen de Sint-Kruispoort en de Gentpoort.⁸²⁶

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: ser. Jacobs den Scotelare.⁸²⁷

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn vader zetelde in 1330-31, 1331-32, 1332-33 en 1333-34 als schepen in de Brugse stadsmagistraat.⁸²⁸

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁸¹⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°96r.

⁸¹⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°107v.

⁸²⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°38v.

⁸²¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f° 93r.

⁸²² SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°22v; 1362-63, f°24r; 1366-67, f°18r; 1369-70, f°19v; 1370-71, f°16r-17v; 1371-72, f°16v; 1372-73, f°20r.

⁸²³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°26r; 1368-69, f°15v.

⁸²⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°25v.

⁸²⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°20v; 1366-67, f°20v; 1367-68, f°19v; 1369-70, f°22v; 1370-71, f°20v.

⁸²⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°12r.

⁸²⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°24r.

⁸²⁸ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 118.

SCOUWIJNC, JACOB

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Schouwync, Jacob; Scuwinc, Jacob.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Huidevetter.⁸²⁹

Status: /

Lid: 6

Verbanning: Aan ene 'Jacop Scuwinc' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁸³⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1358-59: Raadslid 9.

1359-60: Schepen 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 6 (1349-50: Schepen; 1353-54: Schepen; 1355-56: Schepen; 1357-58: Schepen).⁸³¹

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358-59: Riders en boden.⁸³²

MATERIËLE GESTELDHEID

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1362: Pachtte het *issuwerrecht* voor 3 jaar.⁸³³

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info dochters: Zijn dochter gaf in 1358 een zilveren drinkbeker aan een zekere 'Jacob den Riken' ter waarde van 24 lb. 15 sch. gr., waarvoor de stad in mee betaalde.⁸³⁴

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1358 of 1359: Voogd van de leprozerie.⁸³⁵

---

⁸²⁹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 180.

⁸³⁰ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁸³¹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 127.

⁸³² SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1359-60, f°73r-93v.

⁸³³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°26r.

⁸³⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°99r.

SCUFEL, WILLEM

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: /

Lid: /

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1363: Een van de hoofdmannen van de *scaernvetters*.⁸³⁶

Verbanning: Aan ene ‘Willem Scufel’ werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁸³⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1367-68: Raadslid 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁸³⁵ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

⁸³⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°97r.

⁸³⁷ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

SCUWINC, PAULUS

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Scuwinc, Paulus; Scouwijn, Paulus.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Huidevetter

Status: /

Lid: 6

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1358-59: Betaald als één der *scaerwettters*.⁸³⁸

1367 en 1369: Deken van het ambacht van de huidevetters.⁸³⁹

1371: Vinder in het ambacht van de huidevetters.⁸⁴⁰

Verbanning: Aan ene 'Pauwels Scuwinc' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁸⁴¹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1366-67: Schepen 10.

1374-75: Schepen 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1376-77: Schepen; 1378-79: Schepen).⁸⁴²

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1368-69: deelman Sint-Donaas.

1370-71: deelman Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten): 1366: Riders en boden.⁸⁴³

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN: /

---

⁸³⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°47v; 1359-60, f°44r.

⁸³⁹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°36v, f°53r.

⁸⁴⁰ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°69v.

⁸⁴¹ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁸⁴² Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁸⁴³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°78r.

SLABBAERT, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Scabbaert, Jan.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever/Timmerman.⁸⁴⁴

Status: /

Lid: 2/4

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1368-69: Betaald als één der werklieden van de stad.⁸⁴⁵

Persoonlijk/Professioneel optreden:

1358: heeft samen met Clais Maes de '*groter Eechoutbrughe*' vermaakt of gemaakt en hiervoor was de stad nog een bedrag van 275 lb. 15 sch. gr. torn. schuldig aan beide heren.⁸⁴⁶

1368-69: Voert verschillende werken uit in opdracht van de stad.⁸⁴⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1359-60 (bis): Schepen 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1363: Riders en boden.⁸⁴⁸

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1362-63, 1367, 1369-70: Verkocht stenen en bouwmaterialen aan de stad.⁸⁴⁹

HUWELIJK/NAGESLACHT

---

⁸⁴⁴ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 116. We twijfelen aan zijn beroep als wever, omdat hij in de stadsrekeningen voorkomt als werklid van de stad en deze eveneens getuigen van de verkoop van veel bouwmaterialen aan de stad door deze persoon. Het zou dus plausibeler zijn moest hij in de bouwindustrie tewerk gesteld geweest zijn.

⁸⁴⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°64r; 1369-70, f°67v.

⁸⁴⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f° 103r.

⁸⁴⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°64r; 1368-69, f°67v.

⁸⁴⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°84r.

⁸⁴⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°50r; 1363-64, f°50v; 1367-68, f°20v; 1369-70, f°39v; 1370-71, f°38v.

Info dochters: Zijn dochter kreeg in 1359 van het stadsbestuur voor haar huwelijk een zilveren drinkbeker als huwelijksgeschenk.⁸⁵⁰

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁸⁵⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°107v.

SMET, JACOB DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: De Smit, Jacob; Den Smed, Jacob.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Timmerman.⁸⁵¹

Status: /

Lid: 4

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1380: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 8 sch. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'bezuden der zundzandbrugge'*.⁸⁵²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 6

1362-63: Raadslid 9.

1363-64: Schepen 10.

1372-73: Raadslid 7.

1373-74: Schepen 11.

1374-75: Raadslid 9.

1375-76: Schepen 8.

Totaal aantal ambtsjaren: 6

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1366-67: deelman Sint-Niklaas.

1371-72: deelman Sint-Niklaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1361, 1368 en 1372: Riders en boden.⁸⁵³

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1348: Heeft samen met zijn vrouw een huis overgedragen aan Jhan de Backere, staande in de Vulrestrate te Diksmuide.⁸⁵⁴

1362, 1369, 1383: Verkocht hout aan de stad.⁸⁵⁵

1379: Betaalde 5 lb. gr. torn. *'pointinghe'* aan de stad.⁸⁵⁶

---

⁸⁵¹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 157.

⁸⁵² SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°5r.

⁸⁵³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°87r; 1368-69, f°71r; 1372-73, f°59v.

⁸⁵⁴ Schouteet, *Regesten*, III, p. 47.

⁸⁵⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°53r-54v; 1369-70, f°43v; 1383-84, f°48v.

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁸⁵⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f° 93r.

SMOUT, PIETER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Smout, Piter.

Overlijden: Voor 21 december 1389.⁸⁵⁷

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.

Lid: 1

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1358-61: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 4 sch. 5d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'hofstede binder Eyselpoorte'*.⁸⁵⁸

1361: Pachtte aan de stad nog erfelijke rentes van 9 sch. gr. torn. per jaar en van 3 sch. 2 d. gr. torn. per jaar op eigendommen in de wijk *'hofsteden binnen der Eyselpoorte'*.⁸⁵⁹

1362-63, 1366-72, 1375: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 16 sch. 7 d. gr. torn. per jaar op 3 percelen in de wijk *'hofsteden binnen der Eyselpoorte'*.⁸⁶⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1374-75: Hoofdman Sint-Jan.

1375-76: Hoofdman Sint-Jan.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1380-81: Burgemeester van de schepenen; 1382-83: Burgemeester van de schepenen).⁸⁶¹

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1368-69: deelman Sint-Jans.

1373-74: deelman Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1362: 12 sch. gr. torn. per jaar.⁸⁶²

---

⁸⁵⁷ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 59.

⁸⁵⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°9v; 1359-60, f°9v; 1360-61, f°9v; 1361-62, f°9v.

⁸⁵⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°9v.

⁸⁶⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°8v; 1363-64, f°8r; 1366-67, f°7r; 1367-68, f°5v; 1375-76, f°5v; 1368-69, f°5v; 1369-70, f°6r; 1370-71, f°6r; 1371-72, f°5v; 1372-73, f°6r.

⁸⁶¹ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁸⁶² SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°30v.

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1367-69: Pachtte de visserij van de vesten tussen de 'Speypoorte' en de Sint-Kruispoort en eveneens van de vesten tussen de Gentpoort en de Katelijnepoort.⁸⁶³

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Celie.⁸⁶⁴

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1368, 1376 en 1382: Voogdijschap over het Nazarethgasthuis te Brugge.⁸⁶⁵

---

⁸⁶³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°10r; 1368-69, f°9v; 1369-70, f°10v.

⁸⁶⁴ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 59.

⁸⁶⁵ Schouteet, *Regesten*, III, p. 202; Magdalena, nr. 374 en 385.

SPIKERE, MICHEL VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Spikere, Michel Vanden.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Metselaar (*Machenaer*).

Status: /

Lid: 4

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364: Vinder in het ambacht van de metselaars.⁸⁶⁶

Persoonlijk/Professioneel optreden:

1380-81: Voerde samen met Jan Walkier stadswerken uit.⁸⁶⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1373-74: Raadslid 8.

1375-76: Raadslid 8.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1379-80: Raadslid; 1380-81: Schepen).⁸⁶⁸

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1369-70: deelman Sint-Niklaas.

1372-73: deelman Sint-Donaas.

1374-75: deelman Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1361 en 1370: Riders en boden.⁸⁶⁹

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: 1381: hoofdman van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁸⁷⁰

---

⁸⁶⁶ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°12v.

⁸⁶⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°44r.

⁸⁶⁸ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁸⁶⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°81v; 1370-71, f°70v.

STADEN, GOSIN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Staden, Gocin Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Vleeshouwer.⁸⁷¹

Status: /

Lid: 3

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1361-62 (bis): Schepen 6.

1362-63: Schepen 8.

Totaal aantal ambtsjaren: 2

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1363-64: deelman Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten):

1359 en 1362: Riders en boden.⁸⁷²

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Deken van de Sint-Joris kruisbooggilde, Oudhof, in 1380.⁸⁷³

---

⁸⁷⁰ SAB, Reg. Oudhof, f°63r.

⁸⁷¹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 150.

⁸⁷² SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°81v; 1362-63, f°84r.

⁸⁷³ SAB, Reg. Oudhof, f°60r.

STEENKIN, CLAIS

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Steenkin, Nikolaas.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.⁸⁷⁴

Status: /

Lid: 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1359: Betaald als deken van de honderdmannen.⁸⁷⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1359-60 (bis): Raadslid 3.

1360-61: Raadslid 3.

Totaal aantal ambtsjaren: 3 (1348-49: Schepen).⁸⁷⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1360: Riders en boden.⁸⁷⁷

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1359 en 1366: Verkocht laken aan het stadsbestuur.⁸⁷⁸

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁸⁷⁹

---

⁸⁷⁴ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 238.

⁸⁷⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°100r-102r.

⁸⁷⁶ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 127.

⁸⁷⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°84r.

⁸⁷⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°45v; 1366-67, f°34r.

⁸⁷⁹ Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, p. 206.

THEIMSEKE, NIKOLAAS VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Theimseke, Clais Van

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar

Status: /

Lid: 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1400 en 1405: Vinder in het ambacht van de makelaars.⁸⁸⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1367-68: Schepen 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1364-65: deelman Sint-Jans.

1366-67: deelman Sint-Jans.

1368-69: deken Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten):

1367: Riders en boden.⁸⁸¹

MATERIËLE GESTELDHEID

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1363 en 1368: Pachtte de exploitatie van de '*crane*'.⁸⁸²

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁸⁸⁰ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1397-1421, f°31v en f°70v.

⁸⁸¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°73r.

⁸⁸² SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°27r; 1368-69, f°15v.

THIELT, JORIS VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Tielt, Joris Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Zilversmid

Status: /

Lid: 5

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1366, 1368, 1370 en 1374: Deken van het ambacht van de zilversmeden.⁸⁸³

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1363-64: Schepen 12.

1367-68: Schepen 12.

1369-70: Schepen 11.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1379-80: Schepen).⁸⁸⁴

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1373-74: Deken Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1361: Riders en boden.⁸⁸⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1358-61 en 1369-70: Verkocht zilveren drinkbekers aan de stad die vervolgens gebruikt werden door het stadsbestuur als geschenken voor verschillende gelegenheden en voor diverse hooggeplaatste personen.⁸⁸⁶

1367: Verkoopt een zilveren bekken aan de stad die gepresenteerd werd aan de graaf van Estampes (Lodewijk II van Évreux).⁸⁸⁷

1371: Verkoopt een gouden kroes aan het stadsbestuur dewelke gepresenteerd werd als geschenk voor de hertogin van Bourgondië die bevallen was van een zoon.⁸⁸⁸

HUWELIJK/NAGESLACHT

---

⁸⁸³ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°28r, f°44r, f°60v, f°93r.

⁸⁸⁴ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁸⁸⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°84r.

⁸⁸⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°99r; 1360-61, f°103r; 1361-62, f°101v; 1370-71, f°81r.

⁸⁸⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°80r.

⁸⁸⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°70v.

Info vader: Pieter van Thielt.⁸⁸⁹

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁸⁸⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°27v.

THOROUT, JACOB VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Thoroud (fs. Pieter), Jacob Van; Thoroudt, Jacop Van.

Zestendeel: Onze-Lieve-Vrouw.⁸⁹⁰

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.⁸⁹¹

Lid: 1

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1360-80: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 9 lb. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *Braemberch*.⁸⁹²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 10

1359-60 (bis): Raadslid 12.

1360-61: Raadslid 7.

1361-62 (bis): Schepen 11.

1362-63: Schepen 11.

1364-65: Schepen 11.

1369-70: Raadslid 3.

1371-72: Hoofdman Carmers.

1372-73: Schepen 2.

1373-74: Raadslid 1.

1375-76: Raadslid 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 12 (1376-77: Schepen; 1379-80: Schepen).⁸⁹³

Jaren binnen het college der deelmannen: 5

1363-64: deelman Carmers.

1365-66: deelman Carmers.

1368-69: deelman Carmers.

1370-71: deken Carmers.

1374-75: deken Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360, 1362, 1372: Riders en boden.⁸⁹⁴

---

⁸⁹⁰ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 89.

⁸⁹¹ Id., p. 89.

⁸⁹² SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°2r; 1366-67, f°1v; 1367-68, f°1v; 1368-69, f°1v; 1369-70, f°1v; 1370-71, f°1v; 1371-72, f°1v; 1372-73, f°1v; 1375-76, f°1v; SR 1380-81, f°1v.

⁸⁹³ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: Pieter van Thorout.⁸⁹⁵

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1376: Voogdijschap over het godshuis van Maria Magdalena bij Brugge, het leprozenhuis.⁸⁹⁶

---

⁸⁹⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°77r-89r; 1362-63, f°80r; 1372-73, f°56r.

⁸⁹⁵ Schouteet, *Regesten*, III, p. 219.

⁸⁹⁶ Schouteet, *Regesten*, III, p. 240; Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

THOROUT, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Thoroud, Jan Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: /

Lid: /

Verbanning: Aan ene 'Jan van Thoroud' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁸⁹⁷

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1358-59: Raadslid 5.

1359-60: Schepen 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 6 (1348: Schepen; 1353-54: Schepen; 1355-56: Schepen; 1357-58: Schepen).⁸⁹⁸

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358 en 1369: Riders en boden.⁸⁹⁹

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: Niclais Van Thoroud.⁹⁰⁰

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁸⁹⁷ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁸⁹⁸ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 140.

⁸⁹⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1369-70, f°76r.

⁹⁰⁰ Schouteet, *Regesten*, III, p. 119.

VINDEGOED, WOUTER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Vindegoet, Wouter.

Zestendeel: Sint-Jans.⁹⁰¹

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.⁹⁰²

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 9

1363-64: Hoofdman Sint-Jans.

1364-65: Hoofdman Sint-Jans.

1365-66: Schepen 4.

1366-67: Raadslid 4.

1368-69: Raadslid 3.

1370-71: Hoofdman Sint-Jans.

1371-72: Hoofdman Sint-Jans.

1373-74: Hoofdman Sint-Jans.

1374-75: Raadslid 4.

Totaal aantal ambtsjaren: 10 (1378-79: Raadslid).⁹⁰³

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1367-68: deken Sint-Jans.

1369-70: deken Sint-Jans.

1372-73: deelman Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-61, 1366, 1368, 1370-71: Riders en boden.⁹⁰⁴

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1361: Verloor een paard in dienst van de stad en werd hiervoor vergoed.⁹⁰⁵

1379: Betaalde 5 lb. gr. *'pointinghe'* aan de stad.⁹⁰⁶

---

⁹⁰¹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 83.

⁹⁰² Id., p. 83.

⁹⁰³ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁹⁰⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°77r; 1361-62, f°78r; 1366-67, f°70v; 1368-69, f°64v-69v; 1370-71, f°70v; 1371-72, f°63r.

⁹⁰⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°104v.

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1361-63 en 1366: Pachtte de exploitatie van de waterloop van de *'Ouden Zwene'*.⁹⁰⁷

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁹⁰⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°93v.

⁹⁰⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°16v; 1362-63, f°15r; 1363-64, f°14v; 1366-67, f°12r.

VISCH, JACOB DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Visch, Jacob Den.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.⁹⁰⁸

Status: Poorter.

Lid: 1 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1370: Vinder in het ambacht van de makelaars.⁹⁰⁹

Verbanning: Aan ene 'Jacop de Visch' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁹¹⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1371-72: Schepen 4.

1373-74: Schepen 3.

Totaal aantal ambtsjaren: 3 (1382-83: Hoofdman Sint-Jacobs).⁹¹¹

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1366-67: Deelman Carmers.

Politiek optreden (taken en diensten):

1359 en 1371-72: Riders en boden.⁹¹²

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1379: Betaalde 4 lb. 19 sch. 7 d. gr. torn. '*pointinghe*' aan de stad.⁹¹³

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1366: Pachtte dat jaar de medeaccijns voor 1 seizoen.⁹¹⁴

---

⁹⁰⁸ Schouteet, *Regesten*, III, p. 216.

⁹⁰⁹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°64v.

⁹¹⁰ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁹¹¹ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁹¹² SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°79v; 1371-72, f°57v; 1372-73, f°56r.

⁹¹³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°93v.

⁹¹⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°19v.

1381: Krijgt van Brugge namens het gezelschap van de schutters verder het accijns om op het hoppebier te innen, ten einde het gezelschap toe te laten te voorzien in de kosten van de ambtskledij tijdens de jaarlijkse feesten en de ommevang, waarvoor de stad gewoonlijk een toelage schenkt (schuttersfeesten).⁹¹⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁹¹⁶

Voogdij-/dooppeterschap:

1373: Voogdij-schap over het godshuis '*der Potterie*'.⁹¹⁷

---

⁹¹⁵ Schouteet, *Regesten*, III, p. 257.

⁹¹⁶ Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, p. 206.

⁹¹⁷ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 66.

VISOLE, JORIS

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.⁹¹⁸

Status: /

Lid: 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364: Vinder in het ambacht van de makelaars.⁹¹⁹

1369 en 1372: Deken van het ambacht van de makelaars.⁹²⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1365-66: Raadslid 12.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1366-67: deken Sint-Niklaas.

1370-71: deken Sint-Niklaas.

1374-75: deken Sint-Niklaas.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1367: Verkocht hout aan de stad.⁹²¹

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁹¹⁸ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 238.

⁹¹⁹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°15v.

⁹²⁰ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°56r, f°80v.

⁹²¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°41v.

VIVEN, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Vyven, Jan Van.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Vleeshouwer.⁹²²

Status: /

Lid: 3

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1358-59: Betaald als één der *scaerwettters*.⁹²³

1363: Een van de hoofdmannen van de *scaerwettters*.⁹²⁴

1364, 1366, 1368 en 1370: Deken van het ambacht van de vleeshouwers.⁹²⁵

Verbanning: Aan ene 'Jan van Viven' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁹²⁶

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1367-68: Raadslid 7.

1369-70: Raadslid 8.

1371-72: Raadslid 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1377-78: Raadslid (?)).⁹²⁷

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1365-66: Deelman Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten): 1366-68 en 1370-71: Riders en boden.⁹²⁸

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN: /

---

⁹²² Verbruggen, *Gemeentelager van Brugge*, p. 150.

⁹²³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°47v; 1359-60, f°44r.

⁹²⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°97r.

⁹²⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°12r, f°27r, f°43r, f°59v.

⁹²⁶ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁹²⁷ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁹²⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°78v; 1367-68, f°71v-74r; 1368-69, f°71r; 1370-71, f°70v; 1371-72, f°60v.

VOLKAERD, GILDOLF

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Folcard, Gildolf; Volkaerde, Gildof; Volkaert, Ghildolf.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Visverkoper.⁹²⁹

Status: /

Lid: 3

Verbanning: Aan ene 'Ghildolf Volkard' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁹³⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 9

1358-59: Schepen 8.

1359-60: Raadslid 8.

1363-64: Schepen 9.

1364-65: Raadslid 8.

1365-66: Schepen 8.

1366-67: Raadslid 7.

1369-70: Schepen 9.

1372-73: Raadslid 6.

1375-76: Schepen 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 11 (1352-53: Schepen; 1354-55: Schepen).⁹³¹

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1367-68: deken Sint-Jacobs.

1370-71: deken Sint-Jacobs.

1373-74: deken Sint-Jacobs.

Politiek optreden (taken en diensten):

1358-59, 1363, 1366, 1369 en 1372: Riders en boden. In 1369 o.a. naar het huwelijk van Margaretha van Male en Filips de Stoute in Gent.⁹³²

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1359, 1363, 1366-67, 1369 en 1372: Verkocht meerdere bruinvissen aan de stad.⁹³³

---

⁹²⁹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 154.

⁹³⁰ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁹³¹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 141.

⁹³² SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1359-60, f°73r-93v; 1363-64, f°86r; 1366-67, f°74v; 1369-70, f°68v-75v; 1372-73, f°55v.

1362: Hij verloor een paard dat in dienst stond voor de stad en werd hiervoor vergoed door de stad.⁹³⁴

1365: Vlaanderen geeft Brugge de opdracht om 6085 loene, hetzij 12170 lb. par., uit te keren aan Symoen van Aertrike, Jan van den Hoerne, Baslis de Maets, Ghildolf Folkarde, Jacop van Viven en Lauwers Blancen, burgers van Brugge, zijnde het aandeel van de stad Brugge in de 40000 loenen, die aan de graaf van Vlaanderen werden toegestaan.⁹³⁵

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1368-70: Pachtte het *issuwerrecht* in deze jaren.⁹³⁶

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁹³³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°105r; 1363-64, f°95v; 1366-67, f°82v; 1367-68, f°80r; 1369-70, f°79r; 1372-73, f°65r.

⁹³⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°85v.

⁹³⁵ Schouteet, *Regesten*, III, p. 185.

⁹³⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°15v; 1369-70, f°23r; 1370-71, f°21r.

Vos, BOUDEN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: De Bos, Bouden; De Vos, Boudewijn.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Makelaar.⁹³⁷

Status: Poorter

Lid: 1 en 9

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364: Leenman van de graaf van Vlaanderen.⁹³⁸

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 5

1358-59: Schepen 11.

1359-60: Raadslid 11.

1362-63: Raadslid 10.

1364-65: Tresorier 1.

1375-76: Schepen 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 26 (1385-86: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw; 1386-87: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw; 1390-91: Burgemeester van de raad; 1392-1400: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw; 1400-01: Burgemeester van de raad; 1401-1404: Hoofdman Onze-Lieve-Vrouw; 1404-05: Schepen; 1406-07: Schepen; 1407-08: Schepen; 1408-09: Schepen; 1409-10: Burgemeester van de raad; 1410-11: Burgemeester van de schepenen).⁹³⁹

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1374-75: Deken Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-61, 1363 en 1370: Riders en boden. In 1360 o.a. naar een parlement te Bergen en naar Calais voor een ontmoeting met de Engelse koning.⁹⁴⁰

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1357: Lodewijk van Male, graaf van Vlaanderen, oorkondt voldaan te zijn van de som van 1000 lb. par., door de stad Brugge betaald aan Boudin de Vos, welk bedrag de stad aan de graaf in februari 1358 was verschuldigd ingevolge de afkoop van de zogenaamde nieuwe rente.⁹⁴¹

---

⁹³⁷ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 239.

⁹³⁸ Schouteet, *Regesten*, III, p. 183.

⁹³⁹ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁹⁴⁰ SAB, 216: Stadrekeningen 1360-61, f°85r-86r; 1361-62, f°87r; 1363-64, f°84r; 1370-71, f°71r.

1372: De schepenen van het ambacht van Sijsele verklaren dat Boudin de Vos samen met zijn vrouw Beatrijs een landgoed gegeven hebben aan Jan van der Veste, Baljuw van Brugge, gesitueerd buiten de Gentpoort.⁹⁴²

1379: Betaalde 10 lb. gr. '*pointinghe*' aan de stad.⁹⁴³

1384: Heeft van de stad Brugge sommen geld ontvangen wegens het overlijden van zijn vrouw: 5 lb. 5 sch. 6 d. gr. 2 Engelsen die hij aan Jan van Ghend verschuldigd was; 35 sch. 9 d. gr. die hijzelf wegens accijnzen aan de stad verschuldigd was; alsook de som van 3 lb. 10 sch. 8 d. gr. en 10 Engelsen, als achterstal voor 2 glaviën, elk met 2 paarden.⁹⁴⁴

Onroerende goederen:

Bouwde tussen 1386 en 1401 zijn woondomein uit op 5 percelen grond die behoorden tot het bezit van de Eekhoutabdij (hij betaalde hiervoor landcijs aan de abdij); schonk het gehele eigendom in 1415 aan het Kartuzinnen-klooster van Sint-Anna ter Woestijne, mits behoud van levenslang vruchtgebruik.⁹⁴⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Beatrijs, overleden voor 21 januari 1384, poorteres van Brugge en bastaard.⁹⁴⁶

Info zonen: Hannekin de Vos.⁹⁴⁷

Info broers/zussen: Broer Jan de Vos.⁹⁴⁸

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn broer Jan de Vos zetelde in totaal 4 maal in de stadsmagistraat (cfr. infra).

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1390-93: Deken van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁹⁴⁹

Voogdij-/dooppeterschap:

1377: Voogdijchap over het Bogardenklooster te Brugge.⁹⁵⁰

---

⁹⁴¹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 134.

⁹⁴² ARA, Oorkonden van Vlaanderen, 1^e reeks, n° 539.

⁹⁴³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f^o93v.

⁹⁴⁴ Schouteet, *Regesten*, III, pp. 274-5.

⁹⁴⁵ D'hooghe, *De huizen van het Zuidproosse*, pp. 181, 186-8.

⁹⁴⁶ Schouteet, *Regesten*, III, pp. 198 en 274-5.

⁹⁴⁷ ARA, Oorkonden van Vlaanderen, 1^e reeks, n° 532.

⁹⁴⁸ Id., IV, p. 14.

⁹⁴⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1390-91, f° 33v; 1391-92, f^o100r; 1392-93, f° 97v.

⁹⁵⁰ Schouteet, *Regesten*, III, p. 245.

Vos, JAN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Vos, Jehan De; Vos, Jehan le.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Zilversmid (?)

Status: /

Lid: 5 (?)

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364: Vinder in het ambacht van de zilversmeden.⁹⁵¹

Verbanning: Ene 'Jehan le Vos' werd verbannen uit het graafschap Vlaanderen op 5 oktober 1351.⁹⁵²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1364-65: Raadslid 11.

1365-66: Schepen 11.

1366-67: Raadslid 10.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1347-48: Schepen).⁹⁵³

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1371-72: deken Sint-Donaas.

1372-73: deken Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1360-63 en 1366: 30 sch. gr. torn. per jaar.⁹⁵⁴

1367: 32 lb. 18 sch. gr. torn. per jaar.⁹⁵⁵

Transacties en varia:

1370-71: Verkocht stenen en bouwmaterialen aan de stad.⁹⁵⁶

---

⁹⁵¹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f° 13r. Aangezien het hier een traditionele makelaarsfamilie betreft twijfelen we aan de overeenkomst tussen de vinder in het ambacht van de zilversmeden en de persoon die zetelde in de stadsmagistraat.

⁹⁵² SAB, 96: Stadscartularia, 13: Groenenboek C, f°110-113.

⁹⁵³ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 118.

⁹⁵⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°33v; 1361-62, f°30v; 1362-63, f°31v; 1366-67, f°23v.

⁹⁵⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°22v.

1377: Heeft samen met zijn vrouw, Kateline, een huis staande in de 'Ouden Ghentwech', op de hoek van het 'Vlaminstraetkine', in cijnspacht aangenomen van broeder Pieter de Weeze, overste van het Bogardenklooster te Brugge, tegen 15 sch. gr. torn. per jaar.⁹⁵⁷

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1359, 1362, 1368-71: Pachtte in deze jaren de bieraccijns. In 1359, 1362 en 1368 was dit slechts voor 1 seizoen per jaar, in 1369 voor een volledig jaar, in 1370 voor 3 seizoenen en in 1371 voor 2 seizoenen per jaar.⁹⁵⁸

1360-63, 1367-70 en 1372: Pachtte in deze jaren de mede-accijns. In 1360-61 en 1363 was dit voor 2 seizoenen per jaar, in 1362, 1367-70 en 1372 voor slechts 1 seizoen per jaar.⁹⁵⁹

1361-62, 1369: Pachtte in deze jaren de ponderaccijns, telkens voor 1 seizoen per jaar.⁹⁶⁰

1369: Pachtte de exploitatie van de 'crane'.⁹⁶¹

1372: Pachtte in dat jaar de wijnaccijns voor 1 seizoen.⁹⁶²

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Kateline.⁹⁶³

Info broers/zussen: Broer: Bouden de Vos.⁹⁶⁴

Familieleden in de stadsmagistraat: Zijn broer Bouden de Vos zetelde in totaal 26 jaar in de Brugse stadsmagistraat (cfr. *supra*).

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.⁹⁶⁵

---

⁹⁵⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°38v-41v; 1371-72, f°36r-38r.

⁹⁵⁷ Schouteet, *Regesten*, III, p. 246-7.

⁹⁵⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°23r; 1362-63, f°24v; 1368-69, f°13v; 1369-70, f°20r; 1370-71, f°18r; 1371-72, f°18v.

⁹⁵⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°22v; 1361-62, f°21v; 1362-63, f°25r; 1363-64, f°25v-26r; 1367-68, f°18v; 1368-69, f°14v; 1369-70, f°22r; 1370-71, f°20r; 1372-73, f°21v.

⁹⁶⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°22r; 1362-63, f°25v; 1369-70, f°22v.

⁹⁶¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°23r.

⁹⁶² SAB, 216: Stadsrekeningen 1372-73, f°19r.

⁹⁶³ Schouteet, *Regesten*, III, p. 246-7.

⁹⁶⁴ Id., IV, p. 14.

⁹⁶⁵ Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, p. 209.

VOS, LAMSIN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Vos, Lamsin Den (fs. Jans).

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever/Makelaar.⁹⁶⁶

Status: /

Lid: 2 en 9.

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1363-64, 1367-69 en 1373: Deken van het ambacht van de wevers.⁹⁶⁷

Verbanning: Ene 'Lamsin de Vos' werd verbannen uit het graafschap Vlaanderen op 5 oktober 1351.⁹⁶⁸ Hij werd als banneling gepardonneerd door graaf Lodewijk van Male in 1359 als 'Lamsin de Vos (wever)'.⁹⁶⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 8

1362-63: Raadslid 5.

1365-66: Burgemeester van de schepenen.

1366-67: Burgemeester van de raad.

1370-71: Burgemeester van de raad.

1371-72: Burgemeester van de schepenen.

1372-73: Burgemeester van de raad.

1374-75: Schepen 4.

1375-76: Raadslid 4.

Totaal aantal ambtsjaren: 11 (1340-41: Schepen; 1343-44: Schepen; 1345-46: Schepen).⁹⁷⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1361, 1363, 1366, 1368, 1370-72: Riders en boden.⁹⁷¹

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

---

⁹⁶⁶ Wever: Schouteet, *Regesten*, III, pp. 188-90; Makelaar: Verbruggen, *Gemeentelager van Brugge*, p. 239. We geven hier voorkeur aan het beroep van wever.

⁹⁶⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°3v; Schouteet, *Regesten*, III, p. 189.

⁹⁶⁸ SAB, 96: Stadscartularia, 13: Groenenboek C, f°110-113.

⁹⁶⁹ De Pauw, *Cartulaire des Artevelde*, pp. 718-23.

⁹⁷⁰ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 118.

⁹⁷¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°81r; 1363-64, f°84r; 1366-67, f°70v; 1368-69, f°72r; 1370-71, f°68v; 1371-72, f°58v; 1372-73, f°57r.

1360-62, 1366-72 en 1375: Verkocht laken aan het stadsbestuur.⁹⁷²

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info vader: Jan de Vos.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁹⁷² SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°45v-51r; 1361-62, f°47r; 1362-63, f°40r; 1366-67, f°30v; 1367-68, f°29r; 1368-69, f°27v; 1369-70, f°32r; 1370-71, f°30r; 1371-72, f°29r; 1372-73, f°33r; 1375-76, f° 29r.

VROMOND, JACOB

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Vromoud, Jacob.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Vleeshouwer.⁹⁷³

Status: /

Lid: 3

Verbanning: Aan ene 'Jacop Vromoud' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁹⁷⁴

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1363-64: Raadslid 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁹⁷³ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 150.

⁹⁷⁴ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

WALE, JAN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Wale, Jan De (fs. Jans).

Zestendeel: Sint-Jacobs.⁹⁷⁵

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.⁹⁷⁶

Lid: 1

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1362: Steenwaarder te Brugge.⁹⁷⁷

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1361-63, 1366-72 en 1375: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 13 lb. 19 s. 4 d. gr. torn. per jaar op 4 percelen '*ten freren ackere*'.⁹⁷⁸

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1364-65: Hoofdman Sint-Jacobs.

1365-66: Raadslid 1.

1368-69: Hoofdman Sint-Jacobs.

1369-70: Hoofdman Sint-Jacobs.

Totaal aantal ambtsjaren: 5 (1339-40: Schepen).⁹⁷⁹

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358-59: Riders en boden.⁹⁸⁰

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1366-70: Verkocht laken aan het stadsbestuur.⁹⁸¹

---

⁹⁷⁵ Verbruggen, *Gemeentelager van Brugge*, p. 93.

⁹⁷⁶ Id., p. 93.

⁹⁷⁷ Schouteet, *Regesten*, III, p. 176.

⁹⁷⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°10v; 1362-63, f°9v; 1363-64, f°9r; 1366-67, f°7v; 1368-69, f°6r; 1369-70, f°6v; 1370-71, f°6v; 1371-72, f°6v; 1372-73, f°6v; 1375-76, f°6r.

⁹⁷⁹ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 119.

⁹⁸⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1359-60, f°79v.

⁹⁸¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°34r; 1367-68, f°32r; 1368-69, f°28r; 1369-70, f°32v; 1370-71, f°30r.

1380: Betaalde 2 lb. gr. torn. *'pointinghe'* aan de stad.⁹⁸²

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1358-59 en 1372: Pachtte de exploitatie van de *'crane'*.⁹⁸³

1358-60: Pachtte de exploitatie van de *'ouderhalle'*.⁹⁸⁴

1360, 1362, 1366 en 1369: Pachtte de exploitatie van de *'nieuwverhalle'*.⁹⁸⁵

1367-68, 1371: Pachtte in deze jaren de medeaccijns voor telkens 1 seizoen per jaar.⁹⁸⁶

1367-68, 1370, 1372: Pachtte in deze jaren de ponderaccijns voor telkens 1 seizoen per jaar.⁹⁸⁷

1370-72: Pachtte in deze jaren de bieraccijns voor telkens 1 seizoen per jaar.⁹⁸⁸

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

⁹⁸² SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°19r.

⁹⁸³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°18r; 1359-60, f°18r; 1372-73, f°24v.

⁹⁸⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°18r; 1359-60, f°18r; 1360-61, f°18r.

⁹⁸⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°18r; 1362-63, f°26r; 1366-67, f°20v; 1369-70, f°23r.

⁹⁸⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°19r; 1368-69, f°14r; 1371-72, f°19r.

⁹⁸⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°19v; 1368-69, f°15r; 1370-71, f°20v; 1372-73, f°24r.

⁹⁸⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°18r; 1371-72, f°18v; 1372-73, f°20v.

WALKIER, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.⁹⁸⁹

Lid: 1

Persoonlijk/Professioneel optreden:

Leidde in 1379-80 samen met 'Jan van Spetelinckwerwe' de werken van de delvers aan de 'nieuwe Leye', voerde ook in 1380-81 werken uit voor de stad.⁹⁹⁰

Verbanning: Aan ene 'Jan Walkier' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.⁹⁹¹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 10

1365-66: Hoofdman Sint-Jans.

1366-67: Hoofdman Sint-Jans.

1367-68: Hoofdman Sint-Jans.

1368-69: Hoofdman Sint-Jans.

1369-70: Hoofdman Sint-Jans.

1370-71: Schepen 3.

1371-72: Raadslid 3.

1372-73: Hoofdman Sint-Jans.

1373-74: Burgemeester van de raad.

1374-75: Burgemeester van de schepenen.

Totaal aantal ambtsjaren: 16 (1331-32: Schepen; 1332-33: Schepen; 1335-36: Schepen; 1338: Schepen; 1377-78: Schepen; 1379-80: Schepen).⁹⁹²

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1366-68, 1370-72: Riders en boden.⁹⁹³

Één van de rebellenleiders tijdens de Gentse Opstand, ging naar diverse plaatsen met een rebellenleger mee als opperhoofdman.⁹⁹⁴

---

⁹⁸⁹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 188-90.

⁹⁹⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f°41v-42v; 1380-81, f° 44r.

⁹⁹¹ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

⁹⁹² Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

⁹⁹³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°78r; 1367-68, f°70v; 1368-69, f°71r; 1370-71, f°68v-70v; 1371-72, f°57v; 1372-73, f°58r.

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1368-72, 1375 en 1379: Verkocht '*presentwijn*' aan het stadsbestuur.⁹⁹⁵

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1371-72: Pachtte de exploitatie van de waterloop van de '*Ouden Zwene*'.⁹⁹⁶

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap:

1380-87: Opperhoofdman van de oude Sint-Jorisgilde.⁹⁹⁷

Voogdij-/dooppeterschap:

1374: Voogd van het Sint-Janshospitaal.⁹⁹⁸

---

⁹⁹⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°67v.

⁹⁹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°34v; 1369-70, f°39r; 1370-71, f°37v; 1371-72, f°35r; 1372-73, f°38v; 1375-76, f°34v; 1379-80, f°11r.

⁹⁹⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°11r; 1372-73, f°12r.

⁹⁹⁷ Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, p. 203.

⁹⁹⁸ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

WALLE, JACOB VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Walle, Jacob Vande (fs. Wouters).

Zestendeel: Sint-Niklaas.⁹⁹⁹

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.¹⁰⁰⁰

Lid: 1

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1375: Leenman van de graaf van Vlaanderen.¹⁰⁰¹

Verbanning: Aan ene 'Jacop van den Walle' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.¹⁰⁰²

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 12

1358-59: Burgemeester van de raad.

1359-60: Burgemeester van de schepenen.

1362-63: Raadslid 1.

1363-64: Schepen 1.

1364-65: Raadslid 1.

1365-66: Schepen 1.

1366-67: Raadslid 1.

1367-68: Schepen 1.

1368-69: Raadslid 1.

1369-70: Schepen 1.

1370-71: Raadslid 1.

1371-72: Schepen 1.

Totaal aantal ambtsjaren: 18 (1349-50: Schepen; 1351-52: Schepen; 1353-54: Schepen; 1355-56: Schepen; 1357-58: Schepen; 1378-79: Raadslid (?)).¹⁰⁰³

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1358, 1363, 1367: Riders en boden.¹⁰⁰⁴

---

⁹⁹⁹ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 98.

¹⁰⁰⁰ Id., p. 98.

¹⁰⁰¹ Schouteet, *Regesten*, III, p. 239.

¹⁰⁰² Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, pp. 114-6.

¹⁰⁰³ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, pp. 134-5; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

MATERIELE GESTELDHEID

Wezengeld:

1358-60: 4 lb. gr. torn per jaar, in 1360 4 lb. 50 sch. gr. torn. in totaal.¹⁰⁰⁵

1361-63: 4 lb. 40 sch. gr. torn. per jaar.¹⁰⁰⁶

1366: 50 sch. gr. torn. per jaar.¹⁰⁰⁷

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1372: Pachtte dat jaar zowel de mede- als de ponderaccijns, beiden voor 1 seizoen.¹⁰⁰⁸

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info zonen: Jan fs. Jacops vanden Walle.¹⁰⁰⁹

Info vader: Wouter Vanden Walle.

Info moeder: Clare.¹⁰¹⁰

Info bredere familie: Lambrecht Vanden Walle, die ook in de Brugse stadsmagistraat zetelde zou een familielid kunnen geweest zijn, maar die link hebben we niet expliciet kunnen achterhalen.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1351-58: Oppervoogd van het Sint-Janshospitaal.¹⁰¹¹

1370: Voogdijschap over het godshuis '*der Potterie*'.¹⁰¹²

---

¹⁰⁰⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°73v-89r; 1363-64, f°84v; 1367-68, f°70v.

¹⁰⁰⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1358-59, f°38r; 1359-60, f°34r; 1360-61, f°34r.

¹⁰⁰⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°31v; 1362-63, f°32r; 1363-64, f°32r.

¹⁰⁰⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°24r.

¹⁰⁰⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1372-73, f°21r-24r.

¹⁰⁰⁹ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 58.

¹⁰¹⁰ Id., II, p. 63.

¹⁰¹¹ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 63.

¹⁰¹² Id., p. 66.

WALLE, LAMBRECHT VANDEN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Walle, Lambrecht Vander.

Zestendeel: Sint-Jans.¹⁰¹³

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.¹⁰¹⁴

Lid: 1

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1361-63, 1366-72: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 8 lb. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'Braemberch'*.¹⁰¹⁵

Verbanning: Aan ene 'Lambrecht van den Walle' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.¹⁰¹⁶

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1359-60 (bis): Burgemeester van de schepenen.

1361-62: Burgemeester van de raad.

Totaal aantal ambtsjaren: 10 (1331-32: Schepen; 1333-34: Schepen; 1336-37: Schepen; 1338: Schepen; 1350-51: Schepen; 1352-53: Schepen; 1354-55: Schepen; 1356-57: Schepen).¹⁰¹⁷

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1363-64: Deken Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1361: Riders en boden.¹⁰¹⁸

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1329: 40 sch. oud groot tournoois ontvangen van ene 'Pieter Roedolve', maenre van der draperie, uit naam van het voldersambacht te Brugge, in afkorting van een schuld van 5 lb. 10 sch. oud groot tournoois.¹⁰¹⁹

---

¹⁰¹³ Verbruggen, *Gemeentelager van Brugge*, p. 83.

¹⁰¹⁴ Id., p. 83.

¹⁰¹⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°2r; 1362-63, f°2v; 1363-64, f°1v; 1366-67, f°1v; 1367-68, f°1v; 1368-69, f°1v; 1369-70, f°1v; 1370-71, f°1v; 1371-72, f°1v; 1372-73, f°1v.

¹⁰¹⁶ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 116.

¹⁰¹⁷ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 134.

¹⁰¹⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°78r.

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info dochter: Liegaerd van de Walle.¹⁰²⁰

Info schoonfamilie: Schoonzoon Jacob Bave.

Info bredere familie: Lambrecht Vanden Walle, die ook in de Brugse stadsmagistraat zetelde zou een familielid kunnen geweest zijn, maar die link hebben we niet expliciet kunnen achterhalen.

Info bredere familie in de stadsmagistraat: Schoonzoon Jacob Bave zetelde in totaal 22 keer in de Brugse stadsmagistraat.

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1356 en 1359: Voogdijschap over het Bogardenklooster te Brugge.¹⁰²¹

1359: Oppervoogd van het Sint-Janshospitaal.¹⁰²²

---

¹⁰¹⁹ Schouteet, *Regesten*, II, p. 184.

¹⁰²⁰ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 161; V. Vermeersch, *Grafmonumenten*, II, p. 92.

¹⁰²¹ Schouteet, *Regesten*, III, pp. 123-4 en 153-4.

¹⁰²² Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

WANDELAER, JORIS

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Wandelaerd, Joris.

Overlijden: Voor 23 augustus 1397.¹⁰²³

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: /

Lid: /

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 3

1371-72: Raadslid 8.

1372-73: Schepen 9.

1374-75: Schepen 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 17 (1376-77: Schepen; 1378-79: Schepen; 1379-80: Tresorier; 1380-81: Tresorier; 1391-92: Schepen; 1392-93: Schepen; 1393-94: Schepen; 1394-95: Raadslid; 1395-96: Schepen; 1396-97: Schepen; 1397-98: Schepen; 1398-99: Schepen; 1399-1400: Raadslid; 1400-01: Schepen).¹⁰²⁴

Jaren binnen het college der deelmannen: 3

1365-66: deelman Sint-Jans.

1368-69: deelman Sint-Jans.

1370-71: deelman Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten):

1371-72: Riders en boden.¹⁰²⁵

MATERIËLE GESTELDHEID

Wezengeld:

1360-63, 1366: 20 lb. gr. torn. per jaar over 'Jacobs van Ansame'.¹⁰²⁶

1367-72: 36 lb. gr. torn. per jaar over 'Jacoppe van Ansame'.¹⁰²⁷

Transacties en varia:

1391: Droeg een half gemete land gelegen in Dudzele over aan ene 'Mattheus Canekin'.¹⁰²⁸

---

¹⁰²³ Schouteet, *Regesten*, IV, pp. 141-2.

¹⁰²⁴ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

¹⁰²⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°58r-64v; 1372-73, f°56r.

¹⁰²⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°39r; 1361-62, f°36r; 1362-63, f°36r; 1363-64, f°36v; 1366-67, f°27r.

¹⁰²⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°25v; 1368-69, f°24r; 1369-70, f°28v; 1370-71, f°26v; 1371-72, f°25v; 1372-73, f°28v.

1397: Het stadsbestuur oorkondde op 23 augustus dat zij de erfgenamen van wijlen Joris de Wandelare, thesaurier gedurende de dienstjaren 1379-80 en 1380-81, nog 4382 lb. par. Verschuldigd zijn en dat zij dit bedrag bij halfjaarlijkse termijnen van 313 lb. par. zullen voldoen.¹⁰²⁹

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1360-61, 1367-68: Pachtte in deze jaren de ponderaccijs voor telkens 1 seizoen per jaar.¹⁰³⁰

1366: Pachtte dat jaar de wijnaccijs voor 1 seizoen.¹⁰³¹

1366-67: Pachtte voor deze jaren het *issuwercht*.¹⁰³²

1370: Pachtte de exploitatie van de '*niwerhalle*' en de '*crane*'.¹⁰³³

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

¹⁰²⁸ Rombauts, *Inventaris van de kerkfabriek van St.-Walburga*, p. 62.

¹⁰²⁹ Schouteet, *Regesten*, IV, pp. 141-2.

¹⁰³⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°23r; 1361-62, f°22r; 1367-68, f°19v; 1368-69, f°15r.

¹⁰³¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°17v.

¹⁰³² SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°20v; 1367-68, f°20r.

¹⁰³³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°21r.

WITTEKELE, WOUTER

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Volder.

Status: /

Lid: 2

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1360: Betaald als één der hoofdmannen van de *scaernvetters*.¹⁰³⁴

1368, 1370 en 1372: Deken van het ambacht van de volders.¹⁰³⁵

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1367-68: Schepen 7.

1369-70: Raadslid 5.

1371-72: Raadslid 5.

1373-74: Raadslid 5.

Totaal aantal ambtsjaren: 4

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten):

1370: Riders en boden.¹⁰³⁶

MATERIËLE GESTELDHEID

/

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

¹⁰³⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°44v.

¹⁰³⁵ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°12r, f°27r.

¹⁰³⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°70v.

WULF, JAN DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Wulf, Jhan De.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Timmerman.

Status: /

Lid: 4

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1364: Deken van het ambacht van de timmerlieden.¹⁰³⁷

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1370-75: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 3 lb. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'up Sinte Gillis doorp'*.¹⁰³⁸

1380: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 33 sch. 2 d. gr. torn. per jaar op een eigendom in de wijk *'Braemberch'*, een rente van 3 lb. 10 sch. 8 d. gr. torn per jaar op een eigendom in de wijk *'ten freren ackere'* en één van 30 sch. gr. torn. op een eigendom in de wijk *'bi Sinte Claren'*.¹⁰³⁹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 2

1359-60 (bis): Schepen 11.

1360-61: Schepen 7.

Totaal aantal ambtsjaren: 4 (1384-85: Schepen; 1388-89: Schepen).¹⁰⁴⁰

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1365-66: Deelman Sint-Niklaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1360-61 en 1370: Riders en boden.¹⁰⁴¹

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1359, 1367, 1372, 1375, 1379, 1382-84: Verkocht hout aan de stad.¹⁰⁴²

---

¹⁰³⁷ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f° 12v.

¹⁰³⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°7r; 1371-72, f°7r; 1372-73, f°7v; 1375-76, f°6v.

¹⁰³⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f° 3v-7r.

¹⁰⁴⁰ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

¹⁰⁴¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1360-61, f°79v; 1361-62, f°80r; 1370-71, f°70v.

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info zonen: Zijn zoon huwde in 1361 en kreeg hiervoor van het stadsbestuur een zilveren drinkbeker als huwelijksgeschenk.¹⁰⁴³

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

¹⁰⁴² SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°56r; 1367-68, f°41v; 1372-73, f°40v; 1375-76, f°37v; 1379-80, f°39v; 1382-83, f°24r; 1383-84, f°47r.

¹⁰⁴³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°101v.

WULFSBERGHE, WILLEM VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Zestendeel: Sint-Jacobs.¹⁰⁴⁴

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.¹⁰⁴⁵

Lid: 1

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 9

1358-59: Raadslid 2.

1359-60 (bis): Raadslid 1.

1359-60: Schepen 1.

1360-61: Raadslid 4.

1360-61: Burgemeester van de raad.

1361-62: Schepen 1.

1362-63: Raadslid 2.

1363-64: Schepen 2.

1364-65: Raadslid 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 17 (1343-44: Schepen; 1345-46: Schepen; 1347-48: Schepen; 1348-49: Schepen; 1351-52: Schepen; 1353-54: Schepen; 1355-56: Schepen; 1357-58: Schepen).¹⁰⁴⁶

Jaren binnen het college der deelmannen: /

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1367: Voor het smeren van de kraan werd hij vergoed voor 5 lb. gr. torn.¹⁰⁴⁷

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1361: Pachtte dat jaar de medeaccijns voor 1 seizoen.¹⁰⁴⁸

1363, 1366-68, 1370-72: Pachtte deze jaren de bieraccijns. In de jaren 1363 en 1370 deed hij dat voor slechts 1 seizoen per jaar, in de jaren 1366 en 1371 voor 2 seizoenen per jaar, in de jaren 1367 en 1368 voor 3 seizoenen per jaar en in 1372 voor het gehele jaar.¹⁰⁴⁹

---

¹⁰⁴⁴ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 93.

¹⁰⁴⁵ Id., p. 93.

¹⁰⁴⁶ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, pp. 140-1.

¹⁰⁴⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°82v.

¹⁰⁴⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°21v.

¹⁰⁴⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1363-64, f°24v; 1366-67, f°18v; 1367-68, f°17v; 1368-69, f°13v; 1370-71, f°18r; 1371-72, f°18v; 1372-73, f°20v.

1367: Pachtte de exploitatie van de *'crane'* voor 1 jaar.¹⁰⁵⁰

1368-69 en 1372: Pachtte in deze jaren de ponderaccijs voor telkens 1 seizoen per jaar.¹⁰⁵¹

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info dochters: Clara van Wulfsberghe. Ze huwde in 1359 en kreeg hiervoor van het stadsbestuur een zilveren drinkbeker als huwelijksgevenk.¹⁰⁵²

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

¹⁰⁵⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1367-68, f°20r.

¹⁰⁵¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1368-69, f°15r; 1369-70, f°22v; 1372-73, f°24r.

¹⁰⁵² Schouteet, *Regesten*, III, p. 16; SAB, 216: Stadsrekeningen 1359-60, f°107v.

YPRE, JAN VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Overlijden: Voor of in 1391.¹⁰⁵³

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Wever.¹⁰⁵⁴

Status: /

Lid: 2

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1364-65: Schepen 5.

1366-67: Schepen 5.

1369-70: Schepen 6.

1373-74: Schepen 6.

Totaal aantal ambtsjaren: 7 (1345-46: Schepen; 1377-78: Schepen; 1380-81: Schepen).¹⁰⁵⁵

Jaren binnen het college der deelmannen: 4

1363-64: deelman Sint-Jans.

1365-66: deelman Sint-Jans.

1367-68: deelman Sint-Jans.

1371-72: deelman Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten): 1369 en 1372: Riders en boden.¹⁰⁵⁶

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1369: Huwde in dat jaar en kreeg van het stadsbestuur een zilveren drinkbeker als huwelijksgeschenk.¹⁰⁵⁷

1380: Betaalde aan de stad 20 sch. gr. torn. als '*preste*' van de wevers.¹⁰⁵⁸

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Hij huwde met haar in 1369 en ze verkocht in 1391 laken aan de stad.¹⁰⁵⁹

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

¹⁰⁵³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1390-91, f°22r.

¹⁰⁵⁴ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 121.

¹⁰⁵⁵ Lenoir, *De politieke verhoudingen te Brugge*, p. 141; Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

¹⁰⁵⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°68v; 1372-73, f°57r.

¹⁰⁵⁷ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°81r.

¹⁰⁵⁸ SAB, 216: Stadsrekeningen 1380-81, f°18r.

¹⁰⁵⁹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1369-70, f°81r; 1390-91, f°22r.

ZANTVOORDE, CLAIS VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Van Zandvoorde, Clais; Van Zandvoorde, Nikolaas; Van Zantvoorde, Nikolaas; Van Zantvorde, Nikolaas.

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: /

Lid: /

Rente/cijns voor onroerend goed van de stad:

1361: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 33 sch. gr. torn. per jaar en een andere rente van 4 lb. 19 sch. gr. torn. per jaar op eigendommen in de wijk 'Braemberch'.¹⁰⁶⁰

1362-63, 1366-72: Pachtte aan de stad een erfelijke rente van 6 lb. 12 sch. gr. torn. op 2 percelen in de wijk 'Braemberch'.¹⁰⁶¹

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 10

1361-62: Schepen 8.

1361-62 (bis): Schepen 8.

1362-63: Schepen 9.

1363-64: Raadslid 8.

1364-65: Schepen 9.

1365-66: Raadslid 10.

1366-67: Schepen 9.

1368-69: Schepen 9.

1369-70: Raadslid 7.

1370-71: Schepen 9.

Totaal aantal ambtsjaren: 10

Jaren binnen het college der deelmannen: 1: 1367-68: Deelman Sint-Donaas.

Politiek optreden (taken en diensten):

1361-62, 1366 en 1368: Riders en boden.¹⁰⁶²

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1361 en 1367-68: Verkocht bintbalken, stenen en bouwmaterialen aan de stad.¹⁰⁶³

---

¹⁰⁶⁰ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°2r.

¹⁰⁶¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1362-63, f°2v; 1363-64, f°1v; 1366-67, f°1v; 1367-68, f°1v; 1368-69, f°1v; 1369-70, f°1v; 1370-71, f°1v; 1371-72, f°1v; 1372-73, f°1v.

¹⁰⁶² SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°81v; 1362-63, f°79r; 1366-67, f°77r; 1368-69, f°70v-72r.

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

/

---

¹⁰⁶³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1361-62, f°54r-v; 1367-68, f°37v; 1368-69, f°35r.

ZINGHENE, FRANS VAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

/

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: /

Lid: /

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1373-74: Raadslid 12.

Totaal aantal ambtsjaren: 1

Jaren binnen het college der deelmannen: 2

1369-70: deelman Carmers.

1372-73: deelman Carmers.

Politiek optreden (taken en diensten):

1370: Riders en boden.¹⁰⁶⁴

MATERIËLE GESTELDHEID

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1381: Krijgt van Brugge namens het gezelschap van de schutters verder het accijns om op het hoppebier te innen, ten einde het gezelschap toe te laten te voorzien in de kosten van de ambtskledij tijdens de jaarlijkse feesten en de ommevang, waarvoor de stad gewoonlijk een toelage schenkt (schuttersfeesten).¹⁰⁶⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

/

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.¹⁰⁶⁶

---

¹⁰⁶⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°74r.

¹⁰⁶⁵ Schouteet, *Regesten*, III, p. 257.

¹⁰⁶⁶ Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, p. 206.

ZOUTRE, NIKOLAAS DE

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Zoutre, Clais Die; Zoutere, Clais De.

Zestendeel: Sint-Jans.¹⁰⁶⁷

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: /

Status: Poorter.¹⁰⁶⁸

Lid: 1

Verbanning: Een zekere 'Clais de Zoutere' werd verbannen uit het graafschap Vlaanderen op 5 oktober 1351.¹⁰⁶⁹ Hij verkreeg genade door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.¹⁰⁷⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 1

1372-73: Raadslid 2.

Totaal aantal ambtsjaren: 17 (1391-92: Raadslid; 1392-93: Schepen; 1393-94: Schepen; 1394-95: Schepen; 1395-96: Schepen; 1397-98: Hoofdman Sint-Jans; 1398-99: Schepen; 1399-1400: Schepen; 1400-01: Raadslid; 1401-02: Schepen; 1402-03: Raadslid; 1403-04: Raadslid; 1405-06: Burgemeester van de schepenen; 1406-07: Burgemeester van de schepenen; 1407-08: Tresorier; 1408-09: Tresorier).¹⁰⁷¹

Jaren binnen het college der deelmannen: 1

1366-67: Deelman Sint-Jans.

Politiek optreden (taken en diensten): /

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1392-93: Hij kreeg 6 lb. 5 sch. gr. torn. van de stad als vergoeding voor het stuk land van 2 ls. 88 r., gelegen buiten de St.-Ledenaerdspoort, dat hij samen met Jan de Vos bezat, en dat de stad tot zich nam om er de nieuwe vesting over aan te leggen.¹⁰⁷²

Pachten/innen van assisen/cijnzen:

1366: Pachtte dat jaar de bieraccijns, voor 1 seizoen.¹⁰⁷³

---

¹⁰⁶⁷ Verbruggen, *Gemeenteleger van Brugge*, p. 83.

¹⁰⁶⁸ Id., p. 83.

¹⁰⁶⁹ SAB, 96: Stadscartularia, 13: Groenenboek C, f°110-113.

¹⁰⁷⁰ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 114.

¹⁰⁷¹ Vanhaverbeke, *Het stadsbestuur van Brugge*, passim.

¹⁰⁷² SAB, 216: Stadsrekeningen 1392-93, f°28v.

1370-72: Pachtte de visserij tussen de ‘*Speyepoorte*’ en de Sint-Kruispoort.¹⁰⁷⁴

1371: Pachtte de exploitatie van de ‘*niewerballe*’.¹⁰⁷⁵

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Huwde met de dochter van Jacob Gherolf in 1406, kreeg toen 10 lb. gr. torn. ten geschenke van de stad.¹⁰⁷⁶

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Voogdij-/dooppeterschap:

1402-03: voogd van het Sint-Janshospitaal.¹⁰⁷⁷

---

¹⁰⁷³ SAB, 216: Stadsrekeningen 1366-67, f°18v.

¹⁰⁷⁴ SAB, 216: Stadsrekeningen 1370-71, f°10v; 1371-72, f°11r; 1372-73, f°12r.

¹⁰⁷⁵ SAB, 216: Stadsrekeningen 1371-72, f°21v.

¹⁰⁷⁶ SAB, 216: Stadsrekeningen 1405-06, f° 114v.

¹⁰⁷⁷ Maréchal, *De sociale en politieke gebondenheid*, p. 64.

ZWYN, JAN

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Naamsvarianten: Zwijn, Jan; Zwiene, Jan; Zwiin, Jan.

Overlijden: Voor 31 december 1399.¹⁰⁷⁸

PROFESSIONELE GEGEVENS

Beroep: Visverkoper.

Status: Poorter

Lid: 1 en 3.

Stedelijke/Corporatieve/Grafelijke mandaten en titels:

1363-68: Deken van het ambacht van de visverkopers.¹⁰⁷⁹

Verbanning: Aan ene 'Jan Zwiin' werd genade verleend door de oorkonde van 10 september 1361, uitgegeven door Lodewijk van Male.¹⁰⁸⁰

POLITIEKE GEGEVENS

Ambtsjaren/functie in de stadsmagistraat (binnen de periode 1359-1375): 4

1371-72: Hoofdman Sint-Jacobs.

1373-74: Hoofdman Sint-Jacobs.

1374-75: Hoofdman Sint-Jacobs.

1375-76: Hoofdman Sint-Jacobs.

Totaal aantal ambtsjaren: 4

MATERIËLE GESTELDHEID

Transacties en varia:

1379: Betaalde 3 lb. gr. torn. '*pointinghe*' aan de stad.¹⁰⁸¹

HUWELIJK/NAGESLACHT

Info echtgenote: Angniete.¹⁰⁸²

SOCIAAL MILIEU/NETWERKEN

Lidmaatschap gilde/broederschap: Lid van de Sint-Joris kruisbooggilde.¹⁰⁸³

---

¹⁰⁷⁸ Schouteet, *Regesten*, IV, p. 166.

¹⁰⁷⁹ SAB, 114: Wetsvernieuwingen 1363-74, f°4r, f°12r, f°19r, f°27v, f°35v, f°43r.

¹⁰⁸⁰ Gilliodts-Van Severen, *Inventaire*, II, p. 114.

¹⁰⁸¹ SAB, 216: Stadsrekeningen 1379-80, f° 94r.

¹⁰⁸² Schouteet, *Regesten*, IV, p. 166.

¹⁰⁸³ Vanhoutryve, *De Brugse kruisbooggilde*, p. 209.